

İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDA SÎNEZENLER

Rüya ABLAY

Yüksek Lisans Tezi

İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ

2016

Her Hakkı Saklıdır

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLÂM TARİHİ ve SANATLARI ANABİLİM DALI

Rüya ABLAY

İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDA SÎNEZENLER

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ

ERZURUM-2016

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ BEYAN FORMU

16/12/2016

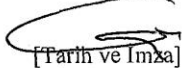
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BİLDİRİM

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre hazırlamış olduğum "İslâmî Türk Edebiyatında Sinezenler" adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Lisansüstü Eğitim-Öğretim yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca gereğinin yapılmasını arz ederim.

- ☒ Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- ☐ Tezim/Raporum sadece Atatürk Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- ☐ Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Tarih ve İmza]
Rüya ABLAY
[Öğrencinin Adı Soyadı]

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ danışmanlığında, Rüya ABLAY tarafından hazırlanan bu çalışma 16/12/2016 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından. İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof.Dr. Orhan BAŞARAN

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr. Reyhan KELEŞ

İmza:

Jüri Üyesi : Yrd.Doç. Dr. A.Hilal KALKANDELEN

İmza:

Yukarıdaki imzalar adı geçen öğretim üyelerine aittir. / /

Prof. Dr. Mehmet TÖRENEK
Enstitü Müdürü

F-85/01/21.10.2016

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
ÖNSÖZ.....	VII
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

SÎNEZEN

1.1. SÎNEZEN NEDİR?	4
1.2. SÎNEZENLERİN DOĞUŞU	5
1.3. SÎNEZENİN ÖZELLİKLERİ	9
1.4. SÎNEZENLERİN İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDAKİ YERİ	15
1.5. SÎNEZEN EDEBÎ BİR TÜR MÜDÜR?	18

İKİNCİ BÖLÜM

SÎNEZENLERİN UMUMÎ TAHLİLİ

2.1. DİN	21
2.1.1. Allah	21
2.1.2. Melekler	22
2.1.3. Peygamberler	23
2.1.3.1. Hz. Âdem.....	23
2.1.3.2. Hz. İbrahim.....	25
2.1.3.3. Hz. İsmail	25
2.1.3.4. Hz. Nûh	26
2.1.3.5. Hz. Mûsâ	27
2.1.3.6. Hz. Îsâ.....	27
2.1.3.7. Hz. Yahyâ.....	28
2.1.3.8. Hz. Yakup	29
2.1.3.9. Hz. Yûsuf.....	29
2.1.3.10. Hz. Yûnus.....	30
2.1.3.11. Hz. Muhammed	31
2.1.4. Ehl-i Beyt	33

2.1.5. On İki İmam	34
2.1.6. Ayet ve Hadis	35
2.2. CEMİYET.....	37
2.2.1. Şahıslar	37
2.2.1.1. Hz. Hüseyin.....	37
2.2.1.2. Hz. Ebu'l-Fazl Abbas.....	42
2.2.1.3. Hz. Ali Ekber	46
2.2.1.4. Hz. Ali Asgar	48
2.2.1.5. Hz. Müslim bin Âkil.....	50
2.2.1.6. Hz. Kasım.....	51
2.2.1.7. Hz. Abdullah.....	53
2.2.1.8. Hz. Zeyne'l-Âbidin.....	54
2.2.1.9. Hz. Zeyneb	55
2.2.1.10. Hz. Rukayye.....	58
2.2.1.11. Hz. Sakine	61
2.2.1.12. Hz. Ali.....	62
2.2.1.13. Hz. Fatıma.....	63
2.2.1.14. Hz. Hasan	64
2.2.1.15. Hz. Mehdi.....	65
2.2.1.16. Hz. Rubâb	66
2.2.1.17. Hz. Leylâ	67
2.2.1.18. Yezid bin Muaviye.....	67
2.2.1.19. Ubeydullah bin Ziyâd	69
2.2.1.20. Harmele bin Kâhil el-Esedî	70
2.2.1.21. Şimr bin Zilcevşan	71
2.2.1.22. Hind bint Utbe.....	73
2.2.1.23. Cude.....	73
2.2.1.24. Mecnûn.....	73
2.2.2. Kavimler.....	75
2.2.2.1. Kûfe	75
2.2.3. Ülkeler ve Şehirler.....	76
2.2.3.1. Kerbelâ	76

2.2.3.2. Kûfe	79
2.2.3.3. Şam	80
2.2.4. Nehirler	81
2.2.4.1. Fırat Nehri	81
2.2.4.2. Alkame Nehri.....	82
2.3. İNSAN	82
2.3.1. Sevgili	83
2.3.1.1. Güzellik	85
2.3.2. Âşık.....	87
2.3.3. Rakîb	90
2.4. TABİAT	93
2.4.1. Kozmik Âlem	93
2.4.1.1. Yer ve Gök	93
2.4.1.1.2. Güneş, Ay ve Yıldızlar	94
2.4.2. Zaman	96
2.4.3. Hayvanlar	97
2.4.3.1. Zülcenâh.....	97
2.4.4. Âlet Edevât.....	99
2.5. MUHARREM AYI TÖRENLERİNE MAHSUS TERİMLER VE KAVRAMLAR.....	100
2.5.1. Aşura	100
2.5.2. Deste	102
2.5.3. Kasım Otağı	103
2.5.4. Ali Asgar Beşiği	104
2.5.5. Şâm-ı Garîbân	105
2.5.6. Kara Giyme.....	105
2.5.7. Nezir (Adak)	106
2.5.8. Alem.....	107
2.5.9. Şakşe Tepmek	109
2.5.10. Sîne Vurma (Sîne Dövme)	109
2.5.11. İmamın Kırkı (Erba'în).....	110
2.6. ARAPÇA KALİPLAŞMIŞ SÖZ GRUPLARI	110

2.6.1. Lebbeyk.....	110
2.6.2. Hel min nasir?	111
2.6.3. Eyyuhe'n-nâs	111
2.6.4. Heyhat mine'z-zilleh	112
2.6.5. Ya leytenâ kunnâ me'ak	112
2.6.6. Mehlen mehlâ	112

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÎNEZENLER

3.1. KERBELÂ VAKASINA ŞAHİT OLANLAR İÇİN SÖYLENEN SÎNEZENLER.....	114
3.1.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER.....	114
3.1.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER	220
3.2. KERBELÂ VAKASINA ŞAHİT OLMAYANLAR İÇİN SÖYLENEN SÎNEZENLER.....	393
3.2.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER	393
3.2.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER	413
3.3. KERBELÂ İÇİN YAZILAN SÎNEZENLER.....	444
3.3.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER	444
3.3.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER	496
3.4. AŞURA İÇİN YAZILAN SÎNEZENLER.....	515
3.4.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER	515
3.4.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER	541
SONUÇ.....	563
KAYNAKÇA	565

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDA SÎNEZENLER
Rüya ABLAY

Tez. Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ
2016, VII+566 sayfa

Jüri: Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ
Prof. Dr. Orhan BAŞARAN
Yrd. Doç. Dr. A. Hilal KALKANDELEN

Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin, 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680) Cumartesi günü Kerbelâ'da şehit olmuştur. Türk İslâm tarihinde bugün aşura günü olarak bilinmektedir. Aşura günü Kerbelâ'da yaşananlar Müslümanları derinden etkilemiş ve bu durum Türk edebiyatında Hz. Hüseyin ve Kerbelâ vakası üzerine çeşitli edebî ürünlerin verilmesini sağlamıştır. Bu edebî ürünlerden biri de sînezenlerdir. Muharrem ayında Iğdır yöresi başta olmak üzere birçok yerde yapılan matem etkinliklerinin bir parçası olan sînezenlerin, İslâmî Türk edebiyatının da bir mahsulü olarak edebî literatürde yerini alması mümkündür.

Bu çalışmanın asıl amacı sözlü gelenek içerisinde ağızdan ağıza dolaşarak günümüze kadar intikal etmiş olan sînezenleri bir araya getirip yazıya dökmek ve böylece sînezen şiirlerinin kalıcı hale gelmesini sağlamaktır.

Çalışmanın Birinci Bölümü'nde sînezenin tanımı yapılmış, sînezenlerin nasıl ve ne zaman ortaya çıktığına ilişkin bilgiler verilmiş ve sînezenin bir edebî tür olup olamayacağı tartışması üzerinde durulmuştur. İkinci Bölüm'de sînezenlerin kültür çerçevesini çizmek amacıyla umumî tahlili yapılmış, Üçüncü Bölüm'de ise sözlü gelenek içerisinde yer alan sînezen metinleri toplanarak bir araya getirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Sînezen, Hz. Hüseyin, Kerbelâ, Muharrem, Aşura.

ABSTRACT
MASTER THESIS

SINEZENS IN THE ISLAMIC TURKISH LITERATURE

Rüya ABLAY

Advisor: Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ

2016, Page: VII+566

Jury: Assistant Professor Reyhan KELEŞ

Prof. Dr. Orhan BAŞARAN

Assistant Professor A. Hilal KALKANDELEN

Hz. Husain, the grandson of the prophet Hz. Muhammad, was martyred on Saturday, 10 Muharram 61 (10 October 680) in Karbala. This day is known as Ashura in the Islam world. The events occurred during the Ashura day in Karbala have affected Muslims so deeply that various literary works have been produced in Turkish literature on Hz. Husain and the Battle of Karbala. One of these literary works is the “sinezens”. Sinezens which is performed in many places particularly in Iğdır region as a part of mourning events during Muharram can take part in literature as a product of the Turkish-Islamic literature.

The main goal of this work is to collect and write down sinezens, which have reached the present day by word of mouth, and thus, to make sînezen poems permanent.

In the first chapter of the work, the definition of sinezens and how and when they were developed is given, and it is discussed whether sinezens can be a literacy genre. In the second chapter, a general analysis is performed to determine the cultural frame of sinezens. In the third chapter, the sînezen texts part of the oral tradition have been collected.

Keywords: Sinezen, Hz. Husain, Karbala, Muharram, Ashura.

ÖNSÖZ

İslam öncesi Türk edebiyatında sagu, İslam sonrası Divan edebiyatında mersiye ve Halk edebiyatında ağıt olarak adlandırılan ve bir ölünün arkasından duyulan acıyı anlatmak maksadıyla edip ve şairler tarafından kaleme alınan eserlerden biri de sînezenlerdir. Özellikle Hz. Hüseyin ve yetmiş iki şüheda için yazılan ve çoğu anonim olan bu şiirler ağıtın bir alt türü gibi değerlendirilip bu çalışmada incelenmiştir. Ayrıca sözlü gelenek içerisinde ağızdan ağıza dolaşarak günümüze kadar gelebilmiş olan sînezenler bu çalışmada bir araya getirilmiş ve böylece bu şiirlerinin kalıcı hale getirilmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın hazırlanmasında emeğini esirgemeyen danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Reyhan KELEŞ'e, ve değerli katkılarından dolayı Prof. Dr. Metin AKKUŞ'a, sözlü geleneğin ürünü olan sînezenleri toplarken yardımlarını gördüğüm Köroğlu EROL, Hüseyin YEŞİL, Ahmet YEŞİL, Ali KAÇAN, Yaver BAT'a teşekkür ederim.

Erzurum-2016**Rüya ABLAY**

GİRİŞ

Hız. Hüseyn, Hız. Muhammed'in torunu, Peygamber'in amcasının oğlu Hız. Ali ve Peygamber'in kızı Hız. Fatıma'nın ikinci oğlu, Hız. Hasan'ın kardeşidir. Hız. Hüseyn, Hicrî dördüncü senenin Şaban ayının beşinde (10 Ocak 626) Salı gecesi, Medine-i Münevvere'de dünyaya gelmiştir.¹

Hız. Muhammed, Hız. Hüseyn doğduğunda kulağına ezan okuyarak adını kendisi koymuştur. İmran b. Süleyman: *"Hasan ve Hüseyn Cennet ehlinin isimlerindendir. Bu isimler cahiliyede yoktur"*² demiştir.

Hız. Peygamber, torunları Hasan ve Hüseyn'i kendi oğulları gibi sevmiş, onlarla özel olarak ilgilenmiş, onlara gösterdiği ilgi ve şefkatin yanı sıra terbiye ve din eğitimlerinde de kızı ve damadına yardımcı olmuştur. Bir gün Eyyûb el-Ensârî, Hız. Peygamber'in huzuruna geldiğinde Peygamber'in Hasan ve Hüseyn'le oynadığını görmüş ve Hız. Peygamber'e: *"Onları seviyor musun?"* diye sormuştur. Hız. Muhammed: *"Nasıl sevmem, o ikisi benim dünyadaki reyhanlarımdır"* demiştir.³

Tirmîzî'de Hani b. Hani, Ali b. Ebi Talib'ten şöyle rivayet etmiştir: *"Hasan, göğüsten başa kadar, Hüseyn ise bundan aşağısında Rasûlullah'a en fazla benzeyendi."*⁴

Bir gün Hız. Hüseyn mescide girerken Hız. Peygamber onu görmüş: *"Cennet gençlerinin efendisine bakmak isteyen buna baksın"* demiştir.⁵ Hız. Hasan ve Hız. Hüseyn'in Cennet gençlerinin efendisi, seyyidi olacağı Hız. Peygamber tarafından müjdelenmiştir. Hız. Peygamber, Hasan ve Hüseyn için: *"Her kim bu iki çocuğu, onların babasını ve annesini severse, kıyâmet gününde bu kimse benimle birlikte aynı derecede olacaktır"*⁶ demiştir.

Hız. Peygamber bir gün Ümmü Seleme'nin evindeyken: *"Ey Ehl-i Beyt! Ancak ve ancak Allah sizden her türlü pislîği ve suçu uzak tutmayı, sizi tam bir temizlikle tertemiz kılmayı irade ediyor"*⁷ ayeti inmiştir. Bunun üzerine Hız. Peygamber, Ali, Fatıma, Hasan ve Hüseyn'i abâsının altında toplamış ve şöyle demiştir: *"Allah'ım*

¹ Mehmet Arslan-Mehtap Erdoğan, *Kerbela Mersiyeleri* (1. Baskı), Grafiker Yayınları, Ankara 2009, s. 3.

² Cevad Muhaddisi, *A'dan Z'ye Kerbelâ Ansiklopedisi* (2. Baskı), (Çev: A. Gürel, M. Atam, R. Nur), Asr Yayınları, İstanbul 2012, s. 239.

³ Arslan-Erdoğan, 6.

⁴ Muhammed b. Abdulhâdî eş-Şeybânî Muhammed Sâlim Hıdır, *Cennet Gençlerinin Efendisi Hız. Hüseyn radiyallâhu anh Hayatı ve Şehâdeti*, Burhan Yayıncılık, İstanbul 2012, s. 27.

⁵ Arslan-Erdoğan, 6.

⁶ Muhaddisi, 147.

⁷ Ahzap: 33/ 33.

bunlar benim Ehl-i Beyt'imdir; o halde bunları her türlü pislikten uzak tut ve tam bir temizlikle temizle!"⁸ Hz. Peygamber Ehl-i Beyt'ini Hz. Nûh'un gemisine benzetmiş ve: "Ehl-i Beyt'im in misâli, aranızda ancak ve ancak Nûh'un gemisi misâlidir; ona giren kurtulur, ondan yüz çeviren boğulur."⁹ Yine bir gün Hz. Hüseyin için: "Hüseyin bendendir, ben de Hüseyin'denim, Hüseyin'i seveni Allah da sever, Hüseyin'e buğz edene Allah da buğz eder. Hüseyin torunlardan bir torundur; Allah onun katiline lanet etsin" demiştir.¹⁰

Hz. Peygamber, Hz. Hüseyin'in öldürüleceğini önceden bilmektedir. Esmâ bint-i Ümeys şöyle nakletmiştir: "Ben Fatıma oğulları Hasan ve Hüseyin'in ebesiydim. Hz. Hüseyin dünyaya geldiğinde, Resulullah yanıma gelerek "Ey Esmâ, çocuğumu bana getir" diye buyurdu. Ben Hüseyin'i beyaz bir kundağa sararak Resulullah'a verdim. Resul-i Ekrem sağ kulağına ezan, sol kulağına kamet okuduktan sonra, Hüseyin'i bana verdi ve ağlamaya başladı. Esmâ, Resulullah'a "Anam, babam sana fedâ olsun ey Allah'ın Resulü, ağlamanızın sebebi nedir?" diye sorduğunda, âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamber, "Bu çocuğuma (ağlıyorum)" diye cevap verdi. "Bu çocuk dünyaya daha yeni geldi" diyen Esmâ'ya, Hz. Peygamber "Ey Esmâ, bu yavrumu zalim ve azgın bir grup öldürecektir. Allahu Teâla benim şefaati onlara nasib etmesin" diye cevap verdi. Daha sonra "Ey Esmâ, bunu kızım Fatıma'ya söyleme, çünkü o daha yeni doğum yapmıştır (ve bu haberi duymaya hazırlıklı değildir)" buyurdu."¹¹

Kûfelilerin daveti üzerine Hz. Hüseyin Kerbelâ'ya gidip gitmeme konusunda kararsız kalmıştır. Medine'den Mekke'ye gitmeden önceki gece, dedesi Hz. Resulullah'ın kabri şerifine gidip namaz kılıp dua etmiş ve ağlamıştır. Uyuyakaldığı kabrin üzerinden mübarek başını kaldırdığında rüyasını hatırlamıştır. Rüyasında Peygamberimiz ona: "Kerbelâ'da susuz bir şekilde kendi kanına bulanmış olduğunu görür gibiyim. Baban, annen ve kardeşin seni hasretle beklemektedirler" demiştir. Yine bir gün Medine'de iken rüyasında Hz. Peygamber: "Ey Hüseyin! Yola çık. Çünkü Allah seni şehit olarak görmek ister" demiştir. Başka bir gün rüyasında Hz. Peygamber: "Senin için cennette öyle dereceler vardır ki onlara ancak şehadetle ulaşabilirsin" demiştir.¹²

⁸ Muhaddisi, 245.

⁹ Muhaddisi, 244.

¹⁰ Muhaddisi, 209.

¹¹ Muhaddisi, 246.

¹² Muhaddisi, 240.

Hız. Hüseýin, aşura günü Kûfelilere hitaben: “Soyuma bakın! O zaman benim kim olduğumu görürsünüz. Sonra da vicdanınıza dönüp onu kınayın. Bir bakın hele: Beni öldürmek ve hürmetimi ayaklar altına almak size helal kılınmış mıdır? Acaba ben Peygamberinizin kızının, Peygamber’in vasisinin ve amcazâdesinin oğlu değil miyim?”¹³ demiştir.

Tarihçiler, Hız. Hüseýin’in vefâtının 10 Muharrem 51 Hicrî senede olduğunda, Müslümanlar da o günün aşura günü olduğunda ittifak ederler.

Hız. Hüseýin ve yârenleri Kerbelâ’da şehit düştükten sonra, Şam’a götürölmek üzere yola çıkmışsa da açıkta bırakılmış ve Benî Esed kabilesinden Gâdiriyye köylüleri, Hâ’ir denilen yere gömmüşlerdir.¹⁴

Şia inancında müslümanlar, aşura günü ağlayarak, mersiye ve sînezenler okuyarak, çeşitli matem etkinlikleri düzenleyerek Hız. Hüseýin’in yolunda bizatihi savaşı ve şehit olan kimselerin sevabı kadar mükâfata kavuştuğunu düşünür. Hız. Muhammed’in torunu için düzenlenen taziye merasimleri, Şii toplum için merhamet ve şefkatin gerçek bir ifadesi hâline gelmiş ve bu merasim sayesinde dindar erkek ve kadınlar, Kerbelâ hadisesini her yıl Muharrem ayında tekrar yaşayıp bu olayın canlı tutulmasını sağlamışlardır.

Bu çalışmada bilhassa İğdır yöresinde aşura günleri başta olmak üzere çeşitli merasimlerde söylenen ve adına sînezen denilen sözlü edebiyatın bir mahsulü sayabileceğimiz şiirler bir araya getirilmiş olup adeta bu sözlü geleneğin yazıya aktarılarak daha sonraki çağılara ulaşması sağlanmıştır. Ayrıca aşura geleneğini tanıtmak maksadıyla sînezen şiirlerinin umumî tahlili yapılmıştır. Bu tahlil yapılırken de halk arasında dolaşılan menkıbelerden faydalanılmıştır.

¹³ Muhaddisi, 243-244.

¹⁴ Arslan-Erdoğan, 1.

BİRİNCİ BÖLÜM

SÎNEZEN

1.1. SÎNEZEN NEDİR?

Sîne kelimesi Farsça olup “göğüs, gönül, yürek” anlamlarına gelir.¹⁵ Zen kelimesi ise Farsça’da “zeden” fiilinin muzari halidir. “Vurucu, vuran, atan, çalan” gibi anlamlara gelir.¹⁶ Sîne-zeden sözlükte “göğsünü bir yere çarpmak, matem etmek yas tutmak¹⁷; müdâfaa etmek, (birinin hatırına) faaliyette bulunmak¹⁸; eliyle göğsüne vurmak¹⁹” gibi anlamlara gelmektedir.

Sîne ve zen kelimelerinin yan yana gelmesinden oluşan sînezen (sîne+zeden>zen) ise sözlükte şu anlamlara gelmektedir: Göğüs döven, göğsünü döverek yas tutan.²⁰ Şiilikte yas günleri göğsüne vuran, göğsünü yumruklayan, göğüs yumruklayarak yas tutan gibi anlamlarda kullanılır.²¹ Sînezen, “vurma, dövme” anlamlarında hâsıl-ı masdardır.

İran ve Azerbaycan’da Muharrem ayında yapılan matem etkinliklerinde göğsüne vurarak gösteri yapanlara “sîne-zen”; sırtını zincirlerle dövenlere “zincir-zen”; taşları yahut “taht” denilen yuvarlak tahta parçalarını vücutlarına vuranlara ya da bunları birbirlerine vurup yüksek ses çıkmasını sağlayanlara da “seng-zen” denilir. Bu gösteriler de “sîne-zenî” denilen bir nevi şarkı eşliğinde yapılır.²²

İğdır yöresinde genellikle tasua gecesinde²³, aşura gününde belli bir makam eşliğinde söylenen şiirlere yöre halkı kimi zaman sîne, kimi zaman sînezen der. Yaygın söyleyiş sînezendir. Sînezenî tabiri ise neredeyse hiç kullanılmamaktadır.

Edebiyat literatüründe yaptığımız araştırmalarda sînezenin terim anlamına rastlanmamıştır. Ancak bir kültür ürünü olan sînezen hakkında şöyle bir tanım yapılabilir: Sînezen, Hz. Hüseyin başta olmak üzere Kerbelâ’da şehit olan yetmiş iki şühedâ ile bilhassa esir edilen Hz. Hüseyin’in ailesine yapılan zulümleri unutmamak ve onların yasını tutmak, aşura gününü anmak amacıyla sîne dövme, zincir vurma ya da

¹⁵ Ziya Şükûn, *Gencîne-i Goftâr, Ferheng-i Ziya, II*, M.E.B. Yay., İstanbul 1996, s. 1257. Ayrıca bkz. Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük* (11. Baskı), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2011, s. 2116.

¹⁶ Ziya Şükûn, 1064. Ayrıca bkz. Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat (Eski ve Yeni Harflerle)* (25. Baskı), Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2008, s. 1178.

¹⁷ Ziya Şükûn, 1257.

¹⁸ Hasan Enveri, *Ferheng-i Kinâyât-ı Sühen, II*, Tahran 1383h.ş., s. 985.

¹⁹ Gulamhuseyn, Sadrî-i Efşâr v. dğr., *Ferheng-i Zebân-i Fârsî-i İmrûz*, Tahran 1377 h.ş., s. 615.

²⁰ Ferit Devellioğlu, *age*, s. 955.

²¹ Mehmet Kanar, *Farsça Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul 2008, s. 940.

²² Arslan-Erdoğan, 77.

²³ Tasua geces, aşura gününden önceki günün gecesidir.

tekbir getirmenin ritm olarak kullanıldığı genellikle hece ölçüsü veya serbest ölçüyle söylenen bir nevi ağıttır.

Arapça’da nevh (نوح) kelimesi “ağlamak, dövünmek feryâd u figân etmek” anlamlarına gelir.²⁴ Farsça’ya da Arapça’dan geçen bu kelime İran edebiyatında nevha olarak kullanılmıştır. İğdır yöre halkı tarafından “nuha” olarak bilinen bu kelime sînezen ile aynı edebî mahsule işaret eder.²⁵

1.2. SÎNEZENLERİN DOĞUŞU

Hız. Hüseyin hakkında rivayet edilen hadisler incelendiğinde Ebû Ümâme’nin şu rivayeti sînezen geleneğini temellendirmede bir kaynak niteliği taşıyabilir. Taberanî, Ebû Ümame’den Hız. Resulullah’ın kendi zevcelerine Hız. Hüseyin’i ağlatmamaları hususunda tembihte bulunmuş olduğunu naklediyor. Ravi şöyle rivayet ediyor: *“Resulullah Ümmü Seleme’nin evinde iken Cebrâil nazil oldu. Peygamber, Ümmü Seleme’ye hiç kimsenin içeriye girmemesini emretti. Bu sırada Hüseyin geldi ve Resulullah’ı odada görünce içeri girmek istedi. Ümmü Seleme, Peygamber’in torununu kucağına alarak birtakım sözlerle meşgul edip içeri girmesine engel olmak istedi. Fakat Hüseyin’in şiddetli ağlamasıyla karşılaşınca onu bıraktı ve Hüseyin Peygamber’in olduğu odaya girerek kucağına oturdu.*

Cebrâil, Resul-i Ekrem’e “Senin ümmetin bu çocuğunu öldürecektir” diye arz etti. Peygamber “Bana iman ettikleri halde mi onu öldürecekler?” diye sorduğunda, Cebrâil “Evet, onu öldürecekler” dedi. Daha sonra bir avuç toprağı Resulullah’a göstererek Hüseyin’in ölüm yerinden haber verdi. Hız. Peygamber Hüseyin’i bağrına basarak hüznü bir halde dışarıya çıktı.

Resulullah’ın bu halini gören ve çocuğı içeri bıraktığından dolayı kızgın olduğunu zanneden Ümmü Seleme “Yâ Resûlallah, senin yoluna fedâ olayım. Gerçi siz kimseyi içeriye almamamı söylemişsiniz, ama sizin bizden bu çocuğı ağlatmamamızı istediğinizden dolayı onu içeriye aldım” dedi.

Hız. Peygamber onun cevabını vermeden ashabının yanına giderek “Benim ümmetim bu çocuğumu (Hüseyin’i) öldürecektir” diye buyurdu.

Ashabın içerisinde bulunan Hız. Ebû Bekir ve Hız. Ömer “Yâ Resûlallah, mü’min oldukları halde mi onu öldürecekler?” diye sorduklarında, Hız. Peygamber, Hüseyin’in

²⁴ Serdâr Mutçalı, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Doğarcık Yayını, İstanbul 1995, s. 926.

²⁵ Erkan Beder, *Hüseyin Vay, İğdır İlinde Muharrem Ayı Törenleri*, Kün Yayıncılık, Yozgat, s. 44.

şehid düşeceği toprağı onlara göstererek “Evet, bu toprak da onun üzerinde şehit düşeceği topraktır” diye buyurdu.”²⁶

Bu olayı Hz. Peygamber, Ümmü Seleme’ye haber vermiş olacak ki Peygamber’in vefâtından sonra onun kendisine verdiği toprak kızarınca Hz. Hüseyin’in şehit olduğunu anlamıştır. Bundan dolayı tarihte ilk olarak Hz. Hüseyin için ağıt yakıp ağlayan ve Hz. Hüseyin’in akrabalarını ağlatan Hz. Peygamber’in hanımı Ümmü Seleme’nin olduğu söylenmektedir.²⁷

Peygamber ailesinin Hz. Hüseyin’in şehadetinden dolayı duydukları acı şiirlerimize de konu olmuş, özellikle maktellerde bu hususa dikkat çeken ifadeler yer almıştır. Örneğin Fâhir’in Hz. Hüseyin’in şehit edilmesi üzerine yazdığı maktel şöyledir:

*Ağla ey dil ki bugün zulm firâvân oldu
Gül-i gülzâr-ı Nebi soldu perişân oldu
Bu işe ins ü melek cümlesi nâlân oldu
Ehl-i beyt’e bu zaman gör ki ne tuğyân oldu
Hanedân-ı nebevî âh ile sûzân oldu*

*Zümre-i ehl-i şikâk etdi inâdın i ‘lân
Hânedân-ı nebevî oldu garîk-i ahzân
Ağlayub mâtem ider kimde ki vardır îmân
Bu işe yandı bütün âh ederek halk-ı cihân
Ağladı şems ü kamer inledi hem kerrûbiyân*

*Ettiler âl-i Yezîd kizb iderek nakz-ı ‘uhûd
İşte bu vâkı ‘a-ı kerb-i belâ oldu şuhûd
Düşdü hâk-ı siyehe sâye-i sultân-ı vucûd
Nûr-ı çeşmân-ı Ali nûr-ı fuâd-ı Mahmûd
Eyle müşgin anı Kur’ân ile tebcîl-i Ma ‘bûd*

²⁶ <http://www.Kerbelâ.net/index.php/imam-huseyin/ehl-i-sunnete-gore-imam-huseyine-aglamak.html>. (E.T.: 15/09/2016)

²⁷ Muharrem Gulam Huseyin, “İmam Hüseyin için Yas/Matem Tarihi”, *Araştırma Aynasında İslâm Tarihi*, 2003, s. 255-300. (<http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92815>), (E.T: 15/06/2016)

Girye-nâk etdi bizi işte bu fi 'l-i a 'dâ
Eyledi dâll u mudil anları hep hubb-ı sivâ
Biz nasıl etmeyelim la 'neti her demde sezâ
Tiğ-ı tahkîre hedef oldu hafîd-i Tâhâ
Titredi yareli bir kuş gibi ruh-ı Zehrâ²⁸

Hiz. Hüseyin'in şehâdetinin ardından Yezid'in habercisi Medine valisine haber getirmiş; bunun üzerine Ebû Tâlib oğlu Âkil'in kızı Zeyneb, toplanmış bulunan kadınların meclisinde bir şiir söyleyerek ağıt yakmıştır:

"Peygamberiniz size sorduğunda ne diyeceksiniz
Son ümmet olduğunuz halde neler yaptığınız hakkında
Onun olmadığı bir zamanda onun aile ve çocuklarına
Birçoğu esir birçoğu da kanına bulaşmış
Benim öğüt ve nasihatlerimin karşılığında mükâfatı bu olmamalıydı
Karşılığı yakınlarıma böyle kötü davranış değildi."
 Bu ikinci ağıt toplantısı olarak tarihe geçmiştir.²⁹

Ağıt toplantısı olarak adlandırılan olaylardan biri de esir kadın ve çocukların Medine'ye dönüşleri sırasında gerçekleşmiştir:

"Ey Medineliler artık Medine'de durmayın
Hiz. Hüseyin öldürüldü o üzüntüyle ağlamaktayım
Bedeni Kerbelâ'da kana bulaşmış
*Başı mızrak ucunda dolaşmaktadır."*³⁰

Hiz. Hüseyin'in şehadetinin kırkıncı gününde Kerbelâ'ya giden Hiz. Muhammed'in yakın dostu Câbir İbn-i Abdullah el-Ensârî (ö.77-78/697), mezarının başında ağıt yakıp ağlamıştır.³¹

Hâlid bin Ma'dân (ö. 103/721), Tabînin ileri gelenlerinden biridir. Şam'da oturan bu şahsiyet mızrağa vurulan Hiz. Hüseyin'in başını görünce bir ay evinden çıkmamıştır. Dostları onu ziyaret için geldiklerinde Hâlid bin Ma'dân şu şiiri okumuştur:

"Ey Muhammed'in torununun başını kana bulaşmış halde getirdiler.

²⁸ Selami Şimşek, "Bandırmalı Şeyh Yûsuf Nizâmeddin Efendi (ö.1165/1752) ve Mersiyye-i Şâh-ı Şehîd-i Kerbelâ'sı", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (30), 2006, 73.

²⁹ Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

³⁰ Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

³¹ Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

Ey Muhammed'in kızının oğlu! Seni açıkça öldürmeleriyle Peygamber'den intikam mı almak istediler?

Seni susuz öldürdüler. Kur'an'ın yorum ve iniş sebebini senin öldürülmende dikkate almadılar.

Sen öldüğün için mutlu oldular, tekbir getirip sevinç duydular.

Hâlbuki seni öldürmekle tekbir ve duayı da öldürdüler.”³²

Ubeydullah İbn-i Hurr-i Ca'fi, Hz. Hüseyin'in şehadetinden hemen sonra imama yardım etmediği için pişmanlık duyarak şu şiiri okumuştur:

“Hain oğlu hain komutan bana diyor ki:

Neden Fatıma oğlu şehit ile savaşa gelmedin.

Evet, ona neden yardım etmediğime çok pişmanım

Evet, kim başarı elde etmezse pişmanlık duyacaktır.

Ben ona yardımcı olmadığımдан ötürü kendimde hasret hissediyorum.

O hasret benden hiç ayrılmayacak.

Allah ona yardımcı olanların ruhlarını rahmet yağmuruyla sulasın.

Şimdi onların kabirlerinin başında durmaktayım, gözlerimden yaşlar akmakta neredeyse ciğerlerim parçalanmaktadır.

Yemin ederim ki onlar savaşta kahramanca ön safta savaşmış ve aslan gibi (Hz. Hüseyin'i) korumaktaydılar.

Öldükleri zaman her birisi takvayla toprağın üzerinde öldüklerinde üzgün ve şaşkın idiler.

Bakıp görenler onlardan daha değerlisini, üstününü görmedi ki ölüm anında da vakarlı yüzleri nurlu büyüklerdiler.

(Ey İbn-i Ziyad) Sen onları zulümle öldürürken bizlerin dostluğuna mı güvenmekte sin, bu olmayacak işten vazgeç.

Yemin ederim onların öldürülmesiyle bize en büyük zulüm edildi.

Bizlerin arasında onların intikamının alınmasını isteyen ne kadar erkek ve kadın vardır.

Çok zamanlar istemişim ki bir orduyla bu zulüm yolunu tutanlarla savaşmaya gitmeyi.”³³

Ebu'r-Rimâh Hazâî, şu ağıtı okumuştur:

³² Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

³³ Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

“Bulutlar yaşlarıyla gözlere doğru aktı ve gözyaşlarım aktı.

(Gözlerim) Peygamber ailesi için ağlamakta, bununla beraber çok da yaş akıtmadılar belki de su kalmamıştı.

Onlar kılıç çekmiş olanlar değil, kılıçları çekildiğinde de düşmanı yaraladılar.

Benî Hâşim ’den Kerbelâ toprağında ölenler, Kureyşlileri rezil etti.”³⁴

Bu ve buna benzer ağıtlar, Hz. Hüseyin’in şehadetinden sonra Hz. Hüseyin’in sevenleri ve yakınları tarafından çokça söylenmiş, divânlar oluşturulmuştur. Bireysel olarak başlayan bu durum zamanla toplum içerisinde yayılarak benimsenmiş ve ağıt söyleme bir gelenek haline gelmiştir. Bu gelenek Hz. Hüseyin’in şehadetinden hemen sonra başlamış toplum değerleriyle yeniden şekillenerek günümüze kadar ulaşmıştır.

İmam Hüseyin başta olmak üzere diğer imamların şehâdetlerinden dolayı çeşitli makamlarda ağıtlar okuyarak aynı tempoda sîneye vurma geleneği vardır. Araplar arasında yaygın olan sîne vurma geleneği daha sonraları “nuhalar” ve “ağıtlar” eşliğinde yapılmaya başlanmış, sîne vurma teknikleriyle geliştirilerek bugünkü haline gelmiştir. Eskiden desteler³⁵ ve desteler halinde sîne vurma yoktur. XVI ve XVII. yüzyıllarda Azerbaycan, İran, Ermenistan, Irak, Afganistan, Türkmenistan ve Türkiye’nin, doğu kesiminde varlığını sürdüren Safevîler devleti döneminde sîne vurma yaygınlaşmış, İran’da Azerbaycan Türkleri tarafından 1794’te kurulan Kacar Hanedanı döneminde gelişip yayılarak bir gelenek halini almıştır. Kacarlı sultanlardan Nasreddin Şah, bu geleneği görkemli gösteriler haline getirmiştir. Desteler, müzik eşliğinde, ellerinde bayrak ve meşale taşıyarak sînezenî adı verilen geleneği yaşatmışlardır. Mersiye, ağıt ve sînezenî kültürü Kacar şahlarının yanında saray hanımları arasında da yaygınlaşmıştır.³⁶

1.3. SÎNEZEN’İN ÖZELLİKLERİ

Sînezenler, aşura gününü yeniden hissetme ve bunu nesilden nesle geçirerek her zaman canlı kalmasını sağlamak amacıyla dilden dile aktarılmış bir kısmı yazarı belli, bir kısmı anonim, bir kısmı ise Farsça’dan çevrilmiş ama Iğdır yöre ağzıyla şekillenerek varyantlaşmış sözlü geleneğin bir parçasıdır. Şiirlerde yas ve matem tutma ön plandadır. Şiirleri söyleyenler şair değil, Hüseyin âşıklarıdır. Bundan dolayı şiirlerin edebî yönü çok kuvvetli değildir. Şiirlerde ayet ve hadislerden iktibas ve telmihler yapıp bazı yöresel deyimler kullanılmıştır. Şiirlerde Hz. Hüseyin Hak aşığı bir sevgili iken Yezid

³⁴ Muharrem Gulam Huseyin, 255-300.

³⁵ Deste, sînezen söyleyerek zincir vuran en az on kişiden oluşan gruplardır.

³⁶ Muhaddisi, 412.

Hak düşmanı bir rakiptir. Şiirlerde Hz. Hüseyin'in Seyyidü's-Şühedâ ve Sarallah gibi farklı lakapları sıkça geçmektedir. Sînezenleri söyleyenler, herhangi bir tekke ya da dergâha mensup değildir. Sînezen şairlerinin Hüseyin ve Ehl-i beyt'i seven ve onu takip eden birer Hüseyinî olduğu söylenebilir. Çalışmamızda yer verdiğimiz sînezenlerin şairleri belli bir şiir sanatı dersi almamış halktan kişilerdir. Şiirlerin muhtevası, şekil özelliklerinden daha önemlidir.

Sînezen'in Çeşitleri

1. Sîne Sînezenleri

Destelerin, deste başı³⁷ önderliğinde ve aşura için belli bir meydanda toplanmış olan Hüseyinî kitlenin önünde sînezen söylerken sîne dövmeyi ritm olarak kullandıkları sînezenlerdir. Her dizenin durağında sîne döverek ritm tutulur.

Hüseyin vey Nuhâsı

Allahu Ekber ezan Hüseyin'i

Murtezâ Heydar Gur'ân Hüseyin'i

Arş-ı âlâda ağlar Hüseyin'e

Kerbelâ'da gurbân Hüseyin'e

Ağam Hüseyin İmam Hüseyin

Nûruna selâm es-selâm Hüseyin

Sultan Hüseyin destan Hüseyin

Ruhuna selâm kahraman Hüseyin

Resul u Zehra Kevser Hüseyin'i

Zeyneb'i şeydâ ağlar Hüseyin'i

Sahib-i ezâ Mehdî-i âlem

Yeryüzü gökler her yer Hüseyin'i

Susuz Hüseyin gurur Hüseyin

Şanlı Zeyneb'e ey onur Hüseyin

Fedâ Hüseyin velâ Hüseyin

Şanlı mektebe can fedâ Hüseyin

³⁷ Deste başı: Sînezen söyleyerek sîne döven, zincir vuran ve tekbir getiren deste grubunu yönlendiren şahıstır.

*Aşura ezâ matem Hüseyin'i
Ya Ebu'l-Fazıl elem Hüseyin'i
Cenneti siyah bürünmüş
Mazlum Kerbelâ herem Hüseyin'i*

*Tavaf Hüseyin herem Hüseyin
İslâmın ruhu muhteşem Hüseyin
Şiar Hüseyin vakar Hüseyin
Ey şehitlere iftihar Hüseyin*

*Gulhuvallahu ehed Hüseyin'i
Aşk-ı Allahu samed Hüseyin'i
Şehadet mektebinin yemini
Ey Sarallahu ehed Hüseyin'i*

*Nida Hüseyin veda Hüseyin
Zeyneb'e diyen elvedâ Hüseyin
Garip Hüseyin şehit Hüseyin
Dertlere devâ ey ümit Hüseyin*

2. Zincir Sînezenleri

Deste başının etrafında halka oluşturan destelerin sînezen söylerken zincir vurmayı ritm olarak kullandığı sînezenlerdir. Deste başının söylediği dizeler koro tarafından söylenirken zincir vurma ritm olarak kullanılır.

İmam Mehdi Nuhası

Deste başı:

*Höccet ibni'l-Hesen senin başın sağ olsun
Hüseyin'in yolunda canımız gurbân olsun*

Deste koro halinde:

*Hüseyin şehit oldu Zeyneb esir oldu
Ya begiyyet Allah ya hacerek Allah*

Deste başı:

*Kerbelâ günüdü baş sağlığına geldik
Hüseyn'in yolunda ehd u peymâna geldik*

Deste koro halinde:

*Ağlayın Hüseyn'e çün Mehdi bugün ağlar
Garalar bağlayın çün Zehra bugün gara bağlar*

Deste koro halinde:

*Hüseyn şehit oldu Zeyneb esir oldu
Ya begiyyet Allah ya hacerek Allah*

3. Yol Sînezenleri

Deste başı önderliğinde destelerin, belli bir nizamla erba'ın³⁸ yolculuğunda ya da aşura günü camiye giderken veya oradan ayrılıp gelenekselleşmiş aşura meydanlarına yürürken tekbir getirerek söylediği sînezenlerdir. Allahu Ekber, Lebbeyk Hüseyn gibi söz grupları ritm için kullanılır. Deste başının söylediği dizeyi koro tekrar eder.

Sînezen

*Ey şielers müminler
Görün neler oluptu*

*Kerbelâ çöllerinde
Ağam şehit oluptu*

*İmam şehit oluptu
Susuz şehit oluptu
Gerip şehit oluptu*

*Ağamın atı geldi
Ganlı geleti geldi*

*Ganlı gılıç Kerbelâ'da pas tutar
Hüseynîler senin için yas tutar*

³⁸ Erba'ın, Hz. Hüseyn'in şehadetinin kırkuncı günüdür.

Hüseyin'e can Hüseyin'e

Canım gurbân Hüseyin'e

Sînezen'in Muhteva Özellikleri

Tespit edilen sînezenler incelendiğinde genel olarak şu konuların işlendiği görülmüştür:

1. Kerbelâ vakasına şahit olanlar için yazılan sînezenler: Burada Kerbelâ vakasında bizatihî savaşa dâhil olan kişiler kastedilmiştir. Bu kişilerden bir kısmı şehit olurken bir kısmı da esir edilmiş olup şairler tarafından şehitlere ve esirlere sînezen yazılmıştır.

2. Kerbelâ vakasına şahit olmayanlar için yazılan sînezenler: Sînezenlerin ana konusu Hz. Hüseyin ve Kerbelâ vakası olsa da bu sînezenlerde Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan gibi Kerbelâ vakasından önce yaşayanlarla Hasan el-Askerî, Mehdî gibi Kerbelâ vakasından sonra yaşayanlar konu edilir. Burada genellikle Kerbelâ vakası ve Hz. Hüseyin'in şehit olma nedeninden dolayı baş sağlığı dileme ve duada bulunarak imamlardan yardım isteme konusu işlenir.

3. Kerbelâ için yazılan sînezenler: Burada Kerbelâ vakası anlatılırken Kerbelâ şehrine işaret edilmiştir.

4. Aşura günü için yazılan sînezenler: Bu sînezenlerde Muharrem ayının dokuzuncu günü için "tasua", onuncu günü için "aşura" ve Hz. Hüseyin'in vefâtının kırkıncı günü için "erba'în" etkinlikleri konu edilir.

Sînezenlerde bu ana başlıklar içerisinde hususî olarak şu mevzulara yer verildiği görülmüştür: Hz. Hüseyin, 72 şühedâ, Hz. Hüseyin olmak üzere şehitlerin naaşlarına yapılan saygısızca davranışlar, Hz. Hüseyin'in başının kesilip Yezid'e sunulması, Hz. Hüseyin'in ailesinin esir alınarak yapılan işkenceler, heymelerin³⁹ yakılması, Yezid'in hileleri, Kûfe halkı, zulüm, baskı, zulme başkaldırı, susuzluk, mazlumiyet, masumiyet, hak ve batıl, Ehl-i beyt sevgisi, Ehl-i beyt'e yapılan zulümler, Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan, Hz. Mehdi, Hz. Zeyneb'e başsağlığında bulunma, Muharrem ayı, aşura günü, tasua gecesı ve erba'în gibi konular sînezenlerde işlenen başlıca konular arasındadır.

³⁹ Heymeler, Kerbelâ'da savaş esnasında Hz. Hüseyin'in ailesinin konakladığı çadırlardır.

Sînezenlerde Geçen Başlıca Kişiler ya da Varlıklar:

Hz. Hüseyin

Hz. Ali: Hz. Hüseyin'in babası

Hz. Fatıma: Hz. Hüseyin'in annesi

Hz. Muhammed: Hz. Hüseyin'in dedesi

Hz. Ali Ekber: Hz. Hüseyin'in oğlu

Hz. Ali Asgar: Hz. Hüseyin'in altı aylık oğlu

Hz. Zeyne'l-Âbidin: Hz. Hüseyin'in oğlu

Hz. Rukayye: Yezid'in, Hz. Hüseyin'in kesik başını göndererek ağlaya ağlaya vefât etmesine sebep olan Hz. Hüseyin'in kızı

Hz. Sakine: Hz. Kasım'la nişânlanmış olan Hz. Hüseyin'in kızı

Hz. Ebu'l-Fazl Abbas: Hz. Hüseyin'in üvey kardeşi

Hz. Hasan: Hz. Hüseyin'in kardeşi

Hz. Zeyneb: Hz. Hüseyin'in kız kardeşi

Hz. Kasım: Hz. Hasan'ın oğlu

Hz. Müslim bin Âkil: Hz. Hüseyin'in amcasının oğlu

Hz. Mehdi: Kıyamet günü zuhuru beklenen on ikinci imam

Yezid: Muaviye'nin oğlu, Hz. Hüseyin'in Kerbelâ vakasında şehit olmasına sebep olan kişi

İbn-i Ziyad: Kerbelâ vakasında Kûfe valisi

Şimr: Kerbelâ vakasından sonra Hz. Hüseyin'in başını kesen kişi

Harmele: Altı aylık olan Hz. Ali Asgar'ı Kerbelâ'da şehit eden kişi

Zülcenâh: Hz. Hüseyin'in atı vb.

Sînezenlerde Geçen Başlıca Mekânlar: Kerbelâ, Şam, Kûfe, Fırat, Alkame vb.

Sînezenlerin Şekil Özellikleri

Nazım Birimi: Beyit, dörtlük, bent ve serbest birim.

Ölçüsü: 7'li, 8'li, 10'lu, 11'li, 14'lü hece ölçüleri ve sebest ölçü.

Kafiye Şeması: aa bb cc...; xaxa aaaa bbba...; aaaa bbba ccca...; abab ccca ddda...; aabb cddd eeff...; aaaaa bbbba ccca...; ababb cbcbb...vb.

Üslûbu: Halk diline yerleşmiş bazı Farsça kelimelere rağmen yalın bir dil kullanılmıştır. Yöresel ağızla söyleyiş söz konusudur. Şiirlerde ironik bir anlatıma rastlanır. Savaşın galibi Yezid bin Muaviye olmasına rağmen zâlim ve mağlûb

sayılırken savaşta şehit düşürülen Hz. Hüseyin bin Ali ve ailesi (Ehl-i beyt) gerçek galip sayılmıştır. Dolayısıyla şiirlerde hüzünden çok zafer coşkusu vardır. Mersiyeler gibi sadece ağlatmaya dayalı anlatım tarzı yoktur.

Ezgisi: Şiirlerin genellikle tekrarlanan bir, iki yahut dört dizelik nakaratları vardır. Sînezenler, sîne döverek, zincir vurarak ve tekbir getirerek ritm tutulmasının dışında bestelenmektedir.

1.4. SÎNEZENLERİN İSLÂMÎ TÜRK EDEBİYATINDAKİ YERİ

İslâmî Türk edebiyatına genel olarak bakıldığında edebiyatın XI. yüzyıldan günümüze kadar farklı adlar altında dönemlere ayrıldığını görürüz. Bunlar: Türk Halk edebiyatı, Dinî-Tasavvufî Türk edebiyatı, Klasik-Divân edebiyatı, Âşık edebiyatı, Dünya edebiyatlarının tesirinde kalan Türk edebiyatı, Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatı, Türk Cumhuriyetleri ve Türk toplulukları Türk edebiyatları gibi.⁴⁰ Sînezenlerin şekil ve muhteva özellikleri incelendiğinde Türk Halk edebiyatı mahsulü olduğu görülecektir. Nitekim bir türün Türk Halk edebiyatı ürünü olabilmesi için aranan nitelikleri⁴¹ şöyle sıralayabiliriz:

1. Sözlü olma: Halk şiiri, sözlü geleneğin bir ürünüdür. Ağızdan ağza nesilden nesle geçerek yayılır. Sînezen, sözlü geleneğin bir ürünüdür. Desteler, sînezenleri aşura törenlerinde ya da tasua gecelerinde cami veya aşura meydanlarında usta çırak ilişkisi içerisinde sözlü olarak birbirinden öğrenir. Bazıları ise ezberlediği sînezenleri unutmamak için bir deftere yazar. Bu defterlere sînezen defteri denir. Sînezenlerin ağızdan ağza dolaşarak geleceğe aktarılmasının en büyük delili şiirlerdeki şive ve ağız özellikleridir.

Eli bala yaraların atanı dağlar

Meğer oğul yarasını atası bağlar

Başın sınıp ağıpdı gan tutup gözünü

Artık oğul göremmez o gül yüzünü

Kulağım eşitmir bala senin sözünü

Gözünü aç yüzüme bağ Eli-yi Ekber

Ağar yüzüne neden bu dide-i ter

⁴⁰ Abdurrahman Güzel, *Dinî-Tasavvufî Türk Edebiyatı* (3. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2006, s. 38.

⁴¹ Mehmet Aça, Halûk Gökalp, İsa Kocakaplan, *Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi*, Kriter Yayınları, İstanbul 2009, s. 450.

Nece birağaram Eli seni kum üsde yaralı

Bu ğaletin eli benim gararım aldı

Başındaki yaraların belâya saldı

Bütün arzuların yürekde galdı yaralısan sen

Yukarıdaki şiirde de görüleceği üzere, Hz. Ali yerine “Eli”, yavru yerine “bala”, baba yerine “ata”, akmış yerine “ağıpdı”, kan yerine “gan”, göremem yerine “göremmezem”, işitmiyor yerine “eşitmir”, bak yerine “bağ”, akar yerine “ağar”, nasıl yerine “nece”, bırakırım yerine “bırağaram”, üste yerine “üsde”, hâlet yerine “ğalet”, benim yerine “menim”, kararım yerine “gararım”, yürekde yerine “yürekde”, kaldı yerine “galdı”, yaralısın yerine “yaralısan” kullanılmıştır.

2. Çeşitlenme: Sözlü kültür ortamında yaratılan ve kuşaktan kuşağa sözlü olarak aktarılan şiirler her aktarımda biraz daha farklılaşarak devam eder. Sînezenler de böyledir. Ağızdan ağza aktarıldığı için orijinali bozulur, varyantlaşır. Aşağıda verilen sînezen sözlü olarak yayılırken iki farklı varyanta dönüşmüştür:

<i>Zeyneb’e Başsağlığı</i>	<i>Gelmişik ey şielər</i>
<i>Gelmişik ey ehl-i din</i>	<i>Şâm-ı garîbâna biz</i>
<i>Şam’a geribana biz</i>	<i>Vermeye baş sağlığı</i>
	<i>Zeyneb’in nâleye biz</i>
<i>Vermeye başsağlığı</i>	
<i>Zeyneb-i nâlâna biz</i>	<i>Bu gece biz gelmişik</i>
	<i>Nuha gılak ağlıyak</i>
<i>Bu gece biz gelmişik</i>	<i>Oğlu ölen server</i>
<i>Nuhe deyip ağlıyak</i>	<i>Günde ezâ sağlıyak</i>
<i>Oğlu ölen servere</i>	<i>Teşne ölen Ekber’e</i>
<i>Cümlesine bağlıyak</i>	<i>Sînemizi dağlıyak</i>
	<i>Şivan ile gelmişik</i>
<i>Teşne ölen Esğer’e</i>	<i>Zeyneb’in nâleye biz</i>
<i>Sînemizi dağlıyak</i>	
	<i>Ağlayan Ey Ekber’in</i>
<i>Şivan ile gelmişik</i>	<i>Turneyi turneyn</i>

<i>Orda Şebistan'a biz</i>	<i>Gasım'a mek eylerem</i>
<i>Çünkü bugün Zeyneb'in</i>	<i>Nazlı Elemdâr'ıma</i>
<i>Öldü iki naresi</i>	<i>Cümle-i Ashabına</i>
<i>Erşi çıkar bu gece</i>	<i>Yar-ı heva durına</i>
<i>Çün bala vay nâlesi</i>	<i>Nâle ile gelmişik</i>
<i>Yandıracak gemleri</i>	<i>Belki şamistan biz</i>
<i>Bu gece bil herkesi</i>	<i>Ağla Hüseyin'e gözüme</i>
<i>Nuha diyek ağılyak</i>	<i>Bu gece game tekin</i>
<i>Zeyneb'in haline biz</i>	<i>Çare edim göze yaş</i>
	<i>Âlemi tûfân eder</i>
	<i>Belki gele erbein</i>
	<i>Kabr-i Hüseyin'e gidek</i>
	<i>Destan ile gelmişik</i>
	<i>Onda Şamistan bize</i>

3. Anonimleşme: Halk şiirlerinin elbette bir söyleyeni vardır. Ama bu şiirler ağızdan ağza dolaşırken halka mal olur ve yazar zamanla unutulur gider. Nitekim çalışmamıza aldığımız pek çok sînezenin yazarı belli olmayıp anonim olduğu görülmektedir.

4. Geleneğe Bağlılık: Halk şiirleri bir geleneğe bağlı olup o geleneğin bir ürünü olurlar. Yani gelenek şiirlere form kazandırır. Sînezenler, sînezen söyleme geleneğinin bir parçasıdır. Sînezen söyleme geleneği de aşura geleneklerinden sadece biridir.

Muharrem ayı içinde; özellikle aşura denilen Muharrem ayının onuncu günü, imamın üçüncü, yedinci ve kırkıncı gününde gerçekleştirilen bazı matem etkinlikleri vardır. Bu matem etkinlikleri aşura geleneğini oluşturur. Aşura geleneği: Sîne dövme, Zincir vurma, Alem bezeme⁴², Kama vurma⁴³, Kasım Otağının altından geçme⁴⁴, Ali

⁴² Alem, bayrak demektir. Kerbelâ'da Hz. Hüseyin'in bayrağını taşıyan Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'ın şehâdetiyle bayrak yere düşmüştür. Alemin bezenmesiyle bayrağın yerden kalkması ümit edilir.

⁴³ Destelerin başlarını kama adı verilen kesici alet ile hafifçe vurdurup kan akıtmalarıdır.

Asgar beşiğinde çocuk sallama⁴⁵, Nezir adama⁴⁶, Şerbet dağıtma, Ehsan verme⁴⁷, Şâm-ı Garîbân⁴⁸, Deste gruplarının camilere taziyesi, Ziyaret-i Aşura duası okuma⁴⁹, Ziyaret guslü alma, Aşura günü temsili⁵⁰ ve Sînezen söylemedir.

5. Kalıplaşma: Halk şiirleri tür ve geleneklerine uygun bazı kalıplar içerirler. Sînezenler dinî içerikli olup aşura geleneğinin bazı kalıplarını içerisinde taşır. “Sarallah”ın geçtiği bütün sînezenlerde Hz. Hüseyin’den, “Babu’l-hevâic” denildiği zaman Kerbelâ’da şehit olan Hz. Hüseyin’in üvey kardeşi Hz. Ebu’l-Fazl Abbas’tan bahsedildiği bilinir.

Bütün sînezenlerde Hz. Hüseyin ve ailesi güzelliklerle donanmışken Yezid ve askerleri çirkin özellikler taşımaktadır. Bu da sînezenlerin kalıplaşan bazı düşüncelerin tesirinde olduğunu gösterir.

Sînezenlerin Türk Halk edebiyatı ürünü olabilmesi için gerekli olan bütün nitelikleri taşıdığı görülmüştür. Bundan dolayı sînezeni Türk Halk edebiyatı mahsulü kabul etmek mümkündür.

1.5. SÎNEZEN EDEBÎ BİR TÜR MÜDÜR?

Tür; grup, çeşit, cins, sınıf gibi çokluk ifade eden terimlerle karşılanırken edebî anlamıyla, eserlerin yapı ve içerik özellikleri dikkate alınarak bölümlerine ayrılmakta ve henüz çözümlenmemiş bir problem olarak karşımızda durmaktadır.⁵¹ Nitekim aynı muhtevaya sahip İslâmî Türk edebiyatının çeşitli yüzyıllarda öne çıkmış dönemleri dikkate alındığında bu dönemlerin edebî türleri arasındaki muhteva benzerliği dikkat çekmektedir. Örneğin; İslâm öncesi Türk edebiyatı mahsulü olan ve ölümlerin arkasından duyulan acıyı ifade etmek için söylenen saguların, İslâm sonrası Divân edebiyatında mersiye, Halk edebiyatında da ağıt ile benzerlik gösterdiği bilinmektedir.

⁴⁴ Kerbelâ’da şehit olan Hz. Kasım’ın nişanlı olduğu kanısı halk arasında yaygındır. Kasım otağı, onun evlenmeden şehit oluşunu temsil eder. Evlenmek isteyen bekârlar siyah örtüyle bezenmiş temsili bir otağın altından geçerek hayırlı kismetler için niyet ederler.

⁴⁵ Aşura gününde evli kişiler, Kerbelâ’da şehit olan altı aylık Ali Asgar’ı temsil eden beşiğin altından geçerek Allah’tan sâlih evlât ister.

⁴⁶ Muharrem ayında Kasım Otağı, Alem ya da Ali Asgar beşiğine tülbent bağlanarak adak adamadır.

⁴⁷ Aşura günü ve Hz. Hüseyin’inin şehâdetinin üçüncü yedinci ve kırkinci günlerinde ihsan yemeği verilir.

⁴⁸ Şâm-ı Garîbân, Hz. Rukayye’yi anmak için mumların yakılarak mersiyelerin okunduğu aşura gününün gecesidir.

⁴⁹ İmam Muhammed Bâkır’ın öğrettiği aşura gününde okunan duadır.

⁵⁰ Aşura gününde Kerbelâ’da yaşanan olayları anlatan skeçlerdir.

⁵¹ Metin Akkuş, *Klâsik Türk Şiirinin Anlam Dünyası: Edebî Türler ve Tarzlar*, Fenomen Yayınları, Erzurum 2007, s. 11.

Türk Halk şiirinin nazım türleri arasında semai, varsağı, güzelleme, koçaklama, taşlama ve ağıt yer almaktadır.⁵² Lafzî olarak sînezen ifadesine bu türler arasında rastlanmamaktadır. Ancak sînezen muhteva ve şekil yönünden ağıta benzemektedir. Ağıtlar genellikle bir kişinin ölümü üzerine söylenen bir nazım türüdür. Sînezenler de genellikle Kerbelâ'da şehit olan Hz. Hüseyin başta olmak üzere yetmiş iki şühedâ üzerine söylenmiştir. Ağıt ve sînezenlerde ağlama anlatımı dikkat çekmektedir. Ağıtlarda ölen kişinin ardından onun yiğitlik, kahramanlık gibi üstün özellikleri sıralanır. Sînezenlerde de böyledir. Ağıtlarda bulunan lirizm⁵³, sînezenlerde de vardır. Ağıt yakma geleneğinin parçası olan ağıtlar gibi sînezenler de sînezen söyleme geleneğinin bir parçasıdır.

Halk şiirinin temel özelliklerinden biri de belli bir makam eşliğinde söylenmesidir. *Ağıtlar, bazı muhitlerde belli âdet, anane, şekil ve usuller içinde söylenmektedir.* Uzun ve kırık hava adı verilen ezgilerle söylenir.⁵⁴ Sînezenler sîne vurma, zincir vurma ve tekbir getirme gibi tutulan ritmlerin dışında çeşitli makamlarda söylenirler. Halk şiirinin ilk örnekleri arasında yer alan ağıtların bir kısmı sanat seviyesine ulaşmış iken sanat seviyesine ulaşmamış ağıtların sayısı daha çoktur.⁵⁵ Bu durum sînezenlerde de gözlenmiştir. Başlangıçta sahibi belli olan ağıtlar zamanla anonim bir hüviyet kazanmıştır.⁵⁶ Tespit ettiğimiz sînezenlerin pek çoğu aynı şekilde anonimdir. Ağıtlarda olduğu gibi sînezenlerde de yalın dil dikkati çeker.

Şekil yönü itibariyle incelendiğinde ağıtlar, beyitler ya da üç, dört, beş dizenin oluşturduğu bentlerle söylenir.⁵⁷ Yapı itibariyle beyitten, üç, dört veya beşli bentlerden oluşan sînezenler de bulunmaktadır. Hece ölçüsüyle söylenen ağıtlar gibi sînezenler de vardır.

Bu ifadelerden yola çıkarak sînezen için ağıtın bir alt türü olduğu ifade edilebilir. Nasıl ki Maktel-i Hüseyinler Divân edebiyatı türlerinden mersiye'nin bir alt türüdür, sînezenler de ağıtın bir alt türüdür denebilir.

Ağıt ile sînezen arasında az da olsa bazı farklılıklar olduğu görülmüştür. Şöyle ki: Ağıt; ölümün dışında doğal afet, savaş, yangın, asker gönderme, gelin olma gibi

⁵² Aça, Gökalp, Kocakaplan, s. 536-540.

⁵³ Doğan Kaya, *Anonim Halk Şiiri* (2. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2004, s. 266.

⁵⁴ Elçin, s. 290, 291.

⁵⁵ Kaya, 271.

⁵⁶ Kaya, 271.

⁵⁷ Kaya, 276-286.

durumlarda da söylenmektedir. Bu farklı çaresizlikler karşısında duyulan korku, heyecan, üzüntü, isyan gibi duygularla ağıtlar söylenmiştir.⁵⁸ Sînezenler ise genellikle Kerbelâ'da şehit olan Hz. Hüseyin ve yetmiş iki şühedânın ölümü üzerine söylenmiştir. Çalışmada yer alan sînezenler incelendiğinde doğal afet, asker gönderme, gelin olma gibi durumlarda söylenen sînezene rastlanmamıştır. Ağıtlarda hissedilen ağlatma anlatımı bazı sînezenlerde yerini coşkuya bırakmıştır. Hatta son zamanlarda yazılan sînezenlerde hüzünden çok coşkunun hâkim olduğu görülmüştür. Ayrıca Hz. Hüseyin'in şehit edilmesi üzerine yazılan Maktel-i Hüseyinler, çokça işlenmiş olma nedeniyle bağımsızlaşmış ve dinî içerikli bir tür olarak mersiyelerden ayrı Maktel-i Hüseyin adıyla yaygınlaşmıştır.⁵⁹ Sînezenler de hem lafzî olarak hem de sayıca çok olması itibarıyla ağıtlardan ayrılarak bağımsızlaşmıştır. Özellikle Hz. Hüseyin ve Kerbelâ'da şehit edilen yetmiş iki şühedâ üzerine yazılan sînezenler ayrı bir edebî tür olarak düşünülebilir.

⁵⁸ Şükrü Elçin, *Halk Edebiyatına Giriş* (7. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2001, s. 290.

⁵⁹ Akkuş, 136.

İKİNCİ BÖLÜM

SÎNEZENLERİN UMUMÎ TAHLİLİ

2.1. DİN

Sînezen örneklerinde geçen din yüce İslâm dinidir. İslâm dini canlılık arz eden bir ifadeyle ele alınmıştır. Yetmiş iki şühedânın canı, İslâm'ı dirilterek canlandırmıştır.

Üç gününe dözemedim

Bir ömrü aldı ayrılık

Yetmiş iki cana garşılık

*Diriltdi İslâm'ı Hüseyin (3.1.1.67.)*⁶⁰

2.1.1. Allah

Allahu Ekber, Allahu Ekber

Aşura günü Kerbelâ mahşer (3.4.1.1.)

İslâm dini tevhîd dinidir. Allah tektir ve her şeyden üstündür. Sînezenlerde tekbîr getirmek son derece önemlidir.

Rahmân, Râhim olan yüce Allah'a

Noksansız adâlet, ne güzel uymuş

Muhammed Mustafa, Ahmed Muhtar'a

Vallahi nübüvvet, ne güzel uymuş (3.2.1.9.)

Sînezenlerde Allah'ın bütün varlıklara merhamet eden mânâsındaki Rahmân ve mü'min kullarına merhamet eden mânâsındaki Rahim adları bir arada geçmektedir. Allah noksansız olup eksikliklerden münezzehtir. O, adalet sahibidir.

Gelbime yazmış Allah

Âşık-ı Kerbubelâ'yı

Esir-i eşgem movlâ

Zeyneb-i Kerbubelâ'yı (3.3.2.6.)

Burada Allah'ın mutlak irâdesinden bahsedilmiştir. Bir kişinin Kerbelâ âşığı olabilmesi Allah'ın bir nâsibidir. Allah o kişiyi daha yaratmadan Hz. Hüseyin ve Kerbelâ aşkını kalbine yazmıştır.

Bazı sînezenlerde Allah kelimesi, destelerin heyecanını artıracak bir ritm unsuru olarak da kullanılır:

⁶⁰ Sînezenlerin umumî tahlili yapılırken verilen şiir örnekleri, üçüncü bölümde yer alan sînezenlerin numaralarına göre sıralanmıştır.

Allah Allah Ekber'im can üsdedi

Ganlı gözler ehd u peymân üsdedi (3.1.2.89.)

Allah, Rabb'dır, insanların sahibi, efendisidir. O, sözünde durandır. Kıyamet günü vâsilerin sonuncusu olan Hz. Mehdi geldiğinde Allah'ın vaadi ve peygamberlerinin ahdi gerçekleşecek ve şeytanın tahtı altüst olacaktır.

Gerçekleşecektir Rabbimiz vaadi

Yerine gelecek enbiyâ ahdi

Alt üst olacaktır şeytanın tahtı

Hatem-i evsiyâ geldiği zaman (3.2.1.14.)

Allah mutlak adâlet sahibidir. Sînezenlerde bu duruma çeşitli örnekler vardır.

Kurulacak adaletin divânı

Yerde kalmayacak Hüseyin'in kanı

Yerine gelecek Hakk'ın fermânı

Hüccet-i İlâhî geldiği zaman (3.2.1.14.)

Allah, "Kıyamet günü doğru teraziler kurarız; hiç bir kimse hiçbir haksızlığa uğratılmaz. Hardal tanesi kadar olsa bile yapılanı ortaya koyarız. Hesap gören olarak biz yeteriz"⁶¹ diyerek Kur'ân'da adâlete verdiği önemi vurgulamıştır. Adâlet günü geldiğinde Hz. Hüseyin'in kanının intikamını Allah'ın alacağına inanılır.

2.1.2. Melekler

Göklerden nidâ etti, Cebrail Ruhu'l-emin

Vâveylâsı tutmuştu, yeryüzünü Zeyneb'in

Ümmü'l-Benîn'e selâm, ey oğullar anası

Meleklerin dilinde, Ebu'l-Fazıl'ın senâsı (3.1.2.70.)

Güvenilir vahiy meleği mânâsına gelen Ruhu'l-emin, Cebrail meleğidir.

Hz. Zeyneb'in Hz. Hüseyin'in şehit olmasından dolayı duyduğu üzüntü yeryüzünü sarmıştır. Aşura günü Hz. Hüseyin'le birlikte Abbas, Cafer, Abdullah ve Osman da şehit olmuştur. Anneleri Ümmü'l-Benin'e selâm gönderilmiştir.

Melekler Ebu'l-Fazl Abbas için övgü yağdırır. Melekler, sînezenlerde Hz. Hüseyin'in tarafında olup Hz. Hüseyin ve ailesi için gözyaşı dökerek yas tutmuşlardır.

Cebrail nidâ oldu yer ile gök arasında

Kevser'in kurbânlığı Hüseyin'e mekân Kerbelâ (3.3.2.10.)

⁶¹ Enbiyâ: 21/47.

Kevser'den kasıt Hz. Fatıma'dır. Hz. Fatıma, Allah'ın dini uğruna Kerbelâ'da öyle güzel bir kurbân vermiştir ki Cebrail gök ile yer arasını dolduran bir nidâ etmiştir. Bu nidâ hem üzüntüyü hem de insanoğlunun Allah'a olan imanını tasdik eden sevinci temsil eder.

Sana abd-ı zelîlem men

Bu dergehe dahilem men

Gulamın Cebrail'em men

Hüseyn'im vay Hüseyn'im vay (3.1.2.12.)

Hz. Hüseyin'in dergâhında köle olan Cebrail meleği, Hz. Hüseyin'in ulaştığı makamın yüceliğini anlatmak için kullanılmıştır.

Gölge etme Cebrail, perde olma araya

Kanadını bir çek de, bakayım şu saraya

Âşık Mehmet bir umut ile geldi buraya

Oraya göz dikerken, feryâd eder ağlarım (3.3.1.26.)

Âşık Mehmet mahlasını kullanan şair, belli ki Kerbelâ'ya Hz. Hüseyin'i ziyarete gitmiştir. Hz. Hüseyin'i ziyaret edenler onun vesilesiyle Allah'a dua ederek hacetlerde bulunurlar. Cebrail'in Hz. Hüseyin'in türbesini koruduğuna inanılır. Âşık Mehmet de şiirinde Cebrail'in kanadıyla Kerbelâ sahrasını sardığını söyleyerek buna işaret etmiştir.

Atan İbrahim ağladı kurbân İsmail ağladı

Cibril Mikail İsrafil sana Azrail ağladı (3.1.1.39.)

Hz. Hüseyin, İbrahim soyundandır. Hz. İbrahim'in Allah'ın rızasını kazanmak için yine Allah'ın emriyle oğlu İsmail'i kurbân edişi hatırlatılmıştır. Hz. İbrahim ve İsmail'in ağladığı kişi Hz. Hüseyin'dir. Dört büyük melek Cebrail, Mikail, İsrafil ve Azrail de Hz. Hüseyin'e ağlamıştır. Sînezenlerde geçen buna benzer ifadeler, Hz. Hüseyin'in başına gelen Kerbelâ vakasının dehşetini anlatmak içindir.

2.1.3. Peygamberler

2.1.3.1. Hz. Âdem

Hz. Âdem vücûda getirilen ilk insan ve ilk peygamberdir. Yüce Allah; Hz. Âdem'i yaratmak istediği zaman meleklerine yeryüzünde bir halife yaratacağını ve ona secde etmelerini emretmiştir. Sînezenlerde Hz. Hüseyin'in şehâdetinin yarattığı hüznün derecesini anlatmak maksadıyla ilk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem'den söz edilmiştir.

*Mazlum Hüseyin, Mevlâ Hüseyin, şehidlerin sen pîrisin
 Es-selâmu aleyk Hüseyin, mektebimin önderisin
 Âdem ile Nûh peygamber, Îsâ, Mûsâ, İbrahim'in
 Kerbelâ'daki vârisi, risâletin fedâisi
 Peygamberlerin eşrefi Muhammed'in sevgilisi
 Velâyetin, imâmetin, Kerbelâ'da temsilcisi (3.3.1.13.)*

Pîr kelimesiyle Hz. Hüseyin'in şehitlerin önderi olduğu ifade edilmeye çalışılmış, Hz. Hüseyin'e selâm gönderildikten sonra şehitliğin bir mektep, bu mektebin yol göstericisinin de Hz. Hüseyin olduğuna işaret edilmiştir.

Hz. Âdem'den başlayan şair; Nûh, Îsâ, Mûsâ ve İbrahim Peygamberleri sıralamıştır. Peygamberlerin Kerbelâ'daki fedâisinin, peygamberlerin en şerefli olan Hz. Muhammed'in sevgili torunu Hz. Hüseyin'in velâyet ve imâmetin temsilcisi olduğu söylenmiştir.

*Arafat'ta Âdem'le, dua ettik ağladık
 Nûh ile zâlimlere, tûfân olduk çağladık (3.2.1.7.)*

Hz. Âdem, cennetten çıkarılıp Arafat'ta Allah'a tövbe ettiği zaman ve Hz. Nûh, tûfânıyla zâlimleri yok ettiği zaman onlarla birlikte nûru var olan Hz. Peygamber ve Ehl-i beyt'idir:

*O, sırların sırrıdır, cevher-i Fâtıma'dan
 Yaratılmıştı nuru Âdem hayat bulmadan
 Sonsuzluk diyarında sultanıydı o yerin
 Kanatlandı Cebrâîl, aşkıyla o serverin (3.3.1.5.)*

Halk arasında Peygamber Hz. Muhammed ve Ehl-i beyt'in nûrunun Hz. Âdem yaratılmadan önce yaratıldığına, beden giydirilen ilk kişinin Hz. Âdem olduğuna inanılır.

Halk arasında Cebrâîl meleğe öğretilen isimlerin Hz. Muhammed ve Ehl-i beyt'inin isimleri olduğu düşünülür:

*Rahmet oldu on sekiz bin âleme
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Cibril geldi ezberletti Âdem'e
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)*

2.1.3.2. Hz. İbrahim

Hz. İbrahim, Târah'ın (Âzer) oğlu, Musul-Şam ve Rum yolu üzerinde olan Harran halkındandır.⁶² Hz. İbrahim, yumuşak huylu salih bir peygamber olarak Kur'ân'da belirtilmiştir. Nemrut'un Hz. İbrahim'i attığı ateş çemberinin gül bahçesine dönmesi ile oğlu Hz. İsmail'i Allah'a kurbân vermek istemesi sonucu Allah tarafından kurbânlık bir koçun gönderilmesi mucizesi yaygın olarak bilinmekte olup sînezenlerde de bu tarihî mucizelere telmih yapılmıştır.

İbrahim'le beraber, ateşlere atıldık

Tûr dağında Mûsâ'yla cezbelere tutulduk (3.2.1.7.)

Ehl-i beyt, dini için ateşe atılan Hz. İbrahim'le aynı saftadır. Ehl-i beyt, Tûr dağında cezbeye tutulan Hz. Mûsâ'nın yanında yakîn imanı tatmıştır bir kere.

İbrahim misâli sen ey Hüseyin can

Kor olan kalbimi eyle gülistân

Tûr olan kalbime eyle tecelli

Sensiz nasıl dinsic ey Nûh bu tûfân (3.1.1.54.)

Ateşlere atılan Hz. İbrahim'in gül bahçesinde serinlediği gibi, Hüseyinlerin kalbinde olan ateşin de aynı iman bahçesine dönmesi arzulanır. Tûr dağına benzetilen gönüllere tecelli edecek Hz. Hüseyin'dir. Hüseyinlerin kalbindeki aşk Hz. Hüseyin'in aşkıdır. Gönüllerdeki tûfân Hz. Hüseyin'in aşkıyla dinecektir.

İbrahim'den gelir soyum Ali Taha'nın oğluyum

Kurtuluş gemisi menem ahde vefânın oğluyum (3.1.2.2.)

Hz. Hüseyin, nesebinin temizliğini anlatmak maksadıyla Hz. İbrahim'in torunlarından olduğunu söyler. Zira Hz. Muhammed, Hz. İbrahim'in soyundandır. Hz. Hüseyin de şîirde Hz. İbrahim'in soyundan geldiğini gururla vurgulamıştır.

2.1.3.3. Hz. İsmail

Hz. İsmail, Hz. İbrahim'in Hacer'den doğan ilk ve büyük oğludur.⁶³ Gerek babasıyla gerek onun vefâtından sonra Kâbe'ye hizmet etmiştir. Babası Hz. İbrahim tarafından Allah'a kurbân edilmek istendiğinde bunu iman ve sabırla karşılamıştır. Sînezenlerde kimi yerde Hz. Hüseyin, Hz. İsmail'e benzetilmiştir.

Cafer-i Tayyar'dır emim izzet ve onur oğluyum

İsmail yerine bugün Ali'nin gurbân oğluyum (3.1.2.2.)

⁶² Asım Köksal, *Peygamberler Tarihi I*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2016, s. 141.

⁶³ Köksal, I, 233.

Şehit amcası Cafer-i Tayyar'la onur duyan Hz. Hüseyin, Hz. Ali'nin Allah yolunda kendisini İsmail yerine kurbân olarak adadığını söyler.

Kimi sînezenlerde ise din uğrunda oğul ve akrabalarını Allah'a kurbân veren Hz. Hüseyin, Hz. İbrahim'e; oğul ve akrabaları ise Hz. İsmail'e benzetilmiştir.

Kerbelâ Halil'i, Ekber İsmail'i

Abbas'ı, Kasım'ı, Habib Mezâhir'i (3.1.1.44.)

Şiirde Kerbelâ'nın Halil'i Hz. Hüseyin'dir. Hz. İbrahim'in Allah'a kurbân etmek istediği oğlu Hz. İsmail ise Hz. Ali Ekber'dir. Hz. Hüseyin'in Allah'a kurbân adadığı asıl İsmail'i, Hz. Ali Ekber de olsa o sadece bir İsmail değil; Allah yolunda Abbas, Kasım, Habib Mezâhir gibi İsmail'leri kurbân etmiştir.

Bu meydan aşk meydanı can verir dine Kerbelâ

Yetmiş iki yiğitle direnir zulme Kerbelâ

Minâ'da Halilullah kurbân verdi İsmail'i

Oldu bugün kurbângâh zıbh-ı azime Kerbelâ (3.3.2.10.)

Hz. İbrahim'in Minâ'da verdiği kurbânı, Hz. Hüseyin de Kerbelâ'da vermiştir. Yetmiş iki şühedâ dini yeniden canlandırmıştır. Bu olaya telmih yapılmasının sebebi Allah yolunda yakîn imanının örneklenmesidir.

2.1.3.4. Hz. Nûh

Hz. Nûh Irak'ta Vedd, Süva', Yauk, Yağus, ve Nesr diye anılan putlara tapan kavmini başlarına gelecek olan azapla korkutarak tek olan Allah'a ibadete davet etmek üzere peygamber olarak gönderilmiştir.⁶⁴ Hz. Nûh, Allah'ın kendisine öğrettiği ilim ile bir gemi yaparak tûfân günü Allah'ın varlığına ve birliğine inanan akrabalarını ve kavminden bazı kimseleri kurtarmıştır. Bu gemi kurtuluş gemisi olarak adlandırılmış ve Ehl-i beyt'e benzetilmiştir. Sînezenlerde Hz. Hüseyin, Nûh Peygamber gibi Allah'ın inayetiyle yârenlerini kurtuluşa erdirmiştir.

Biz Nûh'un gemisinden başkasına binmeyiz

Güneştir misâlimiz, üflemekle sönmeyiz (3.2.1.7.)

Ehl-i beyt'in hak yolunu seçmesi Hz. Nûh'un gemisine binenlerin davranışıyla özdeşir. Güneşin parlaklığının zâlimlerin nefesiyle sönmeyeceği gibi Ehl-i beyt'in hakkaniyeti de şehit olmakla sönmemiş, İslâmiyet'i yüceltmıştır.

Fırat'ın sularına iner bugün ilâhi nur

⁶⁴ Köksal, II, 87.

*Her damlası gan olur boğar zâlimi Kerbelâ
Bu tûfân Nûh tûfânı ümmetin kurtulduğu gün
Hüseyn ümmetin Nûh'u kurtuluş yeri Kerbelâ (3.3.1.9.)*

Kerbelâ savaşı Hz. Nûh'un tûfânına benzetilmiştir. Fırat'ın sularına inen ilâhi nurlar da Kerbelâ şehitlerinin kanıdır. Hz. Hüseyin ise tüm Kerbelâ şehitlerini gemisine bindirerek kurtaracak olan Hz. Nûh'tur.

Bazı sînezenlerde Hz. Nûh'un kurtuluş gemisini Ehl-i beyt'in tamamı temsîl eder:
*Yazılmıştı Nûh'un sefînesine
Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)*

2.1.3.5. Hz. Mûsâ

Hz. Mûsâ, İmran'ın oğludur. Hz. Harun'dan bir yaş küçüktür.⁶⁵ Hz. Şuayb'ın damadıdır.⁶⁶ Medyen halkını tek dine davet etmiştir. Kur'an'da Hz. Mûsâ ile ilgili pek çok bilgi vardır. Tarihte iz bırakan mucizeleri esasının bir ejderha olarak sihirbazların büyüyle ortaya çıkardığı varlıkları yutması, Tûr dağında Allah ile konuşması, Firavun ve ordularının Kızıldeniz'de boğulmalarıdır. Sînezenlerde de bu tarihî olaylara telmih vardır.

*Seyyid-i nisâ ağladı Yemen-i kîsâ ağladı
Tâziye verip Ahmed'e Mûsâ ve Îsâ ağladı (3.1.1.39.)*

Hz. Hüseyin'e gözyaşı dökken sadece Hz. Fatıma ve Ehl-i beyt değildir. Hz. Peygamber'e diğer peygamberlerden taziyyede bulunanlar vardır. Hz. Mûsâ ve Hz. Îsâ bu peygamberler arasındadır. Onlar da Hz. Hüseyin için gözyaşı döküp ağlamıştır.

Halk arasında Allahu Teâlâ'nın, Hz. Mûsâ'yla Ehl-i beyt'in sesiyle konuştuğuna inanılır. Bu durum sînezenlerde karşımıza çıkmaktadır:

*Sedâ oldu Mûsâ'nın sözlerine
Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)*

2.1.3.6. Hz. Îsâ

Hz. Meryem'in babası İmran bin Mâsân, Hub'um bin Süleyman aleyhisselâmın soyundandır.⁶⁷ Babası olmadığı halde dünyaya gelmesi, kundakta iken konuşarak Allah'ın birliğini açıklaması ve peygamberliğini ilân etmesi, ölüyü Allah'ın inayetiyle diriltmesi, cüzzam hastalarını iyileştirmesi ve ölmeyerek gaybe çekilip kıyâmet günü

⁶⁵ Köksal, II, 7.

⁶⁶ Köksal, II, 18.

⁶⁷ Köksal, II, 303.

gönderileceği, Hz. İsa ile ilgili en yaygın mucizelerdir. Sînezenlerde daha çok onun mucizevî nefesi ile gerçekleştirdiği mucizelere telmih yapılmıştır.

Biz İsa'dan almışız, mucizevî nefesi

Hayat verir demimiz, öldürür her hevesi (3.2.1.7.)

Hz. İsa'nın nefesiyle ölüleri diriltmesi bir mucizedir. Telmih yapılan bu mucizeye sahip olduklarını söyleyen Ehl-i beyt'in, nefesle hayat verdiğine, nefesle dünyaya ilişkin bütün heva ve hevesleri yok ettiklerine inanılır. Bu mucizevî nefes Hz. İsa'dan yadigâr kalmıştır.

Kulak verin İsa'nın müjdesine

Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)

Halk arasında Hz. İsa'nın diğer peygamberler gibi kendisinden sonra gelecek son peygamber Hz. Muhammed'i ve onun Ehl-i beyt'ini müjdelediğine inanılır.

2.1.3.7. Hz. Yahyâ

Hz. Yahyâ, Hz. Zekeriyâ'ya 92 kimi rivayetlere göre 99 veya 120 yaşında bahşedilen Hz. İsa'dan altı ay büyük, sâlih bir peygamberdir.⁶⁸ Rivayete göre Yahyâ (a.s) İsrailoğulları tarafından şehit edildiği vakit otuz iki yaşındadır.⁶⁹ Sînezenlerde Hz. Hüseyin, Kûfeliler tarafından yalnız bırakılarak Yezid'in askerleri tarafından şehit edilmesi yönüyle İsrailoğulları tarafından şehit edilen Hz. Yahyâ'ya benzetilmiştir.

Sen vâris-i enbiyâsın sen varis-i evliyâsın

Sen misâli mazlum şehid Kerbelâ'da sen Yahyâ'sın

Şanlı tevhid mektebinin varisisin son nebinin

Huccetisin sen Allah'ın temsilcisi son dininin (3.3.1.7.)

Hz. Hüseyin, son Peygamber Hz. Muhammed ve evliyâların vârisi, son din olan İslâmiyet'in temsilcisidir. Mazlum şehit olan Hz. Yahyâ'dır. Pek çok sînezen ve anlatılarda halk arasında Hz. Yahyâ ile Hz. Hüseyin arasında bir benzerlik kurulmuştur. Tarihte Hz. Yahyâ'nın başı kesilerek zinakâr bir kadına; Hz. Hüseyin'in başı kesilerek İbn-i Ziyad ve Yezid'e altın bir tepside sunulması benzemektedir.⁷⁰

Hazret-i Yahyâ gibi başın göklerde senin

Hasıra sarılmıştı o mutahhar bedeninin

⁶⁸ Köksal, II, 292-294.

⁶⁹ Köksal, II, 298.

⁷⁰ Muhaddisi, 483.

Cibril ile gelmişti, Peygambere haberin

Hüseyin yenilmedi, Fecr'e yemin ederim (3.3.1.28.)

Hız. Yahyâ ile Hız. Hüseyin Allah'ın dini üzere savaşıarak şehit olmuş ve hakkaniyete ulaşmıştır. Bu kutsî şahsiyetlerin başı göklerde ve kanının öcü Allah'a aittir.

2.1.3.8. Hız. Yakup

Hız. Yakup, Hız. İbrahim'in oğlu İshak'ın oğludur. Yakup (a.s) yirmi yıl Harran'da oturmuş daha sonra Kenân'a ve oradan Oraşalıma (Beytü'l-Makdis)'e giderek orada yaşamıştır.⁷¹ Hız. Yûsuf adındaki oğlunun da kendisi gibi bir peygamber olacağını öğrendiği için ona beslediği fazla sevgisi, Hız. Yûsuf'un kardeşleri arasında kıskançlığa sebep olmuştur. Kuyuya atılan ve sonra bir köle olarak satılan Yûsuf'un hasretiyle gözlerini kaybeden Hız. Yakup'un gözleri oğlu Hız. Yûsuf'un gönderdiği peygamberlik gömleği ile açılmıştır. Bu tarihî mucize sînezenlere yansımıştır.

Şifâ oldu Yakub'un gözlerine

Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)

Hız. Yakub'un gözlerini açmaya vesile olan gömlek, Ehl-i beyt'e benzetilmiştir. Bu, Ehl-i beyt'in türbesine giderek ona yüz sürenlerin şifâ bulmasıyla ilgili bir kanıdır.

2.1.3.9. Hız. Yûsuf

Hız. Yûsuf, Hız. Yakup'un oğludur. Bir gün gördüğü rüya ve babasının kendisine olan aşırı sevgisi onun kardeşleri tarafından kuyuya atılmasına neden olmuştur. Kuyudan çıkarılıp Mısır vezirinin hanımına köle olarak satılmış, güzelliği sebebiyle zindana atılmıştır. Zindandan Allah'ın inayetiyle çıkarılan Hız. Yûsuf Mısır'ın bilgisi olarak makam mevki sahibi olmuş ve tek dini Mısır'da yaymıştır. Sînezenlerde Hız. Yûsuf'un atıldığı kuyu ve güzelliğine pek çok yerde işaret edilmiştir.

Işık oldu Yûsuf'un hücreğine

Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)

Zindana atılan Hız. Yûsuf'a tahammül öğretenin Ehl-i beyt olduğuna inanılır.

Ey olan gül kimi heydan bala vay

Ey üzü gan ile elvân bala vây

Sene canım gurbân ola bala vây

Ey benim Yûsuf-ı Kenân'ım oğul

Sene canım fedâ canânım oğul (3.1.2.85.)

⁷¹ Köksal, II, 265.

Hız. Hüseyn, yüz güzelliği bakımından Hız. Muhammed'e en çok benzeyen oğlu Hız. Ali Ekber'i bu güzelliğinden ötürü Yûsuf peygambere benzetmiştir.

Men seni ey Yûsuf'um satmadım mehri mene

Aldım boyandım gane minnet olmasın sene (3.1.2.23.)

Hız. Ebu'l-Fazl Abbas, güzelliğinden dolayı kardeşi Hız. Hüseyn'i Hız. Yûsuf'a benzetmiş ve tarihte kardeşlerinin Hız. Yûsuf'u az bir ücrete sattığını hatırlatarak kendisinin böyle yapmadığını, kardeşinin dini için şehit olduğunu söylemiştir.

Ey Hudâ ayrılık derde saldı

Taget-i sebrimi elden aldı

Çok misafir gedip geldi Allah

Fatime Yûsuf'i harda galdı (3.2.2.26.)

Ehl-i beyt'in sevgisiyle yaşayan bir Hüseynî'nin isteği açıktır. Bir misafir yeri olan dünyaya pek çok kişi gelip gitmiş, sabır tükenmiş, ayrılık derdi artmiş ama Fatıma'nın Yûsuf'u hala gelmemiştir. Halk arasında Fatıma'nın Yûsuf'u diye bahsedilen kişi gaybe çekildiğine inanılan, kıyamet gününden önce gelip dünyayı adâletle dolduracak olan on ikinci imam Hız. Mehdi'dir. Allah'tan onun gelişinin kolaylığı ve çabukluğu istenir:

Bu ezâye deyin ehl-i vefâ gelsin

Çağırın sedâ-yi Heyru'n-nisâ gelsin

Yol açın Mehdi-i âl-i ebâ gelsin

Hamıdan Yûsuf-i Zehra muggeddemdi (3.4.2.8.)

Ezâ tutarak hayırlı kadın lakabıyla çağrılan kişi Hız. Fatıma'dır. Hız. Fatıma'nın Yûsuf'u ise Hız. Mehdi'dir. Hız. Mehdi'nin, kıyamet günü geleceği vaad edilen, üstün kişi olduğuna inanılır. Âl-i abâdan biri olduğu söylenen Hız. Mehdi'nin zuhûru için dua edilir.

2.1.3.10. Hız. Yûnus

Hız. Yûnus bin Matta, Hız. Yakup'un oğlu Bünyamin'in soyundandır ve İlyas (a.s)'dan sonra peygamber olarak gönderilmiştir. Hız. Yûnus Ninevâ halkına yıllarca hizmet edip tek dine davet etmesine rağmen sadece birkaç kişi bu dini kabul etmiştir. Kavmine kızıp gittiği için Allah tarafından bir balığın karnında hapsedilmiş, Allah'a tövbe ederek çeşitli rivayetlere göre üç, yedi ya da kırk gün sonra balığın karnından

kurtulmuştur.⁷² Sînezenlerde Yûnus (a.s.)'ın tövbesinde Hz. Âdem'in cennetten çıkarıldıktan sonraki tövbesinde olduğu gibi Ehl-i beyt'in isimlerini anarak kurtulmasına ilişkin bir inanç söz konusudur.

Bak Yûnus'un necât vesilesine

Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin (3.2.1.2.)

2.1.3.11. Hz. Muhammed

Hz. Muhammed, insanlara gönderilen peygamberlerin sonuncusudur. Belli bir kavme değil, bütün dünyadaki insanlara gönderilmiştir. Tüm insanlığı Allah'ın varlığına ve birliğine davet etmiş, İslâmiyet'i tanıtmıştır. Sînezenlerde Hz. Peygamber'in torununa yapılan zulümler kınanmıştır.

Peygamber bugün ağlar

Hemi yürekler yanar

Ganlı gülîstânda o

Peygamber nuru solar

Gelir eziz Hüseyin can

Gelir eziz Hüseyin can (3.4.2.16.)

Kerbelâ'da Hz. Peygamber'in gülleri şehit edilmiştir. Bu yüzden Kerbelâ yeri kanlı bir gül bahçesidir. Aşura günü Hz. Peygamber'in nûru solmuştur. Hz. Peygamber'in aziz tuttuğu Hz. Hüseyin şehit edilmiş, Ehl-i beyt'i esir edilmiştir. Aşura günü peygamber torunlarına yapılan zulümler Hz. Peygamber'i ağlatmış, yürekleri yakmıştır.

Kalk ey şehitler serveri

Ey hür insanlar rehberi

Kalk incitme Peygamber'i

Anan Zehra-yı Ether'i (3.1.1.20.)

Şehitlerin serveri Hz. Hüseyin şehit olmuş kanlar içinde yatmaktadır. Hür olarak yaşamak isteyen insanlara tarihî bir örnek olan Hz. Hüseyin'in hâli Hz. Peygamber'i ve Hz. Fatıma'yı incitmiştir.

Saltanatın ordusu, sultanların adına

Kasım'ı öldürenler, ermesin muradına

Ekber'i görenlerin Resûl düşer yâdına

⁷² Köksal, II, 147.

Böyle şey yapılır mı Peygamber evlâdına? (3.3.1.28.)

Saltanatın ordusu, Yezid'in askerlerinden oluşan Hz. Hüseyin ve ailesini katleden ordudur. Hz. Hasan'ın oğlu Hz. Kasım'ı, Hz. Hüseyin'in oğlu Hz. Ali Ekber'i öldürenler muratlarına erdiklerini düşünmesinler diyen şair, Hz. Ali Ekber'in Hz. Peygamber'e çok benzediğini hatırlatmıştır. Hz. Resûl'ün evlâtlarına zulmedenler Hz. Ali Ekber'i gördüklerinde Hz. Peygamber'i hatırlayarak yaptıklarından utanacaktır. Aşağıdaki şiirde de altı aylık Ali Asgar'a amân vermeyen güruhun Hz. Peygamber'i incittiği konu edilmiştir.

Vurdular boğazından Esğەر'i

Vurdular kalbinden Peygamber'i

Feryâd eyledi bütün melekler

Titredi sema, Allahu Ekber (3.1.1.47.)

Harmele'nin yayından çıkan ve altı aylık Ali Asgar'ı boğazından vuran ok, Peygamber'in kalbine saplanmıştır.

Can üsteyem peygamberim gelmedi gelmedi

Öldüm Necef'ten Heyder'im gelmedi gelmedi (3.2.2.4.)

Hz. Hüseyin savaşın sonuna doğru bütün yârenlerini kaybetmiş, çaresizlik ve yalnızlık içinde cedit Hz. Peygamber'i ve babası Hz. Ali'yi yardıma çağırmaktadır.

Elleri koynunda çün gâhı durup gâh gedir

Çünkü sabah kan ile saçları elvân olup

Bu gece tüm şialar nâle çekip göklere

Hüzn ile gam yetip erşide Peygamber'e (3.3.2.20.)

Aşura gecesi edilen feryâtlar göklere ulaşmış olacak ki o gün arşta Peygamber hüzn ve gam ile dolmuştur.

Başım yâre ganim dolup gözüme gözüme

Ceddim gelip tasdik eder sözüümü sözüümü (3.2.2.4.)

Hz. Peygamber'in torunu Hz. Hüseyin, düşmanla bütün gayretiyle savaştıktan sonra atından yere düşer ve kanlar içinde kalır. O, Allah ve son peygamberin dini üzere şehit olmuştur.

Peygamber'in gülleri

Soldu Hüseyin'e gurbân

Yakan tüm gönülleri

Oldu Hüseyin'e gurbân (3.1.1.26.)

Peygamber'in gülleri, şehit olan Hz. Hüseyin'in ailesidir. Kerbelâ vakasından sonra esir edilmişlerdir. Bu durum tüm gönülleri yakmıştır.

O toprak yaraladı

İnançlı yürekleri

O toprakta soldular

Peygamber çiçekleri (3.1.1.73.)

Kerbelâ toprağı Hz. Peygamber'in çiçeklerini soldurmuş, inançlı yürekleri yaralamıştır.

Peygamber Ehl-i beyt'inde, gül-i Betül'üm

Ben babamın iftihârı, nur-ı Resûl'üm (3.1.1.65.)

Hz. Peygamber'in Betül'ü Hz. Fatıma'dır. Hz. Fatıma'nın gülü ise Hz. Zeyneb'tir. O, babası Hz. Ali'nin övüç kaynağı ve Resûl'ün nûrudur.

Şifâdı taşı toprağı

Muhammed'in pak ocağı

Hüseyin'im pak kanı

Derde devâdı Kerbelâ (3.3.2.1.)

Hz. Peygamber'in tertemiz Ehl-i beyt'inin ocağı, şifâ ve şefaât yeridir. Hz. Hüseyin ve ailesinin şehit olduğu Kerbelâ'nın taşının toprağının şifâ olması da Hz. Muhammed'den dolayıdır.

2.1.4. Ehl-i Beyt

*Tathir ayetiyle (Ahzab, 33) tertemiz kılındığı belirtilen ve Hz. Muhammed'in Kîsâ'sı (abâsı) altına aldığı tertemiz Ehl-i Beyt'ten kasıt; Resulullah ile birlikte Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir.*⁷³ Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'in evlâtları hususî olarak belirtilen Ehl-i beyt'ten olmasa da sâlih kişiler olmaları itibarıyla halk tarafından sevilerek Ehl-i beyt ailesi olarak kabul edilmiş ve sînezenlere de yansımıştır. Ehl-i beyt ve ailesi sînezenlerde bilhassa masumiyet, mazlûmiyet, cesaret, iman ve sabır gibi vasıflara sahiptir.

Kur'an ve Ehl-i beyt'tir yok olmayan diri Furkan

Furkan oldu ümmete her zaman diri Kerbelâ (3.3.2.10.)

⁷³ Muhaddisi, 142.

Furkan, *iyi ile kötü ve doğru ile yanlış arasındaki farkı gösteren her şey*⁷⁴ demektir. İyi ile kötüyü ve doğru ile yanlış Kur'ân ve Ehl-i beyt kesin olarak ayırmış ve insanlara rehber olmuştur. Burada Kerbelâ, hak ile batılı birbirinden ayırma özelliği ile Furkan kabul edilmiştir.

Medine'den Kerbelâ'ya giderken

Hakka hakikate hizmet ederken

Zillet Ehl-i beyt'ten uzaktır derken

Sözünde nûr gördüm İmam Hüseyin (3.1.1.23.)

Kûfelilerin zulme uğrayıp Hz. Hüseyin'i adâletli imam olarak Kûfe'ye davet etmeleri sebebiyle Medine'den ailesi ve yârenleriyle birlikte yola çıkan Hz. Hüseyin hak ve hakikat üzeredir. Hak ve hakikat ile zillet asla bir arada olamayacağı gibi zillet Ehl-i beyt'ten uzaktır. Hz. Hüseyin ve onun paklığı tathir ayetiyle sabit kılınmıştır.

Hüseyin Resûl'ün torunu Ali'nin oğlu

Zâlimin elinden onun yüreği dağlı

Uyan yâ Muhammed, uyan hallere bir bak

Ehl-i beyt sürgün gidiyor elleri bağlı (3.4.1.10.)

Zâlimin işi zulmetmektir. Toplumları helâka sürükleyebilecek bir niteliğe sahip olan zulüm, insanın nefesine, ailesine, akrabalarına, topluma yaptığı; egemen ve despotların ise insanlara yapmış olduğu zulümler olmak üzere çeşitlenmektedir.⁷⁵ Ehl-i Beyt, insanlığa daima zulme karşı dik durmayı öğütlemiş ve tarihte de bunun örneklerini vermiştir. Zulme karşı gelmek için Hz. Hüseyin ve yârenlerinin şehit olarak ailesinin esir olması insanlığa en büyük örnektir.

2.1.5. On iki İmam

İmam, Hz. Ali neslinden gelen zevat⁷⁶ olarak tanımlanmıştır. Her imam, kendisinden önceki imam tarafından tanıtılmış ve açıklanmıştır. Ehl-i Beyt imamlarının ilki İmam Ali bin Ebî Talib olup diğer 11'i sırayla şunlardır: İmam Hasan Mücteba, İmam Hüseyin bin Ali Seyyidu's-Şühedâ, İmam Ali bin Hüseyin, İmam Muhammed Bâkır b. Ali, İmam Cafer Sadık b. Muhammed, İmam Mûsâ b. Cafer, İmam Ali Rıza b. Mûsâ, İmam Muhammed Taki b. Ali, İmam Ali Naki b. Muhammed, İmam Hasan Askerî

⁷⁴ Devellioğlu, 270.

⁷⁵ Mehdi Sadr, *Ehl-i Beyt Ahlâkı*, (Çev.: Vahdettin İnce), İnsan Yayınları, İstanbul 1996, s. 134-135.

⁷⁶ Devellioğlu, 432.

b. Ali, 12. ve sonuncusu da hâlâ hayatta bulunan ve bütün dünyaya adaleti yayacak olan İmam Muhammed Mehdî b. Hasan'dır.⁷⁷

Sînezenlerde on iki imamdan övgüyle bahsedilmiş ve onlara son peygamber Hz. Muhammed'in emanetleri olarak görülmesi sebebiyle son derece değer verilmiştir.

Seni seçti Hakk'a gurbân Kerbelâ

Peygamber'in gülü Zehra'nın oğlu

Cennet gençlerinin en asil kulu

On iki imamın şehadet daşı

Tüm melekler sizin için ağlaşır (3.3.2.3.)

Hız. Hüseyin'in on iki imamın Hakk'a sunduğu bir kurbân olduğu söylenmiştir. Sunulan yer Kerbelâ'dır. Cennet gençlerinin efendileri Hız. Hasan ve Hız. Hüseyin'dir. Onlar asil kullardır. Tüm melekler Hız. Hüseyin ve yetmiş iki şühadâ için ağlaşmaktadır.

On iki imamları düşürdün kana

Çok figân eyledi Şehriban ana

Yas u matem günü mümin olana

Ağla gözler imam Hüseyin aşkına (3.1.2.18.)

On iki imamdan biri olan Hız. Hüseyin gerek çektiği musibetlerle gerek acımasız bir şekilde şehit edilmesiyle on iki imamın tamamını kana ve gözyaşına boğmuştur. Şehribanu, Hız. Hüseyin'in eşi olup Kerbelâ hadisesinden sonra ömrü feryâd u figânla geçmiştir.

2.1.6. Ayet ve Hadis

İslâmî Türk edebiyat ürünlerinde ayet ve hadislerden yararlanmak tabiidir. Sözlü bir edebî ürün olan sînezenlerde ayet ve hadislerle işaret edilerek gerek iktibas⁷⁸ gerek telmih sanatı yapılmıştır. Çalışmadaki sînezenlerde iktibasla öne çıkan ve gerek Şia gerek Ehl-i Sünnet âlimlerince ortak kabul edilen hadisler ve ayet tefsirleri üzerinde durulmuştur.

Sen Allah'ın bir âyeti, hiç sönmeyen bir nûrusun

Sen tarihin kalbi şehid, sen Âdem'in pak ruhusun

Şanında nâzil "Hel-Etâ", "Tathir", "Meveddet" âyeti

⁷⁷ Mekarim Üstad Nasır, *On İki İmam İnançları*, (Çev.: İsmail Bendiderya), Kevser Yayınları, İstanbul 2003, s. 90-91.

⁷⁸ İktibas sanatı için bkz. Reyhan Keleş, *Divan Şiirinde Ayet ve Hadis İktibasları*, Kitabevi Yay., İstanbul 2016.

Sensin Kur'ân'ın yanında Peygamber'in emâneti (3.3.1.7.)

“Hel etâ” kelimesiyle başlayan İnsan suresinin birinci ve ikinci ayetinde “insan” kelimesinin kullanılmasından dolayı bu sureye İnsan suresi adı verilmiştir. Surenin sırasıyla 7, 8, 9, 10, 11 ve 12. âyetleri şöyledir: *“Onlar verdikleri sözü yerine getirirler ve dehşeti her yerde hissedilen bir günden korkarlar. Onlar kendileri sevip istedikleri halde, yoksula, yetime ve esire de yemek verirler. (ve şöyle derler:) “Biz sizi Allah rızası için doyuruyoruz; sizden ne bir karşılık ne de bir teşekkür bekliyoruz”. “Biz, asık suratlı, çetin bir günde Rabbimizden korkarız.” Bu yüzden Allah, onları o günün dehşetinden korur; yüzlerine aydınlık, gönüllerine sürur verir. Sabretmelerine karşılık onları cennetle ve ipekli giysilerle ödüllendirir.”*⁷⁹ Şia ve Ehl-i Sünnet müfessirlerinin görüşüne göre ayette geçen, nezirlerini yerine getiren, kendi yemeklerini iftar vaktinde üç gün boyunca yoksula, yetime ve esire yediren (bağışlayan) “Ebrar”dan (iyiler ve iyi amelliler) kastın Hz. Ali, Hz. Fatıma, İmam Hasan, İmam Hüseyin ve hizmetkârları “Fizze”dir.⁸⁰

Tathir ayeti olarak bilinen Ahzab sûresinin 33. ayet şöyledir: *“Ey Peygamber ailesi! Allah'ın istediği, sizden kirliliği gidermek ve sizi tertemiz kılmaktan ibarettir.”*⁸¹ Peygamber ailesinden kasıt başta Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz. Hüseyin'dir.

Meveddet ayeti olarak bilinen Şûrâ suresi 23. ayeti şöyledir: *“De ki: Sizden yakınlığa sevgi duymanızdan başka bir karşılık istemiyorum. Kim çaba harcayıp bir iyiliği gerçekleştirirse bu konuda ona daha büyük güzellikler bahşederiz. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır ve iyiliği asla karşılıksız bırakmaz.”*⁸²

Bütün bu ayetler Ehl-i beyt'in önemini gösterirken sînezende “Sensin Kur'ân'ın yanında Peygamber'in emaneti” denerek şu hadise de işaret edildiği anlaşılmaktadır: *Resul-i Ekrem şöyle buyurmuştur: “Ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet bırakıyorum: Allah'ın kitabı ve itretim (Ehl-i Beyt'im). Bu ikisi Kevser havuzunun başında bana ulaşıncaya kadar asla birbirinden ayrılmazlar!”*⁸³

Dağ gibi dalgalardan, yoktur asla korkumuz

Nûh'un gemisindeyiz, İlâhî'dir kurgumuz (3.2.1.7.)

⁷⁹ İnsan: 76/7-112. Bkz. Hayreddin Karaman v. dğr., Kur'ân Yolu Türkçe Meal ve Tefsir, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2008, V, 515-516.

⁸⁰ http://tr.wikishia.net/view/%C4%B0nsan_Suresi. (E.T: 24.09.2016)

⁸¹ Ahzab: 33/33. Bkz. Karaman, IV, 379.

⁸² Şûrâ: 42/23. Bkz. Karaman, IV, 744-745.

⁸³ Murtaza Turabi, *Kur'ân-ı Kerim ve Meâli, (Ehl-i Beyt'in Kur'ân-ı Kerim ile İlişkisi Bölümü)*, Kevser Yayınları, İstanbul 2009, s. 85.

Ehl-i beyt, Nûh'un gemisine benzetilmiştir. Bunun sebebi şu hadistir: “*Ehl-i Beyt'im in misâli, aranızda ancak ve ancak Nûh'un gemisi misâlidir; ona giren kurtulur, ondan yüz çeviren boğulur.*”⁸⁴

Cennetteki tüm gençlerin mevlâsı ve efendisi Hz. Hasan ve Hüseyin'dir. Hz. Peygamber: “*Hasan ile Hüseyin cennet gençlerinin iki seyyidi (beyefendisi)dir.*” demiştir.⁸⁵

*Kanlı bir kum fırtınasında
Mersiye okur çöller
Cennet gençlerinin efendisi adına
Güneş mum gibi eriyiverir
Yıldızlar Kerbelâ'ya düşer
En güzelden, yıllar evvelinden
Kesik bir başı okşar gibi teselli (3.4.2.14.)*

Kanlı bir kum fırtınasında çöllerin mersiye okuyup, güneşin üzüntüden mum gibi eridiği, yıldızların teselli için okşadığı kesik başın sahibi cennet gençlerinin efendisi Hz. Hüseyin'dir.

2.2. CEMİYET

2.2.1. Şahıslar

2.2.1.1. Hz. Hüseyin

Hz. Hüseyin, Hz. Muhammed'in torunu, Peygamber'in amcasının oğlu Hz. Ali ve Peygamber'in kızı Hz. Fatıma'nın ikinci oğlu, Hz. Hasan'ın kardeşidir. Hz. Hüseyin'in künyesi, “*Ebû Abdillâh el-Hüseyin b. Ali b. Ebi Tâlib el-Kureşî el-Hâşimî eş-Şehid*”dir.⁸⁶ Hz. Hüseyin, soy ve neseb olarak en şerefli aileye mensuptur. Hz. Hüseyin, Hicrî dördüncü senenin Şaban ayının beşinde (10 Ocak 626) Salı geces, Medine-i Münevvere'de dünyaya gelmiştir.⁸⁷

Tarihçiler, Hüseyin'in vefâtının 10 Muharrem 51 Hicrî senede olduğunda ittifak etmişlerdir. Müminler o günün Aşura günü olduğunda ittifak ederler.

Hz. Hüseyin ve yârenleri Kerbelâ'da şehit düştükten sonra, Şam'a götürülmek üzere yola çıkmışsa da açıkta bırakılmış ve Benî Esed kabilesinden Gâdiriyye köylüleri,

⁸⁴ Muhaddisi, 142.

⁸⁵ Arslan-Erdoğan, 6.

⁸⁶ Arslan-Erdoğan, 3.

⁸⁷ Arslan-Erdoğan, 3.

Hâ'ir denilen yere gömmüşlerdir. Hz. Hüseyin'in kesik başı Yezid'e sunulduktan sonra nereye gömüldüğü belli değildir. En kuvvetli rivayetler onun Bâkî Mezarlığı'nda olduğunu gösterir.⁸⁸

Sînezenlerde en çok Hz. Hüseyin geçmektedir. Kimi yerde kendisini tanıtır, kimi yerde onun vasıfları ve mazlumiyeti görülür.

Ben Hüseyin'im, ben Hüseyin; ben Hüseyin'im, ben Hüseyin

Sıbt-ı Peygamber benim, Murtezâ'ya nûr-ı eyn (3.1.1.16.)

Hz. Hüseyin, sînezenlerde sıbt-ı Peygamber ve Murtezâ'nın (Hz. Ali) nûr-i eyn'i olarak kendini tanıtır. Sıbt-ı Peygamber, sıbt-ı Muhammedü'n-Nebî ya da sıbtu'l-asgar (küçük torun) Hz. Hüseyin'in lakaplarındandır. Sıbt, torun anlamında olup Arapça bir kelimedir.⁸⁹ O sadece Peygamber'in torunu olmayıp Murtezâ'nın (Hz. Ali) gözünün nurudur.

Anam, server-i nisâ, kardeşimdir Müctebâ

Ben Hüseyin'im, ben Hüseyin, hâmis-i âl-i abâ (3.1.1.16.)

Server-i nisâ, Hz. Fatıma'nın bir lakabıdır. Hz. Hüseyin, kadınlar serverinin oğludur. Kardeşi, Mücteba lakabıyla tanınan Hz. Hasan'dır. Aynı zamanda Hz. Hüseyin, hâmis-i âl-i abâdır, Peygamber'in abâsının altında toplanan beşinci kişidir.

Peygamber torunu, Ali evlâdı

Özünde nur gördüm İmam Hüseyin (3.1.1.23.)

Hz. Hüseyin Peygamber'in torunu olması hasebiyle özünde nûr taşımaktadır:

Ali, Fatıma'nın ciğer pâresi

Özünde nûr gördüm İmam Hüseyin (3.1.1.23.)

Babası Hz. Ali ve annesi Hz. Fatıma'dır, onların ciğer pâresi Hz. Hüseyin, temiz bir soya sahiptir.

Selâm sana ey şehid, ey evlâd-ı Resûlullah

Selâm sana ey şehid, vasiyy-i Veliyyullah (3.1.1.11.)

Hz. Hüseyin, Allah Resûlü'nün evlâdı ve Allah'ın velisinin (Hz. Ali) vâsisi, üçüncü imamdır. Şehid, onun lakabıdır.

Âleme Hakk'ın hücceti

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin

Peygamber'in emâneti

⁸⁸ Arslan-Erdoğan, 1.

⁸⁹ Muhaddisi, 410.

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin (3.1.1.14.)

Hakk'ın hücceti olan Hz. Hüseyin, son Peygamber'in emânetidir.

Selâm olsun sana ey şehid, ey şehitler önderi

Selâm olsun sana ey şehid, ey müminler serveri

Selâm olsun sana ey şehid, ey mazlûmlar yaveri (3.1.1.11.)

Hz. Hüseyin Kerbelâ yolculuğunda ashabına: “Canını fedâ etmek isteyenler bizimle gelsin”⁹⁰ diyerek şehitlere önder olmuştur. Allah’a iman edenlere server, zulme uğrayanlara yâver olmuştur.

Selâm sana Mevlâ Hüseyin

Selâm ey rükn-i Hameyn (3.1.1.19.)

Mevlâ, velî anlamındadır. Hz. Hüseyin onu sevenler için efendidir, şanlı yardımcısıdır ve terbiye edendir. Hameyn “iki harem” anlamında olup burada Hz. Hüseyin ve Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'ın türbeleri kastedilir. Hameyn'in rüknü, sapasağlam direği, Hz. Hüseyin'dir.

Ağam ağam Hüseyin, ağam ağam Hüseyin

Ağam ağam Hüseyin, ağam ağam Hüseyin (3.1.2.1.)

Hz. Hüseyin, kendi devrinde veya vefâtından sonra onu imam kabul eden ve ona kalben biat edenlerin ağasıdır.⁹¹

Yetmiş iki şehitle

Dayandı zulümlere

O aşura gününde

Yazdı destan tarihe

Gelir eziz Hüseyin can

Gelir eziz Hüseyin can (3.4.2.16.)

Hz. Hüseyin yetmiş iki şühedâyla zulümlere karşı koyarak aşura günü Kerbelâ'da destân yazmıştır.

Tanıyın ben Hüseyin'im

Kâbe benim cennet ben

Ben Sıratu'l-müstakim

Vakar, şeref, izzet ben (3.1.2.9.)

⁹⁰ Muhaddisi, 428.

⁹¹ Ağa kelimesi, günümüzde genellikle Iğdır yöresinde seyyidlere (Hz. Hüseyin'in soyundan gelenlere) hitaben kullanılır.

Hız. Hüseyn bu şiirde yolunun dosdoğru olduğunu söyler. Çünkü Allah'ın evi (Kâbe) onun şehadetiyle süslenmiş, şerefini canıyla sulamış, vakarlı duruşuyla cennet ehlinin efendisi olarak iman ehline izzet bahşetmiştir.

Cennet efendisi menem neden şimdi kesik başım

Yeddi gardaşıla beraber yetmiş iki can yoldaşım

Reva mıdır ey Müslüman üç gün yerde galsın naşım

Betül-i Zehra babası Ali'nin Şubeyr oğluyum (3.1.2.2.)

O, Betül-i Zehra (Hz. Fatıma) ile Hz. Ali'nin (Şubeyr anlamına gelen Hüseyn adlı) oğludur. İmran b. Süleyman: “*Hasan ve Hüseyn cennet ehlinin isimlerindendir. Bu isimler cahiliyede yoktur*”⁹² demektedir. Hz. Peygamber'in, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın üç oğlu Hz. Hasan, Hz. Hüseyn ve Hz. Muhsin'in adlarını, Harun'un evlatları olan Şibr, Şübeyr ve Müşebbir'in adlarını koyduğu ifade edilir.⁹³

Yedi kardeşten kasıt Benî Haşim şehitleridir. Hz. Hüseyn ile birlikte Abbas bin Ali bin Ebî Tâlib, Abdullah bin Ali bin Ebî Tâlib, Câfer bin Ali bin Ebî Tâlib, Osman bin Ali bin Ebî Tâlib, Muhammed bin Ali bin Ebî Tâlib, Ebubekir bin Ali bin Ebî Tâlib⁹⁴ şehit olan yedi kardeşir.

Yezid'e sunularak para ya da makam mevki elde etmek için Kerbelâ'da, Hz. Hüseyn'in başı kesilmiştir ki Peygamber döneminde hayatta ya da vefât eden hiç kimsenin baş, burun, kulak gibi hiçbir uzvunun kesilmesine müsaade edilmemiş; İslâm dininde bu haram sayılmıştır.⁹⁵ Yezid'in emrinde olanlar onun yanında bir menfaat elde edebilmek için Kerbelâ çölünde onun nazik bedeninin üzerinde at sürmüş ve onun na'sını öylece bırakmıştır. Belli bir süre sonra onun na'sını, Benî Esed kabilesinden Gâdiriyye köylülerinin, Hâ'ir denilen bir yere gömdüğü söylenir.⁹⁶

Hız. Hüseyn'in sînezenlerde geçen bazı lakapları vardır. Bunlardan en çok bahsedilen lakapları Sarallah ve Seyyidü's-şühedâ'dır.

Ya İmam Kerbelâ'da

Kömeksiz galdın ağacan

Kimseler yetişmedi

Yardıma can ağacan

⁹² Muhaddisi, 239.

⁹³ Muhaddisi, 241.

⁹⁴ Muhaddisi, 227.

⁹⁵ Muhaddisi, 297.

⁹⁶ Arslan-Erdoğan, 1.

Hüseyin Sarallah (3.1.2.10.)

Sarallah, *İmam Hüseyin'in ziyaretnâmede anılan lakaplarındandır. Allah'ın kanı anlamına gelir. Masum olması ve kanını Allah yolunda akıtması nedeniyle bu lakapla anılmıştır.*⁹⁷

“Sarallah” kavramı şiir, mersiye, resim, tablo ve hattatlıkta da önemle ele alınmış, bu alanda öne çıkan sanatkârlar için ilham kaynağı olmuştur. Hatta profesyonel halı dokuyucuları bile bu kavramdan feyizlenmişlerdir.⁹⁸ Sînezenlerde de bu durum aynı olup Sarallah lakabıyla Hz. Hüseyin'in masumiyeti ve Allah yolunda şehit olması dile getirilmiştir.

Sînezende “Hüseyin Sarallah” nakarat olarak kullanılmıştır. Hz. Hüseyin'in kendisiyle gelen yetmiş iki yâreni dışında Kerbelâ'da savaş anında kimsenin olmaması acı bir olaydır ki bu sînezenlerde pek çok kere işlenmiştir. Yardımına kimsenin yetişmemesi, küçük Ali Asgar'ın susuzluğuna bile aldırış etmeyen düşman ordusunun ettiği zulümler burada da yinelenmiştir.

Kerbelâ eşge dergâh diller dedi ya Eli

Od tutanda heymegâh güller dedi ya Eli

Yükseldi arşa figân Sarallah Hüseyin

Yasa boğuldu cihan Sarallah Hüseyin

Zeyneb'in herayına çöller dedi ya Eli

Ağlayanda Hüseyin'e gözler dedi ya Eli (3.1.2.94.)

Kerbelâ'nın bir aşk dergâhı olması, Hz. Hüseyin'in ailesinin kaldığı çadırların yakılırken güllerin hatırlanması, Hz. Hüseyin'in şehit olmasıyla arşa yükselen feryât ve figânlar, tüm dünyanın yasa boğulması, Hz. Zeyneb'in çöllerde perişan kalması ve Hz. Hüseyin için gözyaşı döken gözlerin kutlu sayılması “ya Eli” ve “Sarallah Hüseyin” nidâlarıyla taçlandırılmıştır. Ayrıca heymelerin ateşler içinde yanmasıyla güller arasında kurulan ilişki Hz. Hüseyin'in atası Hz. İbrahim'in dini için atıldığı ateş çemberinin bir gül bahçesine dönüşünü hatırlatmaktadır.

Seyyidü'ş-şühedâ, şehitlerin efendisi anlamına gelir. Kerbelâ hadisesini Cebrail aracılığıyla önceden haber alan Hz. Resulullah, bu lakap ve makamın Hz. Hüseyin'e nail olmasını Allah'tan dilemiştir.⁹⁹

⁹⁷ Muhaddisi, 402.

⁹⁸ Muhaddisi, 403.

⁹⁹ Muhaddisi, 410.

Sensin gönüllerin şâhı

Seyyid-i şühedâ Hüseyin

Mümin canların penâhı

Mazlûm-i Kerbelâ Hüseyin (3.1.1.22.)

Kerbelâ'da mümin insanlara önderlik ederek gönüllerin şâhı olan Hz. Hüseyin şehitlerin seyididir. Şehitlerin efendisidir.

Hüseyin bize iftihar, Mehdi olsun bize yar

Ezâdâr-ı Hüseyin 'iz, nice ki ömrümüz var

Ömrümüz sana fedâ, ey Seyyid-i şühedâ

Gözümüz Murtazâ'da, ümidimiz Zehra'da

Feryadımız Hüseyin, ellerimiz duada (3.4.1.2.)

Hüseyinîler, dünyayı adâletle doldurarak Hz. Hüseyin'in hedefini gerçekleştirecek olan Hz. Mehdi'nin gelişini dört gözle beklemektedir. Hz. Hüseyin'in babası Hz. Ali ve annesi Hz. Fatıma bu duanın gerçekleşmesi için vesile kılınmıştır.

2.2.1.2. Hz. Ebu'l-Fazl Abbas

Babası Hz. Ali ve annesi Ümmü'l-Benin'in (oğullarının anası) künyesiyle tanınan Fatıma el-Kilabiyye'dir. Hz. Hüseyin'in üvey kardeşidir. Hz. Ali, Hz. Fatıma'nın şehâdetinden sonra onun vasiyeti üzerine Ümmü'l-benin'le evlenmiş ve 4 Şaban 26 Hicrî'de (15 Mayıs 647) Abbas bin Ali dünyaya gelmiştir. Hz. Ali şehit olduğunda 14 yaşında olan Ebu'l-Fazl Abbas, 34 yaşında Kerbelâ'da şehit olmuştur.

Sînezenlerde rastladığımız Ebu'l-Fazl Abbas'ın meşhur lakapları arasında şunları zikredebiliriz: *Kamer-i Benî Haşim, Sakka, Sahib-i Livai'l-Hüseyin, Alemdâr, Ebu'l-Kırba, Abdu's-Salih ve Babu'l-Hevâic*'tir.¹⁰⁰

Kerbelâ Savaşı'nda İmam Hüseyin'in bayraktarlığını yapmıştır. Savaş meydanının biraz uzağında kurulan çadırdaki Ehl-i beyt'e bilhassa çocuklara su götürme görevini üstlenerek çadırın güvenliğini sağlamıştır.¹⁰¹ Hz. Hüseyin'in susuz yavrularına su getirmek için Fırat'a gitmiş, su tulumlarını doldurup geri döndüğü esnada düşman tarafından muhasaraya alınmış, çatışmada her iki kolunu kaybetmiş, bedeni Fırat nehri kenarına düşmüş, şehit olmuştur.

Sînezenlerde Ebu'l-Fazl Abbas genellikle sakka yani su taşıyıcısı, kollarını savaşta dini için kaybeden vefâlı kardeş, İslâm'ın sancaktarı olarak geçer.

¹⁰⁰ Muhaddisi, 8.

¹⁰¹ Ehl-i beyt ile Hüseyin'in ailesi kastedilir.

Adım Abbas künyem Ebu'l-Fazıl'dır benim

Perçem-i İslâm'ın elemdârıyam (3.1.2.43.)

Ebu'l-Fazl Abbas için yazılmış olan bu sînezende onun kimliği de açıklanmıştır. Perçem-i İslâm'dan kasıt Hz. Hüseyin'dir. Aşura günü Hüseyinîlerin¹⁰² bayraktarlığını yapmasından dolayı alemdâr lakabıyla tanınmıştır.

Ey yadigâr-ı Eli, yiğitlerin serveri

Yar-ı Hüseyin-i şehid, din u Kur'ân siperi

Şecâet madenisen, sensen vefâ mihveri

Ya Ebu Fazıl meded, ya Ebu Fazıl meded (3.1.1.37.)

Yukarıdaki şiirde Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin'in kardeşi, yiğitlerin serveri, şehit olan Hz. Hüseyin'in sevdalısı, din ve Kur'ân'a siper olan, şecaat, cesaret ve en güzel vefâ örneği olan Ebu'l-Fazl Abbas'tan meded umulur.

Ebu'l-Fazl Abbas savaş meydanına çıkmak için Hz. Hüseyin'den izin istemiş, Hz. Hüseyin ise ona önce heymelerde susuzluktan inleyen ailesine Fırat'tan biraz su getirmesini emretmiştir. Hz. Hüseyin, onu hemen savaş meydanına çıkarmak istememesini: “Sen benim alemdârımsın; eğer sen gidersen ordum dağılır”¹⁰³ sözüyle ifade etmiştir. Su tulumlarını doldurup döndüğü sırada düşman tarafından muhasaraya alınan Ebu'l-Fazl Abbas, su yolunda düşmanla savaşı neticesinde önce bir kolunu kaybetmiş, tulumu ağzıyla tutup tek koluyla mücadele ederek yoluna devam etmiştir. Nitekim biraz ilerledikten sonra diğer kolunu da kaybetmiş kısa bir müddet sonra da şehit olmuştur.

Kesilse gollarım galsa bedenim

Elbette sözümün giriftârıyam (3.1.2.43.)

Ebu'l-Fazl Abbas, düşmanla sonuna kadar mücadele etmiş ve Fırat nehri üstünde can vermiştir. Bu durum Hz. Hüseyin'e çok ağır gelmiş: “Belim şimdi büküldü, çarem tükendi ve düşmanımın şamatası yükseldi”¹⁰⁴ diyerek acısını ifade etmiştir:

Yığılıp Ebbas'ım nehr-i Fırat üsde

Belim sındı Zeyneb Elemdâr öldü (3.1.2.83.)

Kömeğimdin arkam elim Ebu'l-Fazıl

¹⁰² Hüseyinî ile bu sînezende Hz. Hüseyin ile birlikte Kerbelâ'da savaşan yetmiş iki şühedâ kastedilir.

¹⁰³ Muhaddisi, 27.

¹⁰⁴ Muhaddisi, 9.

Şehit düştün sındı belim Ebu'l-Fazıl (3.1.1.41.)

Ebu'l-Fazl Abbas, sînezenlerde Hz. Hüseyin'in kömeği (yardımcısı) olarak geçer. Hz. Hüseyin'in ordudaki en kuvvetli askeri Hz. Ebu'l-Fazl Abbas olmalı ki onun şehit düşmesi Hz. Hüseyin'in belini bükmüştür.

Boyanıptı gane vefâlı serdârım

Liva-yi Gur'âne vefâdâr öldü (3.1.2.83.)

Sînezenlerde geçen vefâ sözcüğü, Ebu'l-Fazl Abbas ile örtüşmüştür. Şiirlerde Ebu'l-Fazl Abbas'ın ismi geçmese dahi halk, ondan bahsedildiğini bilir. Çünkü aşura günü bayraktarlık yapan, Hz. Hüseyin'in serdârı olarak Kur'an'ın sancağını daima yücelten odur.

Ya sakka-i Kerbelâ, susuz etşân Ebu'l-Fazıl (3.1.2.81.)

Sakka, çok su dağıtan demektir. Eskiden hacılara su dağıtan kişilere de sikaye denirdi ki bu isim de sakka ile aynı köktendir.¹⁰⁵ Su vermek İslâm inancında daima önem verilen bir eylem olmuştur. İmam Sadık: “*Kim suyun bulunduğu bir mekânda insanlara su verirse, bir köle azat etmiş gibidir ve kim suyun olmadığı bir yerde insanlara su verirse, bir canı ihya etmiş gibidir ve kim bir canı ihya ederse, bütün insanları ihya etmiş gibidir*”¹⁰⁶ demiştir.

Kerbelâ'da heymelere su getirmek için görevlendirilen Ebu'l-Fazl Abbas, kendisi de son derece susuz olmasına rağmen Hz. Hüseyin ve yavrularının susuzluktan yandığını düşünerek eğilip Fırat'ın suyundan içmemiş; etşân (susuz) bir şekilde şehid olmuştur. İşte sînezenlerde onu vefâ vasfıyla tanıtan da budur.

Menem elemdârı Hüseyin, menem elemdâr

Menem su yolunda şehit, şehit Ebu'l-Fazıl

Menem Fırat'a ulaşıp suyun içmeyen

Menem susuzluktan ölen, adım Ebu'l-Fazıl (3.1.1.40.)

Kolları kesilen Ebu'l-Fazl Abbas, su meşgini (tulum) dişlerinin arasında götürmek isterken düşman buna müsaade etmeyerek meşgi oklar, su dökülür. Bu, onu fazlasıyla üzer ki heymelerdeki Hz. Hüseyin'in kızı Sakine'ye ve susuz yavrulara hesap verememe duygusuyla utanmıştır:

Su meşğim oklandı benim su meşğim eyvan

Derdile doldu yüreğim derdile gardaş

¹⁰⁵ Muhaddisi, 399.

¹⁰⁶ Muhaddisi, 400.

Nece gedim heymelere heceletem men

Ne söyleyin Sakine'ye ağam Hüseyin can (3.1.1.40.)

Su tulumlarını dişlerinin arasında taşıyan Ebu'l-Fazl Abbas'ın gözleri oklanmış ve kanla dolmuştur. Canını Hz. Hüseyin'e böylece kurbân etmiştir:

Gözlerime dolsa da kan

Hüseyin'ime kurbân bu can

Susuz çölde ölsem etşân

Kerbubelâ seggasıyam (3.1.2.58.)

Âlem hayran kalıp

Destânına Ebu'l-Fazıl (3.1.2.63.)

Destân kelimesiyle onun yiğitlik, cesaret ve vefâlılık vasıflarının dilden dile dolaştığı ve âlemin buna hayran olduğu anlaşıyor.

Nâmi düşüpdü âleme

O gurumuş dudakların

Hem o uzun golların

Vefâlı elemdârın (3.1.1.33.)

Bu dörtlükte ise Ebu'l-Fazl Abbas'ın âleme neden nâm saldığı açıkça ifâde edilmiştir. O, susuz bir şekilde Fırat nehri üzerine düşen vefâlı elemdâr olmasıyla dillere destân olmuştur.

Düştü Ebu'l-Fazıl'ın adı dillere

Şie fedâ o kesilen ellere

Ey Ehl-i beyte fedâ Ebu'l-Fazıl

Babü'l-hevaic movlâ Ebu'l-Fazıl (3.1.2.53.)

Şia, Hz. Ali'nin taraftarı manasındadır. Dillerde destân gibi dolaşan “Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'ın kesilen kollarına şieler fedâ” diyerek onun onurlu davranışı haklı bulunmuştur.

Babu'l-hevâic, Ebu'l-Fazl Abbas'ın lakaplarından biridir, isteklerin kapısı manasındadır. Allah'tan isteyen kullar, Ebu'l-Fazl Abbas'ın yüzü suyu hürmetine istemeli ki onun kapısında istekler reddedilmez. Çünkü o, sevenlerinin mevlâsıdır. İmam Zeyne'l-Âbidin, Ebu'l-Fazl Abbas hakkında şöyle buyurmuştur: “Allah, amcam Abbas'a rahmet eylesin. Hiç kuşkusuz o fedâkârlık sergiledi, imtihan verdi ve kendi canını kardeşi için fedâ etti. Derken her iki kolu da kesildi. Allah da bu kolları yerine

ona, cennette meleklerle birlikte uçacağı iki kanat verdi. Nitekim daha önce de Câfer bin Ebî Talib'e aynını vermişti. Doğrusu Abbas'ın yüce Allah katında öyle bir makamı vardır ki kıyamet gününde bütün şehitler ona gıpta edeceklerdir.”¹⁰⁷

Derdi olan, Allah'tan arzusu olan ve çâresiz kalan, Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'ı çağırır:

Müşgülüm olanda men

Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı

Çâresiz galanda men

Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı (3.1.2.57.)

Dertlere devâ olan Allah'ın aslanının (Hz. Ali) oğlu Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'tır.

Ey peser-i şîri Hudâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

Derdimize eyle devâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl (3.1.2.54.)

2.2.1.3. Hz. Ali Ekber

Hz. Hüseyin'in büyük oğludur. Hz. Muhammed'e çok benzediği için Şibh-i Peygamber lakabını taşımaktadır. Annesi Ebu Marra bint-i Leylâ'dır. Kerbelâ'da şehit olan Haşim oğullarının ilki olduğu rivayet edilir. Katili Marra bin Munkız el-Abdî'dir. Kabr-i şerifi, Kerbelâ'da Hz. Hüseyin'in kabrinin ayak ucundadır.¹⁰⁸

Sînezenlerde babasının göz bebeği olan Ali Ekber, cesur ve yiğitliğiyle babasını şaşırtır:

Men Ali Ekber'em, nesl-i Peygamber'em

Babamın kömeği, men cevân Ekber'em (3.1.1.44.)

Ali Ekber, Peygamber'in soyundan geldiğini, babası Hz. Hüseyin'in kömeği (yardımcı) olduğunu, cevân kelimesiyle de Kerbelâ'da savaşırken genç bir yiğit olduğunu ifade eder. Onun yirmili yaşlarda olduğu söylenir.

Ey peygamber'e benzeyen cevânım

Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Misk u anbere benzeyen cevânım

Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay (3.1.1.43.)

Hz. Muhammed'e çok benzemesi yönüyle şibh-i Peygamber lakabıyla anılan Ali Ekber, sînezenlerde yiğitliği ve genç olması hasebiyle misk ve anber kokusuyla süslenmiştir.

¹⁰⁷ Muhaddisi, 10.

¹⁰⁸ Muhaddisi, 31.

Gelmişem meydana, batmağa al kana

Ey baba kurbânam şanlı Kerbelâ'na (3.1.1.44.)

Al kanını döküp canını vermekten çekinmeyen Hz. Ali Ekber'in Kerbelâ'daki cesareti rivayetlerde sabittir: *İmam Hüseyin, Kasr-ı Benî Makâtil* adlı konaklama yerinden geçerken atının üzerinde biraz uyuklamış ve uyanır uyanmaz “Şüphesiz biz, Allah'tan geldik ve ona döneceğiz” ayetini üç defa hamd ile birlikte tekrarlamıştı. Ali Ekber bunun sebebini sorduğunda İmam, “Rüyamda bir atlı bana ‘bu kâfile ölüme gidiyor’ dedi” şeklinde yanıt verdi. Bunun üzerine Ali Ekber: “Biz hak üzere değil miyiz?” diye sordu. İmam: “Hak üzereyiz” deyince Ali Ekber şöyle cevap verdi: “Öyleyse hak üzere ölmekten korkmayız!”¹⁰⁹

Dur ayaga eyleme hâb oğul

Kuru yerde yatma yaralısan

Üregimde kalmadı tâb oğul

Kuru yerde yatma yaralısan

Eli yerde yatma yaralısan (3.1.2.90.)

Ali Ekber'in şehâdeti Hz. Hüseyin'e fazlasıyla ağır gelmiştir. Takatinin tükendiği anlardan biri de oğlunu kaybetmektir. Rivayetlerde *Ali Ekber'in mübarek bedeni düşman kılıçları altında paramparça oldu. İmam (a.s) onun başucuna geldiğinde Ali Ekber çoktan can vermişti. Bunun üzerine yüzünü Ali Ekber'in kanlı yüzüne koyarak “Allah seni öldüren kavmi öldürsün”*¹¹⁰ diyerek acısını ifade ettiği geçer.

Durabilmirem eyağ babacan yaralıyam men

Kerem et yapış elimnen nece gör heyaliyem men (3.1.2.91.)

Savaş meydanına birden fazla kez gidip kalabalık düşman ordusuyla göğsündeki iman ve cesaretiyle savaşıp ağır bir darbe alan Ali Ekber'in takati kalmamış ve yere yığılmıştır.

Bazı sînezenlerde annesi Ebu Marra bint-i Leylâ, oğlu Ali Ekber'i görüp inlemektedir:

Gözün aç ey gülüm Ekber

Menimle bir danış Ekber

Anan Leylâ yolun gözler

Cevân oğlum Eli Ekber (3.1.2.88.)

¹⁰⁹ Muhaddisi, 31.

¹¹⁰ Muhaddisi, 33.

Firget-i Ekber öldürür Leylâ'yı

Şibh-i Peygamber öldürür Leylâ'yı (3.1.2.99.)

Hz. Hüseyin oğlu Ali Ekber'i savaş meydanına gönderirken: “Allah'ım, sen şahit ol! Öyle bir meydana gidiyor ki, yaratılıştaki ve ahlâkta Resûlü'ne en çok benzeyendir. Biz ne zaman Resûlü'nü arzulasak onun yüzüne bakardık!..¹¹¹” demiştir.

Ali Ekber'in ayrılık acısı annesi Leylâ'yı yıkmıştır. Çünkü o Resûl'e en çok benzeyendir.

Aslan yığidine, Ekber'e kurbân

Canlar o "Şibh-i Peygamber"e kurbân (3.1.1.15.)

Hz. Peygamber'i seven herkesin onun evlatlarını da sevmesi tabîî olmalı ki Allah Resûl'üne benzeyen Ali Ekber'e “canlar kurbân olsun” ifadesi kullanılmıştır.

Ali Ekber, başka bir sînezende ciğeri yanan annesini babası Hz. Hüseyin'e emanet eder. Annesinin çok ağlamaması gerektiğini, yaralanıp ayağa kalkabilse heymelere gidip onları görebileceğini ama bunu yapamadığını söyler:

Baba goyma çok anam ağlasın

Cigerin teğân ile dağlasın

Başına bacım kara bağlasın

Yaralanmışam durabilmirem

Deği heymeye gedebilbirem (3.1.2.90.)

2.2.1.4. Hz. Ali Asgar

Hz. Hüseyin'in oğludur. Hz. Hüseyin susuzluktan ağlayıp çırpınan altı aylık bebeğini kucağına alıp şöyle buyurmuştur: “Eğer bana karşı merhametiniz yoksa en azından şu küçük yavruya merhamet edin.” Daha sözünü bitirmeden Harmele bin Kâhil el-Esedî tarafından atılan okla şehit olmuştur.¹¹²

Ali Asgar, sînezenlerde “lay lay” denilen altı aylık yavrudur ve şehit oluşu bütün İslâm ehline ağır gelmiştir. Çünkü onun açlık ve susuzluktan ağlaması düşman ordusunu merhamete getirememiş, boğazından oklanmıştır.

Meni az sen kebâb eyle, Eli lay lay balam lay lay

Biraz sînemde hâb eyle, Eli lay lay balam lay lay (3.1.2.111.)

¹¹¹ Muhaddisi, 431.

¹¹² Muhaddisi, 29.

Kerbela olayı sırasında Hz. Hüseyin'in süt emme çağındaki oğlu Ali Asgar'a ninni söyleyerek uyutmaya çalışan annesi onun açlık ve susuzluktan ağladığını bilir. Ne yazık ki yapacak bir şeyi yoktur. Kendisi de kaç gündür susuz olduğu için sütü gelmemektedir:

Seni gucağıma alam, biraz sîneme salam

Südüm yokdur gecil galam, Eli lay lay balam lay lay (3.1.2.111.)

Düşmanlar Fırat'ın etrafını kuşatmış Hüseyin ailesinden hiç kimsenin su içmesine izin verilmemiştir. Çaresizliğini yavrusuna anlatan anne bu hâlden dolayı dünyanın yıkılıp virân olmasını arzular:

Eli yoğdur suya imkân kesip suyolların üdvân

Olaydı âlemi virân, Eli lay lay balam lay lay (3.1.2.111.)

Ali Agsar'ın ağlamaları annesini çâresiz bırakmıştır:

Esğêr'im ey benim istekli balam

Lay lay gamlı balam

Hazıram öz canıma derdin alam

Lay lay gamlı balam (3.1.2.106.)

Hz. Hüseyin onun ağlamalarına dayanamaz. Ebu'l-Fazl Abbas'ın şehit olması üzerine su getirecek kimsenin kalmadığını bilerek onun susmasına imkân olmadığını anlar ve onu kucağında savaş meydanına götürür:

Hüseyin'in kucağında son asker

Mazlûmlar sembolü bir küçük er

Altı aylık bala Ali Esğêr

Bir damla kanı cihâna değer (3.1.1.47.)

Hz. Hüseyin, savaşın sonuna doğru belki bu kanlı savaşı durdururlar ümidiyle su için çırpınan minik yavrusunu kucağına alarak savaş meydanında düşmana dönmüş: “Bu çocuğumdan başka evlâdım ve yârenim kalmadı; görmüyor musunuz, susuzluktan yana nasıl da perişan halde?”¹¹³ diyerek seslenmiştir.

Allah'ın dinini korumak için şehit olan mazlumların sembolü bu altı aylık bebek, Hz. Hüseyin'in son askeridir.

Vurdular boğazından Esğêr'i

Vurdular kalbinden Peygamber'i

¹¹³ Muhaddisi, 29.

Feryâd eyledi bütün melekler

Titredi sema Allahu Ekber (3.1.1.47.)

İmam Hüseyin o gün (düşman ordusuna dönerek) şöyle buyurdu: “Eğer bana karşı merhametiniz yoksa en azından şu küçük yavruya merhamet edin!” Ne var ki, henüz konuşmasını bitirmemişti ki Harmele tarafından bir ok, Ali Asgar’ın mübarek boğazını parçaladı. İmam da, yavrusunun boğazından akan kanı alıp gökyüzüne serpti.¹¹⁴ Sînezenlerde savaşmak için ihtiyârı olmayan minik yavrunun boğazına saplanan okun Peygamber’e atıldığına, meleklerin bu durumdan ötürü feryâd ettiğine ve gökyüzünün “Allahu Ekber” diyerek korkudan titrediğine işaret edilir.

Kucağında kuzu kurbân Hüseyin

Başı dik gözleri giryân Hüseyin

Serpti göğşe Ali Esğır’in kanını

Ta sunsun Allah’a kurbânını (3.1.1.47.)

Kucağında şehit olan küçük yavrusunu Allah yolunda kurbân eden Hz. Hüseyin, gözyaşları dökmesine rağmen başı dimdik ve onurludur. Çünkü onun kanını göğşe serpererek bu küçük kurbâna edilen haksızlığı Allah’a şikâyet etmiştir.

Ey su fikrin başdan atan

Al gundağı gana batan

Etşân bala etşân bala

Canım sana gurbân bala (3.1.2.114.)

Susuz şehit olan minik Ali Asgar, sonunda su fikrinden kurtulmuş, beşiği bomboş kalmıştır.

2.2.1.5. Hz. Müslim bin Âkil

İmam Hüseyin’in amcasının oğludur. Aşura hareketi öncesi, İmam henüz Mekke’deyken, Kûfe’nin ortamını kontrol etmesi ve halktan biat alması için onu görevlendirmişti.¹¹⁵

Müslim bin Âkil Kûfe’ye gelmiş on sekiz bin biat almış Hz. Hüseyin’e olumlu yönde mektup yazmasından sonra Ubeydullah bin Ziyad halkı mal ve canlarıyla korkutarak biatlerinden döndürmüş ve Müslim bin Âkil yapayalnız kalmıştır. Hani’nin evine sığınmış olan Müslim’i Ziyâd öğrenmiş ve ikisinin de başını kesip Yezid’e

¹¹⁴ Muhaddisi, 29.

¹¹⁵ Muhaddisi, 363.

göndermiştir. Müslim bin Âkil, Hicrî 60 (M.679) yılında Zilhicce'nin sekizinde şehit olmuştur. Kabr-i şerifi, Kûfe mescidinin bitişiğindedir.¹¹⁶

Sînezenlerde Müslim bin Âkil Kûfelilerin tuzağına düşen doğru sözlü bir elçidir.

Ey ehl-i kineye geldim

Memur etmiş emîrim

Tervic-i dine geldim

Orduyu şâh-i eşge (3.1.2.119.)

İmam Hüseyin, Kûfeli Şiîlerin aralıksız gönderdikleri davetnamelere cevap niteliğinde bir mektup yazarak Müslim bin Âkil'e verdi. Bu mektupta Müslim'i, "Kardeşim, amcazadem ve güvendiğim kişidir" diyerek onlara tanıttı.¹¹⁷ Hz. Müslim Kûfe halkına kendisini tanıtır:

Müslüm adımdır ey kavim

İslâm'a hâmiyem ben

Öldürmeyin Hüseyin'i

Kaim makamıyem ben (3.1.2.119.)

Yaklaşık 18 bin kişi İmam Hüseyin adına Müslim'e biat etti... Bu gelişmelerin ardından İbn-i Ziyad, şehrin önde gelenlerini toplayarak kimilerini tehditle, kimilerini de hediyelerle kendine bağladı. Halk arasında korku ve emniyetsiz bir ortam hazırlayarak Müslim'in yalnız kalmasını sağladı.¹¹⁸ Kûfe halkı, mal ve can korkusuyla ettiği biatten dönmüştür:

Öldürecekli Müslim'i Kûfe'de destesi zulüm

Gardaşının uzun golu görme revâ olup gelem (3.1.2.32.)

Kûfe halkından biat alan Hz. Müslim bin Âkil'i öğrenen İbn-i Ziyad casusları yardımıyla onun yerini öğrenir ve onu öldürtür:

Kesip surdan attılar Âkil oğlu Müslim'i

Nasıl şehid ettiler Muhammed'in neslini (3.3.1.33.)

2.2.1.6. Hz. Kasım

İmam Hasan'ın oğludur. Aşura günü henüz mükellefiyet yaşını doldurmadığı halde savaşmak için Hz. Hüseyin'den izin istemiş, Hz. Hüseyin onu bağrına basarak gözyaşları dökmüştür. Hz. Hüseyin onun bu cesur davranışını takdir ederek savaş

¹¹⁶ Muhaddisi, 364.

¹¹⁷ Muhaddisi, 363.

¹¹⁸ Muhaddisi, 364.

meydanına uğurlamıştır. Kasım bin Hasan, düşmanla cesurca mücâdele ettikten sonra şehit olmuştur.¹¹⁹

Hz. Peygamber'in neslinden olan Kasım, Hz. Ali ile Hz. Fatıma'nın torunu, Hz. Hasan'ın oğludur:

Sensin nesl-i Mustafâ'dan

Nişânın var Murtazâ'dan

Hem Zehrâ, hem Müctebâ'dan

Ey Kasım, ey aziz oğlum (3.1.1.50.)

Hz. Hüseyin abisinin oğlu Kasım'a kendi oğlu Ali Ekber gibi değer vermektedir:

Ey ruh o can amcasına

Rânâ boylum, asil soylum

Bir Ekber de sensin bana

Ey Kasım, ey aziz oğlum (3.1.1.50.)

Sînezenlerde Kasım, gençliği ve güzelliğiyle anılır:

Ey Kasım, ey aziz oğlum

Kalmış gül na'sın elimde

Dermân kalmadı belimde

Kalacaksın hayalimde

Ey Kasım, ey aziz oğlum (3.1.1.50.)

Hz. Hüseyin, gencecik şehit yeğenini güle benzetir, belinde derman kalmadığını söyleyerek de üzüntüsünün çok olduğunu ifade eder.

“Şehâdet baldan tatlıdır”

Bu sözün çok çok kutludur

Buna ceddin de mutludur

Ey Kasım, ey aziz oğlum (3.1.1.50.)

Kasım, tasua gecesi amcası İmam Hüseyin'e hitaben: *“Bana göre ölüm baldan tatlıdır”* demiştir.¹²⁰ Bu sözü çok kutludur. Ceddi Hz. Muhammed de bu sözünden dolayı sevinçlidir.

Kasım'ın şehit oluşu da şöyle anlatılmıştır:

Toprağın üste dur yatma Gasım

Gana gözyaşını gatma Gasım

¹¹⁹ Muhaddisi, 29.

¹²⁰ Muhaddisi, 259.

Dur Hüseyin'i çoğca ağlatma Gasım

Ağlarım men firâkında Gasım (3.1.2.122.)

Halk arasında Kasım'ın Kerbelâ vakası gerçekleştiğinde henüz nişanlı olduğu ya da düğününün olacağı söylentisi meşhurdur. Sînezenlerde bahsedilen toy (düğün) Kasım'ın toyudur.

Bu ne toydu Zeyneb ağlar

Başta Zeyneb gara bağlar

Su deyip uşaklar ağlar

Bu toyun mübarek olsun (3.1.2.121.)

Halası Zeyneb'in ağladığı, uşakların (çocuklar) su diyerek ağlaştığı, garaların bağlandığı (siyah giyme, alna siyah bağlama) bir gün olarak tasavvur edilen toy nasıl mübarek olacaktır?

Giyecek gara bu matemde gene pîr u cevân

Feleğin zulmu bugün şielere oldu eyan

Kasım'a toy tutuban ellerinde yaktılar gam

Ne Erusun bu gece hali perişan olacak (3.4.2.5.)

Yaşlı ve genç Ehl-i beyt'i seven herkes, feleğin zulmünü görüp kara giyip matem tutacak ki Kasım'ın toyunda sevinç için kalkan eller aşura gününde kına yerine gam yakacak, düğün gecesi perişan olacaktır.

Hız. Hasan'a hayâlî tâziyede bulunan halk, onun genç yaşta şehit olan oğlu Kasım'a üzüldür. Bu durum sînezenlerde karşımıza çıkar:

Oğlun Cenâb-ı Kasım cavân ölüptü

Hasan el-Muctebâ başın sağ olsun (3.2.1.1.)

2.2.1.7. Hız. Abdullah

Hız. Hasan'ın oğludur. Kerbelâ savaşı sırasında on bir yaşında olduğu söylenir. Amcası Hız. Hüseyin'in atından yere düştüğünü görünce koşup düşmanla savaşıarak onu korumuştur. Bir rivayete göre Bahr bin Kâb diğer bir rivayete göre Harmele'nin kılıç darbesiyle şehit olmuştur.¹²¹

Sînezenlerde Abdullah genç ve yiğitliğiyle geçer:

Susuz galıptı gültek solup

Bir hâl oluptu rehm eyle zâlim (3.1.2.124.)

¹²¹ Muhaddisi, 14.

Hız. Hasan'ın oğlu, Kasım'ın kardeşı olan Abdullah'ın Kerbelâ'da şehit olduğunda on bir yaşında olduğú söylenir. Susuzluktan gül gibi rengi solan Abdullah'ın takati kalmamıştır:

Rengi solup bir hal oluptu

Ağlar ölüptü rehm eyle zâlim (3.1.2.124.)

Abdullah da diğerk Kerbelâ şehitleri gibi susuz ve hüznünlü bir şekilde şehit olmuştur.

2.2.1.8. Hız. Zeyne'l-Âbidin

Hız. Hüseyin'in oğlu ve dördüncü imamdır. Kerbelâ vakasında hasta olduğú için çadırda yatmıştır:

Ali Ekber Kerbelâ'da savaştadır

Ümmü Gülsüm Zeyneb orda yastadır

İmam Zeynel hem susuz hem hastadır

Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver (3.2.1.3.)

Ali Ekber babası Hız. Hüseyin'le beraber Kerbelâ'da savaşırken halaları Ümmü Gülsüm ve Zeyneb heymelerde hüznü içindeir. Yine heymelerde bulunan İmam Zeyne'l-Âbidin ise hem hasta hem susuzdur. Ceddi Hız. Muhammed'den ona şifâ suyu vermesi beklenir.

Susuzluktan renkler soldu

Kerbelâ al kanla doldu

İmam Zeynel yetim kaldı

Ehl-i beyt'le Kur'ân ağlar (3.4.1.9.)

Aşura günü Kerbelâ şehitlerinin durumu, şiddetli susuzluk ve İmam Zeyne'l-Âbidin'in yetim kalması geride kalan Hüseyin ailesini ağlatmıştır.

Aşuradan sonra ellerine ve boynuna zincir vurularak diğerk esirlerle birlikte Kûfe'ye, oradan da Şam'a götürülmüştür:¹²²

Hız. Hüseyin, oğlu Zeyne'l-Âbidin'i Hız. Zeyneb'e emânet etmiştir:

Mehribân Zeyneb' im gal selâmet

Heymeler olacak bir gıyâmet

Zeynel'im, Ehl-i beyt'im emânet

Hudâ hâfiz ey bacı Zeyneb (3.1.2.134.)

¹²² Muhaddisi, 508.

Hız. Hüseýin savaş meydanına gitmeden önce ailesi ile vedalaşmıştır. şehit olacaklarını bilen Hız. Hüseýin, heymelerde bulunan ailesine edilecek zulümlerden de haberdardır. İşte bundan dolayı oęlu imam Zeyne'l-Âbidin'i Hız. Zeyneb'e, onu da Allah'a emanet etmiştir.

Aşuradan sonra Emevî halifelerinden Velid bin Abdülmelik tarafından zehirletilerek Hicret'in 95. (M.713) senesinde şehit edilmiştir. Kabr-i şerifi Bâkî Mezarlığı'ndadır.¹²³

2.2.1.9. Hız. Zeyneb

Babasının süsü anlamına gelen “Zeyneb”, ziynet (süs) ve eb (baba) sözcüklerinin oluşturduğu ziynetü'l-eb tamlamasının kısaltılmış halidir. Hız. Zeyneb, Hız. Ali ve Hız. Fatıma'nın kızı, Hız. Hüseýin'in kız kardeşidir. Hicrî 5. yılda (M.626) Cemâzîyü'l-evvel ayında Medine'de dünyaya gelmiştir. Lakapları: Âkile-i Benî Hařim, Âkile-i Tâlibiyyin, Arife, Fazıla, Kamile, Abide-i Âl-i Ali, Muvassaka, Âlime, Mukaddesedir.¹²⁴

Ben Zehra'nın yadigârı, Zeyneb-i Kubrâ

Ben Akiletu'l-Arab'ım, Ziynetü'l-Azrâ (3.1.1.65.)

Âkiletu'l-Arab, Âkile-i Benî Haşim, Âkile-i Talibiyyin, Ziynetü'l-Azra, Hız. Zeyneb'in lakaplarındandır. O Arapların, Haşimoğullarının ve Tâlib oğlunun ilim, belagat, zühd, takva, sebat, iffet bakımından üstün olan hanımlarındandır:

Peygamber Ehl-i beyt'inde, gül-i Betül'üm

Ben babamın iftihârı, nur-ı Resûl'üm (3.1.1.65.)

Bu sînezende geçen Ehl-i beyt ile sadece abâ altında toplananlar kastedilmemiş, Hız. Peygamber'in tüm soyu anlatılmak istenmiştir. Betül, Hız. Fatıma, Hız. Zeyneb ise Hız. Fatıma'nın gülüdür. Babası Hız. Ali'nin övünç kaynağı, dedesi Hız. Resûl'ün nûrudur.

Hız. Zeyneb, Abdullah bin Cafer ile evlenmiştir. Muhammed ve Avn adlarında iki oğlu olmuş ikisi de Kerbelâ'da şehit olmuştur. Hız. Zeyneb hem şehit kızı, Kerbelâ vakasından sonra da hem şehit kardeşi ve şehit annesi hem de şehit halası olmuştur:

Zeyneb'em can üsdeyem

Canâmı gözler gözlerim

Yeddi gardaş bir anam

Zehra'yı gözler gözlerim (3.1.2.150.)

¹²³ Muhaddisi, 509.

¹²⁴ Muhaddisi, 506.

Hız. Zeyneb'in can üste olmasının sebebi Hız. Hüseyin başta olmak üzere yedi kardeşini Kerbelâ'da şehit vermesidir. Canân, Hız. Hüseyin'dir. Hız. Hüseyin ile Hız. Zeyneb arasında özel bir saygı sevgiye dayanan ilişki vardır ve bu sînezenlere yansımıştır:

Gardaş senden sonra belim büküldü

Bir kez daha yetim kaldı Zeyneb'in

Od verildi çadırımız yakıldı

Zincirlendi esir oldu Zeyneb'in (3.1.1.69.)

Hız. Hüseyin'e seslenen Hız. Zeyneb, onun şehit olmasının kendisine çok ağır geldiğini bu sînezende ifade etmiştir. Hız. Fatıma'nın vefâtında çok küçük olan Hız. Zeyneb, Hız. Hüseyin'in vefâtından sonra yetim ve çâresiz kalmıştır. Kerbelâ savaşından sonra Hız. Hüseyin'in ailesinin kaldığı çadır yakılmış, kadın, çocuk, hasta denilmeden geride kalan herkes zincire vurularak esir edilmiştir:

Perişan Zeyneb perişan Zeyneb

Ağlar kalan ey bağı gan Zeyneb

Bir günde saçı ağaran Zeyneb

Eşgine selâm ah nâlân Zeyneb (3.1.2.142.)

Kerbelâ savaşından sonra dertten ağlayıp bağı yanan Zeyneb, çektiği eziyetler sonucunda perişan olmuştur. Bir günde saçı ağarmış diyerek onun sıkıntısının ehemmiyeti vurgulanmıştır. Bunlar ancak aşk ehlinin özellikleri olacağından ona hürmetle selâm gönderilmiştir.

Güzel imam sana kurbândır özüm

Yüreğim sızlar, kan ağlar gözüm

Feryâd u figândır gecem gündüzüm

Sanma senden sonra güldü Zeyneb'in (3.1.1.69.)

Canını, özünü, kardeşi Hız. Hüseyin'e kurbân eden Hız. Zeyneb, gece gündüz feryâd ve figân ettiğini, yüreğinin sızlayıp kan ağladığını, yüzünün hiç gülmediğini haber vermektedir.

Zeyneb bu susuz yavrular

Yavrusu ölmüş analar

Sana emanetim bacı

Yakınma çok sızlanma çok

Elvedâ Zeyneb elvedâ (3.1.1.71.)

Kerbelâ'da şehid olacağını bilen Hz. Hüseyin ailesiyle birlikte Hz. Zeyneb'le vedâlaşmış; kendi oğulları, kardeşi Hz. Hasan'ın oğulları ve amca çocuklarının da şehid olacağını bildiğinden onların analarını, susuz kalan yavrularını ona emanet etmiş ve böylece Hz. Zeyneb'in sebat edip yakınmamasını tavsiye etmiştir.

Kervân edip yola kattılar bizi

Aç, susuz, perişan tuttular bizi

Şâm eline esir ettiler bizi

Sanılmasın bundan yıld Zeyneb'in

Zâlimin zulmünden korkup yılmadım (3.1.1.69.)

Hz. Zeyneb, savaştan sonra kendilerine revâ görülen her şeyi bir bir anlatmıştır. *Yezid, her ne kadar İmam Hüseyin'in Ehl-i beyt'ini halka gözdağı vermek için esir almış ve bu amaçla aşağılayıcı bir şekilde şehir şehir dolaştırmışsa da izzet ve özgürlük ailesi olan Ehl-i beyt, düşmanın iç yüzünü ortaya koymak ve batılığını ifşa etmek amacıyla bu esareti dahi adeta bir silah olarak kullanmayı başarmıştır. Nitekim Hz. Zeyneb, İmam Zeyne'l-Âbidin ve Hz. Hüseyin'in kızının Kûfe ve Şam'daki aydınlatıcı konuşmaları, esaret altında sergilenen bu eşsiz mücadelenin en bariz örneğidir.*¹²⁵ Hz. Zeyneb mücadele etmekten asla yılmamıştır.

Hz. Zeyne'l-Âbidin'i canı pahasına koruyan Hz. Zeyneb, ona kol kanat germiş, devrinde Yezid ve Ubeydullah bin Ziyâd'ın onu öldürmesine izin vermemiştir. Çünkü Hz. Zeyne'l-Âbidin, Hz. Hüseyin'den sonraki imamdır:

Zeyne'l-Abidin'le sürdü imamet

Sabırda teselli buldu Zeyneb'in (3.1.1.69.)

Kerbelâ savaşında hasta olan Zeyne'l-Âbidin, çadırda ailesinin yanında kalmıştır. Yakılan çadırın içinde kalan Zeyne'l-Âbidin, Hz. Zeyneb tarafından kurtarılmıştır. Yezid, sarayına getirilen esirler arasında Zeyne'l-Âbidin'i görüp öldürmek isteyince ona siper olan gene Hz. Zeyneb'tir. Bu mücadelesinin ardında saklı olan gerçek, sabrının temeli, imametini Hz. Zeyne'l-âbidin'le devam edecek olmasıdır.

Sînezenlerde Hz. Zeyneb, aşuranın mesajını asırlara taşıyan örnek İslâm kahramanıdır.

Kerbelâ'dır sînesi

¹²⁵ Muhaddisi, 154-155.

Kahramanlık hazînesi

Ey hikmetler defînesi

Sensin hakkın sefînesi (3.1.1.51.)

Sînesi Kerbelâ olayından dolayı yanan Hz. Zeyneb, hikmetlerle dolu bir define ve hak ile dolu bir gemidir. Hakkın sefînesi denilmesi Nûh'un gemisini hatırlatır ki Hz. Muhammed'in Ehl-i beyt'i hadislerde her zaman Nûh'un gemisine benzetilmiştir. Onun yüreği kahramanlıklarla dolup taşan bir hazinedir. Kerbelâ'nın haklı davasını günümüze taşıyan, bugün nesilden nesle yayılmasında önemli bir misyon sahibi olan odur:

Yeryüzünün meleği

Meleklerin dileği

Ümmet unutmaz onu

Ey cesaret örneği (3.1.1.68.)

Meleklerin gıpta ettiği bir makama ulaşmış olan Hz. Zeyneb, bunu imanla dolu kalbinin cesaretine borçludur.

Ömrü Hz. Hüseyin ve yetmiş iki şühedânın yasını tutmakla geçen Hz. Zeyneb, bir rivayete göre Hicrî 63 (M.682) yılında başka bir rivayete göre 65 (M.684) yılında vefât etmiştir. Kabr-i şerifi, Şam'dadır.¹²⁶

2.2.1.10. Hz. Rukayye

Hz. Hüseyin'in kızıdır. Kerbelâ hadisesi sırasında üç dört yaşlarındadır. Kerbelâ vakasından sonra esir edilenlerdendir. Bir gece rüyasında babasını görüp çok ağlamıştır. Bu durum Yezid'in kulağına gidince ona babasının kesik başını göndermiş ve babasını böyle gören Rukayye daha şiddetli ağlayarak can vermiştir.

Sînezenlerde Rukayye, kendini tanıtmıştır:

Dedem benim Peygamber'dir

Bir de Ali-yi Haydar'dır

Anam Zehrâ-yı Ether'dir

Benim adım Rukayye'dir (3.1.1.77.)

Susuz babasına seslenen nazlı Rukayye, ondan bütün evlâtları gibi su istemektedir:

Can baba edşan baba, nazlı Rugeyye'yem men

Mene biraz su baba, mene biraz su baba (3.1.2.157.)

¹²⁶ Muhaddisi, 507.

Rukayye, babası Hz. Hüseyin şehit olduğunda üç-dört yaşlarındadır.¹²⁷

Babamın atı gelir

Ganlı ğeleti gelir

Babamın atı gelir

Ganlı ğeleti gelir

Özü galıpdı çölde

Zülcenâh yalnız gelir (3.1.2.157.)

Babasını çok özleyen Rukayye onun nerede olduğunu sorup durur. Hz. Hüseyin'in atı Zülcenâh yalnızdır, babası gelmemiştir.

Gızım ağlama sîne dağlama

Ağlar gözlerin benzer anama

Emmene bak bir yorgun yaralı

Golları bağı geldim bu Şam'a (3.1.2.160.)

Rukayye'yi teskin etmeye çalışan halası Hz. Zeyneb'tir. Kerbelâ esirlerinin Şam'a getirildiğini söyleyen yorgun ve bitkin Hz. Zeyneb, Rukayye'yi ağlayan gözleriyle Hz. Fatıma'ya benzetmiştir.

Hezân olmuş gülşeninde

Yaralar körpe teninde

Âşık tabibini görer

Rugayye'nin gözlerinde (3.1.2.168.)

Hz. Rukayye'nin gül yüzü solmuş, körpe (küçük) yaşta gül bahçesi bedeninde yaralarla sonbahara dönmüştür.

Sînezenlerde babasının kesik başını görüp şiddetli ağlaması nedeniyle ölen Rukayye, yürekleri sızlatır:

Sene çattı ganlı bir baş

Mene gemler oldu yoldaş

Dökerem ölünce göz yaş

Sen ölünce men ölüm kâş

Niye açmırsan gözün

Anan öldürer özün (3.1.2.107.)

¹²⁷ Muhaddisi, 392.

*Şam'da bir gece babasını rüyasında görmüş, uyandıktan sonra çok ağlamış ve babasını istemişti. Bunun üzerine durum Yezid'e bildirildi. Yezid de İmam Hüseyin'in kesik başının ona götürülmesini emretti. Küçük Rukayye, babasının kesik başını görünce, Şam harabesinde can verdi.*¹²⁸ Bu durum fazlasıyla acıklı olduğu için sînezenlerde pek çok kez konu olarak işlenmiştir. Rukayye'nin ölümü üzerine de sînezenler yazılmıştır:

*Gelip gelbim benim derde amandı kerivân getme
Rugeyye'm galdı çöllerde dayan dur sariban getme
Rugeyyem öldü gel çemenler soldu gel (3.1.2.169.)*

Rukayye'nin can vermesi Hüseyin ailesini dertten derde salmıştır. Hz. Hüseyin'in ailesi, kendilerini götüren kervâna seslenir ve Rukayye'nin vefât ettiğini söyler.

*Gucağa aldım cenazeni menzili dolandırdım
Hâline bağıp gözyaşım ağıp bu kalbimi yandırdım
Sene tapamazdım ağ kefen cenazeni yubandırdım
Ne çâre çaldım nede nişâne mihribân balam lay lay (3.1.2.161.)*

Sînezende kucağında Rukayye'nin cansız bedenini taşıyıp çaresizlikle nereye gideceğini ne yapacağını bilemeyen, sürekli gözyaşı akıtan kimse olarak bahsedilen annesi ya da halasıdır. Cenazesi yıkanan Rukayye, Şam'a gömülmüştür. Kabr-i şerifi, Emevî Camii'ne uzak eski bir pazarın yanındadır.¹²⁹

*Haremler ağlaştı men senin hırda gebrini gazdım
Meni bağışla ay Rugeyye can ay Hüseyin'e reyhâne
Elimde bir çarem olmadı sen gelende efkâna
Affeyle fırsat etmedi zülfüne vuram şâne (3.1.2.161.)*

Rukayye'nin vefâtı, Hz. Hüseyin'in ailesine ağır gelmiştir. Sînezende Rukayye'nin na'sını gömmek için küçük bir kabir kazıldığı anlatılır.

*Selâm ola selâm ola
Rugeyye'ye selâm ola
Yezid'i tahtından salan
Rugeyye'ye selâm ola (3.1.2.168.)*

¹²⁸ Muhaddisi, 392.

¹²⁹ Muhaddisi, 393.

Hız. Hüseýin'i sevip yâd edenlerin Rukayye'ye özel bir ilgisi vardır. Ona selâm göndermenin yüreklere su serpeceği düşünülür. Halk arasında Yezid'in geçirdiği bir hastalık sebebiyle genç yaşıta ölmesi Rukayye'nin âhını almasından dolaydır.

2.2.1.11. Hız. Sakine

Hız. Hüseýin'in kızıdır. Ona Sakine ya da Sukeyne lakabını annesi Rubâb vermiştir. Adının Âmine, Emmame, Emîme, Emîne olduğu da rivayet edilir. Kerbelâ vakasından sonra Sakine, kardeşı Zeyne'l-Âbidin ile Medine'de yaşamış beşinci imam Muhammed Bakır'ın dönemini de görmüştür. 5 Rebiü'l-evvel 117 Hicrî'de (M.735) vefât etmiştir. Kabr-i şerifi Medine'dedir.¹³⁰

Sînezenlerde Sakine, esir edilen Hız. Hüseýin'in ailesinin mahsun ve mazlum kızıdır. Sakine'nin Kerbelâ hadisesi sırasında on ila on üç yaşlarında olduğu söylenir:

Yokdu suyum Sakine can

Meşkimi okladı düşmân (3.1.2.58.)

Su tulumu oklandığı için Sakine'ye su götüremeyen mahcubiyet duyan kişi, Ebu'l-Fazl Abbas'tır.

Kerbelâ vakasından sonra Sakine, yetim kalmıştır:

Sakine der babam hani?

Yetim mi bıraktı beni?

Bibi Zeyneb bir cevap ver

Allah'a and verdim seni (3.2.1.5.)

Halk arasında Sakine'nin Kerbelâ vakası esnasında Hız. Hasan'ın oğlu Hız. Kasım ile nişânlı olduğu söylenmektedir. Hız. Sakine'nin Hız. Kasım'a kavuşamaması halkı hüznlendirmiş ve bu da şiirlere yansımıştır:

Sana men vedâ Sekine

Gelinim hanı yanında

Yakacak kanın eline

Bele toy mübârek olsun (3.1.2.121.)

Sakine halasının yanında babasının ayrılık acısıyla ağlayıp durmuştur. Kerbelâ vakasından sonra Medine'de yaşayan Sakine, Kerbelâ'ya giderek babası Hız. Hüseýin'in türbesini erba'inde ziyaret etmiş, babasına konak (misafir) olmuş, selâm vermiş, özlemini ifade etmiştir:

¹³⁰ Muhaddisi, 399.

Zevvarinem soruş mennen hal baba

Gollarini galk boynuma sal baba

Sen mizban men erbein gonaği

Egelli bir selâmımı al baba (3.1.2.176.)

Halk arasında Sakine'nin babası Hz. Hüseyin'in ayrılık acısına dayanamadığı ve kederden vafat ettiği söylenir:

Öldü Sakine gamdan ey cism-i can emmoğlu

Yoğ bir gelen heraye ruh-i revân emmoğlu

Goydu meni piyâde bu sariban emmoğlu

Tenha bu çölde galdı bi ğaniman Sakine (3.1.2.175.)

2.2.1.12. Hz. Ali

Sînezenlerde Hz. Muhammed'in "Ben ilmin şehriyim, Ali onun kapısı; ilmi dileyen, kapıya gelsin"¹³¹ hadisine telmihte bulunulmuştur:

Resûl, ilim şehrimiz, Ali onun kapısı

Hakikat mülkü bizim, iki segel tapusu (3.2.1.7.)

Hz. Ali'nin yiğitliğinin en güzel örneklerinden biri Hayber kalesinin fethidir. Bir türlü fethedilemeyen Hayber kalesini fethedecek olan Hz. Ali, Hz. Peygamber'in: "Yarın sancağı öyle bir kişiye vereceğim ki Allah'ı ve Peygamber'ini sever, Allah ve Peygamber'i de onu sever, döne döne saldırır, hücum eder de kaçmaz. Tanrı kaleyi onun elleriyle açmadıkça geri dönmez"¹³² övgüsüne mazhar olmuştur:

Tanısın bu millet meni sâkî-yi Kevser oğluyum

Murtezâ'dır benim babam fâtiḥ-i Hayber oğluyum (3.1.2.2.)

"Zülfikâr'dan başka kılıç yok, Ali'den de başka er yok"¹³³ halk arasında meşhur olmuş bir hadistir. Hz. Hüseyin, bir cengâver olan Hz. Ali'nin oğludur:

Ali'nin oğludu o

Lâ fetâ illâ Ali

Yenilmeyen cengâver

Lâ seyf illâ Zülfikâr (3.1.1.25.)

¹³¹ Abdülbaki Gölpınarlı, *Mü'minlerin Emiri Hz. Ali (a.s)* (1.Baskı), Ensariyan Yayınları, Kum 1996, s. 366.

¹³² Gölpınarlı, 58.

¹³³ Gölpınarlı, 43.

Bazı sînezenlerde Ehl-i beyt'in sultânı Hz. Ali'nin at ve kılıcıyla savaş meydanına yetişip Haydar gibi savaşıp düşmanı alt etmesi istenir. Haydar, arslan anlamında olup Hz. Ali'nin lakabıdır.

*Yetiş düldül yetiş çari Zülfikâr
Yetiş Ehl-i beytin sultânı Haydar
Güle kıran girdi bülbüller ağlar
Kerbelâ çölünde Ali'nin oğlu (3.1.2.16.)*

Bazı sînezenlerde ise Hz. Ali'nin Bedir, Uhud, Hendek, Hayber ve Huneyn'deki kahramanlıklarına işaret ederken Kerbelâ savaşının hilâfet sancağı altında yapılan bir intikam hırsı olduğu söylenmiştir:

*Bedir ve Uhudların
Hendek, Hayber ve Hüney'nin
İntikamı hırsıyla kavrulan
Tulekâ hizbi tarafından
Hem de İslâm adına
Peygamber adına
Ve hilâfet sancağı altında (3.4.1.13.)*

Sînezenlerde, yiğitliğiyle dillere destan olan Ebu'l-Fazl Abbas, Kerbelâ'da eline sanki Hz. Ali'nin kılıcı olan Zülfikâr'ı almış Haydar gibi savaşmıştır:

*Elde Zülfikâr
Bak sanki Haydar
Düşmana zillet
Dostuna dildâr (3.1.2.75.)*

2.2.1.13. Hz. Fatıma

Hz. Peygamber'in, kızı Hz. Fatıma'ya olan sevgisi ile Hz. Fatıma'nın, Hz. Peygamber'in soyunu devam ettiren kişi olduğu sînezenlerde ifâde edilmiştir:

*Resûl u Ekrem'in öptüğü eli
Mis kokun esiyor cennetin yeli
Konuşan Kur'ândır Allah'ın dili
Ehl-i beyt anası Fatıma anam (3.2.1.6.)*

Yine sînezenlerde Hz. Hüseyin'in Hz. Fatıma'nın oğlu olduğu ve bundan dolayı temiz bir mayaya sahip olduğu geçer:

Selâm anan Fatıma 'ya

Selâm o tâhir mayaya (3.1.1.19.)

Hız. Fatıma'nın vasiyeti üzerine mezarının nerede olduğu bilinmemektedir. Halk onun ezâsını ve matemini bu yüzden içinde taşır. Bu da sînezenlere konu olmuştur:

Ey ezâsı resmen tutulmayan

Men özüm ezâdârınam senin

Ey mezârı helge tanınmıyan

Men ezik ziyaretçinem senin (3.2.2.15.)

Hız. Hüseyin için sîne döven Hüseyinler, kara giyerek Hız. Fatıma'ya baş sağlığı vermeyi unutmaz:

Hüseyin deyip sîneleri dağladık

Sîne vurup için için ağladık

Zeyneb ile karaları bağladık

Yâ Fatıma Zehra başın sağ olsun (3.2.1.1.)

2.2.1.14. Hız. Hasan

Hız. Hasan, halk arasında Müctebâ lakabıyla tanınmaktadır. Müctebâ, seçilmiş, seçkin¹³⁴ anlamlarına gelir. Hız. Hasan sînezenlerde genellikle bu lakabıyla geçmiştir:

Hasan-ı Müctebâ, ey mazlum imam

Seni sevenlere ne keder, ne gam

Ey sevgili canân, ey benim mevlâm

Dönmeyiz bakidir ahdimiz bizim (3.3.1.32.)

Sînezenlerde Hız. Fatıma'nın güzel evlâtları olan Hız. Hasan ve Hız. Hüseyin'in yiğitler olduğu ifade edilir:

Fatime anamın güzel evlâdı

Hasan Hüseyin asil yiğitler (3.1.2.164.)

Sînezenlerde Hız. Hüseyin'in şehâdetinden dolayı Hız. Hasan'a başsağlığında bulunulur:

Can gardaşın Hüseyin etşân ölüptü

Üreği yanmıştı büryan ölüptü

Oğlun Cenâb-ı Kasım cavân ölüptü

Hasan el-Muctebâ başın sağ olsun (3.2.1.1.)

¹³⁴ Devellioğlu, 705.

2.2.1.15. Hz. Mehdi

*Zulüm ve kötülükle dolduğu gibi, bütün dünyayı adaletle dolduracak olan Hz. Mehdi'nin zuhuru inancı, belli bir gruba değil, bütün Müslümanlara ait bir inançtır ki Ehl-i Sünnet uleması, Hz. Mehdi hakkındaki rivayetlerin mütevatir olduğunu ispatlayan müstakil kitaplar yazmışlardır.*¹³⁵

Yâ Allah imamı Sahibü'z-zaman

Gözlerimiz yolda zuhur ne zaman

El amân el amân mevlâ el amân

Yolunu gözleriz bizler her zaman (3.2.1.13.)

Sahibü'z-zaman, on ikinci imamın lakabıdır. “Zamanın sahibi” anlamındadır ki bu zaman, kıyamet günüdür. Şia inancında on ikinci imamın düşmanları tarafından öldürülmek istendiği ve bundan dolayı gaybe çekildiğine, hâlâ hayatta olduğuna inanılır. Onun kıyamet günü gelerek bütün dünyayı adâletle dolduracağı düşünülür. Sînezenlerde Mehdi'nin zuhûrunun çabuk olması istenir:

Mevlâ yâ Mehdi

Ecelinin zaferi

Zülfikâr elinde

Tez ile seferi (3.2.2.29.)

Mevlâ kelimesi ilk defa Hz. Ali için Gadir-i Hum'da kullanılmıştır. Hz. Muhammed, Hicretin onuncu gününde son haccını yerine getirdikten sonra Allah'ın emri üzerine Gadir-i Hum denilen bir yerde Müslümanları toplayarak Hz. Ali'nin elini tutup her ikisinin koltuk altları görülecek kadar kolunu yukarıya kaldırarak yüksek sesle: “Ey insanlar! Müminlerin kendilerinden, onlara daha evlâ kimdir?”

Halk: “Allah ve Resulü daha iyi bilir.”

Resulullah: “Allahu Teâlâ benim mevlâmdır, ben de mü'minlerin mevlâsıyım; ben onlara kendilerinden daha evlâyım. Öyleyse ben kimin mevlâsı isem, Ali de onun mevlâsıdır.” Resulullah bu cümleyi üç defa tekrarladı.¹³⁶

Gadir-i Hum'dan beri her imamın şiası için o imam mevlâdır. Mehdi'nin elinde olduğu söylenen kılıç Hz. Ali'ye aittir, onunla bir an önce zuhur etmesi beklenir.

Mehdi Hz. Hüseyin'in soyundandır. Her yıl aşura gününde onun ceddî Hz. Hüseyin için ağlayıp yas tuttuğuna inanılır. Sînezenlerde bu durum karşımıza çıkar:

¹³⁵ Mekarim, 91.

¹³⁶ Allame Emîni, *Gadir-i Hum Özetle El-Gadir*, (Çev.: Seyid Ali Hüseyini, Bahri Akyol), İran 1998, s. 39.

Yaslıdır Mehdi bugün

Ağlar ceddi Hüseyin'e

Kalbine dolmuş hüznün

Yanar ceddi Hüseyin'e (3.2.1.12.)

Aşura günlerinde Mehdi âleminin, karalar bağladığı, sînezenlerde geçer. Mehdi âlemi, Mehdi'nin zuhûrunu gözleyenlerdir:

Ağlıyır Hüseyin'e bugün Zeyneb'i

Bağlıyır garalar Mehdi âlemi

Yeryüzü arındı İslâm'a zulümnen

Gözleyir zuhuru Mehdi âlemi (3.2.2.29.)

Hız. Hüseyin'e ve onun ailesine yapılan haksızlık Hüseyinîlerin yüreğinde sönmek bilmeyen bir ateştir. Şia inancında Mehdi'nin zuhûr ederek ceddi Hız. Hüseyin'in intikamını alacağı düşünülür. Mehdi kıyam ettiğinde onun zuhûrunu gözleyenler, Mehdi'nin askeri olmak ister:

Sıkıntımız büyüktür ümidim daha büyük

Teslim olmadım asla olmadı başım eğik

Çünkü layık olursak Mehdi askerleriyik

Bir tek zuhur söndürür bu yanan yürekleri (3.3.1.30.)

2.2.1.16. Hız. Rubâb

Rubâb, Hız. Hüseyin'in eşi, Sakine ve Ali Asgar'ın annesidir. Kerbelâ yolculuğunda Şam'a götürülen esirler arasında o da vardır. Medine'ye döndükten sonra Hız. Hüseyin ve Kerbelâ olayı için mersiyeler söylediği bilinir.¹³⁷

Sînezenlerde daha altı aylıkken şehit olan Ali Asgar'ın Rubâb'ın kalbini dağladığı anlatılır:

Vurun sîne vurun başa

Ebbas'ın golları galem vâveylâ

Hüseyin bugün mezlum olup

Bala Ekber'i doğranıp vâveylâ

Rubâb'ın gelbi dağlanıp

Guzu Esger'i ohlanıp vâveylâ (3.4.1.3.)

¹³⁷ Muhaddisi, 391.

2.2.1.17. Hz. Leylâ

Leylâ, Hz. Hüseyin'in eşi, Ali Ekber'in annesidir.¹³⁸ Sînezenlerde Leylâ, Ali Ekber'e ezâ tutar:

Ekber'i ölen Leylâ

Gülleri solan Leylâ

Oğlunun ezâsından

Bağrı gan olan Leylâ (3.1.1.42.)

2.2.1.18. Yezid bin Muaviye

Yezid, Kerbelâ vakasını gerçekleştiren Emevî halifesidir. Kaynaklarda Yezid'in iri yapılı, şişman ve gür saçlı olduğu; köpek, maymun ve eşeklerle oynamayı sevdiği; içki, kumar, kadın, müzik, dans ve avcılığın vazgeçilmez eğlenceleri olduğu geçmektedir.¹³⁹

38 yaşındayken geçirdiği bir hastalık yüzünden öldüğü bilinen Yezid, Babu's-Sagir'de toprağa verilmiştir.¹⁴⁰

Sînezenlerde Yezid, batılı temsil etmektedir. Askerî gücü fazladır. Bundan dolayı Kerbelâ savaşında Hz. Peygamber'den yardım istenir. Kur'ân'daki "O zaman sen müminlere: "Rabbinizin size, indirilmiş üç bin melek ile yardım etmesi size yetmez mi?" diyordun"¹⁴¹ " âyetine telmih yapılır:

Yezid gerçekleri halktan saklıyor

Durmadan askere asker ekliyor

Ehl-i beyt'in senden asker bekliyor

Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver (3.2.1.3.)

Hz. Hüseyin'in başı Yezid'e armağan alma niyetiyle götürülmüştür. Vaktiyle Hz. Peygamber'in öptüğü mübarek boğazı, hançerle kestiler.¹⁴² Bu sadece Hz. Hüseyin'e yapılan bir zulüm olmayıp cedit Peygamber'e ihanet sayılmıştır. Hz. Hüseyin'in başı Yezid'e armağan gittiğinde Yezid'in, Hz. Hüseyin'in başına saygısızlık maksadıyla elindeki çubukla onun dudaklarına ve dişlerine vurması, yanında bulunanları rahatsız etmiş, Peygamber ashabından Ebû Burze el-Eslemî: "Yazıklar olsun sana! Çubuğunla Hüseyin'in dudağına mı vuruyorsun? Oysa çubuğunu öyle bir dudağa vuruyorsun ki ben Allah Resulü'nün defalarca o dudakları öptüğünü gördüm! Yazıklar olsun sana ey

¹³⁸ Muhaddisi, 318.

¹³⁹ Muhaddisi, 491.

¹⁴⁰ Muhaddisi, 495.

¹⁴¹ Âli İmrân: 3/124.

¹⁴² Muhaddisi, 298.

*Yezid! Sen kıyamet günü geleceksin ve o günde senin şefaatin İbn Ziyad, Hüseyin'in şefaatchisi ise Allah Resulü olacaktır” demiştir.*¹⁴³

Menem mahir ben-i Haşim

Ölüp oğul gardaşım/ Öldürülüp gomi gardaş

Geder zulümle bu başım

Yezid'e armağan gardaş (3.2.2.17.)

*Muharrem'in yedinci gününden itibaren Ömer b. Sâd, Amr bin Haccac komutasında 500 süvariye Fırat'ın engellenmesi için görevlendirdi. Onlar da Fırat'ı çevrelemiş ve İmam Hüseyin'in şehadetine üç gün kala ashabının su almasına engel olmuşlardı.*¹⁴⁴ Sînezenlerde bu duruma dikkat çekilir:

Yezidiler dört bir yanın sardılar

Fırat nehri gabagında durdular

Golun kesip, alnından ok vurdular

Seni diyer gelbim, gönlüm Ebu'l-Fazıl (3.1.1.41.)

Sînezenlerde Peyamber'in torununa zulmeden Yezid, lânetlenir:

Gökyüzü, Hüseyin'e ağlamakta

Gökler lânet olası Yezid'e homurdanmakta

Yezid ve Yezidilere lânetler, beddûalar yağmakta (3.4.1.13.)

Kerbelâ savaşının sonunda Hz. Hüseyin'in ailesinin kaldığı çadırlar yakılmış ve Hz. Hüseyin'in ailesi esir edilmiştir. Kaynaklarda bu olay: *Yezid, saltanatının ilk senesinde hayatının en büyük zulmünü işleyerek İmam Hüseyin ve yârenlerini Kerbelâ'da şehit etti; kadınlar, çocuklar ve hastalardan oluşan Ehl-i Beyt hânedanını ise esir alarak şehir şehir dolaştırdı, onların hürmetini ayaklar altına alıp başlarını açtırdı; başları açık ve elbiseleri paramparça edilmiş bir vaziyette onları halka teşhir ettirdi*¹⁴⁵ şeklinde anlatılmış, bu durum sînezenlere de yansımıştır:

Heymede yankılanır

Rugeyye'nin baba sesi

Yezid'in askerleri

Yahır bütün heymeleri (3.1.2.10.)

¹⁴³ Ebu Mihnef, *Kerbelâ Vakası, (Vak'atu't-Taf)*, (Çev.: Nuri Dönmez), Kevser yayınları, İstanbul 2012, s. 211.

¹⁴⁴ Muhaddisi, 417.

¹⁴⁵ Muhaddisi, 493.

Hız. Zeyneb, bir gün Yezid'in meclisinde: “Ey Yezid! Esir olarak şehir şehir dolaştırmakla bu geniş yeryüzünü ve bu fezâyı bize dar ettiğini, bizi Allah katında horhakır kılıp kendini de yücelttiğini ve bu olayların senin yüce makamının bir eseri olduğunu mu sanıyorsun? Ey (Mekke'nin fethi sonrasında) azat edilenlerin oğlu! Kendi kadın ve cariyelerini perde ardında tutarken Resulullah'ın kızlarını yüzü açık ve örtüsüz olarak düşmanlarının yanında şehir şehir dolaştırman ve her konağın sakinlerine göstermen; yabancı-âşinâ, şerefli-şerefsiz herkese bu himayesiz esirleri teşhir etmen insaf ve adalet midir?”¹⁴⁶ diyerek onu kınamıştır. Bu sözlerin tesiri uzun bir müddet sürmüş, yine sinezenlere yansımıştır:

Hüseyin ile aşura'da Zeyneb'em men
Yezid'in tahtın sallayan Zeyneb'em men
Allah'a çok şükrederem Zeyneb'em men
Hüseyin, Hüseyin zikrederem, Zeyneb'em men
Hüseyin'le iftihâr eden Zeyneb'em men (3.1.1.57.)

Yezid, Kerbelâ vakasından sonra, Hız. Hüseyin'in kesik başını baba hasretiyle yanan Rukayye'ye göndermesi üzerine Rukayye, ağlayarak şehit olmuştur. Mazlum Rukayye'nin ahını aldığına inanılan Yezid, 38 yaşında bir hastalık geçirmiş ve ölmüştür. Bu olaydan dolayı Rukayye'nin Yezid'i tahtından saldığına inanılır:

Selâm ola selâm ola
Rugeyye'ye selâm ola
Yezid'i tahtından salan
Rugeyye'ye selâm ola (3.1.2.168.)

2.2.1.19. Ubeydullah bin Ziyâd

Ubeydullah bin Ziyâd, Kerbelâ vakasının gerçekleştiğı sırada Kûfe valisi olup Emevîlerin ileri gelenlerindendir.

Hız. Hüseyin, Mekke'den Irak'a doğru yola çıktıktan sonra Ömer bin Sâd komutasında bir ordu göndererek Yezid'e biat etmesi için onu zorlamalarını emretmiştir.

İbn-i Ziyâd, Kerbelâ vakasından sonra Hız. Hüseyin'in ailesini esir etmiştir. *Aşura'dan sonra Ehl-i Beyt esirleri Kûfe'ye getirildiklerinde Hız. Zeyneb, İbn-i Ziyad'a “Ey Mercane'nin oğlu!” diye hitap ederek kibirlenen valinin soyuna değinmiş ve onu*

¹⁴⁶ Muhaddisi, 54.

rezil etmişti.¹⁴⁷ Esaret ve zulümlerin yıldıramadığı Hz. Zeyneb'in İbn-i Ziyad'ın sarayında ona karşı söylediği bu sözler, tarihî öneme sahip olup sînezenlere yansımıştır:

Hep güzellikleri gören

Ziyâd'a dersini veren

Batıl karşısında duran

Hazret-i Zeyneb değil mi? (3.1.2.138.)

İmam, Benî Esed kabilesinin yardımıyla Kerbelâ şehitlerinin mübarek bedenlerini defnetmiş, İmam Hüseyin'i defnettikten sonra da kabrinin üzerine şöyle yazmıştı: "Bu, Ebu Talib oğlu Ali'nin oğlu Hüseyin'in kabridir; onu susuz ve yalnızken öldürdüler."¹⁴⁸ Zeyne'l-Âbidin'in bu davranışı, tarihte çok etkili olmuş etkisi bir müddet sürmüş, sînezenlere de yansımıştır:

Ben aldım emânetini, tarihe yazdım

Yezid'in, İbn-i Ziyad'ın, kabrini kazdım (3.1.1.65.)

İbn-i Ziyâd, neticede Muhtar'ın ordusuyla yaptığı savaşılarından birinde, Hicrî 67 (M. 686) yılında, beraberindeki bir grupla birlikte öldürüldü ve ordusu dağıtıldı. Kesik başı Muhtar'a götürüldüğünde Muhtar da o başı Muhammed Hanefiyye'ye ve İmam Zeyne'l-Âbidin'e gönderdi. Bazıları da Abdullah bin Zübeyr'e gönderdiğini nakletmişlerdir.¹⁴⁹

2.2.1.20. Harmele bin Kâhil el-Esedî

Harmele, Ömer bin Sâd'ın ordusunda yer alan Kûfelilerdendir. Hz. Hüseyin'in kucığında altı aylık olan Ali Asgar'ı attığı okla şehit etmiştir.¹⁵⁰ Sînezenlerde bu olay acıklı ifâdelerle yer almıştır:

Veyl ola bu sapkın ehil, vahşi ehil, Kûfe'nin eşrârine

Vurdular üç perli bir ok, altı aylık, süd emer gülzârime

Küller olsun gan içen o, cani insan, Hermele'nin başına

Gün sayırdım dillenesen, oynuyasan, çatmadın bir yaşına (3.1.1.49.)

Sînezende "Kûfe'nin sapkın, vahşi ve fesat çıkaran kişisine yazıklar olsun ki Rubab'ın süt emen gül bahçesine, altı aylık bebeğini rivayete göre üç kanatlı bir okla vurmuştur. Rubab'ın büyüyüp konuşması oynaması için gün saydığı bebeğinin

¹⁴⁷ Muhaddisi, 455.

¹⁴⁸ Muhaddisi, 509.

¹⁴⁹ Muhaddisi, 456.

¹⁵⁰ Muhaddisi, 184.

büyümesine fırsat vermeyen Harmele'nin başına küller dökülsün ki mazlum bebeğin kanıyla beslenmiştir.” diyerek hazin bir olay işlenmiştir. Hz. Hüseyin de oğlu Ali Asgar'ın şehâdetine dayanamamıştır:

*Yıgdi yere Hermele sabrımın dîvâresin
Su döküldü meşgiden kesdi Segga çaresin
Vay mene vay mene vay Rubab'a vay mene
Gel yolun gözlerim, gözlerim gurbân sene (3.1.2.23.)*

Hz. Hüseyin'in kabrine giderek babasını ziyaret eden Sakine babasına hasretle ağlar ve çektiği dertleri anlatarak Harmele'nin ettiği cefâdan şikâyet eder:

*Gelmişem dertlerimi şikâyet edem sana
Ağlıyanda hiç başını vermediler bana
Kerbelâ'da Hermele'den görmüşem çoh cefâ
Esger ölen de Hermele'den gorhmuşam baba (3.1.2.174.)*

2.2.1.21. Şimr bin Zilcevşan

Şimr bin Zilcevşan, Yezid'in ordusunda sol kanat komutanıdır. İmam Hüseyin'in kesik başını Ubeydullah bin Ziyad'ın emriyle Yezid'e o götürmüştür. *Çirkin suratlı, alacalı, kötü huylu ve zinazade olarak bilinen biriydi. Adı Ziyaret-i Aşura'da lanetle anılan kimseler arasındadır. İmam Hüseyin, “Eğer dininiz yoksa ahiretten de korkmuyorsanız en azından dünyanızda hür olun!” şeklindeki sözünü Şimr komutasındaki ordunun çadırlara saldırmaları sırasında söylemişti.*¹⁵¹ Taşkınlık eden Şimr ve Harmele'nin ettikleri zulümle Hz. Hüseyin'in vay sesi göklere yükselmiştir:

*Zulm ile tuğyân edip
Şimr ile Hermele
Çıkdı Hüseyin vay sesi
Bugün göklere (3.1.2.17.)*

Halk arasındaki söylentiye göre Hz. Hüseyin'in mübarek başını Yezid'e götürmek üzere kesen kişi Şimr'dir. Şimr, kötü sesiyle bağıarak bu işi yapmıştır. Kerbelâ yeri sarsılmış bütün Ehl-i Beyt kan ağlamıştır:

*Ele onda nâle ver gel hele
Ala Şimr hançeri ele
Ede Kerbelâ yeri zelzele*

¹⁵¹ Muhaddisi, 432.

Anam ağlama bacım ağlama (3.1.2.15.)

Şimr zulüm ve sitemle hançerini çıkarıp cevri ve cefâyla Hz. Hüseyin'in yüzünü toprağa koyarak başını kesmiş, gökleri zulümle darmadağın olmuştur. Menkıbeye göre Hz. Hüseyin'in şehit olmasının ardından gökleri bir müddet kızarmıştır:

Çekecek Şimr deha zulmu sitem hançerini

Kesecek cevri ü cefâ ile Hüseyin'in serini

Koyacak hak-i zillete şâhin peykerini

Ki sabah ergi sema zulm ile virân olacak (3.4.2.5.)

Hz. Hüseyin şehit olduktan sonra üzerinde at sürülmüştür. Sînezenlerde bunu yapanlardan biri de Şimr olarak geçmektedir:

Sedgâh olan sînesinin üstünde

At gezdiren Şimr'i sînen Hüseyin vey

Küller döken elemelerin başına

Küller üste beymân olan Hüseyin vey (3.1.2.33.)

Kûfe'den Şam'a götürülen Hz. Hüseyin'in ailesine işkenceler yapılmıştır. Şimr'in Hz. Hüseyin ve ailesine yaptığı zulümler sînezenlerde pek çok yerde anlatılmıştır:

Toyda olur yekin onun kanına elleri gızap

Görme revâ ki Şimr din evin eylesin herap (3.1.2.32.)

Düğün evinde eline kına sürenler gibi Şimr, din evinde kına yerine Ali Asgar'ın kanını eline bulaştırmıştır. Din evinden maksat Ehl-i Beyt'in evidir.

Şimr'in elinden kamçı yiyen küçük kız Rukayye'nin çektiği acı sînezenlere konu olmuştur:

Bilirem çoğ yorulupsan

Şimr elinden vurulupsan

Başına gemçi deyende (3.1.2.154.)

Sakine'nin dilinden yapılan zulümler şöyle anlatılır:

Kerbelâ meni dağladı baba

Şimr elimi bağladı baba

Emmeme kömeyh galmadı baba

Mezlum eyledi meni Kerbelâ (3.3.2.11.)

2.2.1.22. Hind bint Utbe

Hind bint Utbe, Ebu Süfyan'ın karısıdır. Hz. Hamza'yı öldürmesi için Vahşi bin Harb'e ödül vaad eden Hind'in, Hz. Hamza'nın ciğerini çıkarıp ısırdığı söylenir. Hz. Hüseyin'in savaştan sonra başının kesilmesinin yanlış olduğunu ifade etmek için sînezende, Hz. Hamza'nın organlarının çıkarılması hatırlatılarak bunun insana yapılan bir saygısızlık olduğu anlatılmıştır:

Gelbin dincele gözün eşgele

Diri cemâli üreği dele

Gorkma darıkma sebriden çıkma

Hindi çağıram Hüseyin'in gele (3.1.2.51.)

2.2.1.23. Cude

Eş'as b. Kays Kindî'nin kızı olan Cude, Hz. Hasan'ın eşidir. Muaviye'nin mal ve mevkiyle onu kandırması üzerine eşi Hz. Hasan'ı zehirlemiştir. İmamı öldürdükten sonra Muaviye'nin kapısına gidip kendisine vaad edileni almak isteyen Cude, reddedilmiştir.

Cude'ye veripdi vade hükmünü icabet etsin

Zehri kuzeye döküpdü erine hiyânet etsin

Öldürüp imamı ta ki düşmene himâyet etsin

Cude aldanıp yalan bir vaade her an İlâhi (3.2.2.6.)

2.2.1.24. Mecnûn

Hız. Hüseyin savaş meydanına çıkmadan önce kız kardeşi Hz. Zeyneb'le vedalaşmış, Hz. Zeyneb'in kıyameti daha o anda başlamıştır. Bu ayrılık düşüncesi Hz. Zeyneb'i Mecnûn etmiştir. Sînezenlerde Hz. Hüseyin ile Hz. Zeyneb ilâhî bir muhabbette birleşmiştir:

O vedâyla başladı Zeyneb'in kıyameti

Leylâ'yı Mecnûn etti, ayrılık alâmeti

Yaradılış mülkünde olmuşlular aynı can

Vallahi o tabloya, dîvâne, ehl-i irfân (3.3.1.4.)

Savaş bittikten sonra savaş meydanına giden Hz. Zeyneb, Hz. Hüseyin'in cansız bedenini görünce kendisinden geçer. Harabeye dönen kalbi yönüyle Mecnûn'a benzetilen Hz. Zeyneb, Hüseyin'in Allah aşkına pervâne olmuş, başına yas sembolü olarak kara bağlamış, yüreğindeki yarayla kalakalmıştır:

Derbeder baktı meydâne
Mecnûn'a döndü gelbi virâne
Oldu Hüseyinî eşge pervâne
Gelbinde yare başında gare (3.4.2.9.)

Hız. Hüseyin'e çok bağı olan kız kardeşi Hız. Zeyneb, Kerbelâ vakasından sonra Mecnûn'a dönmüştür. Sînezenlerde Mecnûn'un Leylâ için çöllere düşmesi ile Hız. Zeyneb'in Hız. Hüseyin'in şehâdetinden sonra esaret altında şehir şehir Kûfe sokaklarını dolaştırılması arasında bir benzetme ilgisi kurulmuştur:

Kefenin harda senin
Ganına galtân gardaş
Zeyneb'i Mecnûn edip
Çöllere salan gardaş (3.1.1.6.)

Gönül bir yurt ise padişahı Hız. Hüseyin'dir. Mecnûn'un Leylâ'ya kavuşma ümidi varsa buna en güzel örnek Hız. Hüseyin'dir. O ilahî aşkla canını din uğrunda fedâ ederek Rabbine kavuşmuştur. Eğer sefâ bir mülkse bunun ümidi ve penâhı Hız. Hüseyin'dir. O zulme boyun eğmeyerek özgürlüğü tercih etmiştir. Her aşığın gönlünde yatan Leylâ, Hız. Hüseyin'dir ki bu muhabbet beşeri olmayıp ilâhîdir. Zeyneb'in dilindeki feryat ve figân hep Hız. Hüseyin'in güzel ismi içindir. Gerçekten de Hüseyin kelime manasıyla “güzel” anlamındadır:

Ey gönül yurdumun şâhı padişâhı
Sensen bu Mecnûn'un ümidi penâhı
Ey sefa mülkünün ümidi penâhı
Sensen âşıkların ebedi Leylâ'sı
Zeyneb'in figânı o güzel ismini
Zikredip diyerem yâ movlâ Hüseyin'i (3.1.2.21.)

Hız. Hüseyin öyle bir âşık timsalidir ki âlem ona hayranlığından Mecnûn'a dönmüşken yollar hep ona ulaşmak ister:

Mecnûn oldu sana âlem
Yollarda perestârın
Ucalıp ellerde elem
Biz de bir elemdârın (3.1.1.27.)

Hız. Hüseyin aşkıyla aşura günlerinde göklere yükseltlen alemler ise vefâlı sancaktar Hız. Ebu'l-Fazl Abbas'ı yâd etmek içindir. Alem, *Aşura literatüründe, matem merasimleri düzenlemek için desteler oluşturan grupları birbirinden ayıran, bu destelere has bayraklara denir.*¹⁵² Sînezenlerde tevriyeli kullanılarak elem kelimesi, “hüzün” ile “aşura günlerinde Hız. Hüseyin'in şehadetini çağrıştıran bayrak” anlamlarına gelmektedir. “Hüzünle yükselen ellerin Hız. Hüseyin'e dua etmesi” anlamı da çıkan yukarıdaki sînezenle alemdâr sözcüğüyle bayrak anlamı desteklenmiştir.

Bazı sînezenlerde Mecnûn'a dönen Hüseyinîler yüreklerindeki bu muhabbetle Hız. Hüseyin'in aşkına tutulmuş esirler olarak tanıtılmıştır:

Aşkınin esiriyem yâ Sarellah

Mecnûn u Hüseyinîyem yâ Sarellah (3.1.1.31.)

Bazı sînezenlerde ise Hız. Leylâ, Mecnûn'a benzetilmiştir. Oğlu Ali Ekber'i kaybeden Leylâ, Mecnûn gibi çöllerde dolaşıp oğlu için nâle ederek yüreğindeki yaranın mahşere dek bir dağ gibi büyüyeceğini söyler. Tüm bu hal ve davranışlar Leylâ'sından ayrılan perişan Mecnûn'u çağrıştırır:

Mecnûn kimi çöllerde derbederem

Ekber'im vay deyip nâle ederem

Mahşere de bu dağ ile giderem

Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay (3.1.1.43.)

2.2.2. Kavimler

2.2.2.1. Kûfe

Kavim olarak sînezenlerde kuvvetle bahsedilen Kûfe halkıdır. Kûfe halkı, Hız. Hüseyin'e ihanet etmiştir. Dillerde “el- Kûfi la yûfi (Kûfeli vefâ etmez!)”¹⁵³ olarak ötelere beri dolaşan Kûfe halkı, Hız. Hüseyin'in kendilerine imam olmasını isteyerek önce onu Kûfe'ye davet etmiş; daha sonra Yezid'e karşı Hız. Hüseyin'in yanında durmamıştır. Sînezenlerde Kûfe halkı, vefâsız ve merhametsizdir:

Kâfir olsa rehm eyler hâline

Ey cemâet-i Kûfe ve Halep

Geçdi zülmüz endâzedden sizin

Bir bile cefâye nedir sebep

Bilmirsiz müselmânâmen meni meğer

¹⁵² Muhaddisi, 26.

¹⁵³ Muhaddisi, 308.

Ya deyil babam seyyid-i Erep (3.1.2.115.)

Kûfe halkı, İbn-i Ziyad'ın kendilerini mal ve canlarıyla korkutması neticesinde sözlerinden dönmüş ve vefâsız çıkmıştır. Kerbelâ çölünde gül bahçesine benzeyen Hz. Hüseyin ve yârenleri yapayalnız kalmıştır:

Kûfe'nin vefâsı hep yalan imiş

Gülistâna Kerbelâ'da cellâtlar girmiş

Doğradılar güllerimi gonca demeden

Bağladılar ellerimi günah bilmeden

Gece gündüz ben ağılaram Hüseyin'im hânı

Kurbân olsun o gülüme Zeyneb'in canı (3.3.1.14.)

2.2.3. Ülkeler ve Şehirler

2.2.3.1. Kerbelâ

Bağdat'ın yaklaşık 100 km. güneybatısında yer alan Kerbelâ'nın İslâm tarihindeki şöhreti, Hz. Hüseyin ile aile fertlerinin 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680) tarihinde Emevîler tarafından şehid edildikleri yer olması ve kabrinin burada bulunmasından kaynaklanmaktadır. Hz. Ali'nin medfun olduğuna inanılan Necef'ten sonra ikinci atabedir. Kerbelâ isminin Akkadca “*sivri külâh*” anlamındaki karballatu kelimesinin Orta İbranice ve Aramice'de aldığı karbala şeklinden Arapça “*Babil çevresi*” manasına gelen Küver Babil'den ve yine Arapça “*ayakların yumuşak zemine batması*” anlamındaki Kerbelâ kökünden geldiği yolunda bazı görüşler ileri sürülmüşse de kesin bir sonuca varılamamıştır.¹⁵⁴

Bazılarına göre Kerbelâ, “*kerb*” (harem) ve “*il*” (Allah) sözcüklerinden alınan ve “*Allah'ın haremi (kutsal mekânı)*” manasına gelen bileşik bir isimdir. Lügat-ı Sâmi'de “*kerb*” terimi “*kurb*” (yakınlık) anlamındadır. Buna göre “*il*” terimini “*Allah*” olarak ele alırsak, “*Allah katında yakınlığa vesile olan mekân*” anlamına gelir ve bu da “*Allah'ın haremi*” manasıyla aynı anlamı ifade eder.¹⁵⁵

Hız. Hüseyin ve Kerbelâ'da şehit olan kimselerin bedenleri defnedildikten sonra ilk önce Benî Esed kabilesi tarafından tanınması için Hız. Hüseyin'in kabri üzerine bir nişâne bırakıldığı söylenir. Emevîler zamanında ise kabrin üzerine bir kubbe yapılmıştır. Farklı dönemlerin iç karışıklıkları kabrin hasar görmesine sebep olmuş, Memûn döneminde kabir-i şerif onarılmıştır. Hicrî 236-237 (M. 850-851) yıllarında

¹⁵⁴ Arslan-Erdoğan, 1.

¹⁵⁵ Muhaddisi, 269.

Mütevekkil'in emriyle İmam Hüseyin'in kabri, etrafındaki evlerle birlikte yıkılmıştır. Tarih boyunca Hüseyin severler tarafından restore edilen harem, Hüseyin'e buğzedenler tarafından defalarca yıkılmıştır. İmam Hüseyin'in şu anki hareminin yapımı Hicrî 8. (M. 14.) yüzyıla dayanmaktadır.¹⁵⁶

Hiz. Ali Sıffin Savaşı dönüşünde: *"Konaklayacakları yer burasıdır... Burası tarihin daha önce görmediği ve göremeyeceği şehitlerin mekânıdır..."* demiştir.¹⁵⁷

Sînezenlerde Kerbelâ musibet mekânıdır:

Gaziriyye, Neynevâ, meşhur adı Kerbelâ

İblis'in hileleri, bilinmeli evvelâ

Aşura günü için toplanmıştı her belâ

Hakkı hâkim kılmaya çıktı Hüseyin yola (3.3.1.28.)

Kerbelâ sînezenlerde hep belâ ve gözyaşını çağırıştırır. Hiz. Hüseyin ve ailesine edilen haksızlıklar yüzünden Kerbelâ'nın başı yaslıdır:

Kerbelâ ey Kerbelâ

Şialar gelin yasa

Bu gece Kerbelâ'da

Gözyaşları akacak (3.3.2.4.)

Kerbelâ, dünyanın pîri Hiz. Hüseyin'in ve kardeşi Hiz. Hasan'nın emaneti olan Hiz. Kasım'ın öldüğü belâlar yurdudur:

Ne belâsın Kerbelâ sende pîr-i civân öldü

Müctebâ'nın yâdigârı Kasım-ı kahraman öldü (3.3.1.34.)

Kerbelâ, Hiz. Hüseyin'in bilmediği bir mekândır. Kûfe ehli ondan yardım istediği için gitmiş ama mal ve can korkusuyla kendisine ihanet eden Kûfe halkı yüzünden Kerbelâ'da yapayalnız kalmıştır. Yanında götürdüğü yetmiş iki yârenden başkası ona sahip çıkmamıştır ki o yârenlerin büyük çoğunluğu kendi ailesidir:

Hüseyin Hüseyin ağa Hüseyin can

Kerbelâ'da تنها Hüseyin can

Zeyneb Zeyneb emmecan Zeyneb

Yüreğine kan dolan Zeyneb (3.1.2.26.)

¹⁵⁶ Muhaddisi, 209.

¹⁵⁷ Muhadisi, 210.

Kerbelâ bir okuldur sînezenlerde. Orası, şehâdet mektebidir. Bunun sebebi de soyu Hz. Peygamber'e dayanan seçkin kişilerin Allah'ın yolunda şehâdete ermeleridir. Bu mektep, zulme boyun toplumlara örnek olmuştur:

Kerbelâ ey şehâdet mektebi olan Kerbelâ

Mustazaflara izzet toplumlara can verir Kerbelâ (3.3.2.10.)

Kerbelâ sînezenlerde vefâ ve sefâ toprağıdır. Kerbelâ'ya Hz. Hüseyin'i ziyaret için giden beden ve ruh hastalığına mübtelâ olan kişiler, onu vesile kılarak Allah'a hacette bulunurlar. Kendilerini Hz. Hüseyin'in hareminin avlusundan çıkmadan ya da geri memleketlerine döndüklerinde hastalıklarından kurtulmuş olarak bulurlar:

Mehdi vefâdı Kerbelâ

Hâki sefâdı Kerbelâ

Derdi olannan al geber

Derde devâdı Kerbelâ (3.3.2.2.)

Fırat ve Dicle arasında kalan bölgede Kerbelâ, Neyneva, Gaziriyye, Hayr, Amûra, Şefiyye, Alkame, Mariye, Kurbabil, Nevavîs gibi nahiyeler mevcuttur.¹⁵⁸ Hz. Hüseyin, dillerde Kerbelâî, Neynevaîdir:

Ey Neynevâî, Kerbelâî

Geldim sana mehmân

Ol derdime dermân

Ey Neynevâî, Kerbelâî (3.1.1.27.)

Kerbelâ toprağı, orada Hz. Hüseyin ve yetmiş iki şühedâ yattığı için değerlidir. Kerbelâ, gül renkli gencecik şehitlerin yurdudur:

Kerbelâ sende gülüm var

Gül renginde şehidim var

Sende saklı şühedâm var

Hüseyin sendedir Kerbelâ (3.3.2.12.)

Tarihte öyle günler olmuştur ki bazı tehlike arz eden durumlara karşı tedbir niyetiyle Kerbelâ'ya yurt dışından ziyaretler yasaklanmıştır. Kerbelâ hasreti uzun yıllar sevenlerinin sînesinde bir dağ gibi büyümüştür. Bu hasret çoğu kez sînezenlerde dile getirilmiştir:

Yolların bağı galıp ay Kerbelâ

¹⁵⁸ Muhaddisi, 269.

Sîneler dağlı galıp ay Kerbelâ

Hesretin dillerdedi kerivân çöllervedi (3.3.1.15.)

2.2.3.2. Kûfe

Fırat Nehri'nin kıyısında bulunan Bağdat'ın güneyindeki Kûfe, Irak'ın önemli şehirlerindendir. Babil harabelerinin güneyinde Fırat'ın kenarında kurulmuş olup Necef ile Kerbela arasında ve Hire'nin 5 km. kuzeyindedir; Bağdat'tan uzaklığı ise 170 kilometredir.¹⁵⁹ Daha önceleri “Kufan” da denilen Kûfe, lügatte toplanmak manasına gelir. Kûfe isminin verilmesi şehrin mimarî yapısının daire şeklinde olmasından kaynaklandığı söylenir. Kûfe kelime olarak “kızıl kum çölü” anlamına da gelmektedir.¹⁶⁰

Kûfe'de Kûfe mescidi bulunmaktadır. Yeryüzündeki en mukaddes ve en büyük mescitlerden biri Kûfe mescididir ki rivayetlere göre Hz. Âdem ile Hz. Nûh'un evi, Hz. İbrahim ile Hz. Mehdi'nin mihrabı, Hz. Mûsâ'nın âsâsı ve Hz. Süleyman'ın yüzüğü Hz. Nûh'un gemisinin hareket ettiği mevki ve resul, peygamber, vasi gibi değerli kişilerin kabirleri buradadır.¹⁶¹

Kûfe'nin sînezenlerde meşhur olmasının nedeni, ileri gelenlerinin toplanıp Hz. Hüseyin'e mektup yazarak zulme uğradıklarını, eğer gelirse kendisine imam olarak biat edeceklerini vaat etmelerinden dolaydır. Hz. Hüseyin, Kûfelilerin çaresiz mektuplarına cevap vermek üzere ailesi ve yârenleri ile birlikte yola çıkmıştır:

Gedirem Şam'a teref

Kûfe-yi virân gardaş

Olmuşam şan u şeref

Bayrağı iman gardaş (3.1.1.6.)

Müslim Hz. Hüseyin tarafından Kûfe'ye kontrol amacıyla gönderildiğinde onların gerçekten adaletli bir imama ihtiyaç duyduğunu düşünerek Hz. Hüseyin adına binlerce Kûfeliden biat almıştır. Yalnız İbn-i Ziyad ve adamlarının Kûfe halkının yüreğine can ve mal korkusunu salmasıyla Kûfeliler biatlerinden dönmüş ve Hz. Müslim'e ihanet etmişlerdir:

İşte o an yükseldi, Zeyneb'in nâlân sesi

O kurbânlık boğaza, koydu Zehra bûsesi

¹⁵⁹ Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi: Kili-Kütahya, 26, Ankara 2002, s. 16, 587.

¹⁶⁰ Muhaddisi, 305.

¹⁶¹ Muhaddisi, 307.

Bacı kardeş vedası, sarıldılar kol boyun

Müslim'i satan şehir Kûfe etmişti oyun (3.3.1.4.)

Kerbelâ vakasının ardından esir edilen Hz. Hüseyin'in ailesi, Kûfe ve Şam sokaklarında eziyetlerle dolaştırılmıştır:

Ezâ gafilesi gedir

Kûfe'ye yeni belâya

Ağır zincirler bağlıyıplar

Hasta imamın boynuna (3.1.2.47.)

2.2.3.3. Şam

Arapça Dimeşk adıyla da bilinen Şam, Suriye'nin başkentidir. *Bilâdüşşâm* (Suriye, Filistin, Lübnan ve Ürdün) bölgesinin en önemli merkezlerinden biri *Dimaşk'tır* (*Dimaşkuşşâm*).¹⁶² İslam'ın ilk dönemlerinde fethedilen bu toplaklara Muaviye vali olarak atanmış, zamanla Emevîlerin başkenti haline gelmiştir.¹⁶³ Şam, coğrafi konumu dolayısıyla dünya tarihi boyunca, hiç boş bırakılmayan, en uzun süre kullanılan şehirlerdendir.

Kerbelâ olayından sonra Hz. Hüseyin ailesi önce Kûfe sonra da Şam'a götürülmüş, orada birkaç gün hapsedildikten sonra Yezid'le görüştürülmüştür. *Ehl-i Beyt'in Şam yoculuğu, Kerbelâ olayı içerisinde en ağır musibetlerden sayılmıştır. İmam Zeyne'l-Âbidin'e "Kerbelâ yolculuğunda yaşadığınız en ağır musibet nerede oldu?" diye sorulduğunda "Şam'da, Şam'da, Şam'da" diye cevap verdiği rivayet edilmiştir.*¹⁶⁴

Zeyneb'in var çok ezâsı başta Hüseyin'in karası

Medine'de ana Zehrâ ve Kûfe'de can babası

Şam'da harabede ölen Rugayya gardaş balası

Kerbelâ'sı, Kerbelâ'sı, Zeyneb'in o Kerbelâ'sı (3.3.1.7.)

Yezid'in emrindekiler Kûfe ve Şam'da esaret altında yürütülen Hz. Hüseyin ailesini, başlarına kamçı vurarak, elleri ve ayakları kalın zincirlerle bağlanmış halde, aç susuz gözyaşları içinde perişan etmişlerdir. Şam yollarında zincire vurulan Hz. Hüseyin ailesine yapılan en büyük zulümlerden biri de Rukayye'ye babasının kesik başının gönderilmesidir. Şiddetli ağlama sonucunda Rukayye Şam'da can verir. Kabr-i şerifi oradadır.

¹⁶² *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi: Suyolcu - Şerîfen-Nisâbüri*, 38, Ankara 2010, s. 16, 588.

¹⁶³ Muhaddisi, 421.

¹⁶⁴ Muhaddisi, 422.

*Kırk gündür senden ötrü ahar gözyaşım benim
Hiç bilmirem harda galıp gardaşım benim
Şam'ın yolunda gelbimi yandırdılar baba (3.1.2.174.)*

2.2.4. Nehirler

2.2.4.1. Fırat Nehri

Fırat Nehri, Türkiye'nin Erzincan, Tunceli, Elazığ, Malatya, Diyarbakır, Adıyaman ve Gaziantep illerinden ve Suriye'den geçerek Irak topraklarına uzanan Dicle nehri ile birleşerek Şattü'l-Arap denilen bir alan oluşturup Basra Körfezine dökülür.¹⁶⁵

Fırat nehri Kerbelâ'nın yakınlarında olmasına rağmen Hz. Hüseyin ve ailesinin su içmesi engellenmiştir. Hz. Hüseyin ve ailesi ne yazık ki Fırat nehri yanında susuz şehit olmuşlardır ki bu insanlığı derinden etkilemiş ve sînezenlere konu olmuştur.

Halk arasında Fırat'ın suyuyla gusül alıp Hz. Hüseyin'in türbesini ziyaret etmek ve yeni doğan bebeğe Fırat'ın suyundan içirmek bir fazilettir. İmam Sâdık: “*Fırat suyundan içirilen bir kimsenin biz Ehl-i Beyt'i seveceğinden şüphe etmem!*”¹⁶⁶ demiştir. Bunun gibi rivayetler halk arasında Fırat nehrinin önemini bir kat daha artırmıştır.

Sînezenlerde Fırat deyince ilk akla gelen şey susuzluk; ilk akla gelen kişi ise su taşımakla görevlendirilen Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'tır. Su tulumunu doldurup çadırlara geri dönerken düşman ordusu tarafından muhasaraya alınarak önce kolları kesilmiş sonra gözleri ve su tulumu oklanmış, Fırat nehri kenarında şehit edilmiştir. Fırat, sînezenlerde hüznü, sabrı ve vefâyı temsil eder:

*Yığılıp Ebbas'ım nehr-i Fırat üsde
Belim sındı Zeyneb Elemdâr öldü
Boyanıptı gane vefâlı serdârım
Liva-yi Gur'âne vefâdâr öldü (3.1.2.83.)*

Sînezenlerde Fırat nehri, çoğu zaman kişileştirilir, Hz. Hüseyin'in tarafında yer alarak Hüseyin'in yalnızlığını çağırıştırır:

*Su yanında susuz kaldın utandı Fırat ağladı
Kerbelâ'da yalnız kaldın Cennet nâr sırat ağladı (3.1.1.39.)*

Sînezenlerde Fırat nehri masumiyet ve cesaretin sembolüdür:

*Fırat suyu kan ağlar, Esğ'er'in kederinden
Hazin hazin çağıldar, akar kalbe derinden
Ebu'l-Fazıl'ın su meşgi, öperdi ellerinden*

¹⁶⁵ Muhaddisi, 167.

¹⁶⁶ Muhaddisi, 167.

*Oğlar değdi meşgine, kan aktı gözlerinden
Ebu'l-Fazıl can elde tas susuzlar ümidisin
Nehr-i Elgem'de Ebbas, Kerbelâ şehidisin
Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl, ağlar meşgine gurbân
Sende olan Kerbelâ, Hüseyin eşgine gurbân (3.1.2.70.)*

2.2.4.2. Alkame Nehri

Alkame, Fırat'ın bir koludur ve Fırat'ın suyunu Kerbelâ'ya taşır. Alkamî adında birinin bir kanal açarak Fırat'ın suyunu Kerbelâ'ya getirdiği için bu ismin verdiği söylenir. Öte yandan Alkame “acılık” anlamına gelir ki bu acı ağaçlar ve sert sular için kullanılmış olsa da sînezenlerde zamanla Kerbelâ acısının sembolü olmuştur.¹⁶⁷

*Elemdâr nehr-i Elgem'de
Düşüp toprağa sular matemde
Vâveylâ koptu gara âlemde
Umutlar soldu goca âlemde (3.4.2.9.)*
Alkame, sînezenlerde şecaat ve ihlâsın sembolüdür:
*Nehr-i Elgem'de düştü Elemdâr'ı Allah'ın
Aşkıyla büyümişti o Hüseyin Sarellah'ın
Seslendi eyyuhe'n-nâs, âşıktır mene ihlâs
Men Hüseyin aşığıyam, menem Heyderi Abbas (3.1.1.35.)*
Sînezenlerde Alkame, insanlığa fedâkârlığı hatırlatır:
*Ey dertlere çâre olan Ebu'l-Fazıl
Hüseyinini derde salan Ebu'l-Fazıl
Nehr-i elgem kenârında düşen o
Ellerine elim gurbân Ebu'l-Fazıl (3.1.1.34.)*

2.3. İNSAN

Edebiyatın malzemesi, insanların yaşayış, inanç, sevinç ve üzüntüleri ya da toplumların tarihî geçmişlerinde iz bırakmış kişi ve olaylardır. Kerbelâ Vakası, tarihî bir olay olmakla birlikte insanlığı derinden etkilemiştir. Peygamber torunu Hz. Hüseyin ve yetmiş iki şühedânın Allah'ın dinini korumak, zulme boyun eğmemek ve insanlara ders vermek maksadıyla şehit olması insanların zihninde yer etmiş ve gerek tarihin

¹⁶⁷ Muhaddisi, 36.

sayfalarına gerekse edebî ürünlere dökülüvermiştir. Bu edebî ürünlerden biri de sînezenlerdir:

Kalk ey şehitler serveri

Ey hür insanlar rehberi

Kalk incitme Peygamber'i

Anan Zehra-yı Ether'i

Yâ Hüseyncan meded (3.1.2.38.)

2.3.1. Sevgili

Kerbelâ vakası, sözlü ve yazılı edebiyatın bir teması olarak bilhassa Arap, Fars ve Türk edebiyatlarında farklı edebî ürünlerde ele alınıp işlenmiştir. Özellikle sözlü edebiyatta kuşaktan kuşağa dil aracılığıyla aktarılan bu tema, şahıs ve yer özellikleri itibariyle olağanüstü bazı özellikler yüklenmiştir. Zaman içerisinde farklılaşan sözlü ve yazılı eserlerde Hz. Hüseyin, bütün güzelliklerin birleştiği bir sevgili tipi hâline gelmiştir. Ahlâk ve yaratılış vasıfları yönünden üstün olan Hz. Hüseyin zamanla sînezenlerde maddî güzellik unsurlarıyla donanmış bir sembol olmuştur.

Hz. Hüseyin, bir sevgilinin sahip olduğu güzellik unsurlarını bir arada taşımaktadır. Sînezenlerde onun yüzü bir güle benzetilir:

Ey herem gönlümün sevgili Kâbe'si

Menem gül yüzünün deli divânesi (3.1.2.21.)

Yukarıdaki sînezende gönül, Harem'e; Kâbe ise Hz. Hüseyin'e benzetilmiştir. Harem, Mekke ve Medine dâhilindeki hudutları mâlum mübarek yerlerdir. Buralarda kan dökmek haramdır.¹⁶⁸ Gönül de şiirlerde kötülüklerden arınmış pâk bir yerdir. Hz. Hüseyin de Kâbe gibi amandadır. Allah tarafından selâmet sebebi sayılmıştır.

Gül, daima şiirlerin süsü olmuştur. Gül, renk ve koku sebebiyle sevgiliyi tasvir için kullanılan en güzel örneklerdendir. Hz. Hüseyin sevgilidir ve gül yüzüne deli divâne olan çoktur.

Hz. Hüseyin sînezenlerde pervânelerin düştüğü bir aşk ateşidir:

Şeminde yanaram pervâneler kimin

Divâne olmayan ne bilsin derdini

Eşgimin dermânı o güzel vechini

Seyredip diyerem yâ movlâ Hüseyin'i (3.1.2.21.)

¹⁶⁸ Ahmet Talat Onay, (Haz. Cemal Kurnaz), *Açıklamalı Divân Şiiri Sözlüğü*, Birleşik Yayınevi, Ankara 2007, s. 182.

Pervâne ile şem; âşık ile sevgilinin şairler tarafından kalemlere dökülmüş sembolleridir. *Gece kelebeği de denilen kanatlı küçük böcek ki, kendini yakıncaya kadar şem' ile uğraşır durur.*¹⁶⁹ Mum, sönmeyen aşk ateşini içinde barındırırken pervâne bütün aşkıyla mumun etrafında dolandır ve nihayetinde onun aşk ateşine düşüp yanar.

Sînezenlerde Hz. Hüseyin mum ve ona âşık olan Hüseyinîler pervânedir. Tüm âşıkların dermânı sevgili Hüseyin'in o güzel sûretidir. Mumun ateşini seyre dalan pervâneler gibi Hz. Hüseyin'in güzel vechini seyredenler “mevlâ Hüseyin” derler daima.

Hz. Hüseyin âşıklarının ağlayan gözlerine şifâ olan bir canândır:

Ruhlarımız âşıktır, can yakan sözlerine

O şifâdır âşığın, ağlayan gözlerine

Can mülkünde canândır, arş mülkünün Leylâ'sı

Ondan başka kimin var güzeller Kerbelâ'sı! (3.3.1.8.)

Âşığa sevgilinin dilinden söylenen sözler dünyanın en şirin sözleridir. Hz. Hüseyin, can mülkünün canânıdır. Âşığın canânına fedâ edecek tek ve en değerli hazinesi canıdır. Can bu mülkü canâna sunmaktan asla çekinmez.

Arş Allah'ın mülküdür, insanlar için yaratılmış ve insanların hizmetine sunulmuştur. Bu arşın Leylâ'sı, sevgilisi Hz. Hüseyin'dir ve herkes ona âşıktır.

Kerbelâ yetmiş iki şühedânın kanına boyanmış bir güzeller yurdudur. Kerbelâ'yı güzelleştiren ise Hz. Hüseyin'dir.

Hz. Hüseyin, âşıklarının deli divâne olduğu, aşk esiri olup çöllere düştüğü bir sevgilidir:

Düşmüşem çöllere derd elinnen

Derbeder oldum ey Mecnûn'am men

Bu âlem gam çeken virânesi

Olmuşam men Hüseyin divânesi (3.1.1.52.)

Aşk derdi ve dermânı sevgiliye ait bir sarmaşıktır. Aşk derdi, çöllere düşen Mecnûn gibi âşık olanın aklını başından alır. Bütün âlem âşığın sırtında taşıdığı bir gam yükü olur. Divâne olanlar Hz. Hüseyin'in aşkına divâne olmuştur. Derdi olan Hz. Hüseyin'i anarak esenlik bulmuştur. Çünkü Hz. Hüseyin dertlere dermân olan sevgilidir.

Hz. Hüseyin, aşkına tutulanların bu aşk derdinden hoşnut oldukları bir sevgilidir:

¹⁶⁹ Onay, 314.

Gelbimin Leylâ'sı hardasan gel

Ey ecel ey ezel eşgi gözel

Bu sînen Allah'ın eşg Minâ'sı

Yârinem eşginin aşînâsı (3.1.2.36.)

Kalplerin Leylâ'sı Hz. Hüseyin'dir. Hz. Hüseyin aşkı güzel olan, özlemle geliş gözlenendir. Sîne, Minâ'ya benzetilmiştir. Minâ, hacıların şeytan taşladığı mekândır. Âşığın sînesi, sevgiliden gelecek her türlü kesici ya da delici özelliğe sahip hançer veya oka siper için hazırdır. Allah'ın aşkı için Minâ'nın şeytana atılan taşlara siper olması gibi Hz. Hüseyin sevdalıları da onun aşkı için tüm kederlere göğsünü siper etmiştir. Bu âşıklar sevgili Hüseyin'in aşkına aşînâ olup gelecek dertlerden de haberdârdır.

Sevgili, şiirlerde mihrâba benzetilir. Bunun sebebi âşıkların yönünün daima sevgiliye dönük olmasıdır. Sînezenlerde mihrâb Hz. Hüseyin'dir.

Kerbelâ rahlem oldu

Kitabı sensin movlâ

Kerbelâ kıblem oldu

Mihrâbı sensin movlâ (3.3.2.6.)

Rahle, Kur'an ya da kitap okunurken kolaylık olması için kitapların konulduğu küçük masalara denir. Burada Kerbelâ rahleye; üzerindeki kitap ise Hz. Hüseyin'e benzetilmiştir. Çünkü Hz. Hüseyin aşk mektebinin sevgilisidir. Aşk ehli Kerbelâ'da daima sevgili Hüseyin'i okur.

Âşıkların kiblesi Kerbelâ; mihrablari ise Hz. Hüseyin'dir. Mihrâb, camilerde kible yönünde imamın önderlik ettiği bölümdür. Mihrabdan kasıt imamdır ki o da Hz. Hüseyin'dir. Âşıklar yönlerini sevgilinin yattığı Kerbelâ'ya çevirmiştir.

2.3.1.1. Güzellik

Edebiyatın ana malzemesi insandır. İnsan manevî olan ruha maddî olan bedenin giydirilmesiyle vücuda gelmiştir. Dolayısıyla insanı oluşturan maddî ve manevî donanımlar mevcuttur. Bu maddî donanımlar: Güzellik-çirkinlik, uzunluk-kısalık, şişmanlık-zayıflık vb. gibi fizikî unsurlar iken manevî donanımlar: İyilik-kötülük, cesurluk-korkaklık, cömertlik-cimrilik vb. gibi unsurlardır.

Hz. Hüseyin, ismi güzel olandır:

Göklerin kalbi onun isminin levhasıdır

Gök ehlinin cümlesi, aşkının Leylâ'sıdır

Güzel ismi bestedir, meleklerin dilinde

Bir ünvândır Hüseyin, muhabbet gazelinde (3.3.1.5.)

Eğer gökler bir kalbe sahip olsaydı Hz. Hüseyin'in isminin yazılı olduğu levha orada asılı olurdu. Çünkü âşıkların cümlesi Hz. Hüseyin'e âşıktır. Melekler göklerde bir beste gibi Hz. Hüseyin'in ismini söylerken insanların yerlerde onun ismine âşık olmaması düşünülemez. Çünkü onun ismi Hüseyin'dir. Anlamı *küçük sevgili* ¹⁷⁰ demektir. O ismi güzel olandır. Sevdası ebediyen dillerdedir.

Hz. Hüseyin, yaratılış itibarıyla de güzeldir. Onun güzelliği sînezenlerde sıkça geçmiştir:

Nurlar yeri Fâtımî velâyet madeninden

Mukaddes bir ışıktı gönülleri mest eden

O Murtazâ bakışlı, güzellik harikası

O Fâtıma nakışlı, Zeyneb'in Elifbâ'sı (3.3.1.5.)

Hz. Peygamber'in pâk ve tertemiz soyu Hz. Fatıma ile sürmüştür ve onlar Allah'ın velileri, velâyet nurlarıdır. Hz. Ali'nin bakışlarını andıran bakışlar ve annesi Hz. Fatıma'dan aldığı güzellikle Hz. Hüseyin kutsî bir ışık gibi gönülleri kendinden geçirmiştir. Bu yüzden Hz. Zeyneb, Elifbâ gibi onun ismini ezberlemektedir.

Hz. Hüseyin beden ve ruh güzelliğine sahiptir. Hz. Hüseyin sesi güzel olandır. Sînezenler onun bu güzellikleriyle canlanmışlardır:

Varlıklar aynasında, bütün gözler kamaştı

Hayran kaldı ona ruh, aklın aklı şaştı

Söz alınca Yüce Rab, ruhların cümlesinden

Bütün ruhlar mest oldu, onun lebbeyk sesinden (3.3.1.5.)

Halk arasında Hz. Âdem yaratılıp vücuda gelmeden Hz. Muhammed ve onun Ehl-i Beyt'inin nûrunun yaratıldığına inanılır. Ruhların; vücuda gelmeden Allah'ın varlığını ve birliğini, Hz. Peygamber'i, İslâmiyet'i ve Ehl-i beyt'i kabul ettiği düşünülür.

Hz. Hüseyin, sadece ruh ve beden güzelliğiyle anılmaz sînezenlerde. O işi, ameli güzel olandır:

O hürriyet miracı, en mükemmel insandır

Kâinatın baş tacı, gönüllerde imândır

¹⁷⁰ Devellioğlu, 392.

O Hakk'ın selâmıdır, o esenlik meltemi

O Hakk'ın kelâmıdır, gönüllerin zemzemi (3.3.1.5.)

2.3.2. Âşık

Hız. Hüseyin, sînezenlerde Allah âşığıdır. Bu ilâhî bir aşktır. Sînezenlerde âşıklığa ait en üstün vasıflar onda toplanmıştır. Sînezenlerde âşıklık iki kategoride ele alınmalıdır: Hız. Hüseyin'in Allah'a olan aşkı; Hız. Hüseyin'in kız kardeşi Hız. Zeyneb, kardeşi Ebu'l-Fazl Abbas, kızları ve oğulları, yetmiş iki yârenin tümünün ise Hız. Hüseyin'e olan aşkı. Ayrıca aşura günü Kerbelâ'da Hız. Hüseyin'in yanında olamayıp bugün onun yasını tutan Hüseyinîler de Hız. Hüseyin'in âşıklarıdır.

Âşık sevgili için daima gözyaşı döküp ağlar. Ona olan hasreti yüreğini dağlar:

Büründüm mateme başta gare

Ağlaram sevgili nazlı yâre

Hicrânı bağıma çekti dağlar

Ahular halime meftûn ağlar (3.1.1.52.)

Âşığın başına giydiğı ya da örttüğü kara, tuttuğı matemın simgesidir. Nazlı bir yâre benzetilen Hız. Hüseyin'e ağlayan âşık, onun hasretiyle bağı yansa da bu hicrânın karşısında bir dağ gibi durarak sabreder. Çünkü âşık sabırlı olmalıdır. Bu matem o denli büyüktür ki ceylanlar âşığın perişan hâline tutkun olur, ağlar.

Hız. Hüseyin'in aşkına mübtelâ olanlardan biri de Hız. Zeyneb'tir:

Zeyneb'em Zeyneb-i Kerbelâ'yem

Eşgimin yoluna can fedâyem

Derdime ağlıyır ganlı çöller

Men Hüseyin eşgine mübtelâyem (3.1.1.52.)

Canını yoluna fedâ eden Hız. Zeyneb'in Hız. Hüseyin'e olan muhabbeti ve onun şehâdetiyle artan derdi o kadar yüce ve derindir ki kanlı çöller bile onun için ağlamaktadır.

Hüseyinîler, Hız. Hüseyin'e âşıktır ve onu daima anarlar. Hız. Hüseyin aşk mektebinin öğretmenidir:

Mehebbet dersini senden almışam

Kerim-i eşgim, hâcetimsen Hüseyin

Dünyaya göz açıp seni görmüşem

Mektebim, üstadım, dersimsen Hüseyin (3.1.1.2.)

Âşığın en önemli vasıflarından biri dünyaya geldiğinde ilk olarak sevgiliyi görmesidir. Hz. Hüseyin'in mektebi insanlara muhabbet dersi veren bir aşk mektebidir.

Hz. Hüseyin'e âşık olanlar onun adını duyduklarından itibaren ona âşık olmuştur:

Adını eşidennen aşığınam

Divâne olmuşam fikrim Hüseyin'di

Ayrı bir söz almamışam dilim

Ezber elemişem zikrim Hüseyin'di (3.1.1.24.)

Hz. Hüseyin'e âşık olanlar aşk ve dertle yanarlar. Divane olan aşk ehli, diline Hz. Hüseyin'den gayrısını yakıştırmaz, sevgili olan Hz. Hüseyin'in adını ezber ederler.

Sevgili, sultan padişâh kabul edilmiştir. Sînezenlerde sultân Hz. Hüseyin'dir:

Aşkına âlem kurbân

Hüseyin'im etşân movlâ

Dilimde ismin her an

Gönlüme sultân movlâ (3.3.2.6.)

Bütün âlemin aşkına kurbân olduğu sevgili Hz. Hüseyin'dir. Susuz şehit olan sevgili Hüseyin her an âşıklarının dilindedir. Çünkü o gönüllerin sultanıdır.

Âşıkların kiblesi sevgilinin olduğu yerdir. Hz. Hüseyin aşkıyla yananlar için de bu böyledir:

Giblesi olupsan sen âşıkların

Ne yana dönsem yönüm Hüseyin'di

Eylemenem başkasına etibâr

Rehberim önderim canım Hüseyin'di (3.1.1.24.)

Sevgiliye âşık pek çok kişi vardır. Hz. Hüseyin'in âşıkları onu kible kabul etmiş ve yönlerini Hz. Hüseyin'e, Kerbelâ'ya dönmüştür. Bu yönden başkasına itibar edilmez, Hz. Hüseyin gibi sevgili rehber bulunmaz.

Âşığın bütün serveti sevgilidir. Âşığa sevgiliden gayrısı lazım değildir. Bu durum sînezenlerde de karşımıza çıkar:

Onnan almışam bütün izzetimi

Şerafâtım liyâgatım Hüseyin'di

Fedâ ederem bütün servetimi

Lazım değil tek servetim Hüseyin'di (3.1.1.24.)

Âşıklar, izzet ve liyakatını Hz. Hüseyin’de almıştır. Hz. Hüseyin’e âşık olanlar bütün servetini ona fedâ edebilmelidir.

Âşık sevgilinin bir tek bakışı için her şeyini vermeye hazırdır. Bu sînezenlerde de böyledir:

*İstemem dünyanın taht u tacını
Başım tacı nûr-ı eynim Hüseyin’di
Tek nazara vererem yüz hacımı
Merve Safa Hameyn’im Hüseyin’di (3.1.1.24.)*

Dünyanın tahtı tacı âşığa lazım değildir. Onun tek derdi sevgilidir. Âşıklarının başının tacı da gözlerinin nûru da Hz. Hüseyin’dir. Âşığın öz vatanı yoktur, daima sevgilinin peşinde gezer durur. Eğer bir vatanı varsa o da sevgilinin ikâmet ettiği yerdir:

*Hesretindeyem o altı kuşanın
Gurbetteyem öz vetenim Hüseyin’di
Gabul değil onsuz bir ibadetim
Namazım orucum hacım Hüseyin’di (3.1.1.24.)*

Altı köşe Hz. Hüseyin’in türbesidir. Hasretinde olanlar Hz. Hüseyin âşıklarıdır. Kerbelâ dışındaki her yer gurbettir. Sevgilisiz ne namaz ne oruç ne hac ne de başka bir ibadet makbuldür.

Hüseyinîlerin Hz. Hüseyin’e âşık olduğu gibi Hz. Hüseyin de Allah’a âşıktır. Âşık sevgiliye tüm mülkü olan canını sunmalıdır.

Allah ruhları yarattığı vakit âşık, sevgiliye tutulmuştur. Sînezenlerde âşığın kaderinin daha doğmadan belirlendiği anlatılır:

*Gelbime yazmış Allah
Âşık-ı Kerbubelâ’yı
Esir-i eşgem movlâ
Zeyneb-i Kerbubelâ’yı (3.3.2.6.)*

Allah’ın Hüseyinîlerin kalplerine Hz. Hüseyin’in aşkını yazdığı günden beri Hüseyinîler, Hz. Hüseyin’e ve onun Kerbelâ’sına âşıktır. Bu aşkın esirleri çoktur ve Hz. Zeyneb de bu aşkın esirlerindendir.

Âşığın en önemli derdi, sevgiliyi razı edip ona kavuşmaktır. Nitekim Hz. Hüseyin de böyle yapmıştır:

Aşura günü hedefe çattı

Canını verdi halkı yüceltti

Zulmü ve şirki aşığı etti

Allah'ı bugün o razı etti (3.1.2.22.)

Hız. Hüseyin aşura günü Allah aşığıyla can vermiş ve dinini zulüm ve şirkten temizleyerek hakkı yüceltmıştır. Hız. Hüseyin, yüce Allah'ı aşura günü razı edip hedefine kavuşmuştur.

2.3.3. Rakîb

Rakîb, *başkalarının menfaatine mâni olarak kendi menfaatine çalışan kimseler demektir. Edebiyatımızda engel, düşman, ağyâr, hasûd, yabancı gibi mânâlara kullanmışlardır.*¹⁷¹ Şiirlerde rakîb, sevgiliyi âşığın elinden almak isteyen kişidir. Âşık hasene duygularla dolu iken rakîb her zaman kötü niyetlidir. Âşık sevgilinin gerçek değerini bilerek onu incitmekten korkarken rakîb hileleriyle sevgiliyi elde etmek ister.

Sînezenlerde Allah sevgili; Hız. Hüseyin âşık; Yezid ise rakîbtir. Âşık ve rakîb her ikisi de Allah'ın imamı olmaya taliptir. Ama şiirlerde sevgilinin âşığa gönül verdiği gibi yüce Allah'ın imamlık makamını hazırladığı kişi Hız. Hüseyin'dir. Yezid ancak bu makamı İslâm dinine uymayan kural ve hileleriyle elde etmeye çalışmıştır.

Sînezenlerde Hız. Hüseyin ve ailesi maddî ve manevî güzelliklerle donanmışken Yezid ve emrindekiler maddî manevî çirkinliklerle donanmıştır. Rakîbin hileleri çoktur:

Çadırları kurunca, topladı kafileyi

Düşmanların tavrından, anlamıştı hileyi

Dostlarım! Serbestsiniz fesh ettim sözleşmeyi

Geri dönecekseniz, fırsat bilin geceyi (3.3.1.28.)

Kerbelâ savaşı, Yezid'in bir hilesidir. Rakîb olan Yezid'in hilesini fark eden Hız. Hüseyin, kendisiyle beraber gelenlere evlerine geri dönmeleri için izin vermiştir.

Rakîb, âşıktan nefret eder ve onu yenmek için elinden geleni ardına koymaz. Âşığın kalbi ise rakîbten gelecek darbelere kalkandır her vakit:

Şu çöller katline fermân mı senin

Başın Yezid'e dermân mı senin

Göğsün kılıçlara kalkan mı senin

Kerbelâ çölünde Ali'nin oğlu (3.1.2.16.)

¹⁷¹ Onay, 320.

Hız. Hüseyn'in katline Yezid fermân vermiştir. Hız. Hüseyn, Kerbelâ çölünde âşıklar gibi yalnız kalmıştır. Binlerce kişilik Yezid'in ordusuna karşı yetmiş iki şühedâ yetememiştir. Savaşın sonunda kazanan Yezid olmuş, armağanı ise Hız. Hüseyn'in mübarek başı olmuştur.

Rakîb, âşığın elindeki imkânları yok ederek savaşı kazanmak ister. Yezid de Fırat'ın yollarına askerlerini yerleştirerek Hız. Hüseyn ve yârenleri susuz bırakmıştır:

Su yolun bağladılar

Gelbimi dağladılar

Ela göz gardaşımı

Zulm ile doğradılar (3.1.2.143.)

Yukarıdaki sînezende olduğu gibi âşık mazlum iken rakîb daima zâlimdir.

Âşığın seveni çok iken rakîbin seveni yoktur. Çünkü rakîb zulmedendir:

Hüseyn'ime yer gök ağladı

Sevenleri karaları bağladı

Zâlim Yezid çok yürekler dağladı

Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver (3.2.1.3.)

Hız. Hüseyn'in şehadetine yer gök ağlamış, sevenleri karalar bağlamıştır. Yezid ise Hız. Hüseyn'i öldürerek ancak yürekleri dağlamıştır.

Rakîbin askeri çoktur; âşığın ise askeri yoktur. Rakîbin askerleri de kendi gibi zulmetmeyi sever:

Heymede yankılanır

Rugeyye'nin baba sesi

Yezid'in askerleri

Yakır bütün heymeleri (3.1.2.10.)

Rukayye'nin baba diyerek ağlamalarına aldırış etmeyen Yezid'in askerleri, Hız. Hüseyn ailesinin konakladığı çadırları yaktırmaktan çekinmez.

Rakîb olan Yezid, savaşı herkese zarar ve ziyân vererek kazanmıştır. Allah'ın isteğini hiçe saymıştır:

Resûl güllerini solduranlara

Bağrını kan ile dolduranlara

Yezid'in yüzünü güldürenlere

Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet (3.4.1.6.)

Âlemin kalbi Hz. Muhammed'dir. Hiç düşünmeden hırsla Hz. Peygamber torunlarına zulmeden Yezid aslında Hz. Resûl'e zulmetmiştir. Hz. Resûl'ün güllerini birer birer soldurmuş, bağrını kan ile doldurmuştur. Böylece ancak laneti hak etmiştir.

Rakîb daima âşıkla bir savaş içerisinde:

Yezid'e o tacı giydirenlere

Kerbelâ'ya belâ yağdıranlara

Esğ'er'i kanlarda boğduranlara

Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet (3.4.1.6.)

Yezid savaşı kazanmış ve halifelik tacını takmıştır. Altı aylık mazlum bebeğe bile acımayan Yezid'e ancak ebedî lânet yakışır.

Âşığın derdini anlamayanlar onu hor ve hakîr görüp dünya zevklerine mübtelâ olur.

Evlâd-ı Resul'e hor bakanlara

Sudan bile mahrum bırakanlara

Zehra yüreğinde od yakanlara

Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet (3.4.1.6.)

Resûl'ün evlâdı Hz. Hüseyin'i anlamayıp onu savaş günü yalnız bırakan, sudan bile mahrum kılan, annesi Hz. Fatıma'nın yüreğini yakan Yezid ve ehline ebedî lanet yaraşır.

Şiirlerde rakîb, tarihte daima çirkin ve sevilmeyen insanlara benzetilir ki Yezid de Allah tarafından lanetlenen Ebû Leheb ve Ebû Cehil'e benzetilmiştir:

Ebû Leheb'lere, Ebû Cehil'lere

Emanete hain nâehillere

Küfrü, dalâleti yayan dillere

Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet (3.4.1.6.)

Ebû Leheb ve Ebû Cehil Hz. Peygamber'in yakınları olmasına rağmen tarihte Hz. Peygamber'e zulmeden ve onu insanların gözünde küçük düşürmeye çalışan insanlardır. Hz. Peygamber'in emaneti olan İslâm dinine sahip çıkmayan, torunlarına zulmeden Yezid de hayinlikle saltanat elde etmiştir. Küfrü ve dalaleti yayan dillere ebedî lanet yakışır. Çünkü Allahu Teâlâ fitne ve fesadı Kur'an'da yasaklamıştır.

Âşık sevgiliye erişmek için onun sevdiği işi yaparken rakîb öz bildiğini okur:

İnle matemdir Muharrem'dir bugün

Gece gündüz ey Muhammed ümmeti

Edelim can-ı Yezid'e laneti

İster isen irgüre hak rahmeti (3.4.1.11.)

Allah'ın rahmetini uman tüm Hakk âşıkları Muharrem ayında gece gündüz Hz. Hüseyin'in yasını tutarak Yezid'e lanet eder.

2.4. TABİAT

2.4.1. Kozmik Âlem

2.4.1.1. Yer ve Gök

Yer ve gök sînezenlerde kişileştirilmiştir. Yer ve gök daima Hz. Hüseyin'in tarafında olup onun için ağlamış, aşura günlerinde onun yasını tutmuştur. Sînezenlerde yer ve gök gibi kozmik unsurların kullanılması sînezenlerin sanat yönünü güçlendirmiştir:

Susuz Kerbubelâ'da günlerden aşura bugün

Yer ve gök feryâd edip kan ağlıyor Hüseyin için (3.2.2.28.)

Hz. Hüseyin'in ailesi Kerbelâ'da susuz kalırsa Kerbelâ çölü nasıl suya doyar. Teşhis sanatıyla Kerbelâ çöllерinin sanki bilinçli bir vaziyette susuz kalması söz konusu edilmiştir. Yine yer ve gökler teşhis sanatıyla Hz. Hüseyin'in şehit oluşuna kan ağlamıştır:

Aşura günü Kerbelâ'da

Hüseyin'e yer ile gök ağlar

Aşura günü Kerbelâ'nın

Şifâ dolu toprağı ağlar (3.3.1.36.)

Her yıl aşura günü geldiğinde hüznler tazelenir. Keder bütün müslümanlığı yeniden sarar. Hz. Hüseyin için yas tutan sadece insanoğlu değildir. Yerler, gökler de onun yasını tutup ağlar. Hüseyin'in şehit olduğu Kerbelâ toprağının kendisi de dayanamaz ağlar. Kerbelâ toprağının şifâ dolu olmasıyla hem Fırat nehrinin bereketi hem de Peygamber torununun türbesinin o topraklara saldığı izzet ve kerem kastedilir.

Toplandılar bir araya gök ve yer sana ağladı

Yıldızlar düştü sahraya on günlük kamer ağladı (3.1.1.39.)

Yer ve göğün bir araya toplanarak Hz. Hüseyin'e ağlaması Hz. Hüseyin'in mazlumiyetine işarettir. Yıldız ve ay da Kerbelâ çölüne düşerek Hz. Hüseyin'in şehit oluşuna ağlamıştır.

Sînezenlerde yapılan kişileştirmeler sînezenlerin sanat yönünü güçlendirerek Kerbelâ hadisesine derin bir anlam yüklemiştir:

Gülistânım hazân oldu

Yerde gökte tûfân oldu

Dağ taş bile nâlân oldu

Yaralandım bacı Zeyneb (3.1.1.64.)

Yukarıdaki sînezende Hz. Hüseyin vefâlî kız kardeşi Zeyneb'e sesleniyor. Hz. Hüseyin'in kardeş, oğul ve yeğenleri şehit olup ailesinin kaldığı çadırlar yakıldığı vakit gülistânı hazan olmuştur. Hz. Hüseyin'in ailesi narin ve güzellikleriyle bir gül bahçesidir. Ne yazık ki zâlimler yaşamalarına fırsat vermemiştir. Yerde ve gökte tûfân koparan, dağı taşı dile getiren onların iman, cesaret ve masumiyetidir. Hz. Hüseyin hem kalben hem bedenen yaralanmış ve takati tükenmiştir.

Yerler ve gökler yalnız Kerbelâ hadisesinin yaşandığı gün feryâd koparmaz, her sene aşura günü geldiğinde acılar yinelenir ve yer gök kan ağlar:

Susuz Kербubelâ'da günlerden aşura bugün

Yer ve gök feryâd edip kan ağlıyor Hüseyin için (3.2.2.28.)

Göklerin aşura gününden sonra kızılığa bürünmesi halk arasında anlatılan menkıbelere dayanır.

2.4.1.2. Güneş, Ay ve Yıldızlar

Güneş, ay ve yıldızlar sînezenlerde kişileştirilmiştir. Hz. Hüseyin ve yârenleri güzellik yönüyle güneş, ay ve yıldızla benzetilmiştir. Zaman zaman güneş, ay ve yıldızlar Hz. Hüseyin'in güzelliğine hayran olmuş zaman zaman da onların matemini tutarak feryat etmiştir:

O gün ay güneş ve yıldızlar

Hüseyin'e Fırat nehri ağlar

Yakılmış çadırların külü

Kanlı ok ve mızraklar ağlar (3.3.1.36.)

Aşura günü güneş, ay ve yıldızlar, Fırat nehri hatta yakılan çadırların külü, ok ve mızraklar Hz. Hüseyin ve yetmiş iki yâreni için ağlar.

Yüzü tutuldu güneşin tenhâda sana ağladı

Yok, âlemdede senin eşin âlem Hüseyin'e ağladı (3.1.1.39.)

Ay'ın yörünge hareketi esnasında Dünya ile Güneş arasına girmesiyle Ay, Güneş'in bir kısmını ya da tamamını örter. Bu doğa olayına da Güneş tutulması denir. Sînezende sanki güneşin bir yüzü varmış ve utancından tutulmuştur. Güneşin bu üzüntü ve utanmasının iki sebebi olmalıdır: İlki yüzü güneşi dahi kışkandıracak güzellikte olan Hz. Hüseyin'in pâk sûreti; diğeri ise Allah'ın sevip tertemiz kıldığı bir veliye edilen zulümdür.

Sînezenlerde Ali Asgar seher yıldızına benzetilmiştir:

Ğınalı kuzu Esğەر'im

Eşgimin nazı Esğەر'im

Sînesinde babasının

Seher yıldızı Esğەر'im (3.1.2.109.)

Altı aylık Ali Asgar'ın kınalı olması Allah'a kurbân edilmesiyle ilgilidir. Hz. Hüseyin'in göğsü gök âlemine ve oğlu Ali Asgar da o gökte parlayan seher yıldızına benzetilmiştir. Seher yıldızı tan vaktinde görünen küçük bir yıldızdır.

Sînezenlerde güzelliği yönüyle Ebu'l-Fazl Abbas, aya benzetilmiştir:

Ey elinnen tutan hamı yalnızların

Sendedir ey gamer gözü yıldızların

Ucalıp nâlesi balaca kızların

Su gamından çetin oldu segga gemi (3.1.2.61.)

Yalnızların ve gariplerin elinden tutup yardım eden Ebu'l-Fazl Abbas güzelliği sebebiyle aya benzetilmiş ve sînezende öyle bir ay olarak tasvir edilmiştir ki yıldızlar onun güzelliğinden gözlerini alamamıştır. Küçük kızların nâlesinin göklere çıkması Ebu'l-Fazl Abbas'ın susuzluğundandır.

Sînezenlerde bütün âlem aşura gününde Hz. Hüseyin'in yasını tutarak ona mersiye okur:

Kanlı bir kum fırtınasında

Mersiye okur çöller

Cennet gençlerinin efendisi adına

Güneş mum gibi eriyiverir

Yıldızlar Kerbelâ'ya düşer

En güzelden, yıllar evvelinden

Kesik bir başı okşar gibi teselli (3.4.2.14.)

Cennet gençlerinin efendisi olan Hz. Hüseyin'dir ve çöller onun şehadetinden ötürü mersiye okumuş, güneş bir mum gibi erimiştir. Mum gibi erimek deyimi duyulan üzüntünün derinliğine işarettir. Güneş Kerbelâ hadisesine ne derece üzülmüş olmalı ki bir mum gibi erimiştir. Yıldızlar Kerbelâ'ya düşerek yıllar önce şehit olan mazlum Hüseyin'in başını okşayarak teselli etmektedir. Bütün bu şahsa bürünen kozmik unsurlar, sînezenin şiir dokusunu güçlendirerek ona ulviyet katmıştır.

2.4.2. Zaman

Zaman ölçülebilen, süreklilik arz eden, aynı zamanda göreceli bir kavramdır. İçinde bulunduğumuz, yaşanmış, olup biten mazi ve daha yaşanmamış olan gelecek olmak üzere üç temel zaman vardır. Sînezenlerdeki asıl zaman, Kerbelâ hadisesinin yaşandığı vakittir. Zaman, hak ile batılın ayrıldığı aşura gününe şahitlik etmiştir.

Sînezenlerde zaman, her yıl tekrarlanan ve yas günü ilan edilen aşura günü, geçmişte yaşanmış Kerbelâ hadisesinin geçtiği aşura günü ve on ikinci imamın zuhur edip dünyayı adaletle doldurarak zâlimlerden Hz. Hüseyin'in intikamını alacağı gelecekteki aşura günü olmak üzere üç türdür:

Mene bir ses ver amandı gardaş

Kıyamet gopan zamandı gardaş

Yâr u yâversiz galdım çöllerde

Halı Zeyneb'in yamandı gardaş (3.1.1.66.)

Yukarıdaki sînezende Hz. Zeyneb, Hz. Hüseyin'e seslenir. Zaman, Kerbelâ hadisesinin yaşandığı aşura günüdür. Kıyamet aşura zamanında kopmuş ve Hz. Hüseyin yârenleriyle şehit olmuştur. Aşura günü yâr ve yârensiz kalmak mazlumların kaderi olmuştur. Zaman, esir edilen Hz. Hüseyin'in ailesinin garip çöllerde perişan kaldığı gündür.

Sînezenlerde zaman hicrân zamanıdır:

Kerbelâ aşkın mekânı aşura hicrân zamanı

Ey gözü yolda olan bala Rugeyye canân

Kurbân olsun Şieyân gözden ağan yaşa

Feryâd eder baba baba, götür meni tenhâ (3.1.2.167.)

Hz. Hüseyin, gerçek âşık ve aşk mekânı Kerbelâ'dır. Aşura Ehl-i beyt'i birbirinden kopararak onları hicrana düşürdüğü zamandır. Zaman, babasını hasretle gözleyen Rukayye'nin hâline, feryadına ve gözyaşına şahit olmuştur.

Sînezenlerde bazen zaman, aşura gününün geçmişteki hâlidir:

Bu mabede her zaman

Melekler uğrar idi

Bu cansız üryân beden

Dolaşan Kâbe idi (3.1.1.25.)

Sînezenlerde geçen zaman, bazen de Hz. Hüseyin'in şehâdetinin yıl dönümlerinde gözlerden yaş aktığı, matemlerin tutulup mersiye ve sînezenlerin okunduğu güncel zamandır:

Gözlerimin yaşı Hüseyin

Kurumasın hiçbir zaman

Sana matem tutacağım

Gözü yaşlı bağı nâlân (3.1.1.7.)

Sînezenlerde geçen zaman bazen gelecek anlamında kullanılmıştır:

Gözlerimin yaşı Hüseyin

Kurumasın hiçbir zaman

Sana matem tutacağım

Gözü yaşlı bağı nâlân (3.1.1.7.)

Hz. Hüseyin için yas tutanların gözü yaşlı, bağı yaralıdır. Sînezende şu anda olduğu gibi gelecekte de Hz. Hüseyin'e ezâ tutmak istenmiştir.

2.4.3. Hayvanlar

Kerbelâ savaşında iki grup da atlıdır. Fakat sînezenlerde en sık bahsedilen at, Hz. Hüseyin'in Zülcenâh adlı atıdır.

2.4.3.1. Zülcenâh

Zülcenâh, kelime manasıyla “kanatlı” demektir. İmam Hüseyin'in atıdır. Çok süratli bir at olduğu için ona bu isim verilmiştir. Hz. Hüseyin Kerbelâ'da bu at üzerinde savaşmıştır. İmamın şehadetinden sonra başını kana bulayarak heymelere giderek ailesine haber vermiştir. Bazı kaynaklarda savaşın ardından kendini Fırat'ın sularına bıraktığı söylenir ki halk arasında onun aslında bir melek olduğuna inanılır.

Sînezenlerde Hz. Hüseyin atı Zülcenah'a binmiş ve Kerbelâ'ya doğru yola çıkmıştır:

Zülcenâh'a bindi Hüseyin

Susuz yola düştü Hüseyin (3.1.1.71.)

*Zülcenah, İmam Hüseyin'in şehâdetinden sonra etrafında dönerek onu korumaya çalışıyordu. Hatta onun bu çabaları sırasında düşman ordusundan birkaç kişi de ölmüştür.*¹⁷² Sînezelerde Kerbelâ vakasından sonra Zülcenâh yalnız kalmıştır:

Bu ne âlemde neden bu hale galdın Zülcenâh

Neyledin bikes babamı harda saldın Zülcenâh (3.1.2.179.)

Yalnız başına gelen Zülcenâh, Hz. Hüseyin'in ailesini hayrete düşürmüş, Hz. Hüseyin'in şehit olduğuna işaret etmiştir:

De görüm su verdiler yoğsa etşân idi

Goymadı bir kes gala bes harda galdın Zülcenâh (3.1.2.179.)

Yukarıdaki sînezende Zülcenâh'a bu zamana kadar neden gelmediği ve Hz. Hüseyin'in susuz olup olmadığı sorulur.

Hz. Hüseyin, Kerbelâ'da savaşın son anlarına kadar atının üzerinde savaşmış sonra yere düşmüştür. *Zülcenah, yere düşen İmam'ın kanına başını sürdükten sonra hazin bir edayla kişneyerek çadırlara doğru koşmaya başlamış, onu kan ve revan içinde gören kadınlar, İmam'ın şehit olduğunu anlayıp gözyaşlarına boğulmuşlardır.*¹⁷³

Zülcenâh'ın Kerbelâ'dan yalnız dönmesi sînezende şöyle yer almaktadır:

Babamın atı gelir

Ganlı ğeleti gelir

Babamın atı gelir

Ganlı ğeleti gelir

Özü galıpdı çölde

Zülcenâh yalnız gelir

Özü galıpdı çölde

Zülcenâh yalnız gelir (3.1.2.157.)

Sînezende geçen “ganlı ğelet”, Zülcenâh'ın başındaki kandır ki bunu gören Hz. Hüseyin'in ailesi Hz. Hüseyin'in şehit olduğunu anlamıştır.

Ağdın âleme neden kuhu biyabene Fırat

Nasip olmadın Hüseyin'e döneydin kana Fırat

Az meni bu ganlı meydanda dolandır Zülcenâh

Goy yere can üsteyem halim yamandı Zülcenâh (3.1.2.179.)

¹⁷² Muhaddisi, 523.

¹⁷³ Muhaddisi, 524.

*Bazı kaynaklarda İmam'ın şehadetinden sonra Zülcenah'ın çadırlara doğru koştuğu, kendisini Fırat'ın sularına bıraktığı ve gözlerden kaybolduğu yazılmıştır.*¹⁷⁴

2.4.4. Âlet Edevât

Sînezenler Kerbelâ savaşı etrafında şekillendiği için savaş aletlerinden söz edilmesi kaçınılmazdır. Sînezenlerde sıkça bahsedilen savaş âletleri: Ok, mızrak ve hançerdir.

Altı aylık Ali Asgar'ın Harmele tarafından üç kanatlı ok ile şehit edilmesi aşağıdaki sînezende anlatılmıştır:

Oklanan cane bakın

Boğazda gâne bakın

Hele üryâne bakın

Hele Hüseyin'e bakın (3.1.1.25.)

Hz. Hüseyin şehit olduktan sonra Yezid'in askerleri onun kanlı boğazını kesmiş mızrakların başında gezdirmiştir:

Deyirdi senin Zeyneb'in

Nedendi bu zulmü cefâ

Kesilmiş damarın o gün

Mızraklarla ok arasında (3.1.2.47.)

Baba hasretiyle yanan Rukayye'nin iniltilerini duyan Yezid, mızrak başında gezdirttiği Hz. Hüseyin'in mübarek başını Rukayye'ye gönderir ve onun şiddetli ağlayarak can vermesine sebep olur:

Ah bu gece harabelerine Şâm'ın

Uğrayıp da Rugayye ile ağlasam

Mızrakta başına mazlum imâmın

Bakıp kalb-i pâre ile ağlasam (3.4.1.12.)

Düşman ordusu, Hz. Ebu'l-Fazl Abbas'ın iki kolunu da hançer ile keser:

Ettiller zülm ehli kemin yolum da

Hançer atıp saldı sağım solum da

Adma gurbân benim iki golüm da

Aşk u sefâ vardı senin sözünde (3.1.2.69.)

¹⁷⁴ Muhaddisi, 524.

Bir rivayete göre Şimr'in başka bir rivayete göre Ömer bin Sad'ın hançerle Hz. Hüseyin'in boğazını keserek Yezid'e sunması halk arasında lanetlenen, sînezenlerde ise ayıplanan bir eylemdir:

*Her yeri Hüseyin sana ezâ tutar görürem
Âlemi mateminde gara geymiş görürem
Şimr'i o pâk sînedede elde hançeri ağlar görürem
Kesende susuz başın hançeri ağlar görürem
Gözlerimde o susuz dudakları görürem
Susuz dudaklarında hamd ü senâ görürem
Od tutan heymeleri yanan kapı görürem
Kerbelâ çölünü men Beytü'l-ehzân görürem (3.1.2.11.)*

2.5. MUHARREM AYI TÖRENLERİNE MAHSUS TERİMLER VE KAVRAMLAR

Muharrem ayının onuncu günü, aşura günü olarak bilinir. Hz. Hüseyin aşura gününde şehit olmuştur. Halk arasında aşura gününü anma adına bazı matem etkinlikleri düzenlenmiş, dilden dile aktarılan bu etkinlikler âdetâ ritüelleşmiştir. Muharrem ayı aşura günü için düzenlenen matem etkinlikleri zamanla kendisine has bazı terim ve kavramları meydana getirmiştir. *Bunlar Aşura, Tasua, Deste, Deste Başı, Kasım Otağı, Ali Asgar Beşiği, Şâm-ı Garîbân, Nezir (Adak), Kerbelâ, Nuha (Nevha), Mersiye, Alem, Alem Bezeme, Alem Coştı, Şak-şe Tepmek, Ziyaret Gusülü, Şebah Çıkarmak, Ehsan, Katil Sındı, Şerbet Verme, Mum Yakmak, Baş Vurdurtma (baş cırdırtma), Kan Verme, İmamın Yedisi, İmamın Kırkı (erba'ın) gibi kavram ve ritüellerdir.*¹⁷⁵ Çalışmada bu ritüellerden sadece sînezenlerde geçenler ele alınmıştır.

2.5.1. Aşura

Aşura günü Muharrem'in onuncu günüdür. Hz. Hüseyin ve yârenlerinin şehit olduğu gündür. Bugünün adı aşure günü ile karıştırılmamalıdır. İki gün de aynı tarihe işaret etse de anlamları birbirinden farklıdır. Tarihte Yezid'in aşura gününü bayram ilan ederek yemek ve tatlı yaptırıp dağıtmalarından ötürü Hüseyinîler, halk arasında aşure diye bilinen tatlı yapmayı yanlış bulmuşlardır. Aşura günü Hz. Hüseyin'i anma

¹⁷⁵ Beder, 31.

günüdür. Gerekmedikçe dünya işiyle meşgul olunmaz ve Hz. Hüseyin ve yârenleri için Kur'ân, hadis, mersiye ve sînezenler okunur.

Sînezenlerde aşura günü matem, yas, musibet ve tarihe verilen bir mesaj olarak geçer:

Yetiştî fesh-i mâtem

Siyah giyindi Zehra

Gelir eziz Hüseyin can

Gelir eziz Hüseyin can (3.4.2.16.)

Fasl-ı matem aşura günüdür. Matem mevsiminde başta Hz. Hüseyin'in ailesi olmak üzere herkes Hz. Hüseyin'in yasını tutar. Bunun işareti de siyah giyinmektir. Aşağıdaki sînezen de buna örnektir:

Şialar matemlidi Muharrem aşura gelip

Kara göyneh eyninde sîne vurmağa gelip

Kara göyneh eyninde Hüseyin'e mateme gelip

Oğlu ölen Kevser'e baş sağlığına gelip (3.4.2.13.)

Aşura gününün matem günü kabul edilmesi, Hz. Fatıma'ya baş sağlığında bulunma ve Hz. Hüseyin'in matemini tutmanın bir neticesidir.

Aşura günü yas günü olduğu için insanlara hazanı hatırlatır:

Aşura benim hazânım

Kerbelâ'dır getligâhım

Yatıpdı bugün bu çölde

Kefensiz Hüseyin gardaşım (3.4.2.3.)

Şiirlerde hazan hep yalnızlığı ve ayrılığı çağrıştırır. Hz. Hüseyin Kerbelâ çölünde hunharca katledilip kefensiz bırakıldığı için aşura günü hazana dönmüştür.

Aşuranın bugünlere taşınmasında Hz. Zeyneb'in çok üstün bir rolü vardır:

Zeyneb ana Zeyneb ana

Biz aşığız Kerbelâ'na

Hüseyin'e Aşura'na

Bizden selâm olsun sana (3.1.2.146.)

Hz. Zeyneb, Hz. Zeyne'l-Âbidin'in öldürülmesine canıyla siper olarak din düşmanlarının Peygamber soyunu kesmesine mani olmuştur. Aşura gününden sonra

Aşura gününün mesajını halka bildiren konuşmalarıyla bir öncü olmuştur. Bu yüzden Hüseyinler, sînezenlerde onu çokça yâd edip ona selâm gönderirler.

Aşura tarihî mesajın asırlar sonrasına taşındığı gündür:

Yâ Reb yâ Reb Kerbelâ mesajı gider tüm asırlara

Yâ Reb yâ Reb aşura bir musibettir Hüseyinlere (3.4.2.15.)

Sînezenlerde Kerbelâ vakası zulme başkaldırıdır. Son Peygamber'in getirdiği dini ayakta tutmak için savaşmak; can, mal ve evlâdını İslâm dini için fedâ edebilmektir.

2.5.2. Deste

Deste, *cinsleri aynı veya birbirine yakın olan şeylerin bir araya toplanmasıdır*.¹⁷⁶ Deste, aşura günü Hz. Hüseyin ve yârenlerini anma maksadıyla yas töreni düzenleyen, genellikle on ile otuz yaşları arasındaki genç erkeklerden oluşan gruplardır. Her caminin kendi cemaatinin oluşturduğu bu gençler, Muharrem ayının ilk üç günü cami içerisinde prova yapar, dokuzuncu gününe kadar yakın çevredeki camileri, dokuzuncu gün (tasua) ise köy, kasaba gibi daha uzak çevredeki camileri baş sağlığı için ziyaret eder ve onuncu gün (aşura) aşura meydanlarında askerî bir nizamı hatırlatan bir düzen içinde matem etkinlikleri yaparlar. Bu desteler, sîne ve zincir desteleri olmak üzere ikiye ayrılır. Zincir desteleri özel yapılmış zincirlerle sırtlarını döverken sîne desteleri göğüslerini döver.

Destelerin görevi Hüseyin'i anıp ona mersiye ve sînezen okumaktır. Amaç, Hz. Hüseyin ve onun Kerbelâ'da verdiği mesajı her yıl anıp canlı tutarak nesillere aktarmaktır:

Goymanam kefensiz galasan Hüseyin

Ağaran saçımı eylerem kefen

Olmuşam yâ Hüseyin deste diyenin

Sene men mersiye diyerem Hüseyin (3.1.1.2.)

Siyah gömlek giyerek deste olan çocuklar kalplerinde hep Hz. Hüseyin sevgisini taşır:

Siyah gömlek giydirip desteye bıraktılar

O çocuk kalbimizde bir meşale yaktılar

Susuz Ali Esğ'eri gözlerimiz arardı

¹⁷⁶ Türk Dil Kurumu, 188.

Ona su vermek için kalplerimiz yanardı (3.3.1.8.)

Aşura günü, çocukların kalbinde sönmez bir meşaledir. Susuz Ali Asgar'ı görüp ona su vermenin hayalini kuran çocuk deste grupları Hz. Hüseyin'in aşkıyla büyümüştür.

2.5.3. Kasım Otağı

Hz. Hasan'ın on üç yaşlarında olduğu söylenen oğlu Kasım, Kerbelâ'da amcası Hz. Hüseyin'in yanında savaşıp şehit olmuştur. Halk arasında Hz. Hüseyin'in kızı Sakine ile nişanlı olduğuna dair menkıbeler oluşmuştur. Aşura günlerinde Kasım için bir gelin evi düzenlenerek onun muradına ermeyişi sembolize edilir. Siyah bezlerle bezenmiş dört köşeli otağ deste gruplarınca sırtlarda taşınır. Bekâr kız ve erkekler hayırlı evlilik için dua ederek bu otağa adaklar bağlar:

Aç gözü'n ey toy otağı gan Gasım

Hiclegâhı zûlm ile virân Gasım (3.1.2.123.)

Yukarıdaki sînezende şehit olan Kasım'a seslenilir. Gelin odası zulümle virân olan Kasım'ın gözünü açıp gelinini yasa boğmaması dlenir.

Sakine'nin diliyle yazılmış sînezenlerde ayrılık acısı ve hüznün vardır:

Emim oğlu dur ayağa

Bu toyun mübârek olsun

Gelinin gelip otağa

Bu toyun mübârek olsun (3.1.2.121.)

Sakine'nin amcasının oğlu Kasım'ın ayağa kalkması ve düğününü yapması beklenir. Kasım'ın şehit olmasından dolayı toy mübarek olmamıştır.

Kasım'ın güzelliği, yiğitliği sînezenlerde çokça geçmektedir:

Kalem kaşın vedâsı

Emimin cevân balası

Hanı elinin hınası

Bu toyun mübârek olsun (3.1.2.121.)

Düğün âdeti olarak ele kına sürülür ama Kasım'ın ellerinde kına yoktur. Çünkü o şehit olmuştur. Böyle bir düğün mübarek olmaz.

Sînezenlerde Sakine, Kasım'a veda eder:

Sana men vedâ Sekine

Gelinim hanı yanında

Yakacak kanın eline

Bele toy mübârek olsun (3.1.2.121.)

Sakine, kına yerine eline Kasım'ın kanını sürmüştür. Sînezende böyle bir düğün mübarek olmaz denilmiştir.

2.5.4. Ali Asgar Beşiği

Ali Asgar, daha altı aylıkken Kerbelâ'da Harmele'nin okuna hedef olarak şehit olmuştur. Bu olay Kerbelâ'daki en acı olaylardan biridir. Halk ona acımayan Harmele'den nefret eder. Ali Asgar'ın acısı hem Muharrem'de yürekleri dağlamaya devam eder. Halk arasında yeni doğmuş erkek çocuklarına Hz. Hüseyin'in oğlu Ali Asgar'ın ismini vermek yaygın bir davranıştır.

Ali Asgar beşiği, Muharrem ayında hasta çocukların şifâ bulması, bebeklerin hayırlı evlât olması için içine konulan, etrafı kara bezlerle sarılmış, sembolik olarak yapılmış boş bir beşiktir. Zaman zaman dileği, arzusu olanlar Allah'a dua ederek içine adak da bağlar.

Heymelerdeki en masum yavru Ali Asgar'ın Kerbelâ'da şehit olması Hz. Hüseyin'in ailesine ve tüm Ehl-i beyt sevenlerine çok ağır gelmiştir:

Boş beşik yandırır ananı

Heymenin ey durup duranı

Diğerem ahu hesretiyle

Ağtarın gara göz balamı (3.1.2.113.)

Ali Asgar'ın boş beşiği herkesten önce annesi Rubâb'ı derde salmıştır. Rubab gözyaşları içinde kara gözlü ceylan balasına kavuşacağı kıyamet gününü hasretle bekler.

Ali Asgar'ın beşiğinin boş kalması sînezenlerde çokça işlenen konulardandır:

Beşiğin boşdu Esğer'im

Gözyaşım coşdu Esğer'im

Gucağında Hüseyin'im

Yat yerin hoştu Esğer'im (3.1.2.109.)

Aşura günü Ehl-i beyt sevenleri Ali Asgar'ın beşiğine ninni söyleyerek onun için gözyaşı döker.

Aşura günü kundağı kan ile dolan Ali Asgar, yürekleri dağlamıştır:

Gundağı gan ile doldu

Esğer'im gül gibi soldu

Süt emer susuz balamdan

Boş beşik nişâne galdı (3.1.2.109.)

Kundağı kan ile dolan Ali Asgar bir gül gibi solmuştur. Boş beşik her zaman Ali Asgar'ı hatırlatır.

2.5.5. Şâm-ı Garîbân

Şâm tevriyeli kullanılarak hem Şam kenti hem de akşam anlamındadır. Bu kelimeye Şam'ın garipleri ya da akşamın mazlumlari manası verilebilir. Şâm-ı Garîbân, Rukayye'den kalan bir nişânedir. Babasının kesik başını gördükten sonra ağlayarak can veren Rukayye, Hüseyin severlerinin yüreğinde kanayan bir yaradır. Aşura gününün gecesi Rukayye için mumlar yakılarak mersiyeler okunur:

Şia bakın Zeyneb'in hâline feryâdine

Biz bu gece gelmişiz şâm-i garîbânine (3.1.2.143.)

Hiz. Zeyneb aşura gününün acısını daha üzerinden atamadan Rukayye'nin can vermesi onu perişan etmiş feryatları yükseltmiştir. Hüseyin severler aşura gecesi hem minik Rukayye'nin hem de Hiz. Zeyneb'in acısını paylaşırlar.

Şâm-ı garîbân nihayetinde Hiz. Zeyneb'e başsağlığında bulunmadır:

Zeyneb'e baş sağlığı

Gelmişik ey ehl-i din

Şâm'a gerîbâna biz (3.1.2.148.)

Aşura gecesi sînezenler okuyarak Hiz. Hüseyin'in ailesine ağlanır:

Yandıracak gemleri

Bu gece bil herkesi

Nuha diyek ağhyak

Zeyneb'in haline biz

2.5.6. Kara Giyme

İnsanlar, yas günlerinde sevdiklerini kaybetmenin üzüntüsü ve ayrılık acısının hissettirdiği kaygıyla, ağlama ve dövünmelerin yanında, birtakım ritüeller ortaya koyarlar.

Kara renk, hemen hemen bütün dünyada yası ifade eden bir nişâne haline gelmiştir. İnsanlar sevdikleri vefât ettiği zaman onların ruhunun huzuru için çeşitli yas merasimleri düzenler. Bu merasimlerde genellikle siyah kıyafetler tercih edilir.

Aşura günü Hiz. Hüseyin, yetmiş iki şühedâ ve esir edilen Hiz. Hüseyin'in ailesini anma günü olduğu için yine siyah kıyafetler giyilir. Erkekler genellikle siyah gömlek

giyerken bayanlar siyah başörtüsü ve kapalı kıyafetler tercih ederler. Hatta ister erkek ister kız çocuk olsun onlara da siyah kıyafetler giydirilmeye özen gösterilir. Sînezenlerde kara giyme, hüznün ve edilen zulümleri sembolize eder:

Bu gece ey Şialar siz oturup ağlayın

Ah u fegân eyleyin sîneleri dağlayın

Kara geyip serbeser başa kara bağlayın

Siz de bakın Zeyneb'in hâl-i perişanine (3.1.2.143.)

Aşura gecesi, Hz. Hüseyin'in yasını tutanlar, ah ile figân ederek acılarını ifade ederken baştan ayağa karalar giyerek yas tuttuğunu tüm âleme gösterir. Hz. Zeyneb'in perişan halini gören herkes Hz. Hüseyin'i yâd ederek ona ağlar, sînesini dağlar.

Aşura günü, Hz. Peygamber'in torunu için herkes yas tutar:

Muhammed ümmeti karalar giye

Ne su içe ne de bir lokma yiye

Sînemi döverim yâ Hüseyin diye

Gönlüm büryan edip yakar ağlaram (3.4.1.8.)

Hz. Muhammed'in vefât etmeden önce kendisine Hz. Hüseyin'in şehadete erişeceği ve boğazı kesileceği bildirilmiştir. Bundan dolayı Hz. Hüseyin'in boğazından öptüğü söylenmektedir. Hz. Muhammed'in ümmeti onun torununa yapılan bu zulümlere karşı onun yasını tutmuş ve dünyanın pek çok yerinde tutmaya devam etmektedir.

2.5.7. Nezir (Adak)

Nezîr, Arapça sözlükte *küçük, önemsiz, az*¹⁷⁷ anlamına gelir. *Nezir kelimesi Arapçadan Farsçaya oradan da Türkçeye geçmiştir.*¹⁷⁸ Nezir genellikle Şialar tarafından adak anlamında kullanılmaktadır. Nezir ya da adak Allah rızası için bir şeyi yapmak ya da bir şeyden vazgeçmek için birini vesile kılarak ya da doğrudan Allah'a bir söz vermedir. Bu nezirin mutlaka yerine getirilmesi gerekir ki bu hem Allah'la kişinin arasında bir akidnâme niteliği taşır hem de Allah'a şükretmek için kişinin bir vazifesidir.

Hüseyinîler, Muharrem ayında nezirlerini para, altın ya da örtü olarak Ali Asgar Beşiği, Alem ve Kasım Otağı'na bağlarlar. Bu iş sadece bununla bitmez. Hz. Hüseyin'i ziyaret etmek, ehsan (yemek) vermek, mersiye okutmak gibi Hz. Hüseyin için farklı

¹⁷⁷ Mutçalı, 900.

¹⁷⁸ Beder, 41.

nezirler de verilir. Nezir, maddi ya da manevî olabilir. Önemli olan kişinin sâlih niyetidir.

Sînezenlerde nezir yine bahsedildiği gibi adak anlamında kullanılır:

Sefer ayından on gün Muharrem tamam idi

Yeni bir şeyler almak iki ay haram idi

Her evde tutulurdu Hüseyin'e matem yası

Nezri olan seslerdi ağa Hazret Abbas'ı (3.3.1.8.)

Muharrem, Safer, Rebû'l-evvel, Rebû'l-âhir, Cemâziye'l-evvel, Cemâziye'l-âhir, Receb, Şâban, Ramazan, Şevval, Zilka'de, Zilhicce Hicrî kamerî aylardır. Muharrem ayı Hicrî kamerî ayların ilkidir ve haram aylardandır. Muharrem ayının onuncu gününde Hz. Hüseyin şehit olmuştur. İmamın şehit olduğu günden itibaren kırkı çıkana kadar geçen süre elli gündür, yaklaşık iki aydır. Safer ayının bitmesine on gün kala Hz. Hüseyin'in kırkıdır ve o günden sonra Hüseyinîler, yastan çıkıp doğal hayatlarına dönerler.

Bu matem döneminde eve yeni eşya ya da zaruriyet dışında yeni kıyafet almak, düğün ya da sünnet yapmak, şenlik düzenlemek, renkli ve ihtişamlı kıyafetler giymek, yüksek sesle gülmek, müzik dinlemek ya da eğlenmek gibi eylemler yasak kabul edilmiş ve toplumsal hayatta buna uymayanlar uyarılmıştır. Bu sosyal hayatın bir parçası haline gelmiştir zamanla.

Sînezenler halkın ritüellerinden doğmuş sanat eserleridir. Dolayısıyla halkın sosyal ve kültürel hayatından yoksun olması beklenemez. Verilen sînezende “Her evde tutulurdu Hüseyin'e matem yası” denerek tam da bu kastedilmiştir.

Halk arasında Ebu'l-Fazl Abbas, Babu'l-Hevâic yani hacetler kapısı lakabıyla anılmış her kimin ne haceti ve arzusu varsa onu vesile kılarak Allah'tan istemektedir. Onun yüzü suyu hürmetine Allah'ın kendisine dua eden kişiyi geri çevirmeyeceğine inanılır.

2.5.8. Alem

Alem, *nişân, alâmet, bayrak, sancak*¹⁷⁹ anlamlarına gelir. Alem beş parmaklı bir demirdir, taşınması için uzun bir sopası vardır. Beş parmak bir eli çağrıştırır. Bunun anlamı Ehl-i beyt'tir. Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Fatıma, Hz. Hasan ve Hz.

¹⁷⁹ Develioğlu, 27.

Hüseyin'in oluşturduğu Ehl-i beyt, Hz. Peygamber'in diğer aile mensuplarıyla karışmasın diye Pençtâ-i âl-i abâ olarak da ifade edilir.

Kerbelâ'da aşura günü alemleri tutan kişi Ebu'l-Fazl Abbas'tır. Hüseyin severler aşura günü imamlarının yanında savaşmadıkları için kendilerini şanssız addederler. Aşura günü Hz. Hüseyin'in askeri olarak İslâm alemini taşımanın hayali içinde yaşarlar. Bu tasavvuru gerçekleştirmek adına aşura günlerinde alemleri farklı renklerde örtüler, adaklar bağlanır. Bu alemler "Yâ Hüseyin" veya "Yâ Alemdâr" diye nidalarla aşura meydanlarında ya da erba'ın yürüyüşlerinde taşınır.

"Alemin Kerbelâ'da yatması" ifadesi sînezenlerde çok geçer. Hüseyin severler Muharrem aylarında alemleri çeşitli örtülerle bezeyerek İslâm bayrağını temsil eden alemin yatmadığını gösterirler:

Yattı elemin belim büküldü

Gözyaşım akıp üze töküldü

Ey vâî vezirim öldü

Artırdı bu gam melali gardaş (3.1.2.82.)

Ebu'l Fazıl Abbas, Hz. Hüseyin'in sancaktarı yani alemdârıdır. Hz. Abbas, atından düştüğünde bayrak yani alem de onunla birlikte yere düşmüştür. "Alem yatmıştır" ifadesi bunu anlatır. Hz. Abbas'ın şehit olması düşman ordusunu büyük bir sevince, Hz. Hüseyin ve yârenlerini ise büyük bir hüzne boğmuştur. Hz. Hüseyin'in elem ve kederi şüphesiz düşmanların sevincinden daha büyüktür. Onun veziri, alemdârı ve kardeşi şehit olmuştur.

Sînezenlerde alemin yere düşmesi Hz. Hüseyin'i son derece üzmüştür:

Galdı bacı can yerde elemim

Yandı ciğerim gardaşım ölüp

Ehl-i herame bildir bu gemim

Gelmez kemerim gardaşım ölüp (3.1.2.136.)

Yukarıdaki sînezende Ebu'l-Fazl Abbas'ın şehit olmasından dolayı kederlenen Hz. Hüseyin kız kardeşi Hz. Zeyneb'e seslenir, ciğerinin yandığını söyler. Eleminin yere düşmesi savaşın kaybedileceğine dair bir işarettir. Bu gam son derece büyüktür ve kız kardeşinin çadırındaki Hz. Hüseyin'in ailesine bunu bildirmesi gerekir.

2.5.9. Şakşe Tepmek

Sözlük anlamı tam olarak bilinmemektedir. Destenin ikiye bölündükten sonra bir sînezenin sözlerini karşılıklı söyleyerek adımlarla birbirlerine yaklaşımlarından oluşan eylemin adıdır.

Ağamın atı geldi

Ganlı ğeleti geldi

Ganlı gılıç Kerbelâ'da pas tutar

Hüseyinler senin için yas tutar

Hüseyin'e can Hüseyin'e

Canım gurbân Hüseyin'e (3.1.2.41.)

Yukarıda verilen sînezen “Şakşe tepmek”e bir örnektir. İki gruba ayrılan destenin bir grubu “Ağamın atı geldi” diyerek üç adım gelir, sonra diğer grup “Ganlı ğeleti geldi” diyerek üç adım gelir. Birinci grup tekrar “Ganlı gılıç Kerbelâ'da pas tutar” derken ikinci grup “Hüseyinler senin için yas tutar” der. Sînezenin devamı da yine böyle sürüp gider.

2.5.10. Sîne Vurma (Sîne Dövme)

Sîne vurma, bir yas tutma davranışıdır. Bir Arap yas ritüeli olan sîne vurma zamanla Türklerde de matem tutmanın ritüel davranışları arasına girmiştir. Türkiye'nin genellikle Iğdır, Kars ve İstanbul gibi illerinde, İran, Azerbaycan, Pakistan, Irak gibi ülkelerde bu ritüel davranış sistemli hale getirilerek aşuranın ayrılmaz bir parçası olmuştur. Bilhassa erba'inde Kerbelâ'ya Hz. Hüseyin'i ziyaret maksadıyla gitmiş olan Hüseyinlerin belli bir ritm ve düzen içerisinde sîne vurmaları aşura matem etkinliklerini şekillendirmiştir.

Vurun sîne vurun başa

İmam gedip elimizden vâveylâ

Zeyneb esir yetim kızlar

Rugeyye babasın özler vâveylâ

Ehl-i beyt'in mateminde

Zehra ağlar Zeyneb ağlar vâveylâ

Mehdi bugün ezâ sahlar

Hüseyin'e yas tutup ağlar vâveylâ (3.4.1.3.)

2.5.11. İmamın Kırkı (Erba'în)

İmamın şehit olmasının kırkinci günü erba'în olarak bilinir. İmamın yedisinde olduğu gibi bugün de ihsân verilerek mersiye ve sînezenler okunur, yas tutulur. Hüseyin severler bilhassa imamlarını erba'inde ziyaret için Kerbelâ'ya giderler. Necef'te İmam Ali ziyaret edildikten sonra esir edilen Hz. Hüseyin'in ailesinin çektiği sıkıntıları yâd etmek için Necef'ten Kerbelâ'ya üç gün boyunca yürünmektedir. Hz. Hüseyin'in türbesine varınca heyecanla sînezen ve mersiyeler okunur, tekbir getirilerek sîne vurulur.

Hz. Hüseyin'i ziyaret için giden kabileler kendilerini kutlu misafirler olarak görürler. Çünkü onlar Hz. Hüseyin'in misafirleridir. Hz. Hüseyin şehit olmuştur. Allahu Teâlâ Kur'ân'da şehit olanların ölü olmadığını belirtmektedir. Erba'ine giden yolcular karşılaştıkları sıkıntıları sabırla karşılayıp mutlu olmaktadır. Çünkü İmam'ın yolunda çekilen sıkıntıların sevap olduğuna inanılmaktadır. Hz. Hüseyin'i ziyaret etmek, ona derdini açarak onun vesilesiyle Allah'tan yardım dilemek yaygın bir davranış hâline gelmiştir. Sînezenlerde bu durum açıkça görülmektedir:

Dur elimden tut benim

Gel gidek Hüseyin'ime

Sevgili gül yumağım

Gel gidek erbeine

Gel mene naz eyleme

Gel gidek Hüseyin'ime

Gel gidek erbeine (3.4.2.1.)

2.6. ARAPÇA KALIPLAŞMIŞ SÖZ GRUPLARI

2.6.1. Lebbeyk

Lebbeyk, “*buyurunuz, emir sizindir efendim!*” mânâsına gelen bir sözcüktür.¹⁸⁰ Arapça bir kelimedir. Lebbeyk kelimesi Allah'a hitaben genellikle Hac'da, Umre'de söylenir. Onun birliği ve gerçek mülk sahibi olduğu tasdik edilir. Hz. Peygamber için “lebbeyk yâ Resûlullah” denildiğinde onun elçiliği tasdik edilir. İmamlar için ise bu kelime söylendiğinde onların emir sahibi oldukları tasdik edilir. Bu sözcük bir çeşit

¹⁸⁰ Devellioğlu, 545.

biattır, ahitleşmedir. Sînezenlerde Hz. Hüseyin’e olan biatların yenilenmesi ve hesap günü geldiğinde zâlimler topluluğuna karşı Hz. Hüseyin’in yanında olmanın sözü verilirken bu ifade kullanılır:

Eba ebdillahi ’l-Hüseyin

Selâm sana asil Hüseyin

Lebbeyk ağam yâ Sarallah

Sonsuz eşge delil Hüseyin (3.1.2.1.)

Hz. Hüseyin’e selâm gönderilirken ona olan biatı sağlamlaştırmak için “Lebbeyk” kelimesi kullanılmıştır. Onun masumiyeti sonucu kanını Allah’ın alacağına ilişkin halk arasındaki inanç ile onun Peygamber torunu olduğunun tasdiki manasında “Lebbeyk ağam yâ Sarallah” söz grubu sînezenlerde geçen güçlü bir ifade olarak kullanılır.

2.6.2. Hel min nasir?

“Yardım eden kimse var mı?” şeklinde bir soru cümlesidir. Aşura günü Kerbelâ’da bütün yârenlerini, oğullarını ve akrabalarını kaybettikten sonra yardım talebinde bulunmak için İmam Hüseyin’in, genele kullandığı meşhur cümlesidir.¹⁸¹ Arapçadır. Bu ifade, düşman ordusunun Hz. Peygamber torunlarının konakladığı savaş meydanına yakın mesafede bulunan çadırlara saldırdığında kullanılmıştır.

Bu ifade sînezenlerde sıkça geçmektedir:

O kurumuş dudaklar mesaj verdiler tarihe

Yok etti karanlığı sönmez meş’âle Kerbelâ

“Hel min nasir” feryâdı yankılandı tüm tarihe

Her gün oldu aşura her yerin adı Kerbelâ (3.3.1.9.)

2.6.3. Eyyuhe’n-nâs

Eyyühâ, “ya, ey!” gibi bir hitap edatıdır.¹⁸² Nas ise insanlar, halk, herkes¹⁸³ manasındadır. Eyyuhe’n-nâs, “ey insanlar!” anlamında kullanılmıştır. Arapça bir ifadedir. Hz. Hüseyin’in ya da yârenlerinden birinin aşura günü böyle bir ifade kullanıp kullanmadığı bilinmemekle birlikte sînezenlerde geçmektedir:

Nehr-i Elgem’de düştü Elemdâr’ı Allah’ın

Aşkıyla büyümüştü o Hüseyin Sarellah’ın

Seslendi eyyuhe’n-nâs, âşıktır mene ihlâs

¹⁸¹ Muhaddisi, 191.

¹⁸² Devellioğlu, 245.

¹⁸³ Devellioğlu, 807.

Men Hüseyin aşığıyam, menem Heyderi Abbas (3.1.1.35.)

2.6.4. Heyhat mine'z-zilleh

“Zillet bizden uzaktır” anlamına gelir. Aşura günü Hz. Hüseyin’in söylediği ifade edilmiştir.¹⁸⁴ Arapçadır. Sînezende “Heyhat mine'z-zilleh” ifadesi, zilletin Hz. Hüseyin ve ailesinden uzak olduğunu anlatmak için kullanılmıştır:

*Yas ve iftihâr bugün bir yerde
Yüceldi İslâm belâlı çölde
İftiharımız, can Kerbelâ'mız
“Heyhat mine'z-zilleh” dedi ağamız
Susuz Hüseyin, mazlum ve yalnız
Ehl-i beyt yaslı biz de yaslıyız (3.3.1.1.)*

2.6.5. Ya leytenâ kunnâ me'ak

“Keşke senin yanında olsaydık” manasına gelen bu ifade sînezenlerde Hüseyin severler tarafından kullanılmaktadır. Bu hem Hz. Hüseyin’in yanında Allah’ın dinini koruyan yetmiş iki şühedâdan biri olma arzusu hem de sözlerinden dönerek Hz. Hüseyin ve yârenlerini ölüme iten Kûfelilere gösterilen bir tepkidir:

*Canlar fedâ aşurana
Heyhat diyen o nidâna
Lebbeyk Hüseyin yâ mövlânâ
“Kunna feek fi Kerbelâ” (3.1.2.164.)*

“Canlarımız aşura günü sana fedâ olsaydı” diye hayıflanana Hüseyinseverler, yalnızlığını heyhat nidâsıyla dile getiren Hz. Hüseyin’e o gün “Kerbelâ’da keşke senin yanında olsaydık” derler.

2.6.6. Mehlen mehlâ

“Bekle, yavaşla, yavaş git” anlamlarına gelen Arapça bir ikilemedir.¹⁸⁵ Sînezen ve mersiyelede sıkça kullanılan bu ikileme, Hz. Zeyneb’in aşura günü Hz. Hüseyin’e hitaben söylediği bir ifadedir:

*Ey Kerbelâ'da kömehsiz galan
Ey susuzluktan üreği yanan
Baş yaralı Hüseyin
Gol bağlanıp Hüseyin*

¹⁸⁴ Muhaddisi, 197.

¹⁸⁵ Muhaddisi, 329.

Zeyneb ’tir seslenen

“Mehlen mehlâ” Hüseyin

Mövlânâ yâ Hüseyin (3.1.2.27.)

Sînezenlerde Leylâ da oğlu Ali Ekber’e “mehlen mehlâ” diyerek seslenmiştir:

Vah Hüseyin ’i can vâveylâ

Ekber’e ağlar Leylâ

Diyende “mehlen mehlâ”

Döndü Hüseyin ’i mezlûm (3.1.2.14.)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

SÎNEZENLER

3.1. KERBELÂ VAKASINA ŞAHİT OLANLAR İÇİN YAZILAN SÎNEZENLER

3.1.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER

3.1.1.1. HÜSEYN'İM VAY HÜSEYN'İM VAY (Hüseyin Yalçın)

Nece benim üzüm gülsün gör ne ezâlî Zeyneb'em
 Gardaş Hüseyin bacın ölsün sene vefâlî Zeyneb'em
 Gane dönüptü üreğim bu çölde yohdu kömeğim
 Bu feleğe men ne deyim dilde nevâlî Zeyneb'em

Men Ebu'l-Fazıl bacısıydım Hüseyin'in eşgi nazıydım
 Medine'de sâye salan Heyder u Zehra kızıydım
 Felek meni yaman vurdu gülistânım hezân oldu
 Güneş söndü ay tutuldu dünya mene zindan oldu

Derd elinnen gocalmışam âlemi eşge salmışam
 Meni atıpdı Hüseyin'im تنها çöllerde galmışam
 Gedip Hüseyin ay Ebu'l-Fazıl imdâda gel ay Ebu'l-Fazıl
 Gözyaşımı kimse silmez çâresizem ay Ebu'l-Fazıl

Bacını sen de atıpsan nehr-i Elgem'de yatıpsan
 Âlem Hüseyin'e ağlıyr sen Hüseyin'i ağladıpsan
 Ebu'l-Fazıl can bir bak mene solan gülzâre dönmüşem
 Çok yalvarıp o getile getligâhda sürünmüşem

Heymelere od vurdular külü göğe savurdular
 Çöle dağıldı ahular feryat salıp gorphurdular
 Ceylan gözlü Rugeyye'mi yana yana ahdarmışam
 Ayağında dikenleri kirpiğimle çıkarmışam

Heymelerde ahşam çağı üreğimde Hüseyin dağı
 Yanan çadırlara gurdum şam-ı gerîbân otağı

Yetimlere penâh oldum ağlaştılar men gahroldum
Sensiz gardaş toprak olup esen yellere savruldu

3.1.1.2. HÜSEYN'İM (Hüseyin Yalçın)

Emmen yucibisen Zeyneb'in Hüseyin
Gözel şehidisen Zeyneb'in Hüseyin
Tûr olan gelbime tecella-yı eşg
Zeyneb'in kelim'i, eşgisen Hüseyin

Gözümün önünde kesildi başın
Nazlı Zeyneb'iydim yeddi gardaşın
İndi de galmışam yârsız, kimsesiz
Zeyneb'in yaşamaz Hüseyin'im sensiz

Zeyneb'em dünyada heç gülmemişem
Gözümün yaşını heç silmemişem
Hüseyincan çöllerde sensiz ağladım
Düşman söz diyende eğilmemişem

Rugeyye'n ahtarır çöllerde seni
Goymadım o görsün başsız bedeni
Hey sorur, emmecan babam hardadı?
O bilmir balası intizârdadı!

Zeyneb'em bir günde ağardı başım
Ölüp Abbas kimi arslan gardaşım
Ekber'le Gasım'ın emmesi ölsün
Esğەر gundağını Rubap bürünsün

Ganınla bir hına goydum başıma
Ağaran saçımı eyledim elvan
Bükülen belime bir bak Hüseyin'im

Gan olan zülfüme el çek Hüseyin'im

Gerçi kesilipdi ellerin senin
Yorgun Zeyneb'iyem yanan heymenin
Olaydı sînesi nur Fatime'nin
Sığınıp derdimi diyeydim Hüseyin

Tevesşül eyledim anam Zehra'ya
Gelsin atam ile bu Kerbelâ'ya
Zeyneb'em beş yaştan ağlar galmışam
Vallah Kerbelâ'da men gocalmışam

Mehebbet dersini senden almışam
Kerim-i eşgim, hâcetimsen Hüseyin
Dünyaya göz açıp seni görmüşem
Mektebim, üstadım, dersimsen Hüseyin

Goymanam kefensiz galasan Hüseyin
Ağaran saçımı eylerem kefen
Olmuşam yâ Hüseyin deste diyenin
Sene men mersiye diyerem Hüseyin

Eyledim tilâvet bir ömür seni
Besmele'm, Fâtiha'm, İhlâs'ım Hüseyin
Görende Hüseyin'im ganlı sîneni
Galmadı mecâlîm tükendi Hüseyin

Evvel dil açanda seni söyledim
Elif-Ba'm, ilk sedâm, aşinâm Hüseyin
Eşgin esrârını tefsir eyledim
Hakikat aynamda mihrâbım Hüseyin

3.1.1.3. HAYDAR GÜLÜ (Hüseyin Yalçın)

Mevlâ Hüseyin, Hüseyin, Mevlâ Hüseyin can

Zeyneb senin güzel eşgine gurbân

Hüseyin meni dertlere düçar ettin

Ağlar goyup Zeyneb'i, nece gettin?

Zehra gızı, şanlı bir mektebem men

Vefâlî yar Hüseyin'e, Zeyneb'em men

Men anadan dersi muhabbet aldım

Eşg-i Hüseyin sırrını gelbe saldım

Başda gare örtü eşgime perçem

Yar yolunda belâ çeken Zeyneb'em

Mevlâ benim cismime can dolupsan

Sen Zeyneb'te eşg u iman olupsan

Eşgin bu âlemde mene şan verdi

Âlem Kerbelâ'ma seccade serdi

Eşg bâdesi içtim canân elinden

Onun güzel adı düşmez dilimden

Yandırdı gelbimi hicrân yaresi

Oldum Hüseyin eşginin âvâresi

Senin gözel yolunda can goymuşam

Sensiz gardaş, bu canıma doymuşam

Haydar gülü, güllere sultânam men

Hak bülbülü dillere destânam men

3.1.1.4. MEVLÂ (Hüseyin Yalçın)

Kalbime yazmış Allah

Âşık-ı Kerbelâî

Aşkın elinde esir
Zeyneb-i Kerbelâî

Servetim varım Hüseyin'di
İzzetim, yârim Hüseyin'di

Gül bağım oldu virân
Gam gülü Kerbubelâî
Divâne oldum nâlân
Can-ı aşk u belâ

Ezânım kıblem Hüseyin'di
Selâmım secdem Hüseyin'di

Secdede geçsin ömrüm
Her gece zikrim Mevlâ
Türbetin oldu mührüm
Mihrâbı eşgim Mevlâ

Tesbihim zikrim Hüseyin'di
Namazım mührüm Hüseyin'di

Başıma indi gökler
Kıyamet oldu Mevlâ
Boynuna değen hançer
Ömrüme değdi Mevlâ

Kevserim sakim Hüseyin'di
Mestliğim ruhum Hüseyin'di

Eşgine âlem gurbân
Hüseynim etşân Mevlâ

Dilimde ismin her an
Gönlüme sultân Mevlâ

Ağamın adı Hüseyin'di
Mevlâmin adı Hüseyin'di

Fırtına tûfân Mevlâ
Aşkima şahit çöller
Çöllere düştüm Mevlâ
Gönlümün yâdı Hüseyin'di
Duamın tadı Hüseyin'di

Kerbelâ rahlem oldu
Kitabı sensin Mevlâ
Kerbelâ kiblem oldu
Mihrabı sensin Mevlâ

İrfânım dinim Hüseyin'di
Kur'ân'ım kanım Hüseyin'di

3.1.1.5. İMDÂDA GEL GARDAŞ (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Yalnız salıp düşman meni

İmdada gel gardaş imdada gel gardaş
Perçem yatıp gollar düşüp
Feryâda gel gardaş feryada gel gardaş

Ebbas-ı elemdâr menem
İslâm'a vefâdâr menem
Goy gollarımı salsınlar
Gardaştan üz döndermenem
İmdâda gel gardaş
Feryâda gel gardaş

Gözlerime ganlar dolup
 Dört yanımı düşman alıp
 Golları bedenem salıp
 Ebu'l-Fazıl'ın yalnız galıp
 İmdâda gel gardaş
 Feryâda gel gardaş

Huseyin benim penâhımsan
 Hem imamım gardaşımsan
 Hem canım hem canânımsan
 Can yaramın dermânımsan
 İmdada gel gardaş
 Feryada gel gardaş

Kömek verip babam meni
 İstekli gardaşıım istekli gardaşıım
 Sene gurbân canım başım
 Kerbelâ'da sen yoldaşıım
 İmdâda gel gardaş
 Feryâda gel gardaş
 (İMAM HÜSEYN'İN KARDEŞİ EBBAS'A CEVABI)

Saflar yarıp leşger gıran
 Ordulara bozgun vuran
 Geyretli gardaşıım geyretli gardaşıım
 Zâlimlere gorhu salan
 Din yolunda şehid olan
 İzzetli gardaşıım izzetli gardaşıım

Hüseyin sesler can gurbânım
 Ebu'l-Fazıl'ım elemdârım
 Kerbelâ'da vefâdârım

İzzetli gardaşım geyretli gardaşım

3.1.1.6. KEFENSİZ (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Yâ Hüseyin gurbân olum

Kerbubelâ'na gardaş

Yâ Hüseyin gurbân olum

Eşg u belâna gardaş

Kefenin harda senin

Ganına galtân gardaş

Zeyneb'i Mecnûn edip

Çöllere salan gardaş

Bu ne hâldir Hüseyin'im

Sînesi elvân gardaş

Fatime gurbânısan

Allah'a gurbân gardaş

Kesilip başın, elin

Elleri sâyem gardaş

Doğranıp gül bedeninin

Men divâneiyem gardaş

Yâ Hüseyin Zeyneb'inem

Kalk bana de “can” gardaş

Bacıyam mahreminem

Boynuma dolan gardaş

Eşginin esiriyem

Eşgime sultân gardaş

Men Hüseyin şairiyem

Şiirime destân gardaş

Gedirem Şam'a teref
 Kûfe-yi virân gardaş
 Olmuşam şan u şeref
 Bayrağı iman gardaş

Yârinem, yâverinem
 Rütbede etşân gardaş
 Nâle-i Heyder'iyem
 Kûfe'de tûfân gardaş

3.1.1.7. SENİN AŞKIN AĞA HÜSEYN (Hüseyin Yalçın)

Yüreğime mühür vurdun
 Gâlû belâda yâ Hüseyin
 Toprağımı sen yoğurdun
 Kerbubelâ'da yâ Hüseyin

Senin aşkın ağa Hüseyin
 Kalbimin iftihârıdır
 Varlığımın sebebisin
 Kanın aşkın pınarıdır

Ey gözümün nûru Hüseyin
 Âşıkların Tûr'u Hüseyin
 Aşkın ile ıslanmışım
 Muhabbet yağmuru Hüseyin

Gözyaşıyla yıkanmışım
 Kızıl renge boyanmışım
 Ben anadan doğar iken
 Senin aşkına yanmışım

Gözlerimin yaşı Hüseyin

Kurumasın hiçbir zaman
Sana matem tutacağım
Gözü yaşlı bağı nâlân

Kerbubelâ güzel diyar
Sende yatar o nazlı yar
O Zeyneb'in güzelidir
İsmi Hüseyin kalbe yazar

3.1.1.8. HİKMET-İ KERBELÂ'NIN (Yaşar Topkaya)

İki sayfadan ibaret özeti Kerbelâ'nın
Saklı değil aşıkına hikmeti Kerbelâ'nın
Hayat verdi "o" akan kan sıratı Muhammed'e
Yaşattı dini İslâm'ı, zahmeti Kerbelâ'nın

Kerbelâ'da zulüm ile doğrandı can-ı Hüseyin
Kurbân oldu bu ümmete yaşattı dini Hüseyin
O gün ki zuhr eder Kaim, alınır kanı Hüseyin
Donatır bütün cihanı rahmeti Kerbelâ'nın

Virân oldu tahtı tacı devleti Süfiyâ'nın
Doğrulmadı yerden başı, bîvefâ Kûfiyân'ın
O günden beri kan ağlar iki gözü dünyanın
Dolaştı hep üzerinde töhmeti Kerbelâ'nın

Asırlardır azalmadı bitmedi bu ne yasdı
Fedâ etmek her şeyini, acep bu ne ihlâsdı
Ak sayfanın kahramanı Zeyneb, Ekber Abbas'dı
Kara sayfada çok fazla şirreti Kerbelâ'nın

3.1.1.9. HÜSEYN'EDİR ÖZLEMİM (Yaşar Topkaya)

Asırlardır hasretini çekerim

Yıllar! Hüseyin'edir özlemim benim

Kan ağlarım kanlı yaşlar dökerim

Seller! Hüseyin'edir özlemim benim

Sevgi madenidir, aşkın deryâsı

Odur gamlı gönüller vâveylâsı

Hüseyin her âşığın hazin sevdâsı

Yollar! Hüseyin'edir özlemim benim

Sevda çekenlere sevgilidir o

Nûr-ı Muhammed'in, bülbülüdür o

Cennet-i âlânın şâh gülüdür o

Dallar! Hüseyin'edir özlemim benim

Hüseyin'dir sevdâlı canlara canân

Hüseyin'dir kesik baş Kur'ân okuyan

Kalpleri Hüseyin aşkıyla yanan

Kullar! Hüseyin'edir özlemim benim

Her Muharrem ciğer dağlıyorum ya

Gözyaşı sel olup çağlıyorum ya

Nerde al kan görsem ağlıyorum ya

Allar! Hüseyin'edir özlemim benim

Bu mektep sevdâsı bol eyler bizi

Hakikate varan yol eyler bizi

Hüseyin aşkı başka hal eyler bizi

Hâller! Hüseyin'edir özlemim benim

Değmeyin yaralı kanar yüreğim

Yıllardır bu aşkla yanar yüreğim
Her çölü Kerbelâ sanar yüreğim
Çöller! Hüseyin'edir özlemim benim

Sönmeyen meş'âlem elimde benim
Rehberim sen oldun, yolumda benim
Adın ezber oldu dilimde benim
Diller! Hüseyin'edir özlemim benim

Uğraştım ağama yetmedi elim
Yıllardır perişan, perişan hâlim
Yandım; ta göklere savruldu külüm
Küller; Hüseyin'edir özlemim benim

Kokusu âleme saçılan güller
Hazân mevsiminde biçilen güller
Rengi kan kırmızı açılan güller
Güller, Hüseyin'edir özlemim benim

Asırlardır Kâbe'm, kiblem sen oldun
Feryâdım sen oldun, nâlem sen oldun
Hasretim hüznüm, çilem sen oldun
Eller! Hüseyin'edir özlemim benim

Bu yol bize kutlu yol yâ Hüseyin
Cennet'tir sizinle çöl yâ Hüseyin
Acıyı eyledik bal yâ Hüseyin
Ballar! Hüseyin'edir özlemim benim

Sonuçsuz Hüseyin'e varmayan yollar
Zakkumdur Hüseyin kokmayan güller
Fırat kenarında kesilen kollar

Kollar! Hüseyin'edir özlemim benim

Hüseyin'siz hayaldir cennet gümanı
Hüseyin'siz kim buldu gerçek imanı
Ey sabâ yelleri müjde zamanı
Yeller! Hüseyin'edir özlemim benim

3.1.1.10. CANLANDIRDI KUR'ÂN'I (Yaşar Topkaya)

Canlandırdı Kur'ân'ı
Hüseyin'in nurlu başı
Oldu hakkın furkanı
Bin bir yaralı nâşı

Can vermeseydi Hüseyin
Kalmazdı din-i İslâm
Bu dine hayat veren
Hüseyin'dir ve's-selâm

Nübbüvet bahçesinin
Şah gülüydü Hüseyin
Hakkın, hakkı söyleyen
Bülbülüydü Hüseyin

Hüseyin'in âşığım
Gözümde kanlar akar
Hüseyin'in derdi bizi
Bir ömür boyu yakar

Tûfânlı deryaların
Daim Nûh'udur Hüseyin
Muhammed-i İslâm'ın
Kalbi, ruhudur Hüseyin

Hüseyini yiğitliğin
Zehra idi kaynağı
Tutar âşıkları hep
Elde Hüseyin sancağı

Hüseyin'in âşığıyım
Ona fedâdır canım
Hüseyin'den hediye
Bana dinim, imanım

3.1.1.11. EY ŞEHİD (Yaşar Topkaya)

Selâm sana ey şehid, ey evlâdı Resulullah
Selâm sana ey şehid, vasiy-i Veliyyullah
Selâm olsun hem sana, hem pak zürriyetine
Senin ile kavuştu mazlum hürriyetine

Selâm sana ey şehid, ey ümmetin kurbânı
Selâm sana ey şehid, ey dini diriltten kanı
Selâm sana ey şehid, ey Fatıma'nın canı
Selâm olsun hem sana, hem pâkize ceddine
Sizler hayat verdiniz bu mektebe, bu dine

Selâm sana ey şehid, ey Zehra'nın muradı
Selâm sana ey şehid, ey Zeyneb'in feryadı
Selâm sana ey şehid, ey bayrak olan adı
Selâm olsun hem sana, hem sadık yaranına
Unutmaz Şia'n seni, yemin olsun canına

Selâm sana ey şehid, ey şehitler önderi
Selâm sana ey şehid, ey müminler serveri
Selâm sana ey şehid, ey mazlûmlar yâveri

Selâm olsun hem sana, hem onurlu davana
Kıyamete dek Şia'n yas tutacaktır sana

Selâm sana ey şehid, ey Şehid-i Kerbelâ
Selâm sana ey şehid, ey Zâhid-i Kerbelâ
Selâm sana ey şehid, ey Gâlib-i Kerbelâ
Selâm olsun hem sana, hem de âl-i abâ'ya
Neylerem o gözleri, ağlamaz Kerbelâ'ya?

3.1.1.12. HÜSEYN (Musa Aydın)

Hüseyin Hüseyin
Hüseyin Hüseyin
Hüseyin Hüseyin
Hüseyin Hüseyin

Şehid Hüseyin
Yiğit Hüseyin
Mazlûm Hüseyin
Masum Hüseyin

Mevlâ Hüseyin
Vâlâ Hüseyin
Garib Hüseyin
Habib Hüseyin

Etşân Hüseyin
Kurbân Hüseyin
Âşık Hüseyin
Maşûk Hüseyin

İmân Hüseyin
İrfân Hüseyin

Sultân Hüseyin
İhsân Hüseyin

Ey can Hüseyin
Canân Hüseyin
Emân, Hüseyin
Mizân Hüseyin

Kur'ân Hüseyin
Furkan Hüseyin
Rahmet Hüseyin
Âyet Hüseyin

Hüccet Hüseyin
Nimet Hüseyin
Selâm Hüseyin
İmam Hüseyin

Ey Şâh Hüseyin
Penâh Hüseyin
İmdât Hüseyin
Hayat Hüseyin

Namaz Hüseyin
Niyaz Hüseyin
Server Hüseyin
Rehber Hüseyin

Ey yâr Hüseyin
Dildâr Hüseyin
Ey nur Hüseyin
Onur Hüseyin

Erbâb Hüseyin
 Mehtâb Hüseyin
 Ey hak Hüseyin
 Müştâk Hüseyin

Cemâl Hüseyin
 Kemâl Hüseyin
 Şâhid Hüseyin
 Şehid, Hüseyin

Râyet Hüseyin
 Dâvet Hüseyin
 Fermân Hüseyin
 Dermân Hüseyin

3.1.1.13. HÜSEYN CAN (Musa Aydın)

Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can
 Kanınla Kerbelâ oldu gülistân
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can
 Canınla buldu can, İslâm u Kur'ân

Sen ey ceddin Resûl'ün iftihârı
 Sen ey Murtezâ'nın vecd u surûru
 Sen ey Fâtımâ'nın gözünde nûru
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

Sen ey mazlumların mazlûm penâhı
 Sen ey tûfânların keştiyy-i Nûh'u
 Sen ey insanlığın izzetli ruhu
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

Sen ey nûr yolunun nurlu imâmı
 Seni metheylemiş Hakk'ın kelâmı
 Sen öğrettin bize hakkı, kıyâmı
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

Verdin âlemlere ders-i şehâdet
 Adâlet, hürriyet, aşk u fazîlet
 Sönmezsin asla ey şems-i velâyet
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

Susuz oldun şehîd sen ey Hüseyin can
 Susadı aşkına her şey Hüseyin can
 Hakk'a kurbân olan canına kurbân
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

Seni âlemlere anlattı bacın
 Dinmedi, dinmeyecek asla acın
 Oğlun Mehdî gelip alacak öcün
 Hüseyin can, ey Hüseyin can, ey Hüseyin can

3.1.1.14. HÜSEYN, HÜSEYN, HÜSEYN, HÜSEYN (Musa Aydın)

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Şehîd-i Kerbelâ Hüseyin
 Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Garîb-i Neynevâ Hüseyin
 Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Mazlûm-i deşt-i Kerbelâ
 Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Ey bî-nevâlara nevâ
 Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
 Habib-i Rabbi'l-Âlemîn

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Kalplerdeki aşk-ı hazîn

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey hilkatın şâhânesi

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Cemâl-i Hak nişânesi

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey nûr-i çeşm-i Mustafâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey yâdigâr-ı Murtezâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey ruh u can-ı Fâtıma

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey ziynet-i Arş u semâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Vâris-i enbiyâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Kible-yi evliyâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
İmâm-ı etkiyâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Şehîd-i eşkiyâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Âleme Hakk'ın hücceti

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Peygamber'in emâneti

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey Kâbe, ey Minâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey Merve, ey Safâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey server-i cinn u beşer

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Kalplere nur, gözlere fer

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey Kur'ân'a fedâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey dertlere devâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey ürvetü'l-vüskâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Vesîle-yi kurbâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Habîb-i Hak'tır dedesi

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Faziletin âbidesi

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Mazhar-ı izzet u şeref

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Dürdâne-yi Şâh-ı Necef

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Aşk-ı İlâh'a mübtelâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Gülzâr-ı aşktır Kerbelâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey tevhîde kurbân olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Hak bâtıla mizân olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey âyet-i Kur'ân Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey râyet-i imân Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey izzetin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Hürriyetin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Adâletin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Şehâdetin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Hakîkatin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Saâdetin öğretmeni

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Tûfânların Nûh'u Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
İnsanlığın ruhu Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey hâmis-i âl-i âba

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey dilnevâz, ey dilrubâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey şafi-yi rûz-i cezâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey şem'-i bezm-i şuhedâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey Tûr-i Sinâ-yı velâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey fâni-i bahr-i bekâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey maden-i sabr u rızâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey maden-i aşk u vefâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey mazhar-ı sıdk u sefâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Sensin penâh-ı mâ-sevâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Sevgisi dinin temeli

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Hakk'ın dili, Hakk'ın eli

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Namus-i kâinat Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey sâhili necât Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ümmete imtihân Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Kalplere itminân Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey şühedânın serveri

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey hür insanlar rehberi

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey can fedâ, susuz ölen

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Tenha ve oğulsuz ölen

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Gül beden-i üryân kalan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Çadırları talan olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Kolunda goncası solan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Gülistanı hazân olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Zulmetlerin nûru Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Âşıkların Tûr'u Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ekber'ini kurbân veren

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Esger'ini kurbân veren

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Abbâs'ını fedâ eden

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey İslâm'ı ihyâ eden

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Hakîkate fedâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Canlar sana fedâ Hüseyin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Her şeyini fedâ eden

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Zâlimleri rüsvâ eden

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey kefeni hasır olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey Zeynebi esir olan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Gül bedeni çiğnetilen

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Sıcak kumlara atılan

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Dirildi kulluk ve namaz

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Seninle, hem duâ niyâz

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ey can fedâ türbetine

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Canlar yakan gurbetine

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
N'olursun ey canlar fedâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Eyle bizi hâcet revâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
N'olur ki ey mazlûm ağa

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Gönlümüze versen şifâ

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Ümidimiz şefâatin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin
Sermayemiz velâyetin

Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin, Hüseyin

3.1.1.15. İMAM HÜSEYİN (Musa Aydın)

Canım sana fedâ, İmam Hüseyin
Seyyid-i Şühedâ İmam Hüseyin

İmam Hüseyin, mazlûm Hüseyin
İmam Hüseyin, masum Hüseyin

Ceddin Muhammed'e kurbân olayım
Yüce can Ahmed'e kurbân olayım

Baban Murtazâ'ya her şeyim fedâ
Rabbim bizi ondan etmesin cüdâ

Ruhumuz canımız anan Fatıma
Yolumuza ışık odur daima

Canlar kurbân o izzetli bacına
Zeyneb'in bağrını yakan acına

Selâm sana canım İmam Hüseyin
Canıma canânım İmam Hüseyin

Susuz dudağına kurbân olayım
Solmuş gül bağına kurbân olayım

Kurbân olam, üryân kalan na'sına
Mızrak başındaki nurlu başına

O güzel adına kurbân olayım
Mazlum Seccâd'ına kurbân olayım

Bedenine konan tozlara kurbân
Aşkınla nurlanan yüzlere kurbân

Sana mezar olan çöllere kurbân
Gamında bükülen bellere kurbân

Kurbân kollarına Saki Abbas'ın
Yaktı bizi Hüseyin, matemini yasın

Minik askerine kurbân olayım
Yanan ciğerine kurbân olayım

Aslan yiğidine, Ekber'e kurbân
Canlar o "Şüh-i Peygamber"e kurbân

Zincirle bağlanan ellere kurbân
Susuzluktan solan güllere kurbân

Yârenindeki o vefâya kurbân
Kerbubelâ namlı Minâ'ya kurbân

Kırbaçla dövülen, tenlere kurbân
Başsız, kefensiz bedenlere kurbân

Sana kurbân olan canlara kurbân
Kılıçlara galip kanlara kurbân

Zeyneb'in gittiği yollara kurbân
Zulümden perişan hallere kurbân

Yanan çadırların külüne kurbân
Rukayye'nin şirin diline kurbân

Baba vay nâlesi yaktı bizleri
Yaş yerine kan ağlattı gözleri

Şam'da yorgun düşen na'sına kurbân
O minicik mezar taşına kurbân

3.1.1.16. BEN HÜSEYN'İM (Musa Aydın)

Ben Hüseyin'im, ben Hüseyin; ben Hüseyin'im, ben Hüseyin
Sıbt-ı Peygamber benim, Murtezâ'ya nûr-ı eyn

Anam, server-i nisâ, kardeşimdir Müctebâ
Ben Hüseyin'im, ben Hüseyin, hâmis-i âl-i abâ

Can mayasıyla beni, büyötmüş ceddin Resûl
Terbiye etmiş beni, anam Zehrâ-yı Betûl

Murtezâ'dan almışım, izzeti, cesâreti
Babam öğretmiş bana, isârı, şecâati

Geceler ağlamağı, namâzı, ibâdeti
Gündüz meydanda cihâd etmeyi, şehâdeti

Zâlimin önünde bir dağ gibi dayanmağı
Din için fedâ olup, kanına boyanmağı

Kurbân eyledim canı, din için, şeref için
Ettim fedâ her şeyi, bu yüce hedef için

Fedâ eyledim fedâ, Abbâs'ımın kolunu
Tâ kıyâmete kadar, yaşadım hak yolunu

Allâh u Ekber için, fedâ oldu Ekber'im
Hüccet oldu âleme, altı aylık askerim

Esîr oldu Zeyneb'im esirler azâd ola
Zincirlendi Seccâd'ım, tâ ki zincir kırıla

Mızrak başında başım, Kur'ân okudu, Kur'ân
Tâ ki bilsinler bu baş, Kur'ân'a olmuş kurbân

Düşmanlarımdan daha, cefâlî görmedim ben
Yârenimden daha çok, vefâlî görmedim ben

Sâdıklar böyle vefâ gösterir serverine
Bir canın yerine bin can verir rehberine

Yârenim can verdiler, tâ ki din ihyâ ola
Ta vefânın, mertliğin mânâsı ifâ ola

Azizlerin ölümü, gerçi belleri бүker
Fakat bu kanlar ile zulmün binâsı çöker

Kerbelâ eder nidâ, hal lisânıyla sadâ
Âmâde Hüseyinler! Hakk'a olmağa fedâ

Hüseyinî olan ümmet, zillet altına girmez
Kerbelâ âşıkları, zâlimlere baş eğmez

Her gün aşura, her yer Kerbelâ'dır Kerbelâ
Müslüman olan herkes, imtihâna mübtelâ

3.1.1.17. DİYALOG (Musa Aydın)

Dedim ki ey Mevlâ bir lütuf eyle
Önce bize güzel adını söyle

Dedi: Adım Hüseyin, sıbt-ı Peygamber
Hürriyet severler cemine rehber

Dedim: Ceddin kimdir? Dedi ki: Resûl
Dedim anan? Dedi: Zehrâ-yı Betûl

Dedim ki: Ya baban? Dedi: Murtezâ
Kardeşlerin? Dedi: Zeyneb, Müctebâ

Dedim ki nerede büyüdüñ Mevlâ?
Dedi: Peygamber'in omuzlarında

"Hüseyin bendendir ben Hüseyin'den"
Yüce Peygamber'dir bunu söyleyen

Dedim bacın Zeyneb efsâne kadın
Onu anlat n'olur, sen anlat bize

Dedi, bacım Zeyneb, sığmaz ki söze
Sabrı dağa benzer, ilmi denize

Dedim, neye benzer sabrın, kıyâmın?
Dedi, anlatamaz hiçbir kelâmın

Dedim, okyanuslar? Dedi, küçüktür
Dedim, ya volkanlar? Dedi, sönüktür

Dedim mektebini özetler misin?
Dedi, cihât, sabır, izzet, şehâdet

Dedim, ya mesajın? Dedi, sizlere
Kur'ân ve Ehl-i Beyt yolu emânet

Dedim, Seccâd'ının ne idi rolü?
Dedi, oydu kıyâmının resulü

Dedim, seni tanıyanlar nic'olur?
Dedi ki, bu şem'e olur pervâne

Dedim, ya aşkını yudumlayanlar?
Dedi, aklı gider, olur divâne

Mızraklar başında Kur'ân okudun
Eyle bunun sırrın âleme beyân

Dedi, evet, tâ ki âlemler bilsin
Bu baş olmuş Kur'ân yoluna kurbân

Dedim, o gül beden çiğnendi; neden?

Dedi, çiğnenmesin ahkâm-ı Kur'ân

Dedim, Yezitlerin kırbaçlarıyla

Resûl evlâdının açıldı başı

Dedi, ne sanırsın, tarih boyunca

Zâlimin, Yezid'in, budur hep işi

Dedim, n'olur Mevlâ beni affeyle

Bir de düşmanımı bize vasfeyle

Dedi bunlar asla gelmez beyâna

Bilmek ister isen gel Kerbelâ'ya

3.1.1.18. KALEM (Musa Aydın)

Gözyaşımla gönlüme

Hüseyin'i yaz ey kalem

Söyle kızıl gülüme

Aşk sarsılmaz kalem

3.1.1.19. SELÂM (Musa Aydın)

Selâm sana Mevlâ Hüseyin

Selâm ey rûkn-i Hameyn

Selâm ey Kâbe ey Minâ

Selâm ey Merve ey Safâ

Selâm ey Zemzem ey Hacer

Ey server-i cinn u beşer

Selâm ceddin Mustafâ'ya

Selâm baban Murtazâ'ya

Selâm anan Fatıma'ya
Selâm o tâhir mayaya

Selâm ey hakkın mihveri
Ey hür insanlar rehberi

Âleme can o canına
Mahzûn canlara âşına

Selâm o şanlı nâmına
Lillâh olan kıyâmına

Selâm o aşk-ı nâbına
O mest olan ashâbına

Selâm senin mektebine
O kahraman Zeyneb'ine

Selâm o alemdârına
Şeref, vefâ medârına

Selâm Ali Ekber'ine
O şibh-i peygamber'ine

Selâm minik Asker'ine
Selâm Ali Esğ'er'ine

Selâm senin Sakine'ne
Sensiz kalan Medine'ne

Selâm solmuş güllerine
Susamış bülbüllerine

Selâm senin Zuheyr'ine
Müslim'ine, Bureyr'ine

Selâm izzet şerefine
O mukaddes hedefine

Selâm senin heyhâtına
Zâlimlere feryâdına

Selâm râz u niyâzına
Selâm o son namâzına

Selâm susuz dudağına
Hançer öpen boğazına

Mızrakta giden başına
Sana akan gözyaşına

Selâm başsız bedenine
Selâm hasır kefenine

Selâm o Kur'ân sesine
O İsevî nefesine

Selâm yanan çadırlara
Gülleri solmuş gülzâra

Selâm olsun türbetine
Canlar yakan gurbetine

Selâm seni bulanlara
Aşkınla mest olanlara

3.1.1.20. SÎNEZEN (Musa Aydın)

Yatma sıcak kumda Hüseyin

Bak, açılmış râh-ı Fırât

Kalk sen de bir yudum su iç

Ağlaşıyor tüm kâinât

Kalk ayağa ey teşne leb

Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Kalk ey şehitler serveri

Ey hür insanlar rehberi

Kalk incitme Peygamber'i

Anan Zehra-yı Ether'i

Kalk ayağa ey teşne leb

Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Kalk ey meydanlar aslanı

Sen ey dertlerin dermânı

Yatma topraklarda böyle

Kalk dertlere dermân eyle

Kalk ayağa ey teşne leb

Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Bedenin kalmış kefansız

Başın mızrakta bedensiz

Sen kâinâtın ruhusun

Âlem neye yarar sensiz

Kalk ayağa ey teşne leb

Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Ey sâhipsizler sâhibi
 Neden unuttun Zeyneb'i
 Kulak ver şu feryâdına
 N'olursun gel imdâdına!

Kalk ayağa ey teşne leb
 Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Seccâd'ın hasta yatakta
 Zeyneb'tir bir tek ayakta
 Yalnız başına neylesin
 Kime derdini söylesin?

Kalk ayağa ey teşne leb
 Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Ey bâğıbân kalk ayağa
 Kalk bir nazar eyle bağa
 Bak, susuz kalmış güllerin
 Ötmüyor hiç bülbüllerin

Kalk ayağa ey teşne leb
 Yalnız kalmış bacın Zeyneb

Bak açtı kahpe zâlimler
 Başını masum kızların
 Kalk artık bildir haddini
 Kâfirlerin, soysuzların

Kalk ayağa ey teşne leb
 Yalnız kalmış bacın Zeyneb

3.1.1.21. KERBELÂ ŞEHİDİ İMÂM HÜSEYİN (Velayet Aytan)

Gündüz hayalimde gece düşümde
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin
Bir aşktır, sevdadır tüter başımda
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Son duraktı ona Kerbelâ çölü
Sînesinde soldu açılan gülü
Dedesı Muhammed, babası Ali
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Gönlümde gizlidir onun yarası
Açarım gelince, vakti sırası
Fatıma ananın ciğer paresi
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Yezit tuttu suya giden yolları
Perperişan Ehl-i beyt'in hâlleri
Kalem oldu Abbas'ımın kolları
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Dönmedi yürüdü Hakk'ın yolunda
Yâren yoldaşları sağı solunda
Ali Ekber şehit oldu kolunda
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Ehl-i Beyt "Ahzâp" ile paklandı
Allah yolu onlar ile aklandı
Ali Asğer bogazından oklandı
Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Kerbelâ dedikçe artıyor yasım

Süfyân soyu oldu sizlere hasım
 Hak yolda can verdi Cenab-ı Kâsım
 Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Hüseyin dostu bugün karalar bağlar
 Dayanmaz bu derde taşlar ve dağlar
 Hazreti Sakine baba der ağlar
 Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Kerbelâ vakası belimi бүker
 Bu derdi Ehl-i Beyt dostları çeker
 Zeyneb, gardaş deyip gözyaşı döker
 Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

Velâyet ağlayıp hayal kuracak
 Gözleri yollara bakıp duracak
 Mevlâ Mehdi gelip hesap soracak
 Kerbelâ şehidi İmâm Hüseyin

3.1.1.22. EY KERBELÂ PEYGAMBERİ (Velayet Aytan)

Sensin mazlûmlar önderi
 Sensin müminin rehberi
 İslâm'ı tekrar dirilttin
 Ey Kerbelâ peygamberi

Sensin gönüllerin şâhı
 Seyyid-i şühedâ Hüseyin
 Mümin canların penâhı
 Mazlûm-i Kerbelâ Hüseyin

Şialar kara bağlıyar
 Yas döküp ciğer dağlıyar

Zehra görse kan ağlıyar
Başın gözün yara Hüseyin

Sizleri susuz koydular
Özleri suya doydular
Ya size nasıl kıydılar
Ey habib-i Hudâ Hüseyin

Dedendir Ahmed-i Muhtar
Atandır Haydar-ı Kerrar
Elimizde ne yok ne var
Hepsi sana fedâ Hüseyin

Sen tahirsens, sen arısan
Akan sulardan durusan
Hem yer, hem göğün nûrusan

Ey evlâd-ı Zehra Hüseyin
Koyma bizi senden cüdâ
Bu can size olsun fedâ
Bu dünyada, o dünyada
Ağamızsın Ağa Hüseyin

San şeref verdin cihâna
Biz kurbânız Kerbelâ'na
Teveşül eyledik sana
Derdimize devâ Hüseyin

Hâlimize aman eyle
Hüküm eyle, fermân eyle
Derdimize dermân eyle
İsmi derde şifâ Hüseyin

Hak yol olan Velayet'ten
 Bu dünyada ziyâretten
 Mahşer günü şefâatten
 Koyma bizi cüdâ Hüseyin

3.1.1.23. NUR GÖRDÜM (Velayet Aytan)

Peygamber torunu, Ali evlâdı
 Özünde nur gördüm İmam Hüseyin
 Seni seven canlar alır murâdı
 İzinde nur gördüm İmam Hüseyin

Bitmedi, dinmedi gönül yaresi
 Yaramın, derdimin sensin çâresi
 Ali, Fatıma'nın ciğer pâresi
 Gözünde nur gördüm imam Hüseyin

Medine'den Kerbelâ'ya giderken
 Hakka hakikate hizmet ederken
 Zillet Ehl-i beyt'ten uzaktır derken
 Sözünde nur gördüm İmam Hüseyin

Velayet Aytan'ım hakkı söyledim
 Hakkın deryasında aşkı boyladım
 Dün gece düşümde seyrân eyledim
 Yüzünde nur gördüm İmam Hüseyin

3.1.1.24. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Adını eşidennen aşığınam
 Divane olmuşam fikrim Hüseyin'di
 Ayrı bir söz almamışam dilime
 Ezber elemişem zikrim Hüseyin'di

Giblesi olupsan sen âşıkların
 Ne yana dönsem yönüm Hüseyin'di
 Eylemenem başkasına etibâr
 Rehberim önderim canım Hüseyin'di

Onnan almışam bütün izzetimi
 Şerafâtım liyâgatım Hüseyin'di
 Fedâ ederem bütün servetimi
 Lazım değil tek servetim Hüseyin'di

İstemem dünyanın taht u tacını
 Başım tacı nûr-ı eynim Hüseyin'di
 Tek nazara vererem yüz hacımı
 Merve Safa Hareme'nim Hüseyin'di

Hesretindeyim o altı kuşanın
 Gurbetteyim öz vetenim Hüseyin'di
 Gabul değil onsuz bir ibadetim
 Namazım orucum haccım Hüseyin'di

Altı aylık gurbânına gurbânam
 Esger'i susuz ohlanan Hüseyin'di
 Su yanında çatlayıp dudakları
 Mazlum garip susuz şehid Hüseyin'di

Azdı ömür boyu desem ağlasam
 Mömin üreklerde yara Hüseyin'di
 Heydar-ı Kerrar u Zehra balası
 Varis-i Peygamber İmam Hüseyin'di

3.1.1.25. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Oklanan cane bakın
Boğazda gâne bakın
Hele üryâne bakın
Hele Hüseyin’e bakın

Kim inanar bu beden
Muhammed evlâdıdı
Kim diyer bu virâne
Fatıma gülzârıdı

Bu mabede her zaman
Melekler uğrar idi
Bu cansız üryân beden
Dolaşan Kâbe idi

Gan olan o zülfünü
Fatıma tarar idi
Küçücük ellerini
Peygamber öper idi

Alardı gucağına
Boğazınnan öperdi
Ağlıyardı peygamber
“Kesilecek bu” derdi

Ali’nin oğludu o
Lâ fetâ illâ Ali
Yenilmeyen cengâver
Lâ seyf illa Zülfikâr

3.1.1.26. SİNEZEN (Yaver Bat)

Peygamber’e benzeyen
 Ekber Hüseyin’e gurbân
 Boğazınnan oklanan
 Esger Hüseyin’e gurbân

Müctebâ hatırası
 Kasım Hüseyin’e gurbân
 Ömür boyu tututaram
 Yasım Hüseyin’e gurbân

Zeyneb’in evlâtları
 Deyip “Hüseyin’e gurbân”
 Peygamber sahâbesi
 Habip Hüseyin’e gurbân

Hüseyin’in vefâdârı
 Kerbelâ’nın serdârı
 O kolsuz alemdârı
 Abbas Hüseyin’e gurbân

Namert oldu muzaffer
 Kalmadı bir cengâver
 Yemiş iki dilâver
 Oldu Hüseyin’e gurbân

Anam Hüseyin’e gurbân
 Babam Hüseyin’e gurbân
 Gara bağlar her yanım
 Canım Hüseyin’e gurbân

Peygamber’in gülleri

Soldu Hüseyin'e gurbân
 Yakan tüm gönülleri
 Oldu Hüseyin'e gurbân

Eyler bize şefâat
 Ehl-i beyt'e şerafet
 Tüm ümmet-i Muhammed
 Âlem Hüseyin'e gurbân

3.1.1.27. EY NEYNEVÂLİ (Ali Kaçan)

Ey Neynevâî, Kerbelâî
 Geldim sana mehmân
 Ol derdime dermân
 Ey Neynevâî, Kerbelâî

Mecnûn oldu sana âlem
 Yollarda perestârın
 Ucalıp ellerde elem
 Biz de bir elemdârın

Ey Neynevâî, Kerbelâî

Lebbeyk nidâsı var dilde
 Eynimizde gare köynek
 Zehra ezâsı gönülde
 Eyle nezer bizde gelek

Pervâz edir bu ürehler
 Gülzâri Kerbelânine
 Ehsen edir tüm melekler
 Âşık-ı Kerbelâ'na

Bu yol Kerbelâ yoludur
 Belâsız Neynevâ olmaz
 Bu eşgin yolu çetindir
 Gamsız nevâsız râh olmaz

3.1.1.28. KİMDİR HÜSEYN (Cafer Bayar)

Kimdir Hüseyin ki âlem ona divâne olup
 Bu ne şemdir ki canlar ona pervâne olup

Şeh gül-i gülzâr-ı ismet-i Zehrâ'dır Hüseyin
 Zâde-i o şeh-i mülk-i "lâ fetâ"dır Hüseyin

Fitne sahrasında meş'el-i hüdâdır Hüseyin
 Tûfan-ı belâda keşti-i recâdır Hüseyin

Mirâc-ı Nebî'de "âyât-ı kubrâ"dır Hüseyin
 Firavun'a dur diyen o "yed-i beyzâ"dır Hüseyin

Kerbelâ çölünde mahşer-i uzmâdır Hüseyin
 Kâbe'nin gözünde katre-i bükâdır Hüseyin

Cehlin vahşetinde huzûr-i Kubâ'dır Hüseyin
 Mûsâ'nın mâbedi o Tûr-ı Sinâ'dır Hüseyin

Kıyâm âbidesi Meş'âr-ı Minâ'dır Hüseyin
 Vahyin Elifba'sı o ğâr-ı Hirâ'dır Hüseyin

Zulmün ateşinde "Berden selâmâ"dır Hüseyin
 Selâmet yolunda "Mecre' ve mursâ"dır Hüseyin

Kıyam sedefinde cevher-i yektâdır Hüseyin
 Şehâdet dersinde üstâd-ı şeydâdır Hüseyin

Şebnem tanesinde esrâr-ı bekâdır Hüseyin

İlahi huzurda Esmâ-i hüsnâ'dır Hüseyin

Âlem-i imkânda mülk-i Kibriyâ'dır Hüseyin

Mersiye-i kutsî-i arş-ı âlâdır Hüseyin

Zühr-i aşura'da "salât-i vüstâ"dır Hüseyin

Ziynet-i sücûttur, cevher-i tukâdır Hüseyin

Sâika-i iman der şeb-i yeldâdır Hüseyin

Mahzûn yüreklerde hazin bir sevdadır Hüseyin

3.1.1.29. ŞEHÎD (Cafer Bayar)

Var olmaktan gâye kemâlse eğer

Kemâlin bayrağı sensin ey şehîd

Karanlıkta kalmak değil ki kader

İmânın şafağı sensin ey şehîd

Fıtrat güneşinde karanlık izi

Ejderha elinde değer filizi

Ne çıkar kabarsa fitne denizi

Hakikat afâkı sensin ey şehîd

Sînende al gurûb doğum yatağı

Elindeki nasır iremin bağı

Çarığınla çöktü örümcek ağı

Varlığın anlağı sensin ey şehîd

3.1.1.30. ŞEHÎD (Cafer Bayar)

Değdi dudaklarım göz ufuğuna

Gönlüm secde etti aşk doruğuna

Ömrüme sözüm var son soluğuna
Aşkın nur dergâhı benim durağım

Kurumayacak hiç sevgi bulağım
Sıla yağmuruna hasret yaprağım
Lâle yeşertecek kanlı toprağım
Aşkın nur dergâhı yanan ocağım

Duygu akın akın, oluşur mahşer
Yaralı yüreğe saplar bir hançer
Güneşle denizin öpüştüğü yer
Kızıl aşk dergâhı kanlı şafağım

3.1.1.31. SÎNEZEN (Ahmet Yeşil)

Ey aşkın ibadetim ya Sarellah
Rabbimin emaneti ya Sarellah

Ey Kerbelâ şehidi ya Sarellah
Kevser'in sen meyvesi ya Sarellah

Ağlasın bu gözlerim ya Sarellah
Aşkınla ilelebed ya Sarellah

Sînemdeki dağımsan ya Sarellah
Gelbimize sefâsan ya Sarellah

Aşkının esiriyem ya Sarellah
Mecnûn u Hüseyinîyem ya Sarellah

Ağlasın hep gözlerim ya Sarellah
Yas tutsun bu yüreğim ya Sarellah

Kerbubelâ'da tûfân ya Sarellah
Askerim susuz kurbân ya Sarellah

Kana battı elemin ya Sarellah
Kolu kalem Abbas'ın ya Sarellah

Zeyneb'in başta kara ya Sarellah
Rugeyye yetim bala ya Sarellah

Gör ne tûfân u belâ ya Sarellah
Mahşer olup Kerbelâ ya Sarellah

Ey aşkın ibadetim ya Sarellah
Rabb'immin emaneti ya Sarellah

3.1.1.32. HZ. ABBAS (Ali Kaçan)

Ey su meşgi su yolunda
Ganine batan Ebu'l-Fazıl
Sesledin meni heraye
Gelmişem uyan Ebu'l-Fazıl

Aç bir gözün ye Ebbas
Bak yüzüme ye Ebbas

Bayrağın yatıp leşger eyle helhele
Dur vererek meydanda yatma el ele
Bükülüp geddim birce bak yüzüme
Goyma ganlı yüzün toprak üsdüne

Meşgi oklanan gane gerg olansan
Gözleri oklanan gelbi yanansan
Merkebinnen yüzüsde yıkılansan

Zeyneb'in üreğine od salansan

Menim elemdârim yâr u yâverim
 Gane boyandı o uzun ellerin
 Öldü benim şebh-i Peygember'im
 Zincirlendi benim gülüm Zeyneb'im

Sen can verdin nenen Zehra ağladı
 Baş açdı Peygember, Eli ağladı
 Susuz balalar ezânı sakladı
 Rugeyye hecalet oldu utandı

3.1.1.33. NAMIN DÜŞMÜŞ ÂLEME (Ali Kaçan)

Ya Ebu'l-Fazıl mededi

Nâmı düşüpdü âleme
 O gurumuş dudakların
 Hem o uzun golların
 Vefâlı elemdârın

Govma bizi gapınnan
 Biz perişanık ağa can
 Olmuşak pervâne sene
 Gurbânam men su meşgine

Geçdi gene özünnen
 Ebbas divânelerin
 Gare köynehle dolup
 Bak ezâ hanelerin

Sen kimin ağa bulunmaz
 Ey yetimlerin penâhı

Eşgin bu gelbime sığmaz
 Ey Hüseyin'in elemdârı
 Galdı bir arzu içinde
 Çatmadı amacına su
 Soldu Hüseyin'in çiçeği
 Değmedi dudağına su

Sen düşüp attan yere
 Can veren zeman Ebu'l-Fazıl
 Doldu gözüne o al gan
 Soldu Zeyneb'in Ebu'l-Fazıl

3.1.1.34. SÎNEZEN (Hüseyin Yalçın)

Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl
 Sensiz bu dünyanın derdi çekilmez
 Hüseyin'in eşgini özgeler bilmez
 Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl

Ey dertlere çâre olan Ebu'l-Fazıl
 Hüseyinini derde salan Ebu'l-Fazıl
 Nehr-i elgem kenârında düşen o
 Elleri elim gurbân Ebu'l-Fazıl

Heymelerde goptu tûfân Ebu'l-Fazıl
 Senin gibi yiğit cihana gelmez
 Ok deyende ganlar dolan o Heyder
 Gözlerine gözüm gurbân Ebu'l-Fazıl

Niye bele gan içinde yatıpsan
 Niye bele meni başdan atıpsan
 Mensiz nece sen hedefe çatıpsan
 Hüseyin'ini yalnız goyan Ebu'l-Fazıl

Galk gidelim ey mehriban Ebu'l-Fazıl
 Zeynebimin artık nâlesi dinmez
 Başım düşer elden ele gardaş
 Hüseyini yalnız goyan Ebu'l-Fazıl

Susuzları yade salan Ebu'l-Fazıl
 Su yanında susuz ölen Ebu'l-Fazıl
 Hüseyin'ine eşg-u vefâ yolunda
 Fatime'den rütbe alan Ebu'l-Fazıl

Heymelerde susuzların feryâdı
 Ucaldı göylere Ebu'l-Fazıl adı
 Ne dedimse Rugeyyem heç susmadı
 Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl

Sen bu çölün maralısan Ebu'l-Fazıl
 Zalım vurup yaralısan Ebu'l-Fazıl
 Sensiz heymelerin çehresi gülmez
 Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl

Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl
 Sensiz bu dünyanın derdi çekilmez
 Hüseyin'in eşgini özgeler bilmez
 Galk gidelim heymelere Ebu'l-Fazıl

3.1.1.35. MENİM EŞGİM (Hüseyin Yalçın)

Menim eşgim Ebu'l-Fazıl, faziletler babası
 Aşig olmayan bilmez ağa Hezret Abbas'ı

Menim eşgim Ebu'l-Fazıl, faziletler babası
 Aşig olmayan bilmez ağa Hezret Abbas'ı

Adı dillerde onun şehid-i Ümmü'l-benin
Kerbelâ'ya adaklı oğludur Fatime'nin

Ezâlı Ümmü'l-benin, sen Zeyneb'in yâveri
Vermişsin arslan gibi koçyiğit dilâveri
Men gelmişem ezâna, başıma sultân ana
Tanıyanlar hayrândır fedâyı Kerbalâ'na

Nehr-i Elgem'de düştü Elemdâr'ı Allah'ın
Aşkıyla büyümüştü o Hüseyin Sarellah'ın
Seslendi Eyyuhe'n-nâs, âşıktır mene ihlâs
Men Hüseyin aşığıyam, menem Heyderi Abbas

Gözlerine doldu gan, gan ağlıyır gözlerim
Düşen goluna gurbân, sîne vuran ellerim
Ebulfez can yâ Abbas, Kerbelâ tûfân Abbas
Bu ne matem, bu ne yas, gönlümüz virân Abbas

3.1.1.36. SÂKÎ (Ali Kıran)

Su kenârında bir er, suya hasret dudağı
Avucu dolu suyla, içmeye utanıyor
Hayır, içmez o sudan hatırında adağı
Umutla su bekleyen çocukları anıyor

Su değmez o dudağa, su içmeden Rugeyye
Gözlerinde ettiği ahdine vefâ saklı
Su bekleyen çocuklar suya kavuşsun diye
Göğsü oklara hazır, o ölmeye adaklı

Kulağında çnlıyor Esger'in su feryâdı
Susuz minik dudaklar hiç durmadan inliyor
Bitmeli susuzluğu, dinmeli bu feryâdı

Sanki kâinât susmuş bu feryâdı dinliyor

Aldatamaz ki onu dünyanın arzuları
Yüreğine hükmeden bir tek Hüseyin sevgisi
Yere döktü yavaşça avucundan suları
Susuz doğruldu yerden Kerbelâ'nın sâkîsi

Susuz sâkî, can sâkî, dertlere derman sâkî
Biçâre sığınağı, cömertlerin şahısın
Susuz dudaklarınla bizi de bir an saki
Sen dertliler umudu, vefâ kıblegâhısın

3.1.1.37. YÂ EBU'L-FAZİL MEDED (Ali Kıran)

Ey yadigâr-ı Eli, yiğitlerin serveri
Yâr-ı Hüseyin-i şehid, din u Kur'ân siperi
Şecâet madenisen, sensen vefâ mihveri
Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded

Ümmü'l-Benin vasiyyet eyliyir Ebbas'ına
"Hüseyin'in nökerisen" söylüyür Ebbas'ına
Âlemler hayran olup Ebbas'ın vefâsına
Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded

Kerbelâ sahnesinde Eli tek bir cengâver
Heyder-i Kerrar onu verip Hüseyin'e yâver
Elemdâr-ı Kerbelâ, nâm-ı Ebbas dilâver
Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded

Rugeyye su bekliyor, gözü Fırat yolunda
Susuz ciğerler yanıp, uşaklar sağ solunda
Çağırır Elemdâr'ı Eli Esğır kolunda:
"Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded"

Sekka-yı Kerbelâ'nın etşândı dudakları
 İçmedi su Fırat'tan, utandı dudakları
 Yâd eyledi Esğ̃er'i, o susuz uşakları
 Sînesi gabakladı meşke değen okları
 Susuz canına kurbân yâ Ebu'l-Fazıl meded

Uzun kolları düşüp, kan dolup gözlerine
 Zehra gelip başını alıpdı dizlerine:
 "Sen de benim oğlumsan kulak ver sözlerime"
 Zehra'ya oğul olan yâ Ebu'l-Fazıl meded

Hüseyin ağlar Ebbas'a, pâre pâre bedeni
 "Sındı belim Ebu'l-Fazıl, itirdim daha seni
 Senin ölümün Ebbas, yıktı gocaltı meni"
 Ey Hüseyin'in dermânı, yâ Ebu Fazıl meded

Ey gönüller sâkîsi, serverim, yarım meded
 Sensen Babu'l-hevâic, umudum, varım meded
 Kerbelâ kıblegâhım, cennet diyarım meded
 Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded

Ey derdi olan gardaş, çare yerini tanı
 Fırat'ın kenarında çağır kolsuz yatani
 Sal sesini âleme, sesin alsın her yanı:
 "Yâ Ebu'l-Fazıl meded, yâ Ebu'l-Fazıl meded"

3.1.1.38. SIRRU'L-VEFÂ (Cafer Bayar)

Fırat'a teşneleb giden
 Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım
 Yüreğimi bitab eden
 Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım

Canım kurbân olsun sana

Ey sâlih kul, sırru'l-vefâ

Aşkın Fırat mabedinde

Dokundu gönlüne bûse

Bağrın volkan; şûle şûle

Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım

Canım kurbân olsun sana

Ey sâlih kul, sırru'l-vefâ

Benzi solmuş güllerime

Yüzsuyunla nazar eyle

Sensin dileklere müjde

Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım

Canım kurbân olsun sana

Ey sâlih kul, sırru'l-vefâ

Aşkın vefâ mirâcında

Namın sâlihlere büşra

Adım erdemlere mânâ

Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım

Canım kurbân olsun sana

Ey sâlih kul, sırru'l-vefâ

Makamına eder gıpta

Kıyamet günü şühedâ

Kolun öper anam Zehra

Ebu'l-Fazıl'ım, alemdârım

Canım kurbân olsun sana

Ey sâlih kul, sirru'l-vefâ

3.1.1.39. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Su yanında susuz kaldın utandı Fırat ağladı
Kerbelâ'da yalnız kaldın cennet nar sırat ağladı

Senin musibetine on sekiz bin âlem ağladı
Destânını yazarken ben inledi kalem ağladı

Yüzü tutuldu güneşin tenhâda sana ağladı
Yok, âlemde senin eşin âlem Hüseyin'e ağladı

Toplandılar bir araya gök ve yer sana ağladı
Yıldızlar düştü sahraya on günlük kamer ağladı

Ağardı saç bir günde vefâlî Zeyneb ağladı
Esger'ine ok değende cem-i mukarreb ağladı

Sana değen taş ağladı kesilende baş ağladı
Fedâ oldular yoluna dört tane gardaş ağladı

Batın ve zâhir ağladı Habib Mezâhir ağladı
Cemâlin düşünce kuma Resûl-i âhir ağladı

Semâvâtın melekleri yıldızları felekleri
Alemdâr'ın bilekleri kopanda sana ağladı

Dönüp kaçanlar ağladı yara açanlar ağladı
Yetmiş iki kesik baştan dökülen kanlar ağladı

Sâkî-i Kevser ağladı Fatih-i Hayber ağladı
Onbir imamın babası Ali-yi Haydar ağladı

Seyyid-i nisâ ağladı Yemen-i kîsâ ağladı
Taziye verip Ahmed'e Mûsâ ve Îsâ ağladı

Atan İbrahim ağladı kurbân İsmail ağladı
Cibril Mikail İsrâfil sana Azrail ağladı

3.1.1.40. BENİM HÜSEYN'İN ALEMDÂRI (Orhan Özgündüz)

Eziz-i Zehra yâ Hüseyin, eziz-i Zehra
Geribo Zehra yâ Hüseyin, ağam Hüseyin can

Menem elemdârı Hüseyin, menem elemdâr
Menem su yolunda şehit, şehit Ebu'l-Fazıl
Menem Fırat'a ulaşip suyun içmeyen
Menem susuzluktan ölen, adım Ebu'l-Fazıl

Dolupdu gözlerime ganı dolupdu gözler
Ses ver sesime ağa canı gardaş Hüseyin can
Sil bu hecalet yüzümün ganın ağa can
Görüm o cennet yüzünü ağam Hüseyin can

Su meşgim oklandı benim su meşgim eyvan
Derd ile doldu yüreğim, derd ile garda
Nece gedim heymelere hecaletem men
Ne söyleyim Sakine'ye ağam Hüseyin can

3.1.1.41. EBU'L-FAZIL (Velayet Aytan)

Susuzluktan gül irengin soluptu
Âlem tutan golun gelem oluptu
Hüseyin'in kömeksiz yalnız galıptı
Yezitlerden gördüm zulüm Ebu'l-Fazıl

NAKARAT: Kömeğimdin arkam elim Ebu'l-Fazıl

Şehit düştün sındı belim Ebu'l-Fazıl

Yezidîler dört bir yanın sardılar

Fırat nehri gabagında durdular

Golun kesip, alnından ok vurdular

Seni diyer gelbim, gönlüm Ebu'l-Fazıl

Ey Allah yolunun korkusuz eri

Esğır'in gan oldu nurlu peykeri

Üreğimde soldu gülüm Ebu'l-Fazıl

Mevlâm iflâh eylesin hasimi

Hak yolunda şehit verdim Kasım'ı

Kasım balam artırıptı yasımı

Gana döndü gözde selim Ebu'l-Fazıl

Sufyânîler kinlerini kustular

Bize nâme yazanlar hep sustular

Resul evlâdına suyu kestiler

Sennen sonra budur hâlim Ebu'l-Fazıl

Zulme uğrattılar beni Hâşim'i

Anam Zehra yoktu silsin yaşımı

Mızrak üstte gezdirende başımı

Kur'ân'dan okuyar dilim Ebu'l-Fazıl

Hedefimiz ikrâr, ahd u peymândır

Canımızdan geçtik, hedef canândır

Bizim dostluğumuz dindir, imândır

Velâyet oluptu dilim Ebu'l-Fazıl

3.1.1.42. EKBER'İ ÖLEN LEYLÂ (Ali Kaçan)

Ekber'i ölen Leylâ
Gülleri solan Leylâ
Oğlunun ezâsından
Bağrı gan olan Leylâ

Çün meni şehit eyler
Şimr'i dini bedegâr
Sebri ıgdiyar eyle
Ağlama dayan Leylâ

Başına salup gare
Tut ezâ meni zâre
Ekber'in ölüp ağla
Gözleri dolan Leylâ

Gel yaramı sen bağla
Dur ölüm sora ağla
Ateş-i muhabbetten
Kalbi odlanan Leylâ

Azim olmuşam mende
Gel bu ağır ömrümde
Sal gollarını boynuma
Etme eleman Leylâ

3.1.1.43. ALİ EKBER'İM (Ali Kıran)

Ey Peygamber'e benzeyen cevânım
Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay
Misk u anbere benzeyen cevânım
Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Gülşenimden kopardılar gülümü
 Büktü belimi Ekber'in ölümü
 Ne dinde olan yapar bu zulümü?
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Oğul senin hasretinle yanaram
 Gece gündüz oğul seni anaram
 Senden sonra men dünyadan kenaram
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Oğul anan bu dünyada nâlândı
 Oğlu ölen, boynu bükük kaldı
 Ali senden sonra her şey yalandı
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Mecnûn kimi çöllerde derbederem
 Ekber'im vay deyip nâle ederem
 Mahşere de bu dağ ile giderem
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Anan kurbân olaydı o boyuna
 Lanet olsun zâlimlerin soyuna
 Hasret kaldım oğul senin toyuna
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

Neçe ki ömrüm var kara bağlaram
 Oğul sene yana yana ağlaram
 Tapıp oğlu ölen ana, ağlaram
 Ali Ekber'im, yiğidim, balam vay

3.1.1.44. MEN ALİ EKBER'EM (Hüseyin Yalçın)

Men Ali Ekber'em, nesl-i Peygamber'em

Babamın kömeği, men cevân Ekber'em

Gelmişem meydana, batmağa al kana
Ey baba kurbânam şanlı Kerbelâ'na

Emi can Ebu'l-Fazıl, men sene askerem
Zalimler önünde sanki men Heyder'em

Ey emi nazar et, tek kalan Ekber'e
Gör nice zor edir azgın zâlimlere

Bak bu meydanda yalnız kalan Ekber'e
Can fedâ edirem "Allahu Ekber"'e

İsmail oldum men, âl-i Peygamber'e
Yazdırdım adımı âlemde her yere

Kerbelâ Halil'i, Ekber İsmail'i
Abbas'ı, Kasım'ı, Habib, Mezâhir'i

Hürr-i dilâveri ve Ali Esğeri
Eşsiz bir kahraman Kerbelâ erleri

Meydanda tek galıp Mevlâ-yı mezlumân
Ağlıyır Ehl-i Beyt, ağlıyır Asumân

Rugayye sesliyir gardaşı Ekber'i
Gözyaşı ve figân titretir her yeri

Mehdi can ey ağa men sene askerem
Aşığı Kerbelâ aşığı Ekber'em

Her günüm aşura “Yâ Mehdi” seslerem
Huccet İbni’l-Hasan yolunu beklerem

3.1.1.45. ESGER’İME LAY LAY (Ercan Atam)

Balacan gurbân olaram
O şelale gözlere
Şehadet şefardi balam
Gurbânam sizlere
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Şehidime lay lay
Bir yudum suyu da sana
Vermiyip bu hainler
Su yerine üç per oku
Vurdular bu zalimler
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Şehidime lay lay
Dili yok desin can baba
Boğazım dolup gan baba
Meni goy yere üzülme
Sen git ekbete yan baba
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Esğ̃er’ime lay lay
Şehidime lay lay

3.1.1.46. KUNDAK-I ESĞ̃ER’İMİN (Velayet Aytan)

Uyan ey anam Zehra
Gör ne zaman oluptu

Düştük ah ile zara

Kötü devran oluptu

NAKARAT: Kızıl kan ile doldu, kundağı Esğەر'im

Ne tez sarardı soldu, yanağı Esğەر'im

Elde İslâm bayrağı,

Olduk gönül durağı

Kerbelâ'nın toprağı

Belâya düştü başım,

Kana döndü gözyaşım

Öldü oğul gardaşım

Halim yaman oluptu

Fırat yolları bağı

Suz kaldık yürek dağı

Ciğer yiyenin olgu

Bize düşman oluptu

Lanet olası düşman,

Saldırdı dört bir yandan

Kerbelâ akan kandan

Sanki umman oluptu

Şehit oldu Ekber'im

Tutuştı yandı derim

Süt kuzusu Esğەر'im

Yüz gözü kan oluptu

İslâm'ın ak yolunda

Dedemin pak yolunda

Allah'ın Hak yolunda

Esğ̃er kurbân oluptu

Boyun eğmem zillete
Sevdalıyam izzete
Nazlı balam cennette
Hakk’a mihmân oluptu

Unutulmaz kusurlar
Geçse bile asırlar
Zeyneb ile esirler
Sama kervan oluptu

Ehl-i Şam’ın taşları
İncitiyor başları
Zeyneb’in gözyaşları
Âb-ı revân oluptu

Bura Hüseyin Minâ’sı
Şehâdetir devâsı
Ruggeyye’nin sedâsı
Feryât figân oluptu

Bu yola koydum seri
Asla dönmenem geri
Velayetin cigeri,
Yanıp büryân oluptu

3.1.1.47. KÜÇÜK KURBÂN (Ali Kıran)

Hüseyin’in kucağında son asker
Mazlûmlar sembolü bir küçük er
Altı aylık bala Ali Esğ̃er
Bir damla kanı cihâna değer

O zâlimler vermediler bir damla su

O zâlimler büyük şeytanın ordusu

Vurdular boğazından Esğەر'i

Vurdular kalbinden Peygamber'i

Feryâd eyledi bütün melekler

Titredi sema, Allahu Ekber

Akıttılar Ali Esğەر'in kanını

Aldılar orda merhametin canını

Kucağında kuzu kurbân Hüseyin

Başı dik gözleri giryân Hüseyin

Serpti göğre Ali Esğەر'in kanını

Ta sunsun Allah'a kurbânını

Ağlasın bütün âlemler bu kurbâna

Gelmedi böyle mazlum kurbân cihâna

3.1.1.48. LAY LAY ELİ CAN (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Eli, Eli can, Eli, Eli can

Eli, Eli can, Eli, Eli can,

Eli-yi Esğەر

Kerbubelâ'da en acı haber

Baba elide oklanan Esğەر

Sâkî-yi Kevser susuz dilâver

Şehitlerin gül goncası Esğەر

Beşikte susuz el ayak çalan

Dili dudağı susuz kuruyan

Gözleri ağlar gözümde kalan
Emmeni etme eyleme nâlân

Kuzu kurbânın Kerbubelâ'sı
Susuzların o su su nidâsı
Okur bülbüller matemi, yası
Hazan gönüller gam aşinâsı

Gökleri yardı ah u vâveylâ
Çölleri sardı hüznü layla
İndi melekler nur Fatıma'yla
Başladı lay lay Zeyneb anayla

Ey mihribânım, eşg-i canânım
Baba elinde ay çırpınanım
Yanır heymeler susuz sîneler
Hâline ağlar bu divâneler

3.1.1.49. RUBAB'IN ELİ ESĞER'E NİNNİSİ (Ali Kaçan)

Ey Eli-yi Esğ'er'im, ey bal balam, lay lay diyemmedim sene
Kaç gün oldu inledin sen, men bir içim süd veremmedim sene
Yat balam, ağuşime gel, gemli gelple men fedâyem sene
Lay layım gelmese hoş, başe vurup, ah ederem sene

Veyl ola bu sapkın ehil, vahşi ehil, Kûfe'nin eşrârine
Vurdular üç perli bir ok, altı aylık, süd emer gülzârime
Küller olsun gan içen o, canı insan, Hermele'nin başine
Gün sayırdım dillenesen, oynuyasan, çatmadın bir yaşine

Aç gözün bir bak yüzüme, bak Rubab'ın, bak ananın hâline
Keşk olaydı men öleydim, görmeyeydim, bakmayaydım bu hâline
Asuman al gane döndü, feryad etti Fatime bu hâline

Ne revadır benzer oldun, neyze deyen, atanın o hâline

Bak ne hâle düşdüm oğul, goydun ananı bîçâre hâl ile
Sanki sînem sındı oğul, düşdü yade sındırılan Fatime
Bir kez olsun gül yüzüme, yandım oğul, sen oklanan vekt ile
Septi atan al ganını, yer göğ oldu, gıpgızıl ganin ile

Tegetim yok, rehberim yok, dözmez oldum yareli bu hâline
Hansı ana ağışinde, ninni deyip, oklanan evlâdine
Tek koyup gettin meni sen, bir doyaydım, o şirin cemâline
Açmadın dil yalan oldu, ey Hudâ ver bir sebir bu gelbime

3.1.1.50. EY KASIM (Musa Aydın)

Ey ruh o can amcasına
Rânâ boylum, asil soylum
Bir Ekber de sensin bana
Ey Kasım, ey aziz oğlum

Hasan'ımın yâdigârı
Sendin gönlümün baharı
Gittin soldurdun gülzârı
Ey Kasım, ey aziz oğlum

Sensin nesl-i Mustafâ'dan
Nişânın var Murtazâ'dan
Hem Zehrâ, hem Müctebâ'dan
Ey Kasım, ey aziz oğlum

Taze açmış gül gibiydin
Gül-i gülzâr-ı Nebi'din
Daha masum bir sabiydin
Ey Kasım, ey aziz oğlum

Kalmış gül na'sın elimde
 Derman kalmadı belimde
 Kalacaksın hayâlimde
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

Nasıl kıydı zâlim sana
 Canlara canân o cana
 Kalk yavrum acı amcana
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

“Şehâdet baldan tatlıdır”
 Bu sözün çok çok kutludur
 Buna ceddin de mutludur
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

Bana sen bir emânettin
 Baştanbaşa fazilettin
 Bir kuş gibi uçup gittin
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

Yatma sıcak kumda böyle
 Kalk amcana yardım eyle
 N'olursun bir kelâm eyle
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

Battın ufukta ay gibi
 Büktün belimi yay gibi
 Sızlattın beni ney gibi
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

Çıktın meydana korkusuz

Öldürdüğün zalim otuz
 Can verdin ey canım susuz
 Ey Kasım, ey aziz oğlum

3.1.1.51. AŞKIN MANZUMESİ (Hüseyin Yalçın)

Zeyneb esiri Kerbelâ
 Aşk u onun aşk u belâ
 Lebbeyk dedi o evvelâ
 Şâhid Allah, Kâlubelâ
 O âşığı Kerbubelâ
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Hüseyin eşsiz yiğit kurbân
 Ali Ekber çok mihrîbân
 Kasım Abbâs merd-i meydân
 Genç yaşlısı hep kahraman
 Kerbelda izzet imân
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zehrâ Nebi yâdigârı
 Murtezâ'nın Zülfikâr'ı
 Müctebâ'nın iftihârı
 Aşûrâ'nın âlemdârı
 Kerbubelâ'nın vakârı
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zâlimlerin Sakife'si
 Mazlûm etmişti her kesi
 Zeyneb'in ordan hissesi
 Kerbubelâ sahifesi
 Şâm Kûfe'de Ali sesi
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Kerbubelâ'dır sînesi

Kahramanlık hazinesi

Ey hikmetlet defînesi

Sensin hakkın sefînesi

Aşura'nın hak annesi

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Bedr'in Hayber'in kudreti

Mâlik-i Eşter gayreti

Seyyid Hazma azâmeti

Haydar-ı Kerrâr ziyneti

Fâtıma'nın velâyeti

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Selmân'la Meysem Temmâr'a

Ebuzer, Mikdâd Ammâr'a

Velâyette kalanlara

Hakk'a tâbi olanlara

İftihârsın sen onlara

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Kerbubelâ aşk ülkesi

Zeyneb onun melikesi

Sabır Zeyneb'in ilkesi

Ali onun medresesi

Fâtıma'da almış dersi

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Ali Esğ̃er en küçük er

Zuheyr, Bureyr nâmı yeter

Müslim Habib hür dilâver

Yetmiş iki koç yiğit er
 Hepsi şehid Zeyneb yâver
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Ya Mehdî-i sâhip zaman
 Yâ Seyyid-i mevlâ emân
 Zeyneb aşktı, aşk-ı suzân
 Kerbubelâ'da coştı kan
 Zeyneb rıza, Zeyneb irfân
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Haticetü'l-Kubrâ Zeyneb
 Seyyidetü'l-Azrâ Zeyneb
 Ruh-ı Betûl, Büşrâ Zeyneb
 Meryem, Hâcer, Sârâ Zeyneb
 Fâtımatü'z-Zehrâ Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb
 Zeyneb, Zeyneb; Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

3.1.1.52. DÎVÂNE (Hüseyin Yalçın)

Men nice dertlere aşınâyem
 Zeyneb'em hatibi Neynevâ'yem
 Aşigem âşık-ı Kerbelâ'yem

Düşmüşem çöllere derd elinnen
 Derbeder oldum ey Mecnûn'am men
 Bu âlem gam çeken virânesi
 Olmuşam men Hüseyin divânesi

Gelbimin Leylâ'sı hardasan gel
 Ey ecel, ey ezel, eşg-i gözel
 Bu sînem Allah'ın eşg-i Minâ'sı

Yârinem eşginin âşinâsı

Zeyneb'em Zeyneb-i Kerbelâ'yem
Eşgimin yoluna can fedâyem
Derdime ağılır ganlı çöller
Men Hüseyin eşgine mübtelâyem

Büründüm mateme başta gare
Ağlaram sevgili nazlı yâre
Hicrânı bağrıma çekti dağlar
Ahular halime meftûn ağlar

Çöllerin belâlı Zeyneb'iyem
Kimse yoh derdimi kime diyem
Allah'ım gönlüme sen sabır ver
Men Hüseyin eşgine divâneiyem

3.1.1.53. EMMER CAN ZEYNEB (Hüseyin Yalçın)

Hüseyin, Hüseyin, ağa Hüseyin can
Kerbelâ'da تنها Hüseyin can
Zeyneb, Zeyneb, emme can Zeyneb
Yüreğine gan dolan Zeyneb

Yâ seyyid u şâh-ı mazlumân
Ey canân ey mevlâ Hüseyin can
Ey yâdigâr-ı şâh-ı merdân
Hüseyin, sene Zeyneb'in gurbân

Zeyneb'em men, halim perişan
Yoktur benim derdime yanan
Kerbelâ'da susuz doğranan
Âh u vâveylâ yâ Hüseyin can

Kerbelâ'da bağıram oldu gan
 Nedir yâ Rab, nedir bu tûfân
 Gardaş düştüm çöllere nâlân
 Ağlıyırım sene Hüseyin can

Kerbelâ'na olaram gurbân
 Ey yaralı, mazlûm Hüseyin can
 Esiriyem senin aşkının
 Âşığıyam men Hüseyin'nimin

Aşk-ı Hüseyin emme can Zeyneb
 Gözlerine gan dolan Zeyneb
 Canımızsan ey nâlân Zeyneb
 Belâ çölün dolanan Zeyneb

3.1.1.54. HANÇER YARASI (Hüseyin Yalçın)

Susuz dudakların aşkın zenzemi
 O hilal kaşların Zülfikâr kimi
 Telinde anamın kokusu vardı
 Hüseyin can Zeyneb'in senle yaşardı

Zeyneb'ti o susuz şâha ezâdâr
 Zeyneb'ti o çukur yerde ilk zuvvâr
 Zuvvâr kabri öper ve lâkin yâ Rab
 Öptü o gün kesik boğazı Zeyneb

Gözümün önünde kesildi başın
 Aziz Zeyneb'iydim yeddi gardaşın
 Şimdi kalmışım ben yârsız, kimsesiz
 Zeyneb'in yaşamaz, Hüseyin can sensiz

Zeyneb'im, dünyada hiç glmemişim
 Gözümün yaşını hiç silmemişim
 Hüseyn can sana çok ağladım ama
 Düşmanına asla eğilmemişim

Rukayye'n arıyor, çöllerde seni
 Bırakmadım görsün başsız bedeni
 Soruyor durmadan, babam nerededir
 Bilmez misin yavrun intizrdadır?

Ağardı bir günde Zeyneb'in başı
 lmştr Abbâs'ı, yeddi gardaşı
 Ekber'in, Kasım'ın halası lsn
 Esęer kundağın Rubb bürünsün

Kızıl kanın ile senin Hüseyn can
 Ağaran saçımı eyledim elvân
 Bükülen belime bir bak Hüseyn'im
 Kan olan zlfme el ek Hüseyn'im

İbrahim misâli sen ey Hüseyn can
 Kor olan kalbimi eyle gülistân
 Tr olan kalbime eyle tecelli
 Sensiz nasıl dinsin ey Nh bu tûfân

Tevesl eyledim, anam Zehrâ'ya
 Gelsin atam ile bu Kerbelâ'ya
 Beş yaşımdan beri ağlar kalmışım
 Ana vallahi men de gocalmışım

Senden öğrendim ben, dersini aşkın
 Sensiz bir an bana, bin yılı aşkın

Mektebim, üstâdım, serverim benim
Neye yarar ömür, sensiz Hüseyin'im

3.1.1.55. SEFİR-İ AŞK (Hüseyin Yalçın)

Men belâ çölünün
Esir-i Zeyneb'em
Ey Hüseyin, aşkınâ
Sefir-i Zeyneb'em
Hüseyin canem Hüseyin

Men belâ çölünün
Esir-i Zeyneb'em
Ey Hüseyin aşkının
Sefir-i Zeyneb'em
Şehid-i Kerbelâ
Nur-i âl-i abâ
Ey can-ı Zeyneb'â
Hüseyin canem Hüseyin

Esirem aşkına
Divane Zeyneb'em
Düşmüşem figâne
Pervâne Zeyneb'em
Kerbelâ yoldaşım
Ey mazlum gardaşım
Canım yâ Hüseyin
Hüseyin canem Hüseyin

Sefir-i Kerbelâ
Yaralı Zeyneb'em
Emir-i userâ
Belâlı Zeyneb'em

Hüseyin'e ezâdâr
 Olmuşam alemdâr
 Vefâlı Zeyneb'em
 Hüseyin canem Hüseyin

Meydân-ı aşkdan
 Yol aldı kervân
 Âheste bir dolan
 Âheste sarıban
 Nevâlî Zeyneb'em
 Ezâlî Zeyneb'em
 Habîbim yâ Hüseyin
 Hüseyin canem Hüseyin

Vefâlı Zeyneb'in
 Ruhusun yâ Hüseyin
 Kan ağlar gözümün
 Nûrusun yâ Hüseyin
 Olaram gurbânın
 Yaslı Kerbelâ'nın
 Men bacın Zeyneb'em
 Hüseyin canem Hüseyin

3.1.1.56. ZEYNEB-İ NÂLÂN (Hüseyin Yalçın)

Hüseyin bugün Kerbelâ'da
 Ey müselmânan
 Susuz mezlum şehid oldu
 Zeyneb-i nâlân
 Zehra ağlar Mehdi ağlar
 Hal-i cemarân
 Matem tutah sîne vurah
 Ey ezâdâran

NAKARAT: Hüseyin, Hüseyin Hüseyin canem ey Hüseyin canem,

Esgerine serdâr olan tek Hüseyin canem

Hüseyin eyler etmam huccet

Ey müselmânan

“Helmin nasırın yensurna”

Zeyneb-i nâlân

Heymelerden feryat geldi

Lebbeyk baba can

Erz u sema ağlar oldu

Ey vefâdâran

Hüseyin bugün Kerbelâ’da

Ey müselmânan

“Heyhat minne’z-zilleh” dedi

Zeyneb-i nâlân

Yetmiş iki gurbân verdi

Heyl-i âşigân

Gan kılıca galip geldi

Ey can ey canân

Hüseyin bugün Kerbelâ’da

Ey müselmânan

Mazlûmlara feryâd oldu

Zeyneb-i nâlân

Tarihlere ders öğretti

Oldu câvidân

Şehadete üstâd oldu

Pir-i şehidân

Hüseyin bugün Kerbelâ’da

Ey müselmânan

Susmaz Hakk’ın dili oldu

Zeyneb-i nâlân

Zulmü küfrü ve nifâkı

Heyli mezlûmân

Yıhan Hakk'ın eli oldu
 Ey vefâdâran
 Hüseyin bugün Kerbelâ'da
 Ey müselmânan
 Hak dinini ihya etti
 Zeyneb-i nâlân
 Layık olah biz Hüseyin'e
 Ey ezâdâran
 Ebbas kimi, Ekber kimi
 İslâm'a gurbân
 Çattıh seninle izzete
 Ey can ey canân
 Gurbân oldun sen ümmete
 Zeyneb-i nâlân
 Feryadımız Hüseyinî'dir
 Ey ezâdâran
 Boyun eymek yoh zillete
 Ey müselmânan
 Hem dertsen hem dermân Hüseyin
 Ey can ey canân
 Âşıklara ferman Hüseyin
 Biz Hüseyinîyân
 Arzularız şehâdeti
 Heyli müştâgân
 Heyhât müne'z-zilleh dedik
 Mehdi'ye gümân
 Mehdi gelsin Mehdi gelsin
 Mezlun şieyân
 Yetiş dada gel feryâda
 Sahibe'z-zeman

3.1.1.57. ZEYNEB'EM MEN (Hüseyin Yalçın)

Zeyneb'em men, Zeyneb'em men, Zeyneb'em men
Zeyneb'em men Zeyneb'em men Zeyneb'em men
Mahşere dek, yaşayan bir mektebem men

Gardaşları kurbân olan Zeyneb'em men
Varı yoku talan olan Zeyneb'em men
Musîbetler anasıyam, Zeyneb'em men

Nâibe-yi Zehrâ'yam men, Zeyneb'em men
Mezlûme-yi sahrâyam men, Zeyneb'em men
Kâfilenin serdârıyam, Zeyneb'em men

Kerbelâ'da gülü solan Zeyneb'em men
Can Hüseyin'i şehid olan Zeyneb'em men
Elleri koynunda kalan Zeyneb'em men

Yeddi gara bağlamışam, Zeyneb'em men
Hüseyin'e çok ağlamışam, Zeyneb'em men
Baba Ali, tek kalmışam, Zeyneb'em men

Ana Zehrâ kimsesizem, Zeyneb'em men
Ebbas ölür kömeksizem, neylerem men
Kime derdim söylerem men? Zeyneb'em men

Baba Ali nerdesin gel Zeyneb'em men
İşim müşkül Ebe'l-Hasan neylerem men?
Zülme boyun eymenem men, Zeyneb'em men

Mazlûme-yi Kerbelâ'yam, Zeyneb'em men
Hüseyin ile aşura'da Zeyneb'em men
Yezid'in tahtın sallayan Zeyneb'em men

Allah'a çok şükrederem Zeyneb'em men
 Hüseyin, Hüseyin zikrederem, Zeyneb'em men
 Hüseyin'le iftihâr eden Zeyneb'em men

Ali Ekber gel imdâda emmenem men
 Çocuklarla yalnız kaldım, neylerem men?
 Gardaş Abbâs esir oldum, Zeyneb'em men

Gidiyorum kolu bağlı ben bu çölden
 Nasıl ayrılalım bunca kızıl gülden
 Elvedâ güller elvedâ, Zeyneb'em men

3.1.1.58. ZEYNEB'İN KURBÂN (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Ey Hüseyin, can Hüseyin, Zeyneb'in kurbân
 Ey Hüseyin, can Hüseyin, Zeyneb'in kurbân

Zehrâ-yı Betül'ün gül yadigârı
 Bülbül-i nâlânım, ağlarım zârı
 Soldu Zeyneb'in al gülü, bahârı
 Oldu Kerubelâ aşkın mezârı
 Nerde kefenin ey Hüseyin'im senin?
 Kumlar üstünde üryan bedeninin

Aman Allah'ım, bu nasıl belâdır
 Bu yanan yüreğim, bin Kerbelâ'dır
 Ağlasın gözler bu musibetime
 Kefen olsun gökler bîkefenime
 Nedir bu halin ey Hüseyin'im senin
 Tanınmaz olmuştur, başsız bedeninin

Tanımaz elbet, bir bacı gardaşı
 Olmazsa eğer bedendeki başı

Kesilen o başın, yeddi gardaşın
 Rubâb'ı, Gülsüm'ü Zeyneb'i kurbân
 Kesildi ellerin senin Hüseyin can
 Bacın kurbân sana, Zeyneb'in kurbân

Büküldü bu belim, ağardı başım
 Susuz kurbân olan, mazlûm gardaşım
 Dilimde duasın, aşkım, imanım
 Bedende canımsın, ruhum, canânım
 Nâlân Zeyneb'in nâlesi Hüseyin'im
 Yanan kalbimin kıblesi Hüseyin'im

Ali Ekber'in doğranan bedeni
 Yüceltti Hüseyin'im, dünyada seni
 Senin bu ölümün, mazlûm Hüseyin'im
 Kerbelâ'da, yaktı gocaltı beni
 Anam Zehrâ ile ben de ölürdüm
 Senin bu aşkındı yaşattı beni

Ağlama bacım, ey şeydâ bülbülüm
 Ağlama ey gülüm, mukadder ölüm
 Ayrıldım Zeyneb'im, ayrıldım senden
 Aşkına bin selâm başsız bedenden
 Sen benim başımsın, başımın tacı
 Davama sahip ol, ağlama bacı

3.1.1.59. ZEYNEB ANA (Hüseyin Yalçın)

Zeyneb ana, Zeyneb ana
 Canlar fedâ olsun sana
 Sahibenâ mevlâtenâ
 Selâm senin pâk ruhuna

Sen Zehrâ'nın nâibesi
 Murtaza'nın da annesi
 Muctebâ'nın nur dîdesi
 Kerbelâ'nın mazlûmesi
 Fatıma'nın nazlı kızı
 Yüreklerde oldun sızı
 Verdik sana aşkımızı
 Verdik sana kalbimizi

Sen Hüseyin'in Zeyneb'isin
 Aşkımızın ziynetisin
 Şuhedânın, userânın
 İsmetisin, izzetisin
 Emme Zeyneb, emme Zeyneb
 Kurbân olum o halına
 Ki, ağaran saçlarına
 O bükülen gametine

Zeyneb ana Zeyneb ana
 Biz aşğız Kerbelâ'na
 Hüseyin'ine aşurana
 Bizden selâm olsun sana

3.1.1.60. ZEYNEB PERİŞAN (Hüseyin Yalçın)

Mahzûn yürekler kan ağlar gözler
 Hüseyin şehid, Zeyneb esir
 Bu ne ezâdır, bu nasıl belâ
 Ya Kerbelâ, ya Kerbelâ

Ruh-ı Kur'ân'ım Hüseyin
 Nur-ı imânım Hüseyin
 Can u canânım Hüseyin

Mazlûm kurbânım Hüseyin

Bacın kan ağlar
Sînesin dağlar
Kolun da bağlar
Zeyneb perişan

Ruh u revânım Hüseyin
Mah-ı tâbânım Hüseyin
Canımda canım Hüseyin
Aşk u imânım Hüseyin
Başımda kare
Yürekte yare
Zeyneb biçâre
Zeyneb perişan

Ey Kûfiyân ey bi vefâ
Zulm u sitem ehl-i cefâ
Öldürdünüz Hüseyin'imi
Ağlar kalın, zelîl kimi

Bu nasıl hicrân
Olmuşum nâlân
Sensiz Hüseyin'im
Zeyneb perişan

Ey Kerbelâ hanı Hüseyin
Ey Zeyneb'in canı Hüseyin
Katligâh-ı dolanıram
Hanı Hüseyin hanı Hüseyin

Düştüm genlere

Kanlı öllere
Saldım velvele
Zeyneb perişan

3.1.1.61. ELVEDA ZEYNEBÂ (Musa Aydın)

Zeynebâ, Zeynebâ, Zeynebâ, Zeynebâ
Canına can fedâ, can fedâ, can fedâ
Can ana, can ana, can ana, can ana
Elvedâ, elvedâ, elvedâ, elvedâ

Ey ana, can ana, can ana, can ana
N'olur etsen bize itina, itina
Davet etsen bizi her sene sofrana
Elvedâ, elvedâ, elvedâ, elvedâ

Eyleme red kapından bu sâilleri
Boş çevirme ne olur bu boş elleri
Sevindir ey ana gamlı gönülleri
Elvedâ, elvedâ, elvedâ, elvedâ

Yaktı bağrımızı Kerbelâ hicrânı
Davet alsan da olsak Hüseyin mihmânı
Eylesen Kerbelâî bizim kervanı
Elvedâ, elvedâ, elvedâ, elvedâ

3.1.1.62. HAK KAHRAMANI (Musa Aydın)

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
Ali kızı Zeyneb
Hak yıldızı Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
Derd aşınâ Zeyneb

Derde devâ Zeyneb

Hak kahramanı

Zehra nişânı

Kalbi dolu imân

Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb

Kalbe sultân Zeyneb

Aşk-ı suzân Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb

Zehra gülü Zeyneb

Ali dili Zeyneb

Hak kahramanı

Zehra nişânı

Kalbi dolu imân

Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb

İzzet burcu Zeyneb

İsmet tacı Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb

Ahde vefâ Zeyneb

Sabr u rıza Zeyneb

Hak kahramanı

Zehra nişânı

Kalbi dolu imân

Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Çözülmez sır Zeyneb
 Aşılmaz sur Zeyneb
 Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Sabrın gülü Zeyneb
 Hak bülbülü

Hak kahramanı
 Zehra nişânı
 Kalbi dolu imân
 Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Meş'âlemiz Zeyneb
 Sermayemiz Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Ey kâmile Zeyneb
 Ey âlime Zeyneb

Hak kahramanı
 Zehra nişânı
 Kalbi dolu imân
 Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Ey efsâne Zeyneb
 Ey dürdâne Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Kalplerde ah Zeyneb
 Sırra agâh Zeyneb

Hak kahramanı
 Zehra nişânı
 Kalbi dolu imân
 Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 İlim, hikmet Zeyneb
 Hayâ, iffet Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Ey aşk-ı nâb Zeyneb
 Aşka mihrâb Zeyneb

Hak kahramanı
 Zehra nişânı
 Kalbi dolu imân
 Canım sana kurbân

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Kalpte güneş Zeyneb
 Gözlerde yaş Zeyneb

Zeyneb Zeyneb, Zeyneb
 Ey ruh-i pâk Zeyneb
 Ey nûr-i Hak Zeyneb

Hak kahramanı
 Zehra nişânı
 Kalbi dolu imân
 Canım sana kurbân

3.1.1.63. YÂ ZEYNEB (Musa Aydın)

Sen doğduğun zaman doğdu âdeta
Hüzünler, belâlar, fâni dünyâda

Sabır, rızâ senin ikiz kardeşin
Yiğitlikte olmaz yiğitler eşin

İlmin bir deryâdır, üstâdın Zehrâ
Senden aldı ziynet baban Murtezâ

Övünür adınla senin her kadın
Zâlimler titretir mukaddes adın

İzzet nâmın ile eder iftihâr
İffet senin ile buldu itibâr

Sabrın mesajların ile yâ Zeyneb!
Yaşayacak ilelebed bu mektep

Hutbelerin sarstı Kûfe'yi, Şâm'ı
Esaretin tekmiil etti kıyâmı

Acıklı feryadın titretti herkesi
Boğazından çıkan Murtezâ sesi

Sesin kulaklarda hâlâ çınıyor
Feryadından yerler gökler inliyor

Sen esîr oldun ki kurtulsun esîr
Zincîre vuruldun, kırılsın zincîr

Keşke yığsa âlem kuvvetini hep
Verse ümmete bir daha bir Zeyneb

3.1.1.64. YARALANDIM BACI ZEYNEB (Musa Aydın)

Yalnız kaldım artık bacı
Şehid oldu yârenler hep
Selâm ey başımın tacı
Yaralandım bacı Zeyneb

Vedâ vakti gelip çattı
Belâ tüm âlemi tuttu
Elimdeki elem yattı
Yaralandım bacı Zeyneb

Susuzluktan ciğer yandı
Fırat kanlara boyandı
Semâda hem güneş dondu
Yaralandım bacı Zeyneb

Önümde Kâsım'ın na'sı
Ekber'imın kanlı başı
Başım yardı belâ taşı
Yaralandım bacı Zeyneb

Gülistânım hazân oldu
Yerde gökte tûfân oldu
Dağ taş bile nâlân oldu
Yaralandım bacı Zeyneb

Bu çöl bana Minâ bacı
Sana Merve safâ bacı
Göster sabr u rızâ bacı

Yaralandım bacı Zeyneb

Bu çölde imtihan oldum
Din uğruna kurbân oldum
Hak-bâtıla furkân odum
Yaralandım bacı Zeyneb

Bırakma sen kanım batsın
Bırakma sancağım yatsın
Kervanıma sen umutsun
Yaralandım bacı Zeyneb

Sabret düşman sevinmesin
Hizb-i şeytan sevinmesin
Sabret şeytan övünmesin
Yaralandım bacı Zeyneb

Bacı ey şeydâ bülbülüm
Zehrâ ıtırılı ey gülüm
Mukadderdir Hak'tan ölüm
Yaralandım bacı Zeyneb

Elveda ey bacı Zeyneb
Seninle yaşar bu mektep
Benimle anılırsın hep
Yaralandım bacı Zeyneb

3.1.1.65. ZEYNEB-İ KUBRÂ (Ali Kıran)

Ben Zehra'nın yâdigârı, Zeyneb-i Kubrâ
Ben Akiletü'l-Arab'ım, Ziynetü'l-Azrâ

Peygamber Ehl-i beyt'inde, gül-i Betül'üm

Ben babamın iftîhârı, nur-ı Resûl'üm

Hüsey'n'imin alemdârı, susmaz sesiyim
Ben kimsesiz Hüsey'n'imin, tek kimsesiyim

Ben aldım emânetini, tarihe yazdım
Yezid'in, İbn-i Ziyad'ın, kabrini kazdım

Gözyaşlarım tûfân oldu, yıktı dağları
Benimle Hakk'ın davası, aştı çağları

Ne zaman su içen görsem, yanar yüreğim
Susuz Hüsey'n'ime ağlar, kanar yüreğim

Şâm'ın harâbelerinde, kaldı Rugeyye'm
Yaktı kalbimi, sabrımı, aldı Rugeyye'm

Ali Ekber, Ali Esğ'er, Ebu'l-Fazıl, Kasım
Ta Mehdi gelene kadar, dinmez bu yasım

Omuzumda Hüsey'n'imin, büyük davası
Unutturmam, unutulmaz, Kerbubelâ'sı

3.1.1.66. FERYÂD (Ali Kıran)

Mene bir ses ver amandı gardaş
Kıyamet gopan zamandı gardaş
Yâr u yâversiz galdım çöllerde
Halı Zeyneb'in yamandı gardaş

Gün gabağında başsız bedenim
Başın nizede Hüsey'n'im senin
Dinmedi feryâdı Rugeyye'nin

Halı Zeyneb'in yamandı gardaş

Gözüm önünde neyzede başın
Dağı sînemde yeddi gardaşın
Getmez gözümünden kefensiz na'sın
Hâli Zeyneb'in yamandı gardaş

Yanır çadırlar Seccâd'ım hanı
Vâveylâ sesi alıp her yanı
Nasıl terkedim başsız yatani
Hâli Zeyneb'in yamandı gardaş

Yoktur kömeğim hanı Ekber'im
Şebih-i Resûl'dü o dilâverim
Galmadı gardaş yâr u yâverim
Hâli Zeyneb'in yamandı gardaş

Yanır üreğim Eli Esğer'e
Kasım, Ebu'l-Fazıl, cevân Ekber'e
Kerbelâ döndü gardaş, mahşere
Hâli Zeyneb'in yamandı gardaş

3.1.1.67. KERBELÂLİ ZEYNEB'İM (Orhan Özgündüz)

NAKARAT: Hüseyin vay

Menem Zeyneb Kerbelâlıyam
Yetmiş iki ezâlıyam
Duhter-i şîr-i Hudâyam
Menem elemdâr-ı Hüseyin

Etmedi Kûfiyân vefâ
Eylediler sene cefâ

Hem zemin oldu Kerbelâ
Meydanı mahşer Hüseyin

Nehr-i Fırat kenarına
Gedipdi Ebu'l-Fazıl'ı ağa
Yüz üşdü düşdü toprağa
Su meşgi oklandı Hüseyin

Hüseyin şehidi Kerbelâ
Hüseyin geribi Neynevâ
Eziz-i dil-i Mustefa
Natıg-ı Gur'ân Hüseyin

Üç gününe dözemmedim
Bir ömrü aldı ayrılık
Yetmiş iki cana karşılık
Diriltdi İslâm'ı Hüseyin

3.1.1.68. ALİ KIZI (Velayet Aytan)

Zeyneb ey Ali kızı
Ey Fatıma'nın nazı
Oldun Hak'tan gelene
Sonuna kadar razı
Adın dillerde hece
Şânın idrakten yüce
Nur yağdı âlemlere
Sen doğduğun o gece
Sen Zeyneb-i Kubrâ'sın
Sen ilimde deryâsın
Kim ne diyecek desin
Sen ikinci Zehra'sın

Ehl-i beyt'in onuru
 Mu'minlerin gururu
 Mahşere dek izzetin
 Aşılmayacak sûru
 Anan Fatıma gibi
 Ali'nin Ümm-ü ebi
 Olacaksın daima
 Âşıkların mektebi

Yeryüzünün meleği
 Meleklerin dileği
 Ümmet unutmaz seni
 Ey cesaret örneği

3.1.1.69. ZEYNEB'İN (Velayet Aytan)

Gardaş senden sonra belim büküldü
 Bir kez daha yetim kaldı Zeyneb'in
 Od verildi çadırımız yakıldı
 Zincirlendi esir oldu Zeyneb'in

Kerbelâ çölüne çöktü bir duman
 Tesellimiz oldu ikrar ve iman
 Sakine babasın sorduğu zaman
 O anda yıkıldı, öldü Zeyneb'in

Dost bilmiştik düşman çıktı Kûfîyân
 Bize kem gözlerle baktı Kûfîyân
 Başımıza toprak döktü Kûfîyân
 Senin hasretinle soldu Zeyneb'in

Şehadet ederim yolun Hak idi
 Özün de pâk idi, neslin pâk idi

Şam-ı gerîbânda kimsem yok idi
Bin dirilip bin de öldü Zeyneb'in

Güzel imam sana kurbândır özüm
Yüreğim sızılar, kan ağlar gözüm
Feryâd u figândır gecem gündüzüm
Sanma senden sonra güldü Zeyneb'in

Kervân edip yola kattılar bizi
Aç, susuz, perişan tuttular bizi
Şâm eline esir ettiler bizi
Sanılmasın bundan yıldı Zeyneb'in

Zâlimin zulmünden korkup yılmadım
Zulüm karşısında sessiz kalmadım
Senin bayrağını yere salmadım
Sönmez bir meşale oldu Zeyneb'in

Mazlûm olanların feryâdıyım ben
Yaralı kuşların kanadıyım ben
Ali ve Fatıma evlâdıyım ben
Onlardan dersini aldı Zeyneb'in

Soyu kesik değil ceddin Muhammed
Dünya âlem bilsin haktır Velayet
Zeyne'l-Abidin'le sürdü imamet
Sabırda teselli buldu Zeyneb'in

3.1.1.70. CENÂB-I ZEYNEB (Aysen Parlak)

Zeyneb'in başında kara
Yüreğinde çoktur yara
Etti beni pâre pâre

Cennet çiçeği Zeyneb'im

Baba evi oldu virân
Dedi yaşam bana harâm
Şiilerin sana kurbân
Cennet çiçeği Zeyneb'im

Od tuttu yandı sînesi
O Rugeyye'nin emmesi
Kolsuz kaldı Ebu'l-Fazıl'ı
Cennet çiçeği Zeyneb'im

Vardı gitti Kerbelâ'ya
Kardeşi düşmüş belâya
Figânı çıktı Mevlâ'ya
Cennet çiçeği Zeyneb'im

Bedende baş bulamadı
Başsız bedene ağladı
Sarıldı öptü kokladı
Cennet çiçeği Zeyneb'im

Od tuttu yandı heymesi
Esir düştü kfilesi
Al kanlara boyandı
Kasım'ın toy libâsı

İnan ki Şiiler unutmaz seni
Hüseyn'in bacısı Hasan'ın canı
Mahşerde kurulunca hesap divânı
Yezid'den hesap sor canım Zeyneb'im

Üzerine kara giyen
 Askerine lay lay diyen
 Şiirim olsun hediyem
 Cennet çiçeği Zeyneb'im

3.1.1.71. ELVEDÂ ZEYNEB (Ahmed Azadî)

Hüseyn meydana gidecek
 Gidecek ve dönmeyecek
 Bacısıyla konuşuyor
 Son defa veda ediyor:
 Elvedâ Zeyneb elvedâ

Ben gidiyorum meydana
 Düşman ile çarpışmaya
 Ceddimin dini uğruna
 Öz kanıma boyanmağa
 Elvedâ Zeyneb elvedâ

Bacı ben şehid olunca
 Çok dövünüp de ağlama
 Sabrınız çok olsun bacı
 Emânet kalın Allah'a
 Elvedâ Zeyneb elvedâ

Zeyneb bu susuz yavrular
 Yavrusu ölmüş analar
 Sana emanetim bacı
 Yakınma çok sızlanma çok
 Elvedâ Zeyneb elvedâ

Acılar anası Zeyneb
 Hazin baktı kardeşine

Ey peygamberler vârisi
 Kalbimin son tesellisi
 Kardeş Hüseyin, kardeş Hüseyin

Gücüm yok, kırıldı belim
 Git demeye varmaz dilim
 Kardeş gitme bir daha dön
 Son kez göreyim nûr yüzün
 Kardeş Hüseyin, kardeş Hüseyin

Gözlerim arkandan bakar
 İçim yanar, bağrım yanar
 Gözümde yaşlar tükendi
 Kalbim sızlar, sızlar, sızlar
 Kardeş Hüseyin, kardeş Hüseyin

Küçücük kızı Sakine
 Koşarak geldi Hüseyin'e
 Açtı minik kollarını
 Sarıldı ayaklarına
 Gitme baba, gitme baba

Baba ne olursun gitme
 Bizleri kimsesiz etme
 Götür bizi Medine'ye
 Düşmanlara esir etme
 Gitme baba, gitme baba

Baba bu küçücük kalbim
 Ayrılığına dayanmaz
 Gözlerimin yaşı baba
 Bir ömür boyu kurumaz

Gitme baba, gitme baba

Bütün çocuklarla baba
Söz veriyoruz biz sana
Biz artık su istemeyiz
Su deyip seni üzmez
Gitme baba, gitme baba

Hüseyin elvedâ ediyor
Gökte melekler ağlıyor
Düşman Hüseyin'i bekliyor
Zeyneb ölümden dönüyor
Eyvâh Hüseyin, eyvâh Hüseyin

Zülcenâh'a bindi Hüseyin
Susuz yola düştü Hüseyin
Fırat uzaklardan bakar
Akar, mahzûn mahzûn akar
Eyvâh Hüseyin, eyvâh Hüseyin

Başına neler mi geldi?
Hüseyin'i kimler mi kesti?
Bunları bana sormayın
Nebî ağlar Zehra ağlar
Eyvâh Hüseyin, eyvâh Hüseyin

Hüseyin'e kaç ok saplandı?
Kimler elinde doğrandı?
Bunları bana sormayın
Ali ağlar Mehdî ağlar
Eyvâh Hüseyin, eyvâh Hüseyin

Çadırları nasıl yandı?
 Başı kaç diyar dolandı?
 Bunları bana sormayın
 Kalem ağlar kâğıt ağlar
 Eyvâh Hüseyin, eyvâh Hüseyin

Kan kılıca gâlip oldu
 Kılıçlar kanda boğuldu
 Hak müstahâkkını buldu
 Bâtıl düştü zâil oldu

3.1.1.72. SÎNEZEN (Yaver Bat)

NAKARAT: Kerbelâ serdârı Zeyneb
 Zehra yadigârı Zeyneb

Zâlimlere etme minnet
 Yerde galmaz bu cinâyet
 Rugeyye'm sana emânet
 Men gedirem daha Zeyneb

Medine'mizden uzakta
 Esger oklandı gundakta
 Bacı elimi bırak da
 Men gedirem daha Zeyneb

Gören deyir “ Sanki Haydar”
 Düştü vefâlı alemdâr
 Var mı başka bir vefâdâr
 Men gedirem daha Zeyneb

Selâm ona ve soyuna
 Fedâ olduk biz yoluna

Allah'ın son Resûluna
Men gedirem daha Zeyneb

Murtezâ'nın yârânına
Hanımların sultânına
Anam Zehra'nın yanına
Men gedirem daha Zeyneb

Bizlerden uzaktır zillet
Şerefle ölmektir izzet
Bizle şeref bulur cennet
Men gedirem daha Zeyneb

Evlatların fedâ ettin
Sen ahdine vefâ ettin
Tüm hakkını helal ettin
Men gedirem daha Zeyneb

Ceddim Resûl kokuluyam
Ali Murtezâ doluyam
Şehidem şehid oğluyam
Men gedirem daha Zeyneb

3.1.1.73. ZEYNEB'Tİ O (Yaşar Topkaya)

Asırlardır kan kokar
Toprağı Kerbelâ'nın
Asırlardır, dinmedi
Gözyaşları semânın

Akan kanla sulandı
Kan kırmızı çiçekler
Akan kanla yazılmış

Tarihe tüm gerçekler

O toprakta kesildi
Canlı Kur'ân'ın başı
O toprakta kefensiz
Kaldı Hüseyin'in na'sı

O toprakta ağladık
Asırlardır Zeyneb'e
O toprak yetiştirdi
Çok Zeyneb'ler mektebe

O toprak yaraladı
İnançlı yürekleri
O toprakta soldular
Peygamber çiçekleri

O toprakta oynandı
Zulüm temalı oyun
O toprak, şahididir
Hüseyinî özgürlüğün

O toprakta dağlandı
Canı Resûlullah'ın,
O toprakta döküldü
Kanı Velîyullah'ın

O toprakta koşardı
Bir kadın, çok çaresiz
O toprakta kalmadı
Hiç bir yürek yaresiz

O toprakta, Hüseyin'e
 Zulme ne idi sebep
 Diyerek ağlıyordu
 Kalbi yaralı Zeyneb

O toprakta koşardı
 Bir kadın her feryâda
 Ne zulümler yaşadı
 O kadın Kerbelâ'da

Tarih iyi tanıyor
 O vefâkâr kadını
 Hep hayırla anıyor
 Dostlar Zeyneb adını

Adı Zeyneb'ti onun
 Musîbetler anası
 Dillere destân oldu
 Onun ahde vefâsı

Zeyneb'ti o kahraman
 O iffet âbidesi
 Zeyneb'ti o kahraman
 Peygamber reyhânesi

Zeyneb'ti o kahraman
 Yürek yakan acısı
 Zeyneb'ti o kahraman
 Hasaneyn'in bacısı

Zeyneb'ti o kahraman
 Üzgün ama gururlu

Zeyneb'ti o kahraman
Esir ama onurlu

Zeyneb'ti o kahraman
Koruyan imameti,
Zeyneb'ti o kahraman
Taşıyan emaneti

Zeyneb'ti o kahraman
Kûfe'yi feth eyleyen
Zeyneb'ti o kahraman
Her menzilde kükreyen

Zeyneb'ti o kahraman
Kanat geren Seccâd'a
Zeyneb'ti o kahraman
Ders veren bin Ziyad'a

Artık gelir mi bilmem
Cihana başka Zeyneb
Yaşıyorsa Kerbelâ
Buna Zeyneb'tir sebep

Kerbelâ mektebinde
Senden aldı dersini
Kulak kabart duyarsın
Yâ Zeyneb nâlesini

Acı çektin bilirim
Hem de büyük bir acı
Ama büyük onurdur
Hüseyin'e olmak bacı

Senden aldı, şerefi
 Hayâ, iffet, ar, edep
 Bunu bil ki ölmedi
 Yaşar, yaşıyor Zeyneb

Zeyneb sen rahat uyu
 Biz ağlarız Hüseyin'e
 Hepimiz minnettarız
 Mektebe verdiği

Sen Ali gayretlisin
 Fatıma yüreklisin
 Haykırdın Kerbelâ'dan
 Ulaştı bize sesin

Sen izzet mektebinde
 Yardımcıydın imama
 Seni örnek alarak
 Şekil verdim dünyama

Sen Zehra yadigârı
 Ali'nin ziynetiydin
 Sen onurun, onuru
 İffetin cennetiydin

Seni unutturmaya
 Çoğalsa da sebepler
 Sana söz veriyoruz
 Hep yolunda Zeyneb'ler

3.1.1.74. EY YORGUN BALAM RUGEYYE CAN (Hüseyin Yalçın)

Gorhudan rengi saralan
 Derd elinnen tez gocalan
 Ey benim solgun çiçeğim
 Gonca güllerden göğçeğim
 Yorgun balam Rugeyye can
 Guru yerde yatma uyan

NAKARAT : Meni gözden atma uyan
 Emmeni ağlatma uyan

Eşgimi dude çağırın
 Men kimi zülfü ağaran
 Ey mehrîbân nazlı gülüm
 Heç yaraşmır sene ölüm
 Men sene gurbân olaram
 Sensiz nece dolanaram

Bilirsən çox döğülmüşəm
 Çöldən çöle sürülmüşəm
 Üreğimde çoxdu yaram
 Kefən yohdu seni saram
 O gözlerin yumulmasın
 Gelbime atəş salmasın

Üreğine gan sağılan
 Yurdu yuvası dağılan
 Âvâre çöllerde galan
 Başına belâlar yağın
 Bu Zeyneb'i etme nâlân
 Telli balam Rugeyye can

Yüzünü goyma toprağa
 Gözümnen getme uzağa
 Galk gidelim Kerbelâ'ya
 Esger'e lay lay demeye
 Gurbet elde ölen gızım
 Ay ışığı sönen gızım

3.1.1.75. LAY LAY RUGEYYE'M (Hüseyin Yalçın)

Lay lay Rugeyye'm, lay lay Rugeyye'm
 Aziz-i Zeyneb, rütbede Meryem
 Soldu tez gülüm, şeydâ bülbülüm
 Ey vay Rugeyye'm, ey vay Rugeyye'm

Gızım ağlama, sîne dağlama
 Ağlar gözlerin, benzer anama
 Hâlîme bir bak, yorgun yaralı
 Golları bağlı, geldim bu Şam'a

Ele ah etme, boynunu bükme
 Gapıda durup, gözyaşı dökme
 Gelip geçennen, yârimi sorup
 Yanan bağrıma teze dağ çekme

Mehribân balam, verme can balam
 Gel meni goyma, perişan galam
 Virâne Şam'da, yoktur Hüseyin'im
 Yorgun golumu, boynuna salam

Nazlı çiçeğim, gülden göğçeğim
 Yat sînem üste, men lay lay deyim
 Bu herabede, o guru yerde
 Yatma toprağa, yandı üreğim

Başımda yâre, salmışam gare
 Men nece goyum seni toprağa
 Ay meler guzum, ay dadım duzum
 Bakışın ohşar, o susuz yâre

3.1.1.76. GORHULU ÇÖL (Ercan Atam)

Meni gorhulu çölde
 Goyup gettiler babacan
 Gulağımdan küpemi
 Soyup gettiler babacan

NAKARAT: Hüseyin baba baba baba baba
 Hüseyin baba baba baba baba

Sen öldün üstümüze
 Gemler töküldü babacaban
 Ekber şehit olanda
 Belim büküldü babacan

Seni yuhumda gördüm
 Şehit olupsan babacan
 Yaralı gumlar üstünde
 Cansız galıpsan babacan

Emma başın bedende
 Yoğuydu ay can babacan
 Bedeninde yaralar
 Çokuydu ay can babacan

3.1.1.77. RUKAYYE (Musa Aydın)

Deme ufacık bir kızdır

Deme sönmüş bir yıldızdır
 Sanma ki bu boş bir sözdür
 Benim adım Rukayye'dir

Semâlarda parlar adım
 Tarihte çınlar feryâdım
 Sınır tanımaz imdâdım
 Benim adım Rukayye'dir

Resul bağının gülüyüm
 Harabeler bülbülüym
 Ben gözyaşının seliyim
 Benim adım Rukayye'dir

Dedem benim Peygamber'dir
 Bir de Ali-yi Haydar'dır
 Anam Zehrâ-yı Ether'dir
 Benim adım Rukayye'dir

Babam şehitlere server
 Kardeşim Ali-yi Ekber
 Küçük asker, Ali Esğır
 Benim adım Rukayye'dir

Ben Kerbelâ elçisiyim
 Hak bâtılın ölçüsüyüm
 Ben cennetin yolcusuyum
 Benim adım Rukayye'dir

3.1.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER

3.1.2.1. HAŞİM-İ SULTAN

Men biçâre divâneym

Sende yanan pervâneyem
 Ruhum sene fedâ Hüseyin
 Eşgin ile virâneyem

NAKARAT: Ağam ağam ağam Hüseyin
 Selâm sana mevlâ Hüseyin

Yâ seyyid-i mevlâ Hüseyin
 Âlem sene şeydâ Hüseyin
 Eşg u belâ mihrâbında
 Ettin eşgi edâ Hüseyin

Ey Haşim-i sultân Hüseyin
 Şehâdeti Furkan Hüseyin
 Âlemlerin kıblegâhı
 Gül çehresi nûrdan Hüseyin

Ey arif-i billâh Hüseyin
 Ruh-ı Resûlullah Hüseyin
 Ebu'l-Fazıl'ın eşg dergâhı
 Ey vech-i vechullah Hüseyin

Eba ebdillahi'l-Hüseyin
 Selâm sana asil Hüseyin
 Lebbeyk ağam yâ Sarallah
 Sonsuz eşge delil Hüseyin

3.1.2.2. SÎNEZEN

Hüseyin can ağlaram bağı gan ağlaram
 Yanaram susuzluktan hâl-i etşân ağlaram

Hüseyin'dir benim adım sâkî-yi Kevser oğluyum

Kur'an'da Kevser'dir anam en büyük Furkan oğluyum

Tanısın bu millet meni sâkî-yi Kevser oğluyum
Murtezâ'dır benim babam fâtiḥ-i Hayber oğluyum

Cafer-i Tayyar'dır emim izzet ve onur oğluyum
İsmail yerine bugün Ali'nin gurbân oğluyum

İbrahim'den gelir soyum Ali Taha'nın oğluyum
Kurtuluş gemisi menem ahde vefânın oğluyum

İmam Hesen'dir gardaşım Zeyneb-i nâlândır bacım
Yeddi gardaş şehit verip ganımı alandır bacım

Şam'ın harabelerinde esir olandır bacım
Düşmana velvele salan Heydar-ı Kerrar'ın oğluyum

Cennet efendisi menem neden şimdi kesik başım
Yeddi gardaşla beraber yetmiş iki can yoldaşım

Reva mıdır ey Müslüman üç gün yerde galsın naşım
Betül-i Zehra babası Ali'nin Şubeyr oğluyum

Kur'an'da Kevser'dir anam hâlâ taya nişân babam
Zülfikâr'la destân yazan bir Şâh-ı merdân oğluyum

3.1.2.3. HÜSEYN CAN HÜSEYN CAN

Resûlullah'ın nevesi
Murtezâ'nın öz balası
Şu belâların ağası
Hüseyn'im vay Hüseyn'im vay

Kerbubelâ'nın sahrasında
 Fırat çayının ta yanında
 Balası Esger kucağında
 Mazlûm olan Hüseyin'im can

Muhammed'ten İbrahim'e
 Ehl-i Beyt'in mektebine
 Yetmiş iki mücâhidine
 Server olan Hüseyin'im can

Hüseyin'i goyup gettiler
 Ekber'i şehit ettiler
 Ebu'l-Fazıl'ın gollarını da
 Kerbubelâ'da kestiler

3.1.2.4. HÜSEYN EBA EBDİLLAH

Ey Kerbelâ Haydar'ı
 Ey Zehra yadigârı
 Ey Kevser'in gurbânı
 Hüseyin Eba Ebdillah

Sensin aşkın sultânı
 Ganın Allah'ın kanı
 Hak batılın furkanı
 Hüseyin Eba Ebdillah

Yetmiş iki yârenle
 Attın tarihe imza
 Canına canlar fedâ
 Hüseyin Eba Ebdillah

Ey Resûl-i Kerbelâ

Senin dinin Aşura
 Kanın âyet-i Kübrâ
 Hüseyin Eba Ebdillah

Aşığım mevlâ sana
 Nurlu kesik başına
 O can veren ruhuna
 Hüseyin Eba Ebdillah

Abbas Ekber Esger'in
 Kahraman yâverlerin
 Sevdasıdır bizlerin
 Hüseyin Eba Ebdillah

Hüseyin Zeyneb'in canı
 Zeyneb Hüseyin'in canı
 Onlar canlar canânı
 Hüseyin Eba Ebdillah

Sen namazsın sen Kur'ân
 Zulme meydan okuyan
 Yaşayan ve yaşatan
 Hüseyin Eba Ebdillah

Allah'ım lanet eyle
 Hüseyin'in katiline
 Selâm olsun Hüseyin'e
 Hüseyin Eba Ebdillah

Lâ ilâhe illallah
 Muhammed Resûlullah
 Aliyyen veliyullah

Hüseyin Eba Ebdillah

3.1.2.5. HÜSEYN SARALLAH

Safâ-yı vesldir ömürde goyan
 Ey gözel sevgili başımda sayem
 Lisân-ı eşgide senden hikâyem
 Dolupsan cismime tende can ağa
 Her daim eşginle çarpar yüreğim
 Seninle sohbetir arzu dileğim
 Lutfeyle ağa can sözümü deyim
 Ey sözü sohbeti mehriban ağa

Yâ Hüseyin dilimde zikrim olupsan
 Atmanam heç baştan fikrim olupsan
 Verseler dünyanı tacın tahtını
 Değişmem ömürde eşğim olupsan
 Ezâ-yı âlemde gara giyerem
 Her gün ezâ tutup eyvâh diyerem
 Şehid-i etşânım sultân-ı kerem
 Olmuşam derdinle bağı gan ağa

Ah çekip şam seher Eli Ekber'e
 Ağlaram süt emer nazlı Esger'e
 Kapında sızlayan âcizânelere
 Kesme lutf-ı nezer ağa can ağa
 Mest eden etrinle mahmur divâne
 Ezelden âşinâ olmuşum sene
 Ebedi şeminde min yol pervâne
 Yanmışam ruhumu yandıran ağa

Âlem-i mekânda sevmiştim seni
 O demde kokladım elvan sîneni

Yar kokan o etrin kül etti meni
 Ey Zehra etirli canda can ağa
 Bu çölde âvâre feryâd salmışam
 Ehl-i eşg dildare hesret galmışam
 Hicrân-ı veslinle tez gocalmışam
 Ayrılık derdime dermânsan ağa

3.1.2.6. YÂ HÜSEYN

Hüseyn seni sesleyen
 Golsuz elemdârındı
 Gan dolup gözlere
 Gel gözümü sil
 Yâ Hüseyn yâ Hüseyn yâ Hüseyn yâ Hüseyn

Ey Seyyid-i şuhedâ
 Başım düşüp belâye gel
 Ebbas ölür gardaş
 Yattı elem gel yâ Hüseyn

Galdım bu çölde yalnız
 Geminde ağlar oldum
 Bu ahır nefesde
 Bir ezâye gel yâ Hüseyn

Gel çare eyle gardaş
 Ebbas tek galıp meydanda
 Gollar düşüp gardaş
 Bir yüzüme bak yâ Hüseyn

3.1.2.7. HÜSEYN'İ

Ellâhu ekber ezan Hüseyn'i
 Murtezâ Heyder Gur'ân Hüseyn'i

Arş-ı âlâda ağlar melekler
Kerbubelâ'da gurbân Hüseyin'i

Ağam Hüseyin İmam Hüseyin
Nûruna selâm es-selâm Hüseyin
Sultân Hüseyin destân Hüseyin
Ruhuna selâm kahraman Hüseyin

Resûl u Zehra Kevser Hüseyin'i
Zeyneb-i şeydâ ağlar Hüseyin'i
Sahib-i ezâ Mehdi'yi âlem
Yeryüzü, gökler her yer Hüseyin'i

Susuz Hüseyin gurur Hüseyin
Şanlı Zeyneb'e ey onur Hüseyin
Fedâ Hüseyin velâ Hüseyin
Şanlı mektebe can fedâ Hüseyin

3.1.2.8. HÜSEYN DÂDIMA TEZ GEL

Hüseyin dâdima tez gel
Golum hem gelem oldu
Denen nazlı Rugeyye'm
Su meşkin heder oldu

Yubanma başım üsde
Sen mir u rehberim gel
Su üsde bedenimden
Golum oldu gelem gel

Amandı düşe koyma
Yere ganlı elem gel
Bağ gardaşm Ebbas

Elimden gider oldu

Su meşkin heder oldu
Hücüm eyledi leşger
Sipergâhımı yığdı
Bu sahrayı belâde

Mededkârımı yığdı
At üsde yere kolsuz
Alemdâr'ımı yıktı
Deyip meşkine bir oğ

Su aktı heder oldu
Goşun hem never oldu
Düşen zaman attan
Yıkıldım yüzüm üsde

Ne kadar yara değdi
Dayandım sözüm üste
Gadem lutfeyle bir koy
Bu kanlı gözüm üste

3.1.2.9. HÜSEYN İBN-İ ALİ

Ben Hüseyin İbn-i Ali
Ben âlemin nuruyam
Hakk' ın konuşan dili
Bu dinin gururuyam

Halilullah soyunun
Benim büyük kurbânı
Kur'ân da Kevser benim
Benim Allah'ın kanı

Ben Fatime Betül' ün
 Dünyaya hediyesi
 Benim asla dinmeyen
 Hakk' ın gürleyen sesi

Peygamber kucağının
 Ziynetiyem, süsüyem
 Adım arşa yazılıp
 Hak yolun ölçüsüyem

Kerbelâ'm mazlûmlara
 Sönmeyen meş'âledir
 Benim sevgim imanı
 Koruyan tek kaledir

Tanıyın ben Hüseyin' im
 Kâbe benim cennet ben
 Ben Sıratu'l-müstakim
 Vakar, şeref, izzet ben

Bana mazlûm âşıktır
 Zâlimin dinmez kini
 Ben kanımla dirilttim
 Öldürülen bu dini

Benim soyumdan gelir
 Küfrü zillate salan
 Dünyaya adaleti
 Yerleştirecek olan

O ümid-i Fatime

O Mehdi sahib zaman
 Kırılan kaburganın
 İntikamını alan

3.1.2.10. HÜSEYN SARALLAH

Ya İmam Kerbelâ'da
 Kömeksiz galdın ağacan
 Kimseler yetişmedi
 Yardımına can ağacan

NAKARAT: Hüseyin Sarallah

Çırpınır hırda balan
 Susuz galıptı ağacan
 Su deyip ciğerleri
 Parçalanıptı ağacan

Rehmelemediler heç
 Senin o ciğerpârene
 Hürmet etmediler heç
 Üreğindeki yârene

Solduruplar ağacan
 Senin açmayan gülünü
 Susuzluktan ciğeri
 Parçalanan bülbülünü

Heymede yankılanır
 Rugeyye'nin baba sesi
 Yezid'in askerleri
 Yakır bütün heymeleri

Hey kaçır ayah yalın
 Nazlı bala Rugeyye can
 Titriyir bi kuş kimin
 Hırda bala Rugeyye can

3.1.2.11. HÜSEYN VAY

Semâları ağladıp sedâ-yı âh-ı Zehra
 Alıp nâle yeri göğü vay Hüseyinâ Hüseyinâ
 Aşkına bu kalp gözüm gözyaşım ile açılıp
 Her nere baksam ağa Kerbelâ'nı görürem

Her yeri Hüseyin sana ezâ tutar görürem
 Âlemi mateminde gara geymiş görürem
 Şimr'i o pâk sînede elde hançeri ağlar görürem
 Kesende susuz başın hançeri ağlar görürem

Gözlerimde o susuz dudakları görürem
 Susuz dudaklarında hamd ü senâ görürem
 Od tutan heymeleri yanan kapı görürem
 Kerbelâ çölünü men Beytü'l-ehzân görürem

Kuruyan dudağından su utanır görürem
 Kerbelâ deryasında sanki Zemzem görürem
 Sen Halil'sin bu çölde Ali Ekber gurbân
 Ganlı çöl Kerbelâ'yı şimdi Mina görürem

3.1.2.12. HÜSEYN'İM VAY

Akan al ganı sahraya
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay
 Galan gül cismi bisâye
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Sana abd-ı zelîlem men
 Bu dergehe dahilem men
 Gulamın Cebrail'em men
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay
 Gidek hoşk eyliyim ganın
 Kesim Firdevs'de yanın
 Menem gâhvâre cumbânın
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Tutup sahrayı vâveylâ
 Oğul vay seslenir Leylâ
 Gelir başucuna Zehra
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Susuzsan hem yaran çoktur
 Vücudun serbeser oktur
 Yanında bir kesim yoktur
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Hani bes Gasım u Ekber
 Seni yalnız goyup leşker
 Çekim goy na'sına şehper
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Bacın ehvâlini bilmez
 Gelip gözyaşını silmez
 Sınıp sînen sedâ gelmez
 Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

Ne oğlun var ne gardeşin
 Gatmışsın gana gözyaşın
 Alım goy sîneye başın

Hüseyin'im vay Hüseyin'im vay

3.1.2.13. HÜSEYN'E GURBÂN

Yerler Hüseyin'e gurbân göğler Hüseyin'e gurbân
Gülzâr-ı Kerbelâ'da güller Hüseyin'e gurbân
Göklerdeki melekler hammı Hüseyin'e gurbân
Yüz min düşman önünde yalnız Hüseyin'e gurbân

Peygamber'e oğşuyan Ekber Hüseyin'e gurbân,
Yüz göz gane boyanmış Esger Hüseyin'e gurbân
Su üste o kesilmiş eller Hüseyin'e gurbân

Ağ sakalı gınalı nöker Hüseyin'e gurbân
Bir çift susuzdan ölmüş gızı Hüseyin'e gurbân
Başında yedi gara Zeyneb Hüseyin'e gurbân
Ağlar galan vetende gızı Hüseyin'e gurbân

Gundağında oğulsuz ana Hüseyin'e gurbân
Emmâmesi elinde gardaş Hüseyin'e gurbân
Altı yaşında golsuz Cafer Hüseyin'e gurbân
Mızrak ucunda cansız başlar Hüseyin'e gurbân

Başlarına ucalmış eller Hüseyin'e gurbân
Zeyneb gaçır gabahta sesler Hüseyin'e gurbân
Gan gözyaşı dökülen gözler Hüseyin'e gurbân
Başsız galan bedenler hammı Hüseyin'e gurbân

Gasım üz gözü ganlı leşger Hüseyin'e gurbân
Kesik eller kınalı eller Hüseyin'e gurbân

Şia desin ağlasın Şia Hüseyin'e gurbân
Peygamber yadigârı Şehid Hüseyin'e gurbân

3.1.2.14. HÜSEYN’İ MEZLÛM

Ezizi gülü Zehra
Movlâ Hüseyin’i mezlûm

Ne baş galıp bedende
Ne libâs câmesinde
Zeyneb nâle edende
Yandı Hüseyin’i mezlûm

Gitme meydana zârı
Ey anam yadigârı
Bu çöl belâ diyârı
Gördü Hüseyin’i mezlûm

Vah Hüseyin’i can vâveylâ
Ekber’e ağlar Leylâ
Diyende “mehlen mehlâ”
Döndü Hüseyin’i mezlûm

Gitme meydana gardaş
Görmüyüm neyzede baş
Gözümde galmadı yaş
Aldı Hüseyin’i mezlûm

3.1.2.15. İMAM HÜSEYİN

Hele gülistânın gülü solmuyup
Anam ağlama bacım ağlama
Hele sağdı gardaşın ölmüyüp
Anam ağlama bacım ağlama

Hele ölmüyüp bu güne sitem
 Neden ağlarsın bele dem be dem
 Bak ağlaşırlar sana bu harem
 Anam ağlama bacım ağlama

O zaman ettiğin ıstırâp
 Düşe onda âleme ingılâp
 Ola beste kollarına tanep
 Anam ağlama bacım ağlama

O zamanda ağlaya gözlerin
 Bata gana peykerim Ekber'im
 Susuzdan ağlamasın Esger'im
 Anam ağlama bacım ağlama

Sîne ger koşun öle pedişah
 Tapa düşmen ele gana gıymaya
 Ola Ehl-i beyt hamı bir penâh
 Anam ağlama bacım ağlama

Bacı dökme arzu gözyaşı
 Hele sağdı gam ile gardaşın
 Ele nâle yer acılar başın
 Anam ağlama bacım ağlama

Ele onda nâle ver gel hele
 Ala Şimr hançeri ele
 Ede Kerbelâ yeri zelzele
 Anam ağlama bacım ağlama

O zamanlar eyle gine nevâ
 Çıkar Şimr'i sîneme permelâ

Kuru yerde bu bedenin gala
Anam ağlama bacım ağlama

Olsun bele ve gene düçâr
Bu cesedimizi olur tarumâr
Dayanam da Kûffeyân bu gafar
Anam ağlama bacım ağlama

3.1.2.16. ALİ’NİN OĞLU

Aşura gününde Ali’nin oğlu
Kerbubelâ çölünde şehid oldu

Şu çöllere katline fermân mı senin
Başın Yezid’e dermân mı senin
Göğsün kılıçlara kalkan mı senin
Kerbelâ çölünde Ali’nin oğlu

Yetiş düldül yetiş çari Zülfikâr
Yetiş Ehl-i beytin sultânı Haydar
Güle kıran girdi bülbüller ağlar
Kerbelâ çölünde Ali’nin oğlu

Şu cihân nûrunun sen gülü idin
Yanan yüreklerin cari sen idin
Haydar-ı Kerrar’ın nûru sen idin
Kerbelâ çölünde Ali’nin oğlu

3.1.2.17. YÂ HÜSEYN

Ağlayın ey şieler
Oklanıp Ekber bu gün
Zulm ile gane batıp
Doğranıp Ekber bugün

Yâ Hüseyin aşurana canımız fedâ

Yâ Hüseyin aşurana şielere fedâ

Zulm ile tuğyân edip

Şimr ile Hermele

Çıkdı Hüseyin vay sesi

Bugün göklere

Arşide çok gam yetip

Hezret-i Peygamber'e

Gözlerinnen yaş töküp

Ağlar o servere

Zulm ile od vurdular

Ziynet o heymelere

Yası tutup ağılır

Anayı Zehra

Kül başına tökmürsen

Be niye sen ay şie

Zulmile gane batıp

Doğranıp Ekber

3.1.2.18. AĞLA GÖZLER İMAM HÜSEYN AŞKI

Yasla matem günü doğdu

Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Derdimize dermân orda bulunur

Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Ağla bu günlerde gözünü silme

Ab-ı revân eyle zay olur sanma

Aç gözün gafletten sen gaâfil olma
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Hüseyne türlü azap verdiler
Taze iken gonca gülün derdiler
Ah edip melekler saçın yoldular
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Yaktılar ciğerimi attılar nara
Dünyada ahirette yüzleri gara
Bir su vermediler gül yüzlü yara
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

On iki imamları düşürdün kana
Çok figân eyledi Şehriban ana
Yas u matem günü mümin olana
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Ehl-i Beyt ismini kaldırıp dedi
Dünyayı ahreti saymadı adı
Siyah zülfün al kanlara beledi
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Hasan Hüseyin de Allah'ın dostu
Kâfirler imansızlar ona eyledi kasdı
Mervan soyu sarıban ellerin kesti
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Ebul Kasım düğmelerin çözmedi
Seyyid Zeyneb al vâlâsın bozmadı
Fatıma ana ciğerciğin gözledi
Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

Sefil âlim onlar şehit hak için
 Canım kurbân Hüseyin-i pâk için
 Rûz-ı mahşerde cömert saki için
 Ağla gözler imam Hüseyin aşkına

3.1.2.19. CAN HÜSEYN CAN

Kerbelâ kan ağlar oldu

Senin için

Can Hüseyin can

Bacın Zeyneb galdı hasret

Sana can Hüseyin can

Gardaşın Abbas su yolundan dönmedi

Can Hüseyin can

Balaların galdı yetim sensiz

Can Hüseyin can

Su yerine kan içtin sen

Can Hüseyin can Hüseyin can

Eli Asgar lay lay balam

Can Hüseyin can Hüseyin can

Bu gözlerim sana ağlar

Can Hüseyin can Hüseyin can

Olamadım derde derman

Can Hüseyin can Hüseyin can

3.1.2.20. HZ. HÜSEYN

Dilde olup zikrimiz
Her mekânda yâ Hüseyin

Sîneler yaralıdı dusiler ezâlıdı
Altı kûşe gebrive
Canımız fedâ Hüseyin

Sîneler yaralıdı desteler ezâlıdı
Altı kûşe gebrive
Canımız fedâ Hüseyin

3.1.2.21. SÎNEZEN

Ey herem gönlümün sevgili Kâbe'si
Menem gül yüzünün deli divânesi
Şeminde yanaram pervâneler kimin
Divâne olmayan ne bilsin derdini
Eşgimin dermânı o güzel vechini
Seyredip diyerem yâ movlâ Hüseyin'i

Ey gönül yurdumun şâhı padişâhı
Sensen bu Mecnûn'un ümidi penâhı
Ey sefa mülkünün ümidi penâhı
Sensen âşıkların ebedî Leylâ'sı
Zeyneb'in figânı o güzel ismini
Zikredip diyerem yâ movlâ Hüseyin'i

Ey belâ çölün kimsesiz gerîbi
Vâveylâ gönlümün kefensiz şehidi
İlahi nevasır yorgun sînelerde
Bitmeyen sevdasın mahsûn gönüllerde
Gelbimin irfânı o güzel eşgini

Hazinedir diyerem yâ movlâ Hüseyin'i

Hüseyin'i Hüseyin'i Kerbelâ Hüseyin'i
Hüseyin'i Hüseyin'i yâ Zehra Hüseyin'i

3.1.2.22. SÎNEZEN

Feryâd-ı Hüseyin Allahu ekber
Aşura günü oldu muzaffer
Allah yolunda şanlı yiğitler
Haykırdı birden Allahu ekber
Feryâd-ı Hüseyin Allahu ekber

Nakarat: Cennet-i ala mezlum Kerbelâ
Gözümüz galıp Mehdi'miz gele
Aşura günü hedefe çattı
Canını verdi halkı yüceltti
Zulmü ve şirki aşağı etti
Allah'ı bugün o razı etti

Ruhun şâd olsun ey eziz imam
Hüccetin bize oluptu tamam
Zulüm ve şirkler eyledin kıyâm
Selâm ey imam ruhuna selâm
Ganlı gülistân cennet-i âlâ
Aşkımız olup Hüseyin Kerbelâ

Ey Eli Ekber ey Eli Esger
Gasım u Ebbas çoh cevân peyker
Selâm sizlere eziz şehitler
Helmin nasırın" Hüseyin sesler
Lebbeyk imama Allahu ekber

3.1.2.23. GEL İMDÂDA YÂ HÜSEYN

Yığıldı Sekka yere baş yaralı gan gelir
O seslenir yâ Hüseyin dâde ok vuran gelir

Yâ Hüseyin, yâ Hüseyin gel imdâda hardasan
Geldi Zehra nenen Kerbelâ'ya hardasan

Menim ağam öz ağam, var yürekde söz ağam
Men sensiz dözemmirem, sen bu derde döz ağam
Haydar öpen ellere, düşman deydi göz ağam
Ağdarırdım bu hali, her gece gündüz ağam

Şükrola gollarım hak yolunda getlolup
Su yolunu görmürem gözlerime gan dolup
Görse Rugeyye eğer peykerimin yaresin
Boşlar kaçır çöllere Esđer'in gahvaresin

Yığdı yere Hermele sabrımın divaresin
Su döküldü meşgiden kesdi Segga çaresin
Vay mene vay mene vay Rubab'a vay mene
Gel yolun gözlerim, gözlerim gurbân sene

Düşmüşem toprağa yareli vücut ile
Yardılar başımı kardeş bir ağır kılıç ile

Men seni ey Yûsuf'um satmadım mehri mene
Aldım boyandım gane minnet olmasın sene
Besdi fakat Fatıma lay lay desin mene
O seslesin can bala mende deyim can ana

3.1.2.24. GUR'ÂN OKU SEN

Gur'ân oku sen natig-ı Gur'ânsan Hüseyin'im
Bilsin hamı guranine gurbânsan Hüseyin'im

Aramımı aldı sitemi ehl-i ferağın
Emma bu geçen şebelere ser saldı ferağın
Çok başine müştâğ idin efsüz saraldım
Tutsun dediler kufiye mehman san Hüseyin'im

Gel neyzede Gur'ân oku sen sûra ve sûre
Çok dönderirsen muttagi Mûsâ gibi nûra
Çok goyursan gül yüzünü künzi tenura
Çok nuki evde de meh-i tebersen Hüseyin'im

Gol bağı çekerler meni her şehri diyâre
Her yolda vuranlar yaralı başına yâre
Çarem kesilip eyle Hüseyin derdime çare
Biçârelerin derdine dermânsan Hüseyin'im

Gel verseler başın öperem birde üzünnen
Siler o terinin gülünü ganlı yüzünnen

3.1.2.25. İMAM HÜSEYN'İN VEDÂSI

Elvedâ bacı Zeyneb
Hakkını helâl

Elvedâ bacı Zeyneb
Men gedirem meydane
Can verip dincelmeye
Elvedâ bacı Zeyneb

Geydir kefenim bacı
Meni meydane yolla

Mennen sana emanet
 Bu ümmet-i Muhammed
 Elvedâ bacı Zeyneb

Getme Hüseyin'im getme
 Meni gardaşsız etme
 Ayrılığ zordu bacı
 Men gedirem meydane
 İslâmı yeşertmeye
 Elvedâ bacı Zeyneb

Getme Hüseyin'im getme
 Ebbas'ıma gıydılar
 Seni yalnız goydular
 Getme Hüseyin'im getme
 Bacı Zeyneb ağlama
 Yüreğimi dağlama
 Men gedirem Abbas'a
 Elvedâ bacı Zeyneb

3.1.2.26. KERBELÂ'DA TENHA HÜSEYN

Hüseyin Hüseyin ağa Hüseyin can
 Kerbelâ'da تنها Hüseyin can
 Zeyneb Zeyneb emmecan Zeyneb
 Yüreğine kan dolan Zeyneb

Yâ seyyid-i şâh-ı mazlumân
 Ey canâna, movlâ Hüseyin can
 Mazlûm olup şehid olan
 Hüseyin sana Zeyneb'in kurbân

Zeyneb'em biçâre perişan

Yokdu benim derdime yanan
Kerbelâ'da susuz doğranan
Âh u vâveylâ yâ Hüseyin can

Kerbelâ'da bağrım oldu gan
Nedir yâ Rab nedir bu tûfân
Gardeş düşdüm çöllere nâlân
Ağlıyırım sana Hüseyin can

Kerbelâ'na olurum gurbân
Ey yaralı mazlûm Hüseyin can
Esiriyem senin aşğının
Âşığıyam men Hüseyin'im

Âşığ-ı Hüseyin emme can Zeyneb
Gözlerine gan dolan Zeyneb
Canımızsın ey canân Zeyneb
Belâ çölü dolanan Zeyneb

3.1.2.27. MÖVLÂNÂ YÂ HÜSEYN

Ey Kerbelâ'da kömehsiz galan
Ey susuzluktan üreği yanan
Baş yaralı Hüseyin
Gol bağlanıp Hüseyin
Zeyneb'tir seslenen
“Mehlen mehlâ” Hüseyin
Mövlânâ yâ Hüseyin

Her gün aşura her yer Kerbelâ
Ağlar Hüseyin'e Murtezâ Zehra
Zeyneb'in dertleri
Ağladar gökleri

Düşüp attan yere
 Peygamber benzeri
 Mövlânâ yâ Hüseyin

Ey heyhatıyla titreten arşı
 Ey Zeyneb'in vefâlı gardaşı
 Yalnız galan Hüseyin
 Susuz ölen Hüseyin
 Dur senin yerine
 Zeyneb ölsün Hüseyin
 Mevlânâ yâ Hüseyin

Yer ve göklerde melekler ağlar
 Ehl-i şîeler garalar bağlar
 Yönelip gıbleye
 El açıp Mevlâ'ya
 Selâm Kerbelâ'ya
 Lebbeyk mevlâ Hüseyin
 Mevlâna yâ Hüseyin

3.1.2.28. SÎNEZEN

Meni heymeye aparma
 Su yohumdu kızlarımdan
 Bilirsen haceletem men
 Meni heymeye aparma Hüseyin
 Bu mekân dera hatamet

Kerbelâ'nın sıcağında Rugeyye'si de yanında
 Nizaların tepesinde başı gezer Hüseyin vay
 Başı kesilen Hüseyin can

Su deyip uşaklar ağlar

Rugeyye garalar bağlar
 Baba deyip hep ağlar
 Figânı cigerler dağlar

Meni heymeye aparma Hüseyin can
 Bu mekân bera etem men
 Su yohumdu kızlarımdan
 Bilirsen haceletem men

Hüseyin goyup gettiler Ekber'i şehit ettiler
 Bu mekân bera etem men
 Meni heymeye aparma Hüseyin can
 Kerbelâ'nın gumlarında şehit oldu çöllerinde
 Ebu'l-Fazıl'ın golların da kestiler Kerbelâ'da

3.1.2.29. MÖVLÂ HÜSEYN CAN, MÖVLÂ HÜSEYN CAN

Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can

Nâlân Zeyneb'in susuz şehidi
 Nâlân Zeyneb'in susuz şehidi
 Matem-i eşgin mazlûm seyyidi
 Matem-i eşgin mazlûm seyyidi
 Yâ Hüseyin mövlâ şâh-ı Kerbelâ
 Bu ne vâveylâ bu nasıl belâ

Menem Hüseyin'in divânesi
 Menem o şem'in pervânesi
 İlâhi eşgimin Kâbesi
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can

Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can

Garalar geyip ezâ tutaram
 Garalar geyip ezâ tutaram
 Sîneler deyip başa vuraram
 Sîneler deyip başa vuraram
 Gözümün yaşı yoluna fedâ
 Ağlaram sana şâh-ı Kerbelâ

Dinim imanım ağam Hüseyin
 Gönül tûfânım mövlâ Hüseyin
 Eşg-i irfânım İmam Hüseyin
 Mövlâ Hüseyin can mövlâ Hüseyin can

3.1.2.30. SÎNEZEN

Bir od düştü sîneye Hüseyin Hüseyin yanaram
 Gözlerime nem dolup Hüseyin Hüseyin ağlaram

Ne bir yenilgi ne de bir haksızlık
 Ne çaresizlik ne de bir hastalık
 Gözlerden akan yaşlar mutluluktur
 Umutlar içinde bir yolculuktur

Ağlayan gözler hazin yaşlar arasında
 Hüseyin Kerbelâ'da erdi muradına

Bacı Zeyneb mesir kızının susuz feryâdına
 Golu gelem Ebbas'ım gurbânım yetiş imdadıma

O garanlık gökyüzü hurafe yerde
Hüseyn Kerbelâ'da erdi muradına

Baba Ali şehadet ne zaman geler yeryüzüne
Gelbim gem içinde hesret görünüp gözüme
Münâfık ordular gulak asmır sözüme
Şâhidim Allah Esger'im de gurbân senin yoluna

Yerler gökler metem tutar Hüseyn için
Melekler gara bağlıyıp ağlayar için için
Hak ile batıl ayrılır tüm kullar için
Hüseyn Allah'ın cenneti gençleri arasında

3.1.2.31. SÎNEZEN

Geldim yoluna şehid olmaya
Ey şâh-ı merdân al meni de yanına
Yetmiş iki gurbân veripsen
Mensiz Hüseyn sen de can veripsen
Ey pir-i Yezdân Zeyneb'in sene gurbân
O şanlı beden olupdu canınnan

Yâd ellerin Kûfe'si Şâm'ı
Sarıp goynuna derdi gamı
Bu yürek sensiz perişan yanır
Guruyan dudaklar su deyip ağlıyır

Susuz gözlerden akan gözyaşı
Şehid ganlarıyla Fırat'a garışır
Zülfikâr elinde yaralı Hüseyn'in
Düşer toprağa o mazlum başı

3.1.2.32. SÖYLE HÜSEYN'E

Söyle Hüseyin'e ey sabah Kerbubelâ'ya gelmesin
Gelse düşer bu çölde derd u belâya gelmesin

Söyle gene getirmesin Kûfe'ye nazlı Ekber'i
Zulm ile kanına batar türre-yi misk-i amberi

Toyda olur yekin onun kanına elleri gizap
Görme revâ ki Şimr din evin eylesin herap

Rehm eylesin o Zeyneb'i baht-ı karaya gelmesin
Gelmeye yoğdu fırsatım kan ile nâme yazmışım

Öldürecekti Müslim'i Kûfe'de destesi zulüm
Gardaşının uzun golu görme revâ olup gelem

3.1.2.33. SÎNEZEN

Susuz başın kesen üdvân Hüseyin vay
Gül peykeri galan üryân Hüseyin vay

Teşne başı geçen Naki cüdâya cüdâya
Guslü olan al ganına Hüseyin vay
Ehl-i beyti galan düşman elinde
Heymeleri talan olan Hüseyin vay

Sedgâh olan sînesinin üstünde
At gezdiren Şimr'i sînen Hüseyin vay
Küller döken elemelerin başına
Küller üste beymân olan Hüseyin vay

Golu bağlı sekinesi piyâde piyâde
Şâm'a giden dide giryân Hüseyin vay
Ebbas'ının gelem olan golları yolları

Nesi olan gibi meydan Hüseyin vay

Bu nuheni dilsiz yazar Hüseyin vay
Gül peykeri üryân galan Hüseyin vay

3.1.2.34. ŞEHİDİME SELÂM

Bikefen es-selâm
Selâm Hüseyin ağam
Y a Hüseyin es-selâm
Es-selâmu aleyke İmam
Es-selâmu aleyke İmam

Aşura matemim
Ezâlıyam daim
Kerbelâ cennetim
Kerbelâ can fedâ
Can fedâdır yoluna ağa

Dillerdeki dua
Kalpte zikir senâ
Derdimize devâ
Kerbelâ can fedâ
Can fedâdır yoluna ağa

Neynevâ'dır adı
Belâlı her yanı
Kerbelâ gözyaşı
Kerbelâ can fedâ
Can fedâdır yoluna ağa

Matemlidir bugün
Yer gök âlem bugün

Şehit olup Hüseyin
Kerbelâ can fedâ
Can fedâdır yoluna ağa

Gıyâmdır aşura
İzzet onur vefâ
Aşktır Kerbelâ
Kerbelâ can fedâ
Can fedâdır yoluna ağa

3.1.2.35. SÎNEZEN

Şehitlerin şahı mazlûm Hüseyin'e
Muharremde gara giyenler gelsin
Bu meydanda bugün Zeyneb yerine
Hüseyin vay Hüseyin vay diyenler gelsin

Zâlimler elinde zulüm zirvede
Bedenler gumda başlar neyzede
Bir ayrı manzara var heymelerde
Bu cevır u cefâya dözenler gelsin

Yanan bir çadırdâ dördüncü imam
Uşaklar çöllere dağıldı tamam
Zeyneb'in hâline nasıl ağlamam
Gözü yaşlı ine döğenler gelsin

Âh u vâveylâ doluptu âlem
Ebbas'ın golları oluptu galem
Ne bir rehm eden var ne de diyen
Yerde yohtur gökten inenler gelsin

Elemi yerlerde izzet vakarın

Golları kesilipti Elemdâr'ın
 Sayısı yok meşke değen okların
 Susuzlara bir su veren gelsin

Yanan çadırda başladı talan
 Toplandı Bedir'den intikam alan
 Namertler kızlara kesildi aslan
 Bildiler ki yok ki Elemdâr gelsin

Zeyneb harabenin yorgun mihmânı
 Zeyneb Kerbelâ'nın gam kahramanı
 Zeyneb Fatime ve Ali'nin canı
 Dertlere çare gezenler gelsin

3.1.2.36. YÂ HÜSEYN

Men nece dertlere aşinâyem
 Zeynebem hatibi Neynevâ'yem
 Aşığam aşığı Kerbelâ'yem

Düşmüşem çöllere dert elinnen
 Derbeder oldum ey Mecnûn'am men
 Bu âlem gam çeken virânesi
 Olmuşam men Hüseyin divânesi

Gelbimin Leylâ'sı hardasan gel
 Ey ecel ey ezel eşgi güzel
 Bu sînen Allah'ın eşg Minâ'sı
 Yârinem eşginin aşinâsı

Zeyneb'em Zeyneb-i Kerbelâ'yem
 Eşgimin yoluna can fedâyem
 Derdime ağılır ganlı çöller

Men Hüseyin eşgine mübtelâyem

Büründüm mateme başda gare
Ağlaram sevgili nazlı yare
Hicranı bağrıma çekti dağlar
Ahular halime meftûn ağlar

Çöllerin belâlı Zeyneb'iyem
Kimse yoğ derdimi kime diyem
Allahım gönlüme sen sabır ver
Men Hüseyin aşgına divâneym

3.1.2.37. SÎNEZEN

Ey şâh-ı devrân oğul
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Ümmete gurbân oğul
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Ağladı cimir-i beşer
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Oldu mübârek sefer
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Şimr'i oğul hençeri
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
İncidi Peygamber'i
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Beslediğin peykeri
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Doğradı üryân oğul
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Oldu karanlık hevâ
 Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Titredi erş-i Hudâ

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Başını daldan oğul

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Oldu kıyâmet kıyâm

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Yeryüzüne yağdı kan

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Kesti elimi servân

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Derdine gurbân oğul

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Gandan eyle destemaz

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Yere otur gıl namaz

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Bir eyle arzu niyaz

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Ehline pehmân oğul

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Yoğdu ezâ sağlayan

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Başa vurup ağlayan

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Gözlerini bağlayan

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Ölsün anan can oğul

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Öldü Eli Ekber'im

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
Cismi güli peykerim

Yâ Hüseyin vay Hüseyin
İçmedi su Esğ'er'im

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Verdi susuz can oğul

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Hâline ağlar felek

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Gara giyer hesreder

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Pesniyen çarh-ı felek

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Olmadı virân oğul

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Esti hezen gülleri

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Gam gitti bülbüle

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Düştü bacın çöllere

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ
Ehdine fermân oğul

Yâ Hüseyñ vay Hüseyñ

3.1.2.38. YÂ HÜSEYN CAN MEDED

Yatma sıcak kumda Hüseyñ

Bak açılmış râh-ı Fırat

Kalk sen de bir yudum su iç

Ağlaşıyor tüm kâinat

Kalk ey şehitler serveri

Ey hür insanlar rehberi

Kalk incitme Peygamber’i

Anan Zehra-yı Ether’i

Yâ Hüseyñcan meded

Kalk ey meydânlar aslanı
 Sen ey dertlerin dermânı
 Yatma topraklarda böyle
 Kalk dertlere dermân eyle

Bedenin kalmış kefensiz
 Başın mızraklarda bedensiz
 Sen kâinatın ruhusun
 Âlem neye yarar sensiz

Ey sahipler sahibi
 Neden unuttun Zeyneb'i
 Kulak ver şu feryadına
 Ne olursun gel feryada

Seccâd'ın hasta yatakta
 Zeyneb'tir bir tek ayakta
 Yalnız başına neylesin
 Kime derdini söylesin

3.1.2.39. YARAM BAŞIN SAĞ OLSUN

Yaram başın sağ olsun
 Meydân-ı Kerbelâ'da
 Öldürdüler Hüseyin'in
 Etşân-ı Kerbelâ'da

Böyle yetim erade
 Galdı bugün Sekine
 Cadde diyer dolanır
 Sehrâ-yı Kerbelâ'da

Bilmem ağam Hüseyin'in

Fikri nedir eziyzen
 Vekser bugün kesildi
 Gurbân-ı Kerbelâ'da

Galdı dehi ölünce
 Bağlı yaralı Zeyneb
 Ez beksi derdi möhnet
 Peykân-ı Kerbelâ'da

Kül serize eziyzen
 Öldü şâh-ı Medine
 Olup esir eyali
 Zulm ile ehli gine

Vechi nedir bu Şimr'in
 Helgi goyuptu hüsrân
 Zilhicce'nin onunda
 Her il kesiler gurbân

Ayrıldım gardaşımndan
 Yuvar belâlî Zeyneb
 Bikeslere persidâr
 Oldu vefâlî Zeyneb

Her memlekette eyâ
 Hürmet olur gonağa
 Ya teşne öldürdüler
 Mehmânı Kerbelâ'da

3.1.2.40. YEBNE ZEHRA

Canımız uğruna olsun fedâ
 Yâ Hüseyin ey seyyidi şühedâ

Gözlerimiz gâlip Kerbelâ'da
Yâ imam yâ mazlûm yetiş dâda

Yebne Zehra yebne Zehra
Vay Hüseyin vay

Ey Hüseyin sîneler dağlı galdı
Kerbelâ yolları bağı galdı
Şehid-i Ekber seni andı
Varmayıp yolda gana boyandı

Altı köşeli gebrine gurbân
Seni ananlara olsun selâm
Yeryüzü zulüm olup yebne Zehra
Ya îmam, ya mazlûm yetiş dada

3.1.2.41. SÎNEZEN

Ey şieler müminler
Görün neler oluptu

Kerbelâ çöllerinde
Ağam şehit oluptu

İmam şehit oluptu
Susuz şehit oluptu
Gerip şehit oluptu

Ağamın atı geldi
Ganlı ğeleti geldi

Ganlı gılıç Kerbelâ'da pas tutar
Hüseyinler senin için yas tutar

Hüseyin'e can Hüseyin'e
Canım gurbân Hüseyin'e

3.1.2.42. SÎNEZEN

Abbas'ın güzel gözleri
Yüreğimi Allah'a yöneltti
Ebu'l-Fazıl'ın yardımı
Beni Kerbelâî etti

Parlak ay olmadan yaşayabilirim
Yakıcı güneş olmadan yaşayabilirim
Ben Ebu'l-Fazıl'sız yaşayamam
Çünkü efendimi seviyorum
Mevlâmı seviyorum

Bir kafeste yaşayabilirim
Hem nefesim olmadan yaşayabilirim
Ben Hüseyin'siz yaşayamam
Çünkü efendimi seviyorum
Mevlâmı seviyorum

Gecem gündüzüm olmadan yaşayabilirim
Takatsiz ve bîtap yaşayabilirim
Ben Zeyneb'siz yaşayamam
Senin Kerbelâ'n ey Hüseyin iki cihânın aşkıdır
Herkes der ki, oranın havası Hameyn'in havasına benzer

Çölde âvâre dolaşabilirim
Gurbette ve yalnız olabilirim
Ama Kerbelâ'sız yaşayamam
Neden?

Çünkü gözümün nurudur o, seviyorum onu
Hüseyin'in türbesini seviyorum

Bir harabede yaşayabilirim
Feryât ve nâleyle yaşayabilirim
Ben Rugayye'siz yaşayamam
Çünkü o bânumu seviyorum
O hanım kızı seviyorum

Yalnız ve yorgun yaşayabilirim
Yüreği parçalanmış olarak yaşayabilirim
Ben Ali Ekber'siz yaşayamam
Çünkü efendimi seviyorum
Mevlâmı seviyorum

Çölde âvâre dolaşabilirim
Gurbette ve yalnız olabilirim
Ben Zehra'sız yaşayamam
Neden ?

Çünkü annem o benim, seviyorum onu
Serverimdir o benim, seviyorum onu...

3.1.2.43. ADIM ABBAS KÜNYEM EBU'L-FAZİL

Adım abbas künyem Ebu'l-Fazıl'dır benim
Perçemi islamın elemdârıyam

Ey sipah-i Kûfe tanırsız meni
Gardaşımın yâri vefâdârıyam
Bu az leşgere fermândâr menem
Perçem-i İslâm'ın elamdârıyam

Fikrim odur odur seflerizi sındıram

Nehri Fırat üsde perçem vuram
 Çaresi yok meşgi gerek dolduram
 Teşnelerin çünkü dil-i efkâriyem

Od tökseniz yollara bak etmerem
 Meşgime su dolmadan getmerem
 Çün eli boş magsadıma yetmerem
 Elbette süzumün giriftâriyem

Adım Abbas künyem Ebu'l-fez'dir benim
 Perçem-i İslâm'ın elemdâriyam
 Kesilse gollarım galsa bedenim
 Elbette sözümüm giriftâriyem

Bir izin vere şahım mene
 Bağlaram su yolunu düşmene
 Sed ederem yolları men yek tene
 Çün ağamın tiği ser bazıiyem men

Lebleri guru teşne esğirim
 Oklansa gözüm kesilse serim
 Çâresi yok gerek dolduram meşgim
 Susuzların çünkü ümütgahiyem

Gardaş gelip bağ Zehra nenem
 Oklandı gözüm dağıldı bedeb
 Gan dolup gözlerim yüz üsde galdım
 Elbette sözümün giriftâriyem

3.1.2.44. ADIN ŞİFÂDIR

Adın şifâdır
 Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Derde devâdır

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Senin bu aşkın

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Gelbe sefâdır

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Gönül bağının nuru Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Dilin gemli namasi Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Rabb'in dilber dildari Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Aşkın ebedi sözü Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Gönül yurdunun irfanı sensin

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Vefâ ehlinin göznuru sensin

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Hem tarihin hemde kerubelâ'nın

Sabrın gayretin kitabı sensin

Ahdine amel eden Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Hüseyini tek goymayan Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Aşk meydanında vefânın sırrı

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Aşka öğreten aşkı Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Tamaşa etti bütün melekler
 Hayrette kaldı arşda melekler
 Heyme yoluna galdı hasretle
 Akan su mahcûp oldu önünde
 Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

3.1.2.45. SÎNEZEN

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl
 Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Geçse de çağlar âleme serdâr
 Menim ağam Kerbelâ'da golsuz elemdâr
 Aşığam sene gelbim divane
 Gönüllerin şemi sensen âlem pervâne
 Bir eşi gelmez sevdası ölmez
 Yeryüzünün yar aşığı eşgi Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl
 Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Babu'l-hevâic geyret ve ihlâs
 Âşıkların sevgilisi Hazreti Abbas
 Hamza'ya benzer narası Heyder
 Kerbelâ'nın koç yiğidi Allahu ekber
 Titriyir düşman dar gelir meydan

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl
 Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Durmaz önünde koskoca leşker
 Heyran galıp gökyüzünde Mâlik-i Eşter
 Duruşu sanki Cafer-i Tayyar

Sanki gelip Kerbelâ'ya Heyder-i Kerrar

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Ağam Ebu'l-Fazıl ağam Ebu'l-Fazıl

Sular can deyir sene ağlıyır

Divâneler eyvâh çekip sîne dağlıyır

Dudaklar kuru vefâlî sultân

Senin susuz dudağına deryalar gurbân

3.1.2.46. AĞAM EBU'L-FAZIL

Zülfikâr-ı Ali'nin

Gülüdür Fatime'nin

Hacetler kapısıdır

Yüce yaradanın

Ne de güzeldir adı

Âriflerin üstâdı

Kimsesiz gönüllere

Açandı kapıları

Sebeplerin sebebi

Gideren hüznüleri

Madenidir vefânın

Çözendi müşğülleri

Muzter gönüllere

Manayi emmen yucib

Aşkına eden esir

Duayı covşen kebir

Kamerî beni Haşim

Sırat-ı müstakim

Nimetidir hesapsız
 Sabrıdır Allah'ın
 Hesap gününde vekil
 Ali Zehra ya kefil
 Zemzeme i Cebrail
 Zikr-i Cebbar u Celil

3.1.2.47. AKAN SUYUN KENARINDA

Akan suyun kenârında
 Kim görmüş susuz öleni
 Bir ayrı âlem Kerbelâ
 Her yerde var ayrı belâ
 Derya olan dudakların
 Derya yanında kurumuş
 Kalmıyıpı hiç bir kömek
 Esger'in Ekber'in solup
 Zeyneb gülünü akdarır
 Başsız bedenler içinde
 Kâh bahır Necef yoluna
 Hem Hüseyin deyir ağılır
 Zeyneb gördü çuhur yerden
 Bir ses gelir deyir bacı
 Hayran dolanma çölleri
 Ey garip mihriban bacı
 Gel kenâra çek okları
 Neyzeleri, kılıçları
 Ağlama Zeyneb sabrele
 Musibet başlır hele
 Hüseyin güller gabağında
 Galıp yaralı bedeninin
 Zeyneb'inin kefeni yok
 Nece dayansın Zeyneb'in

Hanı eyninde gömleğin
 Gül sîneni eziptiler
 Yüzüğün ganimet olup
 Parmağın niye kesiptiler
 Rugeyye deyir derdini
 Yandırılar heymeleri
 Gözün göre göre baba
 Gemçi vurdular başıma
 Ezizliği bitip baba
 Abbas'tan sonra Zeyneb'in
 Bir dert yakıp yüreğimi
 Vurdular emme Zeyneb'i
 Ezâ gafilesi gedir
 Kûfe'ye yeni belâya
 Ağır zincirler bağlıyıplar
 Hasta imamın boynuna
 Gafile önünde gedir
 Neyzelerde kesik başlar
 Seccâd'ın boynunda zencir
 Arkasında yetim kızlar
 Rugeyye'nin baba sesi
 Yandırır Zeyneb kalbini
 O üç yaşındaki bala
 Dönür bahır Kerbelâ'ya
 Deyirdi senin Zeyneb'in
 Nedendi bu zulmü cefâ
 Kesilmiş damarın o gün
 Mızraklarla ok arasında
 Senden sonra Kerbelâ'da
 Heymeleri yandırdılar
 Her şeyimiz talan olup
 Balana gemçi vuruplar

Zeyneb galıptı çaresiz
 Sığınahsız uşahlarla
 Kan kaçır o çuhur yere
 Kan kaçır nehr-i Elgem'e
 Birgün seni görmeyende
 Hasta olardı Zeyneb'in
 Sensiz harası var gide
 Ayrılamdır ki Zeyneb'in
 İstiyirem diyem Hüseyin
 Çok dertler görüp Zeyneb'in
 Herkes deyir Kerbelâ'da
 Beli bükölüp Zeyneb'in
 Sen meydana giden zaman
 Gözü yollarda galıptı
 Hüseyin senin vasiyetin
 Gönlüyle kalbiyle alıp
 Deyir ki bilmirem Hüseyin
 Bizleri neden vurdular
 Günahı neydi Seccâd'ın
 Boynuna zencir taktılar
 İstiyirem men diyem ki
 Bu zulümlerin sebebi
 Birinci zâlim ki dedi
 Kenâra getmeli Ali
 Hayberdeki kinleriyle
 Bağlandı Ali kolları
 Göz önünde Hüseyin senin
 Vurdular anam Zehra'yı
 O gün ateşe verdiler
 Kapısını Peygamber'in
 Ümmet içine ektiler
 Nifak ve kin tohumları

İstiyirem diyem Hüseyin
 Anam Zehra'yı vuranlar
 Bu Kerbubelâ çölünde
 Şimdi de bize kıydılar

3.1.2.48. ALEMDÂR

Solan renk ile gittin
 Perişan niye geldin
 Oğul vermediler su
 İçip kan niye geldin

Su vermez sana ehli
 Edavet ne hileydin
 Gidip gelmeyeceksen
 Selâmet ne hileydin

Boğazım olacaktı
 Cerahet ne hileydin
 Ola kan bir içim su
 Leb etşân geyideydin

Perişan ki gedirdin
 Perişan geyideydin
 Ne kana boyanıp ne
 Verip can geyideydin

Gidip can dudağından
 Verip can niye geldin
 Su ümidiyle gittin
 Perişan niye geldin

Bakıp rengine nare

Musibetle yanardım
 Oturmazdım anardım
 Bu cana dayanardım

Döküp eşki yanardım
 Dönerdim dayanardım
 Deyip ok boğazından
 Herasan niye geldin

3.1.2.49. ALEMDÂR'IM ÖLDÜ

Zeyneb'im gel Alemdâr'ım öldü
 Gol ganadım serv-i serdârım öldü
 Müntezir galmasın şîr i ğarem
 Gehraman o vefâdârım öldü

Gam bu yasta gerek gelbe dolsun
 Var yeri gül gülüstânda solsun
 Müntezir galmasın şîr-i ğarem
 Gardaşım öldü başın sağolsun

Yandırıp gelbimi ah sözünnen
 Macerasın eşittim özünnen
 Güya o gül derir desde desde
 Ok deyip nâgehân sağ gözünden

Sînesi yaralı baş yaralı
 Alnını neyleyip daş yaralı
 Hakkı var ölmeye görse gardaş
 Can verip teşne gardaş yaralı

3.1.2.50. EBU'L-FAZIL

Şahım vefâ Ebu'l-Fazıl

Şahım vefâ Ebu'l-Fazıl
 Şahım vefâ Ebu'l-Fazıl
 Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

Soyu Heyder'i
 Vefânın zirvesi
 İsmi Ebu'l-Fazıl
 Hüseyin'in nökeri

Aşk meydanında
 Safları yaranda
 Babası Heyder
 Sanki Kerbelâ'da

Cafer-i Tayyar
 Haydar-i Kerrar
 Hatdar Muhahhar
 Ebbas Elemdâr

Güller açılsın
 Seni bir kohlasın
 Artık gülistân
 Gülümü tanısın

Hayrandır herkes
 Ama meni bilmez
 Divâne oldum
 Eşgine Ebu'l-Fazıl

3.1.2.51. HZ. EBU'L-FAZIL SÎNESİ

NAKARAT: Lay lay Ebu'l-Fazıl

Attan düşende yaralı segga
 Geldi begiden Hz. Zehra
 Başın dil hesde aldı diz üsde
 Dedi can bala edil şikesde

Ey canu canân seggayı etşân
 Ganlı gözüne Hüseyin gurbân
 Tökülür erşi halidi meşgi
 Ağusime gel olma perişan

Gelbin dincele gözün eşgele
 Diri cemâli üreği dele
 Gorkma darıkma sebriden çıkma
 Hindi çağıram Hüseyin'in gele

Ey serv-i bosdan yeridi desdân
 Düşen goluna ağlar neğlisdân
 Sînem dağlama oğlum ağlama
 Solma saramla ganlı gülisdân

Sen başda yara men başda gara
 Bahem gedek biz huzuri yare
 Seni yoruplar meni yoruplar
 Sene ok mene sille vuruplar

3.1.2.52. DEYİREM ABBAS GELESEN

Geydim Hüseyin'in garesi
 Gelbide movlâ yaresi
 Yürekte dildeddi Hüseyin
 Arş ile meydan arası

NAKARAT: Deyirem Abbas gelesen tek galıp gardaş Hüseyn
O isti gumlar üste bağ yanıp gardaş Hüseyn

Kerbelâ'da şehid olan Hüseyn erbâbiyem ki men
Gare geyip yasın tutan Hüseyn erbâbiyem ki men

Ağam galıptı gumlar üste
Ganlı peykeri gumlar üste
Gördü ki heymesı talanır
Ğırda bala Rugeyye'nin
Gözünde yaş cilvelenir

Başında Zeyneb garası
Kerbelâ ve Şam arası
Üreyinde sağlıyır o
Hüseyn'inin çoğ yarası

3.1.2.53. SÎNEZEN

Düştü Ebu'l-Fazıl'ın adı dillere
Şie fedâ o kesilen ellere
Ey Ehl-i beyt'e fedâ Ebu'l-Fazıl
Babü'l-hevaic movlâ Ebu'l-Fazıl

Ey atası Heydar'a nuru beser
Can ağa eşginnen ürekler eser
Derdi olan adına gurbân keser
Deryada bir sen tekva Elemdâr
Babü'l-hevaic movlâ Ebu'l-Fazıl

Ey adı segga özü etşân ağa
Komi kerem men beyi ihsan ağa
Mağbubi ehli men o Ebu'l-Fazıl

Babü'l-hevaic movlâ Ebu'l-Fazıl

Goyma ürekler gam odunda yana
 Sen bir Hüseyin'in canı bak bu yana
 Bozgundu şe can ya Ebu'l-Fazıl
 Babü'l-hevaic movlâ Ebu'l-Fazıl

3.1.2.54. EBU'L-FAZIL EBU'L-FAZIL

Ey peser-i şîri Hudâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
 Derdimize eyle devâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
 Ey şuhedâ sînesinin nidâlı nidâlı
 Ganlı yüzün Haşimeyn'in hilâlî hilâlî
 Adı Hüseyinîyelerin celâlî celâlî
 Behri eda ğanı vefâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

Sen bi anan su sözünü unutma unutma
 Ğeymeye get bahlığına çalışma çalışma
 Servi şehi peykerine ne geldi ne geldi
 Söyle kerem ellerine ne geldi ne geldi

Nehri alıp kızlara su götürdün götürdün
 Ümmetini meğsetine yetirdin yetirdin
 Sol gözün oğlandı yolu itirdin itirdin
 Behri eda ğanı vefâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

3.1.2.55. EBU'L-FAZIL'IM

Dur ey devâlar aslanı
 Ebu'l-Fazıl'ım Elemdâr'ım
 Ahan su tek kızıl ğanı
 Ebu'l-Fazıl'ım Elemdâr'ım

Daha tutmur dilim gardaş

Dur ey arğam elim gardaş
 Sınıp sensiz belim gardaş
 Ebu'l-Fazıl'ım Elemdâr'ım

Oğul yoğ hâlimi bilsin
 Sene yâr-i muin olsun
 Oğulsuz gardaşın ölsün
 Ebu'l-Fazıl'ım Elemdâr'ım

Kesip düşman yolum ağır
 Alıp sağı solum ağır
 Ne baş var ne golum ağır
 Ebu'l-Fazıl'ım Elemdâr'ım

3.1.2.56. EHL-İ BEYT'İMİN SERDÂRI

Ehl-i beyt'imin serdârı
 Hüseyin'imin elemdârı
 Atam Ali yadigârı
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl can

Ehl-i beyt'in serdârısın
 Hüseyin'in alemdârısın
 Ali'nin yadigârısın
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl can

Akaydın Fırat tersine
 Yolları gözler Sakine
 Can gurbân eyledin dine
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl can

Yaralıyam yatıp elem
 Perçem yerde gollar gelem

Hüseyn gelip verir selâm
Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl can

Ben Hüseyn ibn-i Ali'nin
Yoluna gurbân olmuşam
Kerbelâ bu sehrasında
Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl can

3.1.2.57. SÎNEZEN

Ehvâline Ebbas'ım
Meşganlarem ağlar
Adı yazılan yerde
Ruh ile gelem ağlar

Müşgülüm olanda men
Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı
Çâresiz galanda men
Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı

Bilmem ne musibettir
Göz verdi o serdâre
Golları düşüptü sen
Getti sepi eşgare

Attı birisi bir oğ
Meşgineledi pare
Yüz verdi gem üstünde
Ol servere gem ağlar

Bilmem nece at üsde
Düşti yere ol server
Baş yaralı gollar yoh

Tek yel vere ol server

Aldı onun etrafın
On yeddi nefer kafer
Tutmuşdular ellerden
Getlinden ötür hençer

Olmuşdular her yanda
Üsdüne hücum âver
Yüz heymelere tutti
Erz eyledi gel gardaş

Yok, taked edem bir de
Düşmenle cebel gardaş
Ne elde gılincım var
Ne cimside el gardaş

Ehvâline Ebbas'ım
Meşganlarem ağlar
Adın yazılan yerde
Ruh ile gelem ağlar

Müşgülüm olanda men
Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı
Çâresiz galanda men
Seslerem Ebu'l-Fazıl'ı

3.1.2.58. ELEMDÂR-I KERBELÂ'YEM

Men nişân-ı Murtezâ'yam
Elemdâr-ı Kerbelâ'yam
Zeyneb'e vefâlî gardaş
Hüseyn'e çok sevdâlıyam

Men nişânı can Haydar'am
 Hüseyin ağa ben nökerem
 Müşköl guşa-yı Kevser'em
 Kerbubelâ seggasıyam

Serdâr oldum Kerbelâ'ya
 Aktı kanım bu sahraya
 Söz verdim anam Zehra'ya
 Susuz kızlar seggasıyam

Gözlerime dolsa da kan
 Hüseyin'ime kurbân bu can
 Susuz çölde ölsem etşân
 Kerbubelâ seggasıyam

Yokdu suyum Sakine can
 Meşkimi okladı düşman
 Adım saka özüm etşân
 Kerbubelâ seggasıyam

3.1.2.59. HZ. ABBAS

Ey şirin erim Ebbas
 Möhkem siperim ebbas
 Yatma kömeğim yokdu
 Sındı kemerim Ebbas

Ey segga-yi Ali Taha Ebu'l-Fazıl
 Yatma dur imdâd ele Ebu'l-Fazıl

Helg üsde bacın Zeyneb
 Düzdü oturup ağlar

Getsem seni tek goysam
Bes kim gözüvi bağlar

Az de mene get gardaş
Bu gem sînemi dağlar
Heyhat açıla sensiz
Aydın seherim Ebbas

Oklar sînevün üsde
Benzer güle gülşende
Her yaran açıp min gül
Hoş etrü berazende

Sen gülsen eger gardaş
Gül aşığıyem mende
Bir buse alam senen
Vardır nezerim Ebbas

Sen mah-i becahetsen
Yokdur sene tay gardaş
Ayda bu becahet yok
Şermendedi ay gardaş
Dindir meni ehsandı
Gardaşınam ay gardaş

3.1.2.60. EY MENİM ARĞAM ELİM

Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Meşgin gurbânı olum
Sehnin gurbânı olum
Meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl
Sehnüne gurbân Ebu'l-Fazıl
Gebrine gurbân Ebu'l-Fazıl

Sehnine gurbân Ebu'l-Fazıl
 Meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl
 Adına gurbân Ebu'l-Fazıl
 Meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl
 Gollar gelem Ebu'l-Fazıl
 Meşgi oğlanan Ebu'l-Fazıl

Adın gurbânı olum
 Sehnin gurbânı olum
 Meşgin gurbânı olum
 Gebrine gurbân
 Sehne gurbân
 Meşgine gurbân
 Gollar gelem
 Meşgi oğlanan

Aç gözün yatma Ebu'l-Fazıl'ım uyan
 Dur benim hâl-i perişanıma bağ

Ey menin arğam elim
 Zulm ile sındı belim

Dur nezer gıl bu ayın ulduzlarına
 Heymede teşne galan kızlarıma
 Goyma gardaş meni tek
 Yalnızam eyle kömeh

Ey benim arğam elim
 Zulm ile sındı belim

Bağ benim dildeki tekbirim idün
 Sen benim sevdalıdan şiirüm idün

Goyma dur şîr-i civân
Galmadı mende devâ

Ey benim arğam elim
Zulm ile sındı belim

Kim benim sebrimi bu elden alıp
Hansı zalim seni bu hale salıp
Niye gardaş elemin yerde galıp
Sen benim şiirüm idün
Elde şem şiirüm idün

Goyma gardaş meni tek
Yalnızam eyle kömeh

Ey benim arğam elim
Zulm ile sındı belim

Kûfeyan elden alıp gardaşımı
Zulm ile ganeledi gözyaşımı
Saldı bu çölde belâye başımı
Goymadı dilde sefâ
Eyle ha gan-ı vefâ
Goyma gardaş meni tek
Yalnızam eyle kömeh

Ey benim arğam elim
Zulm ile sındı belim

Gebrüne gurbân Ebu'l-Fazıl
Meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl
Sehnüne gurbân Ebu'l-Fazıl

Goy dil ayinesine perde düşe
 Eşg-i âlim bu yüzü zerde düşe
 Bizi derde salanı derde düşe
 Yâverim yoğdu benim
 Düşmenim çoğdu benim

Ey benim arğam elim
 Zulm ile sındı belim
 Tökerem ganlı yüze eşgi seri
 Ahı mazlumum olar çok eseri
 Var garanlık gecenin bir sebebi

Ey benim arğam elim
 Zulm ile sındı belim

Gebrine gurbân Ebu'l-Fazıl
 Sehnüne gurbân Ebu'l-Fazıl
 Meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl
 Görersen gül cemâlin şad olarsan
 İnşallah gebrine azad olarsan

3.1.2.61. EY SU ÜSDE

Ey su üsde düşen golu hem perçemi
 Gan dolan gözleri ağlatan âlemi Abbas
 Abbas yaralandı başın
 Galdı yalnız bu Hüseyin gardaşın

Aç gözün ey gardaş koyma giryân olam
 Yeri var yürekden men perişan olam
 Hele bir bak bana sene gurbân olam
 Gözyaşını ıslatıp guru toprakları

Ne elin var diyem boynuma sal golun
 Ne suyun var diyem herkes gözler yolun
 Su yolunda düşüp hem sağın hem solun
 Niye gelmir sesin sene gurbân olum

Ey elinnen tutan hamı yalnızların
 Sendedir ey gamer gözü yıldızların
 Ucalıp nâlesi balaca kızların
 Su gamından çetin oldu segga gemi

Diyerem Zeyneb'in yasın sağlasın
 Haremin ağlasın ciyerin dağlasın
 Git anan Fatime yaranı bağlasın
 Ağlat ey teşneleb Kevser-i zemzem

3.1.2.62. EY MÎR U ELEMDÂR'IM

Ey mîr u elemdârım ey yâver u gemhârım
 Ebbas Ebbas, Ebbas Ebbas

Su yolun bağladılar
 Gelbimi dağladılar
 Ela göz gardaşımı
 Zulm ile doğradılar

Ne gelip hâllerine
 Gan dolup gözlerine
 Yanıram bekdi bu can
 Guruyan leblerine

Esğerin rengi solup
 Gelbime derdi dolup

O geder nâle edip
Yorulup sakit olup

Seni Heyder görecek
Lebine Kevser verecek
Elinden şah-ı Necef
Sene lay lay diyecek

3.1.2.63. EZÂLİ ÜMMÜ'L-BENÎN

Ya Ebu'l-Fazıl medet, kolu kalem Ebu'l-Fazıl
Ya Sakkai Kerbelâ, susuz etşân Ebu'l-Fazıl

Etti vasiyet Ebu'l-Fazıl
Hüseyn'in nökerisin
Nece ki varsan Ebu'l-Fazıl
Ağlar Fatıma sana
Vefâlı oğlum Ebu'l-Fazıl
Ağlar Fatıma sana
Vefâlı oğlum Ebu'l-Fazıl

Kerbelâ sehrasında
Bir oğul Ebu'l-Fazıl
Sanki Ali gelip
Meydana Ebu'l-Fazıl

Âlem hayran kalıp
Destanına Ebu'l-Fazıl
Âlem hayran kalıp
Destânına Ebu'l-Fazıl

Su yolunda düşen kola
Şialardan selâm ola

Kurbân olam sancağına
Elemdâr'ım Ebu'l-Fazıl

Sensiz kalan Hüseyin'e
Kurbân olum Ebu'l-Fazıl
Sensiz kalan Hüseyin'e
Kurbân olum Ebu'l-Fazıl

3.1.2.64. HZ. HÜSEYN'İN ABBAS'A LAY LAYI

Gızlardan şermende

Vefâdarım lay lay
Gollarınnan geçen
Elemdâr'ım lay lay

Boyanıpdı gane vefâlı grdaşım
Yatıpdı çöllerde yaralı gardaşım

Alsın önde denen Esğır'ime lay lay
Gardaşım ölüpdı ehyame gelmez day
Ğerg olup eşginde su yokdu meşginde
Gördüm dey ah üsde şermende canım var

Gelbimi yandırıp peykani sözünnen
Macerâsın Zeyneb eşittim özünnen
Güyâ bakırmış yolda meşge tez tez
Bir yolda bakanda ok deyip gözünnen

Dodağınnan öptüm kevserden baş geldi
Ürehlendi birden gözünnen yaş geldi
Başının üsdünde eyleşdim bir lehze
Her terefdan Zeyneb üsdüme daş geldi

Leblerinnen bildim serdârim etşândı
 Dodağınnan öptüm dodaklarım yandı
 “Nehri aldım” dedim neden içmedin su
 Dodakları dedi esğere gurbândı

Gördüm danışmeyur gelbime ğem geldi
 Seslendim ay gardaş meşgün içim deldi
 Sînesi üsdünde serdârim süründü
 Perçeminnen öptüm can verdi dinceldi

Nenemi görmidü Fırat üsde güya
 Eli fehlusinde eşgi çeşmi derya
 Kim can verse deyer kelmeyi şehadet
 Ebu’l-Fazıl’ım deydi yâ Zehra yâ Zehra

Vefâdârim lay lay elemdârim lay lay
 Daş deyip alnınnan sağ gözünnen peykân
 Ok deyen gözüne olsun esğere gurbân
 Gelbimi yandırdı başının belâsı
 Ok datmaz Zeyneb can yarasın heç dermân

3.1.2.65. HZ. HÜSEYN’İN ABBAS’A SESLENİŞİ

Gel ey ğeyretli serdârim, boyanıp gane teflânım
 Elimin üsde oklandı susuz çeşmahe gurbânım

Galıp gardaşım âvâre, güley düşmen nedür çâre
 Adım Bâbu’l-hevâic’di, elan Zeyneb’i bimâre
 Meni tek goyma meydanda, sene gurbân ola canım

Yanır gelbim bilen yokdu, ahır gözümnen gözyaşım
 Yatannan perçemin gardaş, çekipdi çok belâ başın

Deyin el çalmayın leşger, ölür geyretli gardaşım
Gelen güldü geden güldü, alışdı gelbi suzânım

Sözümü goydu ağzımda, hecalet olmadı düşmen
Nenem Zehra başın açdı, hayâdan titredi meydan
Ele deydi boğazımnan, yaralandım özüm orda
Saadet tapdı gardaşım, garışdı ganine ganım

Deyende ok boğazinnen, ümidin nehriden kesdi
Eli bağlıydı gundağ, ayaklar titedi esdi
Ne gerdi sesledim oğlum, meni yandırma da besdi

Başın tuttum gucağimde, oku çektim dedim ey vây
Sînemnen deyse min peykân balamın hâline olmaz tay
Gözün gördüm yumup yattı, dedim lay lay balam lay lay

3.1.2.66. HERAYE GEL AMANDI

Heraye gel amandı gardaş
Gözüm gane boyandı gardaş

Sınıpdı şehperim
Düşüpdü ellerim
Heraye gel amandı gardaş
Gözüm gane boyandı gardaş

Gelende dilberim
Dağıldı peykerim
Eyandı mehselim
Sözümnen gardaş

Vuruplar üç per ok
Gözümnen gardaş

Dolar gülünce
Pınar bölünce
Meni görünce
Dökme göz yaş
Elerin galar belinde gardaş

3.1.2.67. HZ. ABBAS

Senden ötrü kalbi esen Hüseyin'em
Kardeşinim dur görüşek Hüseyin'em

Ey bana her yerde kömek Ebu'l-Fazıl
Yatma dur ehyame gedek Ebu'l-Fazıl
Aç gözün bak benim ben Hüseyin'im
Kanlı cemâlin öpen Hüseyin'im

Sen böyle yatmazdın Hüseyin gelende
Can diyardın her adım işitende
Benziyirsen serve düşen çemende
Yokdu gülüm dözmür yürek Ebu'l-Fazıl
Kardeş eder kardeşini himayet
Eyle kömek sende bana bu saat
Oğlum ölüp düşman eder şematet
Ersede koyma beni tek Ebu'l-Fazıl

3.1.2.68. HZ. EBU'L-FAZIL

NAKARAT: Uyan ey yâre vefâdârım uyan
Uyan ey yâre vefâdârım uyan

Meni tek goyma Elemdâr'im uyan
Meni tek goyma Elemdâr'im uyan

Şerefün nasim uyan

Gözel Ebbas'ım uyan

Sene men gane batan ay diyerem

Sene men gane batan ay diyerem

Sînemi lalelere tay diyerem

Sînemi lalelere tay diyerem

Daş atarlardan eğer olsa emân

Daş atarlardan eğer olsa emân

Dökerem gözyaşı lay lay diyerem

Dökerem gözyaşı lay lay diyerem

Gerem eterlerimin vâý gününe

Gerem eterlerimin vâý gününe

Süt emen Esger'imîn vâý gününe

Süt emen Esger'imîn vâý gününe

Sene men gane batan ay diyerem

Sene men gane batan ay diyerem

Daş atarlardan eğer olsa emân

Daş atarlardan eğer olsa emân

Gerem eterlerimin vâý gününe

Serverümün ebdeyüp hallerine

Dökülüp ganı şeref yollarine

Dökülüp ganı şeref yollarine

Seni Ekber canı kimnen soruşum
Ne gelip gardaşımın gollarine

3.1.2.69. İMAM HÜSEYN'DEN EBU'L-FAZIL'A

Ey meni âvâre goyan Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Gelmişem imdâde uyan Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Gözüne ne oldu ağa Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Aç gözünü görüm ağa Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Söyle kerem ellerine ne geldi ne geldi

Merdi şüca şîr-i devâ Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl
Ganter açıp hatmi belâ sözünde sözünde
Vardı senin yâre gara gözünde gözünde
Gıl mene bu derdi beyan Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

HZ. EBU'L-FAZIL'IN CEVABI

Lutf eledin nökerine Hüseyin'im
Al meni zir-i perine Hüseyin'im
Ağlamışam heç gülmedim Hüseyin'im
Meşgime bağ derdimi bil Hüseyin'im

Etiler zülm ehli kemin yolum da
Hançer atıp saldı sağım solum da
Adma gurbân benim iki golüm da
Aşk u sefâ vardı senin sözünde

Bakma Hüseyin peykerime alışma
Heymelere aparmaya çalışma
Son anımda su sözünü danışma
Son kez görüm gül yüzünü Hüseyin'im

3.1.2.70. KILIÇLARIN AŞKI

Fırat suyu kan ağlar, Esğ̃er'in kederinden
 Hazin hazin çağıldar, akar kalbe derinden
 Ebu'l-Fazıl'ın su meşgi, öperdi ellerinden
 Oğlar değdi meşgine, kan aktı gözlerinden
 Ebu'l-Fazıl can elde tas susuzlar ümidisin
 Nehr-i Elgem'de Ebbas, Kerbelâ şehidisin
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl, ağlar meşgine gurbân
 Sende olan Kerbelâ, Hüseyin eşgine gurbân
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl gözler gözüne gurbân
 Rugeyye'ne verdiğin o su sözüne gurbân
 Goymadı düşmen seni, durasan sözün üste
 Saldılar attan yere, yığıldın yüzün üste
 Ey vefâlı dilâver, yayıldı acı heber
 Gan ağladı heymeler, gökleri sardı keder
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl, ağlar meşgine gurbân
 Sende olan Kerbelâ, Hüseyin eşgine gurbân
 Güneşin rengi soldu, o hâlini görünce
 Ayın yüzü tutuldu, gün ağşama dönünce
 Fatıma Heyder ağlar, Ebu'l-Fazıl'ın yasına
 Âlemler bürünmüştü, kızıl kan deryâsına
 Göklerden nidâ etti, Cebrail Ruhu'l-emin
 Vâveylâsı tutmuştu, yeryüzünü Zeyneb'in
 Ümmü'l-Benîn'e selâm, ey oğullar anası
 Meleklerin dilinde, Ebu'l-Fazıl'ın senâsı
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl, ağlar meşgine gurbân
 Sende olan Kerbelâ, Hüseyin eşgine gurbân
 Gözlerine kan dodu, mızraklar bedenine
 Kılıçlar âşık oldu, vefânın madenine
 Kollarını başını, fedâ etti dinine
 Adamıştı canını Zehra'nın Hüseyin'ine

Sadakat mihrâbısın, gönüllere taht kurdun
 Sen vefâ kitabısın vefâda sana vurgun
 Sende yiğitlik yazar, yazar galu belâdan
 Âşıklar seni anar mektebin Kerbelâ'dan
 Hayrandı nehr-i Elgem, senin eşsiz vefâna
 Ağlıyor bütün âlem, ağlayan Kerbelâ'na
 Ebu'l-Fazıl can Ebu'l-Fazıl, ağlar meşgine gurbân
 Sende olan Kerbelâ, Hüseyin eşgine gurbân

3.1.2.71. ÖZ DİNİME GURBÂNEM

Abbas adım İslâm'a hâmiyem men
 Öz dinime gurbânem Allah Allah

Abbas adım İslâm'e hâmiyem men
 Feğretmerem derdari naciye men
 Feğrim budur Zehra'ye nökerem men
 Öz dinime durbanam Allah Allah

Yâre benim cismimde can senindir
 Şermendiyem ruh-ı revân senindir
 Başta sînennen ağsa gan senindir
 Men ganime galtânem Allah Allah

Abbas adım künyem Ebu'l-Fazıl
 Haydar-ı Kerrar'ın ner oğluyam men
 Gurbân verdim iki kol bir gözmü
 Hüseyin'ime gurbânem Allah Allah
 Öz dinime gurbânem Allah Allah

Mevlâ ellisinden gayreti aldı
 Düştü kolum hâli şehâdet aldı
 Anam Ümmü'l-Benîn gurbân adadı

Ümm-ü Gülsüm bacım gurbân yolladı
Hüseyn'ime gurbânam Allah Allah

3.1.2.72. SEGGA

Men nişân-ı Murtezâ yam
Elemdâr'ı Kerbelâ'yam
Zeyneb'e vefâlî gardaş
Hüseyn'e çoğ sevdâlıyam

Men nişân-ı can Heyder'em
Hüseyn ağa men nökerem
Müşgül guşa-yı Kevser'em
Kerbubelâ seggasıyam

Serdâr oldum Kerbelâ'ya
Ağdı ganım bu sahrâya
Söz verdim anam Zehra'ya
Susuz kızlar seggasıyam

Gözlerime dolsada gan
Hüseyn'ime kurbân bu can
Susuz çölde ölsem etşân
Kerbubelâ seggasıyam

Yokdu suyum Sakine can
Meşgimi oğladı düşmân
Adım segga özüm etşân
Kerbubelâ seggasıyam

3.1.2.73. SERDÂR'IM EBU'L-FAZİL

NAKARAT: Serdârım Ebu'l-Fazıl gamhârım Ebu'l-Fazıl

Öz ganine galtân olan gardaşım ey vâý
Su meşkinde öz kanı dolan ey vâý

Allam dizim üste başın, aç gözün kardeş
Salma nazardan kardeşin aç gözün kardeş
Şehlâ gözüne kan dolan kardeşim ey vâý
Serdârım Ebu'l-Fazıl gamharım Ebu'l-Fazıl

Durmanam ben kardeş senin derdine gallam
Allam dizin üste başın kokunu allam
Sakka adın amma özün teşne can verdin

3.1.2.74. SU YOLU

Su yolun bağladılar
Kalbimi dağladılar
Ela göz gardaşımı
Zulm ile doğradılar

Meni tek koyma Ebu'l-Fazıl'ım uyan
Ne gelip hâllerine
Gan dolup gözlerine
Yanıram ben de bu can

Guruyan leblerine
Geddimi derdi gamın etti keman
Meni tek koyma Ebu'l-Fazıl'ım uyan
Esger'im rengi solup

Galbime derdi dolup
O kadar nâle edip
Yorulup sakit olup
Gülümü perper edip badi hazan

Meni tek koyma Ebu'l-Fazıl'ım uyan

Seni Haydar görecek

Lebine Kevser verecek

Gaybiden şah-ı Necef

Sene lay lay diyecek

Atamın sağ gözi Ebu'l-Fazıl

Meni tek koyma Ebu'l-Fazıl'ım uyan

3.1.2.75. SULTAN EBU'L-FAZIL

Yâ Ebu'l-Fazıl ya Ebu'l-Fazıl

Ey vefâdârlara sultan Ebu'l-Fazıl

Kesilen kollara kurbân Ebu'l-Fazıl

Mertlerin şâhı

Hem kıblegâhı

Derdi olanın

Olan penâhı

Tir tir titreten meydanı Ebu'l-Fazıl

Çâresizlerin mihmanı Ebu'l-Fazıl

Elde Zülfikâr

Bak sanki Haydar

Düşmana zillet

Dostuna dildâr

Ey Kerbelâ'nın aslanı Ebu'l-Fazıl

Ümmü'l-Benin'in kurbânı Ebu'l-Fazıl

Hasan görüşlü

Hüseyin duruşlu

Meydan titreten

Ali vuruşlu

Ey Ali'nin yadigârı Ebu'l-Fazıl

Zulme inen Züfikâr'ı Ebu'l-Fazıl

Bir Yûsuf gözlü

Murtazâ sözlü

Kaşları hilâl

Dolunay yüzlü

Bakışı mülkü Süleyman Ebu'l-Fazıl

Bütün âlemlere canân Ebu'l-Fazıl

Tutulmuş yollar

Kesilmiş kollar

Sular yas tutup

Su meşgi ağlar

Kerbelâ sakisi susuz Ebu'l-Fazıl

Ey vefâ madeni kolsuz Ebu'l-Fazıl

Ali nişânı

Hüseyn kurbânı

Zehra'ya oğul

Rütbesi şânı

Meydanların yiğit eri Ebu'l-Fazıl

Ey Hüseyn'inin nökeri Ebu'l-Fazıl

Şia'nın yârı

Ümidi varı

Gelir çağırsan

O alemdârı

Adın kalbimizde yazar Ebu'l-Fazıl

Bu nökerlere et nazar Ebu'l-Fazıl

3.1.2.76. SUSUZLARIN SÂKÎSİ

Ben, Ali Murtazâ'nın oğluyum

Ben "La Feta" mülkünün sultânıyım

Şeref ve fazilet olarak şu bana yeter ki

Hüseyn'in dergâhında bir hizmetçiyim

Vallahi, sağ kolum kesilsede bu, böyledir

Betül'ün evladının hizmetkârıyım
 Ben, Resul'ün bostanının bahçıvanıyım
 Sürekli solan güllerinden dolayı yorgunum
 Gamlı ve kırık bir yüreğim var
 Vallahi sağ kolumu kessenizde böyledir
 Sığınmasız susuzların sâkîsiyim
 Düşman önümde diken gibi bitse de
 Tek başıma bu orduyla baş ederim
 Ben sonsuza dek dinimi savunurum
 Vallahi sağ kolumu kessenizde böyledir
 Saf suyun kenârında ayaktayım
 Ayağım suyun içinde yüreğim kaygılı
 Suyun içinde adeta yanan mum gibibiyim
 İçim yanıyor, içler acısı hatıradan ötürü
 Vallahi sağ kolumu kessenizde böyledir
 Allah'ım yardım et atımı süreyim
 Ve bu suyu çadırlara götüreyim
 Ölsemde ne gam yemem bundan sonra
 Canım fedâ olsun bu şirin aşka
 Vallahi sağ kolumu kesseniz de böyledir
 Yerde kanlar içinde bundan dolayı üzgünüm
 Geride, susuzluktan dudakları kuruyan dostlarım kaldığı için
 Kesik ellerim yere düşmüş
 Alnımda kılıçla açılmış yaralar var
 Vallahi sağ kolumu kesseniz de böyledir
 Vallahi sağ kolumu kesseniz de
 Sonsuza dek savunacağım dinimi

3.1.2.77. ŞÂH-I VEFÂ EBU'L-FAZİL

Şah-ı vefâ Ebu'l-Fazıl

Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

Kim bu pehlivân
 Âlem olup heyrân
 Zehra eşgine
 Hüseyin'e veren can

Soyu Heyder'i
 Vefânın zirvesi
 İsmi Ebu'l-Fazıl
 Hüseyin'in nökeri

Aşk meydanında
 Safları yaranda
 Atası Heydar
 Sanki Kerbelâ'da

Cafer-i Teyyar
 Heydar-ı Kerrar
 Hamza şebihi
 Ebbas Elemdâr

Güller açılsın
 Seni bir koklasın
 Artık gülistân
 Gülümü tanısın

Heyrandır herkes
 Ama meni bilmez
 Divâne oldum
 Eşgine Ebu'l-Fazıl

3.1.2.78. ŞÂH-I VEFÂ EBU'L-FAZIL

NAKARAT: Şâh-ı vefâ Ebu'l-Fazıl

Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl Ebu'l-Fazıl

Aşk nedir bilmem
Gerek ki öğrenem
Öğretsın mene
Aşgına gol veren

Kim bu pehlivân?
Âlem olup heyrân
Zehra eşgine
Hüseyn'e veren can
Hüseyn'e veren can

Soyu Heyder'i
Vefânın zirvesi
İsmi Ebu'l-Fazıl
Hüseyn'in nökeri
Hüseyn'in nökeri

Aşk meydanında
Safları yaranda
Babası Heyder
Sanki Kerbelâ'da
Sanki Kerbelâ'da

Cafer-i Teyyar
Haydar-i Kerrar
Hamza şebihi
Ebbas Elemdâr
Ebbas Elemdâr

Güller açılsın

Seni bir gohlasın
 Artık gülistân
 Gülünü tanısın
 Gülünü tanısın

Hayrandır herkes
 Ama meni bilmez
 Divâne oldum
 Eşgine Ebu'l-Fazıl
 Eşgine Ebu'l-Fazıl

Tu şehir-i yar-i
 Fatime tabari
 Manend-i Heyder
 Hemyâr nedari

3.1.2.79. VÂVEYLÂ

Kuru dudaklar Fırat yanında vâveylâ
 Eline de sancak Ali kanıyla vâveylâ
 Bir ömür yandı Hüseyin aşkıyla vâveylâ
 İftihar eder Hüseyin adıyla vâveylâ

Çadırdı Esger yolunu gözler vâveylâ
 Bir damla suya hasret gönüller vâveylâ
 Fırat yanında pusu kurulmuş vâveylâ
 Vurulmuş Abbas kana bulanmış vâveylâ

Bağlandı yollar kesildi kollar vâveylâ
 Ötmez bülbüller kurumuş güller vâveylâ
 Oklandı gözü yarıldı başı vâveylâ
 Toprağa düştü yaralı başı vâveylâ

Kana bulandı Alemdâr Abbas vâveylâ
 Yalnız bıraktı Hüseyni Abbas vâveylâ
 Sen ümidiydin bacın Zeyneb'in vâveylâ
 Kırıldı senden sonra dizleri vâveylâ

3.1.2.80. YA EBU'L-FAZIL YA HEYDER

Ya Ebu'l-Fazıl Ya Heyder Heyder
 Ya Eli movlâ, ya Eli movlâ

Heyder, Heyder Heyder-i Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder Heyder-i Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder dilber-i ehl-i velâyem
 Heyder, Heyder dilber-i ehl-i velâyem
 Heyder, Heyder menem Heyder-i tûfân
 Heyder, Heyder menem Heyder-i tûfân
 Heyder, Heyder Kerrar-i eşg u belâyem

Heyder, Heyder sekka-yi Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder sekka-yi Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder âşîg-ı âl-i Zehra'yem
 Heyder, Heyder âşîg-ı âl-i Zehra'yem
 Heyder, Heyder menem Hüseyin'e gurbân
 Heyder, Heyder menem Hüseyin'e gurbân
 Heyder, Heyder Ebbas-ı eşg-u safâyem

Heyder, Heyder serdâr-ı Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder serdâr-ı Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder dildâr-ı âl-i abâ'yem
 Heyder, Heyder dildâr-ı âl-i abâ'yem
 Heyder, Heyder menem Haşim-i sultân
 Heyder, Heyder menem Haşim-i sultân
 Heyder, Heyder esrâr-ı eşg u vefâyem

Heyder, Heyder Tayyar-ı Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder Tayyar-ı Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder safları yaran Hamza'yem
 Heyder, Heyder safları yaran Hamza'yem
 Heyder, Heyder menem "Ellah-i Furkan"
 Heyder, Heyder menem "Ellah-i Furkan"
 Heyder, Heyder Ebu'l-Fazıl-ı Zehra'yem
 Heyder, Heyder tûfân-ı Kerbubelâ'yem

Heyder, Heyder tûfân-ı Kerbubelâ'yem
 Heyder, Heyder sultan-ı eşge fedâyem
 Heyder, Heyder sultan-ı eşge fedâyem
 Heyder, Heyder menem Seyyid-i Sübhân
 Heyder, Heyder menem Seyyid-i Sübhân
 Heyder, Heyder şebihi Murtezâ'yem

3.1.2.81. YA EBU'L-FAZİL MEDET

Ya Ebu'l-Fazıl medet, golu gelem Ebu'l-Fazıl
 Ya sakka-i Kerbelâ, susuz etşân Ebu'l-Fazıl
 Ya sakka-i Kerbelâ, susuz etşân Ebu'l-Fazıl

Ya sakka-i Kerbelâ
 Susuz etşân Ebu'l-Fazıl
 Hüseyin'e vefâlı gardaş
 Golu gelem Ebu'l-Fazıl

Olsun canlar fedâsı
 Gelem goluna Ebu'l-Fazıl
 Olsun canlar fedâsı
 Gelem goluna Ebu'l-Fazıl

Ezâlı Ümmü'l-benin
 Etti vasiyet Ebu'l-Fazıl
 Hüseyin'in nökerisen
 Nece ki varsan Ebu'l-Fazıl

Ağlar Fatime sana
 Vefâlı oğlum Ebu'l-Fazıl
 Ağlar Fatime sana
 Vefâlı oğlum Ebu'l-Fazıl

Kerbelâ sehrasında
 Bir oğul Ebu'l-Fazıl
 Sanki Ali gelipdi
 Meydana Ebu'l-Fazıl

Âlem hayran galıp
 Destânına Ebu'l-Fazıl
 Âlem hayran galıp
 Destanına Ebu'l-Fazıl

Su yolunda düşen gola
 Şialardan selâm ola
 Gurbân olam sancağına
 Elemdâr'ım Ebu'l-Fazıl

Sensiz galan Hüseyin'e
 Gurbân olum Ebu'l-Fazıl
 Sensiz galan Hüseyin'e
 Gurbân olum Ebu'l-Fazıl

3.1.2.82. YATTI ELEMİN

Dur yatma uyan yaralı gardaş

Ey âl-i Eli hilâli gardaş

Yattı elemin belim büküldü
Gözyaşım akıp üze töküldü
Ey vâý vezirim öldü
Artırdı bu gam melali gardaş

Baş parçalanıp beden yaralı
Kim görse dözer bu bozuk hali
Dur koy dizim üste gül cemaâli
Kurbân sana ey belâlî gardaş

3.1.2.83. YIĞILIP EBBAS'IM NEHR-İ FIRAT ÜSDE

Yığılıp Ebbas'ım nehr-i Fırat üsde
Belim sındı Zeyneb Elemdâr öldü
Boyanıptı gane vefâlî serdârım
Liva-yi Gur'âne vefâdâr öldü

Yaralı eslanım şehidi Gur'ân'ım
Ümid-i tıflanım cevânım lay lay
Uca boy serdârım vezir-i dermânım
Vefâlî gemhârım Ebu'l-Fazıl'ım vay

Özüne der eyle heyali kızları
Denen deydi peykân su meşgin deldi
Size hatır geçdi iki gol bir gözden
Meni goydu yalnız felek dinceldi

Dedim ayan gardaş gedirsen eğyame
Dedi sen get Hüseyin Rugeyye'n ağlar
Dedim onda getsem seni goysam تنها
Çığanda can lebden gözün kim bağlar

Deyir esğ̃er yatsın yatıp perçem darım
 Yaralı ezâsı galıp Zehra'de
 Ateşinnen yansa dudağların emsin
 Deyiler düşmenler su yoğ deryade

3.1.2.84. AY MENİM GEM GÜNÜM

Ay benim gem günüm gemhârım Ebbas
 Vay benim gem gülüm serdârım Ebbas

Ey şem-i herem hâne
 Gurbânın olum Ebbas
 Canlar sene pervâne
 Gurbânın olum Ebbas

Adın şerefe çattı
 Leb teşne gane battın
 Sen Kevser'i ağılattın
 Gurbânın olum ebbas

Yandı dedi ay gardaş
 Ses ver mene ay gardaş
 Çâreme bi doy gardaş
 Gurbânın olum Ebbas

Var heymede çok sözler
 Gızlar yolunu gözler
 Bakmır niye bes gözler
 Gurbânın olum Ebbas

3.1.2.85. SÎNEZEN

NAKARAT: Aç gözün ganına galtânım ogul

Sene gurbân yaralı canım ogul

Seni kim seni kim ganına galtân eledi

Eski cesmi ile efgân eledi

Gözünün yaşını al gan eledi

Ucaldı göklere efgânım ogul

Ey olan gül kimi heydan bala vay

Ey üzü gan ile elvân bala vây

Sene canım gurbân ola bala vây

Ey benim Yûsuf-ı Kenân'ım oğul

Sene canım fedâ canânım oğul

Ey gızıl gül ganına gül tek boyanan

Ey şerer-i ateşe gelbi yanan

Heymede indi yolun gözler anan

Ey olan serv-i hurananım oğul

Gert-i Şâm ehli tutup sağ solumu

Goy salim boynuna bir cüt golumu

Geymede gözliyr ıtret yolunu

Nece yanmaz dili suzânım ogul

Sene gurbân yaralı canım ogul

Evimi yıkdı yığılmagın Eli

Bu gızıl gana boyanmagın Eli

Çokdu ey hâmede müştâgim Eli

Gödüyür ıtretin ananım ogul

Mene sed oğlu vurur zerh mi zebân
 Verir oğlanların izzetli nişân
 Eyledi dil yarası bagrımı gan
 Dil açıp daneme üdvânım ogul

Ey kerili sen Hüseyin nökerisen
 Bu mukaddes gapının nökerisen
 Ohşa bu diller ile Ekber'isen

3.1.2.86. AĞAM ELİ ELİ CAN

Şehadet Mecnûn oldu o düştü şafakta
 Aman yâ Rabbi diyor asil vicdan karardı
 O mevlâya tutuldu ona göz ağlamakta
 Hep onu zikrediyor onunla insaf vardı

Adalet şemi söndü yetimler o menzilde
 Yazık cihana heyhat ellerinde süt taşı
 Mevlâm Rabb'ine döndü ağlaşır ismi dilde
 Arş a çekildi şefkat Ali kimin mevlâsı

Kan yağıyor göklerden ağla ey kalbim senin
 Yar vuruldu bu sabah sultanın şehid olmuş
 Vâveylâ koptu yerden en güzel bir gecenin
 Göğe yükseldi eyvâh ruhu onunla dolmuş

Ay ikiye bölünmüş ey kadir gecesinin
 Kûfede bir kıyamet bereket ve gözyaşı
 Âlem siyah bürünmüş ey rahmet elçisinin
 Öksüz kaldı merhamet yegâne can yoldaşı

Bir çığlık indi gökten inen ruh ve melekler
 Kılınç arşı öpünce sana tazim etmekte

Aşk sarsıldı yürekten Ali diyen yürekler
Kanlı yari görünce salavat getirmekte

Kıpkızıl bir kasırga ağlasın hasret gözler
Boğdu bütün cihanı o mazlûm sevgiliye
Dünyaya dalga dalga yansın yürekte sözler
Yağdı göklerin kanı o çekip gitti diye

Kan deryası çağlıyor onun öyle gidişi
Gökler sanki yarılmış âlemi virân etti
Tüm varlıklar ağlıyor Kûfe'yi terk edeşi
Can candan koparılmış başlayan kıyâmetti

3.1.2.87. ALİ EKBER

Eli bala yaraların atanı dağlar
Meğer oğul yarasını atası bağlar
Başın sınıp ağıpdı gan tutup gözünü
Artık oğul göremmezem o gül yüzünü

Kulağım eşitmir bala senin sözünü
Gözünü aç yüzüme bağ Eli-yi Ekber
Ağar yüzüne neden bu dîde-i ter
Nece bırağaram Eli seni kum üsde yaralı

Bu ğaletin eli benim gararım aldı
Başındaki yaraların belâya saldı
Bütün arzuların yürekde galdı yarasılsan sen

3.1.2.88. SÎNEZEN

Gözün aç ey gülüm Ekber
Menimle bir danış Ekber
Anan Leylâ yolun gözler

Cevân oğlum Eli Ekber

Ümmü Leylânın efgânı
Doldurup erzi semânı
Bu yaraların gurbânı
Cevân oğlum Eli Ekber

Soluptu gülşenim Ekber
Pükülüptü belim Ekber
Yığılıpdı evim Ekber
Cevân oğlum Eli Ekber

Seni düşmen elimden aldı
Ananı nece odlara saldı
Ellerim goynumda galdı
Cevân oğlum Eli Ekber

3.1.2.89. ALLAH ALLAH EKBER'İM

Allah Allah Ekber'im can üsdedi
Ganlı gözler ehd u peymân üsdedi

Can verip peygembere benzer balam
Nûr-ı nisâ-yi Kevser balam
Gül balam ether balam Ekber balam
Can verip canânımın can sahibi
Nehzet-i ehgag-i Gur'ân üsdedi
Al balamın ganını gan sahibi

Oğlumun Allah başınnan gan gelir
Leblerinnen neyzeyi peykân gelir
Hençer üsde neyzeyi peykân gelir
Oğlumun Allah başınnan gan gelir

Sesledi ceddin meni şîrâb edit
Gelbimi tutkun sesi bitâb edip

3.1.2.90. SÎNEZEN

Dur ayaga eyleme hâb oğul
Kuru yerde yatma yaralısan
Üregimde kalmadı tâb oğul

NAKARAT: Kuru yerde yatma yaralısan
Eli yerde yatma yaralısan

Senidin gülü çemeni edep
Böle yatmaga ne olup sebep
Gözün ac gelir şahi tesnelep
Meni ef kıl şah-ı teşne lep

Yaralanmışam durabilmirem
Deği heymeye gidebilmirem
Deği Ekber'i görebilmirem

Kuruyup susuzdan oğul dilim
Kırılıp hamı kömeyim elim
Mene rehm gıl bükülü belim

Yola saldı ehl-i herem meni
Aparım gıyâma gerek seni
Gözünü yolda goyma Sekine'nin

Aparum seni anan ağlasın
Gözünü bacın ozu bağlasın
Seni ölmemiş görüp ağlasın
Kuru yerde yatma yaralısan

Eli yerde yatma yaralısan

Baba goyma çok anam aglasın

Ciğerin tegan ile dağlasın

Başına bacım kara bağlasın

Yaralanmışam durabilmirem

Deği heymeye gedebilmirem

3.1.2.91. HZ. ALİ EKBER

Durabilmirem eyağē babacan yaralıyam men

Kerem et yapış elimnen nece gör heyaliyam men

Anam indi heymelerde baba göz tikipdi rahe

Gem hesretiyle her dem bahır o getligaâhe

Meni sen bu halet ile apar indi peymegâhe

Demesinler bi vefâdı baba can vefâlıyam men

Baba guvveti tehellüm dağı galmıyıp dilimnen

Başımın gılıç yarası elıp ihtiyar elimnen

Durabilmirem eyağē ki yaralıyam belimnen

Sene men fedâ bilirsen ki nece heyâlıyam men

Anamı müregges eyle meni bir kenare çeksın

Eylesin fegânı nâle dağı bir kenare çeksın

Bu yaralı na'sım üsde söyle birce gare çeksın

Başım üsde başım açsın söylesin ezâlıyam men

3.1.2.92. EKBER AĞAM VAY

Eli Ekber sefân sürmedin

Galıp bu çölde ganlı bedenin

Ali Ekber'in çoğdur sefâsı

Açılıp gonca gültek yaresi
 Ne bacı var yanında nede anası
 Vurun başa deyin bir yâr ağam vay
 Vurun başa deyin cevân ağam vay

Bele zulm edip bu govmi hennas
 Galıp golsuz guru yerlerde Ebbas
 O mevlâye bilin sağlanmıyıp yas
 Tutun yasın deyin golsuz ağam vay
 Tutun yasın deyin Abbas ağam vay

Tüşüpdü neşi gasım pâre pâre
 Galıp hesret erusin bağdı gare
 Yoğdu bir nefer goysun mezâre
 Toyu yasa dönen ğemdar ağam vay
 Toyu yasa dönen kasım ağam vay

Minâ kimi ağıp sehrâye ganlar
 Guru yerde galıp ay tek cevânlar
 Ne bir leşger galıp nede elemdâr
 Deyin na'sı kefensiz galan ağam vay

Bikefen galıpdı cevânlarım
 Ne gardaş galıp ne yaranlarım
 Ne defn eden var ne de ağlayan
 Gerip galıp susuz ölen ağam vay

Gültek beleyin gırmızı lale
 Anan Rubâb galıp gör ne hâle
 Bize hoş bağmadın niye Kerbelâ
 Teşne ölen ey sūd emer ağam vây

3.1.2.93. EKBER KEFEN GİYENDE

Ekber kefen giyende
Leylâ nevâye geldi
Başın açıp Peygamber
Zehra ezâye geldi

Gurbân-i aşk olupsan
Gurbân-i eşkiyem ben
Sen dizime gelende
Gam gitti hayâ geldi

Tûfân salıp bu hicare
Derya dilen dilinde
Tapardı aşk-ı Ekber
Zikr-i Hudâ dilinde

Oğlum galıp ğeterde
Ondan belâyı gaytar
Didârime selâmet
Oğlum cevânı gaytar

3.1.2.94. ELİ DEDİ YA ELİ

Eli dedi ya Eli her dil dedi ya Eli
Sail dedi ya Eli gatil dedi ya Eli
Kılınç arşı bölende Heremullah
O sahneyi görende Hebibullah
Resûl dedi ya Eli Betül dedi ya Eli

Kâbe dedi ya Eli o gan dedi ya Eli
Düştü mihrâba imam Rahman dedi ya Eli
Nida etti Cebrail Eminullah
Vuruldu movlâ Eli Veliyyullah

Göklere dedi ya Eli yerlere dedi ya Eli

Ebbas'a eşge boyan dedi şâh Eli
 Meşge oğlar deyende oğul dedi ya Eli
 Yiğitlerin seyyidi yenilmez
 Ebu'l-Fazıl geyretullah Ebu'l-Fazıl Esedullah
 Meydan dedi ya Eli düşman dedi ya Eli

Kerbelâ eşge dergâh diller dedi ya Eli
 Od tutanda heymegâh güller dedi ya Eli
 Yükseldi arşa figân Sarallah Hüseyin
 Yasa boğuldu cihan Sarallah Hüseyin
 Zeyneb'in herayına çöller dedi ya Eli
 Ağlayanda Hüseyin'e gözler dedi ya Eli

3.1.2.95. ELİ EKBER DİYER

Yaralandım meni apar anama anama
 Veren gesem seni ema atma atma
 Yatmışıydım heymelerde uyandım
 Ahu kimi öz ganıma boyandım
 Yaralandım meni apar anama anama

Senden sonra mesken eden her anı
 Bacım gelsin goy bağlasın yaramı yaramı
 Bah heymede ağlaşırlar her anı
 Yaralandım meni apar anama anama

Bülbül gibi ah eylerem ah içten
 Ruhun kuşu uçtu getti kefesten
 Ağır ema mende düştüm nefesten
 Yaralandım meni apar anama anama

Apar meni emmelerim ağlasın
 Nâle sıfat hamı ciger dağlasın
 Bacım gelsin yaramı bağlasın
 Yaralandım meni apar anama anama

3.1.2.96. ELİ-Yİ EKBER BALAM

Menim ey taze movludim
 Balam lay lay gülüm lay lay
 Uyandı bağdı mesudim
 Balam lay lay gülüm lay lay

Menim zibâ gülüm hüsnüm
 Sefâ bu gülşene verdi
 Evim döndü gülistâne
 Seni Allah mene verdi

Gülü bağı vefâ Ekber
 Şebih-i Mustafa Ekber
 Hamı derde devâ Ekber
 Gülistâne sefâ Ekber
 Melek menzer balam
 Eli-yi Ekber balam

3.1.2.97. CENAB-I LEYLÂ DİLİNNEN ELİ EKBER'E

Ey batan gane gara telleri canânım eli
 Kesilen teşne başın ümmete gurbânım eli

Dur meni sal yola ey zülfümü emme gedirem
 Sene toy eylemedim başıme küller gedirem
 Nece sensiz ey oğul bikeso nâlân gedirem
 Gedebilmem bu yolu Yûsufu kenânım eli

Saralıp rengi ezâdârım ciğerin yandı oğul
 Zeynebin sındı beli heymeler odlandı oğul
 Ne Arusun toy otağı nece tarandı oğul
 Yasemen geydi gara soldu gülistânım eli

Guzusunu itiren ahu kimin men melerem
 Deşdi hanum eyliyik Kerbubelâ'nı gezerem
 Geceler subhe kimin eşgi gözümnden elerem
 Golların gane batıp Yûsuf-ı Kenânım Eli

Yokdu cisminde mene buse yeri çokdu yaran
 O geder yara vuruplar ne edim ölsün anan
 Elimi üzdüler sennen ey oğlul Şimr'i senan
 Galdı sînemde elim lebleri etşânım eli

Gameti düşdü yere çün şeceri nâresi gız
 Oğlu ölmüş ananı şamide isderler keniz
 Toy henası elive goymadın ey canı eziz
 Gede bilmenem bu yolu Yûsuf-ı Kenânım Eli

3.1.2.98. EY VAY OĞUL

Sensiz elim rûz-i şâd
 Zikrim olup vây oğul

Men sene lay lay deyim
 Vây deyim ey vây oğul

Ve gece gündüz eli
 Her ne dedim yatmadım

Baştaki şu fikrini
 Baştan oğul atmadım

Men sene lay lay deyim
Vây deyim ey vâý oğul

Tutmasam ülfet eli
Gördüler petsen ile

Kestiler süttten seni
Zehirli petsen ile

Men sene lay lay deyim
Vây deyim ey vâý oğul

Goydular dahı meni
Nala ve figan ile

Men sene lâý lâý deyim
Vay deyim ey vay oğul

3.1.2.99. SÎNEZEN

Firget-i Ekber öldürür Leylâ'yı
Şibh-i Peygamber öldürür Leylâ'yı

Bir bülbül tek taptım gene ilindim
Zehmet çekip on sekiz il oturdum
Boyum beraberı oğul yitirdim

Anan ölsün dünyada sen gülmedin
Cevân öldün toy otağı görmedin
Erus ile elin ele vermedin
Bele zehmetler öldürür Leylâ'yı

Başın uca niyzeler vurdular
 Min canları topraklara goydular
 Kız gelinler temaşaya durdular
 Bele zehmetler öldürür Leylâ'yı

Baş gebirden götür anam gelipti
 Aç gözlerin bak gör neler oluptu
 Dur gör anan ne günlere galıptı
 Bu gara günler öldürür Leylâ'yı

Sensiz men nece Medine'ye gedem
 Men nece sek gardaşları görerem
 Bele zehmetler öldürür Leylâ'yı

3.1.2.100. SÎNEZEN

Gane batan câmesi
 Doğranan emmâmesi
 Geldi bacın nağmesi
 Ey vây Eli Ekber'im

Titriyor çoh dizleri
 Gem getirir sözleri
 Yolda galıp gözleri
 Ey vây Eli Ekber'im

Gül kimin rengi solup
 Derd ile gelbi dolup
 Fatime yalnız galıp
 Ey vay Eli Ekber'im

Yaz gebrimin daşına
 Bah gözümün yaşına

Fatime hasret galıp
Ölende gardaşına

3.1.2.101. HANİ O ZÜLFÜ KARA

Hani o zülfü kara
Hal kara gözü kara
Allah Allah nedir bu
Can yara cismi yara

Sîne suzânı oğul
Gözü ceylanı oğul

Ceddi gurbânı oğul
Leyli sultânı oğul

Hani duruşun oğul
Gılıç vuruşun oğul
Nara atışın oğul
Keskin bağışın oğul

Saldılar derde oğul
Adın her yerde oğul
Vatanın nerde oğul
Anılar görde oğul

Baban tek galdı oğul
Derdinden yandı oğul
Düşmanlar sardı oğul
Cesedin kaldı oğul

3.1.2.102. SÎNEZEN

Hele gülşenin gülü solmuyup

Anam ağlama bacım ağlama
 Hele sağdı gardaşın ölmüyüp
 Anam ağlama bacım ağlama

Hele sâhib-i elem ölmüyüp
 Hele golları gelem olmuyup
 Hele meşki gan ile dolmuyup
 Anam ağlama bacım ağlama

Hele gumlar üste düşmüyüp
 Bacı Ekber'in ganı üstüne
 Günü günde zulüm ile galmıyıp
 Anam ağlama bacım ağlama

Hele heymelerden ucalmıyıp
 Göge Leylâ'nın baba vâı sesi
 Hele gana zülfünü yalmuyup
 Anam ağlama bacım ağlama

Hele ölmüyüp iki nur eşin
 Ciğerin başı hele yanmıyıp
 Hele Esger'in yatıp uyanmaz
 Anam ağlama bacım ağlama

3.1.2.103. SÎNEZEN

Kesme yolun koy gedim ey beyhaya
 Rehm eyle zâlim men Eli Ekber'e

Vurma yaram üstüne bir de yara
 Rehm eyle zalim men Eli Ekber'e

Goncayı bağı çimeni Heyder'em

Bunca imametlere Tûrgâh menem

Sebd-i Eli şevkat-i Peygamber'em
Rehm eyle zalim men Eli Ekber'e

Men Hüseyin'in güllü gülistâniyem
Men Hüseyin'in şâh-ı şebistâniyem

Fatime'nin selvi gül fistâniyem
Rehm eyle zâlim men Eli Ekber'e

Hay hay deyip çohdu yara vurmayın
Rehm eyleyin çoh meni incitmeyin

Teze cevanam başımı kesmeyin
Rehm eyle zâlim men Eli Ekber'e

3.1.2.104. SÎNEZEN

Yaralandım ey şahı Kerbelâ
Ölürem herayıma gel baba
O gelen gedemlere can fedâ
Ölürem herayıma gel baba

Günün itsisi geceler susuz
Ateşim dem ha dem eder beruz
Bedenim yanar özümde susuz
Ölürem herayıma gel baba

Baba virdi zikrim olup feal
Meni gel bu halımda ya da sal
Başımı götür dizin üste al
Ölürem herayıma gel baba

Bedenim yaralı dahi gan verir
 Bu gan öz ganı nişânı verir
 Baba gel gör Ekber'in can verir
 Ölürem herayıma gel baba

Baba eyle Ekber'ine kerem
 Yola göz dikip seni gözlerem
 Bşım üste gelmesen ölmenem
 Ölürem herayıma gel baba

3.1.2.105. HZ. ALİ ASKER

İndi balam elimde oklandı bacı Zeyneb
 Al bağrına yavaş bas gundağı gandı Zeyneb

Gedin hemen bu saet gelsin deyin anası
 Lay lay desin her saet sarsın başe garasın
 Alsın kenâre başın hoh eylesin yarasın
 Bundan sonra onunda musibeti var Zeyneb

Ekber geminde bacı sebreyledim dayandım
 Emma eli esğerin musibetine yandım
 Oklu balam elimde meydanı çok dolandım
 Efgân u âh u zârım arşa dayandı Zeyneb

Ok Esğ'er'e deyende yatmışdı ok uyattı
 Aynı açılmamış gül ok açdı hem saralttı
 İki şikâre bir ok bir zâlim üçü attı
 Sepdi balam ganını göğü boyadı Zeyneb

3.1.2.106. ALİ ESĞER SÎNEZENİ

Esğ'er'im ey benim istekli balam

Lay lay gamlı balam
 Hazıram öz canıma derdin alam
 Lay lay gamlı balam

Bağlıyılar soyulan heymelere
 Lay lay gamlı balam
 Kim keser su yolunu süt emere
 Lay lay gamlı balam

Can balam batma hele gal sehere
 Lay lay gamlı balam
 Goymaz Allah bele şermende kala
 Lay lay gamlı balam

Aç gözün bağ ananın haline
 Vây Rubâb'ın hâline
 Az galır zengi musîbet çalma
 Vây Rubâb'ın hâline

Keşke ezizim, balam canım alına
 Vây Rubâb'ın haline
 Az galıp gamlar elinden gocalam
 Lay lay gamlı balam

Sabrele gurbân gözyaşına
 Men dolannam başına
 Gün sayırdım çatasan bir yaşına
 Men dolanım başına

Bağ hele bacına gardaşına
 Men dolanım başına
 Goyma bu heymelere nâle salam

Lay lay gamlı balam

Gözlerin yumma gulağ ver sözüme

Gözelim bağ yüzüme

Gözyaşım perde çekipdir gözüme

Balacan bağ yüzüme

Ağladıkca diyerem öz özüme

Balacan bağ yüzüme

Sana lay lay gerekir isde çalam

Lay lay gamlı balam

Vurma tırnağ sînemi yaralama

Sînemi yaralama

Sabrımın temelini pâreleme

Sînemi yareleme

Ela gözden gözyaşın eleme

Lay lay gamlı balam

3.1.2.107. ANAMIN BENZERİ LAY LAY

Eli'min dilberi lay lay

Dilimin ezberi lay lay

Anamın benzeri lay lay

Fatime menzeri lay lay

Ey sesle gehramanım

Sevgili şirin zebânım

Meni eyleme bağı gan

Aç gözlerin Rugeyye can

Sene çattı ganlı bir baş

Mene gemler oldu yoldaş

Dökerem ölünce göz yaş
 Sen ölünce men ölüm kaş
 Niye açmırsan gözün
 Anan öldürer özün

Eli'min dilberi lay lay
 Dilimin ezberi lay lay
 Anamın benzeri lay lay
 Fatime menzeri lay lay

Gelbim oldu gan Rugeyye
 Gametim kemân Rugeyye
 Seslerem uyan Rugeyye
 Can Rugeyye can Rugeyye
 Sen herem hezalısan
 Ekber'imın maralısan

Babanın başın görende
 Ganlı leblerin öpende
 Düşdü dil haması mende
 Galmadı tagat bedende
 Lânet ola o düşmene
 Gemçiler vurdu sene

3.1.2.108. BALA LAY LAY

Günüm günnen yaman oldu
 Gözüm yaşı revân oldu
 Bu rengi zeferân oldu
 Bala lay lay Eli Esğer

Çağırın Fatıma gelsin
 Seni bu halini görsün

Südüml yokdur anan ölsün
Bala lay lay Eli Esğır

Sakine zâr u giryândı
Cığırım lâletek gandı
Seraser haymeler yandı
Bala lay lay Eli Esğır

3.1.2.109. BEŞİĞİN BOŞDU

Beşiğın boşdu Esğır'ım
Gözyaşım coşdu Esğır'ım
Gucağında Hüseyın'ımın
Yat yerin hoştu Esğır'ım

Gundağı gan ile doldu
Esğır'ım gül gibi soldu
Süt emer susuz balamdan
Boş beşik nişâne galdı

Ğınalı kuzu Esğır'ım
Eşğimin nazı Esğır'ım
Sînesinde babasının
Seher yıldızı Esğır'ım

Eli Esğır balasına
Yüreğinde yarasına
Kurbân olsun bu canımız
Zeyneb'in Kerbelâ'sına

Beşiğini beziyerdım
Sana lay lay da diyerdım
Uçup gittin ellerimden

Emmen kurbân olsun sana

3.1.2.110. ELİ LAY LAY

Gundağı gan ile dolan
Eli lay lay balam lay lay
Susuz çölde etşân olan
Eli lay lay balam lay lay

Beşiği boş galan balam
Meni derde salan balam
Gumlar üste galan balam
Eli lay lay balam lay lay

Eli yeter gel ağlama
Yanan sînemi dağlama
Su veren yağdu balama
Eli lay lay balam lay lay

Eli sensiz anan ölsün
Gerip yüzüm nasıl gülsün
Daha bekleme su gelsin
Eli lay lay balam lay lay

3.1.2.111. ELİ LAY LAY BALAM LAY LAY

Meni az sen kebâb eyle, Eli lay lay balam lay lay
Biraz sînemde hab eyle, Eli lay lay balam lay lay

Eli yağdur suya imkân kesip su yolların üdvân
Olaydı âlemi virân, Eli lay lay balam lay lay

Demem baştan su fikrin at, ügan eyle anan ağlat
Biraz Allah rızası yat, Eli lay lay balam lay lay

Ateşten gül gibi soldun, baharın ebri tek doldun
Az ağla yat kebâb oldun, Eli lay lay balam lay lay

Melâlin âlemi ağlattı, az et nâle sesin battı
Bala yat ahular yattı, Eli lay lay balam lay lay

Dolandım heymeni her su, su yok ağla ey mehrû
Gedip segga getirsin su, Eli lay lay balam lay lay

Su yoğ goyma dudağa Eli, az ağla sîneme dur gel
Biraz hâb et bala dincel, Eli lay lay balam lay lay

Menim ümîdi gülzârım, olupdu gundağ golların
Yat ey gül yüzlü dildârım, Eli lay lay balam lay lay

Menim gemlerime sabır, gırılmış gelbime ğatır
Yat ey dilsiz balam ağır, Eli lay lay balam lay lay

Seni gucağıma alam, biraz sîneme salam
Südüm yokdur geçil galam, Eli lay lay balam lay lay

3.1.2.112. SÎNEZEN

Esger'im oğlanıp
Ekber'im doğranıp
Golların bağlanıp
Üreğin dağlanıp

NAKARAT: Sen de yaralı Hüseyin men de yaralı

Esger'i oğlanan
Ekber'i doğranan

Golları bağlanan
 Üreği dağlanan
 Hâline ağlanan
 Belâ çöllerde
 Yaralı Zeyneb'e

Heçkesim yohtu ki
 Derdime men yanam
 Ne Murtezâ babam
 Ne de Zehra anam
 Golları kesilen
 Ebbas'a gurbânâ
 Bu ganlı çöllerde
 Belâlî Zeyneb'em

Çöllerde ağlıyıp
 Gözünün yaşına
 Gurbânâ ay gardaş
 Yaralı başına
 Matem tutur çöller
 Eziz gardaşıma
 Ezâlî çöllerde
 Ezâlî Zeyneb'em

3.1.2.113. SÎNEZEN

Esger'im ey şirin zebânım
 Ey benim ruh ile revânım
 Yat bala eyle istirahat
 Ğesfesen bar-i gülistânım

Ağlama ağlama gurbân akan gözlerine
 Sîneme hesretli bakan gözlerine

Balam lay lay gülüm lay lay

Od tutup yanırım balam vây

Derdini ganıram balam vây

İstirem seliyem Ebu'l-Fazıl

Şermiden ganıram balam vây

Lay lay ey derdi anasın derde salan

Lay lay ey hesret üreklerde galan

Balam lay lay gülüm lay lay

Açmadım dil gemim çoh oldu

Gelbime mişgülün oh oldu

Her yeri sudan ötrü gezdim

Heyf ola hâsılım yoh oldu

Effele ellerini bağlamışam

Men de tek sene recan ağlamışam

Ağlama ağlama gurbân akan gözlerine

Sîneme hesretli bakan gözlerine

Balam lay lay gülüm lay lay

Boş beşik yandırar ananı

Heymenin ey durup duranı

Diyerem ahu hesretiyle

Ağtarın gara göz balamı

Üreğim istiyir sesin ağla balam

Ellerin bağlayan deyir ağla balam

Lay lay ey derdi anasın derde salan

Lay lay ey hesret üreklerde galan

Balam lay lay gülüm lay lay

3.1.2.114. ETŞÂN BALA

Ey su fikrin başdan atan
 Al gundağı gana batan
 Etşân bala etşân bala
 Canım sana gurbân bala

Oğ gelende bağıtın eli, yıldız gibi ağdın Eli
 Boğazından ağan ganı, gundağına yağıtın Eli
 Gonca gülüm talan oldu, dil açmağın yalan
 Ne çetinmiş oğ yarası, yaranın yoğdu çaresi

Hangi tiflan senin gibi, boş galmıştır gehvır
 Meni gözden attın bala, gızıl gana battın bah
 Gözlerim ağdarır seni, gidip harda yattın bil

Goğunu güllerden alam, yoğluğunda ağlar
 Gonca gül per per olanda, can vermeğın ya
 Ey sohbetim sözüm bala, elâ gözlü güzel bil
 Bir defelik atma meni, yuğuma bari gel bala

Ey ganına batan bala, meni gözden atan balı
 Gucağda altı ay benim, şirin şirin yatan bal
 Ey sabrımı alan bala, ey özünden geçen bah
 Ayağ tutup dil açmadın, su tek ganın içen bil

Boğazın oğ biçen bala, gel bari gam eler bah
 Ey güzelim geddin özün, geldi başa neler bal
 Meni goydun neden bala, ışıqlı çırağım bala
 Harda su görsem seslerim, susuz güvercinin

3.1.2.115. GÖZELİM GÖZELİM LAY LAY

Gözelim gözelim gözelim lay lay

Sene gebri gazar öz elim lay lay

Ey cemaet ısbatı hakkı men

Bir görün ne burhân getirmişem

Bir elimde bir süd emer uşag

Bir elimde guran getirmişem

Bir görün ne burhân getirmişem

Görmüşüz elim üsde bu bala

Suzişi ateş ile yanır

Yoğ dili ede halini beyan

Od tutup vücûdu alovlanır

Ağlıyıp edir ney kimi neva

Leblerin emir galbi odlanır

Yoğ anasının sînesinde süd

Bu balanı etşân getirmişem

Bir görün ne burhân getirmişem

Kâfir olsa rehm eyler hâline

Ey cemaeti Kûfe ve Halep

Geçdi zülmüz endâzeden sizin

Bir bile cefâye nedir sebep

Bilmirsiz müselmânam meni meğer

Ya deyil babam seyyid-i Erep

Elde bu kelâmı ğudanı men

Her sözüme burhân getirmişem

Bir görün ne burhân getirmişem

Nâmeler yazıp davet eylediz
 Men geribi bu çöle
 Bedr'in intikamın almak için
 Eylirsiz men ile mücâdele
 Ey güruh-i kin bu ne diynidir
 Az galır susuzdan balam öle
 Âkıbet size bir içim suya
 Esğır'imi mihmân getirmişem
 Bir görün ne burhân getirmişem

3.1.2.116. GUNDAĞI GANA BATAN

Gundağı gana batan sût emer Esğır'im
 Oldu biçâre anan derbeder Esğır'im
 Garip anan meler galıp edim neva Eli can
 Yaralanan boğazına canım fedâ Eli can

Ey güzel son beşiğim gadanı men alım
 İstiyir kastı felek sene hesret galım
 Yuğuma gel Eli can sene lay lay çalım
 Dünya'nın yaman günü, mene pay olup Esğır

Ganına battın oğul aşkın olupdur derdin
 Yüreğinin başını bürüyüpdür duman
 Oğ yaram görmemişem olmuşam bağı gan
 Bu dehrde ayrılığa nece dözüm Eli can
 Güzel balam, maral balam, son beşiğim Eli can

Ananam, adamsızam yoğ oğul bir kesim
 Yanıram gam oduna yoğdu baban Hüseyin
 Ağlamağdan Eli can tutulupdur sesim
 O bülbüle ğazan olup gülün bala çağında
 Maralım oğlanıp, galıp elim ürek başında

3.1.2.117. HZ. ALİ ESĞER

Men Rubâb-ı bikesem, su görende ağılaram
Her ana balasına süd verende ağılaram ay balam

Ey su yerine gan içen
Şirin beden dilsiz balam var
Gül peykerin hencer biçen
Solgun beden dilsiz balam vay

Ok yâreni kim bağladı
Gan ağladı efgânım Esğer
Yakan benim bu gelbimi
Solgun beden dilsiz balam vây

Galdı ürehde ellerim
Şirin sözüm aramı canım
Hesret galıp ruhsârive
Ağlar gözüm aramı canım

Süzdün hara beht ulduzum
Dadım duzum ruh u revânım
Salmış ayakdan hier odu
Yokdur dözüm aramı canım

Ok yâreni kim bağladı, gan ağladı gan ağladı
Gurbânım Esğer, gurbânım Esğer

Arzularım oldu yalan
Ey gebri şân heyrânı mesken
Gelbim darıkdı gel bala
Ey mihrîbân heyranım Esğer

Yandım deyem sd galmadı
 Men o gece âvâre galdım
 Emlik guzum gel sîneme
 Ver cisme can heyrânım EsĖer

Bu Kerbubelâ teŖne oğul glŖene benzer
 Hansı nene dünyada mene benzer
 Âlemde bilir sen güle çok gl sene benzer
 Bir gülsen eli bağı beheŖt etri versen
 Biçare rubabin goyup âvâre gettin

3.1.2.118. SÎNEZEN

Sensiz Eli rz-i Ŗeb
 Zikrim olup vây oğul
 Men sene lay lay deyim ya deyim ey vây oğul

Üç gece gündüz Eli
 Her ne dedim yatmadın
 BaŖtaki su fikrini baŖtan atmadın oğul

Su vermediler su menziline atmadın
 Men sene lay lay deyim ya deyim ey vây oğul

Ekber anası gibi men de ciger dağladım
 Men sene lay lay deyim ya deyim ey vây oğul
 Yandırdı heymeleri ağlattı Peygamber'i
 Men sene lay lay deyim ya deyim ey vây oğul

3.1.2.119. HZ. MÜSLÜM

Müslüm adımdır ey kavim
 İslâm'a hâmiyim ben

Öldürmeyin Hüseyin'i
 Kaim makamıyem ben
 Sanma ki hutserane
 Bu serzemine geldim
 İsbati hadden ötrü
 Ey ehl-i kineye geldim
 Memur etmiş emîrim
 Tervic-i dine geldim
 Orduyî şâh-i eşge
 Erşed nizamiyem ben
 Ey Kûfiyân varımdır
 Peygamber ile nisbet
 Sanmam hâkiri böyle
 Şermeyleyin cemaet

3.1.2.120. CEVÂNIM OĞUL

Ey vâh şehid oldu Gasım
 Bir sen idin bir nefesim
 Ses ver bana battı sesin
 Cevânım oğul vây oğul

Gana batmış gül bedenim
 Toyun battı yasa senin
 Toy libâsın kefenin
 Cevânım oğul vay oğul

Düşman vurup sîneme oğ
 Dur yatma gün sıcağı çoğ
 Öpmeğe bir sağ yerin yoğ
 Canım oğ vây oğul

3.1.2.121. CENÂB-I SAKÎNE'DEN CENAB-I KASIM'A

Emim oğlu dur ayağa
 Bu toyun mübârek olsun
 Gelinin gelip otağa
 Bu toyun mübârek olsun

Nazar et bu selb-i zâra
 Mâh-ı ruşanı Hicaz'a
 Dur ayağa peşi vaza
 Bu toyun mübârek olsun

Bu ne toydu Zeyneb ağlar
 Başa Zeyneb gara bağlar
 Su deyip uşaklar ağlar
 Bu toyun mübârek olsun

Kalem kaşın vedâsı
 Emimin cevân balası
 Hanı elinin hınası
 Bu toyun mübârek olsun

Hani babası bağında
 Gülü lâleler çağında
 Hani sağdıcin sağında
 Bu toyun mübârek olsun

Meye sağdıcim semer ber
 O tarı tığı ve hançer
 Dedi gel Eli Ekber
 Bu toyun mübârek olsun

Su gibi döker o gözler

Ne garam bakır o gözler
 Kimi aktarım o gözler
 Bu toyun mübârek olsun

Gözüm aktarım anamı
 Yanıma çağırın anamı
 Başıma salsın karanı
 Bu toyun mübârek olsun

El fi ezimden haberdâr
 Kalem elde sîne dağlar
 Mene ağlasın cevânlar
 Bu toyun mübârek olsun

Sana men vedâ Sekine
 Gelinim hanı yanında
 Yakacak kanın eline
 Bele toy mübârek olsun

3.1.2.122. HZ. KASIM

Toprağın üste dur yatma Gasım
 Gana gözyaşını gatma Gasım
 Dur Hüseyin'i çoğca ağlatma Gasım
 Ağlarım men firakında Gasım

Çokca gan var dudağında Gasım
 Gasımım ömrümün ey fıdanı
 Dur emmoğlun ölüp gelbi ezâlı
 Arşı âlâda Zehra garalı

Müçtebâ'nın azizi uyan yaralı
 Ey meni tek bu günde goyan Gasım

Gülşeni hakkı ettin safâlı
Ganın ile bu gün ey vefâlı

Gözleri yolda galmış ananın
Sen gözünden onu atma Gasım
Sesliyr yareli yatma oğlum
Dur ananı çok ağlatma oğlum

Dur teselli ver oğlum anana
Gelbi Zehra'yı dağlatma Gasım
Hem ve hep Abbas'ın sesler ey can
Hey diyerler uyan ey gana batan

Başına men dolanım azizim
Gamlı gelbimi dağlama Gasım
Naşını koydu topraklar üsde
Yüz tutup haymeye gelbi pare
Ta Seriye gelip seslenip vây
Dur meni indi ağlatma Gasım

Hemen yetiş imdada emi
Goyma naşım gala sahrada emi
Başım üste eger gelse sesin
Can gatar canıma senin nefesin

Anama de meni gözlemesin
Galdı hasretim dünyada emi
Seslerem bir yana yetmez sesim
Delindi ağ sînem sındı nefesim

Sen gelende olar en son nefesim
Gel yetiş sen özün imdada emi

Mek nedir zahmettir bana
 Bu yolun zahmeti rahattır mene
 Şehid olmak saadettir mene
 Sıcak gumlar bana seccâde emi

3.1.2.123. TOY OTAĞI GAN

Aç gözün ey toy otağı gan Gasım
 Hiclegâhı zülm ile virân Gasım

Eyleme men bikese bir beyle nâz
 Var ananda gerçi her naza niyâz
 Ölüy meni eyleme çoğ serfinâz
 Aç gözün ey toy otağı gan Gasım
 Hiclegahi zülm ile viran Gasım

Gasimcan geymiyipsen toy libâsın
 Ömrümce sağlaram men senin yasın
 Dur ayağa gelipdi gül Erusun
 Aç gözün ey toy ğenası gan Gasım
 Hiclegâhi zülm ile viran Gasım

Gülistânide solupdu güllerin
 Dağılıp sînen kesik ellerin
 Dur gedek gözler seni emmelerin
 Aç gözün ey toy otağı gan Gasım
 Hiclegahi zülm ile viran Gasım

3.1.2.124. ABDULLAH

Yok, bir havaka gel olma gümrah
 Vamak sen Allah rehm eyle zâlim

Salma şerâre sen kalbi zâre

Besti bu yara rehm eyle zâlim

Gelme gemine betsi bu gine
Bakın Sekine rehm eyle zâlim

Rengi solup bir hal oluptu
Ağlar ölüptü rehm eyle zâlim

Var iltimâsı çoktu yarası
Ölüp Abbas'ı rehm eyle zâlim

Çoktu melâli gelipti celâli
Gözler eyalı rehm eyle zâlim

Susuz galıptı gültek solup
Bir hâl oluptu rehm eyle zâlim

Dilden düşüptü çok incinipti
Guş eyliyipti rehm eyle zâlim

3.1.2.125. HZ. ZEYNEB

Şie bakın Zeyneb'in hâline feryâdine
Biz bu gece gelmişek şam-i geribânine

Bu gece ey şieler siz oturup ağlayın
Âh u fegân eyleyin sîneleri dağlayın
Gara geyip serbeser başlarıza bağlayın
Sizde bakın Zeyneb'in hâl-i perişanine

Zulm ateşi ile heymesı suzân olup
Düşmen alıp etrafın ziyneti talan olup
Şie bakın o şâhın dertli musibetine

Tutdular etrafını doğradılar Ekber'in

Bağlandı sudan bugün teşne eli Esger'in
Gattı Hüseyin Esger'in ganini öz ganine
Saldılar meydanlara ol yaralı peykerin
Bir veledi zinada gesd edip o ellerin

3.1.2. 126. ZEYNEB ZEYNEB

Gem gehremâni, Zehra nişâni
Ey ruhibâ imân, canım sene gurbân

Zeyneb Zeyneb Zeyneb
Kenz-i heyâ Zeyneb, kani vefâ Zeyneb
Derd aşinâ Zeyneb, gergi belâ Zeyneb
Mehbûbeyi canân, Gur'ân'ına gurbân

Zeyneb Zeyneb Zeyneb
Gardaş başın üsdünde, zülfü ağaran Zeyneb
Sehra-yı musîbette gemnen gocalan Zeyneb
Gardaş başının gani zülfünde kina Zeyneb

Zeyneb Zeyneb Zeyneb
Evvelde gören izzet, ahirde çeken zillet
Ağlar gözü gurbette, gardaşlarına hesret
Can sînde söylerdi vay bekdi gera Zeyneb

Zeyneb Zeyneb Zeyneb
Ağzında şirin söznen gemnen dolanan Zeyneb
İstekli Rugeyye'yle gemli olan hem sâye
Gurbette ölen yavrun, muhtac-ı kefen Zeyneb

Men Zeyneb'em gem tağ vurup gapıda

Gemler mene heyme gurup gapıda
 Rugeyye ki yüzün goyardı divâre
 Ele billem nenem durup gapıda

3.1.2.127. SÎNEZEN

Aglama bacı Zeyneb ezâsı dâim Zeyneb
 Şia yoluna gurbân yüreyi yaralı Zeyneb

Kanlı susuz Kerbelâ'nın
 Menem dertli gemhârı
 Susuz kafilenin
 Olmuşam elemdârı
 Atam Ali Haydar'ın
 Oldu talan ocağı
 Talan oldu heymeler
 Yandı ciğer pâreler

Ey ehl-i imân eden
 Bakıp ağla halima
 Çağırdılar Hüseyin'i
 Belâ Kûfe yoluna
 Yalan biat eyleyip
 Saldılar nece Tora
 Nece dözerem Taha
 Men Hüseyin yokluğuna

Yatır gumlar üstünde
 Teşne başsız bedenin
 Yatır gumlar üstünde
 Teşne başsız bedenin
 Abbas, Kasım, Ekber'in
 Doğrandı yâverlerin

Boyandı al ganına
 Böleh, körpe Asgar'ın
 Esir düstü kızların
 Ağardı zülfüm benim
 Esir düştü kızların
 Ağardı zülfüm benim

3.1.2.128. AŞKIMIN ŞAHİDİ

Allahım âşığam Kerbubelâ'ya
 Âşığam âşık-ı Kerbubelâ'ya
 Zeyneb'em Zehra-yı Kerbelâ'yam men
 Zeyneb'em Zeyneb-i Murtezâ'yam men

Zeyneb'em Zehra-yı Kerbelâ'yam men
 Hüseyin'e bir bacı bir anayam men
 Sînemin yarası baki Hüseyin'im
 Zeyneb'in devâsı sâkî Hüseyin'im

Olmuşam sevginin gurbânı gardaş
 Solmuşam derdimin dermânı gardaş
 Aşkımın sahili sultan Hüseyin'im
 Zeyneb'in gatili galtân Hüseyin'im

Îlâhi meydân-ı Kerbelâ'da
 Yanmışam Minâ'da say u Safâ'da
 Başımın sayesi Rahman Hüseyin'im
 Zeyneb'in Kâbe'si etşân Hüseyin'im

Ruhumsum ey kerem sultân-ı etşân
 Mazlûmsun arş olan sînesi elvan
 Susuzsun suların gözleri giryân
 Hüseyin'im Zeyneb'in gözleri nâlân

Esirem esir-i eşg-i Hüseyin'em
 Çöllerde sefir u ebd-i Hüseyin'em
 Çöllerin sefâsı Leyli Hüseyin'em
 Zeyneb'in nevâsı mezlûm Hüseyin'em

3.1.2.129. AŞKIN BENİ GETTİ

Aşkın meni getti sefer üste dile Zeyneb
 Gözyaşını Zehra anamız yok sile Zeyneb

Meydana gözü yaşlı nazar salmasan olmaz
 Ağ zülflerini ellerine almasan olmaz
 Âvâre perişan nigerân galmasan olmaz
 Goymaz bu felek gamlarını eşk ile Zeyneb

Dünyada atar nehzetimiz her yere erişer
 Heng oğlu kimiler vurabilmez bacı bişer
 İslâm'a olup hami ben-i Haşim'e düşer
 Eymez başını zalime bu silsile Zeyneb

Suretle çıkıp hayme seraden aralanma
 Meydanı da ok neyze vurarlar yaralanma
 Peykân-ı gamer sîneni amaç eliyeller
 Mennen sonra heymelerim talan eliyeller

3.1.2.130. BACI GARDAŞA

Gülü bülbülü çemen ağdarır
 Bacı gardaşa kefen ağdarır

Dolanır eli gızı mekteli
 Gan içinde bir beden ağdarır
 Yolun üsde galile leng olup

Gülü bülbülü çemen ağdarır
Bacı gardaşa kefen ağdarır

Eli başda dört terefe gaçır
Gayıdır cuğur yere başvurur
Bu ne yerdi durdu Ebu Tûrâb
Gedemin türaba yavaş vurur
Yâdına o sahne düşüpdü ki
Hamı bir yaralıya daş vurur
Pozulupdu gülüşeni aruzu
Gülü bülbülü çemen ağdarır
Bacı gardaşa kefen ağdarır

Deyir Allahım kömek ol bana
Neden âşinâsı galmıyıp
Golu bağılı gızlarının evi
Talanıp dilhânesi galmıyıp
Soyulup vücudu Hüseyin'imin
Başı yoş nişânesi galmıyıp
Görürem heraye anam gelip
O da ganlı bir pirehân ağdarır
Gülü bülbülü çemen ağdarır
Bacı gardaşa kefen ağdarır

Yorulup oturdu yere dedi
Alıp etrin odlanıram Hüseyin
Bu kadar ki daş tökülüp bura
Geçebilmirem yanıram Hüseyin
Bedenin nıması bozulsu da
Gene men seni tanıram Hüseyin
Meni sen çağır yaralı bacın
Bitirir bu dağ beden ağdarır

Gülü bülbülü çemen ağdarır
Bacı gardaşa kefen ağdarır

3.1.2.131. BACI ZEYNEB

Ele destmal alıp ağla
Yaralandım bacı Zeyneb
Özün gel yaramı bağla
Yaralandım bacı Zeyneb

Geçer ahım oğu taştan
Üzüldüm kavm u gardaştan
Atam Haydar gibi başdan
Yaralandım bacı Zeyneb

Akar öz başıma ganım
Çalar bu çeşm ü giryânım
Ağar kanım gider canım
Yaralandım bacı Zeyneb

Gerçi sen sîne dağlarsan
Yaramı görsen ağlarsan
Veli sen yağçı bağlarsan
Yaralandım bacı Zeyneb

3.1.2.132. CENÂB-I ZEYNEB

Abbas'ıma ne geldi
Rengi sarardı gardaş
Gül tek cemâl kim
Bu hala saldı gardaş

Sanki ey ebel tazet
Tek bir senâsı geldi

Biraz ayrılık koyduk
Gördüm sonra düzeldi

Sağ kolum düştü Zeyneb
Sol kolumla beraber
Gözlerim oklandı Zeyneb
Meydânda kaldı Zeyneb

Getik elem bozuldu
Leşker ganlar döktü
Müşgün boyandı gana
Güller sarardı soldu

Düşmânların şâd oldu
Heymelerin bozuldu
Sındı elem bedende
Başım yaralıdı gardaş

Diz dizildi büküldü
Bel gelmedi kıyâma
Derdim menle görürsen
Yüz verdi çok imama

Zeyneb yetişsin melek
Gelsin eydi imam
Çârem derdi kesildi
Can verdi zavallı gardaş

3.1.2.133. DÖKME GÖZYAŞINI

Dökme gözyaşını
Sînemi dağlama
Zeyneb'im ağlama

Bağrımı dağlama

Gedirem bacı

Sabrımı alma

Askerim oklanıp

Ekber'im doğranıp

Elemdârımın

Gözleri yanıp

Ok peykerin deşse

Leşker başın kesse

Gelmesem baş üste

3.1.2.134. ELVADÂ BACI ZEYNEB

Elvedâ ey bacı Zeyneb

Gedirem meydân-ı Kerbelâ'ya

Ağlama uca ses ile Zeyneb

Gardaşın sultân-ı Kerbelâ'ya

Bacı can aşkımın var belâsı

Ey sabır mülkünün aşinâsı

Zeyneb' in ay güzel Kerbelâ'sı

Hudâ hâfız ey bacı Zeyneb

Mehribân Zeyneb' im gal selâmet

Heymeler olacak bir gıyâmet

Zeynel'im, Ehl-i beyt'im emânet

Hudâ hâfız ey bacı Zeyneb

Ağlama Zeyneb'im yana yana

Aşığam gan yağan Kerbelâ'na

Gedirem, selâm eyle vatana
 Hudâ hâfız ey bacı Zeyneb
 (ZEYNEB'İN FERYÂDI)
 Gözleyir yolun ah Medine
 Sorallar Hüseyin'i Zeyneb'ine
 Gözleri yolda Ümmü'l-Benîn'e
 Ne deyim bilmirem nazlı gardaş

Mehebbet bir belâ şeydi gardaş
 Ayrılık belimi eydi gardaş
 Zeyneb'e Şam yeli deydi gardaş
 Zeyneb'in keşke öleydi gardaş

Zeyneb'in yaşamaz oldu gardaş
 Güllerim ah nece soldu gardaş
 Elleri duada galdı gardaş
 Hudâ hâfız ey nazlı gardaş

3.1.2.135. EMME CAN EMME

Ey belâlar hesdesi mihribân emme
 Galmışam çöllerde men bağı gan emme

Emme can sen ki meni gözden atmazdın
 Yatmasaydım her gece sende yatmazdın
 Yâddan heç bu bikesi sen atmazdın
 Men yürekten yareyem yorgunam âvâreyem
 Emme can emme, emme can emme

Karivân düşdü yola galmadı gitti
 Bu perişan gönlümü almadı gitti
 Men geribi heç ya da salmadı gitti
 Gorğuram titrer elim gitmeyin men de gelim

Emme can emme, emme can emme

Senden ayrılık benim kalbimi sıgtı
 Men piyâde emme can yol tıgandı
 Çok kaçıp yorulmuşam takatım yoğtu
 Hey kaçıp feryâd eylerem bes yığılsam neyle
 Emme can emme emme can emme

3.1.2.136. GALDİ BACI CAN YERDE ELEMİM

Galdı bacı can yerde elemim
 Yandı ciğerim gardaşım ölüp
 Ehl-i herame bildir bu gemim
 Gelmez kemerim gardaşım ölüp

Her bir gemimi bozdu bu gemim
 Kûfe yeri var düşse heramim
 Sındı goşunum battı elemim
 Var çeşm-i terim gardaşım ölüp

Tutmur bacı can herkes bu dili
 Müşköl diziler çün sındı belim
 Daha kemerim heramim elim
 Nûr-ı beşerim gardaşım ölüp

Sen eyle haber ehl-i herame
 Açsın başını yansın bu game
 Tutsunlar ezâ sahip eleme
 Var bir nezerim gardaşım ölüp

3.1.2.137. GÖZÜ YOLDAYAM

Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb, Zeyneb

Gözü yoldayam hani bir gelen

Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

Bacızam mene getirin kefen

Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

Ne geder yazıp yazımı gara

Gelemi geza bu geder meni

Ğeter oldu Zeyneb elem gedem

Hara gettim olmadı himâyem

Ne belâlı çöl mene gebrolup

Ne Medine torpağı mecfedi

Bacıza olur hara gör vatan

Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

Ne revâ çırağı muhabbetin

Bu çetin zamanede yanmasın

Özüzü mene yetirin bu can

Yorulan bedende yubanmasın

Kefen istedim meni effedin

Bu sözüm Hüseyin'e toğunmasın

O yatıpdı gebri de bikefen

Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

Gâhî gönlümü aparıp begi

Gâhî aparıpdı Kerbubelâ

Ne begiden mene ses gelir

Ne yetir dadi me Neynevâ

Ne tabibim oldu ne bir devâ
 Üreyim yaralı gelbim yara
 Bedenim bir gara pirahen
 Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

İki munisim iki hemdemim
 İki âfitâba mesel sözüm
 İki serverim iki dilberim
 İki goş sözüm iki öz sözüm

İki gardaşım iki sevgilim
 Biri sağ gözüm biri sol gözüm
 İki müridim deyip ağılaram
 Ölürem Hesen ölürem Hüseyin

3.1.2.138. HZ. ZEYNEB DEĞİL Mİ?

Kerbelâ'nın Fatıma'sı
 Peygamberin hatırası
 Musîbetlerin anası
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Onca belâları çeken
 Kerbelâ'dır beli büken
 Saltanatı yere yıkan
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Hasaneyn'in kız kardeşi
 Sabretmektir onun işi
 Sarayda konuşan kişi
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Hep güzellikleri gören
 Ziyâd'a dersini veren
 Batıl karşısında duran
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

O  ğretmensiz  lime
 Dersini verir z lime
 Uğrayan bunca zul me
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Babasına ziynet olan
 İlmini Kur'ân'dan alan
 Gece namazları kılan
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

İsmi arş-ı  l dan gelen
 İlm  soruları bilen
 Babası Murtezâ olan
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Kerbelâ'yı haber veren
 Peygamberimizi gören
 Bizlere hadis nakleden
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

Hak a yaşar ömür boyu
 Ehl-i beyt'tir onun soyu
 Aynı annesinin huyu
 Hazret-i Zeyneb değil mi?

3.1.2.139. HZ. ZEYNEB

Îlâhi derdi Zeyneb'in
 Eder divâne gökleri
 Ağlar mezlum o şehide
 Sesler Zehra'yı mateme

Esipdi rüzgâr aşg
 Esipdi تنها çöllere
 Bitip savaş batıp güneş
 Atar Hüseyin'i Zeyneb'i

Zehra ana vasiyetin
 Edâ eyledi Zeyneb'in
 Cennet kokulu gömleğin
 Cennet verdi Zeyneb'e

Zeyneb galıpdı bi emân
 Nerededi şahı mezlumân
 Yetiş ya Sahibe'z-zaman
 Üryân yatıp gane batıp

Zincirlenipdi golları
 Galıp çölde balaları
 El attı zülfünü yola
 Ağardı gara saçları

Zeyneb başda yeddi gara
 Her biri ürehde yara
 Biri Hasan biri Hüseyin
 Biri de Şam'a elvedâ

3.1.2.140. MEN EZİZ-İ FATİME'YEM

Men eziz-i Fatime'yem felek
 Mene hürmetin niye olmadı
 Ölürem kenâr idi mişgide
 Başım üsdüne gelen olmadı

Hesen'im gelmez Hüseyin'im gelmez
 Gözüm yollarda Ebbas'ım gelmez
 Ekber'im gelmez Gasım'ım gelmez
 Nemem Zehra niye gelmez

Bitmez dertlerim diyem kem be kem
 Vetensiz Zeyneb ne yana gidem
 Hayâna müsüret etmişem
 Menimle hem gedem olup belâ

Zeyneb'em nevâ eylerem dilde
 Hesretin derdi galdı ürekde
 Ölürem gardaş bu gurbet elde
 Başım üsde gelen olmadı

Ey gehramân-ı Kerbelâ
 Canlar gurbân Zeyneb'e
 Yâ Zehra yâ Zehra
 Can Zeynebâ de vâveylâ
 Vâveylâ vâveylâ
 Can Zeynebâ de vâveylâ vâveylâ

3.1.2.141. MUSÎBETLER ANASIYAM

Musîbetler anasıyam
 Yeddi gurbân bacısıyam
 Men Fatime balasıyam

Men Zeyneb'em men Zeyneb'em

Men Peygamber torunuyam
 Ali Murtazâ gızıyam
 Men Hesên Hüseyin yâveri
 Men Zeyneb'em men Zeyneb'em

Ömrü az anam Zehra'nın
 Bir ömür ağlar gızıyam
 Men babamın zinetiyem
 Men Zeyneb'em men Zeyneb'em

Mihrap şehidi babamın
 Zehir solduran imamın
 Başucunda ağlıyanam
 Men Zeynebem men Zeynebem

Men Kerbelâ gonağıyam
 Yeddi şehid gardaşıma
 Kerbelâ'da ağlıyanam
 Men Zeyneb'em men Zeyneb'em

Menim gözyaşım dinmedi
 Üzüm heç hoş gün görmedi
 Gemler mennen el çekmedi
 Men Zeyneb'em men Zeyneb'em

3.1.2.142. PERİŞÂN ZEYNEB

Düşmüşem çölde hasret-i yâre
 Gedipti o yar edim ne çare
 Hicrân-ı Hüseyin'in büktü belimi
 Ey canım Hüseyin gel gör hâlimi

NAKARAT: Ağlama Zeyneb Zeyneb ağlama

Gözyaşım düştü Kerbubelâ'ma

Gatil yürüdü meded yürüdüm

O gatligâhı yasa bürüdüm

Gatil bekledi meded bekledim

Mecâlim bitti yâ Zehra dedim

Gatil oturdu o sîne üste

Vurdu hançeri üst üste

Yalvarıp dedim susuz öldürme

Sordum hançere yârim neyledi

Dedi o sene selâm eyledi

Dedi ki Şimr'e çekil kenâra

Men de bir bahım perişan yâre

Perişan Zeyneb perişan Zeyneb

Ağlar kalan ey bağrı gan Zeyneb

Bir günde saçı ağaran Zeyneb

Eşgine selâm ah nâlân Zeyneb

3.1.2.143. ŞAM-I GARİBÂN

Şia bakın Zeyneb'in hâline feryâdine

Biz bu gece gelmişiz şam-i garibânine

Bu gece ey Şialar siz oturup ağlayın

Ah u fegân eyleyin sîneleri dağlayın

Kara geyip serbeser başa kara bağlayın

Siz de bakın Zeyneb'in hâl-i perişanine

Zulm ateşi ile haymesi suzân olup
 Düşman alıp etrafın ziyneti talan olup
 Şia bakın o şahın dertli musîbetine
 Tutdular etrafın doğradılar Ekber'in

Bağlandı su yolu bugün teşne Ali Esğ'er'in
 Kattı Hüseyin Esğ'er'in ganim öz ganına
 Saldılar topraklara ol yaralı peykerin
 Bir veled-i zinada gesd edip o ellerin

3.1.2.144. HZ. HÜSEYN İLE HZ. ZEYNEB'İN VEDÂSİ

Tökme gözyaşını
 Sînemi dağlama

Sen gülsen ey bacı
 Men de gül aşığı
 Gorkma darıkma
 Sebriden çıkma

Bir körpe balam var
 Ganine bulandı
 Üç perli bir ok
 Yakdı yandırdı

Ok meşgini delen
 Golları kesilen
 Elemdârime
 Ağla ey bacı

3.1.2.145. YÂ ZEYNEB

Yâ Zeyneb gelbimin Leylâ'sı hardasan gel
 Yâ Zeyneb ey ecel ey ezel eşg-i gözel

Yâ Zeyneb bu sînem Allah'ın eşg Minâ'sı
Yâ Zeyneb yârinem eşginin âşinâsı

Yâ Zeyneb Kerbelâ'da gülü solan
Hüseyn'i şehit olan Zeyneb'em
Yâ Zeyneb yâ Zeyneb sana fedâdır canım
Yâ Zeyneb Zeyneb'em Zeyneb-i Kerbelâ'yem

Yâ Zeyneb eşginin yoluna can fedâyem
Yâ Zeyneb derdime ağılır ganlı çöllere
Yâ Zeyneb men Hüseyn aşkına mübtelâyam
Yâ Zeyneb mezlumân-ı Kerbelâ'yem
Esir-i Zeyneb esir-i Zeyneb sene fedâdır canım

Yâ Zeyneb büründüm mateme başta gare
Yâ Zeyneb ağlaram sevgili nazlı yâre
Yâ Zeyneb hicranı bağrıma çekti dağlar
Yâ Zeyneb âhûlar hâlime meftûn ağlar

Yâ Zeyneb çöllerin belâlı Zeyneb'iyem
Yâ Zeyneb kimse yoğ derdimi kime diyem
Yâ Zeyneb Allah'ım gönlüme sen sebir ver
Yâ Zeyneb men Hüseyn eşgine divâneiyem

3.1.2.146. ZEYNEB ANA

Zeyneb ana, Zeyneb ana
Canlar fedâ olsun sana
Sahibenâ Mevlâtenâ
Selâm senin pak ruhuna

Sen Zehra'nın nâibesi
Murtazâ'nın annesi

Müçtebânın nur dîdesi
Kerbelâ'nın mazlûmesi

Fatıma'nın nazlı gızı
Yüreklere oldun sızı
Verdik sana aşkımızı
Verdik sana kalbimizi

Sen Hüseyin' in Zeyneb'isin
Aşkımızın ziynetisin
Şühedânın, üserânın
İsmetisin, izzetisin

Zeyneb ana Zeyneb ana
Biz aşğız Kerbelâ'na
Hüseyin'e Aşura'na
Bizden selâm olsun sana

3.1.2.147. ZEYNEB'İN AĞLAR HÂLİ

Ey herem-i sînezenân Kerbelâ
Sen de Hüseyin'e ağla ey Kerbelâ
Zeyneb'in ağlar hâli
Sîneleri dağlıyar
Hardadı gardaşları
Baş yarasın bağıyan

NAKARAT: Kerbubelâ Kerbelâ

And ola nehir üsde düşen dilbere
Eşgine hatir kesilen ellere
Göynümüz isdiyir ağa
Kerbubelâ'ye gelek

Esğ r'e lay lay diyek
Sîneleri dağlıyak

G zel adın ezberimizdir ağa can
Eşgin ta Kevser'imizdi ağa can
Adın eşg ile m lazımdı ağa

Dünya sensiz neye lazım ağa can

3.1.2.148. SÎNEZEN

Zeyneb'e baş sağlığı
Gelmişik ey ehl-i din
şam'a gerib na biz

Vermeye baş sağlığı
Zeyneb-i nâlâna biz

Bu gece biz gelmişik
Nuhe deyip ağlıyak

Oğlu  len servere
Cümlesine bağlıyak

Teşne  len Esğ r'e
Sînemizi dağlıyak

şiv n ile gelmişik
Orda şebist na biz

Çünkü bugün Zeyneb'in
 ld  iki naresi

Erşi çıkar bu gece
Çün bala vay nâlesi

Yandırarak gemleri
Bu gece bil herkesi
Nuha diyek ağılyak
Zeyneb'in haline biz

3.1.2.149. SÎNEZEN

Gelmişik ey şielər
Şam-ı garibâna biz
Vermeye baş sağlığı
Zeyneb'in nâleye biz

Bu gece biz gelmişik
Nuha gıllak ağılyak
Oğlu ölen server
Günde ezâ sağlıyak

Teşne ölen Ekber'e
Sînemizi dağılyak
Şivân ile gelmişik
Zeyneb'in nâleye biz

Ağlayan Ey Ekber'in
Turneyi turneyn
Gasım'a mek eylerem
Nazlı elemdârıma

Cümle-i ashabına
Yar-ı heva durına
Nâle ile gelmişik

Belki şamistan biz
 Ağla Hüseyin'e gözüme
 Bu gece supe tekin
 Çare edim göze yaş
 Âlemi tûfân eder

Belki gele erbein
 Kabr-i Hüseyin'e gidek
 Destan ile gelmişik
 Onda Şâmistân bize

3.1.2.150. ZEYNEB'EM CAN ÜSDEYEM

Zeyneb'em can üsdeyem
 Canânı gözler gözlerim
 Yeddi gardaş bir anam
 Zehra'yı gözler gözlerim

Îlâhi yeddi gardaşım
 Başım üsde gelmedi
 Hüseyin kefen getirmedi
 Ebbas kefen getirmedi
 Gözlerim yolda galdı
 Hesin kefen getirmedi
 Can sînde söylerdi
 Nenem Zehra gelmedi

Zeyneb'em can üsdeyem
 Canânı gözler gözlerim
 Yeddi gardaş bir anam
 Zehra'yı gözler gözlerim

Âh ile dil dağlaram
 Gusseden gan ağlaram
 Gelmir Hasan yanıma
 Canânı gözler gözlerim

Zeyneb'em vardır yeri
 Âhı cehân dağlasın
 Bu bedende can çığanda
 Gözlerim kim bağlasın

Ne anam var ne bacım
 Oğşasın gan ağlasın
 Doğderani serveri
 Bedhani gözler gözlerim

Zeyneb'em can üsdeyem
 Canânı gözler gözlerim
 Yeddi gardaş bir anam
 Zehra'yı gözler gözlerim

Gözlerim yolda galıp
 Gelmir Hüseyin'im yanıma
 Can çığanda o şehid
 Etşânı gözler gözlerim

3.1.2.151. ZEYNEB'İM GEL

Zeyneb'im gel elemdârim öldi
 Gol genet serv-i serdârim öldi
 Müntezir gamlasın şîr-i hârim
 Gehreman ey vefâdârim öldi

Gem bu gemde gerek gelbe dolsun

Var yeri gül gülistânda solsun
Müntezir gamlasın şîr hârim
Gardaşım öldi başın sağolsun

Yandırıp gelbimi ok sözinnen
Macerâsın eşittim özünne
Guyuya gülsesir desde desde
Ok değip nâgehân sağ gözünne

Sînesi yaralı baş yaralı
Alnını neyleyip daş yarası
Haggı var ölmeye görse gardaş
Can verip teşne gardaş yaralı

Gördüm ağırlı deyir can Rugeyye
Gare göz gemli ceylan Rugeyye
Get Rubâb'e dene gare bağla
Heymede gızına ezâ sakla

3.1.2.152. ZEYNEB'İN ÖLSÜN

Betül u Zehra'nın gül yadigârı
Bülbül ü nâlânım ağlarım zârı
Soldu Zeyneb'in Hüseyin baharı
Soyulup kefenin Hüseyin'im senin
Gumlar üstündedir üryân beden

Hüseyin can Hüseyin can Zeyneb'in ölsün
Hüseyin can Hüseyin can Zeyneb'in ölsün

Aman Allah'ım bu nasıl belâdır
Yanan yüreğim bin Kerbelâ'dır
Ağlasın gözler bu musîbetine

Kefen olsun gökler bikefenime
Nedir bu hâlin Hüseyin can senin

Tanınmaz olmuştur başsız beden
Tanımaz elbet bir bacı gardaşı
Olmazsa eğer bedendeki başı
Kesilen başının yeddi gardaşı
Rubâb'ı Gülsüm'ü Zeyneb'i ölsün
Kesildi ellerin Hüseyin'im senin,
Bu bacın yaşamaz Zeyneb'in ölsün

Büküldü bu belim ağardı başım
Susuz gurbân olan, mezlûm gardaşım
Dilimde duasın, aşkım imanım
Nâlân Zeyneb'in nâlesi Hüseyin
Yanan gelbimin, gıblesi Hüseyin

Eli Ekber'in doğranan bedeni
Yüceltti Hüseyin'im dünyada seni
Senin bu ölümün movla Hüseyin'im
Kerbelâ'da yığdı gocalttı meni
Anan can verende öleydim Hüseyin
Senin güzel aşkın yaşattı meni

Ayrıldım Zeyneb'im ayrıldım senden
Aşkına bin selâm başsız bedenden
Sen benim başımsan başımın tacı
Davama sahip ol ağlama bacı

3.1.2.153. AĞLAMA RUGAYYE

Rugeyye nazlı sûretin goyma divâre
Ağlama Rugeyye ağlama Rugeyye

Rugeyye can etme meni ahu âvâre
Ağlama Rugeyye ağlama Rugeyye

Gan dolar yağar veli sen kimin dolmaz
Çemende gül solar veli sen kimi solmaz
Cihânda çoh yetime var sen kimi olmaz
Ağlama Rugeyye ağlama Rugeyye

Harâbeden kenâra çoh getme mehrebe
Vuruldu Şam ulduzları derdine yare
Çetindi ayrılıh bala mende yoh çâre
Ağlama Rugeyye ağlama Rugeyye

Gorhulu Şam küçesinden tagetü yara
Gelbi yananda seslenir vay ana Zehra
Yetmir sesimiz kimseye can verir تنها
Ağlama Rugeyye ağlama Rugeyye

3.1.2.154. AY BALAM

Ey veren virâne Şam'da
Gurbet elde can Rugeyye
Her zaman hesretten ağlar
Gözlere gurbân Rugeyye
Lay lay ey gözün kurbânım
Lay lay ey gadanı alım

Ağ şirin dilli Rugeyye
Baba vay seslenip ağlar
Emmenin yüreği gamlı
Kalbinde dağ gibi dağlar

Ağlama ey ğırda bala

Birde sen yandırma bala
 Esğ r'in dağı sînemde
 Hansı bir derdime yanam

 lme ay solgun Rugeyye
 Getme ay yorgun Rugeyye
 Emmeni dertlere salıp
 Getme ay balam Rugeyye

Bilirem  oğ yorulupsan
 Şimr elinden vurulupsan
 Başına gem i deyende

Herabe olup vatanın
 Gurbet-i Şam'da Rugeyye
 Can verip bırağdın meni
 Mihnet-i gamla Rugeyye

Başımın yeddi garası
 Emmenin Kerbubelâ'sı
 Men sensiz hara giderem
 Gardaşımmın can balası

3.1.2.155. BABA MENEM ESİREM

Baba menem esirem
 Su yoğdu yanmışam men
 Düşmen başın kesende
 Sen öldün men esirem

Hoş geldin eyle baba
 Derdinden  lm şem men
 Susuzluğ yağıdı meni

Gum üste yanmışam men

Heymeleri yağdılar

Bağ evimi yıgdılar

Boğazını kestiler

Vallah çoğ yanmışam men

Ebu'l-Fazıl emmim hanı

Susuz gardaşım hanı

Sene kömeyh duranın

Hasan Müctebâ hanı

Kerbelâ ortasında

Sıcak gumlar üstünde

Balası gucağında

Oğlanmış Esger hani

3.1.2.156. BABACAN

Baba can baba can

Baba sebrim dayandı

Okçulara esir oldum

Dâdıma tez gel amandı

Baba susuz kalmışam

Kuruyuptu dudağım

Emmem oluptu nâlân

Kuzu Esğer'im oklanıp

Kan doluptu kundağı

Okçulara esir oldum

Dâdıma tez gel amandı

Hesretinle yanaram
 Baba diye ağlaram
 Başımda ne küllenip
 Ne de baht-ı karayam
 Gemçi deyende başıma
 Bir gül kimin solaram

Okçulara esir oldum
 Dadıma tez gel amandı

Baba heste düşmüşem
 Çok acılar çekmişem
 Seni son kez görmeden
 Bu canımı vermişem
 Kapananda gözlerim
 Hayalimde görmüşem

Okçulara esir oldum
 Dadıma tez gel amandı

Heymelerin yanında çok ağladım
 Baba can bu çölde tek başıma
 Yetim kaldım baba can
 Gördüm nenem Zehra'yı
 Yasa galtı baba can

Okçulara esir oldum
 Dadıma tez gel amandı

Ey İmam-ı Zamanım
 Şehit olup imamım

Feryât eder Şie'ler
Dadıma tez gel amandı

3.1.2.157. SÎNEZEN

NAKARAT: Can baba etşân baba, nazlı Rugeyye'yem men
Can baba edşan baba, nazlı Rugeyye'yem men
Mene biraz su baba, mene biraz su baba

Dudağlarım gurudu
Dilime ver su baba
Dudağlarım gurudu
Dilime ver su baba
Sen de susadın çölde
Emme ağlıyır baba
Sen de susadın çölde
Emme ağlıyır baba

Babamın atı gelir
Ganlı ğeleti gelir
Babamın atı gelir
Ganlı ğeleti gelir
Özü galıpdı çölde
Zülcenâh yalnız gelir
Özü galıpdı çölde
Zülcenâh yalnız gelir

Başını gertirdiler
Baba aş evezine
Başını gertirdiler
Baba aş evezine
Galmışam bir zindanda
Bir kömeyin yoğ bize
Galmışam bir zindanda

Bir kömeyin yoğ bize

Can Huseyin'im baba
Gızın Rugeyye'yem men
Can Huseyin'im baba
Gızın Rugeyye'yem men
Men sene gurbân olam
Nazlı Rugeyye'yem men
Men sene gurbân olam
Nazlı Rugeyye'yem men

3.1.2.158. DADEY FELEK

Zulm ile güllerin soldu
Ağamız payidâr oldu
Bağımda güllerim soldu
Dadey felek dadey felek

Gemçi vurular başıma
Ağlayanda gözyaşıma
Menim bu küçük canıma
Dadey felek dadey felek

Sabah golun bağlanacak
Heymelerin odlanacak
Rugeyye babasız galacak
Dadey felek dadey felek

Abbas ölüp ağlaram
Başa gare bağlaram
Ölende yas sağlaram
Dadey felek dadey felek

3.1.2.159. HZ. RUGEYYE

Dero virânede durma
 Gızım ağlatma meni
 Toprağa goyma cemâlin
 Balam ağlatma meni

NAKARAT: Gızım ağlatma meni
 Balam ağlatma meni

Ey gem od üsdü çölünde gezen âvâre geder
 Ayrılık daşını az gelbi pörem duhi geder
 Kerbelâ yollarına az o gözel gözleri sal
 Sarı gültek saralan rengine gurbânem özüm
 Demirem ağlama az ağla ki yok bende dözüm
 Atasızlık gemi mügülüdi bala yokdu sözüm
 Gözelim gare telim ağlıyıp ağlatama meni

Goyma divare yüzün tökme yüze eşgi nuhe
 Yanırık bir o teba hemdedirem derdivime
 Gorkuram sende bu gurbette elimnen gedesen
 Od tutar a bu dilim ağlıyıp ağlatma meni

Derdini emmene de derdine çâre olaram
 Alaram sîneme mezlum bala lay lay çalaram
 Sene bir semde yetişse bala yalnız galaram
 Hoşdu senen ay ölüp ağlıyıp ağlatma meni

3.1.2.160. GIZIM AĞLAMA

Gızım ağlama sîne dağlama
 Ağlar gözlerin benzer anama
 Emmene bağ bir yorgun yaralı
 Golları bağlı geldim bu Şam'a

Ele ağ etme boynunu bükme
 Gapıda durup gözyaşı dökme
 Gelen geçenden yârimi sorup
 Yanan bağrıma taze dağ çekme

Mehribân balam verme can balam
 Gel meni goyma perişan balam
 Virâne Şam'da yoğdur Hüseyin'im
 Yorgun golumu boynuna salam

Nazlı çiçeğim gülden göçeyim
 Yat sînem üste men lay lay deyim
 Bu ğerabede o guru yerde
 Yatma toprağa yat sînem üsde

3.1.2.161. HZ. RUGEYYE SÎNESİ

Şirin sözüm aydın uldızım mihribân balam lay lay
 Tadım duzum âhû göz gızım bağı gan balam lay lay
 Can Rugeyye can lay lay can Rugeyye balam lay lay

Gucağa aldım cenazeni menzili dolandırdım
 Hâline bağıp gözyaşım ağıp bu kalbimi yandırdım
 Sene tapamazdım ağ kefen cenazeni yubandırdım
 Ne çâre çaldım nede nişâne mihribân balam lay lay

Harabede gül cenazeni gusledende gessale
 Soyunduranda libâsını eyledi hazin nâle
 Mene bağıp kalbiden dedi vay bu gare imdâde
 Nece buna gusledim nece bağı gan balam lay lay

Haremler ağlaştı men senin hırda gebrini gazdım

Meni bağışla ay Rugeyye can ay Hüseyin'e reyhâne
 Elimde bir çarem olmadı sen gelende efkâna
 Affeyle fırsat etmedi zülfüne vuram şâne

3.1.2.162. HZ. RUGEYYE

Rugeyye ey gözüm nûru
 Işıklı aya benzersen
 Yanıklı sözlerin vardır
 Anam Zehra'ya benzersen

Gızım salma meni derde
 Bu gederi dökme gözyaşın
 Yatammırsan kuru yerde
 Getir koy sîneme başın

Senin gussen belân çoğtur
 Ölmüpdü istekli gardaşın
 Gözün yolda galip yoğsa
 Bacın Suğra'ya benzersen

3.1.2.163. HZ. RUGEYYE'NİN AĞITI

Kol bağlı ve piyâde
 Ayağlar olup yara
 Ciğerler olup pâre
 Gemçi düyüller başıma

Gözden ağır gan yaşım
 Yoğdur heç bir gardaşım
 Galmışam garibânem
 Olmuşam esirânem

Gelmedi, Ekber gardaş

Baba baba baba baba
 Ağlaram gardaş diye
 Soslrem gelmir niye

Gorđulu ölde galdım
 Vurullar bağ başıma
 Bu ğırdaca bacına
 Bağmaz ağan gözyaşıma

Galmışam garibânem
 Olmuşam esirânem
 Gelmedi, Ekber gardaş
 Gebrin oldu virane

3.1.2.164. LAY LAY RUGEYYE

Matemine eşgine nece ağlaram
 Zeyneb'in haline gare bağlaram
 Gelbimdeki hüzüne sîne vuraram
 Hüseyin için men ezâ tutaram

NAKARAT: Lay lay Rugeyye lay lay Rugeyye lay lay Rugeyye

Senin o hâline nasıl ağlaram
 Anamız can verip lay lay Rugeyye'm
 Fatime anamın güzel evlâdı
 Hasan Hüseyin asil yiğitler

Gareler geyip ezâ tutaram
 Zâlimlere sen baş eğmedin
 Ey arif-i billâh sultân Hüseyin

Canlar fedâ aşurana

Heyhat diyen o nidana
 Lebbeyk Hüseyin yâ mövlânâ
 “Kunna feek fi Kerbelâ”

Movlâ ben bir biçâreyim
 Aşkınla ben divâneym
 Başkasına bigâneym
 Ben şemine pervâneym

3.1.2.165. MEN YETİMEM

Oldu babam öz evinin geribi geribi
 Zehr-i içinde dudak kana bülendi

Men yetimem yesrip mene vetendi
 Zehra nevesiyem babam Hesen’di
 Oldu babam öz evinin geribi geribi
 Zehr-i içinde dudak kana bülendi

Men yetimem gam oğu gelbimi oyup
 Babam özü adımı Gasım göyüp
 Teşte bağıp gece gündüz ağlaram
 Fikretmeyin gözüm babama doyup

Men yetimem kalbime od galandı
 Bir gece sebr evim talandı talandı
 Yuğuda gördüm seslernir melekler
 Dur babanın ciyeri parçalandı

Men yetimem emim imam Hüseyin’di
 Başıma el çeken mudam Hüseyin’di
 Şemadet eylese herkes diyerem
 Atamda olmasa ağam Hüseyin’di

Men yetimem uşâğlık dovranımda
 Gültek saraldım gem gülistânında
 Yatıp babam gebristanı Begide
 Cevân ölen anasının yanında

Men yetimem felek derdim çoğalttı
 Rahat öldü babam murada çattı
 Cenazesi gebre teref gidende
 Düşmenleri tabutuna oğ attı

3.1.2.166. PENÂHIMSAN RUGEYYE

Sen bu gece penâhımsan Rugeyye
 Herabenin sen mahısan Rugeyye

Hüseyn olup Rugeyye'nin mehmân
 O mehmana fedâ olup öz canı
 Gollarında men çoğ rahat etmişem
 Çoğ ağlama Esğêr'e su vermişem

Az ağla Rugeyye'm yandırma meni
 Üzünü üzümnden galdırma hemi
 Az galdı sehere daha yat gızım
 Zeyneb'in derdine az dert gat gızım

Ey baba bu gece seher olmasın
 Bu ğerabe mene mezâr olmasın
 Şam seferi meni çoğ yordu baba
 Ayrılık ölümden çoğ zordu baba

Felek aramıza ayrılık saldı
 Görüşmemiz baba mahşere galdı

Gollarında men çoğ rahat etmişem
Esğەر'i de gucağına al baba

3.1.2.167. RUGEYYE CANÂN

Yebne Zehra yebne Zehra
Yebne Zehra yebne Zehra

Kerbelâ aşkın mekânı aşura hicrân zamanı
Ey gözü yolda olan bala Rugeyye canân
Kurbân olsun Şieyân gözden ağan yaşı
Feryâd eder baba baba, götür meni تنها

Tagetim yoğdu bedende ciğerim yandı hicrinde
Ey ata galmiyip sebrim Neynevâ oldu gezan
Emmemi vurdu düşman harda galdın babacan
Emu Ebbas yetiş emu gülistânda olup gazan

Dolanıram bu çöllerde susuzu etşânı ğesde
Kerbelâ olup vetenim güllerim battı gane
Elemim gumlar üste, Zeyneb'in düştü çöle
Nâlelerim çiğar arşı, ses ver baba Hüseyin mene

3.1.2.168. RUGEYYE'YE SELÂM OLA

NAKARAT: Selâm ola selâm ola
Rugeyye'ye selâm ola

Yezid'i tahtından salan
Rugeyye'ye selâm ola

Harabede solan güle
Rugayye nam o bülbüle
Baba baba diyen dile

Gülistânda solup güller
 Harabede bülbül ağlar
 Küçük kalpte büyük dağlar
 Ağlar küçücük uşaklar

Kerbelâ'sı yüreğinde
 Baba vay nâle dilinde
 Esir olan Şimr elinde

Hezân olmuş gülşeninde
 Yaralar körpe teninde
 Âşık tabibini görer
 Rugayye'nin gözlerinde

Emme Zeyneb derdin demez
 Nazlı çiçek solar diye
 Şimr'e bakanda gözlere
 Kanlı yaşlar dolar diye

İste bizi züvvar olah
 Cennetine mihman olah
 Hırda gebrine yüz goyah
 Derdimize dermân alah

Esger'ine lay lay diyen
 Rugeyye'ye selâm ola
 Selâm ola selâm ola
 Rugeyye'ye selâm ola

3.1.2.169. HZ. RUGEYYE

Gelip gelbim benim derde amandı karivân getme

Rugeyye'm galdı çöllerde dayan dur sarıban getme
Rugeyye'm öldü gel çemenler soldu gel

Rugeyye'm gelmese indi bu yorgun karivân getmez
Hamı etfâli mehnatkeş olanlar bağı gang etmez
Dayan goy sövgülüm gelsin eder Zeyneb fegân getmez
Mürüvvet yokdu leşgerde emândı sarıban getme
Rugeyye'm galdı çöllerde dayandur sarıban getme
Rugeyye'm öldü gel çemenlere soldu gel

O gız çok çok şirin dildi onun ehvâlini billem
Rugeyye'm ağlasa harda özüm göz yaşını sillem
Bu yerden getmenem hergiz Rugeyye'm gelmese öllem
Hamı ehvâli perişan amandı sarıban getme
Rugeyye'm galdı çöllerde dayandur sarıban getme
Rugeyye'm öldü gel çemenler soldu gel

Balamın emmesi ölsün galıpdı indi yollarda
Mene rehmeyle ey halig balam yâre galıp harda
Gece vakdi garanlıkda yatıp hansı mekânlarda
Olupdu hali efzurde amandı sarıban getme
Rugeyye'm galdı çöllerde dayandur sarıban getme
Rugeyye'm öldü gel çemenler soldu gel

Ezizim ayrılıp indi bu pozgun karivânımnem
Onu çok isderem vallah özüm bu hesde canımnem
Ölünce çekmerem men elimi bu gonca gülünmen
Galıpdı adı dillerde amandı sarıban getme
Rugeyye'm galdı çöllerde dayandur sarıban getme
Rugeyye'm öldü gel çemenler soldu gel

Düşüpdü gorkulu çölde balamın emmesi ölsün

Bu mehnat az galı indi yaralı gelbimi delsin
 Biraz sebreyleyin aher gara günlü balam gelsin
 Tapılsın olsa her yerde amandı sarıban getme
 Rugeyye'm galdı çöllerde dayandur sarıban getme
 Rugeyye'm öldü gel çemenler soldu gel

3.1.2.170. RUGEYYE'NİN NÂLESİ

Gemnen pozulmuşam men
 Yolda yorulmuşam men
 Vallah soyulmuşam men
 Billâh talan ışam men

Şam'e başın gidende
 Geldim dalınca men de
 Daş anlıma değende
 Sennen sığınmışam men

Esğەر eğer dil açsa
 Söyler Rubâb'e baba
 Bu hâline babacan
 Yerler gökler kan ağlar

Harebede esir olduk
 Gör ne zulümle kaldık
 Ol Ehl-i beyt ağlasın
 İmam Zemân ağlasın

3.1.2.171. VİRÂNEDE RUGEYYE

Virâne nazlı balam
 Can verdi dinceldi
 O dohter-i şîr-i Hudâ
 Can verdi dinceldi

Baktı bu tiflin ol giden
 Düşdü serazire o gün
 Yekser ata gardaşların
 Çektiler şemşîre

Kerbubelâ'dan Şam'a dek
 Bağlandı zincire
 Yatmak ona oldu haram
 Can verdi dinceldi

Virânedede nazlı balam
 Ekber adın yazardı
 Herden öpüp gözyaşını
 Toprağlara salardı

Bazı gece Ekber ağam
 Oğşardı yatmazdı
 Aç yattı çoğ geceleri
 Allah balam öldü, vallah balam öldü

Şimri gören gün o gece
 Korkardı yatmazdı
 Çoğ yalvarardım yat bala
 Ağlardı yatmazdı

İndi nece lay lay çalım
 Yat emmene gadan alım
 İndi nece gör oldu gam
 Can verdi dinceldi

3.1.2.172. YETİM BALAM RUGEYYE'Dİ

Çölleri susuz dolanan
Yetim balam Rugeyye'di
Gamlı yüreğim yandıran
Yetim balam Rugeyye'di

Gaçanda yanıp elleri
Solupdu gonca gülleri
Ağlatan eli Heyder'i
Yetim balam Rugeyye'di

Ahı yandırır âlemi
Vallah olmadı kefeni
Mene özleten nenemi
Yetim balam Rugeyye'di

Ağlama gözyaşın gurbân
Ekber gardaşım gurbân
Ayağları yâre olan
Yetim balam Rugeyye'di

Gece gündüz yol gözleyen
Ey vây tüşmüyüp dilinden
Herabelerde aç ölen
Yetim balam Rugeyye'di

Hep ağlayıp hec gülmeyen
Deği düşüp şirin dilden
Şam yolunda esir giden
Yetim balam Rugeyye'di

Vurma sarıban başına

Gan garişıp gözyaşına
Hasret giden gardaşına
Yetim balam Rugeyye'di

Gönül bağımin bülbülü
Güllerimin sen sünbülü
Hüseynimin nazlı gülü
Yetim balam Rugeyye'di

3.1.2.173. CENÂB-I SAKİNE

Ey Yûsuf-ı Medine
Seferin mübârek olsun
Sana kurbân Sekine
Seferin mübârek olsun

Dağılsın çağrı otağı
Dağıtın bu tûfânı
Görmemiştim toy otağı
Seferin mübârek olsun

Meylet gelsin evime
Cevap yetişti sana
Yaz bacıma bir nama
Seferin mübârek olsun

Görürsün bu figeni
Ahım dutuptur dünyayı
Ey Kerbubelâ kurbânı
Seferin mübârek olsun

3.1.2.174. HEÇ FIRSAT OLMUYUP

Heç fırsat olmuyup sene ağıyam baba

Men gelmişem yaraların bağılyam baba
 Men gebrinin üste etşân gelmişem baba
 Golu bağıly getmişem gorhuyla gelmişem

Ey âlemin penâhı meni al gucağına
 Dursan ayağa men de düşerem ayağına
 Men gelmişem baba alam aguşe gebrini
 Gurbette kim gazıptır altı köşe gebrini

Kırk gündür senden ötrü ahar gözyaşım benim
 Hiç bilmirem harda galıp gardaşım benim
 Şam'ın yolunda gelbimi yandırdılar baba

Gelmişem dertlerimi şikâyet edem sana
 Ağlyanda hiç başını vermediler bana
 Kerbelâ'da Hermele'den görmüşem çoh cefâ
 Esger ölerde Hermele'den gorhmuşam baba

İçmenem serin suyu akar gözyaşım benim
 Sanan su vermediler kestiler başın
 Bir nazlı yârimi bana çok gördüler baba
 Sonunda Rugeyy'ni öldürdüler baba

3.1.2.175. HZ. SAKİNE

Çün nageden yığıldı ol bağıly gan Sakine
 Sehrada galdı yalnız ruh-i revân Sakine

Getme goyup emandır men mahtabanı emme
 Sağla Sakine galdı bu garibâne emme
 Çekdi cefâ vücudu bu sarıbane emme
 İndi gerektek eyler hemden fegân Sakine

Bir çare eyle öldüm men mehtâbane bacı
 Yetmez elim üzüldü ol garibane bacı
 Bir teveggü eyle bu saribane bacı
 Goyma vere belâdan, sahrada can Sakine

Öldü Sakine gamdan ey cism-i can emmoğlu
 Yoğ bir gelen heraye ruh-i revân emmoğlu
 Goydu meni piyâde bu sariban emmoğlu
 Tenha bu çölde galdı bi ğaniman Sakine

Galdım bu çölde heyran serdâr emmi emândır
 Gel al gamı mihane gamhar emu emândır
 Sen ol benim pehâhım solar emu emândır
 Sahra-yı gamda galdı gör ki emân Sakine

3.1.2.176. SÎNEZEN

Men de zevvarinem baba
 Bu gebre mehmân gelmişem
 Sen çok isdersen gonağı
 Men perişan gelmişem

Bak baba gözyaşıme
 Galk bir elin çek başıme
 Vermesen ses ölerem
 And ola susuz gardaşıme

Hem geribem hem yetimem
 Serferaz eyle meni
 Gebriden galk bir eyağ
 Pişivaz eyle meni

Galkmasanda heç demem

Sövgün mene yokdur baba
 Zehmete düşsen eger
 Galkma yaran çokdur baba

Goy deyim senen sonra
 Baba neler oldu mene
 Dameninnen ellerim
 Çıkdı soyuldum düşmene

Mezlûm baba susuz baba can baba
 Altı guşe gebrive gurbân baba

İmam: Gözel bala şirin bala can bala
 Baba diyen dillere gurbân bala

Sakine: Zevvarinem soruş mennen hal baba
 Gollarini galk boynuma sal baba
 Sen mizbân men erbein gonaği
 Egelli bir selâmımı al baba

İmam: Yorgun bala yormasın Allah seni
 Hoş gelipsen görmeğe bu medfeni
 Gerek durup gol boynuna salaydım
 Elim yokdu gızım bağışla meni

Sakine: Baba mene zehm-i zebân vurdular
 Ağlıyanda ke bi senân vurdular
 Eşittiler Ebbas emim ölüpdü
 Bu gollarıma rusıman vurdular

İmam: Gızım gözel gızım şirin dil balam
 Sene gızım zehm-i zebân vurdular

Ağlıyanda gemçi ilen vurdular
 Senin goluna rusimân vuranlar
 Dodaklarıma heyzerân vurdular

Sakine: Baba uyan evez olup menzere
 Ok atanlar burdan gedip yeksere
 Bir söz deyim goy üreğin sövünsün
 Rubab anam süt getirip Esğer'e

İmam: Yorgun bala gelbim Rubâb'e yanar
 Rubâb adın deme esğer uyanar
 Gahar gele anasınnan süd emsin
 Bakar gannı döşlerinnen utanar

Sakine: Bir gece ki bizden uzağıdin sen
 Sefayi meclisi çerağıdin sen
 Gözün gördüm toza batıp Kûfede
 Heç bilmedim kime gonağıdin sen

İmam: Yorgun bala gonak yatar gül üsde
 Başın goyar gül üsde sümbül üsde
 Men bir eve gonak gettim Kûfede
 Yerimi saldı mizbân kül üsde

Sakine: Baba mene güldü Yezid'in gızı
 Men gare geymişdim oda gırmızı
 Dedim gülme ölüp gardaşım
 Dedi gülüm vurallar gardaşızı

İmam: Yorgun bala ey Medine gezalı
 Eli-yi Ekber'in gözel maralı
 Gızım goy yezidin gızı gırmızı geyinsin

Sen gara gey gara geyer ezâlı

3.1.2.177. SAKİNE

Bak Zeyneb-i zâra
Ay mehrîbân gardaş
Oldu kolu bağılı
Şam'a revân gardaş

Yaram haden çoktur
Bir sağ yerim yoktur
Bu aklı cismine
Bacı gurbân gardaş

Baş gara seldi
Dahı zâlim oldum
Koy ok sadarımı edim
Alkan gardaş

Gör kadarım bağılı
Olmuş sînem dağılı
Gardaş dahı billâh
Olur, yaman gardaş
Ey mehrîban gardaş

Gül bekerim nasta
Eşin kanlar üste
Akan boğazından
Yere al kan gardaş

Nepgi olup talan
Neyniyip meni nâlem
Gör bu nazlı kızın

Eyle ol kan gardaş

Çekile nazar yok

Derdime çare gör

Kanı olmuş kandan

Kadar gardaş

3.1.2.178. FATMA ARUSUN

Zeri hezinen hayı kabinem

Taze gelinem rehmeyle Allah

Halini bileydım yüzünü göreyidim

Görüp öleydim rehm eyle Allah

Ederim havas toyun döndü yas

Ölüptü Abbas rehm eyle Allah

Yâ Rab amânda eşrim revânda

Kasım cevândı rehm eyle Allah

Yoktur atası oğlu anası

Kandı kınası rehm eyle Allah

Gelip esası var iltimâsı

Susuzdu Kasım rehm eyle Allah

Ezrah yamandı çok pelevândı

Kasım cevândı rehmeyle Allah

Ektim bitirdim men el götürdüm

Sana tafşırdım rehm eyle Allah

Gönlü dalıptı gülşen soluptu
Ekber ölüptü rehmeyle Allah

3.1.2.179. ZÜLCENÂH

Bu ne âlemde neden bu hale galdın Zülcenâh
Neyledin bîkes babamı harda saldın Zülcenâh
Âlemi batinde indi Kerbelâ gan ağlıyır
Ğençer-i gatil bağı her an ağlıyır

Bu heman gündür Hüseyin yetmiş iki gurbân verip
Bar İlâhi şahit ol ağer nemazımdır benim
Bu boğazımdan ağan gan destemazımdır benim
Hem özü hem yâveri Kerbubelâ'da can verip

De görüm su verdiler yoğsa etşân idi
Goymadı bir kes gala bes harda galdın Zülcenâh
Ağdın âleme neden kuhu biyabene Fırat
Nasip olmadın Hüseyin'e döneydin kana Fırat
Az meni bu ganlı meydanda dolandır Zülcenâh
Goy yere can üsteyem halim yamandı Zülcenâh

3.2. KERBELÂ VAKASINA ŞAHİT OLMAYANLAR İÇİN YAZILAN SÎNEZENLER

3.2.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER

3.2.1.1. BAŞIN SAĞ OLSUN (Velayet Aytan)

Ezâya gelmişik yâ Resûlallah
Muhammed Mustafa başın sağ olsun
Oğlun şehit oldu ya veliyullah
Ali el-Murtezâ başın sağ olsun

Hüseyin deyip sîneleri dağladık
Sîne vurup için için ağladık

Zeyneb ile karaları bağladık
Yâ Fatıma Zehra başın sağ olsun

Can gardaşın Hüseyin etşân ölüptü
Üreği yanmıştı büryan ölüptü
Oğlun Cenâb-ı Kasım cavân ölüptü
Hasan el-Muctebâ başın sağ olsun

Oğlanların bir bir şehit veripsen
Şehitlerin yaraların sarıpsan
Hüseyin şehit olanda sen görüpsen
Yâ Zeyneb-i Kubrâ başın sağ olsun

Kolu gelem olan Abbas Elemdâr
Biz Şie'yiz Ehl-i beyt'e vefâdâr
Bugün olduk sizin ile ezâdâr
İmam Zeyne'l-Abidin başın sağ olsun

Kerbelâ'da vurdu Hüseyin hatemi
Heyran edip özüne tüm âlemi
Bugün ceddin Hüseyin'in matemi
İmam Bâkır ağa başın sağ olsun

Sizi özümüze imam bilmişik
Körpe kuzu kimin meler kalmışık
Gözümüzün yaşı ile gelmişik
Cafer Mûsâ Rıza başın sağ olsun

Kerbelâ'da Hüseyin ile oklandık
Susuz kaldık susuzluktan dağlandık
Tâki, Nâki, Asker'e bağlandık
Yâ Mehdi, yâ mevlâ başın sağ olsun

3.2.1.2. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Rahmet oldu on sekiz bin âleme
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Cibril geldi ezberletti Âdem'e
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin

Selâm olsun semâya yücelene
 Her kim uysa cennetle müjdelene
 Seher akşam zikrimizdir adınız
 Makbul olur mahşerde imdâdınız

Yazılmıştı Nûh'un sefînesine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Bak Yûnus'un necât vesilesine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin

Işık oldu Yûsuf'un hücreğine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Selâm olsun onların cümlesine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin

Şifâ oldu Yakub'un gözlerine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Sedâ oldu Mûsâ'nın sözlerine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin

Kulak verin Îsâ'nın müjdesine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin
 Yazılmıştır cennetin kubbesine
 Muhammed Ali Fatıma Hasan ve Hüseyin

Allahumme salli âlâ Muhammedin
Ve âlâ âl-i Muhammed

3.2.1.3. BİR SU VER YANDIM (Nevruz Ali)

Kerbelâ'da yandım yandım tutuştum
Yandı sînem yâ Muhammed bir su ver
Bu sıcaklara dayanmaz yürek
Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Hüseyin'ime yer gök ağladı
Sevenleri karaları bağladı
Zâlim Yezid çok yürekler dağladı
Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Abbas Kasım Kerbelâ'da zor durumdadır
Yâ Muhammed Ehl-i beyt'in dardadır
Çocukların su su diye zârdadır
Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Zâlimler susuzluk nedir bilmiyor
Ne yapsam kalbim sakin olmuyor
Ali Asker kundağın durmuyor
Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Ali Ekber Kerbelâ'da savaştadır
Ümmü Gülsüm Zeyneb orda yastadır
İmam Zeynel hem susuz hem hastadır
Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Hüseyin'imi Kerbelâ'da vurdular
Vurup da elbisesini soydular
Onu kumlar üste üryân koydular

Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Yezid gerçekleri halktan saklıyor
 Durmadan askere asker ekliyor
 Ehl-i beyt'in senden asker bekliyor
 Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Zâlimler kapattı suyun yolunu
 Düşürdüler Abbasımın kolunu
 Öldürdüler Fatıma'nın kolunu
 Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

Selâm olsun Hüseyin'im dostuna
 Nevruz Ali neden döndün şaşkına
 Hasan Hüseyin on dört masum aşkına
 Kurbân olam yâ Muhammed bir su ver

3.2.1.4. ŞİKÂYETNAME (Yaşar Topkaya)

Ümmetinden davacıyım; yâ Resûl
 Oldu zâlimlerin dostu ümmetin
 Hakkı ziyân ettiler ta Sakife'de
 Haksızlığı gördü sustu ümettin
 Oyun kurup allem, gullem eyleyip
 Halkı kandırdılar, yalan söyleyip
 Güya(!) Size izzet hürmet eyleyip
 Hüseyin'in başını kesti ümmetin

Kimi çabuk hatırladı dününü
 Kimi dinar için sattı dinini
 Bedir'lerin, Uhud'ların kinini
 Gelip Kerbelâ'da kustu ümmetin

Hiç eksik olmadı, veli dostları
 Bırakmadılar hak yolu dostları
 Kan ağlıyor bugün Ali dostları
 Karalı, karalı yaslı ümmetin

Ey Yaşar kan döküp kan ağla bugün
 Düşün Kerbelâ'yı yan, ağla bugün
 Hz. Zehra'yı an ağla bugün
 Seçilen tahirdi, hasdı ümmetin

3.2.1.5. ALİ AĞLAR, ZEHRA AĞLAR (Velayet Aytan)

Kerbelâ'da kuşlar ağlar
 Gözlerimde yaşlar ağlar
 Hüseyin'in yas günlerinde
 Dağlar ağlar, taşlar ağlar
 İmam Hüseyin bize server

Yolumuzda onlar rehber
 Muhammed Ali yolunda
 Şehit oldu Ali Ekber
 Tutuldu hep suyolları
 Düştü Abbas'ın kolları
 Muharrem'de kara giydim
 Çıkardım yeşil, alları

Şehit Alemdâr Abbas'ım
 Yezit size oldu hasım
 İmam Hasan yadigârı
 Susuz şehit oldu Kasım

Susuz şehit olan Esğەر
 O gül rengi solan Esğەر

Canlar sana fedâ olsun
Kundağı kan dolan Esğer

Sakine der babam hani?
Yetim mi bıraktı beni?
Bibi Zeyneb bir cevap ver
Allah'a and verdim seni

Başında bağlı karası
Yoktur bu derdin çâresi
Kerbelâ zulmünden sonra
Dinmez Zeyneb'in yarası

Zeyneb karaları bağlar
Cümle melek sîne dağlar
Resûlallah sîne döver
Ali ağlar, Zehra ağlar

Şehit düştü yetmiş üç can
Gel de bu derlere dayan
Bütün âlem böyle bilsin
Velayet Hüseyin'e kurbân

3.2.1.6. SÎNEZEN (Hüseyin Kara)

İslâm'ın en güçlü yüce kadını
Ehl-i beyt anası Fatıma anam
Üç şeytan sevmezdi duysa adını
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Dünya kurulmadan var idi cismin
Cennette yazılı o güzel ismin
Allahın katında asılı resmin

Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Resûl u Ekrem'in öptüğü eli
Mis kokun esiyor cennetin yeli
Konuşan Kur'ândır Allah'ın dili
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Zâlimler gelip de evini sardı
Tutup da kapıyı karnına vurdu
O zâlimler senin ahını aldı
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Zöhre yıldızı var senin anlında
İlimler sultânı Ali yanında
Cennetin kapısı senin yolunda
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Dünyada en üstün Ali'nin eşi
Ali'yi görünce tutuşur döşü
Sizi kıskananlar zâlim beş kişi
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Peygamber'in Ali vasisi dendi
Üç zâlim o anda dininden döndü
Döneklerden sonra zulümler gördü
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

Abdal Hüseyin'em kurbânım sana
Her kula nasip olsun böyle bir ana
Mücadele edeceğiz senin davana
Ehl-i beyt anası Fatıma anam

3.2.1.7. BÎZ (Musa Aydın)

Bizi soranlar bilsin, rengimiz hak rengidir
Gönlümüzü hoplatan, ancak aşk ahengidir

“Bezm-i Elest”in şem’i, yaktı bizi kül etti
Bir gamzesiyle bizi, güllere bülbül etti

Hamurumuz o şem’in, gözyaşıyla yoğruldu
Adımız ta o günden, aşk bezmine çağrıldı

Nûrlu bir yol çizildi, önümüze koyuldu
Başka yol arayanlar, şeytanlara kul oldu

Bu yol cümle enbiyâ, evliyânın yoludur
Geçit yoktur zulmete, bu yol nurla doludur

Arafat’ta Âdem’le, dua ettik ağladık
Nûh ile zâlimlere, tûfân olduk çağladık

Habil ile başladı, o şanlı destanımız
Hakk’a takdim edildi, o gün ilk kurbânımız

İbrahim’le beraber, ateşlere atıldık
Tûr dağında Mûsâ’yla cezbelere tutulduk

Biz Îsâ’dan almışız, mucizevî nefesi
Hayat verir demimiz, öldürür her hevesi

Okyanustan damlayız, kendimiz bir deryayız
Hem gün gibi âşikâr, hem de bir muammâyız

Biz Hakk’ın kullarıyız, Kâbe bizim “kıble”miz

Biz tevhid erleriyiz, şirkedir hep hamlemiz

Rehberimiz Muhammed, Kur'ân'dır kitabımız
Kur'ân'daki "Kevser"dir ölümsüzlük âbımız

Resûl, ilim şehrimiz, Ali onun kapısı
Hakikat mülkü bizim, iki segel tapusu

Bu kapıdan girmeyen, bilsin hırsızzâdedir
Bu kapıdan girenler, zilletten âzâdedir

Dağ gibi dalgalardan, yoktur asla korkumuz
Nûh'un gemisindeyiz, İlâhî'dir kurgumuz

Biz Nûh'un gemisinden başkasına binmeyiz
Güneştir misâlimiz, üflemeyle sönmeyiz

"Kevser Havzu" bizimdir, sâkisi Emîr'imiz
Ehl-i Beyt'in diliyle Kur'ân'dır tefsirimiz

"Rehik-i Mahtum" bizim, mezemiz "Tesnim" ola
Ne mutlu onlara ki, bu aşka teslim ola

Zâlimlere söyleyin, biz Kerbelâ oğluyuz
Verdiğimiz ilk ahde, ölümüne bağlıyız

Kerbelâ gülistândır, ıtrı şehadet kokar
Gözyaşımız sel olur, zulmü, zâlimi yıkar

Yolumuz nûr yoludur, imamlar, imâm-ı nûr
Vallahi ey muddaî, saadet yolu budur

3.2.1.8. SENÂ VE SELÂM (Musa Aydın)

Sonsuz hamd u senâmız

Sana yüce Mevlâ'mız

Sensin Rahmân u Rahîm

Alîm, Hekîm ve Kadîm

Sensin her şeye Kâdir

Tevbekârlara Gâfir

Sen her yerde hâzırsın

Amellere nâzırsın

Her şeyi duyan gören

Âleme hayat veren

Sensin yegâne İlâh

Sensin sırlara âgâh

Candan yakınsın cana

Kulluk yakışır sana

Ârifler sana vurgun

Âşıklar sana meftûn

Ey mazlûmun Allah'ı

Ey miskinın penâhı

Selâm olsun Âdem'e

Âdem'den ta Hâtem'e

Bütün hak enbiyâyâ

Cümle-yi evliyâya

Selâm olsun Hâbil'e
Hem Nûh'a hem Halîl'e

Hem Ruhullah İsâ'ya
Kelîmullah Musâ'ya

Selâm olsun Ahmed'e
Nûr-i Hak Muhammed'e

Hakk'ın hak Habib'ine
Canların Tabib'ine

Zehra'nın babasına
Hem âl-i abâsına

Selâm olsun Ali'ye
O en büyük veliye

Selâm Esedullah'a
Selâm o Aynullah'a

O şems-i velâyete
O ruh-i imâmete

Selâm olsun Zehrâ'ya
O mutahhar mayaya

Mehdi-yi İsmetullah'a
Ruh-ı Resûlullah'a

Selâm olsun Hasan’a
Canlara can o cana

Zehra’nın ilk gülüne
Velâyet bülbülüne

Selâm olsun Hüseyin’e
O şems-i meşrikayne

O en büyük kurbâna
O konuşan Kur’ân’a

Selâm olsun Zeynel’e
Ona el veren ele

Selâm İmam Bâkır'a
Yâdigâr-ı Haydar’a

Selâm imam Cafer’e
Vâris-i Peygamber’e

İmam Kâzım’a selâm
Zindanda şehid imam

Horâsan’ın gülüne
"Hak Rızâ" menziline

Selâm İmam Tâkî’ye
Masûm oğlu Nâkî’ye

Müminler serverine
İmam-ı Askerî’ye

Selâm Sâhib Zaman'a

Selâmlar Mehdi cana

Selâm on iki nûra

Selâm on iki yâra

O on iki imâma

On iki şanlı nâma

Selâm nurlu yüzlere

Velâ dolu gözlere

Hakk'a giden izlere

Hak söyleyen sözlere

Selâm sâlih kullara

Kenetlenen kollara

Kardeşliği seçene

Aşk dolusun içene

3.2.1.9. NE GÜZEL UYMUŞ (Velayet Aytan)

Rahmân, Râhim olan yüce Allah'a

Noksansız adâlet, ne güzel uymuş

Muhammed Mustafa, Ahmed Muhtar'a

Vallahi nübüvvet, ne güzel uymuş

Her öğünde kuru ekmektir aş

Gece gündüz döker, gözünden yaş

İmamlar atası, veliler baş

Ali'ye imamet ne güzel uymuş

Bu sözümde öğüt var, anlayana
Başımız bağlıdır, yüce Kur'ân'a
Yüce Ehl-i beyt'e düşman olana
Zulüm ve hıyanet ne güzel uymuş

Zâlimler ok atar, mazlum bağrına
Dayanılmaz Ehl-i beyt'in zarına
Kerbelâ çölünde İslâm uğruna
Hüseyn'e şehadet ne güzel uymuş

Ali Murtazâ'dır, gönlüm tabibi
Allah'ın arslanı, Hakk'ın Habibi
Ananın yavruya, uyması gibi
Ali'ye "Velayet" ne güzel uymuş

3.2.1.10. YA İMAM-I ZEMÂN (Ali Kaçan)

Ya İmam-ı zeman, şiede ihsase bak
Cilve-yi perçemi, Hezret-i Ebbas'e bak
Oldu gollar gelem, ta ucalsın elem

Peseri fatime, ey hamının serveri
Kimdi sennen sonra, eşgimizin daveri
Sînezenân sana yade uzun elleri
Oldu gurbânidün, gülü Ümmü'l-benîn

Bugün aşukların servere kurbân keser
Helefi salihî heydere gurbân keser
Şie persem tutar ellere gurbân keser
Oldu gollar gelem, ta ucalsın elem

3.2.1.11. YA EBA SALİH MEDEDİ (Ali Kaçan)

Ey Kerbubelâ'da kömehsiz galan
 Susuz çöllerde şehid olan ağa Hüseyin
 Gelmişek senin yasına, meclisi ezâna
 Ey zamanın Hüseyin'i, kerbelâ yemini
 Ürehler sızlar gel artık Mehdi

Bu matem yaslı bi matemdi, garalar bağlar
 Sînesini dağlar nene Zehra
 Yetmişki şehide, can şehide
 Tutular ezâlar, ağlaşar analar, dağlanar sîneler susuz Hüseyin'e

Vuruldu o peykeri Zeyneb'e aldılar mecerin
 Ağa imami zaman yetiş dade
 Mızrak ucunda sesledi ki düşmen bakmıya
 Zülfü ağarana, emmeyi saadata
 Gemnen gocalana, şuhedâ Hüseyin

3.2.1.12. EDRIKNÎ YA MEHDİ (Hüseyin Yalçın)

Her yer olup Kerbelâ
 Her günümüz aşura
 Gel Hüseyin'in yasına
 Ey yâdigâr-ı Zehrâ

Edriknî yâ Mehdi
 Edriknî yâ Mehdi
 Her yer olmuş Kerbelâ
 Her günümüz aşura

Gel Hüseyin'in yasına
 Ey yâdigâr-ı Zehrâ
 Edriknî yâ Mehdi

Edriknî yâ Mehdi

Yaslıdır Mehdi bugün
Ağlar ceddi Hüseyin'e
Kalbine dolmuş hüzn
Yanar ceddi Hüseyin'e

Hüseyin bizim canımız
Şehittir imâmımız
Şehâdet şiarımız
Aşura feryâdımız
Zehrâ gelmiştir yasa
Vurun sîneye başa
Ehl-i beyt-i Muhammed
Eyler bizi temâşâ

Âl-i Resûl ağlıyor
Başa kara bağlıyor
Mazlûmların feryâdı
Yürekleri dağlıyor

Şehâdet miras oldu
Kerbelâ'dan bizlere
Ağla Hüseyin'e ağla
Ağla yetim kızlara

Hüseyin, kıyâm, şehâdet
Hüseyin, takva, ibadet
Hüseyin, imân, hürriyet
Hüseyin, cihâd ve izzet

Aşura günü feryât

Zillet uzaktır heyhat
 "Hel min nâsir yensurnâ"
 Lebbeyk Mehdi oğluna

3.2.1.13. İMAM MEHDİ (Kerbelâyî jale)

Ya Allah imamı Sahib'ez-zaman
 Gözlerimiz yolda zuhur ne zaman
 El amân el amân mevlâ el amân
 Yolunu gözleriz bizler her zaman

Sensin âlemlere rahmetin oğlu
 Sensin velayetin en son sembolü
 Hak geldi bizlere velayetinle
 Batıl zail oldu imametinle

El amân el aman mevlâ el amân
 Yolunu gözleriz bizler her zaman

Oldun velîyullah inse ve cine
 Sonsuz nûrlar saçtın bütün âleme
 Gözümüzün nûru ey aziz imam
 Bayrağın ellerde zuhur ne zaman

Sen Muhammed ve Ali'nin varisi
 Sen aziz Fatıma'nın sevgilisi
 Sensin Kerbelâ'nın son alemdârı
 Zülfikâr elinde hesap soranı

El amân el aman mevlâ el amân
 Yolunu gözleriz bizler her zaman

Sensin asrın sahibi ey büyük imam

Nurunla aydınlanıyor tüm cihân
 Adalet güneşisin tebn'el Hesên
 Kıyamet günü ol şifa bize sen

Zuhrunu bekler tüm mustazaflar
 Çareler tükenmiş gözler hep ağlar
 Ayrılığın kalbimizde bir yara
 Mehdi can nazar et biz Şialara

El amân el aman mevlâ el amân
 Yolunu gözleriz bizler her zaman

3.2.1.14. NERGİS GÜLÜ (Musa Aydın)

Gerçekleşecektir Rabbimiz vaadi
 Yerine gelecek enbiyâ ahdi
 Alt üst olacaktır şeytanın tahtı
 Hatem-i evsiyâ geldiği zaman

Son bulacak hayat denen bu zindan
 Kıtlık görmeyecek diyar-ı Kenân
 Yakup görmeyecek bir daha hicrân
 O Yûsuf-ı Zehra geldiği zaman

Zâhir olur bir bir âlemde sırlar
 Kış son bulur güneş olur aşikâr
 Nergis gülü eder âlemi gülzâr
 Bahar-ı kâinat geldiği zaman

Seraba koşanlar bulur mey-i nâb
 Sâkînin elinden olurlar harâb
 Açar ay yüzünden yârimiz hicâb
 O nesîm-i hayat geldiği zaman

Kâbe'den semaya Kâim'in sesi
 Yükselip mest eder âşık herkesi
 Can verir âleme kudsi nefesi
 Ruhların tabibi geldiği zaman

Acılar, hüznler, artık son bulur
 Zâlimler kahrolur mazlûmlar gülür
 Âlem faziletin bezmine gelir
 Âşıklar habibi geldiği zaman

Kuruyacak kökü yalan dolanın
 Son bulacak devri gasbın talanın
 Gülistân olacak âlem inanın
 O cennet tâvûsu geldiği zaman

Noksanlıklar artık kâmil olacak
 İnsanlık her şeye kâbil olacak
 Herkes o mevlâya sâil olacak
 Hilkatın namusu geldiği zaman

Kur'ân olacaktır yeniden tefsir
 Hakikatler zuhur edecek bir bir
 İnsan anlayacak insanlık nedir
 O insan-ı kâmil geldiği zaman

Her yerde fazilet hâkim olacak
 Hakkın emri artık kâim olacak
 Batıl yok olmaya mahkûm olacak
 O emir-i âdil geldiği zaman

Bayram edecektir bütün kâinât

Sâhile varacak keştî-yi necât
 Rahmet yeryüzüne inecek kat kat
 Mazlumlara penâhı geldiği zaman

Kurulacak adaletin divânı
 Yerde kalmayacak Hüseyin'in kanı
 Yerine gelecek Hakkın fermânı
 Hücet-i İlâhî geldiği zaman

Şafak ufuklardan elbet doğacak
 Âleme nûr yağmur gibi yağacak
 Adalet zâlimi zulmü boğacak
 Vâris-i Peygamber geldiği zaman

Mehdi adı ile süslenir her yer
 Bütün yerler gökler Mehdi Mehdi der
 Sevinir Murtezâ Zehra Peygamber
 Kâim-i Muntazar geldiği zaman

3.2.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER

3.2.2.1. HZ. PEYGAMBER

Şâh-ı enbiyâ ölen de vurulup cila behişt de
 Be niye Hüseyin ölen de çekilip gara behişt de

Şâhı enbiyâ cihândan eyliyen zamanda rihlet
 Olup huriler müzeyyen verilip behişt de ziynet
 Şâhı teşneleb ölen de tutup erşi ferş-i ziynet
 Edipdi huriler zülfün elemi ezâ behişt de

Şerefi cihân Peygamber o zemani ki verip can
 Ne pozuldu nezmi âlem nede yer göğ ağılıyıp gan
 Ne o dem vurup Cebrail yere tacını başınnan

Ne guruldu göğde matem ne düşüp nevâ behişde

O Minâ'yı Kerbelâ'de kesilende zibhi ezem
Düşüp erşe ferşe nâle baş açıp resulü hatem
Çekilip behişde gare gurulupdu bezmi matem
Açılıpdı getligâhdan hüznü gapı behişde

Goyulan zaman kül üsde o cemâli cennet ara
Tökülüp ganlı yaş gözünnen yüzüne Betül-ü Azrâ
Gözü yaşlı azmi matbak eyliyip enisi havra
Edip ol mekânı tercih şerefî nisâ behişde

3.2.2.2. SÎNEZEN

Kapı ardına düşmüş, bir yaralı güvercin
Haramiler kudurmuş, yakılmış mâbed-i din
Kalk ayağa Muhammed, gör halini annenin
Kerbelâ toprağına, düştü kanı Muhsin'in

Hakka dair ne varsa, gasbedildi elinden
Ayırdılar Ali'yi, beyaz güvercininden
Kalk ayağa Muhammed, hüznü gider Ali'den
Dert kuyusu başında, dert dolu günlerinden

Kesilen boğazında, Zehra'ya ait buse
Kalk ey şehit bir kere, Zeyneb'ine gülümse
Kalk ayağa Muhammed, kimsesize ol kimse
Yüreklere kor salan, zulmün kökü kesilse

Ay düşmüş ay yüzüne, kurbândır âşıkları
Amcasız korku sardı, susamış yavruları
Kalk ayağa Muhammed, yıktılar Alemdâr'ı
Kimsesiz kaldı Hüseyin, kırıldı beli gayrı

Kumlar üste düşerken, İslam'ın askerleri
 Birer birer tükendi, Hüseyin'in ümitleri
 Kalk ayağa Muhammed, kokla Ali Ekber'i
 Ümmetin arasında, sana en çok benzeri

Sakife'den atıldı, bir ok Kerbubelâ'ya
 Kıydılar acımadan, Ali Asker balaya
 Kalk Ayağa Muhammed, ağla bu manzaraya
 Hüseyin'in yüreğini, dağlayan bu kuzuya

Şam diyarı cefâlı, zulüm dolu bir yamaç
 Esirlere vuruldu, acımasızca kırbaç
 Kalk ayağa Muhammed, yetimler sana muhtaç
 Rugayye yorgun hasta, Sakine susuz ve aç

Saçlarına kar yağın, musibetler anası
 Ölümünden ağır gelir, kardeşi'nin vedâsı
 Kalk ayağa Muhammed, bu Zeyneb'in nidâsı
 Harabede can verip, Hüseyin'in hatırası

Yûsuf'un yokluğunda, aylar yıllar geçerken
 Avunduk Yakub gibi, geldi gelecek derken
 Kalk ayağa Muhammed, gözler görüyor iken
 Çağır gelsin oğlunu, bir Cuma sabah erken

Kundaktaki çocuklar, gözü yaşlı anneler
 Ağlıyor Hüseyin için, tüm mukarreb melekler
 Kalk ayağa Muhammed, ağlıyor sana gözler
 Allah aşkıyla yanan, iman dolu yürekler

3.2.2.3. GÖNDER KEFEN

Kerbelâ çöllerinde
Tûfândı yâ Muhammed
Gönder kefen Hüseyin'e
Üryândı yâ Muhammed

Boynunda ağ yarası
Gardaşsız galdı Zeyneb
Mazlûmların kıyâmı
Mehdi'ye galdı Hüseyin

Her neyzede Hüseyin'in
Başı eder gecellâh
Gündü fizân gün üste
Üryândı yâ Muhammed

3.2.2.4. PEYGAMBER'İM GELMEDİ

Can üsteyem peygamberim gelmedi gelmedi
Öldüm Necef'ten Heyder'im gelmedi gelmedi
Çok sayıda yâre deyip canıma canıma / Min dokuz yüz yara deyip canıma canıma
Ağladılar gan gariştı gözyaşıma yaşıma
Mühlet ver Zeyneb'im gelsin yanıma yanıma
Susuz öldüm kömehlerim gelmedi gelmedi

Öldüm susuz ümitlerin fedâsı fedâsı / Öldüm aç suz himmetimin fedâsı fedâsı
Her yaramın vardır yüzbin cezâsı cezâsı / Her yaramın var yüz min belâsı belâsı
Yüreğimde vardır oğul yaresi yaresi
Öldüm gurbet çekenlerim gelmedi, gelmedi / Gurbet elde ölenlerim gelmedi gelmedi

Susuzluğ canımı salıp şerare şerâre
İltimâsım budur çekin kenare kenâre
Eyalimi birde görüm dubare dubâre

Behr-i govmdan cevânlarım gelmedi gelmedi /Fikir eyleme gelenlerim gelmedi gelmedi

Mene matem tutan anam Zehra'dır Zehra'dır
Çıktığın yer zalim arş-i Hüda'dır Hüda'dır
Çehmelerin çıkar sînem yaredir yaredir
Fırat'ta ki kömehlerim gelmedi gelmedi

Bülbüllerim ağlar şehir-i cemende cemende
Canım çıkar gözüm galar kefende kefende
Anasız bir gizim galdı vetende vetende
Öldüm mehri dökenlerim gelmedi gelmedi

Başım yare ganım dolup gözüme gözüme
Ceddim gelip tasdik eder sözümü sözümü
Goy Sakine'm yüzün goysun yüzüme yüzüme
Gâlû belâ edenlerim gelmedi gelmedi

Ezel günden terk eyledim dünyayı dünyayı
Gözüm görmez ğeymelerde Leylâ'yı Leylâ'yı
Bir gözüm ağtarır anam Zehrayı Zehrayı
Öldüm etşân cevânlarım gelmedi gelmedi

3.2.2.5. SÎNEZEN

NAKARAT: Sallu ala Muhammed

Ve âlâ âl-i Ahmed

Evvelunâ Muhammed

Evsetunâ Muhammed

Ahirunâ Muhammed

Sallu ala Muhammed

Ve âlâ âl-i Ahmed

Hürmetine varlığı buldu cihân

Senle şeref buldu zaman ve mekân
 Habibimiz rehberimiz Muhammed
 Şerefimiz serverimiz Muhammed

Sen doğduğun zaman âlem nur oldu
 Bisetinle küfre cihân dar oldu
 Habibimiz rehberimiz Muhammed
 Şerfimiz, serverimiz Muhammed

Âlem u Âdem eder hep iftihâr
 Namına ey cümle cihana bahtiyâr
 Habibimiz rehberimiz Muhammed
 Şerfimiz, serverimiz Muhammed

Yerde yüce adın senin Muhammed
 Gökte güzel adın söylenir Ahmed
 Habibimiz rehberimiz Muhammed
 Şerfimiz, serverimiz Muhammed

Eyle nazar bizlere ey Mustafa
 Bak bize bir gönlümüze ver sefa
 Habibimiz rehberimiz Muhammed
 Şerfimiz, serverimiz Muhammed

3.2.2.6. VEFÂT-I NEBÎ

Yirmi sekiz il seferde oldu ğem ayan İlâhi
 Mustefa geminde heyder oldu bağı gan İlâhi

Hatem-i nebi bu günde terk edipdi bu cihâni
 Zehrilene olupdu mesmum terk edipdi aşiyâni
 Mateminde goydu ağlar müslümanı gudsîyâni
 Fatime geminde oldu çoklu natevan ilâhi

Mustefa'ya tuttu matem hazreti Betül-ü ether
 Mustefa'dan sonra oldu yeryüzünde zarı muztar
 Yar olup betüle yalnız ğem gününde şâh-ı Heyber
 Gemlerinde hemdem oldu şahı ins u can İlâhi

Eli'den sonra yetip vekt Müctebâ imamet etsin
 Hak sözüyle bu cihanda dine çok himayet etsin
 Mustagim yolu o mevlâ zulümden hifazet etsin
 Gör Muaviye ne zulüm eyliyip ayan İlâhi

Cude'ye veripdi vade hükmünü icabet etsin
 Zehri kuzeye döküpdü erine hiyânet etsin
 Öldürüp imamı ta ki düşmene himâyet etsin
 Cude aldanıp yalan bir vaade her an İlâhi

Kuzeye o bi mürüvvet üç yo odlu zehri gattı
 Ahireti baştan attı meksede cihânda çattı
 Meyledip suyu imamın gül dodağı gane battı
 Müçtebâ geminde ağlar galdı Şieler İlâhi

3.2.2.7. CAN ALİ CAN

Ümmetin sahipsiz galdı
 Hüseyin'i Kerbelâ aldı
 Zeyneb'in gözleri ağlar galdı
 Can Eli can Eli can Eli can

Men şeyem men şeyem
 Sîne serem dert ezâbem
 Ebu'l-Fazıl'ına men gurbânem
 Can Eli can Eli can Eli can

Esğ̃er üç gün susuz galdı
 Ekber gan ile boyandı
 Kerbelâ yetmiş iki can aldı
 Can Eli can Eli can Eli can

Golu gelem Ebu'l-Fazıl can
 O gollara şie gurbân
 Bu ümmet ki geçer sene candan
 Can Eli can Eli can Eli can

Hüseyin'in gözü gan dolup
 Ebu'l-Fazıl golsuz can olup
 Zeyneb'in feryadı yaman olup
 Can Eli can Eli can Eli can

Rugeyye babasız galar
 Zeyneb'im gemçi gabahlar
 Tüm şie Kerbelâ'ya ağlar
 Can Eli can Eli can Eli can

3.2.2.8. CAN ÜSTEYEM

Can üsteyem can Heydar'ım gelmedi gelmedi
 Öldüm Necef can Heydar'ım gelmedi gelmedi

Min dokuz yüz yara deyip canıma canıma
 Mühlet verin Zeyneb gelsin yanıma yanıma

Mene matem tutan anam Zehra'dır Zehra'dır
 Çıktığım yer zâlim arş-ı Hudâ'dır Hudâ'dır

Susuz öldüm kömehlerim gelmedi gelmedi
 Zikrele ki gelenlerin gelmedi gelmedi

Bülbüllerin ağılar şâh-ı çemende çemende
Canım çıhır gözüm kalar kefende kefende

Anasız bir kızım kaldı vetende vetende
Gözüm gözler heymelerde Leylâye Leylâye

3.2.2.9. YA ELİ

Cismime can ya eli
Derde dermân ya eli
Şieler yekser olsun
Sene gurbân ya eli

Sen miru Murtezâ'san
Sen her derde devâsan
Yaru müşgöl guşasan
Şah-ı merdân ya Eli

Çoklar seni şah biler
Bazılar Allah biler
Bazı yedullah biler
Çoklar heyrân ya Eli

Secdede gane battın
Meksede ahır çattın
Dinin başın ucalttın
Gan galtânı ya Eli

3.2.2.10. HZ. ALİ

Zeyneb'e ses ver ay baba
Taze nefes ver ay baba
Garip baba garip baba

Ruh-ı revânım ay baba
 Rahet-i canım ay baba
 Garip baba garip baba

Men Zeyneb'em dil hesteyem
 Gelbim darıgıp yasteyem
 Mazlum baba mazlum baba
 Sensiz sînemi dağlerem

Baş garamı bağlarım
 Şiven çekip men ağlarım
 Mazlum ölen babam Ali
 Garip ölen babam Ali

Zeyneb'i tek koyan baba
 Baş yaralı ölen baba
 Mazlûm baba mazlum baba
 Sana kan ağlayan benim
 Yarasın bağlayan benim
 Ezâsın saklayan benim
 Lay lay baba lay lay baba

3.2.2.11. YA ELİ HEYDER

Eli Eli ya Heyder'i Heyder'i
 Kerbubelâ'nın sefderi Heyder'i
 Ağam Hüseyin'in Ekber'i Heyder'i
 Seyyid-i server ya Eli Heyder'i

Kerbubelâ'nın has eri Heyder'i
 Zillete salıp leşkeri Heyder'i
 Hazret-i Ebbas yâveri Heyder'i

Can Eli Ekber ya Eli Heyder'i

Hu Esedullah Eynullah
 Ruhullah ya Heyder
 Hem Veliyullah Nurullah
 Vecdullah ya Heyder
 Eli Yedullah Seyfullah
 Zikrullah ya Heyder

Heyder Heyder Heyder
 Heyder Heyder Heyder

Dillere destan heybeti Heyder'i
 O merd-i meydân heybeti Heyder'i
 Helhele tûfân gudreti Heyder'i
 Geyrete gurbân ya Eli Heyder'i

Al-i Taha'nın izzeti Heyder'i
 Şâh-ı belânın ziyneti Heyder'i
 Eşg u belânın ayeti Heyder'i

Hu Esedullah Eynullah
 Ruhullah ya Heyder
 Hem Veliyullah Nurullah
 Vecdullah ya Heyder
 Eli Yedullah Seyfullah
 Zikrullah ya Heyder

Heyder Heyder Heyder
 Heyder Heyder Heyder

3.2.2.12. ANACAN YÂ ZEHRA

Yaralı kuş kimi çırpınır bu sînem
 Sızlayan gelbimi yandırır bu elem
 Ganadı gırılan şeydâ bülbül menem
 Gülbağı odlanan ruh-ı Betül menem
 Düştüm ah u zâra çöl be çöl gezirem
 Anacan yâ Zehra gör nece geribem

Ebu'l-Fazıl'ım de yoğ ne hale düşmüşem
 Ay ve güneş battı âlemde söndü şem
 Meydân-ı eşgiden Hüseyin'im gelmedi
 Can üsde Zeyneb'in bes niye ölmedi
 Gözyaşı dinmeyen elemli Zeyneb'em
 Heç yüzü gülmeyen matemli Zeyneb'em

Bir yanda Seccad'ım bir yanda getligâh
 Pâre pâre oldum yananda heymegâh
 Bir yanda Rugeyye hali yaman Rubâb
 Tüketti ömrümü bin türlü ızdırâb
 Ne yana bahtımda bir acı manzara
 Çatmadı ellerim şah-ı Zülfikâr'a

Zeyneb'em bu çölde ne dağlar görmüşem
 Bu çölde min kere dirilip ölmüşem
 Dağ kimi devrilen gardaşlar görmüşem
 Zulm ile kesilen ne başlar görmüşem
 Gelmedi heraye ne Hamza ne Heyder
 Başıma atılan ne daşlar görmüşem

Ey güzel çehresi emmen yucib Hüseyin
 Gelbimin yaresi mezlum gerip Hüseyin
 Ruhumun Kâbe'si eşgi vacib Hüseyin

Derdimin çaresi sensen tabib Hüseyin
 Ey susuz bikefen men de susuz lebem
 Yolunda can veren divane Zeyneb'em

3.2.2.13. CAN VERİP ZEHRA

Zeyneb'im ğemzede başe gere bağlar bu gece
 Nene yasinde eder zemzemene ağlar bu gece

Ahu vâveylâ yâ Resûlallah
 Can verip Zehra yâ Resûlallah

Caniyi itreti tennen nenesizler soyacak
 Yaralı yârini movlâ nece gebre goyacak
 Yeri var fatihe titriye dağlar bu gece
 Babamın haline nazirdi uşaklar bu gece

Razini fatimene yârine eğlare dedim
 Ah ile gusse hedisin deru divare dedim
 Sînesi tenge gelip derdini mismare dedim
 Gelse ger ganı ki mon yâreni bağlar bu gece

Tutiye bagi ezâlnın kesilipdir nefesi
 Öz özünnen deyir azadelerin badiresi
 Yatunay ehli Medine dahi yok nâle sesi
 Yumulup bir bire deymir o dudaklar bu gece

3.2.2.14. HZ. ZEHRA

Ey ana Zehra, ey ana Zehra
 Allaha mihribân ana Zehra
 Eli'nin yâri, yâri yâveri
 Babasını gül pâresi Zehra

Necebe gebrin nihânde galdı
 Ezân tutulmadı ürek yandı
 Âlemde teksen ele rehmetesen
 Hicrinde mezlûm Eli gocaldı

Derdin g uyuya töken o eli
 Gebrin kenârinde perişandi
 Zeyneb'in biçare deyer getme
 Bizi yalnız goyma ana Zehra

Sen öldün gemler töküldi başa
 Musibetler çoğaldı ey Zehra
 Şielerin yaşlı gözleriyle
 Vurdular sîneye yüze başa

Heseneyn ağlar Zeyneb gan ağlar
 Ümm-ü Gülsüm garaların bağlar
 Dözmez bu yürek tagetsiz galar
 Çün nene Zehra matemini saklar

3.2.2.15. HZ. FATİMA

Gebrinin kenârında her gece
 Murtezâ perişandı Fatıma
 Sabaha gider o mezarına
 Ganlı gözlerim bekçi Fatıma

Ey ezâsı resmen tutulmayan
 Men özüm ezâdârınam senin
 Ey mezârı helge tanınmıyan
 Men ezik ziyaretçinem senin

Evinde yatıp uşaklar senin

Men uyumaz âşığınam senin
 Bu zeman senen sonra dahi
 Murtezâ'ya zindandı Fatime

Bilmirem niye gesdi ki ecel
 Gelmir ömrümün defterin püke
 Gemli aşğınam begide
 Gözlerim geret eşgi gem töke

Gem sipahi takip edir meni
 Bu çöle gelende gedem gedem
 Menziline ey bagi bani gem
 Güllerin perişandı fatime

3.2.2.16. SÎNEZEN

Hanım ya Fatime gel Kerbelâ'ya
 Düşüp oğlun Hüseyin gör ne belâya

Ölen öldü galan galdı dağıldı
 Galanlar teslim oldu eşkiyâya

Yatıp elem ılgap galıp sahapsız
 Meşkin suyu ahıp bu Kerbelâ'ya

Ne beyinde abane pirahen var
 Ganlı başın vurmuşlardı cidaye

Dur ey golsuz düşen Minâ'ye gardaş
 Aç gözlerin geldim heraye gardaş

3.2.2.17. SÎNEZEN

Yâ Zehra bir zafer

Yâ Hüseyin Kerbelâ
 Ebu'l-Fazıl Elemdâr
 Hardadı su can gardaş

Meni attan yere saldı
 Gumu Kufiyân gardaş
 Alıptı çevremi düşmen / Alıp dövranımı düşmen
 Yetiş el amân gardaş / Yetiş dada aman gardaş

Yâ Zehra bir zafer
 Yâ Hüseyin Kerbelâ

Elimden çün elem getti
 Geddım püküldüm gardaş / Bu geddim oldu ğemetti
 Bu gollarım gelem getti
 Bedende yoh gol gardaş / Bedenimde yoh tevan gardaşım

Yâ Zehra bir zafer
 Yâ Hüseyin Kerbelâ

Yetiştı ömrüm tamâme
 Batıp gane emmâme
 Bacıların gider Şam'e
 Esir sorıban gardaş

Yâ Zehra bir zafer
 Yâ Hüseyin Kerbelâ

Menem mahir ben-i Haşım
 Ölüp oğul gardaşım / Öldürölüp gom-i gardaş
 Geder zulümle bu başım
 Yezid'e armağan gardaş

Yâ Zehra bir zafer
Yâ Hüseyin Kerbelâ

3.2.2.18. İMAM HASAN

Ağlama ey ağlatan dünyanı gardaş ağlama
Müçtebâ ağlar gözün gurbânı gözün ağlama

Men olum gurbânı bu gözden akan gözyaşının
İntizâr halinde pozma halini gardaşının
İndiden açma bele var çok belâsı başının
Ağladan sensen anam Zehra'nı gardaş ağlama

Eyleme şur-i nevâ tökme sirişki Alivî
Var dözüm mende görem solmuş cemali halivî
Ya anam Zehra dözer görse bu pozgun halivî
Ya başında sebri var imkânı gardaş ağlama

Tökme eşgin damene gelme fegân u şivene
Dövrede istekliler var ağıyan çokdur mene
Ağlama sen var yeri men ağıyam gardaş sene
Yâd edem bir möhneti uzmani gardaş ağlama

Gel golun sal boynuma sebrele batma yasime
Sen tökende gözyaşın gem yüz verer Ebbas'ine
Can senin can Gasım'ın eyle atalık Gasım'e
Goyma artsın şiveni efgâni gardaş ağlama

3.2.2.19. İMAM HASAN

Sebreyle yâ Zeyneb âh u figân eyleme
Zülfünü yolma bacı bağrımı gan eyleme

İçdi ecel canını gerçi cahile fetâ
 Getti elinnen senin seyyid-i erz-i semâ
 Dari fenâdır cihan ömrülere yok vefâ
 Gözyaşı arûz ile beyle revân eyleme

Çokdu gemim möhnetim gusseml artırma sen
 Yokdu devâm düzenim bu geme dünyada men
 Bir bele günde ezel keşke öleydi Hesên
 Çekme çok ah üsde âh getti revân eyleme

Ağlama ağlar gözün eyle dolandırma çok
 Rengi melâlim benim beyle beyandırma çok
 Gardaşın ölsün senin gelbini yandırma çok
 Vay baba vay zikrini vurdu zebân eyleme

Batma gemi möhnete getme neyaveye bacı
 Gözyaşını sakla sen Kerubelâ'ye bacı
 Ağla o çölde ölen curi cefâye bacı
 Verme zaman Kufiyân ahi mehân eyleme

3.2.2.20. ET TÖVBE TÖVBE

Ey şâh-ı devrân
 Et tövbe tövbe
 Oldum peşimân
 Et tövbe tövbe

Ey canım Heyder
 Sensen mülküdüâr
 Bu boş bu hançer
 Et tövbe tövbe

Çohtu hevâsım

Vardı iltimâsım
 Şehzâde Gasım
 Et tövbe tövbe

Ey gibbedi nası
 Tigindir elması
 Gayretli Abbas
 Et tövbe tövbe

Olma zarı müste
 Bir yâri yâver
 Şehzâde Ekber
 Et tövbe tövbe

Var Esger âhım
 Çohtur günahım
 Yok, bir penâhım
 Et tövbe tövbe

3.2.2.21. İMAM MÛSÂ-Yİ KÂZİM

Sınıp gefesde şehperim oğlul Rıza hayandasın
 Galıp yolunda gözlerim oğul Rıza hayandasın

Geribo zârem yohumdu çârem
 Kimim var ölsem goya mezâre

O bülbülem gece gündüz Nevâliyem ezâliyam
 Çemennen ayrı düşmüşem belâliyem yaralıyam

Bu on bir ilde bilmedim ki akıbet haralıyam
 Aydın olupdu ezberim oğlul Rıza hayandasın

Yetipdi can dudağıme ürehde çok sözüm galıp
Ne dizlerimde taget o ne gelbide dözüm galıp

Senin yolunda müntezir ne vekdidir gözüm galıp
Yohumdu başga arizum oğlu Rıza hayandasın

Cefa eliyle olmuşam cihanda güller ayrısı
Ne gün ne ay ne hefdeler ki bekle iller eyrısı

Bu gurbet elde olmuşam ne vekdi eller ayrısı
Yatağım oldu guru yer oğul Rıza hayandasın

Yaman gününde kim gelip geribe sîne dağlıyar
Diz üsde başın alıp kim ohşuyar kim ağlıyar

Ölen zamanda gözlerim kim hesretile bağlıyar
Menim ki yokdu yâverim oğul Rıza hayandasın

Goyanda gebre naşımı çok etme şiven ağlama
Gözün düşende cismime bozulma çok sen ağlama

Denen ki dincelip gerip atamı belâden ağlama
Deydi nazlı dilberim oğul Rıza hayandasın

3.2.2.22. HZ. CEVÂD

Baş açıp imamı Hadi
Ağlar bu ezâda Şia
Fatıma anası ağlar
Hz. Cevâd'a Şia

Edip on birinci Masum
Dehriden bekâye rihlet

Pir-i samini'l-emme
Nur-i mehvîl-i vilâyet

Bellidir Cevâd adından
Kanı Cudi'dir o Hazret
Vay ağa deyip miskinler
Geldi ahu dâde Şia

Mu'tesim cefâ ve zulme
Etti ümmü fazl-ı tahrik
Söndü meş'âle-i imamet
Âlem'e çökdü karanlık

Kin ehli bu macara da
Birbirin ederdî tebrik
Yetdi İslâm düşmanları
Zulm ile murada Şia

Gül kimin çatıp o mevlâ
Rüşde Fatıma bağında
Hey nefes çekip yanardı
Sînesi ana dağında

Nenesi gibi cihândan
İncidi cevân çağında
Olmadı merhâmet asla
Hayâsız hasımda Şia

Yok, sözüm dözüp belâyâ
Cümle evliyâ-yi masum
Ey besa Cevâd misâli
Kimse olmuyupdu mazlum

Etti düşman ol imamı
 25 yaşında mesmum
 Zehredip eser vücudu
 Yandı gamserade Şia

Başladı o gün melekler
 Arşda matem zimzimesin
 Yıktı ümmü fazl-ı hain
 Zulm ile din direğin

Attı Hz. Cevâd'ın
 Evinde yere vücudun
 Kaldı üç gün o imamın
 Bedeni arada Şia

Yok, sözüm Tâkî melâli
 Kâinat kalbini dağlar
 Lâkin haşr olunca her göz
 Ağlasa Hüseyin'e ağlar

Vah Hüseyin deyip Şia'lar
 Gözyaşın yüzüne bağlar
 Fatıma gülü sitemden
 Soldu Kerbelâ'da Şia

3.2.2.23. HZ. HASAN ASKERÎ

Mutemed zulmünden Allah şialar oldu yetim
 Beş yaşında Hezret-i Sahip Zaman oldu yetim

Bir gül ki Mekke şehrinde göz açdı âleme
 Samerra mülkünde soldu âlemi saldı gama

Oğlu Mehdi ıslatıp dameni eşg-i mateme
Vay baba vay sesledi ol mihribân oldu yetim

Bu musîbette sevenlerin gan ağlar gözleri
Zulm ile mesmum olup mevlâ imam Askeri
Ağlar o mevlâye çöllerde yegâne cevheri
Lenger o kutbu zemin o asumân oldu yetim

Höcceti âzâde pîr-i Hadi o sıbt-ı Cevâd
Yirmi sekiz yıl cihânda ömredip o pak zât
Eyledi hâmûş o nuri düşmeni bed ne had
Âlemi zulmet tutup kulli cihân oldu yetim

Ağla ey Şia eyle ukbaye eşkin zadi râh
Can verip nuri dile Zehra imam-i Yazdeh
Olmasa oğlu onun olmaz dünya ve mehr o mâh
Söyle âh ile imam-ı ins u can oldu yetim

3.2.2.24. SÎNEZEN

Göz pınarım gana dönüp dünya sende kimin güdüp
Atam nenem ezâ görüp gencecik cevanlar sönüp
Nadan bana ezâ verip ecel olup zehir verip
Bu gam ile men giderim gel oğul can gel yanıma

Götürdüm başımda gara Kerbelâ içimde yara
Ceddim susuz yandı bala yağdu kömek kim apara
Anımsadım ya Kerbelâ oğlanıp bedenler yara
Bu gam ile ben giderim gel oğul can gel yanıma

Menden sonra anlatırlar Eli Şia'sı ağlarlar
Gum üstünde yatan cana vay deyip ağıt yağarlar
Eli Esger Rugeyye'nin şirin dilini anarlar

Kalbi ezilen Şia'lar yürekten yanar ağlarlar

Oğlu dara düşende az fegân çekip goşandan ol
 Susuz kalıp yandı sînem yağmu bir dost diyenden ol
 Ceddim susuz yandı o gün sîneye su sependen ol
 Kömeksizler dertli olur hani kömek diyenden ol

3.2.2.25. SÎNEZEN

NAKARAT: Es-selâm ey varis-i el-Mustafa

Es-selâm yebne Zehra-yı Murtezâ

Yâ Hüseyin bizlerin yoluna fedâ

Ağlar kalıp şieyân Mehdi biya

Ey belâlı sahrâ Kerbelâ adın
 Hamı derde şifâ olup türbetin
 O guru çöllerde lale açtırdın
 Ganınla Allah u Ekber yazdırdın

Harda şehit görsem seni anaram
 Bir garip görsem haline yanaram
 Ey Hüseyin başın ellerin kesilip
 Susuz şehit oluşuna ağlaram

Bülbülem ahtarıram men gülümü
 Adamışam imama bu ömrümü
 Ey Hüseyin biz yağ idik Kerbelâ'da
 Olsun oğlun Mehdi'ye lebbeyk sözü

Yâ Mehdi ağlar galıptı şieyân
 Dillerinde zikirdi mazlum imam
 Yâ Hüseyin sedâsı galhar göylere
 Doyunca ağlayanda Kerbelâ'ya

Ey Allah duamız bu aç yolları
 Yolumuz Hüseyin yolu Kerbelâ'dı
 Dinmez Hüseyinîlerin heç feryâdı
 Şad eyle gıyamette ezâdârı

3.2.2.26. GEL AĞA

Ey Hudâ ayrılık derde saldı
 Taget-i sebrimi elden aldı
 Çok misafir gedip geldi Allah
 Fatime Yûsuf'i harda galdı

Gel ağa gel ağa canı Zehra
 Şie'nin gözlerin goyma yolda

Keşk onun gelmeğin men bileydin
 Yollara su sepeydin sileydin
 Bir görünce doyunca cemâlin
 Ellerinden öpeydin öleydin

Ey ağa derdimize devâsen
 Ağlayan gözlere sen şifâsen
 Göz tikip yolunu gözlerin biz
 Bekleyen gözlere sen devâsen

3.2.2.27. EY MEHDİ CAN

Ey Mehdi can, sevgili canân
 Gönüller seninle süslüdür her ân
 Geleceksin elbet münâsîp bir an
 O mukaddes ana kurbân Mehdi can
 Mehdi can bekleriz dâim yolunu
 Ne olur çabuk gel, kurtar kulunu

Koklat misk u anber kokan gülünü
 Gülüne, diline kurbân Mehdi can
 Soldu gül, kurudu göl hasretinden
 Ağaçlar meyvesiz kaldı Mehdi can
 Gel dirilsin İslâm hak nüsretinden
 Nüsretine kurbân mevlâ Mehdi can
 Konuşmuyor artık lal oldu diller
 Sensiz soluyor bak, açmadan güller
 Ötmez oldu bağlardaki bülbüller
 Gel açsın gül, ötsün bülbül Mehdi can
 Yeryüzü zulümle dolup taşıyor
 Feryâd edip kullar sana koşuyor
 Feryâdı dindirmek sana düşüyor
 Kurtar bizi artık, kurtar Mehdi can
 Bütün yaşlı gözler, yaşlı gönüller
 Geleceksin diye yolunu gözler
 Yetmiyor mâniler, yetmiyor sözler
 Son ver bu hasrete n'olur Mehdi can

3.2.2.28. SÎNEZEN

Galpler perişan olup Hüseyin'in şehâdetiyle
 Ya Sahibe'z-zemân şâd eyle kalpleri ferecinle

Rugeyye nâle eder emme can babam hardadı
 Emme babam hardadı emme babam hardadı

Susuz Kerbubelâ'da günlerden aşura bugün
 Yer ve gök feryâd edip kan ağlıyor Hüseyin için

Emme babam hardadı emme babam hardadı
 Gafile çölde galıp emme can babam hardadı

Yetimler susuz galıp emme can babam hardadı
Ey emme Zülcenâh'ın eyeri niye boş gelir

Emme babam hardadı emme babam hardadı
Emme heymeler yanır uşahlar susuz ağlaşır

Emme babam hardadı emme babam hardadı
Emmen gurbân olsun Rugeyye gözünün yaşına

Baba Eli nerdesen yetiş bizim dâdımıza
Gılıç vurdular baba Hüseyminin boğazına

Deyir ki emme can babam yine galıptı harda
Emme babam hardadı emme babam hardadı

Ya sahibezzeaman sen yetiş bizim dâdımıza
Ceddin gana batıp o susuz çöl Kerubelâ'da

Yanıyor yürekler kan ağlıyor her aşurada
Gel artık yetiş dada gel artık Mehdi movlâ

3.2.2.29. MEHDİ ÂLEMİ

Belâlı sahranın gülü çiçeği
Olsun sene fedâ gözüm bebeği
Bu yara içinde ganıyır durur
Miz dokuz yüz yara alıp bedeni

Ağlıyır Hüseyin'e bugün Zeyneb'i
Bağlıyır garalar Mehdi âlemi
Yeryüzü arındı İslâm'a zulümnen
Gözleyir zuhuru Mehdi âlemi

Mevlâ yâ Mehdi
 Ecelinin zaferi
 Zülfikâr elinde
 Tez ile seferi

Edriknî Hüseyin
 Seyyidna Hüseyin
 Şehid-i mazluman
 Kerbelâ Hüseyin

Esğەر'im uşâğdı savaşa girip
 Ekber'im Abbas'ım canını verip
 Kasım'ın toyunu matem giyip
 Dağlayır sîneyi Mehdi âlemi

Gözüm yolda galdı ey şâh-ı merdân
 Uykularım kaçır gece her zaman
 Matem ayı girip hal-i cemerân
 Sağlıyır matemi Mehdi âlemi

Fırat'ın önünde bir set kurulup
 Ekber'i Abbas'ı okla vurulup
 Yaralı golları susuz yorulup
 Zikredir Hüseyin'e Mehdi âlemi

3.2.2.30. YA EBA SÂLİH MEDED

Sen ey bütün varlığım la âşık olduğum
 Sen her şeyimsin
 Fedâdır bütün âlem senin yüzüne
 Gel bir bak ey dertli gamlı yürek
 Görsen Leylâ ne acılar çekti bu âlemde

Bir anlıkta olsa gamlı hâlîme
 Kararsız halime bak
 Ey bütün umudum sen ey aydınlık sabahım
 Bir Nergis gülü olan gözünden neler çektim
 Medet! Ey sâlihlerin babası
 Bana dermân evine doğru yol göster
 And ver bu divâneye ey saki
 Biliyorsun mest olmuşum
 İçecek kabımda, dermanımda yok ey sâkî
 Ben dilsiz bir kuşum
 Kalbi kırık benim
 Sabaha kadar diz üstünde uyanığım
 Neyim varsa ey gül, sendendir
 Medet! Ey sâlihlerin babası
 Senin sevdanla canımız gark olmuştur
 Bu senin hoşlanarak baktığın durumdur
 Bizimle konuşmaya arzun yok mudur?
 Bu cilvelerin bizi neticesiz bırakır mı?
 Sensiz gönül bağımızda
 Senin serv arzularının kendisi yeşerse
 Artık yolunda isteklerimizi alsan veya aldırсан
 Ey yüzünün nûru
 Bu soğuk ve sönük gecelere
 Artık sabrım kalmadı
 Asla asla inanmam ahdimiz unutulsun
 Medet! Ey sâlihlerin babası
 Bana dermân evine doğru yol göster
 And ver bu divâneye ey sâkî
 Biliyorsun aşkımdan mest olmuşum
 İçecek kabımda, dermânımda yok ey sâkî
 Bir anlıkta olsa gamlı hâlîme
 Kararsız halime bak

Ey bütün umudum sen ey aydınlık sabahım
 Bir Nergis gülü olan gözünden neler çektim
 Medet! Ey sâlihlerin babası

3.2.2.31. YA EBA SÂLİH

Kerbubelâ'de mezlum olan
 Susuz çöllerde şehit olan ağa Hüseyin
 Gelmişeh senin yasma meclisi ezâna
 Ey zamanın Hüseyin'i,
 Kerbelâ yemini yürekler sızlar, gel artık Mehdi

Bu matem yaslı bir matemdir
 Karalar bağlar, sînesini dağlar Zehra
 Yetmiş iki şehide can şehide ağlar
 Tutulur ezâlar ağlaşar analar
 Dağlanar sîneler susuz Hüseyin'e

Vuruldu o peyker-i Zeyneb'e
 Aldılar meceri ağa İmam-ı zaman yetiş dade
 Mızrak ucunda sesledi ki düşman bakmıya
 Zülfi ağarana gamdan gocalana şühedâ Hüseyin

3.2.2.32. YA MEHDİ

Asırlar geçti hâlâ sen gelmedin yâ Mehdi
 Bu ümmet katar katar seni bekler yâ Mehdi
 Yanarız bu ümmetin hicrân dolu haline
 Zaten sen gelmezsen halimiz nice
 Yâ Mehdi sevdân düşmüş kalplere
 Yâ Mehdi cismin girmiş düşlere
 Yâ Mehdi bekler canlar bir yerde
 Nurlu günde siyah sancak elinde
 Şafaklar senin için hep atıyor yâ Mehdi

Güneşler senin için hep doğuyor yâ mehdi
 Bekleriz âl inmeni katar katar yâ Mehdi
 Sen gelirsen yeryüzüne gül iner
 Yâ Mehdi sevdan düşmüş kalplere yâ Mehdi

3.2.2.33. YÂR GELMEDİ

Bu Cuma da geldi yar gelmedi gelmedi
 Gözlerimin yaşını silmedi silmedi

Hasratem o gedemlere ğaber et gelende
 Ne olar gollarında ölem
 Ay ağa ölen de
 Düşmenler gülmesin diye
 Üzümüz gülende
 Üreyimiz gan ağladı, gülmedi gülmedi

Galemde tâb elemir
 Kağız üste Eli deyip adını
 İnlerem âvâz üste Eli
 Seni şehit etdiler namaz üste Eli
 Yağşı ki Zehra o gunu görmedi görmedi

Gerek gözlerim kör ola izini görmeyem
 Ümmetin için ağlayan gözünü görmeyem
 Gorğuram ölem ağa üzünü gormeyem
 Belki Hudâ mene reva bilmedi bilmedi

Senin baban şîridir zulum adli kafesde
 Ağladı Peygember için Eli son nefesde
 O basdiranda Ahmed'i
 Helifelig üste vuruşanlar utanmadı ölmedi

3.3. KERBELÂ İÇİN YAZILAN SÎNEZENLER

3.3.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SÎNEZENLER

3.3.1.1. CENNET-İ ÂLÂ (Hüseyin Yalçın)

Feryâd-ı Hüseyin, Allahu Ekber

Aşura günü oldu muzaffer

Allah yolunda şânlı yiğitler

Haykırdı birden Allah u Ekber

Allahu Ekber, Allah u Ekber

Feryâdı Hüseyin, Allah u Ekber

NAKARAT: Cenneti âlâdır Kerbubelâ

Toprağı vallah türbet-i âlâ

Cenneti âlâdır Kerbubelâ

Toprağı vallah türbet-i âlâ

Aşura günü hedefe çattı

Canını verdi hakkı yüceltti

Zulmü ve şirki aşağı etti

Allah'ı bugün o razı etti

Ruhun şâd olsun ey eziz imâm

Huccetin bize olmuştur tamâm

Zulüme, şirke karşı eyledin kıyâm

Selâm ey imâm, ruhuna selâm

Kanlı gülistân, cennet-i âlâ

Aşkımız olmuş Hüseyin, Kerbelâ

Ey Ali Ekber, ey Ali Esğەر

Kâsım ve Abbas çok cevan peyker

Selâm sizlere aziz şehidler

Eşsiz bir kıyâm yazdı tarihler

"Hel min nâsir" diye Huseyin sesler

Lebbeyk imama Allahu Ekber

Yas ve iftihâr bugün bir yerde
 Yüceldi İslâm belâlı çölde
 İftiharımız, can Kerbelâ'mız
 "Heyhat mine'z-zilleh" dedi ağamız
 Susuz Hüseyin, mazlum ve yalnız
 Ehl-i beyt yaslı biz de yaslınız

Gönlümüz mahsun, gözümüz yaşlı
 Hüseyin Kerbelâ'da aziz, dikbaşlı
 Çünkü eğilmedi o zalimlere
 Kanı akmadı o gün boş yere
 Verdi bir mesaj Hüseyinlere
 Baş eğmek olmaz hiç zalimlere

Allah, Muhammed, Ali yarımız
 On iki imâm iftihârımız
 Yok, gönlümüzün başka bir yârı
 Onlardır bize gönül baharı
 Muhammed Ali, rehber, mevlâmız
 Zehrâ-yı Betül, aziz anamız

3.3.1.2. AŞKIMIN KÂBE'Sİ (Hüseyin Yalçın)

Aşura Hüseyin'i
 Kerbelâ Hüseyin'i
 Zeyneb'in ezâsı var
 Yâ Zehra Hüseyin'i

Gönlümün sevgilisi
 Sohbetimsen, sözümsen
 Ey ruhumun incisi
 Hakikatim, özümsen

Ey aşkımın Kâbe'si
 Kalbimin imamısın
 Sevgimin kitabesi
 Namazımın canısın

Gözyaşım destemazım
 Rabbenâ'mın ruhusun
 Rükû, secde, niyazım
 Fatihâ'mın nurusun

Sen sevgi ayetisin
 Ey Kur'ân'ın habibi
 Sen arşın ziynetisin
 Kerbelâ'nın garibi

Sen ağlayan gözlerin
 Öldürülen mazlumu
 Sen mahzûn gönüllerin
 Damla sudan mahrûmu

Sen mahşerin beratı
 Sığınağım, ümidim
 Sen aşkın hakikati
 Ey sevgili şehidim

3.3.1.3. AŞKIN MACERASI (Hüseyin Yalçın)

Hicrî altmışıncı yıl, unutulmuştu İslâm
 Her taraf zulüm dolu, her tarafta katliam
 Gözyaşları sel gibi, her yer mazlûmun âhı
 İnsanî erdemlerin öldürülmüştü ruhu
 Çıkarlar olmuştu din, cihâd mal mülk tezgâhı

Hortlamıştı çöllerin, yağmacılık İlâhi
 Susturulmuştu diller, altın veya kılıçla
 Kürsülerde sefiller, oynaşırken inançla

Unutmuştu insanlar, hayatın gayesini
 Hak'tan başka her şeye "lâ" demek payesini
 İlâhi niyabetin özgürlük miracını
 Değişerek giymişti, küfrün zillet tacını

Kararmıştı ufuklar; ümitler tükenmişti
 Ali birçok cephede, vuruşarak gitmişti
 Sürgünde "Ebuzer" ve müminler yitirilmiş
 Medineli sevgili, zehirle katledilmiş

Ölüm kol geziyordu, aman yoktu kimseye
 Kalmamıştı cesaret, hak sözü söylemeye
 Mazlumun feryâdına, sağır olmuş kulaklar
 Zihinler dondurulmuş, zay edilmişti haklar

Bekliyordu hakikat, yürekli evlâdını
 Anası insanlığın en mükemmel kadını
 Cellâdın pençesinde, güvercin raks eylemez
 Zillet uzaktı ondan, zillate boyun eğmez

Bir er çıktı sahneye, Murtazâ'nın evinden
 Yiğitlik suyu içmiş, Fatıma Kevser'inden
 Peygamber hatırası, özgürlerin mevlâsı
 "En güzel hüner ölüm" olmuştu Elifbâ'sı

Marufu buyurarak, münkerden nehyetmenin
 Mektebinde yetişmiş, en büyük öğretmenin
 Rabbani marifetin, yegâne temsilcisi

Ellerinde ceddinin, “gökten gelen incisi”
 Hedefi hidayetti, kan dökmek asla değil
 Halkı ıslah etmekte; saltanat dünya değil
 Topraktan var edilmiş, bedenler geçicidir
 Yar ile vedâleşmek, âşıkların işidir

Bir avuç kahramanla, yöneldi Kerbelâ’ya
 Muazzam bir imanla, “heyhat” çekti dünyaya
 Yırtarak yeni şirkin, gösteriş maskesini
 Yeniden yazdı aşkın, diriliş bestesini

Rahmet diyarında can, görünce Leylâ’sını
 Geçerek kendisinden, gördü nur deryasını
 Fısıldaştı yavaşça, kılıçların ruhuyla
 Kucaklaştılar aşkla, ilk kıvılcım nuruyla

Allah’a tevekkülün o emsalsiz önderi
 Cilvegâh-ı canânda, ağlattı âlemleri
 Aşkın matemî vardır, vuslatın böylesine
 Ayak basınca karga ankanın sînesine

Âşıklar vadisinde, ağladı aşk hançeri
 Tavaf edip öperken, yârin öptüğü yeri
 Mecnûn idi âlemler, Hüseyinî velayete
 Âciz kaldı kalemler, o aşkı rivayete

Ebedilik yolunda, en muhteşem kabile
 Aşkın şehidi oldu, yürüdü bin naz ile
 Elleri maşukun, ölümsüzlük badesi
 Olamaz böyle aşkın, sözlerle ifadesi

Âlem-i imkânda yâr, etti sırrı aşıkâr

Bu kan Hakk'ın kanıdır, kıymeti pahası var
 Âl-i Taha güzeli, yaktı can چراغını
 Yüz gösterdi sevgili, açarak duvağını

3.3.1.4. AŞKIN VEDÂSİ (Hüseyin Yalçın)

Tarih aşura günü, yeryüzü Kerbubelâ
 Arşa dönmüştü zemin, gökyüzüydü Kerbelâ
 İndi âlem-i imkân, göklerden yeryüzüne
 Kıp kızıl bir şafağın, kan yağın gündüzüne

Binlerce soysuz namert, insanlığı unuttu
 Yetmiş ikiye karşı saf bağlayıp, saf tuttu
 Bir katliam yaptılar, Leylâ'nın aşk çölünde
 Divaneler yıkandı o kutsal kan gölünde

Elem vardı o çölde, toprağın bağı kandı
 Dökülen o kanlarla yeryüzü çalkalandı
 O derya sahilinde en büyük susuz kurbân
 Kibriyâ menzilinde, şehadete mihribân

Tüm nehirler mahcup, gözler Hüseyin'deydi
 Fırat'ın yüzü al al, sular kan rengindeydi
 Sulara hükmederek koparırdı tûfânlar,
 Boğardı zalimleri dökülen masum kanlar

Su yoktu umurunda, o hakkın şuurunda
 O vuslat mahreminde, o sonsuzluk nurunda
 Benlik yok idi onda, oydu vahdet incisi
 Yürüyordu meydana on dördün beşincisi

İşte o an yükseldi, Zeyneb'in nâlân sesi
 O kurbânlık boğaza, koydu Zehra busesi

Bacı kardeş vedası, sarıldılar kol boyun
Müslim'i satan şehir Kûfe etmişti oyun

O vedâyla başladı Zeyneb'in kıyameti
Leylâ'yı Mecnûn etti, ayrılık alâmeti
Yaradılış mülkünde olmuşlular aynı can
Vallahi o tabloya, divane, ehl-i irfân

Gökten yere inmişti bir ezâdâr kafil
Yiğitlerin serdârı Ali-yi Haydar ile
Cafer'in kanatları yeniden kanıyordu
Arslan yürekli Hamza "Vây Hüseyin'e!" diyordu

Fatıma sızlıyordu, hüzn vardı sesinde
Peygamber'le birlikte o veda sahnesinde
Ağlıyordu Cebrail, İsâ ve Meryem'le ruh
Zeyneb'in okuduğu aşkın mersiyesinde

Bedir ve Hayber'deki şanlı sancak yükseldi
Tek kişilik bir ordu, ordulara yöneldi
Saldırdı kahramanca, kahramanlık hayrette!
Yücelik var, hayat var, Hüseyinî şهادette

O vedâ sahnesinin, yar kokulu şahidi
Kâinata sığmayan Hüseyin aşkta aşk idi
Kâinat sahifesi o gün orda düürüldü
İnsanlığın Hüseyin'i orada öldürüldü

Âşıklar mest oluyor O'nun bu vedasına
O giderken ebedi, şهادet sehpasına
Görmemiş böyle veda, aşk denilen o belâ
Gönüller mekânısın, ey mukaddes Kerbelâ

3.3.1.5. AŞKIN VELÂYETİ (Hüseyin Yalçın)

Risâlet ufuğundan bir ay doğdu dünyaya
Gönül surûru oldu, Hâtemü'l-enbiyâya
Ehl-i beyt gülşeninin, kızıl lâlesiydi o
Marifet deryâsının bir dürdânesiydi o

Nurlar yeri Fâtımî velâyet madeninden
Mukaddes bir ışıktı gönülleri mest eden
O Murtazâ bakışlı, güzellik harikası
O Fâtıma nakışlı, Zeyneb'in Elifbâ'sı

O âşıktı önceden hiçbir şey daha yokken
Vahdaniyet nuruna, her şeyden daha erken
Aşkına yaratıldı zaman, mekân ve âlem
Aşkın hadisin yazdı, levh-i mahfûza kalem

Varlıklar aynasında, bütün gözler kamaştı
Hayran kaldı ona ruh, akılın akli şaştı
Söz alınca Yüce Rab, ruhların cümlesinden
Bütün ruhlar mest oldu, onun lebbeyk sesinden

O, sırların sırrıdır, cevher-i Fâtıma'dan
Yaratılmıştı nuru Âdem hayat bulmadan
Sonsuzluk diyarında sultanıydı o yerin
Kanatlandı Cebrâîl, aşkıyla o serverin

O hürriyet miracı, en mükemmel insandır
Kâinatın baş tacı, gönüllerde imândır
O Hakk'ın selâmıdır, o esenlik meltemi
O Hakk'ın kelâmıdır, gönüllerin zemzemi

Göklerin kalbi onun isminin levhasıdır
 Gök ehlinin cümlesi, aşkının Leylâ'sıdır
 Güzel ismi bestedir, meleklerin dilinde
 Bir ünvândır Hüseyin, muhabbet gazeline

İbrahim'de yakîndir, nebiler cümlesinde
 Ruhullah'tır Mesih'in diriltlen nefesinde
 Yahyâ'daki kandır o, fırtınalar koparan
 Tûfândaki emândır, Mûsâ'ya deniz yaran

Ârifler mihrâbında o namazın niyyeti
 O aşkın velâyeti, o imanın kuvveti
 Kemend atmış kalplere, elindedir düğümü
 Canları meftûn eder, aşkının terennümü

Veliler secdegâhı, onunla vecde geldi
 Kupkuru bir çöl iken, o çöl arşa yüceldi
 Çıkar saf saf melekler o mübarek menzile
 Onu tavâf ederler dönerek huşu ile

O Kevser bereketi, Fâtıma'nın Hüseyin'i
 O Ali'nin kudreti, ihyâ eyledi dini
 Hiç batmayan güneştir, o gönüller çerâğı
 Mayamızda var onun Kerbubelâ toprağı

3.3.1.6. AŞKIN ZAFERİ (Hüseyin Yalçın)

Kalbim aşkınla dolu ey şehid-i Kerbelâ
 Yolum, aşkının yolu, ey sefir-i Kerbelâ
 Uzağım senden uzak, aşksız, gafıl nekesle
 Yakınım sana yakın, âşık, ârif herkesle

Rahmetten uzak olsun, Hüseyin'in kâtilleri

Ebedi ateş olsun, o korkunç menzilleri
 Şirkin kanlı kuşağı, ne kadar da alçaktı
 Resûl kokan Hüseyin'e, kılıç kaldıracaktı

Şeytan istilâ etti, azdırdı kinlerini
 Makamla aldatarak, sattırdı dinlerini
 Avlanmaya çıktılar, dinmez bir ihtirâsla
 Anka kuşunu kimse, avlayamazdı asla

Ciğer yiyen kadının, kan içen evlatları
 Onlar idi Hamza'yla, Hasan'ın cellâtları
 Yüce Haydar soyuna, düşmandılar ezelden
 Soysuz korkardı elbet, Hüseyin adlı güzelden

Yeni baştan yakarak, ihanet ateşini
 Çağırdılar zillate, hürriyet güneşini
 Söndürmek istediler, Hakk'ın o pâk nurunu
 Alçakça yeltendiler yıkmaya din surunu

Şehadet kemendine, müşteri koç yiğitler
 Aşk pazarında aldı, gerdanlık birer birer
 Onlar tevhid yolunun, eşsiz kahramanları
 Kuşattılar tarihi, çağları, zamanları

Hayber kıran Ali'nin, Ekber'i Neynevâ'da
 Alemdâr-ı Resûl'ün, Abbâs'ı Kerbelâ'da
 Müctebâ'nın Kâsım'ı, taksim etti safları
 Zehrâ'nın çocukları, titretti alçakları

Zafer tacı başlarda, parıldadı izzetle
 Özgürlük âşıkları, yaşamazdı zilletle
 Sarsılmadı muminler, dağ gibi direndiler

Aşura kıyâmında, şirki ezip yendiler

Büyük kurbân, büyük kan, Kerbelâ'ya verdi şân
 Altı aylık bir aslan, zulmü yıkan kahraman
 Ali Esğ̃er bir ordu, ordularla yenilmez
 Kanlı kundağı bayrak, o asla yere inmez

Yapayalnız komutan, yürüyünce meydana
 Şâhid oldu Kerbelâ, arştan düşen ilk kana
 O mukaddes kan ile lâlezâr oldu sîne
 Vefâ hayrette kaldı, vefânın böylesine

Üç yaşında Rukayye, o vâveylâ çocuğu
 Feryâdıyla sarsıldı, kan imparatorluğu
 Çatırdadı gökleri, Kerbelâ sahrasının
 Mesajı çok büyüktür, vây Hüseyin sedâsının

Hak batıldan ayrıldı, İslâm nûru yüceldi
 Elinde kanlı gömlek, Zeyneb sahneye geldi
 Attı tarih üstüne, Fâtıma mirasını
 Gönüller tutuşturdu, tuttu Hüseyin yasını

Gönül mülkünde iman, başta hakkın sevdâsı
 Bir destandır Hüseyin, Zeyneb'i, Kerbelâ'sı
 Galip geldi kılıca, şehidin soylu kanı
 Budur aşkın zaferi budur aşkın destânı

3.3.1.7. EY DİYÂR-I AŞK U BELÂ (Hüseyin Yalçın)

Kerbubelâ, Kerbubelâ ey diyâr-ı aşk u belâ
 Seyyidenâ ve mevlenâ canlar fedâ Kerbelâ'na

Mektebimin imâmısın âşıkların hicranısın

Sen tevhidin pak kanısın Peygamber'in hem canısın
 Murtezâ'nın ve Zehra'nın aşurada kurbânısın
 Yedigâr-ı Müctebâ'sın mazlûm-i âl-i abâsın

Sen vâris-i enbiyâsın sen varis-i evliyâsın
 Sen misâli mazlum şehid Kerbelâ'da sen Yahyâ'sın
 Şanlı tevhid mektebinin varisisin son nebinin
 Huccetisin sen Allah'ın temsilcisi son dininin

Sen seyyid-i şuhedâsın din yoluna can fedâsın
 Ey bikefen mazlum Hüseyin, sen şehid-i Kerbelâ'sın
 Susuzluğun, yalnızlığın kalbimizde bir yaradır
 Her gün bize aşuradır her yer bize Kerbelâ'dır

Aşk u belâ diyârının seyyidisin, sulatanısın
 Sen çağların, zamanların sen en büyük kurbânısın
 Feryadısın sen İslâm'ın hâfızısın sen Kur'ân'ın
 Aşığımı Kerbelâ'nın o imanın o irfânın

Sen Allah'ın bir âyeti, hiç sönmeyen bir nurusun
 Sen tarihin kalbi şehid, sen Âdem'in pak ruhusun
 Şanında nâzil "Hel-Etâ", "Tathir", "Meveddet" âyeti
 Sensin Kur'ân'ın yanında Peygamber'in emaneti

Seyyiduna ve mevlânâ, canlar fedâ Kerbelâ'na
 Hüseyinler seni arar her dem yanar aşurana
 Mektebime meş'âlesin hiç dinmeyen bir nâlesin
 Sen Mazlum-i Kerbelâ'sın sen ümid-i Şuheda'sın

Zeyneb'in var çok ezâsı başta Hüseyin'in karası
 Medine'de ana Zehrâ ve Kûfe'de can babası
 Şam'da harabede ölen Rugayya gardaş balası

Kerbelâ'sı, Kerbelâ'sı, Zeyneb'in o Kerbelâ'sı

3.3.1.8. GÜZELLER KERBELÂ'SI (Hüseyin Yalçın)

Ruhlarımız âşıktır, can yakan sözlerine
O şifâdır âşığın, ağlayan gözlerine
Can mülkünde canândır, arş mülkünün Leylâ'sı
Ondan başka kimin var güzeller Kerbelâ'sı!

Anamız mersiye de ağlarken şehitlere
Gözyaşları karıştı emdiğimiz sütlere
Görünce Kerbelâ'yı onların sînesinde
Tanıdık o mevlâyı Zeyneb mersiyesinde

Zeyneb'in ay parçası, doğranan Ekber'ine
Kundakta gül goncası, oklanan Esğır'ine
Mersiye meclisinde yanarak ağladılar
O matem günlerinde hep kara bağladılar

Su içerken daima Hüseyin'i yâd ettiler
Bize Hüseyin aşkını çocukken öğretiler
Tuttular elimizden giderken aşuraya
Gidiyoruz sanırdık o kanlı Kerbelâ'ya

Siyah gömlek giydirip desteye bıraktılar
O çocuk kalbimizde bir meşale yaktılar
Susuz Ali Esğır'i gözlerimiz arardı
Ona su vermek için kalplerimiz yanardı

Rubâb'ın dilleriyle bize lay lay dediler
Zeyneb'e ses verdiler Rukayye vâ y dediler
O çocukluk yılları canlanır gözümüzde
Şükran size analar, velâ var özünüzde

Yâ Hüseyin sedâsıyla ruhlarımız tanıştı
 Bizim için o günler Hüseyin'i uyanıştı
 Ne kadar da severdik sînemize vurmayı
 Babamızın olduğu o destede olmayı

İmamın kırk gün imam ihsânı vardı
 Elleri selavatlı anam helva yapardı
 O mübarek kokusu yayılırdı her yere
 Tabak tabak helvayı dağıtırdık evlere

Sefer ayından on gün Muharrem tamam idi
 Yeni bir şeyler almak iki ay haram idi
 Her evde tutulurdu Hüseyin'e matem yası
 Nezri olan seslerdi ağa Hazret Abbas'ı

Parlıyor yıldızların en âlâ ışıkları
 Şimdi biz Hüseyinî'yiz Kerbelâ âşıkları
 Velâyet semâsından bakıyor güzel şâhım
 Şehâdet sofrasından rızıklandır Allah'ım!

3.3.1.9. ISITMA KUMU KERBELÂ (Hüseyin Yalçın)

Kerbelâ haddini bil ısıtma gumu Kerbelâ
 Sende bir ağam yatır adı Hüseyin'di Kerbelâ

Bu meydan aşg meydanı can verir dine Kerbelâ
 Yetmiş iki yiğitle direnir zulme Kerbelâ
 Minâda Helilullah gurbân verdi İsmail'i
 Oldu bugün gurbângâh zıbhi azime Kerbelâ

Es-selâm ya Ebu'l-Fazıl ya gasim ya Eli Ekber
 Es-selâm ey tarihi yeniden yazan yiğitler

Hak ile batıl ayrıldı bugün Kerbubelâ'da
Secde etti o günde yeniden bütün melekler

O kurumuş dudaklar mesaj verdiler tarihe
Yok etti karanlığı sönmez meş'âle Kerbelâ
“Hel min nasir” feryâdı yankılandı tüm tarihe
Her gün oldu aşura her yerin adı Kerbelâ

Fırat'ın sularına iner bugün ilâhi nur
Her damlası gan olur boğar zâlimi Kerbelâ
Bu tûfân Nûh tûfânı ümmetin kurtulduğu gün
Hüseyin ümmetin Nûh'u kurtuluş yeri Kerbelâ

3.3.1.10. KERBELÂ EY KERBELÂ (Hüseyin Yalçın)

Kerbelâ ey Kerbelâ
Bu ne matem bu ne aşura
Hüseyin'in şehâdeti
Yüreklerde oldu yara

Kerbelâ ey Kerbelâ
Bu ne kıyamet bu ne tûfân
Zeyneb'in olup nâlân
Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
Oldun Hüseyin'e vatan
Bigünah kana batan
Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Ağlıyr bu gün sana
Peygamber ve Ebel-Hasan
Zehra'nın kurbânı sen

Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Ehl-i beyt çok gamlıdır
 Şehid oldun garip etşân
 Zeyneb'in sen canısın
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Hani Kasım Ali Ekber
 Sana yas tutup melekler
 Ey bi-kefen mazlum Hüseyin can

Matemini saklıyıp
 Ağlaşırlar Hüseyinîyan
 Yüreklerde Kerbelâ'n
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Bu ne musibet bu ne belâ
 Zeynebin düşüp çöle
 Ey bi-kefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Hani Abbas-ı dilâver
 Guzu gurbânın Esger
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Bu ne ezâ bu ne belâ
 Mahlûkat çeker nâle
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Sende yatıp dı şehidân
 Seyyid-i şuhedâsın
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

Adın dua dilimde
 Aşkın od salıp gönlümde
 Şefâat mahşer gününde
 Ey bikefen mazlum Hüseyin can

3.3.1.11. KERBUBELÂ ÂŞIĞI (Hüseyin Yalçın)

Kerbubelâ âşığı alemdâram
 Yedigâr-ı Murtazâ'yam, Haydar'am
 Menem dilâver, Abbas alemdâr
 Menem nişân-ı Haydar-ı Kerrâr

Aşk u vefâ mektebinin oğluyam
 Hüseyin'ime men yürek'ten bağılyam
 Menem Ali'nin balası namdâr
 Menem Zehrâ'yâ Abbas vefâdâr

Men âşığam meydan-ı Kerbelâ'ya
 Men penâham nâibe-yi Zehrâ'ya
 Menem sekkâ-yı susuz heymeler
 Menem ümid-i Rugayye, Esger
 Men Haşimî iftihârı serdâram
 Men vâris-i saflar yaran Teyyar'am
 Ağlama bacı, ağlama Zeyneb
 Sen böyle yürek, dağlama Zeyneb

3.3.1.12. KIBLE-Yİ ÂŞİKÂN (Hüseyin Yalçın)

Kerbelâ'da bugün bir kıyam

Şehadet meydanında imâm
 Hüseyin olmuşrur imtihân
 Vermiştir Allah’a çok kurbân
 Yetmiş iki şanlı kahraman
 Başında mevlâ-yı mazlumân

NAKARAT: Yâ Hüseyin, yâ Hüseyin, yâ Hüseyin
 Yâ Hüseyin, yâ Hüseyin, yâ Hüseyin
 Yâ Hüseyin, yâ Hüseyin, yâ Hüseyin
 Yâ Hüseyin, yâ Hüseyin, yâ Hüseyin

Kerbelâ aşkımız bizleri
 Eylemiş pervâne yâ Hüseyin
 “Hel min Nasir”in feryâtları
 Eylemiş divâne yâ Hüseyin
 Yâ mazlûm, yâ garîb, yâ etşân
 Es-selâm, es-selâm, yâ imâm

Kerbelâ kible-yi aşigân
 Kerbelâ âşıklara rızvân
 Dökülen tertemiz kanlardan
 Lâleler oluştu gülistân
 Şuhedâ cenneti Kerbelâ
 Arzumuz ziyaret yâ mevlâ

Hem Muhammed Ali hem Zehrâ
 Yaslıdır, bugün aşura
 Tesliyet diyelim buradan
 Çünkü yaslıdır bugün mevlâ
 Tesliyet ey Sahib-i Zaman
 Mehdi can, Mehdi can, Mehdi can

Aşura bizlere her zaman
 Kerbelâ bizlere her mekân
 Gözümüz yolunda hep senin
 Yâ Mehdi yâ Mehdi el-amân
 Tesliyet ey Sahib-i Zaman
 Mehdi can, Mehdi can, Mehdi can

Kerbelâ, Samerrâ, Kâzımeyn
 Kudüs ve Necef ve Haremeyn
 Kurtulur o zaman zulümden
 Ümmet bir seslense yâ Hüseyin
 Tesliyet ey Sahib-i Zaman
 Mehdi can, Mehdi can, Mehdi can

3.3.1.13. SEN ŞEHÂDET MEKTEBİSİN (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Kerbubelâ, Kerbubelâ, sen şehâdet mektebisin
 Es-selâmu aleyk Hüseyin, sen şehidler önderisin

Kıyâmının azameti sardı bütün tarihleri
 Lebbeyk dediler Allah'a hak yolunun fedâileri
 Şehadetin şafakları, kan kırmızıdır gülleri
 İmâm Hüseyin ve dostları İslâm'ın fedâileri

Kan kılıca galip geldi Hüseyin'in hak kıyâmında
 Kurbân oldular Allah'a Kerbelâ'nın Minâ'sında
 Yetmiş iki can kahraman, başlarında yiğit imâm
 Ölerек ölümsüzleşip yaşamayı ar bildiler
 İslâm yok olup gitmişti, kanlarıyla dirilttiler
 Düşmüş İslâm bayrağını aşurada yükselttiler

Aşk deryasında coştular, şehâdete ulaştılar
 Zulme boyun eğmeyerek kahramanca savaştılar

Can vererek hak yolunda şanlı bir destan yazdılar
 Kanlarıyla yeni baştan hakkın hattını çizdiler
 Kıyamına, aşurana, bacın Zeyneb-i nâlâna
 Selâm olsun, selâm olsun, Kerbelâ'na, Kerbelâ'na

Kerbubelâ, Kerbubelâ, sen şehâdet ocağısın
 Kahramanları koynunda saklayan cennet bağısın
 Âşıkların dergâhısın, Hüseyin'in barigâhısın
 Şehâdet âşıklarının emsâlsiz kıblegâhısın
 Sende yatar Ali Ekber, Abbâs o namı dilâver
 Altı aylık Ali Esğ̃er, kuzu kurbân bir küçük er
 Şehid Hüseyin, şehid Hüseyin, gözümüzün sen nûrusun
 Şanlı İslâm mektebinin Kerbelâ'da gururusun

Murtazâ'nın, Fatıma'nın, yadigârısın Hasan'ın
 Esir olan Zeyneb ile nazlı bala Rugayye'nin
 Unutulmaz kıyamıyla aşura hak destânınla
 Kur'ân'ın ve Ehl-i beyt'in şerefisin, onurusun

Mazlum Hüseyin, Mevlâ Hüseyin, şehidlerin sen pîrisin
 Es-selâmu aleyk Hüseyin, mektebimin önderisin
 Âdem ile Nûh peygamber, İsâ, Mûsâ, İbrahim'in
 Kerbelâ'daki vârisi, risâletin fedâisi
 Peygamberlerin eşrefi Muhammed'in sevgilisi
 Velâyetin, imâmetin, Kerbelâ'da temsilcisi

Kerbubelâ, Kerbubelâ, sen hürriyet mihrâbısın
 Şuhedânın mirâcında göğe açılan kapısın
 Rugeyye'nin hicrânısın; Zeyneb'in derdi gamısın
 Göklerin, arşın ziyneti, Hüseyin'in sen makamısın
 Şehadet tâcı başında, sendedir mazlum şehidler
 Aşura'da kan ağlıyor yerler gökler ve melekler

Sarsılmaz bir iman ile bir avuç kahraman ile
 Sen korudun mektebini, izzet şeref ve şan ile
 "Hel min Nâsir" feryâdına, egide ve cihâdına
 Abbas'ına Ekber'ine, guzu gurbân Esğer'ine
 O kesilen ellerine, o Belâlî Zeyneb'ine
 Bu canımız gurbân olsun Kerbubelâ mektebine

3.3.1.14. SOLDU GÜLLER (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Soldu güller bu gün Kerbubelâ'da

Gülistânda bülbül düşüp feryâda

Soldu güller bu gün Kerbubelâ'da
 Gülistanda bülbül düşüp feryâda
 Zeyneb'in o ey vay gardaş nâlesi
 Tuttu o çölleri Hüseyin vâi sesi
 Ne Ekber'i, ne Abbâs'ı yoktur bir kesi
 Zehrâ ana düştü yâda, ah Medine'si

Azizliğim yalan oldu ana Zehrâ can
 Can Hüseyin'im kurbân oldu, oldu bağrım kan
 Talanmışam, bağlanmışam ana Zehrâ can
 Yüreğimde oklanmışam, eylerem figân
 Esğer'ine lay lay diyen Rugayye balan
 Düşüptü çöllere, men nerden bulam

Kûfe'nin vefâsı hep yalan imiş
 Gülistâna Kerbelâ'da cellâtlar girmiş
 Doğradılar güllerimi gonca demeden
 Bağladılar ellerimi günah bilmeden
 Gece gündüz ben ağlaram Hüseyin'im hânı
 Kurbân olsun o gülüme Zeyneb'in canı

3.3.1.15. YOLLARIN BAĞLI GALIP (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Yolların bağlı galıp ay Kerbelâ

Sîneler dağlı galıp ay Kerbelâ

Hesretin dillerededi kerivân çöllerededi

Gözümüz yolda galıp aç bir Hüseyin

Gapılar bağlı galıp aç bir Hüseyin

Hesretin salıp oda gözümüz Kerbelâ'da

Âşığ olup ağa çölde gezerem

Bir nezer eyle ağa men gelerem

Toprağın olup şefa getligâhın bâsefâ

Dostların ayrı düşüp sennen Hüseyin

Geçeller aşkın ile canân Hüseyin

Ağlıyır gözlerimiz ürehde sözlerimiz

Yâ Hüseyin eyle nezer sen bizlere

Türbetin hâk-i şefâdı gözlere

Gönlümüz elemlidi şeyân matemlidi

Kerbelâ gülistânı orda Hüseyin

Şeyân mazlûm galıp darda Hüseyin

Bayrağın ellerdedi ganlı cephelerdedi

Kerbelâ ey ağamın yatan yeri

Şuhedânın hedefe çatan yeri

Gebriden dur ayağa bizlere bah bir ağa

Sende Ebbas'ın olup gelem golu

Can veriler açalar bağlı yolu

Ebbas'lar yollardadı gözleri movlâdadı

Sende Zeyneb'in hezân olup gülü

Kerbelâ sehrasında yaman hâli

Elleri goynundadı zincirler boynundadı

3.3.1.16. ÂŞIKLARIN MİRÂCI (Musa Aydın)

Kerbelâ'nın aşkı gönüllerdedir
Hüseyn'in şânlı nâmı dillerdedir

Mahşere dek Kerbelâ yaşayacak
Mesajını her yere taşıyacak

Kerbelâ hak ehlinin mektebidir
Üstadı Hüseyin ile Zeyneb'idir

Kerbelâ'nın dersi izzet, vefâdır
Hür olmaktır Hak emrine rızadır

Hak yolunda cihattır şehâdetdir
Hakkıyla kul olmaktır adalettir

Hüseyn'in "heyhat"ı Kerbubelâ'da
Yankılandı bütün arz u semâda

Can vererek canlandırdı İslâm'ı
Müstazaflara öğretti kıyâmı

Hüseyn'in kanı Allah'ın kanıdır
Hak yolunun en büyük kurbânıdır

Hüseyin şehitlerin serdârıdır
Hüseyin Hakk'ın sönmeyen nurudur

Hüseyin âşıkların imamıdır
Hüseyn'in sözleri Hak kelâmıdır

Yâ Rab ayırma bizi Kerbelâ'dan
Koru bu mektebi sen her belâdan

3.3.1.17. ELVEDÂ (Musa Aydın)

Bu çöl Kerbubelâ çölü
Belâ çölüdür Kerbelâ
Âşıklara sıra çölü
Âşık gönüller elvedâ

Hüseyin'imın gülistânı
Cennetten yücedir şânı
Kızıl gül dolmuş her yanı
Ey kızıl güller elvedâ

Senin adın Kerbubelâ
Çöller gıpta eder sana
Hatta Arafât ve Minâ
Ey yaslı çöller el-veda

Haber verin bahçıvana
Ateş düşmüş gülistâna
Küller savrulur her yana
Elvedâ küller, elvedâ

Hüseyin'im ey aziz canım
Gidiyorum ey canânım
Bacın Zeyneb-i nâlânım
Ey nâlân diller elvedâ

Senle hayatım bahardı
Ah ne hayallerim vardı

Gittin hayatım karardı
 Güzel hayaller elvedâ
 Gülmez artık devran bana
 Artık dünya zindan bana
 Fırtınalı umman bana
 Ah ey sâhiller elvedâ

Yaşarım sonsuz acınla
 Kalk kol boyun ol bacınla
 Güç ver ilahi gücünle
 Ey gurbet eller elvedâ

Kalk ayağa Ebu'l-Fazıl'ım
 Bak gör bükülmüştür belim
 Sönmüş çerâğ-ı mahfilim
 Bükülmüş beller elvedâ

Kesildi kolların kardeş
 Ağladı, kavruldu güneş
 Gökteki kuş, yerdeki taş
 Kesilmiş kollar el-veda

Kalk ey yiğit Ali Ekber
 Kuzu kurbân Ali Esğەر
 Ey Kâsım, ey gül-i perper
 Ey solmuş güller elvedâ

Sıcak kumda yatan canlar
 Özün Hakk'a satan canlar
 Ey vuslata çatan canlar
 Ey sâlih kullar elvedâ
 Ey şehitler, ey âşıklar

Hem âşık hem de maşûklar
 Ah ey ahdine sâdıklar
 Hak diyen diller elvedâ

Hüseyin güldü, siz bülbülü
 Razı ettiniz Resûl'ü
 Hem Murtezâ hem Betül'ü
 Âşık bülbüller elvedâ

3.3.1.18. EY KERBELÂ (Musa Aydın)

NAKARAT: Her zaman aşura, her mekân Kerbelâ
 Ey kurumuş damarlara kan Kerbelâ
 Hüseyin'ine, Zeyneb'e, kurbân Kerbelâ
 Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

Sen şehâdet mektebinin ünvânısın
 Hakk'a âşık olanların destânısın
 Sen ölümsüz şühedâ gülistânısın
 Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

Sen Hakk'ı arayanların bir Tûr'usun
 Karanlıkları yok eden Hak nûrusun
 Meşaleni mahşere dek Hak korusun
 Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

Âşık olan kalplerde aşk âhengisin
 Fânileri bâki kılan Hak rengisin
 Kanların kılıçlara gâlip cengisin
 Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

Ey hürriyet severlerin iftiharî
 Ey Ehl-i Beyt mektebinin itibârî

Mahşere dek, izzetin tek alemdârı
Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

Zâlimlerin saraylarını titreten
Mazlumiyetiyle tarihi inleyen
Mesajını cümle âleme dinleten
Ey Kerbelâ, ey Kerbelâ, ey Kerbelâ

3.3.1.19. KERBELÂ (Musa Aydın)

Kerbelâ'yı, bir mekân, zannetme sen
Aşura'yı, bir zaman addetme sen

Kerbelâ, bir mektebin ünvânıdır
Kerbelâ, hak bâtılın furkânıdır

Kerbelâ, âşıkların destânıdır
Kerbelâ, sâdıkların meydânıdır

Kerbelâ'da, açtı hürriyet gülü
Kerbelâ'da, öttü izzet bülbülü

Kerbelâ'dan göklere, "heyhât" sesi
Yükselip mest etti âşık her kesi

Kerbelâ, Mûsâ'ların bir Tûr'udur
Canları alt üst eden, Hak nûrudur

Kerbelâ, haktır; evet Hak rengidir
Kerbelâ, kalplerde aşk âhengidir

Kerbelâ mı, yoksa Hakk'ın arşı mı?

Kerbelâ mı, yoksa aşkın marşı mı?

Kerbelâ, can Kerbelâ, kan Kerbelâ
Her gün aşuradır, her yan Kerbelâ

3.3.1.20. KURBÂNGÂH (Musa Aydın)

İnin ey vefâlı dostlarım inin
Buradır varacak yerimiz bilin

Bilin ki bu sahrâ belâ çölüdür
Adı ezelden Kerbelâ çölüdür

Dökülecek burda pâk kanlarımız
Burda kesilecek kurbânlarımız

Burda yükselecek “heyhât” nidadımız
Gerçekleşecektir ahde vefâmız

Düşmanımız duymaz Allah’tan hicâb
Susuzluktan olur ciğerler kebâb

Burada solacak has güllerimiz
Susayacak burda bülbüllerimiz

Burda oklanacak minik Esğ’er’im
Burda doğranacak civân Ekber’im

Burda kesilecek Abbas’ın kolu
Ebedîleşecek hakikat yolu

Burda çiğnenecek bedenlerimiz
Olacaktır hasır kefenlerimiz

Günlerce toprakta kalır naşımız
Mızraklar başında gider başımız

Burada Zeyneb'im esir olacak
Şanlı kıyâma sefir olacak

Burda yâdigârım, aziz Seccâd'im
Hasta yatağında olur şâhidim

Kollarında zincir gidecek Şam'a
Ebediyet verecek bu kıyâma

Dünya yaşadıkça yaşar mektebim
Yaşar mesajlarım, yaşar Zeyneb'im

3.3.1.21. ŞEHÂDET KERVÂNI (Musa Aydın)

Ey göz, yaşla dolup taş
Ağla, ağla durmadan
Çünkü kim ağlayacak
Şehidlere sonradan

Ağla o kervâna ki
Takdir ile yürüyor
Ahde vefâ etmeye
Ölüm onu sürüyor

3.3.1.22. AŞK MEKÂN-I KERBELÂ (Ali Kaçan)

Nasıl bir belâysa o çöl Hüseyin'i yalnız bırakıp
Alıp Elemdâr'ını, Esger'ini leb teşne salıp
Zeyneb'e yeddi gardaşın derdini gelbine salıp
Bir gecede o zülfüne Kerbubelâ ağlar atıp

Ne var suyun deymmedi Rugeyye dudaklarına
 Yandı susuzdan Esğ̃er'in ok deyipdi boğazına
 Ne var esen yelin deye beden yakan toprağına
 Düşüp o başsız beden senin o belâ çukuruna

Nece derde devâ olan, gerip Rugeyye atasın
 Verdim o mehmânı sene, Tûrâb onu ısıtmasın
 Eğmedi dinin başını, ucalttı al ganlar ile
 Yer göğ edip ahu fegân, gelbim Hüseyin'e ağlasın

İki cihâne nur saçan Peygember ağladı ona
 Dil açmamış halda iken deydi lebi boğazına
 Dedi balam oklanacak kim ağlamaz o halına
 Susuz şehid edildiğı çölün adıdı Kerbubelâ

Her yer olup Kerbubelâ, her günün adı aşura
 Mazlûmun feryâdına oldu nişân Hüseyinî sedâ
 Akan o al ganlar olup zâlîme gorkulu rüya
 Bütün beşer bilmeli aşk mekânıdır Kerbubelâ

3.3.1.23. AŞK KIBLESİ (Ali Kaçan)

Yâ Hüseyin her gün aşura, yâ Hüseyin her yer Kerbelâ

NAKARAT: Yâ Hüseyin

Bayrağın yükseklerdedir, ismin bütün kalplerdedir
 Unutulmaz hiç bu davan, mesajın bil ki dillerdedir

İki cihâne nur saçan, cemâline kurbân olam
 Tarihe bir destân yazan, duruşuna fedâ olam

Ağladı ins u cin o gün, ki kalmadı yâr u yâverin
Zehra'nın kalbin dağladı, o helmin nasir feryâdın

Ne kaldı Kasım yanında, ne Alemdâr'ın var senin
Vuruldu elinde balan, ne kaldı Ali Ekber'in

Akıtılan o pak kanın, zalimlere bir silledir
Heder olmayacak kanın, yere inmez o sancağın

Beşerin kalbisin Hüseyin, kalbimizde aşk kibleşi
Onurlu duruşun adı, ilâhi aşkın zirvesi

3.3.1.24. ARZUM KERBELÂ (Ali Kaçan)

Amedem ezâna ağam, garalar bağılyam
Başımda küller ile men, sînemi dağlıyam

Yâ Hüseyin Kerbelâ arızum benim
Yâ Hüseyin nökerinem men senin

Müntezirem ki ağam bi nezer eyle sen
Mende gelip Kerbelâ'ya yâ Hüseyin seslesem

Goyuldu kül üste başın yok uca gardaşın
Daş vurup açıldı gaşın hanı bir yoldaşın

El üsde can verdi balan Eli Esğêr balan
Sepdin o al ganı göğê yer göğ oldu talan

Kalp sesimdi Kerbubelâ, var içimde sedâ
Akan ganımdı Neynevâ, her şeyim Kerbelâ

3.3.1.25. DUA EYLE ANA AÇILSIN KERBELÂ (Ali Kaçan)

Nenem Zehra'nın mende bir gözel nişânesi var

Anam öz elinnen tikip onda gözel nişâni var

NAKARAT: Dua eyle ana açılsın Kerbelâ

Salıp derde meni hicrim gelip derde benim gelbim

Ağam yadime düşende ucalıp göğre ellerim

O gün ses veren olmadı ağam Hüseyin gerip galdı

Başın açıp nene Zehra oğul vay deydi ağladı

Galıp isdi gum üsdünde yatıp gebirsiz o çölde

Ağam galıpdı bi kefen sarılıp esgi bir herse

Canı gözden atan ağam Hudâ'ya mihribân ağam

Verip şehit elemdârı hanı kömeh diyen ağam

Balan attan düşen oldu gızıl gane batan oldu

Alıpdı oggeder yâre o gözelim beden soldu

Gözeler gözeli ağam yüzü beheşti andıran

Yatıpdı isdi gum üsde bacın Zeyneb arar oldu

3.3.1.26. FERYAD EDER AĞLARIM (Mehmet Demirer)

Kerbelâ'yı anarken her damla gözyaşım

Kan gözümde akarken mazlûmlara yanarım

Matemine yanarken başa vurup hışım

Kervân yola çıkarken feryâd eder ağlarım

Hüseyin maşukuna adarken pak canını

Sahra-yı Kerbelâ'ya akan masum kanını

Gayretim anlamaya o irfânî yanını

Çadırlara bakarken feryâd eder ağlarım

Susuz can veren erler Fırat'ın kenârında
 Şimdi suya kandınız siz Kevser pınarında
 Gıpta ederken size ben bu hasret nârında
 Ciğerimi yakarken feryâd eder ağlarım

Abbas'ın kollarını kesmişler kesmesine
 Birçok mızrak saplanmış, Ekber'in sînesine
 Duyduğum benziyorsa Rukeyye'nin sesine
 Yürekten ah çekerken, feryâd eder ağlarım

Neler oldu ah neler Kerbubelâ çölünde
 Âşıklar bir arada Aşura mahfilinde
 Bakan tarihi görür çadırların külünde
 Çöller yanık kokarken feryâd eder ağlarım

Zeyneb'in yiğitliği her safhada görüldü
 Zannettiler korkaklar Ali tekrar dirildi
 Yetmiş iki aziz can özgürlüğe verildi
 Zincirleri takarken feryâd eder ağlarım

Ellerinde zincir var Ümmü Külsüm, Sakine
 Ali Esğır kundakta can vermişti bu dine
 Zehra, Ali aşkıyla yansın diye bu sîne
 Hasretini çekerken feryad eder ağlarım

“Hep güzellik gördük biz” dedi Zeyneb-i Kubra
 Dünya perest olanlar bunu anlamaz asla
 Biz ne kadar geride onlar ne kadar vâlâ
 Bu halime bakarken feryâd eder ağlarım

Yine görmüştü o gün babasını düşünde
 Şirin dilli Rukayye babasının başında

Acılar toplanmıştı Zeyneb'in gözyaşında
Rukeyye'yi yıkarken feryad eder ağlarım

Gölge etme Cebrail perde olma araya
Kanadını bir çekte bakayım şu saraya
Âşık Mehmet bir umut ile geldi buraya
Oraya göz dikerken feryâd eder ağlarım

3.3.1.27. KERBELÂ ANLAŞILMAZ BELÂYA AĞLAMADAN (Mehmet Demirer)

Kendime ağlıyorum Kerbelâ dendiğinde
Matemler meclisinde bazense bir düğünde
Gözlerim durmaz benim bir zincir gördüğümde
Kendime ağlıyorum Muharrem girdiğinde

Kendime ağlıyorum Zeyneb adı duyunca
Sayıları sayarken yetmiş iki deyince
Farkında olmayanlar hele beyaz giyince
Üzüntüm artar benim matem ayı boyunca

Kendime ağlıyorum susuz biri görünce
Parçalanır yüreğim yere hasır serince
Hemen aklıma gelir yaralanmış görünce
İçim karalar bağlar Muharrem'e girince

Kendime ağlıyorum Ali Ekber duyunca
Peygamber'e çok benzer, bir de onun huyunca
O kadar benzerdi ki boyu bile boyunca
Kendimi hiç tutamam bunları okuyunca

Kendime ağlıyorum Abbas adı gelince
Susuz olan birisi birine su verince
Kolu kopmuş haberi bir yerlerde görünce

Abbas gelir aklıma benim her şeyden önce

Kendime ağlıyorum Kasım'ın nazarında
Ben olsam ne yapardım öyle can pazarında
Gözyaşımı dökerek ben şiir yazarım da
Kan dökemedim diye kendime kızarım da

Kendime ağlıyorum Ali Asger yaşında
Çocukta bir kan görsem boğazında, başında
Nerde olsa fark etmez kundağında, döşünde
Gözü ağlar bulurum ta sabahın beşinde

Kendime ağlıyorum Rugeyye oldu esir
Acaba ne buldular onlara nasıl kusur
Ne olur bağlamayın zincir elini kesir
Veled-i zînâlara sözler etmez ki tesir

Kendime ağlıyorum Sakine'yle birlikte
Benzeri görülmemiş bu olay zaten ilkte
Günler iyi geçer mi düşmana esirlikte?
Bunların üstüne yok zulüm ve diktelikte

Kendime ağlıyorum kafamı kaldırmadan
Öyle ağlıyorum ki kimseye aldırmadan
Onları anlayamam ağlasam hiç durmadan
Kerbelâ anlaşılmaz Kerbelâ'ya varmadan
Kendime ağlıyorum Zülcenâh'a bir bakın

Zülcenâh Hüseyin'e baktım ki benden yakın
Gıpta olabilir ya kıskandı sanman sakın
Gözyaşı döküyorum bende olayım yakın
Kendime ağlıyorum gözyaşıma bakınca

Ben de olmak isterim bir o kadar yakınca
 Ağlamak istiyorum sizce yoksa sakınca
 Kendime ağlıyorum Kerbelâ' ya bakınca
 Kendime ağlıyorum Hüseyin' e ağlarken

Ali Ekber meydanda Hüseyin'de ağlarken
 Baba gitme diyerek çocuklarda ağlarken
 Ben durabilir miyim? Zeyneb Şam'da ağlarken
 Siz nasıl durursunuz? Zehra Betül ağlarken

3.3.1.28. ŞEHİTLER KERBELÂ'SI (Mehmet Demirer)

Gazırıyye, Neynevâ, meşhur adı Kerbelâ
 İblis'in hileleri, bilinmeli evvelâ
 Aşura günü için toplanmıştı her belâ
 Hakkı hâkim kılmaya çıktı Hüseyin yola

Çadırları kurunca, topladı kabileyi
 Düşmanların tavrından, anlamıştı hileyi
 Dostlarım! Serbestsiniz fesh ettim sözleşmeyi
 Geri dönecekseniz, fırsat bilin geceyi

Dönmek için gelmedik, kararlıyız hepimiz
 Sana dokunamazlar, ölmedik bizler henüz
 Hangi yüzle gideriz, Fatıma'ya ne deriz?
 Alnımız ak gidelim, müsaadeni isteriz

Kanlarıyla yazdılar, mesajını Kur'ân'ın
 Tarihte örneği yok yetmiş iki yârenin
 Böylesi görülmemiş, Allah'a can verenin
 Yolundaydı her biri, Kâbe'de put kıranın

Saltanatın ordusu, sultanların adına
 Kasım'ı öldürenler, ermesin muradına
 Ekber'i görenlerin Resûl düşer yâdına
 Böyle şey yapılır mı Peygamber evlâdına?

Su deyince çocuklar, Abbas Fırat'a koştu
 Kollarını kestiler, atından yere düştü
 Oklanmıştı, Abbas'ın su kırbaları boştu
 Bu zulmün müsebbibi Yezit denen sarhoştı

Ali Esğ̃er kundakta kime diyet ödüyor?
 Ümmü Külsüm, Sakine, Zeyneb ile gidiyor
 İmam Zeyne'l-Abidin Şam'da lanet ediyor
 Ehl-i beyt esir olmuş gören, duyan ne diyor?

Kılıçlar size karşı gönülleri seninle
 Ceddine benziyorsun hem de birçok yönünle
 Düşmanların el çekmez uğraşır lar dininle
 Onların sorunları Muhammedü'l-Emin'le
 Sureti insan ama hayvan gibi yaşardı
 Ciğ̃er yiyen kadının kan ağzından taşardı
 Ona layık olmayı ancak Yezit başardı
 Yezid'in yaptığına Nemrut bile şaşardı
 Firavun onaylamaz görse bu zulümleri
 Bunlara insan diyen var ise çıksın biri
 Zilletle yaşamının İslâm'da yoktu yeri
 Vedalaştı Hüseyin gidiyor gelmez geri

Hazreti Yahyâ gibi başın göklerde senin
 Hasıra sarılmıştı o mutahhar bedenin
 Cibril ile gelmişti Peygamber'e haberin
 Hüseyin yenilmedi, Fecr'e yemin ederim

Terk-i mâsivâyâ ram, mâşukuna pür heves
 Büyük kurbân Hüseyin, bunu bilmeli herkes
 Hakkı haykırıyordu mızrak başında bir ses
 Kevser için verildi Kerbelâ'da son nefes

Ehl-i beyt'i sevmeyen mümin olamaz, mümin
 Sevmemek için sanki yemin etmişler yemin
 Ubeydullah bin Ziyad kimin evladı kimin?
 Dini yok eder bunlar, zemin bulsalar zemin

Yoksa okunacaktı İslâm'ın Fatiha'sı
 Semada yankılandı Peygamber'in nidâsı
 Geçmişten geleceğe hakla batıl davası
 Hakk'ın galip geldiği şahitler Kerbelâ'sı

3.3.1.29. ŞEHİTLER DİYÂRI KERBELÂ'DA (Mehmet Demirer)

Şehitlerle asıl cennet süslenir
 Aşık, mâşukuna bakar seslenir
 Şükür sofrasında sevda beslenir
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Resûl'e benzeyen Ali Ekber'di
 Yüzünü kim görse hüznü giderdi
 Bir gören bir daha göreyim derdi
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Çocuklar kaç gündür susuz, uykusuz
 Fırat'ı kuşatmış düşman bahusus
 Abbas'ın kolunu kesen namussuz
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Kalbinde zerrece kalmasın hüzn
 Diyerek Kasım'a verdi ya izin
 Burası bittiği yer idi sözün
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Kundakta bir çocuk çıktı meydana
 Zâlim düşman henüz doymadı kana
 Yapılan bu zulmü gör Zehra ana
 Şehitler diyârı Kerbubelâ'da

Her biri can verdi Mevlâ yoluna
 Gerçek haklı, haksız böyle biline
 Ne geçti düşmanın bir bak eline
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Hüseyin'e özel bir gömlek verdi
 Verdiği gömleği kırk parça gördü
 Zeyneb taşır ancak bu kadar derdi
 Şehitler diyârı Kerbubelâ'da

Ne kadar zor olur veda busesi
 "Gitme baba" diyen çocuğun sesi
 Ağlattı, ağlamam diyen herkesi
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Özü, sözü doğru olur şehidin
 Onlar sayesinde ayakta bu din
 İslâm'dı yeniden yeşeren o gün
 Şehitler diyarı Kerbubelâ'da

Peygamber gülünün vecizdi sözü
 Aşkın mahfilinde gülüyor yüzü

“Ahde vefâ” gördü herkesin gözü
Şehitler diyarı Kerbubelâ’da

3.3.1.30. KERBELÂ ÇİÇEKLERİ (Yaşar Topkaya)

Asırlardır ağlarız dinmedi bu âh u zâr
Hep kan hep gözyaşı mı tarihin gerçekleri
Zaman bir ayna gibi gerçeği eder ikrar
Kırmızı açar her dem Kerbelâ çiçekleri

Dinmiyor dinmez asla gözlerden akan yaşlar
Bir şehadet bitince başka şehâdet başlar
Şem'e pervane olup depreşir eski aşklar
Yakar kendini oda sevgi kelekleri

Beklenen sevgiliden asırlardır haber yok
Ağlar feryat ederiz zira sıkıntımız çok
Her gün başka bir yerden kalbimize değer ok
Çatladı sabır taşı kestiler bebekleri

Vuslat ne zaman mevlâ yolda kaldı gözlerim
Tağutlar azdı mevlâ Zülfikâr’ı özlerim
Gel artık, gel mevlâmız takatliyken dizlerim
Artık her gün havlıyor Süfyan’ın köpekleri

Her gün zulüme gebe zâlim doğurur zaman
Eser zulüm tûfânı yakar kavurur zaman
Zâlime verir fırsat yıkar devirir zaman
Okşamaz gönlümüzü ilkbahar külekleri

Sıkıntımız büyüktür ümidim daha büyük
Teslim olmadım asla olmadı başım eğik
Çünkü layık olursak Mehdi askerleriyik

Bir tek zuhur söndürür bu yanan yürekleri

3.3.1.31. KERBELÂ (Yaşar Topkaya)

Ey haremi parçalanan, türbesi gamlı Kerbelâ
Sende ağam Hüseyin yatar, sureti kanlı Kerbelâ
Sen dağlayıp yürekleri, ağlattın Resûlullah'ı
Asırlardır yaşar sende bu matem canlı Kerbelâ

Senden mahzun akar Fırat matemî var yastadır o
Sana yönelmeyen kalpte maraz vardır hastadır o
Yücelir aşkın sancağı alemdâr Abbas'tadır o
Önünde hep baş eğeriz sancağı şanlı Kerbelâ

Hem Mekke, hem Medine'sin, sen Beytü'l-ahzan'sın bize
Sende dirilir kalbimiz, candan öte cansın bize
İftihâr ederiz senle, sen şerefsin şansın bize
Sen izzetin miracısın, yiğit destanlı Kerbelâ

Biz aşkı sende tanıdık, âşıkların mâbedisin
Senin aşkın bitmez bizde, hep yaşarsın ebedisin
Sen İslâm'ın son kalesi, müslümânın edebisin
Sende feyze çatarız biz, kuzu kurbânlı Kerbelâ

Her gün aşuradır bize yasımız var ehl-i gamız
Nazar eylesin şahımız icabet bulsun duamız
Duamız budur Allah'a Tez zuhur etsin ağamız
Kalmasın bu kalp hüznü gönül hicrânlı Kerbelâ

3.3.1.32. KIBLEGÂHIMIZ (Yaşar Topkaya)

Server-i âl-i abâ fahr-i kâinat
Resûl-i Kibriyâ şahımız bizim
Ondan sonra kadir bilmedi ümmet

Budur feryâdımız ahımız bizim

Kevser-i Resûl'dür, Betül-i Zehra
Velayet bağının şâh gülü Zehra
Resul'e herkesten sevgili Zehra
Odur güneşimiz, mâhımız bizim

İmamlar babası, şâh-ı velayet
Hakkında Kur'ân'da yüzlerce ayet
Ali'nin hakkını bilseydik şayet
Olmazdı ahımız vahımız bizim

Hasan-ı Müctebâ, ey mazlum imam
Seni sevenlere ne keder, ne gam
Ey sevgili canân, ey benim mevlâm
Dönmeyiz bakidir ahdimiz bizim

Şehidi Kerbelâ, şâh-ı şühedâ
Olsun bütün canlar yoluna fedâ
Çınlar kulaklarda bir hazin sedâ
Kerbelâ'dır kıblegâhımız bizim

3.3.1.33. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Kerbelâ susuz değil su vardı Kerbelâ'da
Hüseyn aciz değil sır vardı Kerbelâ'da

Elçiler yolladılar binlerce mektup ile
Menfaatçi hainler ettiler ona hile

“Yetiş yâ Hüseyn” deyip çağırdılar Kûfe'ye
“Zulüm almış her yanı sen kurtar bizi” diye

Vefâsızlık ettiler onlar ahitlerine
Dönüp kılıç vurdular davet ettiklerine

Ne cevap verecekler Muhammed Mustafa'ya
Hep ihanet ettiler Mürtezâ, Müctebâ'ya

Kesip surdan attılar Âkil oğlu Müslim'i
Nasıl şehid ettiler Muhammed'in neslini

Boğazınnan vurdular altı aylık Esger'in
Kolları fedâ oldu Alemdâr Ebu'l-Fazıl'ın

Peygamber şebihi Ali Ekber doğrandı
Hasan'ın oğlu Kasım al kanına boyandı

Sahra-yı Kerbelâ'da yetmiş iki gül yandı
Minâ misâli o gün temiz canlar doğrandı

Çıktı Hüseyin meydana uca sesle seslendi
Dedi ki “bakın bana Resûl dedem değil mi?”

“Haydar-ı Kerrar Ali benim babam değil mi?”
“Peygamber kızı Zehra benim anam değil mi?”

“Şehitler efendisi Bedir aslanı Hamza
Cennette uçan Cafer benim amcam değil mi?”

“Cennetin iki genci gençlerin efendisi
Cennetin ta kendisi ben ve Hasan değil mi?”

Hüseyin'dir veliyullah âlemler biliyordu
Hüseyin'i kesen necis “müslümânım” diyordu

Kalpleri mühürlüler soldurdular gülşeni
 Kulakları duymayan kör vardı Kerbelâ'da
 Hüseyin âciz değil sır vardı Kerbelâ'da

3.3.1.34. SÎNEZEN (Yaver Bat)

Ne belâsın Kerbelâ sende pîr-i civân öldü
 Müctebâ'nın yadigârı Kasım-ı kahraman öldü

Akar Fırat suyu serin
 Susuz can verdi Esger'in
 Şebîhi son Peygamber'in
 Ali-yu Ekber'in öldü

Balalarım sana fedâ
 Söyledi Zeyneb-i Kübra
 Kefen getir anam Zehra
 Hüseyin'in bikefen öldü

Bütün âlem ağlar sene
 Musibetin dağlar sîne
 Men ağlıyım hangisine
 Yetmiş iki yaran öldü

Uca boylu bir alemdâr
 Sanki serdâr değil Heydar
 Kolların kesen alçaklar
 Şâd oldular Abbas öldü

Kestiler başın sahrada
 Gelen olmadı imdâda
 Makamın verdi Seccâd'a

Konuşan bir Kur'ân öldü

3.3.1.35. DİNMEYEN AŞK SIZISI KERBELÂ (Ersan Baydemir)

Kerbelâ...

Ey kalplerimizin takıntısı!

Ey gözyaşlarımızla akan ırmak!

Şimdi yüreklerimizden damla damla kan akmaya başladı berrak suyuna!

Kerbelâ...

Ey aşkın ateşle yoğrulduğu sahra!

Kalplerimize senden sıçrayan ateş hiç sönmüyor

Öyle bir ateş ki cehennem nârını serinlik ve selâmete çevirir!

Kerbelâ...

Ey kanlı meydan!

Her imanlı yürek sana şah damarından bağlıdır

Kalplerimize aşk akıtmaktasın

Ve biz davan uğruna kanlarımızı pek kıymetsiz görmekteyiz

Kerbelâ...

Ey kalplerdeki tatlı sızı

Diller seni anlatmaya âciz

Söz de şiir de tükenir, sen hala taptaze kalırsın

Sen ki kuru toprağından nice mânâ ırmakları akmaktadır.

Kerbelâ...

Ey kanın kutsallaştığı

Ey canın canâna ulaştığı

Ey dinin aşka dönüştüğü

Ey imanın destanlaştığı aşk sahrası!

Kerbelâ...

Ey dinmeyen sızı

Ey bitmeyen acı

Ey merhemsiz yara

Ey kurumayan kan

Ey sönmeyen alev

Ey sonsuz öykü
 Ey duraksız kervan
 Ey tarifsiz güzellik
 Kerbelâ...
 Ey aşk
 Ey gözyaşı
 Ey can
 Ey canân
 Ey kan
 Ey Kenân
 Ey yol
 Ey kervân
 Ey su
 Ey ateş
 Ey barış
 Ey savaş
 Ey kardeş
 Ey bacı
 Ey ana
 Ey evlât
 Ey yara
 Ey merhem
 Ey dert
 Ey dermân!
 Kerbelâ...
 Ey Kerbelâ!
 Hangi sayfanı açsam
 Kalbim titriyor
 Kanım coşuyor
 Gözyaşlarım revân oluyor...
 Hangi sayfandan, hangi satırından başlamalıyım?
 Anadan mı oğuldan mı?

Kardeşten mi bacıdan mı?
 Babadan mı kızıdan mı?
 Yetmişlikten mi altı aylıktan mı?
 Vefâdan mı cefâdan mı?
 Susuzluktan mı yalnızlıktan mı?
 Vedâdan mı umutsuzluktan mı?
 Oklardan mı kılıçlardan mı?
 Kandan mı gözyaşından mı?
 Çığlıktan mı naradan mı?
 Seni en iyi gözyaşları anlatıyor!
 Çünkü gözyaşının rengi yoktur!
 Acıyı da anlatır aşkı da
 Ateşi de anlatır suyu da
 Ayrılığı da anlatır kavuşmayı da
 Hüznü de anlatır sevinci de
 Gülü de anlatır dikenini de
 Evet, seni Zeyneb'in gözyaşlarına sormalı ey Kerbelâ!
 Kardeşinin ardından bakakalmıştı ya giderken...
 Dur demişti, bir kez daha bakayım sana...
 Harabede için için ağlayıp sarayda aslan gibi kükreyen Zeyneb!
 Sakine'nin minik ellerine sormalı seni
 Çaresizliği ve hüznü kucaklayan o minik ellere
 Hüseyin'in ayaklarına gitme diye sarılan ellere
 O kanlı toprağı başına savuran ellere
 Fırat yolunda düşmüş bir çift uzun kol vardı
 Seni işte o kollara sormak lazım ey Kerbelâ!
 Hani "sağ kolum kesilse de sol kolumla savunurum dinimi" diyerek
 Sol kolunu da canını da hak uğruna veren kahramanın kollarına
 Ey Kerbelâ...
 Üç gününü anlatmaya üç asır yetmez senin!
 Sen bir aşk madeninin tükenmeyen
 Sen bir hikmet çeşmesinin kurumayan

Sen canda bir sızısın dinmeyen
 Sen bir deryasın sahilsiz
 Sen kalpte imansın sarsılmayan!
 Kerbelâ...
 Ey Kerbelâ!
 Selâm o mübârek toprağına
 Selâm toprağına dökülen kanlara
 Selâm üzerinde akan gözyaşlarına
 Selâm seni kible edinen tüm gönüllere!

3.3.1.36. KERBELÂ EBEDÎ BİR SEVDA (Ersan Baydemir)

Kerbelâ Kerbelâ Kerbelâ
 Kerbelâ ebedî bir sevdâ

Rasûl-i Ekrem'in vârisi
 Hüseyin şühedâ efendisi
 Aliyyu'l-Murtazâ babası
 Fatıma Betül'dür anası

Zehra'nın kalbinin meyvesi
 Hüseyin hidayet meş'âlesi
 Zeyneb'in ümidi neşesi
 Hüseyin o kurtuluş gemisi

Hüseyin'in adı dillerdedir
 Hüseyin aşkı gönüllerdedir
 Hüseyin yası bir ibadettir
 Sâbit bir nebevî sünnettir

Hüseyin'e Resûlullah ağlar
 Tüm melâiketullah ağlar
 Hüseyin için Ehl-i Beyt ağlar

Hüseyin için bu ümmet ağlar

Aşura günü Kerbelâ'da
Hüseyin'e yer ile gök ağlar
Aşura günü Kerbelâ'nın
Şifâ dolu toprağı ağlar

O gün ay güneş ve yıldızlar
Hüseyin'e Fırat nehri ağlar
Yakılmış çadırların külü
Kanlı ok ve mızraklar ağlar

Hüseyin'e ağla ey müslüman
Hüseyin'e bütün âlem ağlar
Kerbelâ Kerbelâ Kerbelâ
Kerbelâ iman cihat takva

3.3.1.37. SÎNEZEN (Hakan Ceber)

NAKARAT: Burası Kerbubelâ, burası aşk meydanı

Su yolundan dönmedi, Hüseyin'in alemdârı

Su yolundan dönmedi, Hüseyin'in vefâdârı

Ganlı hasret gözlerle
Gardaş yolun gözlerim
Galdım تنها sahrada
Sensiz suyu neylerim

Zâlim yatmış pusuya
Nehr-i Fırat üstünde
Zeyneb dağlar yüreyin
Gardaş geri dönmedin

Uca boy Alemdâr'ım
 Gelem olup golların
 Ey susuz serdârım
 Yolun gözler kızlarım

Zayneb'in feryâdı
 Titretti Kûfe, Şam'ı
 Ehl-i beyt virân oldu
 Gara zülfünün yoldu

3.3.1.38. CANLARIN KÂBE'Sİ (Cafer Bayar)

Sen kızıl laleler yeşerten
 Yalçın kayalardan, kara taşlardan
 Sen, yıldırımlar çakan
 Zemheri gecelerin
 Zehir zemberek karanlığın beynine
 Sen, dağları utandıran
 Azminle, iradenle
 Sen fitratın, erdemin güneşi
 Tarihe doğan
 Yasa boğan karanlıkları
 Sen, ölümü uyandıran
 Ecel yatağından
 Kırmızı karanfilleri sen ektin
 Ölümün göğsüne
 Sen çaktın şeref yıldızını
 Onursuz ölümün alınına
 Canların Kâbe'si, mezarın
 Toprağın, secdegâhı
 Ey şehid!

3.3.1.39. KERBELÂ DESTÂNI (İsmail Aykanat)

Karanlıklar çöküyor Şam'dan Resûl dinine!
 Kılıç kan sabır feryât dinmeyen bir zelzele
 Çöller ufuklar dolmuş otuz bin satılmışla
 Yetmiş üç cengâverin savunduğu mazlum din
 Teslim edilir mi hiç kâfirler sarayına
 Gidin tüm korkularım karanlıklarım gidin!

Ölüm yüklü bulutlar çökmüştü asumâna
 Acı taşırdı her yel ölüm kusar her vaha
 Hıçkıran çadırlarda kadınlar anne bebek
 Bebeğe susuzluğu hangi dil dinletecek?
 Âl-i abâ görmüştü bu vahşeti çoktandır
 Resûl soyu imânı her silâhtan yamandır

Can Abbâs'ım devrildi Aliler şehit oldu!
 Kerbelâ çöllerinde ne yiğitler vuruldu!
 Özgürlük bayrağına renk verdi al kanları!
 Alevlenen bir aşkla savaştı kalanları!
 İlâhî direnişi otuz bine yetmiş üçün
 Onur verdi kullara zâlim saraya hüznün!

Sen ey Resûl bakışlı kahraman güçlü imam!
 Zalim zincirleri kır! Özgürlük orda ne gam!
 Çöller cennetin oldu melekler kanat sana
 Âh, volkanlar misâli kaynasana coşsana!
 Bu makama göz dikti tâ öteden Ümeyye
 Allah Nebi aşkına bas kılıcı temizle!

Son kılıç son damla kan oluyorken gerçeğin
 Aç kalsan susuz kalsan gece olsa döşeğin
 İman yüklü yüreğin bizim için çarpacak

Bu yürek bu toprağı sana cennet yapacak
 Kerbelâ sahraları varsın kan ölüm koksun
 Varsın özgürlük için Resûl'ün kanı aksın

Ok sesi kılıç sesi at sesi kanat sesi
 Kahrol rezil saltanat ihanetler Kûfe'si!
 Bu savaş başka savaş sükûnet ve adayış
 Cellâtlar sürüsüne hilafet bir aldanış!
 Üç gün üç gece hep kan açlık susuzluk
 Âşûra günlerinde biz sizlerle kavrulduk

Bir avuç gözü kara dalarken sağdan soldan
 Perişan oldu kâfir ve boğuldu Fırat'ta
 Sakife'nin intikamı sorulmuştu tağuttan,
 Her kılıç perşembenin hesabıydı bir yandan
 İlâhî direnişi otuz bine yetmiş üçün,
 Onur verdi kullara, kâfir düşmana hüzn

Sevgilinin öptüğü dudaklarda değnekler,
 Yanarım, âh yanarım, cehennemdir seneler
 Bedr'in intikamını aldım derken lânetli,
 Ciğer yiyen kadının sızlar mı ciğerleri?
 Bugün âşûraların öğüdü var Fırat'ta,
 Kıyam edin ey kullar, zafer bizim Sırat'ta!

Şu utanmaz tarihin çehresinde lânetler
 O devletli âlimler efsûs güneşi gizler!
 Sevdiğin ey müslüman bil ki karanlıklardır
 Karanlıklar, unutma, elâ gözlü hüsrândır
 İnan hâlâ kan revân Kerbelâ sahraları
 İnan hâlâ taht yıkar Zeyneb'in gözyaşları

Gidin tüm korkularım karanlıklarım gidin!
 İşte çöl işte canım alın kollarım sizin!
 Ölüm Allah bûsesi gördüm özleyenleri
 Hayat sizlerin olsun çekerken Allah beni
 Çadırlara su taşıyan Abbâs'ım artık ben de
 Hüseyin'imi getirin Zeyneb önderim nerde?

Oklanan, mızraklanan, boynu vurulan benim!
 Esvâbı talan olan can u canânlar benim!
 Hasta yetim onurlu Zeyne'l-âbidîn benim!
 Esirlerin rehberiyim Zeyneb-i Kübrâ, benim!
 Kandırılan mazurdur ırmağı saptıranla,
 Kınayanlar kınasın, savaşım vardır benim!

Semavî divanlardan Hüseyin güler bize
 Yetmiş üçün önünde ordular geldi dize!
 Kartallar kadar güçlü ve özgürüz Hüseyin
 Evrensel türkü olup aktın şelâlelerle
 Namazı ve kıyamı borçluyuz bizler sana
 Selâm selâm Zehrâ'ya, Haydar'a, Mustafâ'ya,
 Selâm sana, soyuna ve beklenen imâma

3.3.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER

3.3.2.1. AY KERBELÂ

Ay kerbelâ ay Kerbelâ
 Derde devâdı Kerbelâ

Diyar-ı eşg-i Kerbelâ
 Türbet-i pak-i Kerbelâ
 Ebbas'ım kesik golları
 Derde devâdı Kerbelâ

Ârif olan Hüseyinî'ler
 Namı nişânı neyliyer
 Hak yolunda hür şehitler
 Derde devâdı Kerbelâ

Öldi Eli-yi Ekber'i
 Öldü şıphı Peygamber'i
 Gardaş yadigari dilbendi
 Derde devâdı Kerbelâ

Mezlûm Hüseyin gerip ağa
 Anan Zehra geldi yasa
 Kesik kola kesik başa
 Derde devâdı Kerbelâ

Esğır'ini oğladılar
 Ciğerini dağladılar
 Yerler gökler ağladı
 Derde devâdı Kerbelâ

Şifâdı taşı toprağı
 Muhammed'in pak ocağı
 Hüseyin'im pak kanı
 Derde devâdı Kerbelâ

3.3.2.2. DERDE DEVÂDI KERBELÂ

Mehdi vefâdı Kerbelâ
 Hâki sefadı Kerbelâ
 Derdi olannan al geber
 Derde devâdı Kerbelâ

NAKARAT: Şie'ni ağlar goyma Ebu'l-Fazıl

Yolları bağı goyma Ebu'l-Fazıl

Mehdi vefâdı Kerbelâ
 Hâki sefadı Kerbelâ
 Derdi olannan al ğeber
 Derdi olan bilir bece
 Derde devâdı Kerbelâ

Ârif olan Hüseynciler
 Namı nişânı istemez
 Kerbubelâ'nı kim göre
 Bağı cinanı istemez

Sînesi üsde naz eden
 Esger'ime lagan yatır
 Şebh-i peykerime
 Ekber'im vefâ yatır

Bir terefimde bağı gan
 Gasım'ı ker Hudâ yatır
 Gani Erus'u toy günü
 Yağşı henadı Kerbelâ

3.3.2.3. EY KERBELÂ

Bu kanlı çöllerin adı Kerbelâ
 Hüseyin'e matemini adı Kerbelâ
 Vuruptu sîneme dermansız yara
 Bu yaşlı gözlerin adı Kerbelâ
 Ey Sahibe'z-zaman gel imdâda
 Zuhuru tez eyle yâ Mehdi mevlâ

NAKARAT: Ey Kerbelâ ey Kerbelâ belâ Kerbelâ

Şieyânı ağlar koyan Kerbelâ

Hem Muhammed Ali ağlar Kerbelâ
 Fatime garalar bağlar Kerbelâ
 Fırat'ın suları gan ile dolup
 O ganlar zalimi boğar Kerbelâ
 Zeyneb'in feryadı göklere varıp
 Hüseyin'i başsız goyan Kerbelâ

Peygamberin gülü Zehra'nın oğlu
 Yeryüzü nurunu alan Kerbelâ
 Mahşere dek başsız goyan Kerbelâ
 O masum ganları yutan Kerbelâ
 Etrafına matem kusan Kerbelâ
 Yüreklerin eşgi mevlâ Hüseyin can

Seni seçti Hakk'a gurbân Kerbelâ
 Peygamber'in gülü Zehra'nın oğlu
 Cennet gençlerinin en asil kulu
 On iki imamın şehâdet daşı
 Tüm melekler sizin için ağlaşır

3.3.2.4. EY KERBELÂ

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Şialar gelin yasa
 Bu gece Kerbelâ'da
 Gözyaşları akacak

Bu matemden dolayı
 Zeyneb başe vuracak
 Kerbelâ ey Kerbelâ
 Mezar olan toprağın

Su yerine gan ile
 Dolan o gatligâhın
 Kerbelâ ey Zeyneb'in
 Dertlerine dert katan

O ağaran saçların
 Daha da beyazlatan
 Ebu'l-Fazıl Alemdâr'ı
 Suya gidip gelmedi

Oldu golları gelem
 Geriye dönemedi
 Ali Esger balanın
 Dudakları guruyup

Bir oh deyip boynuna
 Düşüp baba goluna
 Hüseyin gidip meydana
 Zeyneb'in gözü yolda

O küçücük balalar
 Baba vâý deyip ağlar
 Heymedeki analar
 Dize vurup ağlar

3.3.2.5. GEDİN KERBELÂ'YI GÖRÜN

NAKARAT: Gedin Kerbelâ'yı görün ey Hüseyin canem

Bu ne musîbetli ezâ ey Hüseyin canem

Heymelerin talan olup ey Hüseyin canem
 Bacın Zeyneb zülfün yolup ey Hüseyin canem

Elemin gülü solup ey Hüseyin canem
 Abbas'ın golu gelem ey Hüseyin canem

Yahdı yüreğimi bugün ey Hüseyin canem
 Rugeyye'min baba sesi ey Hüseyin canem
 Gece vakti karanlıkta ey Hüseyin canem
 Baba Hüseyin ağlar hani ey Hüseyin canem

Gece تنها garanlıhda
 Gördüm açılan yolları
 Dedim babacan hardasan
 Gördüm soğuk bedenleri

Al bir baba gucağına
 Hesret galmışam boynuna
 Çölde galmışam bir tek men
 Apar meni de yanında baba

3.3.2.6. SÎNEZEN

Gelbime yazmış Allah
 Âşık-ı Kerbubelâ'yı
 Esir-i eşgem movlâ
 Zeyneb-i Kerbubelâ'yı

Gül bağım oldu virân
 Gam gülü kerbubelâ'yem
 Divâne oldum nâlân
 Bülbülü eşg u belâyem

Secdede geçsin ömrüm
 Her gece zikrim movlâ
 Türbetin oldu mührüm

Mihrab-ı eşgim movlâ

Başıma indi gökler

Fırtına talan movlâ

Boynuna değen gençler

Ömrüme değdi movlâ

Aşkına âlem kurbân

Hüseyn'im etşân movlâ

Dilimde ismin her an

Gönlüme sultân movlâ

Fırtına talan movlâ

Aşkına şâhit çöller

Çöllere düştüm movlâ

Kerbelâ rahlem oldu

Kitabı sensin movlâ

Kerbelâ kiblem oldu

Mihrâbı sensin movlâ

3.3.2.7. GÜRUH-I KİN

Yol verin ey güruh-ı kin

Heymelere gedim gelim

Yaralarım çok incinir

Yaramı bağıyım gelim

Yara değipti başıma

Ganım ahıptı gaşıma

Zeyne'l-abidin gardaşıma

Vasiyet eyliyim gelim

Yara değipti sîneme
 Elim yetmez Medine'me
 Nazlı bacım Sekine'me
 Derd-i dilim deyim gelim

Su üste ahtı g zyaşıım
 Yaralıdır benim başım
 Susuzdu hırda gardaşıım
 Dudağınnan  p m gelim

Susuzluktan rengim solup
 Yanımı d şmenler alıp
 Bu kefen gan ile dolup
 Özge kefen geyim gelim

Bir atam var celil olup
 Bu âleme delil olup
 Gardası yok zelil olup
 Ayağınnan  p m gelim

3.3.2.8. KERBELÂ ARZUM MENİM

Gönlümde Beyn 'l-heremeyn zikrim Hüseyin Hüseyin
 Başımda perv nelerim diyerem y  Hüseyin
 Ey benim gehrem n ağam Ebu'l-Fazıl
 Eşginle dirilen gönüller  lmez

NAKARAT: Y  Hüseyin Kerbelâ arzum benim
 Y  Hüseyin n kerinem men senin

Ey bekâ mülkünün ezel seyyidi
 Aşura gününün g zel şehidi
 Canım senin meşgine gurbân Ebu'l-Fazıl

Âlem senin eşgine gurbân Ebu'l-Fazıl

Değişmem dünyaya mehebbetini

Âleme nam salan o geyretini

Aşığam âşığı şahı eletse

Eşgine divâne divâne metsem

Sensen benim servetim varım Ebu'l-Fazıl

Ey iftihar vesilem yârim Ebu'l-Fazıl

Nehr-i Elgem'deki şehâdetine

O suyu içmeyen asaletine

Suların vefâna o heyretine

Golların düştüğü eşg cennetine

And olsun ki ağam sene sözüm var

Hasret Kerbubelâ'na ağlar gözüm var

Gözlerim gözüne fedâ Elemdâr

Ey eşg-i Fatime Heyder-i Kerrar

Bir el çek başıma sen Zeyneb canı

Ey ağlar gözümün eşgi irfânı

Ey gönlümün şifası ağam Ebu'l-Fazıl

Ruhumun âşinâsı mevlâm Ebu'l-Fazıl

Her zaman sevgili sultan Ebu'l-Fazıl

Zeyneb'in gözyaşı tûfân Ebu'l-Fazıl

Bu âşık gönlümün imanısan sen

Vurgunam eşgine derman Ebu'l-Fazıl

Ey segga-yı ehl-i herem ağam Ebu'l-Fazıl

Şâh-ı vefâ şâh-ı kerem mövlâ Ebu'l-Fazıl

3.3.2.9. KERBELÂ ÇÖLÜ

Kerem eyle Kerbelâ gülü, ellerimiz gökte yüzümüz yerde
Kandiller söndü sen şehit olunca belâ çölünde

Dünya durdu bir an dönmedi evren geçmedi akşam,
Doğmadı güneş kuşlar uçmadı kan dökülünce belâ çölünde

Darda kaldı kullar bir o kadarda susuz insanlar
Akmadı zâlim Fırat kesilince Abbas'ın kolu belâ çölünde

Kalmadı gözde yaşlar kalmadı mümin kullarda feryat
Melekler ağladı ıssız kumlara kan dökülünce belâ çölünde

İnsan ağlar kul ağlar dağ taş cümlesi ağlar ırmaklar tersine akar
Bir figandır cihanda esmez yeller Ümmü Gülsüm belâ çölünde

Zeyneb Anam ister gülleri solmasın yürek paralandı İmam yaralandı
İki cihân o an karalandı, kanlar akınca İmamdan belâ çölünde

Yezit içip suyu vermedi Ali Asker'e haram oldu o su Ehl-i beyt'e
İmam'ın başı inince kızıl kuma, yerler yarıldı belâ çölünde

Hırs bürüyünce gözü, görmedi zalim o nurlu gül yüzlüyü,
Bedeni toprağa karıştı, yürüyünce Hakk'a o nur-ı pâk belâ çölünde

Hüseyin imam'i zikreder bir yudum su görünce
Yüreğim yansın gözlerim ağlasın imam gibi belâ çölünde

3.3.2.10. SÎNEZEN

Kerbelâ ey şehâdet mektebi olan Kerbelâ
Mustazaflara izzet toplumlara can verir Kerbelâ

Bu meydan aşk meydanı can verir dine Kerbelâ
 Yetmiş iki yiğitle direnir zulme Kerbelâ
 Minâ'da Halilullah kurbân verdi İsmail'i
 Oldu bugün kurbângâh zıbh-ı azime Kerbelâ

Es-selâm ya Ebu'l-Fazıl ya Kasım ya Eli Ekber
 Es-selâm ey tarihi yeniden yazan yiğitler
 Hak ile batıl ayrıldı bugün Kerbubelâ'da
 Secde etti Hüseyin'le yeniden bütün melekler

Okurumuş dudaklar mesaj verdiler tarihe
 Yok etti karanlığı sönmez meşale Kerbelâ
 “Helmin nasır” feryâdı yankılandı tüm çağlara
 Her gün oldu aşura her yerin adı Kerbelâ

Kan kılıca galiptir ispat eder o şehitler
 Çağlara bir şehadet destanı yazan Kerbelâ
 Fırat'ın sularına iner bugün ilahi nûr
 Her zerresi kan olan boğan zalimi Kerbelâ

Bu tûfân Nûh tûfânı ümmetin kurtulduğu gün
 Hüseyin ümmetin Nûh'u kurtuluş yeri Kerbelâ
 Kur'an ve Ehl-i beyt'tir yok olmayan diri Furkan
 Furkan oldu ümmete her zaman diri Kerbelâ

Cebrail nida oldu yer ile gök arasında
 Kevser'in kurbânlığı Hüseyin'e mekân Kerbelâ
 Zeyneb'in feryâdı titretti Kûfe'yi Şam'ı
 Zeyneb tûfân olur yıkar Yezid'i Kerbelâ

3.3.2.11. KERBELÂ MENİ DAĞLADI BABA

Kerbelâ meni dağladı baba

Şimr-i elimi bağladı baba
 Emmeme kömeyh galmadı baba
 Mezlum eyledi meni Kerbelâ

Yüreğim ganla doluptu baba
 Susuz Kerbelâ gamlıdı baba
 Oğlanıp Esğır yaralı baba
 Mezlum eyledi meni Kerbelâ

Susuz çöllerde Rugeyye baba
 Emmemi beyhler çöllerde baba
 Yedi gare bağlayıp başa baba
 Mezlum eyledi meni Kerbelâ

Biçâre çoğ ağılır baba
 Yüreğini dağlayıp baba
 Çöllerde çaresiz galıptı baba
 Mezlûm eyledi meni Kerbelâ

3.3.2.12. KERBELÂ SENDE GÜLÜM VAR

Kerbelâ sende gülüm var
 Gül renginde şehidim var
 Sende saklı şühedâm var
 Hüseyin sendedir Kerbelâ

Kerbelâ'da gül açanda
 Renginde ganimi görün
 Gidip Fırat'a bakanda
 Kardeşim Abbas'ı görün

Anam geldi başucuma
 Sarıldı başsız boynuma

Ağladı cevan oğluma
Belâ çölünde Kerbelâ

Elinde kundaklı balam
İsdedim ki bir su alam
Oklandı o cevan balam
Hüseyn'i yakdın Kerbelâ

Gara geydim al üsdüne
Oğ deydi sînem üsdüne
Kim geldi fegân sesime
Yığılaydın sen Kerbelâ

3.3.2.13. KERBELÂ UFUKLARINDAN

Ufuklar karanlık iken
Kızılca bir güneş doğdu
Tüm cihânı nura boğdu
Kerbelâ ufuklarından

Kerbelâ susuz Kerbelâ
Hüseyn'ime nasıl kıydın
Sıcak kuru toprağını
Kan gözyaşıyla suladın

Bir nur idi zahir oldu
Nice gafil gönüllerde
Vicdanlara ışık tuttu
Kerbelâ ufuklarından

Gözü kamaştı tarihin
Kerbelâ'ya baktığında
Gelecekler aydınlandı

Kerbelâ ufuklarından

O sönmez nurun ışığı
Varmıştır tan asrımıza
Yayılmış mekânımıza
Kerbelâ ufuklarından

3.3.2.14. KERBELÂ

Kerbelâ ya Kerbelâ ya Kerbelâ
Zeyneb'e zindan olan ey Kerbelâ

Men Zeyneb'em ömrümde gün görmedim
Sağlığımda sefâ gülü dermedim

Can üste gardaşım su dedi yandı
Dudağına bir içim su vermedim

Men Zeyneb'em başta yedi garam var
Heç bilmirem hardayam haram var

Kûfeliler başıma kül dökmeyin
Üreğimde sağ olmayan yaram var

Men Zeyneb'em varım yoğum dağıldı
Ocağım söndü hem evim yığıldı

Esğ'er'imın boğazınnan akan kan
Kına oldu saçlarıma yağıldı

3.3.2.15. KERBELÂ'DA BU GECE

Kerbelâ'da bu gece dövrân olup
Tüm şehâdet nâmeler imza olup

Doğma ey güneş sabreyle
Gam ganimettir hele

Gelmedi şur ile Abbas'ın başı
Elde boş meşki gözünde gözyaşı
Teşnedir hem bacısı hem kardeşi
Gusseden gamli kalbi sakka olup

Kim bilir gün çıksa ne tûfân olacak
Ehli aşk öz ganına hep boyanacak
Zeyneb ağlar haymeler talan olacak
Ayrılık hingamesi berpa olacak

Terk edipdi herkesi bernâmesi
Ehl-i dil almış ele gamnâmesi
Eşg ile yazsm vasiyetnâmesi
Çün şeb-i hicrânı aşura olacak

3.3.2.16. KIZGIN KUMLAR

Ey güneş doğma bu sabah
Kerbelâ'da susuzum var
Ey yağmur yağma bu sabah
Yerde etşân yatanım var

Ne bir soran bir gelen var
Ne bir damla su veren var
Kızgın kumlar ateş olmuş
Susuz yerde yatanım var

Feryâtlar yüreğim yakar
Oluk oluk kanlar akar
Düşüp yere cevân canlar

Ana bacı dönüp ağlar

Güneş vurma aziz cana
Yezit doymadı ki kana
Kıydı körpenev cihâna
Kerbelâ'da yaralım var

Fatıma'nın can Hüseyin'i
Gömleksiz galıptı eyni
Kundaktaki Esger'ini
Balam lay lay deyip ağlar

3.3.2.17. SÎNEZEN

Ey el-i Heşim menzil mübârek
Kohum gardaşım menzil mübârek

Bu zâra giriyan benim helem
Hamımız kurbân menzil mübârek

Ey leb-i gamkâş derdim olup koş
Bala Sekine menzil mübârek

Ey lebi gamkâş olup taş
Süd emen gardaş menzil mübârek

Dağıldı Ebbas ey zeb-i nas
Emicem Ebbas menzil mübârek

Ey leb-i Ekber leb-i Peygamber
Gardaşım Ekber menzil mübârek

3.3.2.18. PÂDÎŞÂH-I KERBELÂ

Bir nazar et pâdişâh-ı Kerbelâ
 Şia'ların gebrine olsun fedâ
 Hüseyin mezarın nebâ sefâdır
 Derdime dermân Kerbubelâ'dır

İste gelek bizde Hüseyin vây diyek
 Sîne vurak şur ile ey vây diyek
 Esger-i şehzâde'ye lay lay diyek
 Hüseyin mezârın nebâ sefâdır
 Derdime dermân Kerbubelâ'dır

Şem-i vefâ men sene pervâneyem
 Men âşinâyem ne ki divâneyem
 Çok ağlaram deyiller divâneyem
 Hüseyin mezârın ne basefâdır
 Derdime derman Kerbubelâ'dır

3.3.2.19. YA KERBELÂ

Ya Kerbelâ Ya Kerbelâ
 Dadez cefâya Kerbelâ
 Moca gelip tûfân ider
 Behr-i belâ-yı Kerbelâ

Halil apardı bir oğul
 Mina'de gurbân kesmeye
 Yetmiş iki gurbân kesip
 Sahip Mina'da Kerbelâ

Vatanımdan ayrı düştüm
 Yeddi gardaşımdan geçtim

Öz elimle kefen biçtim
Ya Kerbelâ ya Kerbelâ

Apardın nur-u eynini
Eziz-i Ehl-i beyt'imi
Yahcî sahla Hüseyin'imi
Ya Kerbelâ ya Kerbelâ

Dağ eyledin Peygamber'i
Yıhdın hane-yi Heydâr'ı
Elimden aldın Ekber'i
Ya Kerbelâ ya Kerbelâ

Rehm etmedin yalğuzlara
Gardaşsız oğulsuzlara
Su vermedin susuzlara
Ya Kerbelâ ya Kerbelâ

Üryân oldu bedenlerim
Binehli bikefenlerim
Defn olmadı ölenlerim
Ya Kerbelâ ya Kerbelâ

3.3.2.20. ZİYARET-İ KERBELÂ

İlahi nasip eyle ziyaret-i Kerbelâ
Ağlayıp yüz goyarak ganlı kızıl toprağına
Aşığam eşk u belâ altı köşe mezarına
Medet et bu hâlîme ant verirem toprağına

Şehadet eyliyirem Hüseyin'in hak yoluna
Evez oldun Kur'ân-a o hak kitap goruna
Alsa da Esğەر'imi yüzü kara Kerbubelâ

Eğmedi baş zalime o yiğidi Murtezâ

Zincirli gollarına ganayan yaralarım
 Kül döker Kûfeliler gara bağlı başlarına
 Ağaran saçlarına daş değen ayaklarına
 Merhem ol ya ilahi Zeyneb'in dil yarasına

Deydi melek birbirine cümlesi feryâd edip
 Çünkü sabah Kerbelâ kan ile ummân olup
 Fatime kara geyip bu gece feryâd edip
 Meryem u Sara ile haymeleri seyredip

Elleri koynunda çün gâhı durup gâh gedir
 Çünkü sabah kan ile saçları elvân olup
 Bu gece tüm şialar nâle çekip göklere
 Hüzn ile gam yetip erşide Peygamber'e

3.3.2.21. EY KERBELÂ

Kerbelâ ey Kerbelâ
 Şieler gelin yasa
 Bu gece Kerbelâ'da
 Gözyaşları akacak

Bu matemnen dolayı
 Zeyneb başa vuracak
 Kerbelâ ey Kerbelâ
 Mezar olan toprağın
 Su yerine gan ile
 Dolan o getligâhın
 Kerbelâ ey Zeyneb'in
 Dertlerine dert gatan

O ağaran saçların
 Dahada beyazlatan
 Ebu'l-Fazıl elemdârı
 Suyu gedip gelmedi
 Oldu golları gelem
 Geriye dönemedi

Eli Esğır balanın
 Dudakları guruyup
 Bir ok deyip boynuna
 Düşüp baba goluna

Hüseyin gedip meydana
 Zeynebin gözü yolda
 O hırdaca balalar
 Baba baba deyip ağlıyır
 Heymedeki analar
 Dize vurup ağlıyır

3.4. AŞURA İÇİN YAZILAN SİNEZENLER

3.4.1. MÜELLİFİ BELLİ OLAN SİNEZENLER

3.4.1.1. ALLAHU EKBER (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Allahu Ekber, Allahu Ekber

Aşura günü Kerbelâ mahşer

Allahu Ekber, Allahu Ekber
 Aşura günü Kerbelâ mahşer
 Şanlı kıyâmda mazlum şehitler
 Bizlere örnek Ali-yi Ekber
 Kasım u Abbas yolumu bekler
 Haydi, İslâm'a ey muvahhitler

Diriltti Hüseyin bu gün cihâdı
 Zeyneb kıyâmın dili feryâdı
 Bu kıyâm asla boşa çıkmadı
 Yıkıldı tahtlar ve saltanatlar
 Yaşıyor Hüseyin nice asırlar
 Ve yaşayacak sonsuza kadar

Hüseyin Zeyneb'e eyler vasiyyet
 Bacı say eyle batmasın kanım
 Yoluna kurbân bu aziz canım
 Zehra Muhammed ve Murtazâ'nın
 O garip kalan Kerbubelâ'nın
 Medine'nin, Mescid-i Aksâ'nın

Geliyor İslâm, azamet, şevkle
 Diller de tekbir, dua, dilekle
 Allah bizimle, bütün melekler
 Mehdi yolunu dostları bekler
 Yâ Hüseyin şefâat, ya Zehrâ imdât
 "Zillet bizlerden uzaktır heyhât!"

Boyandı Hüseyin al kana bu gün
 Ta ki yaşasın Muhammedî din
 Şanlı bayrağı yüceldi tevhidin
 Sevgiler sana ey hafız-ı din
 İslâm'a izzet ve şeref verdin
 Hakkı yaşatmaktı senin derdin

Nerde sultanlar, nerde hakanlar
 Toprağa gider bu aziz canlar
 Mahşer gününde ey müslümanlar
 Mahçup olmayın Hüseyin önünde

İmâm'ın değilmi, Hüseyin senin de
İzzet ve şeref İslâm dininde

Diriltti Hüseyin bu gün İslâm'ı
Nakşoldu kalplere Hüseyin'in nâmı
Hüseyin'in kıyamı, Hüseyin'in kanı
Yeniden tefsir etti Kur'an'ı
Biz de aziz tutalım İslâm'ı
Bu hayat geçici, bu dünya fani

3.4.1.2. EBEDÎ BİR HAKİKAT (Hüseyin Yalçın)

NAKARAT: Her yer olup Kerbelâ, her günümüz Aşura
Ezâ saklıyır bu gün, Hazret-i Mehdi mevlâ

Peygamber-i Ekrem'in Kerbelâ'da kurbânı
Allah yolunda akıtıldı bu gün pak kanı
Dini korudu bu gün ve sakladı Kur'an'ı
Kerbelâ'da dökülen Hüseyin'in pak ganı
Hüseyin kimdir kardeşim düşün iyice tanı
Ekber Esğır Hüseyin şeş guşede yatani

Murtezâ ve Zehra'nın asil bir kurbânı
O çöl bu gün oluptu şuheda gülistânı
Bir cennete döndürdü o yaslı biyabânı
Mazlûm İmâm Hüseyin'in o mübârek pak ganı
Kerbelâ-yı Muellâ bize cennet-i âlâ
Yetmiş iki gülüyle gülistân-ı Kerbelâ

Kerbelâ Minâ bu gün yetmiş iki gurbân çün
Başta Mevlâ Hüseyin ve yarani hak için
Abbas, Kasım, Ekber'i, kuzu kurbân Esğır'i
Yüceltiler tevhide şanlı Allah erleri

Haykırdılar hep birden "Lâ ilâhe illallah"
Dini ihyâ ettiler evlâd-ı Resûlullah

Davet etti tarihi hürriyet, adalete
Çün saraylar salmıştı İslâm'ı dalalet
Hürriyetin bedeli, gösterdi şهادeti
Çünkü vardı Hüseyin'de Murtazâ'nın gayreti
Tanıttı insanlara velâyet, imâmeti
Aşurada hak, bâtil önünde kıyâm etti

Beytullahi'l-haram'da kan dökülmesin dedi
Kerbelâ Minâ'sında hacc-ı Ekber eyledi
Ekber kurbân giderken "Yâ Rab, şahid ol" dedi
Kurbân verdi Allah'a; benzer Halilullah'a
Yüz akı oldu Ehl-i beyt'i Resulullah'a
Nice canları kurbân verdi Hüseyin Allah'a

Her şeyi fedâ edip sahip çıktı İslâm'a
Fâsık ve facirleri mahkûm etti âleme
Şahâdet meydanında yalnız amma gururlu
Ölümü tercih etti izzetli ve onurlu
İhyâ etti Kur'ân'ı, sünnet-i Peygamber'i
Lâ ilâhe illallah ve Allahu Ekber'i

Kerbelâ ve aşura Hüseyin'in eseri
Hüseyin'e "Lebbeyk" dedik biz Mehdi yâverleri
İmâm Hüseyin düşürdü hayrete tarihleri
Yetmiş iki kahraman, eyledi zülme isyân
Bu nasıl bir azimdi? Şaşkındır henüz cihân
Selâm sana ey Hüseyin, ey mücahit kahraman

Zalimler diriltmişti putpereslik ve zulmü

Çölden bir güneş doğdu karanlıkları boğdu
 Şehidler günü İslâm, yeniden hayat buldu
 Can verdiler İslâm’a Kerbelâ’da şehidan
 Hakkın var boynumuzda ey mazlum, şehid imam
 Selâm sana ey Hüseyin ey mücahit kahraman

Aşurada tarihi yazdılar kanlarıyla
 Can verdiler İslâm’a nazenin canlarıyla
 Kılıca galip geldi ey Hüseyin senin kanın
 Gösterdin sen âleme, nedir gücü imanın
 Kerbelâ’da yükselen güneşisin İslâm’ın
 Çöktün bir kâbus gibi üstüne zalim Şam’ın

Paramparça eyledi kahramanca cihadın
 Yırttı Zulmet perdesin mazlumâne feryâdın
 Ebediyyete kadar kalacaktır ünvanın
 Kılıca galip geldi ey Hüseyin senin kanın
 Kerbelâ’da yükselen güneşisin İslâm’ın
 Çöktün bir kâbus gibi üstüne zalim Şam’ın

Hüseyin bize iftihar, Mehdi olsun bize yar
 Ezâdâr-ı Hüseyin’iz, nice ki ömrümüz var
 Ömrümüz sana fedâ, ey Seyyid-i şühedâ
 Gözümüz Murtazâ’da, ümidimiz Zehra’da
 Feryadımız Hüseyin, ellerimiz duada
 Yetiş Sahibe’z-zaman, bu Hüseyinî feryâda

Savundun mazlûmların alınmış haklarını
 Yendin aşura günü zulmün uşaklarını
 Seslendin kılıçlara “Doğrayın beni” dedin
 Yaşayacaksa dini, pak ceddin Muhammed’in
 Şehâdet mihrabından yüceldin sen göklere

Fedâ ettin her şeyi sen Allahu Ekber'e

3.4.1.3. VURUN SÎNE VURUN BAŞA (Hüseyin Yalçın)

Vurun sîne vurun başa
 İmam gedip elimizden vâveylâ
 Zeyneb esir yetim kızlar
 Rugeyye babasın özler vâveylâ
 Ehl-i beyt'in mateminde
 Zehra ağlar Zeyneb ağlar vâveylâ
 Mehdi bugün ezâ sahlar
 Hüseyin'e yas tutup ağlar vâveylâ

NAKARAT: Vurun sîne vurun başa
 İmam gedip elimizden vâveylâ
 Vurun sîne vurun başa
 Hüseyinî'ler yetim galdı vâveylâ
 Zehra bugün gara bağlar
 Emire'l-muminin ağlar vâveylâ
 Ümmet bugün gara bağlar
 Şieyân ohşayıp ağlar vâveylâ
 Gelin yasa ezâdâran
 Hali galıptı cemaran vâveylâ

Vurun sîne vurun başa
 Ebbas'ın golları galem vâveylâ
 Hüseyin bugün mezlum olup
 Bala Ekber'i doğranıp vâveylâ
 Rubâb'ın gelbi dağlanıp
 Guzu Esger'i ohlanıp vâveylâ
 Zeyneb feryad figan eyler
 Baba Eli deyip sesler vâveylâ
 Heymeleri talan olup vâveylâ

Vurun sîne vurun başa
 Matemimiz çoh böyükdü vâveylâ
 Ezâlıdı yerler göyler
 Yaralıdı Hüseyinler
 Ağlıyırâh ezâ tutun
 Başa ve sîneye vurun vâveylâ
 Ümmet Zeyneb bugün olup nâlân
 Ölüptü pir-i cemaran vâveylâ

3.4.1.4. ERBEİN GELDİ YİNE (Musa Aydın)

Erbein geldi yine, dertlerimiz tazelenir
 Kerbelâ'nın gamıyla kalplerimiz pârelenir

Yakacak bağrımızı Zeyneb'in o nâleleri
 Bağrına bastığı anda o kızıl lâleleri
 Gardaşına o belâlı seferi anlatacak
 Dağları taşları ahıyla bugün inletecek

Tutacak gardaşının Kerbubelâ'da yasını
 Çağırarak Fırat'a komşu olan Abbas'ını

Diyecek kurbân ola, Zeyneb'in o kollarına
 Kalk uğurla bu bacını, Medine yollarına

Ey vefâlı yiğidim, her şeyi Haydar kokulu
 Ey şecâat madeni, aşk u vefânın okulu

Sürecek Kerbubelâ toprağını gözlerine
 Koyacak gamlı başını, bükülen dizlerine

Yeniden canlanacak onca musibet Zeyneb'e

Gözünde canlanacak rûz-i esaret Zeyneb'e

Bakacak kanlı Fırat'a Esğەر'i yâd edecek
Kâinata yeniden velvele icâd edecek

Diyecek aç gözünü, ey kuzu kurbân Esğەر'im
Bak yürek dağlı anan da geldi ey can Esğەر'im

Aç kuzum gözlerini, bak şu kederli anana
Bak yine göğsü dolu süt ile geldi yanına

Kaldı hasret minik ablan, desin sana bir de lay lay
Kaldı Şam'da gelemedi, desin sana burda lay lay

Arayacak yaşlı gözler o şirin dilli kızı
Zeyneb'in canı Rugayye ey Hüseyin'in azizi

3.4.1.5. EY AY! (Musa Aydın)

Ah ey ay, ey hüznü, ey sabırsız ay
Ne olursun biraz, biraz yavaş kay

Gel bu gece konuşalım yüz yüze
Bekle biraz, bakışalım göz göze

On gün önceydi şu köşeden çıktığın zaman
Mağribin tam ucunda, ince, zayıf, bidermân

Şafağın o al renginden olmuşsun mahcup
Beklemeden karanlıkta etmiştin gurup

O gün üzerinden, on gece geçmiş
Ama ıstırabın hala bitmemiş

O gün ölüm mesajı vardı şafağın o al renginde
Yine başka mesajın mı var yoksa bu ıstırabında?

Ey ay, siyah gözünde beyaz damlalar, nedir bu böyle?
Konuş benimle başka bir mesajın mı var yoksa? Söyle

Anlat, anlat o gün, o çölde gördüğün her şeyi bana
O gün ki şafak, elleriyle yüzünü boyadı kana

O gün ki belin senin bir yay gibi büküldü
O gün ki gözlerinden bir damla yaş döküldü
Ey ay, ey sabırsız ay, anlat ne olur
Ağla, anlat belki gönlün teselli bulur

Biliyorum boğazında düğümlemiş dilin
Ama gözünden belli ki bir sırrın var senin

O gizli sırrı ben, perişan bakışından anlıyorum
O bitkin halinden, o yorgun akışından anlıyorum

Ah ey ay, bakışlarında senin taze kan görüyorum
Canlara can yetmiş iki pâre pâre can görüyorum

Yakılmış çadırları, perişan yavruları görüyorum
Ötmeyen bülbülleri, kırık kanat kumruları görüyorum

Ey ay, mazlûmların hüznü destdandır gözlerinde aşikâr
Kafilenin gurbeti, yaşlı çölün tûfânıdır gözlerinde aşikâr

Gözünde senin, gözü yaşlı Fırat akıyor
Tarihe yaş, söz ve sır dolu gözler bakıyor

Kapatma gözlerini ne olursun, biraz, biraz daha bak
Bak iki kol var orada, delik bir tulum, yerde bir sancak

Toprağa yatmış başsız bedenler, çiğnenmiş ve çıplak
Kollara bağlanmış zincirler, güneş yüklü bir mızrak

Saklama ey ay, çözdüm ben artık hüznü bakışının sırrını
Şafağın sırrını, ıstırabının, döktüğün gözyaşının sırrını

3.4.1.6. LANET (Musa Aydın)

Tarihi karartan tüm zâlimlere
Lanet eyle Rabb'im, ebedi lanet
Zulme destek, sahte tüm âlimlere
Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet

Hak Resûllerine çektirenlere
Fitne tohumları ektirenlere
Zulüm binaları diktirenlere
Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet

Verdikleri ahdi bozan güruha
Hakka isyan edip azan güruha
Resûlü incitip üzen güruha
Lanet eyle Rabbim, ebedi lanet

Nebi'mize ebter diyen ebtere
Dünyadaki bütün müstekbirlere
Küfür cephesinde, azgın serlere
Lanet eyle Rabbim, ebedi lanet

Ebû Lehep'lere, Ebû Cehil'lere

Emanete hain nâehillere
 Küfrü, dalaleti yayan dillere
 Lanet eyle Rabbim, ebedi lanet

Hakkı bilinçlice saklayanlara
 Suçluyu, caniyi aklayanlara
 Âlemin kalbini oklayanlara
 Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet

Resûl güllerini solduranlara
 Bağrını kan ile dolduranlara
 Yezid'in yüzünü güldürenlere
 Lanet eyle Rabbim, ebedi lanet

Yezid'e o tacı giydirenlere
 Kerbelâ'ya belâ yağdıranlara
 Esğەر'i kanlarda boğduranlara
 Lanet eyle Rabbim, ebedî lanet

Evlâd-ı Resul'e hor bakanlara
 Sudan bile mahrum bırakanlara
 Zehra yüreğinde od yakanlara
 Lanet eyle Rabbim, ebedi lanet

Mahzûn yürekleri dağlayanlara
 Zâlimlere imkân sağlayanlara
 Zeyneb'in kolunu bağlayanlara
 Lanet eyle Rabb'im, ebedi lanet

3.4.1.7. YÂ RAB (Musa Aydın)

NAKARAT: Yâ Rab, yâ Rab, Kerbelâ'da, aşurada koptu kıyâmet

Yâ Rab, yâ Rab, yıkıldı Kerbubelâ'da rûkn-i hidâyet

Ağlasın gözler Hüseyin'e dostları kara bağlasın
 Bugün aşura günüdür bütün kalpler kan ağlasın
 Bugün vallahi kıyâmet koptu Kerbelâ çölünde
 Fâtıma gülleri bugün, boğuldular kan gölünde

Yandı âşıkların kalbi, gurbetinden senin Hüseyin
 Bellidir mazlumiyetin, türbetinden senin Hüseyin
 Belâ çölü ortasında, kaldın yardımsız ve tenhâ
 Yetişmiştir fasl-ı mâtem, kara bağlar Ali Zehrâ

Bir belâ, bir musibet ki eşini görmemiş âlem
 Tutacaktır mahşere dek, kâinât daima mâtem
 Her Muharrem geldiğinde, ins u cin u melek ağlar
 Peygamber ve Ali, Zehrâ, kan ağlar, bağrını dağlar

Bütün mazlumlara penâh, sensin Hüseyin ya Sarellah
 Dostlarının kalbi yaslı, gözler kan ağlıyor vallah
 Ey Hüseyin musîbetinden, tutuştu sîneler yandı
 Ehl-i beyt âşıklarına bu dünya zindana döndü

Kanına boyandı Kasım, Abdullah ve Avn u Cafer
 Hem cefa kılıçlarıyla doğrandı Ali-yi Ekber
 Fedâ etti kollarını sana Abbâs-ı dilâver
 En küçük askerin oldu, kundağı kan dolan Esger

Kaldı meydanda bikefen, o yaralı başsız beden
 Olmadı bir kişi dahi Zeyneb'i teselli eden
 Soldu kızıl güllerin hep, Kerbelâ'nın gülşeninde
 Bulmadı Zeyneb'in öpsün, salim bir yer bedeninde

Geldi Sakine'n başına, sarıldı o gül na'sına

Pârelendi küçük kalbi, boğdu seni gözyaşına
 Bırakmadı o zâlimler, ağlasın sana doyunca
 Ağlaştı gökte melekler, o nidâları duyunca

Ey belâlı, yaslı sahra, sana Kerbubelâ derler
 Arafât, Meş'âr u Minâ, sana hep gıpta ederler
 Ölsem de gam yemem artık, Kerbelâ âşığıyım ben
 Zâirindir tüm melekler, her derdin devâsın sen

Kerbelâ, ey nurlu sahra, âşıkların haremisin
 Hem Safâ, hem Merve'sisin, Kâbe'si ve Zemzem'isin
 Ey Hüseyin, sen mazlumların serveri ve önderisin
 Aşkına susayanların, hayat veren Kevser'isin

Senden aldı cümle âlem, hürriyet dersini her dem
 Aşk u irfân üstâdısın, sensin Kur'ân-ı mücessem
 Vâris-i enbiyâsın sen, es-selâm ey Huccetullah
 Şem-i cem-i şühedâsın, es-selâm ey Gayretullah,

Kurtuluş gemisi sensin, sensin misbâh-ı hidâyet
 Tevhidin kurbânısın sen, seyyid-i mülk-i şehâdet
 Nübüvvetin meyvesisin, sen izzetin zirvesisin
 Velâyet güneşisin sen, hakkın sağlam urvesisin

Kurbân olam gül na'sına, mızrak başında başına
 O susuz yavrularına, sana akan gözyaşına
 O vefâlı yârenine, o kahraman Zeyneb'ine
 Sana âşık gönüllere, o şehâdet mektebine

3.4.1.8. AĞLARAM (Velayet Aytan)

Ey erenler yas u matem zamanı
 Garip garip boynum bükerek ağlaram

Tabipler derdime bulmaz dermânı
Gözyaşım içime döker ağılaram

Muhammed ümmeti karalar giye
Ne su içe ne de bir lokma yiye
Sînemi döverim yâ Hüseyin diye
Gönlüm büryan edip yakar ağılaram

Mevlâm kahreylesin yıksın zulümü
Nara yaksın zalim oğlu zâlimi
Sormayın erenler dalgın hâlimi
Kerbelâ yoluna bakar ağılaram

Evvel akıllıydım del oldum şimdi
Acı esen poyraz yel oldum şimdi
Damlaydım biriktim sel oldum şimdi
Kerbelâ'ya doğru akar ağılaram

Zalim Yezit nasıl kıydın o cana
Ahirette Allah soracak sana
Hüseyin'e ağlamak ar değil bana
Nefsin kalesini yıkar ağılaram

Gönül ikrar verdi geri dönmüyor
Bağırdaki alev, ateş sönmüyor
Zâlimin zulmüne öfkem dinmiyor
Dişimi, yumruğum sıkar ağılaram

Velayet ülkesi yurdumdur benim
Ehl-i beyt zikrimdir, virdimdir benim
Kerbelâ vakası derdimdir benim
Ömrümce bu derdi çeker ağılaram

3.4.1.9. AĞLAR (Velayet Aytan)

Bugün aşura günüdür
Yer, gök kevn u mekân ağlar
Şia'nın kara günüdür
Can dayanmaz canân ağlar

Kerbelâ'nın susuz çölü
Solduruyor gonca gülü
Kundağında Esğar Ali
İçi yanar, etşân ağlar

Susuzluktan renkler soldu
Kerbelâ al kanla doldu
İmam Zeynel yetim kaldı
Ehl-i beyt'le Kur'ân ağlar

Hüseyn'e kurbândır özüm
Toprağına sürsem yüzüm
Münafığa yoktur sözüm
Bugün ehl-i iman ağlar

Lanet Süfyan'nın oğluna
Kandı dünyanın malına
Ehl-i beyt'in bu halına
Körelmemiş vicdan ağlar

Fırat'ın yolları bağlı
Susuz kaldı Ali oğlu
Zehra'nın ciğeri dağlı
Yer ağlar, asumân ağlar

Kerbelâ'da bir yel eser
 Suya hasret Hüseyin server
 Ol Peygamber sîne döver
 Şâhlar şâh-ı merdân ağlar

Kerbelâ'nın çölü taşlı
 Kan ağlıyor, kurtlu kuşlu
 Ebuzer'in gözü yaşlı
 Kanber ağlar, Selman ağlar

Zeyneb ağlar kan yaş döker
 Yetimler boynunu bükür
 Gökte melekler ah çeker
 Yerde cem-i insan ağlar

Bugün ağlar dağlar bile
 Dağlar taşlar gelir dile
 Cemi cümle mahlûk ile
 Kul Velayet Aytan ağlar

3.4.1.10. KURTULUŞ GEMİSİ (Velayet Aytan)

Bugün şehit oldu Hüseyin, kara bağlayın
 Sîne dövün, kan ağlayın, yürek dağlayın
 Yerde melek gökte insan, hepsi ağlaşır
 Mâh-ı Muharrem'dir canlar, siz de ağlayın

NAKARAT: Yâ Hüseyin ya güzel imam yoluna kurbân
 Ebu'l-Fazıl'ın kalem olan, koluna kurbân

Zâlim Ebu Süfyân soyu, etmez merhamet
 Selâm olsun Hüseyin'e, Yezid'e lanet
 Yolumuzu aydınlatır, Hüseyin ışığı

Hüseyin kurtuluş gemisi, Hüseyin hidayet

Bugün aşura günüdür, tüm cihan ağlar
 Bugün Resûlallah ağlar, şah-ı merdân ağlar
 Kerbubelâ'nın meydanı, kana doymuyor
 Ali Ekber şehit düştü, Leylâ kan ağlar

Kalem kollu Ebu'l-Fazıl'ı yetim bildiler
 Kılıç vurup, kollarını kesip saldılar
 Buna yürekler dayanmaz, yâ Resûlallah
 Ali Esğer, Cenâb-ı Kasım cevân öldüler

Hüseyin Resul'ün torunu Ali'nin oğlu
 Zalimin elinden onun yüreği dağlı
 Uyan yâ Muhammed, uyan hallere bir bak
 Ehl-i beyt sürgün gidiyor elleri bağlı

3.4.1.11. AĞLA MUHARREM'DİR (Sezâî)

Ey şehid-i Kerbelâ'ya ağlayan
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 Ateş-i hasretle sîne dağlayan
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün

Sînede serde gerek dağ dağ ola
 Ganlı yaşlar didede ırmağ ola
 Ger dilersen menzilin uçmağ ola
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün

İNle matemdir Muharrem'dir bugün
 Gece gündüz ey Muhammed ümmeti
 Edelim can-ı Yezid'e laneti

İster isen irgüre hak rahmeti

Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün
 Kimdir o şâh-ı şehid-i Kerbelâ
 Nuru çeşmi Murtezâ âl-i abâ

Cedd-i pak idir Muhammed Mustafa
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün
 Her seher sanma şafaklar şebnemi

Anda kan ağlar melekler ol demi
 Âlemi tuttu Hüseyin'in matemi
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün

Çâr yâr ile Muhammed ey said
 Oldular temsim-i zehirle şehit
 Kıydılar rahmetmeyip bunca anid
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün

Ey Sezai bilmiş ol şâh-ı Hüseyin
 Cümleye sevmektir anı farz-ı ayn
 Hem muhabbette beraberdir Hasan
 Ağla matemdir Muharrem'dir bugün
 İnle matemdir Muharrem'dir bugün

3.4.1.12. AĞLASAM (Ali Can Görel)

Bu gece gözyaşlarım kana karışsa
 Şehid olan sıbt-ı Resûl'e ağlasam

Peygamber, Murtazâ ve Zehra ile ben
 Belâ çölünde solan güle ağlasam
 Bu gece meleklerin ardında gitsem
 Yolum Kerbelâ'ya düşse ağlasam
 Mahzun mahzun akan kanlı Fırat'a ben
 Eşlik edip gözlerim coşsa ağlasam

Aşura gecesidir, semâda eller
 Şu kırık kalbim ile Hakk'a yalvarsam
 Hüseyin'in azizleri ve susuz diller
 Kevser sâkîsi ile gece ağlasam

Hüseyin'in âşıkları ve yârenleri
 Kana boyanmış topraklarla ağlasam
 İnletse feryâdım dünyada her yeri
 Semadaki tüm meleklerle ağlasam

Doğranan o gül bedenlerin başına
 Dolanıp pervâne tek yansam, ağlasam
 Abbas'ın kollarını bağrıma bassam
 Deli gibi çöllerde dönsem ağlasam

Yanmış çadırların altında otursam
 Solmuş Peygamber gülleriyle ağlasam
 Zeyneb-i Kübrâ'nın sesine ses versem
 Yaslı çölün bülbülleriyle ağlasam

Ah bu gece harabelerine Şâm'ın
 Uğrayıp da Rugayye ile ağlasam
 Mızrakta başına mazlum imâmın
 Bakıp kalb-i pâre ile ağlasam

3.4.1.13. AŞURA (Umran İldeniz)

Sıcak bir aşura

Aç, susuz ve uykusuz

Bebekler süte

Analar suya doymamış

Ve doyamadan

Ağlayan gözler

Ve ağlamaktan halsiz kalmış bedenler

Suya muhtaç dudaklar

Babalar kederde, gamda ve imtihânda

Bugün aşura

Bildiğim tek

Ağladığım tek

Bu yaşıma değip de ağladığım ilk aşura

2000'e üç kalanın aşurası

Gökyüzü, Hüseyin'e ağlamakta

Gökler lânet olası Yezid'e homurdanmakta

Yezid ve Yezidilere lânetler, beddûalar yağmakta

Evet gökyüzü ağlıyor;

Bardaktan boşanırcasına

Ve şimşekler öfkeyle çakıyor

Hepsi Hüseyin'e ağlıyor, yas tutuyor

Her şey siyaha bürünmüş

İnsanların göremediği siyaha

Bugün mâtem günü

Ve kâinât mâtemde, biz göremesek de

Sormayın niçin diye

Peygamber'imizin yâdigârı, göz nuru, torunu şehid edilmiştir

Hani şu bilmediğimiz

Veya tanıdığımızı zannedip tanıyamadığımız torunu

O yalnız, o meçhûl, o mazlûm
Asırlar boyu ve hâlâ evet hâlâ!

İşte o arslan şehid edilmiştir
Kimler tarafından?
Nûrdan kaçan yarasalar
Nübüvvet ve velâyetin
Hak ve hakikatın
Yeminli düşmanları
Bedir ve Uhudların
Hendek, Hayber ve Hüneyn'lerin
İntikamı hırsıyla kavrulan
Tulekâ hizbi tarafından
Hem de İslâm adına
Peygamber adına
Ve hilâfet sancağı altında

Evet bugün aşura'dır
Ve ben ilk defa aşura'yla tanışıyorum
İlk defa Hüseyin'e ağlıyorum
Resûlullah'ın, daha ilk dünyaya geldiği sırada
Gözyaşlarına boğduğu Hüseyin'e
Omuzlarında büyütüp:
"Hüseyin bendendir, ben de
Hüseyin'den"
Dediği Hüseyin'e
Evet ben Hüseyin'e ağlıyorum
Mazlûmiyete ağlıyorum
Yalnızlığa ağlıyorum
Faziletlerin yalnızlığına
Hak ve hakikatın yalnızlığına
İslâm'ın, Kur'ân'ın

Resûlullâh'ın yalnızlığına
 Ehl-i beyt'inin, evlatlarının yalnızlığına ağlıyorum
 Aslanların, yiğitlerin alkanlar içinde yatmasına
 Zincirlere vurulmasına
 Çakalların, çapulcuların baş tacı edilmesine ağlıyorum
 Ben Hüseyin'e ağlıyorum, ama ilk defa
 İlk aşura!
 On sekiz yaşımdayım ben, ya siz?
 Yirmi mi, kırk mı, altmış mı?
 Sahi siz kaç defa ağladınız Hüseyin'e?
 Siz ne kadar aşurayı tanıyorsunuz?
 Neden böyle oldu; neden böyledir hâlâ?
 Baba, neden anlatmadın bana Hüseyin'i?
 Anneciğim, neden bahsetmedin bana Zeyneb'ten?
 Neden koklatmadın Peygamber güllerini bana?
 Neden mest etmedin beni Kevser şarabından?
 Neden karanlıklarla boğuşurken,
 "Emân Yıldızları"yla tanıştırmadınız beni?
 Yanlışlıklar deryasında çırpınırken,
 Neden "Nûh'un Gemi"sine bindirmediniz beni?
 Cehâlet vâdisinde şaşkın şaşkın dolaşırken
 İlim şehrinin kapısını neden göstermediniz bana?
 Ama sizin de bir suçunuz yoktur biliyorum
 Size de anlatan, öğreten olmadı ki
 Ya siz ey ehil kalemler, neden durdunuz?
 Ey konuşan diller, kürsüler, neden sustunuz?
 Ey ümmetin eminleri
 Emânete riâyet böyle mi olmalıydı?
 Hem de Peygamber emanetlerine

 Evet aşuradır bugün
 Ve ben, ilk defa Hüseyin'e ağlıyorum

Kerbelâ'yla, Zeyneb'le tanışıyorum
 Ah! Ne mutlu onlara ki
 Henüz beşikteyken kulakları
 Hüseyin'in güzel adıyla çınlıyor
 Bağrı nübüvvet güllerine yanan bir candan
 Süt emiyor, can alıyor, büyüyor
 Gözleri Hüseyin'e yaşaran gözlere bakıyor
 Merhameti, sevgiyi tadıyor
 Hakkı, batılı, zulmü adaleti kavlıyor ve öyle büyüyor
 Yâ Rab! Bize Hüseyin aşkını tattırdığın
 Aşura ile tanıştırdığın için
 Hüseyin'ce ölerек
 Veya Zeyneb'ce yaşayarak
 Sana şükretmeyi nasib eyle
 Âmin!

3.4.1.14. KIZIL FERYÂT (Metin Atam)

Gözyaşları sere serpe uzanmış sahra üstüne
 Akar yavaşça Fırat'a doğru
 Hıçkırıklar arasında çocuk sesleri
 Gün boyu feryât
 Ölüm üstüne
 Ve çıplak güneşte yankı sesleri
 Kılıçlar vurulur kalkan üstüne
 Bir güruh ki elinde şeytan üçgeni
 Üç yerden yumulur biri üstüne
 Diğeri yalnız üç beş kişidir
 Evinden uzak, yurdundan uzak
 Öyle bir yer ki, belâ türetmiş
 Zâlimden yana, mazlum üstüne
 Yağmur kuru bir kum oldu yere düşerken
 Tane tane kumlar, derken yığınlar

Aldı başını götürdü çöl rüzgârı
 Kalan o oldu, bir de atlılar
 O şâh ki, Fırat ona hasret, o da Fırat'a
 Sîneler dövülür onun adına
 Uğrunda can verilip canân alınır
 Kimi yerinde, kimi meydanda
 Kan emiciler şaha kalkmışlar
 Güyâ yiğitlik vaktidir bu
 Salyalar akar ağızlarından
 Düşer de çöle, çölde kaybolur
 İlle de kan düşüncelerde
 Onu almakta çare kaybolur
 Bir avuç merhamet, bir yudum su!
 Su kana dönüşür, kanda kaybolur
 Esir bedenlerde Yezid korkusu
 Satılmış beyinler onda gark olur
 Ve Hüseyin!
 Oklar altında
 Tozlar savrulur, mızrak savrulur
 Gariptir şimdi kimsesiz çölde
 Gelen de vurur giden de vurur
 Öksüz yavrular çobansız kuzu
 Sahra içinde meleşip durur
 Gözler Hüseyin'de
 Eller semâda
 Kızıl feryât ki, o da kaybolur
 Şah mahzundur
 Yârân mahcup
 Kesik başlardan gözyaşı akar
 Kesilen yaradır Hüseyin yarası
 Bir sızı olup akar Fırat'a
 Beldeden beldeye akar kaybolur

Gökyüzü suskun değildir şimdi
 Yaşlar akıtır ki kandan!
 Suya hasret niceleri
 Çoluk çocuk kız kızan
 Kuru sahra, belâ çölü
 Islak ama o da kandan
 Rüzgâr çıkmış, eser delice
 Çadırlarda duman, etrafta tûfân
 Oki, alnında buse-i Muhammed izi taşır
 Gerdanında da o
 Ağlar ama yardan yana
 Ne yâr kalmış, ne yâran
 Ve içinde aşk!
 Yoğurur onu ne balçıktan, ne hamurdan
 Yazgı da aynı
 Bir yanda susuzluk, bir yanda kan
 Ve göğsünde birikmiş bir kin
 Yezid'e karşı Nebevî isyan
 Kıyam, aynı kıyam
 Ali'nin nüshâsından!
 Kanını isteyen caniler arasında
 Oyalnız, kimsesiz ve yorgun
 Bedeninde oluk oluk nehirler ki
 Sıçrar Fırat'a, Fırat'sa durgun
 Yaprak gibi kurur gizlice Hüseyin'im
 Kurur da düşer toprağa
 Ak düşmüş sakalları kızıl
 Şimdi tozlu
 Özü bitkin, benzi solgun
 Hasan'ı arar düştüğü yerde
 Nida öyle ki, kavurur ortalığı
 Yakar sessizce

Ogün Hasan, bugün Hüseyin
 Yeşil, kırmızı kanlar içinde
 Kehkeşanlar çığıktadır
 Kâinat suskun
 Döndükçe dönmektedir felek
 Döner ama
 Gördüklerini gizleyerek
 1400 yıl hiç durmadan döndü felek
 Bu çarkla birlikte dostlar da döndü
 Anarak, ahdederek
 1400 yıl hiç durmadan ve ilelebet
 Usanmadan
 O sembol oldu kızıl perçemlerde
 Kesik elleri de bayrak!
 Feryâdı yankılandı hep
 Nakış olup işlendi gökyüzüne
 1400 yıl önce duyulmayan feryât
 1400 yıl sonra duyuldu
 Nice cengâverlerin elinde tiz bir kılıç olup
 Savruldu tüm zemine
 O kılıç ki, zaferi getirdi beraberinde
 Yezitler taş olup atıldı loş bir çukura
 Ve Hüseyin'ler gözyaşlarıyla anıldı
 Çünkü o
 Gözleri yaşartan kalbin derinliklerinden geliyordu
 Çünkü bu yaşlar, onu simgeliyordu
 Ve duyuldu ki
 Hüseyin şehit oldu ama
 Hüseyin âşıkları hâlâ ayakta
 Ve bir gün
 İkinci bir Kerbelâ çıkarsa
 Lebbeyk denilecek
 Kızıl Feryât'a!

3.4.2. ANONİM OLAN SÎNEZENLER

3.4.2.1. GEL GİDEK ERBEİN'E

Dur elimden tut benim
Gel gidek Hüseyin'ime

Sevgili gül yumağım
Gel gidek erbeine
Gel mene naz eyleme
Gel gidek Hüseyin'ime
Gel gidek erbeine

Kırk gün olupdu balam
Hesretem Hüseyin'ime
Dur mene naz eyleme
Gel gidek erbeyine

Gülüm hazana dönüp
Gaddim olup kemane
Dur elimden tut benim
Gel gidek erbeine

Deyyim emmene Gülsüm'e
Bilirem yaralısan
Alım sînem üsdüne
Gel gidek Hüseyin'ime
Gel gidek erbeine

Bülbül güle darılmaz
Belke biraz naz eyler
Çoğdu yürekde derdin
Belke derdin erz eyler

Gel mene naz eyleme
Gel gidek Hüseyin'ime

Yaranı sarammadım
Zülfüm ağardı garaş
Çöllerde çoğ döyüldüm
Belim büküldü gardaş

Seni göyüp getmerem
Nazlı balam Rugeyye
Bülbül gülü özledi
Derdimi erz eylerem
Gel gedek erbeine
Nazlı balam Rugeyye
Gardaşlarım özledim
Gel gidek Hüseyin'ime

3.4.2.2. AŞURA AKŞAMI

Meni derdin üste yandırma
Anam Zehra'nı yubandırma

Yubanma çoh ey şâh-ı hubân
Serveri yaran dilberim tez gel
Elemdâr'a tek olup meydan
Adına gurbân rehberim tez gel

Su meşkine attılar bir oh
Yandırıp gelbimi o susuz bala
Su üstünde vermişem bir göz
Zulm ile sındı ellerim tez gel

Golu galem galbi de dertli

Aşk ile beni eyledin gurbân
 Elim yohdur sînem üstünde
 Eyliyir lenger perçemi gurbân

Gel al mennen perçemi goy
 Ben canımı teslim eyliyim gardeş
 Kabul etmir galb-i zârım ta ki
 Ayrılarm sen tek nazlı dilberden

Nenen Zehra'ya göre affet
 Ey gözüm nuru bu nökerin
 Meni düşman etti şermende
 Akıbet gardeş oğlun Esger'den

3.4.2.3. SÎNEZEN

Aşura benim hazânım
 Kerbelâ'dır getligâhım
 Yatıpdı bugün bu çölde
 Kefensiz Hüseyin gardaşım
 Yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin
 Zeyneb'em Zeyneb-i Kübra
 Anamdı Fatıma Zehra
 Aşura soldu güllerim
 Vatanımdı Kerbubelâ
 Yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin
 Abbas'ın kolları menem
 Hüseyin'e alemdâr menem
 Aşura belâ gününde
 Rugeye emmesi menem
 Yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin
 Abbas u Ali Ekber'i
 Gasım u Ali Askeri

Sen özün şahid ol Allah
 Gurbânın verdim Hüseyin'i
 Yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin
 Gedirem bir dur ayağa
 Bacınam sal meni yola
 Gur'ân ohu neyze üste
 Elvedâ Hüseyin elvedâ
 Yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin yâ ağa yâ Hüseyin

3.4.2.4. BU GECE

Bu gece kalbim tekrar
 Ebu'l-Fazıl için atıyor
 Tekrar haykırıyorum
 Canım fedâ Ebu'l-Fazıl'a
 Abbas'ın güzel gözleri
 Uykuyu gözlerimden aldı
 Kalbim sadece senin kapında
 Başka bir yere gitmedi
 Sonunda o gün gelecek mi
 Gözlerimi ayaklarına süreyim
 Kerbelâ'ya gidiyorum
 Ama aşkın bırakmaz geriye döneyim
 Sonunda o gün gelecek mi
 Ben senin hizmetçin olayım
 Senin için bir dilenci olayım
 Senin için bir hizmetçi olayım
 Bana bir nazar et
 Dertlerim devâ bulsun
 Eğer sen istersen
 Kerbelâ kısmetim olur

3.4.2.5. BU GECE KERBUBELÂ'DA

Bu gece Kerbubelâ'da nece tûfân olacak
Zeyneb'in zumlu sitemden ciğeri gan olacak

Bu gece nâle çeker Kerbubelâ teşneleri
Bu gece şahı Hüseyin ölmeğe bağlar kemeri
Bu gece âl-i Resûl'e yeter efgân haberi
Ki sabah ergi sema zulm ile virân olacak

Dostları huni sitem indi nice kasa bugün
Giyinip kareyi Kâbe batacak yasa bugün
Ey gözüm ağla nolur Hz. Abbas'a bugün
Gidecek su getire ganına geltan olacak

Bu gece ehli herem va ebeta söyleyecek
Bilesen çarhı felek zulmu sitem neyliyecek
Ekber'i, Esger'i hem teşne şehit eyleyecek
Ümmü Leylâ göresen zulmu herasan olacak

Giyecek gara bu matemde gene pîr u cevân
Feleğin zulmu bugün şielere oldu eyan
Kasım'a toy tutuban ellerinde yaktılar gam
Ne Erusun bu gece hali perişan olacak

Çekecek Şimr deha zulmu sitem hançerini
Kesecek cevri ü cefâ ile Hüseyin'in serini
Koyacak hak-i zillilete şâhın peykerini
Ki sabah ergi sema zulm ile virân olacak

Bu ne matemdir gine gare giyip ehl-i herem
Zeynebin ziynetin gare edip möhneti ğam
Kestiler abı Fırat'ın yolunu govmi sitem
Ekberi teşne ciğer lebleri etşân olacak

Etmeyip çarhı felek Kasım'ı damada vefâ
 Almayıp gami dünyada o kadar zevki sefâ
 Nu Erusun başına gamçı vurur ehli cefâ
 Kasım'ın madei bi munisi canân olacak

Bu gece zulmu sitemden giyesen gara felek
 Bu gece nâle yeter Haydar'ı kerrare felek
 Eyledin bahtı gara Zeyneb'i biçâre felek
 Ümmeti hatmi Nebi dîdesi giryân olacak

3.4.2.6. BU MÂTEME ÂLEM AĞLAR

Bu mâteme âlem ağlar
 Zehra bugün gare bağlar
 Menem ki Zeyneb'i dağdar
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

Heymeler sahapsız galip
 Esğır üçgün susuz galip
 Esğır gan ile boyanıp
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

Fırat nehri gelir aşar
 Uşağlar susuz ağlaşar
 Melekler buna ses goşar
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

Hüseyn hanı Abbas hanı
 Hanı peygamber nişânı
 Kasım'ın yoğdu gümânı
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

Gör nece belâlı başım
 Öldü imam'ım gardaşım
 Sabır benim baş yoldaşım
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

Bu mateme âlem ağlar
 Zehra bugün gara bağlar
 Menem ki, Zeyneb'i dağlar
 Sekka-yi Kerbelâ hanı

3.4.2.7. GENE GELDİ MATEM

Gene geldi matem esdi gara perçem
 Diyer ehli âlem ezâ başlandı
 Yetişip vâveylâ eyyâmı aşura
 Geyip gara Zehra nevâ başlandı

Sîne dağlar Zehra ezâ sahlar Zehra
 Diyer ağlar Zehra Hüseyin'im ey vây
 Eyle bülbül nâle solup yetmiş nâle
 Bahanda çukur yere soruş güllerden

Geyip âlem gara gül olmuş sed pâre
 Dolanma gülzârı utan Ekber'den
 Suya baksan ağla yürek gamdan dağla
 Hecalet bu su Ali Esger'in

Gan olaydı bu su yandı dilsiz ahu
 Melekler baş açtı ezâ başlandı
 Ana düştü dilden edip ezbes şiven
 Dedi Allah neylim balam etşândı

Ata oğlun aldı gol boynuna saldı

Getirdi meydana ciğerden yandı
 Dedi ahi leşker olur gülşen perper
 Günnahi yok vallah size mehmândı

Söz ağzında galdı balası oklandı
 Çıkıp sefâdan katil cefâ başlandı
 Okun atan kinliydi ohu çok enliydi
 Küçükbaş peykerden üzüldi Allah
 Yanıp etşân bala dedi ya Zehrâ
 Göğe serpti ganın dua başlandı

3.4.2.8. MUHARREM AYI

Gurulup bezmi mâtemler
 Açılıp gara perçemler
 Bu ezâye, bu heraye selâm olsun

Yazıp Allah Hüseyin adın üreklerde
 O Hüseyini tanıtıp Allah meleklerden
 Vurulup ağzına perçem feleklerden
 Ele mi ziynet-i erş-i müezzemdi

Ağamın sînem eşgi sefâ verdi
 Gara geydim mene şuri vefâ verdi
 Bu gara gelbi bimâre şifâ verdi

Ne Muharrem ki gelbe düşer hicrânı
 Hemi layda Ebu'l-Fazıl'ın akar ganı
 Deyip ok meşgine ağlattı Zehra'nı
 Üreğimde o nehlistan mücessem di

Bu ezâye deyin ehli vefâ gelsin
 Çağırın sedâ-yi Heyru'n-nisâ gelsin

Yol açın mehdiyi Ali eba gelsin
Hamıdan Yûsuf-i Zehra muggeddemi

3.4.2.9. MATEM

NAKARAT: Kerbelâ olmuşam divâne
Kerbelâ düşmüşem figâne
Kerbelâ o susuz canâne
Ağlaram her dem yane yane

Görmedi âlem bele bir tûfân
Dayandı arşa feryâd u figân
Gün kimi battı şâh-ı şehidân
Ağlattı göğü gan dolu meydân

Bir yanda oğlanıp Esğەر
Doğranıp Gasım o dilber
Bir taraf cevân Haşim-i Ekber susuzam
Bir taraf yiğit Hürri u dilâver o mezlum

Belâ çölünde başlar kesildi
Sussuz gurbânlar yere serildi
Güneş tutuldu durdu zamanlar
Büründü aşka kefensiz canlar

Elemdâr nehr-i Elgem'de
Düşüp toprağa sular matemde
Vâveylâ koptu gara âlemde
Umutlar soldu goca âlemde

Bir taraf heste Hazret-i Seccâd
Yoğdu o çölde Zeyneb'e feryâd
Ağlaşır Gülsüm bir yanda Rubâb

Bu ne tûfândır el amân yarda

Başsız bir beden seçildi
 Ganlı sînesi daşla ezildi Hüseyin'im
 Ona bu zulüm revâ değildi Hüseyin'im
 Lal olsun dilim söz bele geldi Hüseyin'im

Bir yanda Zeyneb bir yanda düşman
 O Heyder meşreb soylu gehraman
 Yoğ dizlerimde taget u dermân
 Gün akşam oldu şem-i geribân

Derbeder baktı meydâne
 Mecnûn'a döndü gelbi virâne
 Oldu Hüseyinî eşge pervâne
 Gelbinde yare başında gare

3.4.2.10. SÎNEZEN

Men bu gece Hüseyin'e yasla ağlaram
 Gasım u Ekber'i Abbas'la ağlaram

Gelmezse gulağıma Zeyneb'in sesi
 Oturup Zehra-yı Kübra'yla ağlaram

Başıma gan toprağı töküp ağlaram
 Gelem olan golları öpüp ağlaram

Gelmezse feryâdıma Murtezâ Eli
 Gözümün yaşlarını töküp ağlaram

Sususz dudak ganlı gözlerle ağlaram
 Yaralı baş solgun yüzlerle ağlaram

Gelmezse bu âlem anam Fatime
Diyerem derdimi sözlerle ağlaram

Doğranan Ekber'imi anar ağlaram
Bu başsız bedenlere yanar ağlaram

Gelmezse şâh-ı Necef Kerbubelâ'ya
Men de bu Neynevâ'dan uzak ağlaram

Mateminde yıldızla ayla ağlaram
Perişan bir kırdâ balayla ağlaram

Gelmezse su vermeye Alemdâr
Hacer'le Sara'yla Zehra'yla ağlaram

3.4.2.11. MUHARREM GELDİ EZÂ GELDİ

Gene yaran taşlı bahr u belâ
Şâh-ı Kerbubelâ yası başlandı
Hanım Zehra saldı başa gara
Seyyid-i şühedâ yası başlandı

Muharrem geldi ezâ geldi
Yere göklerden sedâ geldi

Çekip gare asumâne melek
Sakine'mi felek nohegân oldu
Semavate nâle saldı tenin
Galbi Fatimenin leğde gan oldu

Bu matemde yandı kalbi Nebi
Nazidânesi bi aşiyân oldu

Açıp başın yekser ehli sema
Hemsetin müceba yası başlandı

Meabilde sef çekenlere bağ
Sînezenlere bak sîne dağlırlar
Düşüp şie behri derd o geme
Mescide eleme gare bağlırlar

Salıp yade Fatime balası
Galbinin yarası bahem ağırlar
Değir Zehra can yaralı bala
Şâh-ı mülkü vila yası başlandı

Vurur başe âşıkân-ı Eli
Şieyâni Eli bu müsibette
Eli sesliyir smdı bala perim
Otlanıp çiğirim narı mihnetten
Çıkıp arşe sûz-ı âhı Hüseyin
Heymegâhi Hüseyin yandı
Garetten eyle ah o nevâ
Çün velî-i Hudâ yası başlandı

Bu ayda her kim nevâye gele
Âh o vâye gele ğaruzâr olmaz
Gıyamette itibâre çatar
İftihâre çatar eşki bar olmaz

Ölen vakte sağ sola dolanır
Narı hicare yanıp intizâr olmaz inti
Gözüm ağla yâri eyle rıza
Çün şefiyi cezâ yası başlandı

Bu gözyaşım müttësir elenir
 Gözde cilvelenir şami aşura
 Gelir yâde gusse gatiresi
 Heyme menzeresi gorğulu sehne

Rubâb ağırlır gözde ğuni çiğer
 Kaşg edip sût emer âh o vâveylâ
 Değir Allah can verir bu bala
 Kaldı haldan hala yası başlandı

Gece geçtim esti bâd-ı ğezân
 Mader-i nigerân geldi efgâne
 Öpüp birde mâh-i pâresini
 Şîr-i ğaresini verdi sultâne

Oğul getti şogi vesletiyle
 Tiğr-i mihletiyle battı el gane
 Keman an oğ attı Hermele ta
 Tifl-i mâh ile gâh yası başlandı

Hüseyn basti bağırma balanı
 Attı erşe gani göyler ağlaştı
 Edip tesir aşiyani gemi
 Heymede herem-i Heyder ağlaştı

Dedi lay lay ey yaralı bala
 Ses çekip o hala leşker ağlaştı
 Atasmnan kovzanıp bu nidâ
 Bangi vâvele dahi yası başlandı

El yüz ganlı geldi heymelere
 Ta Rubâb'a vere oğlu gurbânı

Hanım Zeyneb çıktı tez gabağa
Erz edipti ağa tozma Zehrani

Ezizim galbim kebab eleme
Gözyaşım eleme sen anam canı
Deyim goy geysin anası gara
Oğlu battı gane yası başlandı

Bu ayda her kim nevâye gele
Ah o vâye gele ğaruzar olmaz
Gıyamette itibâre çatar
İftihâre çatar eşki bar olmaz
Ölen vakte sağ sola dolanır
Nâr-ı hicre yanıp intizâr olmaz

3.4.2.12. SÎNEZEN

Nuha edin ey bûlbüller
Fesl-i gezendi bu gece
Şam'a revândı bu gece

Şam'a geder bu kerivân
Aç gözünü gardaş uyan
Abbas'ıma yoktur gümân
Allah amandı bu gece
Şam'a revândı bu gece

Deve üryân menzil uzak
Gidebilmem özüm uşak
Ahır gardaş gel görüşek
Allah amândı bu gece
Şam'a revandı bu gece

Heymelerim yandırttılar
 Mahecerlerimiz aldılar
 Eyalin yola saldılar
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Abbas'ım ölüp ağlaram
 Başıma gara bağlaram
 Ölünce yasın sağılaram
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Şam etme Leylâ gündüzü
 Çok muntazır koyma özün
 İndi felek eyle özün
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Topraklara goyma yüzün
 Gel meye rehmeyle özün
 Aç bir ve bu ganlı gözün
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Geldim ciğer dağılamaya
 Oğul deyip ağlamaya
 Gözlerini bağlamaya
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Galmış elim üste elim
 Başa yetipti ecelim

Sebr eyle goy men de gelim
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

Heymelere geldi sesim
 Geldi olan doldu sesim
 Ölmemişem var nefesim
 Allah amândı bu gece
 Şam'a revândı bu gece

3.4.2.13. SÎNEZEN

Şialar matemlidi muharrem aşura gelip
 Kara göyneh eyninde sîne vurmağa gelip
 Kara göyneh eyninde Hüseyin'e mateme gelip
 Oğlu ölen Kevser'e baş sağlığına gelip

Ali-yi Murtezâ
 Fatime ana
 Başın sağ olsun
 Zeyneb-i Kübra

NAKARAT: Kerbelâ Kerbelâ
 Sînelerde yara
 Kerbelâ Kerbelâ
 Cennet-i âlâ
 Nasip et ey Allah
 Görek Kerbubelâ

Gör bu ne ateşti düşüpdü bugün sînelere
 Analar Leylâ tekin lay lay diyeler Esger'e
 Analar Esger'ine lay lay diyer Leylâ kimin
 Lay lay ey şirğarım yat bala ey taze gülüm

Kül olsun bu âleme sînemde boş galdı yerin
Beşiğin gumlar üste toprağlara saldı yerin

Lay lay ey Esger'im
Lay lay ey Esger'im
Sînesinde Hüseyin'in
Yat balam Esger'im

Babe'l-hevaic adındır ey elemdâr-ı Hüseyin
Fırat'ın sularıdır susuz hasret kalan o dudağın
Aşkımızın adı Hüseyin derdimiz Kerbubelâ
Derdimize ağacan gel özün gıl birce devâ

3.4.2.14. SÎNEZEN

Yine Muharrem
Yine aşura
Yine maziden hatra
Kekeme acılar gelip oturur başucumuza

Kanlı bir kum fırtınasında
Mersiye okur çöller
Cennet gençlerinin efendisi adına
Güneş mum gibi eriyiverir
Yıldızlar Kerbelâ'ya düşer
En güzelden, yıllar evvelinden
Kesik bir başı okşar gibi teselli

Fıratın gözleri hala kan çanağı
Asırlar geçti, yetmedi
Hala yas tutar gözlerimiz
Ey Hüseyin
Susuz kalan her gül

Senin kanınla hayat bulur şimdi!
 Kırmızı ölümü terkine alıp gittin
 Zeyneb el sallıyor Kerbelâ'dan, ardından senin
 Melekler gözyaşı döküyor
 Biz de ağlıyoruz
 Ağlayışımız seni bilmeyişimizden
 Yine Muharrem

Ve bugün aşura
 Bugün demli efkârlar dolaşır zulamda
 Ey Hüseyin
 Gittin, gözlerimizde kırmızı gözyaşı kaldı
 Gittin, ellerimizde sabır
 Yüreklerimizde davana sebat kaldı
 Ey Zeyneb
 Ey kılıçların efendisinin kızı!
 Haber saldın tüm cihâna
 On dört asır evvelinden
 Kerbelâ'ya kimsecikler uğramasın!
 O gün sabahı olmadı âlemin

Güneş Kerbelâ topraklarına gömüldü
 Ey Hüseyin
 Ey dünya gözüyle görülebilecek
 Cennet güllerinin sonuncusu!
 Bugün seni yine hayırla yâd ediyoruz
 Senin neslinden öyleler geldi ki
 “Binlerce başın fedâ olduğu hakikat uğru
 Bizim başımız dahi fedâ olsun” dediler
 Onlar da hasretine dayanamayıp sana gel

3.4.2.15. YÂ RAB

Yâ Reb yâ Reb Kerbelâ mesajı gider tüm asırlara
Yâ Reb yâ Reb aşura bir musibettir Hüseyîlere

Neynevâ'nın etekleri sene oldu veten Hüseyin
Senin o geripliğin toprağınnan belli Hüseyin

Tek sen düşman arasında belâ çölün ortasında
Yetişti fesi-i mâtem gara giyer Eli Zehra

Ne silah kaldı sende ne elbise ne bir abâ
Ne başın kaldı bedende ki başını Zeyneb öpe

Ne nefes kaldı sende ne Rugeyye bir ses versen
O solan gülün göğsüne son kez içine dökersen

Bütün mezlumlara penâh sensen Hüseyin yâ Sarallah
Şielerin gözlerinin içinden gözyaşı aksın yâ Sarallah

Biz Hüseyin sevdalısıyız tutuştu sîneler yandı
Hüseyin sevdası gönülde hiç bitmez ki yeryüzünde

3.4.2.16. SÎNEZEN

Yetişti fesi-i mâtem
Siyah giyindi Zehra
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Doluptu gelbi Zehra
Bugün gene ezâyla
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Yetmiş iki şehitle
 Dayandı zulümlere
 O aşura gününde
 Yazdı destan tarihe
 Gelir eziz Hüseyin can
 Gelir eziz Hüseyin can

Mehdi ezâlar saklar
 Yine bugün Hüseyin'e
 Gelin ezâ saklıyak
 Biz de Hüseyin'imize
 Gelir eziz Hüseyin can
 Gelir eziz Hüseyin can

Ey Kerbelâ matemgâh
 Ölüp bugün Nurullah
 Aşura feryâdımız
 Şehâdet şiarımız
 Gelir eziz Hüseyin can
 Gelir eziz Hüseyin can

Vurun sîneye başa
 Zehra gelipti yasa
 Sîne vurup ağlıyak
 Başa gara bağlıyak
 Gelir eziz Hüseyin can
 Gelir eziz Hüseyin can

Şehadet miras oldu
 Kerbelâ'dan bizlere
 Ağla Hüseyin'e ağla
 Bir de yetim kızlara

Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Peygamber bugün ağlar
Hemi yürekler yanar
Ganlı gülistanda o
Peygamber nuru solar
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Hesretin salıp oda
Gözümüz Kerbelâ'da
Toprağın olup şefâ
Getligâhın basefâ
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Dostların ayrı düşüp
Senden yâ Hüseyin ağa
Ağlıyır gözlerimiz
Ürekte yaşlarımız
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

Gözümüz elemlidi
Şieye matemlidi
Kerbelâ gülistânı
Orda Hüseyin'in ganı
Gelir eziz Hüseyin can
Gelir eziz Hüseyin can

3.4.2.17. AŞURA AKŞAMI

Yubanma çok ey şeh-i hubân
 Serveri daran dilberim tez gel
 Elemdâre tek olup meydan
 Adına gurbân rehberim tez gel

Meni derdin üsde yandırma
 Anam Zehra'ni yubandırma

Su meşgine attılar bir ok
 Yandırıp gelbimi susuz bala
 Su üsdünde vermişem bir göz
 Zulm ile sındı ellerim tez gel

Golu gelem gelbide dertli
 Eşg ile meni eyledin gurbân
 Elim yokdur sînem üsdünde
 Eyliyir lenger perçemi gurbân

Gel al mennen perçemi goymen
 Canımı teslim eyliyim gardaş
 Gebul etmir gelbizarım ta
 Ayrılam sen tek nazlı dilberden

Nemem Zehra'ye göre effet
 Ey gözüm nuri keşk o nökerden
 Meni düşmen etti şermende
 Agibet gardaş oğlun Esğer'den

SONUÇ

Sînezen, İslâmî Türk edebiyatında Hz. Hüseyin için yazılan edebî türlerden biridir. Sînezen, Hz. Hüseyin başta olmak üzere Kerbelâ'da şehit olan yetmiş iki şühedâ ile bilhassa esir edilen Hz. Hüseyin'in ailesine yapılan zulümleri unutmamak ve onların yasını tutmak, aşura gününü anmak amacıyla sîne dövme, zincir vurma ya da tekbir getirmenin ritm olarak kullanıldığı genellikle hece ölçüsü veya serbest ölçüyle söylenen bir nevi ağıttır. Sînezenler, Iğdır yöre halkı tarafından nuha olarak da bilinir.¹⁸⁶

Sînezen söyleme bir gelenektir ve bu gelenek, Hz. Hüseyin'in Kerbelâ'da şehit olmasıyla başlamıştır. Tarihte ilk olarak Hz. Hüseyin için ağıt yakarak ağlayan ve Hz. Hüseyin'in akrabalarını ağlatan kişinin, Hz. Peygamber'imizin hanımı Ümmü Seleme olduğu söylenmektedir.¹⁸⁷ Sînezen söyleme geleneğini kadınlar başlatmıştır.

Araplar arasında Hz. Hüseyin başta olmak üzere diğer imamların şehadetlerinden dolayı çeşitli makamlarda ağıtlar okuyarak aynı tempoda sîneye vurma geleneği vardır. Sîne vurma geleneği daha sonraları “nuhalar” ve “ağıtlar” eşliğinde yapılmaya başlanmış, sîne vurma teknikleriyle geliştirilerek bugünkü haline gelmiştir. Eskiden desteler ve desteler halinde sîne vurma yoktur. Kacarlı sultanlardan Nasreddin Şah, bu geleneği görkemli gösteriler haline getirmiştir. Desteler, müzik eşliğinde ellerinde bayrak ve meşale taşıyarak sînezenî adı verilen geleneği yaşatmışlardır. Mersiye, ağıt ve sînezenî kültürü Kacar şahlarının yanında saray hanımları arasında da yaygınlaşmıştır.¹⁸⁸

Sînezenler sîne sînezenleri, zincir sînezenleri ve yol sînezenleri olmak üzere üçe ayrılır. Sînezenler sözlü geleneğin bir ürünüdür. Sînezenler genellikle Hz. Hüseyin, 72 şühedâ, Hz. Hüseyin (a.s) olmak üzere şehitlerin naaşlarına yapılan saygısızca davranışlar, Hz. Hüseyin'in ailesinin esir alınarak yapılan işkenceler, Yezid'in hileleri, Kûfe halkının Hz. Hüseyin'e ihaneti, zulüm, zulme başkaldırı, susuzluk, mazlumiyet, hak ve batıl, Muharrem ayı, aşura günü, tasua gecesi ve erba'ın gibi konular etrafında yazılmıştır.

Sînezenler, genellikle beyit, dörtlük ya da bentlerle hece ölçüsü veya serbest ölçü ile yalın bir dille yazılırlar. Sînezenlerin genellikle tekrarlanan bir, iki yahut dört

¹⁸⁶ Beder, 44.

¹⁸⁷ <http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92815>, (E.T: 15/06/2016)

¹⁸⁸ Muhaddisi, 412.

dizelik nakaratları vardır. Sînezenler, sîne döverek, zincir vurarak ve tekbir getirerek ritm tutulmasının dışında bestelenmektedir.

Sînezenler; sözlü olma, çeşitlenme, anonimleşme, geleneğe bağlılık ve kalıplaşma özelliklerini taşımakta olup şekil ve muhteva özellikleri bakımından incelendiğinde İslâmî Türk edebiyatının Halk edebiyatı şubesinden olduğu görülmüştür.

Yaptığımız araştırmalar neticesinde müellifi belli olan 144 ve anonim 250 yekünde 394 sînezen şiirine ulaşılmıştır.

Sînezenlerin, ölen kişinin ardından onun yiğitlik, kahramanlık gibi üstün özelliklerin sıralanması, belli bir makam eşliğinde söylenmesi, beyit ya da üç, dört, beş dizenin oluşturduğu bentlerle ve hece ölçüsüyle söylenmesi, genellikle anonim olması ve yalın dille yazılmış olması gibi özellikleri göz önüne alındığında ağıtın bir alt türü olduğu görülmüştür. Özellikle Hz. Hüseyin ve Kerbelâ'da şehit edilen yetmiş iki şehidâ üzerine yazılan sînezenlerin sayıca fazla olmasından ötürü bu sînezenleri, ağıttan bağımsızlaşmış, ayrı bir edebî tür olarak değerlendirmemiz mümkündür.

Bu çalışmadaki amacımız sözlü gelenek içerisinde ağızdan ağıza dolaşarak günümüze kadar intikal etmiş olan sînezenleri bir araya getirip yazıya dökmek ve böylece sînezen şiirlerinin kalıcı hale gelmesini sağlamaktır. Bu alanda araştırma yapacak olan gerek akademisyen gerekse diğer araştırmacılara faydalı olması temennisi ile.

KAYNAKÇA

- Aça, Mehmet-Gökalp, Haluk-Kocakaplan, İsa, *Başlangıçtan Günümüze Türk Edebiyatında Tür ve Şekil Bilgisi*, Kriter Yayınları, İstanbul 2009.
- Akkuş, Metin, *Klasik Türk Şiirinin Anlam Dünyası, Edebî Türler ve Tarzlar*, Fenomen Yayınları, Erzurum 2007.
- And, Metin, *Ritüelden Drama Kerbelâ-Muharrem-Ta'ziye*, İstanbul 2002.
- Arslan, Mehmet-Erdoğan, Mehtap, *Kerbelâ Mersiyeleri* (1. Baskı), Grafiker Yayınları, Ankara 2009.
- Beder, Erkan, *Hüseyin Vay, Iğdır İlinde Muharrem Ayı Törenleri*, Kün Yayıncılık, Yozgat.
- Develioğlu, Ferit, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat* (25. Baskı), Aydın Kitabevi Yayınları, Ankara 2008.
- Ebu Mihnef, *Kerbelâ Vakası, (Vak'atu't-Taf)*, (Çev: N. Dönmez), Kevser yayınları, İstanbul 2012.
- Elçin, Şükrü, *Halk Edebiyatına Giriş* (7. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2001.
- Emini, Allame, *Gadir-i Hum Özetle El-Gadir*, (Çev.: Seyid Ali Hüseyini, Bahri Akyol), İran 1998.
- Enveri, Hasan, *Ferheng-i Kinâyât-ı Sûhen, II*, Tahran 1383h.ş.
- Gölpınarlı, Abdülbaki, *Mü'minlerin Emiri Hz. Ali (a.s)* (1.Baskı), Ensariyan Yayınları, Kum 1996.
- Gulamhuseyn, Sadrî-i Efşâr v. dğr., *Ferheng-i Zebân-i Fârsî-i İmrûz*, Tahran 1377 h.ş.
- Güzel, Abdurrahman, *Dini-Tasavvufî Türk Edebiyatı El Kitabı*, (6. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2014.
- Hıdır, Muhammed b. Abdulhâdî eş-Şeybânî Muhammed Sâlim, *Cennet Gençlerinin Efendisi Hz. Hüseyin radiyallâhu anh Hayatı ve Şehâdeti*, Burhan Yayıncılık, İstanbul 2012.
- http://tr.wikishia.net/view/%C4%B0nsan_Suresi. (E.T: 24.09.2016)
- <http://www.Kerbelâ.net/index.php/imam-huseyin/ehl-i-sunnete-gore-imam-huseyine-aglamak.html>. (E.T.: 15/09/2016)
- Kanar, Mehmet, *Farsça Türkçe Sözlük*, Say Yayınları, İstanbul 2008.
- Karaman, Hayreddin, v. dğr., *Kur'ân Yolu Türkçe Meal ve Tefsir*, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay., Ankara 2008.
- Kaya, Doğan, *Anonim Halk Şiiri* (2. Baskı), Akçağ Yayınları, Ankara 2004.

- Keleş, Reyhan, *Divan Şiirinde Ayet ve Hadis İktibasları*, Kitabevi Yay., İstanbul 2016.
- Köksal, Asım, *Peygamberler Tarihi I-II*, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul 2016.
- Mekarim, Nasır, *On İki İmam İnançları*, (Çev.: İsmail Bendiderya), Kevser Yayınları, İstanbul 2003.
- Muhaddisi, Cevad, *A'dan Z'ye Kerbelâ Ansiklopedisi* (2. Baskı), (Çev: A. Gürel, M. Atam, R. Nur), Asr Yayınları, İstanbul 2012.
- Muharrem Gulam Huseyin, "İmam Hüseyin için Yas/Matem Tarihi", *Araştırma Aynasında İslâm Tarihi*, 2003, s. 255-300. (<http://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/92815>), (E.T: 15/06/2016)
- Mutçalı, Serdâr, *Arapça-Türkçe Sözlük*, Doğarcık Yayını, İstanbul 1995.
- Nasır, Mekarim, *On İki İmam İnançları*, (Çev.: İsmail Bendiderya), Kevser Yayınları, İstanbul 2003.
- Onay, Ahmet Talat, (Haz. Cemal Kurnaz), *Açıklamalı Divân Şiiri Sözlüğü*, Birleşik Yayınevi, Ankara 2007.
- Sadr, Mehdi, *Ehl-i Beyt Ahlâkı*, (Çev.: Vahdettin İnce), İnsan Yayınları, İstanbul 1996.
- Şimşek, Selami, "Bandırmalı Şeyh Yûsuf Nizâmeddin Efendi (ö.1165/1752) ve Mersiyye-i Şâh-ı Şehîd-i Kerbelâ'sı", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (30), 2006, 73.
- Şükûn, Ziya, *Gencîne-i Goftâr, Ferheng-i Ziya, II*, M.E.B. Yay., İstanbul 1996.
- Turabi, Murtaza, *Kur'ân-ı Kerim ve Meâli, (Ehl-i Beyt'in Kur'ân-ı Kerim ile İlişkisi Bölümü)*, Kevser Yayınları, İstanbul 2009, s. 85.
- Türk Dil Kurumu, *Türkçe Sözlük* (11. Baskı), Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2011.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi: Kili-Kütahya*, 26, Ankara 2002.
- Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi: Suyolcu-Şerîf en-Nisâbü'rî*, 38, Ankara 2010.
- Yılmaz, Ali, *Türk İslam Edebiyatı*, (3. Baskı), Grafiker Yayınları, Ankara 2015.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Rüya ABLAY
Doğum Yeri ve Tarihi	IĞDIR - 01.03.1991
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	Gazi Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği
Y. Lisans Öğrenimi	Atatürk Üniversitesi Türk İslâm Edebiyatı Bölümü
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce, Almanca, Farsça
Bilimsel Faaliyetleri	
İş Deneyimi	
Stajlar	-
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	Iğdır Anadolu Lisesi 80. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi Aras Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi
İletişim	
E-Posta Adresi	ruya.ablay@hotmail.com
Tarih	16.12.2016